

7193

ΛΕΞΙΚΟΝ
ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΛΩΝ
ΡΗΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ,
Λ. Ι. ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗ ΚΑΙ Β. Β. ΣΦΥΡΟΕΡΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ
ΑΘΗΝΑΙ - ΟΔΟΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 1 - 1955

100

ΤΙΜΗΣ ΕΝΤΥΧΩΝ

Λ Ε Ξ Ι Κ Ο Ν

Α Ν Ω Μ Α Λ Ω Ν Κ Α Ι Ο Μ Α Λ Ω Ν

Ρ Η Μ Α Τ Ω Ν

Τ Η Σ Α Ρ Χ Α Ι Α Σ Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η Σ

(ΚΥΡΙΩΣ ΔΕ ΤΩΝ ΑΤΤΙΚΩΝ ΠΕΖΟΓΡΑΦΩΝ)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ,

Λ. Ι. ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ

ΚΑΙ

ΒΑΣΙΛ. Β. ΣΦΥΡΟΕΡΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΛΕΞΗ ΔΗΜΑΡΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

ΑΘΗΝΑΙ — ΟΔΟΣ ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 2 — 1954

Σ Υ Ν Τ Ο Μ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α Ι

ΕΝΕΣΤ=Ένεστώς
 ΠΡΤ=Παρατατικός
 ΜΕΛ=Μέλλων
 ΑΟΡ=Άόριστος
 ΠΡΚ=Παρακείμενος
 ΥΠΡ=Ύπερσυντέλικος

 άμτβ.=άμετάβaton
 άναδ.=άναδιπλασιασμός
 άντίθ.=άντίθετον
 άντικ.=άντικείμενον
 άποθ.=άποθετικόν
 άπρμφ.=άπαρέμφατον
 άπρόσ.=άπρόσωπον
 άττ. άναδ.=άττικός άναδιπλασιασμός
 άυτοπαθ.=άυτοπαθές
 διάθ.=διάθεσις
 έγκλ.=έγκλισις
 έλλειπτ.=έλλειπτικόν
 έμπρόθ.=έμπρόθετος
 έν.=ένικός
 ένεργ.=ένεργητικόν
 ένεστ. άναδ.=ένεστωτικός άναδιπλα-
 σιασμός
 ένεστ. θ.=ένεστωτικόν θέμα
 εύκτ.=εύκτική
 θ.=θέμα
 ίων.=ίωνικόν
 κατάλ.=κατάληξις
 κατηγ. μτχ.=κατηγορηματική μετοχή
 μέσ.=μέσος, μέση, μέσον
 μτβ.=μεταβατικόν
 μτγν.=μεταγενέστερον
 μτχ.=μετοχή
 όμηρ.=όμηρικόν

όριστ.=όριστική
 παθ.=παθητικός, -ή, -όν
 παραγ.=παραγωγική
 περιφρ.=περίφρασις, περιφραστικός
 περιφραστικώς
 πληθ.=πληθυντικός
 ποιητ.=ποιητικός τύπος
 πρβλ.=παράβαλε
 πρόσ.=πρόσωπον
 προσδιορ.=προσδιορισμός
 προστ.=προστακτική
 πρόσφ.=πρόσφμα
 ρ.=ρήμα
 ρηματ.=ρηματικός
 σημ.=σημασία
 σύνθ.=σύνθετον
 συνών.=συνώνυμον
 σύστ.=σύστοιχον
 ύποτ.=ύποτακτική

[]=έντός άγκυλών εύρίσκονται τύποι
 ποιητικοί ή μεταγενέστεροι.
 ||=δύο κάθετοι γραμμαι έτέθησαν
 εκεί όπου ήτο άνάγκηνά δια-
 κρίνονται αί διαφορητικά ση-
 μασίαί ένός ρήματος.
 ()=έντός παρενθέσεων εύρίσκονται
 τύποι του άυτου χρόνου, άλλ'
 εις άλλα πρόσωπα ή έγκλίσεις.
 ā=α μακρόν
 ā=α βραχύ
 ī=ι μακρόν
 ī=ι βραχύ
 ū=υ μακρόν
 ū=υ βραχύ

A

ἀβουλῶ [-έω]=οὐ βούλομαι, δὲν θέλω. Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ μτγν. ΑΟΡ τῆς μτχ. *ἀβουλήσας*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: Ῥηματ. ἐπίθ. *ἀβούλητος*=ἀκούσιος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἐκ τοῦ *ἄβουλος*.

ἀβρύνω [ὑ]=κάμνω κάποιον ἀβρόν, καλλωπίζω. ΑΟΡ *ἤβρυνα* (ἀπαρέμφ. *ἄβρυναι*). ● Μέσον *ἀβρύνομαι* = κανχῶμαι, καμαρώνω· ΠΡΤ *ἤβρυνόμην*. Οἱ ἄλλοι χρόνοι ἐκ τῶν συνωνύμων. Πλην τοῦ μέσ. πρτ. οἱ ἄλλοι τύποι ποιητικοὶ ἢ μεταγενέστεροι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀβρυντής*=κοιμηρευόμενος, θηλυτρεπής.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἐκ τοῦ ἐπιθέτου *ἀβρός* (=κοιμῆς, τρυφερός) μετὴν παραγωγικῆν κατέληξιν *-ύνω*, κατ' ἀναλογίαν τῶν *βαρὺς* > *βαρόνω*, *παχὺς* > *παχύνω*, *ἡδύς* > *ἡδύνω* κλπ. Τὸ ἐνεστῶτ. θ έ μ α *ἀβρῶν-* καὶ μετὸ πρόσφραμα *j*=*ἀβρῶν-jω* καὶ μετὴν ἀναπληρωμ. ἔκτασιν=*ἀβρῶνω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἐναβρύνομαι*=κανχῶμαι, ὑπερηφανεύομαι, καμαρώνω.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *λαμπρύνω*, *λαμπρύνομαι*, *σεμνύνω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. (μεταβ.) μετ' αἰτιατικῆν: *ἀβρύνω τινά*. Τὸ μέσον *ἀβρύνομαι* (ἢ *ἐναβρύνομαι*) ἐπὶ τινι.

ἀγάλλω=λαμπρύνω, φαιδρύνω, στολίζω, τιμῶ. Τοῦ ἐνεργ. μόνον ὁ ἐνεστῶς εἰς τοὺς ἀττ. πεζογράφους, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τῶν συνωνύμων: πρτ. *ἐκόσμονν*, μέλλ. *κοσμήσω*, ἄορ. *ἐκόσμησα*, πρκ. *κεκόσμηκα*, ὑπρσ. *ἐκεκοσμήκειν*. [Ποιητ. καὶ μτγν. ΠΡΤ *ἤγαλλον*, ΜΕΛ *ἀγαλῶ*, ΑΟΡ *ἤγηλα*]. ● Μέσον *ἀγάλλομαι*=εὐφραίνομαι, χαίρω, καμαρώνω. ΠΡΤ *ἤγαλλόμην*, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τῶν συνωνύμων: μέλλ. *εὐφρανθήσομαι*, ἄορ. *ἠὲφρανθήην* ἢ *εὐφρανθήην* κλπ. [Ποιητ. καὶ μτγν. Παθητ. ΑΟΡ *ἠγάληην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀγαλμα*=κάθε τι, διὰ τὸ ὅποσον ἀγάλλεται κανεῖς, στόλισμα, γλυπτικὸν ἔργον, ἀνδριάς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἡ αὐτὴ ῥίζα εἰς τὸ ἐπίθ. *ἀγα-ός* (*ἀγαλ-ός*). Τὸ ἐνεστ. θέμα: *ἀγαλ-*, καὶ μετὸ πρόσφραμα *ἀγαλ-j-ω*=*ἀγάλλω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: δὲν ἀπαντᾷ (τὸ παρὰ Ξενοφῶντι *ἐπηγάλλετο* ἀμφισβητεῖται).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: τοῦ *ἀγάλλω*=*κοσμῶ*, *καλλίνω*, *καλλωπίζω*, *λαμπρύνω*, *σεμνύνω*, *τιμῶ*, *φαιδρύνω*, *ὠραίζω* κ.τ.π. Τοῦ *ἀγάλλομαι*=*εὐφραίνομαι*, *ἠδομαι*, *τέρομαι*, *φαιδρύνομαι*, *χαίρω*, *γέγηθα* κ.τ.π. →

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. μὲ αἰτιατ.: ἀγάλλω τι ἢ ἀγάλλω τινά. Τὸ μέσον: ἀγάλλομαι ἐπὶ τινι, ἢ μὲ δοτικὴν τῆς αἰτίας: ἀγάλλομαι τινι (=εὐφραίνομαι γιὰ κάτι), ἢ μὲ κατηγορ. μετοχὴν: ἀγάλλομαι ὁρῶν.

ἄγαμαι=θαυμάζω, ἐκτιμῶ. Ἐποθετ. ἑλλειπτικὸν (ὑποτ. καὶ προστ. ἐκ τῶν συνωνύμων). Ἐνεστῶς ἄγαμαι, ἄγασαι, ἄγатаι κλπ. (κατὰ τὸ ἴσταμαι), εὐκτ. ἀγαίμην, ἀπρομφ. ἄγασθαι, μτχ. ἀγάμενος. ΠΡΤ ἡγάμην, μέσος ΜΕΛ ἀγάσομαι, [παθ. ἀγασθήσομαι], μέσ. ΑΟΡ ἡγασάμην, παθ. ΑΟΡ ἡγασθήην (=ἐθαύμασα), ΠΡΚ ἐκ τῶν συνωνύμων: τεθαύμακα.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀγαστός, ἐξ οὗ ἀξιάγαστος (=ἀξιοθαύμαστος, ἐκεῖνος ποὺ ἀξίζει νὰ τὸν θαυμάζη καὶ νὰ τὸν ἐκτιμᾷ κανεὶς), ἄγασμα (=ἐκεῖνο ποὺ θαυμάζει ἢ λατρεύει κανεὶς). Ἀπὸ τὴν μτχ. ἀγάμενος καὶ ἐπίορ. ἀγαμένους (=μὲ θαυμασμόν, μὲ σεβασμόν).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ῥίζα γα-, γαῖ-, γαν- (γαῦ-ρος, ἀ-γαν-ός, λατιν. gau-dero κλπ.). Μὲ τὸ πρόθεμα α, τὸ ῥημ. φέμα: ἀγα- καὶ ἀγασ- (πρβλ. ἡγάσ-θην, ἀγασ-τός· κατὰ τὸ γελα- καὶ γελασ- τοῦ ὄ. γελᾶω, ἐ-γελᾶσ-θην). ΣΥΝΩΝΥΜΑ: θαυμάζω, ἐκθαμβοῦμαι, ἐξίσταμαι, ἐκπλήττομαι ἢ περιφροῦσαι: ἐν θαύματι εἰμι ἢ ἐν θαύματι τίθεμαι κ.τ.π.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: βδελύσσομαι, καταφρονοῦ, ὀνειδίζω, ἀτιμάζω κ.τ.π.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Σνηθέστερον μὲ αἰτιατικὴν: ἄγαμαί τινα ἢ ἄγαμαί τι (=θαυμάζω κάποιον ἢ κάτι). Μὲ δοτικὴν: ἄγαμαί τινι ἢ ἐπὶ τινι. Καὶ ἄγαμαί τινός τι ἢ ἄγαμαί τινί τινος (=θαυμάζω κάποιον γιὰ κάτι).

ἀγανακτῶ [-έω]=ὀργίζομαι, ἐξάπτομαι, θυμώνω. ΠΡΤ ἡγανάκτουν, ΜΕΛ ἀγανακτήσω, ΑΟΡ ἡγανάκτησα, ΠΡΚ ἡγανάκτηκα, ΥΠΡ ἡγανακτήκειν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀγανάκτησις, ἀγανακτικὸς, ἀγανακτιέον.

ΣΥΝΘΕΤΑ: διαγανακτῶ, ὑπεργαγανακτῶ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ ἀγαν+ἄχθομαι (=ἀγαναχθεῶ καὶ ἰωνικὸν ἀγανακτέω) ἢ, κατ' ἄλλους, ἀπὸ τὸ ἀγαν+ἀκτός (ἐκ τοῦ ἄγω)=ἀγαν-ακτέω=βαρέως φέρω.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἄχθομαι, ὀργίζομαι κ.τ.ῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: ἀγανακτῶ τινι ἢ ἐπὶ τινι, περὶ τινος, ὑπὲρ τινος, πρὸς τι.

ἀγαπῶ [-άω]=ἀγαπῶ. ΠΡΤ ἡγάπων, ΜΕΛ ἀγαπήσω, ΑΟΡ ἡγάπησα, ΠΡΚ ἡγάπηκα, ΥΠΡ ἡγαπήκειν. ● Παθ. ἀγαπῶμαι, ΠΡΤ ἡγαπῶμην, [ΜΕΛ ἀγαπηθήσομαι], ΑΟΡ ἡγαπήθην, ΠΡΚ ἡγάπημαι, [ΥΠΡ ἡγαπήμην].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀγαπητός, ἀγάπησις, ἀγαπητέον.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: ὑπερ-αγαπῶ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: φιλέω -ῶ. ΑΝΤΙΘΕΤΑ: μισῶ, ἐχθαίρω κ.τ.ῶ.

ἀγγέλλω=ἀναγγέλλω, γνωστοποιῶ. ΠΡΤ *ἤγγελλον*, ΜΕΛ *ἀγγελῶ*, ΑΟΡ *ἤγγειλα*, [ΑΟΡ β' *ἤγγελον*], ΠΡΚ *ἤγγελκα*, ΥΠΡ *ἤγγέλκειν*.

● Μέσ. καὶ Παθ. **ἀγγέλλομαι**, ΠΡΤ *ἤγγελλόμην*, [μέσος ΜΕΛ *ἀγγελοῦμαι*], παθ. ΜΕΛ *ἀγγελθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἤγγέλθην*, μέσος ΑΟΡ *ἤγγειλάμην*, ΠΡΚ *ἤγγελμαι*, ΥΠΡ *ἤγγέλμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄγγελμα*, *διάγγελμα*, *ἐπάγγελμα*, *ἐξάγγελτος*, *κατάγγελτος*, *αὐτεπάγγελτος* (ἐπίρρ. *αὐτεπαγγέλτως*=ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, χωρὶς ξένην ὑποκίνησην), *εἰσαγγελεύς*, *ἀγγελτήρ* (θηλ. *ἀγγέλτρια*), *ἀγγελτήριον*, *ἀγγελικός* (προ-εξαγγελικός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ *ἄγγελος* (ἐξ οὗ *ἀγγελία*) τὸ ῥ. ἔχει ἔνεστ. θέμα: *ἀγγελ-*, καὶ μὲ τὸ πρόσφυμα: *ἀγγέλ-*j*-ω*=*ἀγγέλλω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ ὅλας σχεδὸν τὰς προθέσεις: ἀπό, ἀνά, διά, ἐπί, εἰς, ἐκ (=ἐξ), κατά, παρά, περί, πρό. Ὁ πρκ. *ἤγγελκα* μόνον σύνθετος. Μέσον μόνον τὸ *ἐπαγγέλλομαι* (καὶ *κατεπ-*).

ΣΗΜΑΣΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ: τὸ ἀπλοῦν μὲ αἰτιατ. (*ἀγγέλλω τι*) ἢ μὲ αἰτιατ. καὶ δοτ. (*ἀγγέλλω τινί τι*) ἢ *ἀγγέλλω τι εἰς τινα* ἢ *πρὸς τινα*. Ἐπίσης μὲ αἰτιατ. καὶ κατηγορ. μτχ. (*ἤγγελλετο ἢ πόλις ἀλωθεῖσα*) ἢ μὲ ἀπρμφ. (*ἤγγελοι τὸν Ἑλλήσποντον διαβῆναι*) ἢ ἀπλούστερον μὲ εἰδικὴν πρότασιν (*ἀγγέλλεται ὅτι...*). Τὸ *ἀπαγγέλλω* (=κομίζω ἀγγελίαν) λέγεται συνήθως ἐπὶ πρέσβειων, κηρύκων κλπ. [*ἀ*]αγγέλλω *πόλεμον*=κηρύττω πόλεμον. Τὸ μέσον *ἐπαγγέλλομαι* μὲ δοτικὴν: *ἐπαγγέλλομαι τινι*=ὑπόσχομαι σὲ κάποιον μὲ αἰτιατ.: *ἐπαγγέλλομαι τι ἢ τινα*=ἔχω κάτι ὡς ἐπάγγελμα.—Τὸ σύνθ. *εἰσαγγέλλω* (τινί τι)=γνωστοποιῶ, καταγγέλλω (ἐξ οὗ *εἰσαγγελεύς*). ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *μηνύω*, *λέγω*, *σημαίνω* κ.τ.ῶ.

ἀγείρω=συνάγω, συναθροίζω, μαζεύω ΠΡΤ *ἤγειρον*, ΜΕΛ [*ἀγερω*], ΑΟΡ *ἤγειρα*, ΠΡΚ (μὲ ἀττ. ἀναδιπλ.) *ἀγήγερκα*, ΥΠΡ [*ἤγγερόκειν*].

● Τὸ μέσον μόνον σύνθετον: *συν-ἀγείρομαι*, (καὶ περιφρ. *ἀγείρω ἑμαυτὸν*)=συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι, συνέρχομαι. ΠΡΤ [*ἤγγερόμην*], ΜΕΛ [*ἀγεροῦμαι*], ΑΟΡ [*ἤγειράμην*], ΠΡΚ [*ἀγήγερμαι*], ΥΠΡ [*ἤγγερόμην*].—Οἱ ἐντὸς ἀγκυλῶν τύποι ἀναπληροῦνται συνήθως ἐκ τῶν συνωνύμων.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀγερός*, *συναγερός*, *ἀγορά* (=ποιητ. *ἄγορις*, ἐξ οὗ τὰ σύνθετα *πανήγορις*, *ὀμήγορις*), *ἀγορῆς* (=ὁ συλλέγων, ὁ ἐπαίτης, ὁ ἀπατεῶν).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ῥίζα *γερ-* (πρβλ. λατίν. *gero*=φέρω) καὶ μὲ τὸ ἀθροιστικὸν α- =*ἀγέρ-*. Τὸ ἔνεστ. θέμα μὲ τὸ πρόσφ.: *ἀγερ-*j*-ω*=*ἀγέρω*=*ἀγείρω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ πολλὰς προθέσεις (κυρίως μὲ τὴν *σύν*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: [*συν*]ἀθροίζω, *συλλέγω*, *συνάγω*, [*συν*]ἀλλίζω.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: [*δια*]σκεδάννυμι, *διαχέω*, *διασπείρω*, *διαλύω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατ.: *ἀγείρω λαόν*.

ἀγνοῶ [-έω]=δὲν ξέρω. ΠΡΤ *ἤγνόουν*, ΜΕΛ *ἀγνοήσω*, ΑΟΡ *ἤγνόη-*

σα, ΠΡΚ *ἡγνόηκα*, ΥΠΡ *ἡγνοήκειν*. ● Τὸ μέσον περιφραστικῶς: *ἀγνοῶ ἑμαυτόν*. ● Παθ. *ἀγνοοῦμαι* (=μὲ ἀγνοοῦν, μένω ἄγνωστος), ΠΡΤ *ἡγνοοῦμην*, ΜΕΛ (μέσος μὲ παθ. διάθεσιν) *ἀγνοήσομαι*, [=μτγν. *ἀγνοηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἡγνοήθην*, ΠΡΚ *ἡγνόημαι*, ΥΠΡ *ἡγνοήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀγροητέος*, *ἀγνόημα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ ἄχρηστον ἐπίθ. *ἀγροος-ους* [=στερητ. α- καὶ θέμα *γνο-* τοῦ ῥ. *γινώσκω* (*γνο-ίην*)] σχηματίζεται τὸ παρασύνθετον ῥήμα *ἀγνοῶ* μὲ ΘΕΜΑ: *ἀγνοέ-*. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: δὲν ἀπαντᾷ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Μὲ αἰτιατ. (*ἀγροῶ τι ἢ τινα*) ἢ μὲ εἰδ. πρότ. (*ἀγροῶ δι...*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (περιφραστικῶς): *ἀγροίαν ἔχω* ἢ *ἀγρός εἰμί τιος*=ἀγνοῶ τι ἢ τινα. Παθητ. *ἀγρός εἰμί τι*=ἀγνοοῦμαι ὑπὸ τινος.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *γινώσκω*, *ἐπίσταμαι*, *οἶδα*.

ἀγνυμι ἢ ἀγνώω πάντοτε σύνθετον: **κατάγνυμι**=θραύω, τσακίζω, συντριβῶ. (Ἐλλειπτικόν) [ΜΕΛ μτγν. *κατάξω*], ΑΟΡ *κατέαξα*, (ὑποτ. *κατάξω*, προστ. *κάταξον*, ἀπομφ. *κατᾶξαι*, μτχ. *κατάξαις*).

● Παθ. *κατάγνυμαι*, [μτγν. ΑΟΡ *κατέαχθην*], παθ. ΑΟΡ β' *κατέαγην*, (ὑποτ. *καταγῶ*, εὐκτ. *καταγείην*, ἀπομφ. *καταγῆναι*, μτχ. *καταγείς*), ΠΡΚ *κατέαγμα* (ἀπομφ. *κατέαχθαι*), ΥΠΡ *κατέαγμην*, β' ΠΡΚ (ἐνεογ. μὲ παθ. σημασίαν) *κατέαγα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κάτ-αγ-μα*, *ἀκτῆ* (ἀγ-τή). [Κατά τινος καὶ **Ακ-τικῆ*=Ἄτικῆ]. ΘΕΜΑ: *Ἔαγ-*, *ἀγ-* καὶ μὲ τὸ ἐνεστ. πρόσφσμα: *ἄγ-νυ-μι*. Οἱ ἀόριστοι μὲ συλλαβικὴν αὔξησιν: *ἔ-Ἔαγ-σα*=*ἔ-αγ-σα*=*ἔαξα*. Ὁ παραζείμ. μὲ κανονικὸν ἀναδιπλασιασμόν: *Ἔε-Ἔαγ-α*=*ἔαγα*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατ. (*κατέαξαν αὐτῶν τὰ σκέλη*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θλάω*, *θραύω*, *θρούπω*, *κλώ*, *συντριβῶ*.

ἀγνωμονῶ [-έω]=εἶμαι ἢ δείχομαι ἀγνώμων, ἀχάριστος. (Ἐλλειπτικόν): ΑΟΡ *ἡγνωμόνησα*, [ΠΡΚ *ἡγνωμόνηκα*], ΥΠΡ *ἡγνωμονήκειν*. ● [Παθ. μτγν. *ἀγνωμονοῦμαι*=ἀνταμείβομαι μὲ ἀγνωμοσύνην, προσβάλλομαι ἀδίκως· παθ. ΑΟΡ *ἡγνωμονήθην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀγνώμων*, -ονος (=ἀντίθ. τοῦ *εὐγνώμων*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀγνώμων εἰμί*, *ἀγνωμόνως ἔχω*, *ἀχαριστέω-ῶ*.

ΑΝΤΙΘΕΤΟΝ: *εὐγνωμονέω-ῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ ἐμπρόθ. προσδιορ.: *ἀγνωμονῶ πρὸς τινα* ἢ *εἰς τινα*.

ἀγοράζω [οἶ]= (1. ἀμετάβ.=διατριβῶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, συχνάζω εἰς τὴν ἀγοράν. — 2. μεταβ.=ἀγοράζω, ψωνίζω κάτι). ΠΡΤ *ἡγόραζον*, [ΜΕΛ *ἀγοράσω*], ΑΟΡ *ἡγόρασα*, ΠΡΚ *ἡγόρακα*, ΥΠΡ *ἡγοράκειν*.

● Μέσ. **ἀγοράζομαι** τι (=ἀγοράζω κάτι διὰ τὸν ἑαυτὸν μου) ΠΡΤ **ἡγοραζόμην**, [ἄχρ. ΜΕΛ **ἀγοράσομαι**], ΑΟΡ **ἡγορασάμην**. ● Παθ. **ἀγοράζομαι** (=μὲ ἀγοράζουσι), ΠΡΤ **ἡγοραζόμην**, [ΜΕΛ **ἀγορασθήσομαι**], ΑΟΡ **ἡγοράσθην**, ΠΡΚ **ἡγόρασμαι**, ΥΠΡ **ἡγοράσμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀγορασις, ἀγορασία, ἀγορασμα, ἀγοραστής, ἀγοραστός.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ἴ. σχηματίζεται ἐκ τοῦ **ἀγορά** (ὅπερ ἐκ τοῦ **ἀγείρω**). Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ **παίδω—παίζω, φράδω—φράζω**, ἔχει καὶ τὸ **ἀγοράζω** ἀναλογικόν ΘΕΜΑ: **ἀγοράδ-**. Διὰ τοῦτο σχηματίζει παθητ. χρόνους καὶ παραγωγή με σ πρὸ τῶν καταλήξεων, ὅπως τὰ ὀδοντιζόληκτα: *ἡγοράσθην, ἡγόρασμαι, ἀγοραστής.*

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀντί, κατά, σύν, κ.ά.*

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατ. τὰ μεταβ. **ἀγοράζω** τι καὶ **ἀγοράζομαι** τι.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: τοῦ μεταβατ. **ἀγοράζω**: *ἠνοῦμαι, ὀφρωῖω-ῶ, ὀφρωῖζω.*

ἀγορεύω=ὀμιλῶ εἰς τὴν ἀγοράν, ἐνώπιον συγκεντρώσεως, δημηγορῶ. (Τὸ ἴ. εἶναι ἑλλειπτικόν· οἱ πλείστοι χρόνοι τοῦ ἐκ τοῦ **λέγω**): ΠΡΤ **ἡγόρευον**, ΜΕΛ **ἀγορεύσω** καὶ **ἐρωῶ**, ΑΟΡ **ἡγόρευσα** καὶ β' **εἶπον**, ΠΡΚ **ἡγόρευκα** καὶ **εἶρηκα**, ΥΠΡ **ἡγορεύκειν** καὶ **εἰρήκειν**.

● Παθ. **ἀγορεύομαι**, ΠΡΤ **ἡγορευόμην**, ΜΕΛ (μέσος με παθ. σημ.) **ἀγορεύσομαι**, παθ. ΜΕΛ **ῥηθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἡγορεύθην** καὶ **ῥηθήθην**, ΠΡΚ **εἵρημαι** [καὶ **ἡγόρευμαι**], ΥΠΡ **εἰρήμην** ἢ **εἰρημέρος ἦν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*ἀν-, ἀπ-*] *ἀγορευσις, ἀγορευτός, ἀγορητής* (=ὀμιλητής), *ῥητός, ῥορητός, ἀπόρητος*, [*κατ-, συν-*] *ἡγορός, ῥήσις, ἀνῥορησις* (=ἀναγόρευσις), *προῤῥορησις* (=προσαγόρευσις).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ με τὰς προθ. *ἀνά, διά, ἐπανα-, ἐξ, κατά, πρό, πρὸς, σύν, ἐπό*. Τὸ ἴ. συνήθως σύνθετον.—*Ἀναγορεύω* (=ἀνακηρύσσω), *προσαγορεύω* (=προσφωνῶ, χαιρετίζω, ὀνομάζω).—*Ἀπαγορεύω*: μεταβ.=δὲν ἐπιτρέπω ἀμετάβ.=κουράζομαι (*ἀπέρηκα ἦδη...*=ἔχω κουρασθῆ πλέον...).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ἴ. ἐκ τοῦ **ἀγορά** (ὅπερ ἐκ τοῦ **ἀγείρω**) κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς *-εύω* (βασιλεύς-βασιλεύω, ἱπτεύς-ἱπτεύω κ.λπ.). Θέμα: **ἀγορευ-**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ:—1. τοῦ **ἀγορεύω**: *δημηγορῶ, ῥητορεύω, λέγω* κ.τ.π.—2. τοῦ μεταβ. **ἀπαγορεύω**: *κωλύω, ἀπερύκω, εἴρω* κ.τ.π.—3. τοῦ ἀμεταβ. **ἀπαγορεύω**: *κάνω, ἀπαρῶ* κ.τ.π.

ἀγρεύω=θηρεύω, ἄλιεύω, συλλαμβάνω, παγιδεύω, ἐπιδιώκω. ΠΡΤ **ἡγρευον**, ΜΕΛ **ἀγρεύσω**, ΑΟΡ **ἡγρευσα**. ● Παθ. **ἀγρεύομαι**, μέσ. ΜΕΛ **ἀγρεύσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἡγρευσάμην**, παθ. ΑΟΡ **ἡγρεύθην**. Τὰ λοιπὰ ἐκ τῶν συνωνύμων.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄγρευμα, ἀγρευτής, ἀγρευτικός, ἄγρευσις.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ *βασιλεύς—βασιλεύω, ἀγορά—*

ἀγορεύω, θήρα—θηρεύω, ἐσχηματίσθη καὶ τὸ ῥ. ἀγορεύω (θ. ἀγορεύ-) ἐκ τοῦ ἄγρα (ὄπερ ἐκ τοῦ ἄγω), ἐξ οὗ καὶ ὀδοστάγρα, κρεάγρα, ποδάγρα, πυράγρα κλπ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: θηρῶ, θηρεύω, κνηγῶ, κνηγεῖω κ.τ.π.

ἀγριῶ [-όω] = ἐξαγριώνω, ἐξοργίζω. (Ἐλλειπτικόν): ΑΟΡ *μτγν.* [ἡγρίωσα]. ● Παθ. [μτγν. *ἀγριοῦμαι*], ΠΡΤ [ἡγριούμην], παθ. ΑΟΡ *ἡγριώθην*, ΠΡΚ *ἡγρίωμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἐκ τοῦ ἄγριος. Θέμα ἀγριο-. Ἀντίθ. *ἡμερόω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ μετὰ τὴν ἀπό καὶ συνηθέστερον μετὰ τὴν ἐκ (=ἐξ-). Τὸ παθητ. σημαίνει=ἐξαγριώνομαι, γίνομαι ἄγριος ἢ ἐξοργίζομαι (ἐπὶ ἀνθρώπων ἢ ζῶων) ἐπὶ καλλιεργησίμου γῆς, ἐπὶ δένδρων κλπ.=μένω ἀκαλλιεργητος.

ἀγρουπνῶ [-έω] = μένω ἄγρουπνος. ΠΡΤ *ἡγρούπνου*, ΜΕΛ *ἀγρουπνήσω*, ΑΟΡ *ἡγρούπνησα*, [μτγν. ΠΡΚ *ἡγρούπνηκα*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἐκ τοῦ ἄγρουπνος, μετὰ θέμα: ἀγρουπνέ-. Τὸ ἄγρουπνος κατ' ἄλλους μὲν (ἐκ τοῦ ἀγρέω ὑπνον)=ὀ ἐπιζητῶν τὸν ὑπνον, ὁ αὔπνος, κατ' ἄλλους δὲ (ἐκ τοῦ ἀγρός+δπνος)=ὀ ἐν τῷ ἀγρῷ κοιμώμενος ὡς φύλαξ καὶ διὰ τοῦτο μένων αὔπνος.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἐργήγορα (πρὸς β' τοῦ ἐγείρομαι) ἢ περιφρ. ἄγρουπνός εἰμι, ἐν ἀγρουπνίᾳ εἰμί.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: καθεύδω, κοιμῶμαι, ἐπνώτιω.

ἄγχω = σφίγγω τὸν λαιμόν, πνίγω κάποιον μετὰ βρόχον, ἀπαγχονίζω, βασανίζω. ΠΡΤ *ἡγchon*, ΜΕΛ *ἄγχω*, ΑΟΡ *ἡγχα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. (σύνθετον) *ἀπ-άγχομαι* (τὸ μέσον αὐτοπαθῆδες=σφίγγω μόνος μου τὸν λαιμόν μου, ἀπαγχονίζομαι, βασανίζομαι). ΠΡΤ *ἀπηγχόμην*, μέσ. ΜΕΛ [ἀπάγχομαι], μέσ. ΑΟΡ *ἀπηγχάμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀγχόνη (ἐξ οὗ τὰ ἀπαγχονίζω, ἀπαγχονίζομαι).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ῥηματ. θέμα ἄγχ-. Πρὸβλ. ἐπίρρ. ἄγχι (=ἐγγύς), λατιν. *ango* (=πνίγω), *angustus* (=στενός, στενόχωρος), νεώτ. ἄγγος, [νεοελλ. ἀγκοῦσα=στενοχωρία, δύσπνοια]. Τὸ σύνθ. *κυνάγχη* (κύνων+ἄγχω) ἐλέχθη ἀρχικῶς διὰ τοὺς πάσχοντας ἀπὸ ἀπόφραξιν τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων καὶ πνευστιῶντας ὡς οἱ κύνες [νεοελλ. *συνάχι*]. Πρὸβλ. *στηθάγχη*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὰ αἰτιατικῆν (καὶ μὴν ἄγχω σε! =θα σὲ στραγγαλίσω!).

ἄγω: (1. ἀμετάβ.=πορεύομαι.—2. μτβ.=φέρω, ὀδηγῶ, κατευθύνω), ΠΡΤ *ἡγον*, ΜΕΛ *ἄξω*, [ΑΟΡ α' *ἦξα*], ΑΟΡ β' *ἡγαγον* (ὑποτ. ἀγάγω, εὐκτ. ἀγάγοιμι, προστ. ἄγαγε, ἀπρμφ. ἀγαγεῖν, μτχ. ἀγαγών, -οῦσα, -όν), ΠΡΚ *ἦχα* [ΠΡΚ β' ἀγόχα], ΥΠΡ *ἡχειν* [ΥΠΡ β' ἡγρόχειν]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἄγομαι*, ΠΡΤ *ἡγόμην*, μέσ. ΜΕΛ (καὶ μετὰ παθ. σημ.) *ἄξομαι*, παθ. ΜΕΛ *ἀχθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἡχθην*,

μέσ. ΑΟΡ β' **ἡγαγόμην** (ὑποτ. ἀγάγωμαι, εὐκτ. ἀγαγοίμην, προστ. ἀγαγοῦ, -έσθω, ἀπρωφ. ἀγαγέσθαι, μτχ. ἀγαγόμενος), ΠΡΚ **ἦγμαι** (ἦξαι, ἦκται, ἦγμεθα, ἦχθε, ἠγμένοι εἰσίν), ΥΠΡ **ἦγμην**, (ἦξο, ἦκτο, κλπ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀγωγή (διαγωγή, παραγωγή, ἀπαγωγή, συναγωγή, ἀναγωγή, κλπ.), ἀγωγός (παιδαγωγός), ἀγών, ἄζων (ἄγ-σων), ἀγνία. Ὡς β' συνθετικῶν -ἄγός ἢ -ηγός: λογ-αγός, οὐθ-αγός, ξεν-αγός, στρατ-ηγός, πλο-ηγός, κλπ. -ακτός (ἀγ-τός): ἐπακτός (ἐκ τοῦ ἐπάγω), ἐπίσρακτός, παρσίρακτός (ἐκ τοῦ ἐπεισάγω, παρεισάγω), προρακτός (προάγω), εἰσακτός (εἰσάγω).

ΣΥΝΘΕΤΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑΙ: Μὲ ὅλας σχεδὸν τὰς προθέσεις καὶ μὲ ἀνάλογον ἐκάστοτε σημασίαν: ἀπάγω, εἰσάγω, ἐξάγω, προάγω, προσάγω, συναγω κλπ.—ἀνάγωμαι (μέσ.)=ἐξέρχομαι ἀπὸ τὸν λιμένα εἰς τὰ ἀνοικτὰ ἀντίθ. τὸ κατάγωμαι=καταπλέω, ἔρχομαι ἀπὸ κάποιου.—ὑπάγω=ὑποτάσσω. διάγω (ἐνν. τὸν βίον ἢ τὸν χρόνον)=περνῶ τὴν ζωὴν μου, περνῶ τὸν καιρὸν μου.—ἄγωμαι γυναῖκα=παίρνω γυναῖκα.—ἄγω καὶ φέρω=λεηλατῶ (τὸ ἄγω ἀναφέρεται εἰς τὰ ἔμφυχα, ἀνθρώπους, ποιμνία κλπ., τὸ δὲ φέρω εἰς τὰ ἀψυχα).—ἄγω εἰς δίκην=κατηγορῶ κάποιον, τὸν εἰσάγω εἰς δίκην, τὸν πάω στὸ δικαστήριον.—ἄγω εἰρήνην=ζῶ εἰρηνικά.—ἄγω ἐορτήν=ἐορτάζω.—ἡσυχίαν ἄγω=ἡσυχάζω, εἶμαι ἐκ φύσεως φιλήσυχος (ἐνῶ τὸ ἡσυχίαν ἔχω=ἡσυχάζω τώρα, ὄχι ἀνέκαθεν).—ἄγω πόλεμον=διεξάγω πόλεμον, πολεμῶ.—Ἡ προστακτ. ἄγε καὶ ἄγετε (γάποτε καὶ τὸ α' πληθ. ἄγωμεν) χρησιμοποιεῖται συχνὰ καὶ ὡς προτροπικὸν ἐπίρρημα=ἔλα, ἐλάτε, ἐμπρός, πάμε. Ἐξ οὗ καὶ τὰ νεοελληνικά ἀ(γ)ε—ἄε, ἀ(γ)ετε—ἄετε—ἄϊντε καὶ ἀ(γ)ωμε(ν)—ἄωμε—ἄμε.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα ἀγ- (πρβλ. λατιν. ago=ἄγω, φέρω). Εἰς τὸν μέλλ. ἄγ-σω=ἄξω, ἀόρ. α' ἦγ-σα=ἦξα, παθ. μέλλ. ἀγ-θή-σομαι=ἀχθήσομαι. Ὁ παθητ. παρακαίμ. (θ. ἀγ- καὶ μὲ τὸν ἀναδιπλ. ἦγ-): ἦγ-μαι, (β' πρόσωπον ἦγ-σαι=) ἦξαι, (γ' πρόσ. ἦγ-ται=) ἦκται κλπ. Ὁ ἀόρ. β' μὲ ἀτιζὸν ἀναδιπλ. αἰσασμὸν (ἄγ-αγ-ον): ἦγαγον, ἦγαγόμην.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατ. ἄγω τινά (σπανιότερον ἄγω τι, διότι ἐπὶ ἀψύχων χρησιμοποιεῖται τὸ φέρω=κομίζω, κουβαλῶ).—Τὰ προτροπικά (ἢ παρακελευσματικά) ἄγε καὶ ἄγετε (ὅπως καὶ ἡ προστ. ἴθι τοῦ ῥ. εἶμι καὶ ἡ προστ. φέρε) συντάσσονται μὲ ὑποτακτικὴν α' προσώπου (ἄγε σκοποῦμεν τὰ πεπραγμένα=ἔλα, ἐμπρός, ἄς...—ἄγετε πειθόμεθα πάντες=ἐλάτε, ἐμπρός, ἄς...) ἢ μὲ προστακτ. β' προσ. (ἄγε δὴ, ὦ Σώκρατες, εἰπέ τίνα γνώμην ἔχεις=ἔλα λουπόν, πές...).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: κομίζω, φέρω, ὀδηγῶ, ἠγοῦμαι (=ὀδηγῶ) κ.τ.π.

ἀγωνίζομαι [ῥ]=λαμβάνω μέρος εἰς κάποιον ἀγῶνα, κοπιᾶζω, προσπαθῶ, διεξάγω ἀγῶνα, πολεμῶ. (Μέσον ἀποθ. μὲ ἔνεργ. διάθ.) ΠΡΤ **ἠγωνιζόμην**, μέσ. ΜΕΛ **ἀγωνιοῦμαι**, [μτγν. παθ. ΜΕΛ μὲ ἔνεργ. σημ. ἀγωνισθῆσομαι], μέσ. ΑΟΡ **ἠγωνισάμην**, [παθ. ΑΟΡ μὲ παθ. σημ. ἠγωνίσθην], ΠΡΚ **ἠγώνισμαι**, ΥΠΡ **ἠγωνίσμην**. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀγωνισμα, ἀγωνιστής, ἀγωνιστέον, ἀγωνισίς κλπ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἐκ τοῦ *ἀγών* (ὄπερ ἐκ τοῦ *ἄγω*). Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς *-ίζω* ῥήματα (*ἐλπίζω* = ἐλπίδ.-j-ω, ἐκ τοῦ *ἐλπίζ*, θ. *ἐλπιδ-*, *ἐρίζω* = ἐριδ.-j-ω, ἐκ τοῦ *ἐρίζ*, θ. *ἐριδ-*) ἔχει καὶ τὸ ῥ. *ἀγωνίζομαι* ἀναλογικὸν θέμα *ἀγωνίδ-*. Διὰ τοῦτο σχηματίζει παρακείμεν. καὶ παραγωγή ὡς ὀδοντοκόλληκτον: *ἠγόνισ-μαι*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ με τὰς προθ. *ἀντί, διά, σύν, πρό, κατά, κ.ά.*

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *παλαίω, μοχθῶ, πολεμῶ, μάχομαι, ποτῶ κ.ά.*

ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ: *ἔστι μοι ἀγών* = ἀγωνίζομαι. — *ἀγωνίζομαι δίξην* = διεξάγω δικαστικὸν ἀγῶνα. — *ἀγῶνα κατασκευάζω τινὶ ἢ εἰς ἀγῶνα καθίστημι τινα* = ἐνάγω κάποιον εἰς δίξην, καὶ παθητ. *εἰς ἀγῶνα καθίσταμαι* = ἐνάγομαι εἰς δίξην παρὰ τινος.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *ἀγωνίζομαι περὶ τιος ἢ πρὸς τινα*. — *ἀγωνίζομαι μετὰ τιος* = ἀγωνίζομαι μαζί με κάποιον σύμμαχον. — *Με σύστοιχον ἀντιζείμενον* (πρβλ. *τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγόνισμαι*): *ἀγωνίζομαι στάδιον, δρόμον, πάλην* = μετέχω εἰς ἀγῶνα στάδιον, δρόμου, πάλης κλπ.

ἀγωνιῶ [-άω] = ἀγωνίζομαι, προσπαθῶ || εὐρίσκομαι εἰς ἀγωνίαν, ἀνησυχῶ, ἀδημονῶ. — [ΠΡΤ *ἠγωνίων*, ΜΕΛ *ἀγωνιάσω*, ΛΟΡ *ἠγωνίασα*], ΠΡΚ *ἠγωνίακα*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἐκ τοῦ *ἀγωνία* (ὄπερ ἐκ τοῦ *ἀγών*). ΘΕΜΑ: *ἀγωνια-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἔπερ-αγωνιῶ*. — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀγωνίζομαι, ἐν ἀγωνίᾳ εἰμί*.

ἀγωνοθετῶ [-έω] = εἶμαι ἀγωνοθέτης, ὀργανώνω ἀγῶνας. — ΜΕΛ *ἀγωνοθετήσω*, [ΛΟΡ *ἠγωνοθέτησα*, ΠΡΚ *ἠγωνοθέτηκα*].

Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ *ἀγωνοθέτης* (ἔξ οὗ καὶ *ἀγωνοθεσία*).

ΘΕΜΑ: *ἀγωνοθετέ-*.

ἀδημονῶ [-έω] = εὐρίσκομαι εἰς ἀδημονίαν, εἰς λύπην καὶ ἀμηχανίαν. [ΜΕΛ *ἀδημονήσω*, ΛΟΡ *ἠδημόνησα* (μόνον τὸ ἀπροφ. *ἀδημονῆσαι*)].

Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ *ἀδήμων* (ἔξ οὗ καὶ *ἀδημονία, ἀδημοσύνη*).

ΘΕΜΑ: *ἀδημοσε-*.

ἀδηφάγῶ [-έω] = εἶμαι ἀδηφάγος. Μόνον ὁ ἐνεστώς.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἐκ τοῦ *ἀδηφάγος* (ἔξ οὗ καὶ *ἀδηφαγία*). Θέμ.: *ἀδηφαγε-*.

ἀδικῶ [-έω] = εἶμαι ἀδικος, διαπράττω ἀδικίαν, παραβαίνω τὸν νόμον. — ΠΡΤ *ἠδίκουν*, ΜΕΛ *ἀδικήσω*, ΛΟΡ *ἠδίκησα*, ΠΡΚ *ἠδίκηκα*, ΥΠΡ *ἠδικήκειν*. ● Μέσον (αὐτοπαθές) *ἀδικῶ ἐμαυτόν*. ● Παθ. *ἀδικούμαι*, ΠΡΤ *ἠδικούμην*, ΜΕΛ (μέσος με παθητ. σημ.) *ἀδικήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠδικήθην*, ΠΡΚ *ἠδίκημαι*, ΥΠΡ *ἠδικήμην*. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀδικητής, ἀδικημα, ἀδικητέον, εὐαδίκητος.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ *ἄδικος* (=στερητ. α-καὶ *δίκη*), ἔξ οὗ καὶ *ἀδικία*. ΘΕΜΑ: *ἀδικε-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *ἀπὶ* καὶ *σύν*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. μετὰ αἰτιατ. *ἀδικῶ τινα*. —2. μετὰ δύο αἰτιατ. *ἀδικῶ τινά τι* (=ἀδικῶ κάποιον ὡς πρὸς κάτι). —3. μετὰ κατηγορ. *μτζ.*: *ἀδικεῖ Σωκράτης καινὰ δαιμόνια εἰσάγων*. —4. μετὰ ἐμπρόθ. προσδ.: *ἀδικῶ περὶ τι*.

ἀδολεσχῶ [-έω] = πολυλογῶ, φλυαρῶ. Μόνον ὁ ἔνεστ. καὶ ὁ ΜΕΛ **ἀδολεσχήσω**. Τὰ ἄλλα ἐκ τῶν συνωνύμων.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀδολεσχημα, ἀδολεσχητέον.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ *ἀδολέσχης* (μτγν. *ἀδόλεσχος*), ἔξ οὗ καὶ *ἀδολεσχία* = φλυαρία.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ληρῶ, φλυαρῶ.*

ἀδοξῶ [-έω]: (1. ἀμτβ. = εἶμαι ἀδοξος, δὲν ἔχω καλὴν φήμην. —2. μτβ. = περιφρονῶ). —ΠΡΤ *ἠδόξουν*, [ΑΟΡ *ἠδόξησα*], τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ *ἄδοξός εἰμι*. ● Παθ. *ἀδοξοῦμαι* (=καταφρονοῦμαι), τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ *ἄδοξος γίνομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ *ἀδοξος* (=στερητ. α-καὶ *δόξα*, ἀντίθ. *ἐνδοξος*), ἔξ οὗ καὶ *ἀδοξία*.

ἀδρύνω [ῦ] = κáιμνω ἀδρόν, ὄριμον. —ΑΟΡ *ἠδρυνα*. ● Παθ. *ἀδρύνομαι* = γίνομαι ὄριμος (ἐπὶ καρπῶν).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἠδρυνσις* = ὄριμανσις. —ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. γίνετα ἀπὸ τὸ *ἀδρός*, ὅπως ἀπὸ τὸ *ἀβρός* — *ἀβρύνω* κλπ.

ἀδυνατῶ [-έω] = εἶμαι ἀδύνατος, δὲν δύναμαι. —ΠΡΤ *ἠδυνάτουν*, ΜΕΛ *ἀδυνατήσω*, ΑΟΡ *ἠδυνάτησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ *ἀδύνατος*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *ἀδυνατεῖ* + τέλ. ἀπρμφ. = δὲν εἶναι δυνατόν νά...

ἄδω [ᾱ] = ψάλλω, τραγουδῶ, διηγοῦμαι, ὑμνῶ, ἐπαίνῶ. —ΠΡΤ *ἠᾶδον*, μέσ. ΜΕΛ μετὰ ἔνεργ. σημ. *ἠᾶσομαι* [=μτγν. *ᾶσω*], ΑΟΡ *ἠᾶσα*. ● Παθ. *ἠᾶδομαι* [συννήθως ἀπρόσωπον: *ἠᾶδεται* (=λέγεται, θρυλεῖται, ὑπάρχει φήμη ὅτι...)], ΠΡΤ *ἠᾶθετο*, ΑΟΡ *ἠᾶσθην*, ΠΡΚ *ἠᾶσμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ῥηματ. θέμα *ᾶδ-*. Εἶναι δὲ τὸ *ἄδω* συνηρημένος τύπος τοῦ ποιητ. *ᾷειδω* (*ᾷεῖδω*) διὰ τοῦτο ἔχει τὸ α μαζρὸν καὶ πάντοτε μετὰ ὑπογεγραμμένην.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ — τοῦ *ᾶδω*: *ᾶσμα* (=ᾶδ-μα), *ᾶστέον*, *ᾷδών*. — τοῦ *ᾷειδω*: *ᾷοιδός*, *ᾷοιδή*, *ᾷοιδίμος* (=ᾷξιος ψδῆς). — Συνηρημ. τύπος τοῦ *ᾷοιδή* = *ᾷδῆ*, ἔξ

οὐ ᾔδειτον, ἐφοδῆ (=ξόρκι).—Συνηρημ. τύπος τοῦ ἀοιδός=φῶδος ὡς β' συνθετικὸν εἰς τὰς λέξεις: ἐποδός (=κατακλείεις ἕσματος, refrain), τραγοδός, κομωδός, ῥαφωδός, μελωδός, χορημοδός, κιθαροδός, κλπ. (ἐξ ὧν τὰ τραγοδία, κομωδία, ῥαφωδία κλπ.)

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθ. σύν, ἐπί, ἐξ, πρὸς, ἀπό, κατεπ-, κ.ἄ.

ΠΑΡΑΣΥΝΘΕΤΑ: μελωδῶ, ῥαφωδῶ, κομωδῶ, χορημοδῶ, παλινοδῶ, κιθαροδῶ κ.τ.π.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ μτβ. μετὰ αἰτιατ.: ᾄδω τι ἢ ᾄδω τινά.—Τὸ ἀπρόσ. ᾄδεται μετὰ εἰδικὴν πρότ.: ᾄδεται ὅτι..., ἀλλὰ καὶ μετὰ εἰδ. ἀπρομφ. ἢ κατηγορημ. μτχ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ψάλλω, ἕμνω, αἰνῶ, ἐπαινῶ κλπ.

ΟΜΟΗΧΑ: παθ. ἀόρ. τοῦ ᾄδω=ἤσθην, τοῦ ἤδομαι=ἤσθην.

ἀεροβατῶ [-έω]=βαδίζω εἰς τὸν ἀέρα, ἀερολογῶ. Μόνον ὁ ἔνεστ. καὶ ὁ ΑΟΡ μτχ. ἀεροβατήσας.

Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ ἀεροβάτης. ΘΕΜΑ: ἀεροβατε-.

ἀθλῶ [-έω]=ἀγωνίζομαι, παλαίω, κοπιᾶζω.—ΑΟΡ ἤθλησα.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀθλητής, ἄθλημα, ἄθλησις.—Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἐκ τοῦ ἄθλος=ἀγών (τὸ ἄθλον=βραβεῖον)

ἀθρῶ [-έω]=παρατηρῶ μετὰ προσοχής, κοιτάζω.—[ΠΡΤ ἤθρουν, ΜΕΛ ἀθρῶσω], ΑΟΡ ἤθρησα. ● Παθ. ἀθροῦμαι, [μέσ. ΑΟΡ ἤθρησάμην].

Συνήθως σύνθετον μετὰ τὴν πρόθεσιν ἀνά.

ἀθροίζω [μετὰ δασεῖαν]=συναθροίζω, μαζεύω, συλλέγω.—ΠΡΤ ἤθροισον, ΜΕΛ ἀθροίσω, ΑΟΡ ἤθροισα, ΠΡΚ ἤθροισικα, ΥΠΡ ἤθροίσικειν.

● Μέσ. καὶ Παθ. ἀθροίζομαι, ΠΡΤ ἤθροισόμην, παθ. ΜΕΛ (μετὰ σημ. μέσου) ἀθροισθήσομαι, μέσ. ΑΟΡ ἤθροισάμην, παθ. ΑΟΡ (καὶ ὡς μέσος) ἤθροισθην, ΠΡΚ ἤθροισμαι, ΥΠΡ ἤθροισμην.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἄθροισμα, ἄθροισις, ἀθροιστίον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἀθρός μετὰ τὴν παραγωγ. κατάληξιν -ίζω. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὀδοντοκόληκτα εἰς -ίζω (ἐλπιδ-, ἐλπίζω, ἐρίδ-, ἐρίζω κλπ.) ἔχει καὶ τὸ ἀθροίζω ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: ἀθροῖδ- (ἀθροῖδ-θήσομαι=ἀθροισθήσομαι, ἀθροῖδ-μα=ἄθροισμα).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: συνήθως μετὰ τὴν πρόθεσιν σύν.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὰ αἰτιατ.: ἀθροίζω τι.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀγείρω, ἀλλίζω, συλλέγω, συνάζω.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: [δια-]σμεδάννυμι (=διασκορπίζω), διαλύω.

ἀθυμῶ [-έω]: ἀμτβ.=εἶμαι ἄθυμος, λυπημένος, ἀπογοητευμένος· λυποῦμαι, ἀποθαρρύνομαι. ΠΡΤ ἤθύμουν, [ΜΕΛ ἀθυμήσω], ΑΟΡ

ἡθύμησηα, ΠΡΚ (περιφρ.) ἄθυμος γέγονα, ΥΠΡ ἄθυμος ἐγεγόνειν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀθυμητέον.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ με τὴν πρόθ. κατά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ἄθυμος (=στερητ. α· και θυμός=φρυχή. Ἄντιθ. εὐθυμος), ἐξ οὗ και ἀθυμία=λύπη, ἀπογοήτευσις.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀνώμαι, ἄχθομαι, λυποῦμαι· και περιφρ. ἄθυμός εἰμι, ἀθυμῶ ἔχω, ἐν ἀθυμία εἰμι, ἀθύμως διάγω κλπ.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: εὐθυμοῦμαι=εἶμαι εὐθυμος.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Μὲ ἐμπρόθ. προσδ. ἀθυμῶ εἷς τι ἢ πρὸς τι ἢ ἐπὶ τι.

ἀθύρω [ῡ]=παίζω. Μόνον ὁ ἐνεστώς.—Παράγ. ἄθυρμα=παιγνίδι.

αἰδοῦμαι [-έομαι]=σέβομαι, ἐντρέπομαι, εὐλαβοῦμαι, συγχωρῶ.

Ἄποθ. με ἐνεργ. διάθ.—ΠΡΤ ἡδούμην, μέσ. ΜΕΛ **αἰδέσομαι**,

[μτγν. παθ. ΜΕΛ **αἰδεσθήσομαι**], μέσ. ΛΟΡ ἡδεσάμην, παθ. ΛΟΡ (ὡς ἐνεργ.) ἡδέσθην, ΠΡΚ ἡδεσμαι, ΥΠΡ ἡδέσμην. ● Παθητ. (περιφρ.) αἰδοῦς τυχάνω ὑπὸ τιος.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: αἰδεσις, [ἐξ οὗ μτγν. αἰδέσιμος (=σεβάσιμος), αἰδεσιμώτατος], αἰδεστός, αἰδεστέον, αἰδήμων, αἰδώς (γεν. αἰδός-ος=αἰδός-ος=αἰδοῦς), αἰσχος (=αἰδ-χος), αἰσχροῦς (=αἰδ-χρός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **αἰδεο-**. Ἐνεστώς: αἰδέο-ομαι, και ἐπειδὴ τὸ σ μετὰξὺ δύο φωνηέντων ἀποβάλλεται, αἰδέ(σ)ομαι=αἰδέομαι και σνηρρ.=αἰδοῦμαι. Ὁ μέλλ. και ὁ ἀορ. καθ' ἀπλοποίησιν αἰδέσομαι, ἡδεσάμην (ἐκ τοῦ αἰδέσσομαι, ἡδεσ-σάμην).—Ποιητ. τύπος **αἰδομαι** (ἄδ-γ-ομαι), ὅπερ ἐκ τῆς αὐτῆς ἴσως ῥίζης με τὸ ἄζομαι (=εὐλαβοῦμαι), ἄγ-ιος, ἄγ-νός κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς πρόθ. ἀντί, κατά, ὑπὸ κ.ἄ.—ἀνταἰδοῦμαι=ἀνταποδίδω τὸν σεβασμὸν ποῦ μοῦ ἀποδίδουν.—καταιδοῦμαι=ἐντρέπομαι πολὺ. καταιδῶ (μτγν.)=ἐντροπιάζω.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. συνήθως με αἰτιατ. αἰδοῦμαι τινα=σέβομαι κάποιον.—2. με τελ. ἀπρμφ. αἰδοῦμαι εἰπεῖν τι=ἐντρέπομαι νὰ εἶπω κάτι.—3. με κατηγορημ. μτχ. αἰδοῦμαι τοῦτο λέγων.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: εὐλαβοῦμαι, σέβομαι, αἰσχύνομαι· περιφρ. αἰδώς ἔχει με.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: ἀναισχυντιῶ, ἀνθαδίζομαι κ.τ.π.

αἶθω=ἀνάπτω, καίω, λάμπω.—ΠΡΤ ἡῖθον. ● Παθητ. αἶθομαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: αἶθος (ὁ και μτγν. τὸ)=ὁ καύσων· ἐπίθ. αἶθος=πυρώδης, κεκαυμένος· αἶθοψ (γεν.-οπος)=ὁ ἔχων ὄψιν πυρός, ὁ ἀπαστράπτων· ὁ δὲ ἔχων ἥλιοκαῆ τὴν ὄψιν=Αἰθίοψ. Τὸ οὐσιαστικοποιημένον ἐπίθετον αἶθοσα (ἐνν. στοὰ) ἐσημειναι ἀρχικῶς τὸ ἀνατολιζομεσημβρινὸν δωμάτιον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Θέμα **αἶθ-** (τὸ αὐτὸ ἴσως πρὸς τὰ αἰθήρ, αἰθρία, αἶθριος).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: συγκατῆθον (Σοφοκλ. Ἄντιγ. 1202)

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Συνήθως μτβ. με αἰτιατ. (αἶθω τι)· ἀμτβ.=καίομαι λάμπω.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: καίω, πίμπρημι, φλέγω, πυροπολῶ, λάμπω κ.τ.π.

αἰθριάζω : (μτβ.)=κάμνω αἶθριον, ἀνέφελον· (ἀμτβ.)=γίνομαι αἶθριος. Μόνον ὁ ἐνεστώς εἰς τοὺς ἀττ. πεζογράφους, ὡς ἀπρὸς. *αἰθριάζει ἢ διαιθριάζει* (ἐνν. ὁ οὐρανός)=ξαστερώνει, ξανοίγει. [Τὰ ἄλλα μεταγενέστερα: ΠΡΤ *ἡθριάζον*, ΜΕΛ *αἰθριάζω*, ΛΟΡ *ἡθρίασα*].

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ αἶθριος, αἰθρία (βλ. ἀνωτ. ῥ. αἶθω).—Σύνθ. *ἐξαιθριάζω*=ἐκθέτω εἰς τὸν αἶθριον ἀέρα, ἀερίζω (μτγν).

αἰκίζομαι=κακομεταχειρίζομαι, κακοποιῶ, βλάπτω. (Μέσον ἀποθ. μὲ ἐνεργ. διάθ.)—ΠΡΤ *ἡκίζομην*, μέσ. ΜΕΛ *αἰκίσομαι ἢ αἰκιοῦμαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἡκισάμην*, παθ. ΛΟΡ (μὲ παθ. σημ.) *ἡκίσθην* (=ἐκακοποιήθην), ΠΡΚ *ἡκισμαι*, ΥΠΡ *ἡκίσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αἰκισμός* (=κάκωσις), *αἰκιστής*, θηλ. *αἰκιστρια*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ ἐπιθ. *αἰκής*, ἐξ οὗ *αἰκία* (=κάκωσις, βλάβη). Τὸ *αἰκής*=*αἰκῆς* (=στερητ. α + ῥ. *ῥοικα*). Ῥηματ. θέμα *αἰκίζ-* καί, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὀδοντοκόληκτα (*ἐλπιδῶ*=*ἐλπίζω*, *ἐριδῶ*=*ἐρίζω*), ἀναλογικὸν θέμα *αἰκιδ-* (=αἰκιδ-): Παρακειμένος *ἡκιδ-μαι*=*ἡκισμαι*, παράγ. *αἰκιδ-μός*=*αἰκισμός*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ αἰτιατ. *αἰκίζομαι τινα*.—2. μὲ δύο αἰτιατ. προσώπου καὶ πράγματος, ἐξ ὧν ἡ δευτέρα εἶναι σύστοιχον ἀντικείμενον: *ἡκίσατο ἡμᾶς τὰ ἔσχατα*. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *κακῶς ποιῶ*, *βλάπτω*, *πληγᾶς δίδωμι*, *παίω*.

αἰμάττω [ἢ -άσσω]=αἱματώνω. (Ἑλληλεπτικόν). ΜΕΛ -*αἰμάξω*, ΛΟΡ -*ἡμαξα* ⊕ Παθ. *αἰμάσσομαι*, [παθ. ΛΟΡ -*ἡμάχθην*], ΠΡΚ -*ἡμαγμαί*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ συνήθως μὲ τὴν πρόθ. *κατά*: *καθημαγμένος*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αἷμαξις*, *ἀφαίμαξις*, *καθαίμαξις*.

αἱματῶ [-όω]=αἱματώνω, λερώνω μὲ αἷμα, μολύνω.— [ΜΕΛ *αἱματώσω*, ΛΟΡ *ἡμάτωσα*, παθ. ΛΟΡ *ἡματῶθην*], παθ. ΠΡΚ *ἡμάτωμαι* (μτχ. *ἡματομένος*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αἱμάτωσις*, *αἱμάτωμα*.—ΘΕΜΑ: *αἱματο-*.

αἰνίττομαι [ἢ -σσομαι]=ὑπαινίσσομαι, ὑπονοῶ, ὀμιλῶ αἰνιγματῶδως. (Ἄποθ. μὲ ἐνεργ. διάθ.)—ΠΡΤ *ἡνιτόμην*, [ΜΕΛ *αἰνίζομαι*], ΛΟΡ *ἡνιξάμην*, παθ. ΛΟΡ μὲ παθ. σημ. *ἡνίχθην*, ΠΡΚ *ἡνιγμαί*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ συνήθως μὲ τὴν πρόθ. *ὑπό*: *ὑπαινίττομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *αἰνιγ-* γίνεται μὲ τὸ πρόσφ. *j*=*αἰνιγ-j-ομαι*=*αἰνίτι(σο)μαι* (ὄπως *ταγ-j-ω*=*τάττω*, *πλήγ-j-ω*=*πλήττω* κ.τ.δ.)

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αἰνιγμα*, *αἰνικτός* (=αἰνιγματώδης), *ὑπαινιγμός*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν: *αἰνίτομαί τι*.

αίνω [-έω]=ἐπαινῶ, ἐγκωμιάζω, ὕμνω. Εἰς τοὺς ἀττικοὺς πεζογρά-
φους συνήθως σύνθετον: (ἐπ- ἢ παρ- ἢ κατ- ἢ συν-) **αἰνώ**, ΠΡΤ
ἐπ-ῆνονν, ΜΕΛ **ἐπ-αινέσομαι** (μὲ ἔνεργ. σημ.) καὶ σπανιώτερα
ἐπ-αινέσω, ΛΟΡ **ἐπ-ῆνεσα**, ΠΡΚ **ἐπ-ῆνεκα** [ΥΠΡ **ἐπ-ῆνεκιν**].

● Παθ. **ἐπ-αινοῦμαι**, ΠΡΤ **ἐπ-ηνούμην**, ΜΕΛ **ἐπ-αινεθήσομαι**,
ΛΟΡ **ἐπ-ηνέθην**, ΠΡΚ **ἐπ-ῆνημαι**, ΥΠΡ **ἐπ-ηνημένος ἦν** [=μτγν.
ἐπ-ηνήμην]. ● Μέσον **ἐπαινῶ ἐμαντόν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [συν-, παρ-]αἰνεσις, αἰνετός, ἐπαινήτης, ἐπαινετός, ἐπαινετέον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **αἶνος**(=διήγησις, ἐγκώ-
μιον, ἔπαινος), μὲ ΘΕΜΑ **αἰνέ-**. Νὰ προσεχθῇ ὅτι ὁ χαρακτήρ -ε δὲν ἐκτεί-
νεται εἰς **η** εἰς ὅλους τοὺς χρόνους καὶ τὰ παράγωγα, ὅπου προστίθεται
κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν παθητ. παρακείμεν.

ΣΥΝΘΕΤΑ: **ἐπαινῶ** (καὶ **συνεπαινῶ**, **ἀντεπαινῶ**, **ὑπερεπαινῶ**): **παραινῶ**=
συμβουλευέω **συναίνῶ**, **καταινῶ** (καὶ **σγκαταινῶ**)=ἐπιδοκιμάζω, συμφωνῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατ.: **ἐπαινῶ τινα ἢ τι**.—Τὸ παθητ. μὲ ἐμπρόθ. προσ-
διορ. **ἐπαινοῦμαι εἰς τι ἢ ἐπὶ τινι ἢ πρὸς τι**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (περιφρ.) **ἐπαινήτης τινός εἰμι**, **ἐπαινόν τινος ποιοῦμαι ἢ λέγω**
ἐγκωμιάζω, **εὐλογῶ**, **ὑμνῶ**.—Τοῦ παθητ. **ἐπαινοῦμαι** συνών. (περιφρ.): **ἐπαίνο**
τυγχάνω ἢ ἀξιοῦμαι. ΑΝΤΙΘΕΤΑ: **λοιδορῶ**, **μέμφομαι**, **ὀνειδίζω**, **ψέγω** κ.ἄ.

αἰπολῶ [-έω]=εἶμαι αἰπόλος, γιδοβοσκός. Μόνον ὁ Ἐνεστὸς καὶ ὁ
ΠΡΤ **ῆπόλουν**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **αἰπόλος**=γιδοβοσκός, ἦτοι
αἰγοπόλος[=αἰξ (αἰγός)+ῥ. **πέλω**·πρβλ. **ἰπποπόλος**, **θαλαμηπόλος**, **περίπολος** κλπ.]

αἰρῶ [-έω]=1. συλλαμβάνω (ἐπὶ ἐμφύχων), 2. κυριεύω (ἐπὶ ἀψύχων).

ΠΡΤ **ῆρουνν**, ΜΕΛ **αἰρήσω**, ΛΟΡ β' **εἶλον** (ὑποτ. **ἔλω**, εὐκτ. **ἔλοιμι**,
προστ. **ἔλε**, ἀπρμφ. **ἐλεῖν**, μτχ. **ἐλών**), ΠΡΚ **ῆρηκα**, ΥΠΡ **ῆρήκειν**.

● Παθητ. τοῦ ἀπλοῦ **αἰρῶ** δὲν εἶναι τὸ **αἰροῦμαι**, ἀλλὰ τὸ ῥ.
ἀλίσκομαι (=συλλαμβάνομαι, κυριεύομαι), ὕπερ ἰδὲ κατωτέρω.

● **αἰροῦμαι**: μέσον μὲ ἔνεργ. διάθ.=ἐκλέγω, προτιμῶ.—ΠΡΤ
ῆροῦμην, μέσ. ΜΕΛ **αἰρήσομαι**, μέσ. ΛΟΡ β' **εἰλόμην** (=ἐπροτί-
μησα· ὑποτ. **ἔλωμαι**, εὐκτ. **ἐλοίμην**, προστ. **ἔλοῦ**, -έσθω, ἀπρμφ.
ἐλέσθαι, μτχ. **ἐλόμενος**), ΠΡΚ **ῆρημαι**, ΥΠΡ **ῆρήμην**.

● **αἰροῦμαι**: παθητ. τοῦ μέσου=ἐκλέγομαι.—ΠΡΤ **ῆροῦμην**,
παθ. ΜΕΛ **αἰρεθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **ῆρέθην**, ΠΡΚ **ῆρημαι**, ΥΠΡ
ῆρήμην.

Μεταγενέστεροι τύποι: Ἐνεργ. μέλλ. **ἐλώ**, ἀόρ. α' **ῆρησα** καὶ [ἀφ-]ῆρησα.
Μέσ. μέλλ. **ἐλοῦμαι**, μέσ. ἀόρ. α' **ῆρησάμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀν-, ἀφ-, δι-, ἔξ-, καθ-, προ-, συν-, ὑφ-]αἴρεσις, αἰρετός

(=ἐκλελεγμένος), *ἐξαιρέτος, ἀνθαιρέτος*, [ἐξ-, δι-, ἀφ-] *αἰρετέος*.—'Από τὸ θέμα τῶν β ἄορ. παράγωγα: *ἐλιωρ* ἢ *ἐλώρια*=λεία, λάφυρα.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Πρόκειται περὶ δύο ῥημάτων ἐλλειπτικῶν, τὰ ὁποῖα ἀλληλοσυμπληροῦνται. Ἐπομένως, δύο διάφορα θέματα: 1. *αἴρε-* (νὰ προσεχθῆ ὅτι ὁ χαρακτήρ ε δὲν ἐκτείνεται πάντοτε εἰς *η*: *αἰρήσω, ἤρημαι*, ἀλλὰ *αἴρεθήσομαι, αἴρεσις*).—2ον θέμα: *ἐλ-*, τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς ἦτο *Ἔελ-*. Ἄορ. β' ὀριστ. μετὰ τὴν αὔξησιν: *ἔ-Ἔ-ελ-ορ*=*ἔελον*=*εἶλον* (ἢ δασεῖα κατ' ἐπίδρασιν τοῦ *αἰρῶ*).

ΣΥΝΘΕΤΑ: μετὰ τὰς προθ. *ἀνά, ἀντί, ἀπό* (=ἀφ-), *διά, ἐκ* (=ἐξ-), *ἐπί* (=ἐφ-), *κατὰ* (=καθ-), *μετὰ* (=μεθ-), *παρά, περὶ, πρό, πρὸς, σὺν, ὑπέρ, ὑπὸ* (=ὑφ-) κ.ά.—'Αναίρω=σηκῶνω, φονεύω (*ἀνεῖλεν ὁ θεὸς*=ἔδωκεν χρῆσιμόν ὁ θεός). Ἐξαιρῶ=ἐξάγω, κἀμνω ἐξαιρέσιν.—Καθαίρω=κατεβάζω, καταβάλλω.—Υφαιρῶ καὶ ὑπεξαιρῶ=ἀφαιρῶ κρυφά.—'Αναίρωμαι=συλλέγω καὶ θάπτο τοὺς νεκρούς.—Προαιρῶμαι=προτιμῶ.

ΣΥΝΘΝΥΜΑ: τοῦ ἑνεργ. *αἰρῶ*: *κνριένω, χειροῦμαι, λαμβάνω*. Τοῦ μέσου *αἰροῦμαι*: *ἐκλέγω, προτιμῶ, περὶ πλείονος ποιοῦμαι* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἑνεργ. μετὰ αἰτιατ.: *αἰρῶ τινα* ἢ *αἰρῶ τι*.—Τὸ μέσον ἐπίσης μετὰ αἰτιατ.: *αἰροῦμαι τινα* ἢ *αἰροῦμαι τι* ἀλλὰ καὶ μετὰ δύο αἰτιατ.: *εἶλοντο τὸν Περικλέα στρατηγόν* (ὅπου ἡ δευτέρα αἰτιατ. εἶναι κατηγορούμ. τῆς πρώτης). Ἐνίοτε καὶ μετὰ τελ. ἀπαρέμφ.: *ἐλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν* (=θὰ προτιμοῦσα νά...). Συχνά, μετὰ τὴν αἰτιατικὴν (=ἀντικεῖμ.), ἀκολουθεῖ γενική συγκριτική: *αἰροῦμαι τί τινος* (*προσελόμενοι τὸν πόλεμον τῆς εἰρήνης*=προτιμήσαντες τὸν π. ἀντὶ τῆς εἰρήνης), ἀλλὰ καὶ *αἰροῦμαι τι ἀντί τινος*.—Τὸ παθητ. *αἰροῦμαι* (=ἐκλέγομαι), ὡς ῥῆμα συνδετικόν, μετὰ κατηγορούμενον: *Περικλῆς ἠρέθη στρατηγός*.

αἶρω=σηκῶνω, ὑψώνω.—ΠΡΤ *ἤρον*, ΜΕΛ *ἀρῶ*, ΑΟΡ *ἤρα* (ὑποτ. *ἄρω*, εὐχτ. *ἄραιμι*, προστ. *ἄρον*, ἀπομφ. *ἄραι*, μετχ. *ἄρας, ἄρασα, ἄραν*), ΠΡΚ *ἤρακα*, ΥΠΡ *ἤρακιν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *αἶρομαι*, ΠΡΤ *ἠρόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἀροῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἠράμην*, (μετγν. ΜΕΛ *ἀροθήσομαι*, παθ. καὶ ἐνίοτε μέσος), παθ. ΑΟΡ *ἠρόθην*, ΠΡΚ *ἠραμαι*, ΥΠΡ *ἠρημν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄροις* (ἔξαροις, ἔπαροις)· ἐπίρρ. *ἄρορην*· ἐπίθ. *ἀροτός* (=σηκωτός), ἐξ οὗ *ἀροτός* (=ὁ σηκωτός, ὁ φουσκοτός ἔνεκα τῆς ζύμης, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀνευ ζύμης πρόχειρον ἄρτον, τὴν κοινῶς λαγάναν)· ἀντι-*ἀροτής* (ἐξ οὗ ἀνταροσία).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ῥηματ. θέμα: *ἀρ-*. Ἐνεστ. θέμα: *αἶρ-*, ἦτοι: *αἶρ-ῖ-ω*=*αἶρω*. Οἱ παρατατικοὶ *ἤρον* καὶ *ἠρόμην* μετὰ ὑπογεγραμμένην, διότι σχηματίζονται ἀπὸ τὸ ἔνεστ. θέμα. Ἄλλὰ *ἤρα, ἠρακα, ἠρόθην* κλπ. χωρὶς ὑπογεγραμμένην. Παλαιότερος ποιητ. τύπος *ἀείρω*.

ΣΥΝΘΕΤΑ: μετὰ τὰς προθ. *ἀπ-, ἀντ-, κατ-, ἐξ-, ἐπ-, δι-, ὑπερ-, μετ-, σὺν-, συνεπ-, ἐπαν-* καὶ μετὰ ἀνάλογον ἐκάστοτε σημασίαν:—*ἀπαίρω*=ἀποπλέω· ἀντίθ. *καταίρω*=καταπλέω.—*διαίρω*=διεγείρω, χωρίζω.—*ἀνταίρω* τινί=ξεσηκῶνομαι ἐναντίον τινός, ἀνθίσταμαι (ἐντεῦθεν τὸ παράγωγον ἀντάρτης).

επαίρομαι=ύψώνομαι, ύπερηφανεύομαι (ἐξ οὗ ἔπαροις=ύπερηφάνεια, ἐπηρεμένος=ύπερήφανος, φαντασμένος).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἐγείρω, ἀνυψῶ, ἀνορθῶ, ἀνίστημι κ.τ.π.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μεῖ αἰτιατ.: αἴρω τι ἢ αἴρω τινά (ἄρον τὸν κράββατόν σου...).

Μετὸ παθ. αἴρομαι ἀποδίδεται εἰς τὸ ὑποκείμε. προληπτικὸν κατηγορούμενον: Φίλιππος ἤρθη μέγας (βλ. Συντακτικόν).

αἰσθάνομαι=ἀντιλαμβάνομαι κάτι μετὰς αἰσθήσεις μου, καταλαβαίνω, ἐννοῶ, νιώθω. Μέσον ἀποθετικὸν μετ' ἐνεργ. σημασίαν. ΠΡΤ **ἤσθανόμην**, μέσ. ΜΕΛ **αἰσθήσομαι**, μέσ. ΛΟΡ β' **ἤσθόμην** (ἤσθου, ἤσθητο κλπ., ὑποτ. αἴσθωμαι, εὐκτ. αἰσθοίμην, προστ. αἰσθοῦ, -έσθω, ἀπρομ. αἰσθέσθαι, μτγ. αἰσθόμενος,-η,-ον), ΠΡΚ **ἤσθημαι**, ΥΠΡ **ἤσθήμην**.—Μεταγενέστεροι τύποι: παθ. Μέλλ. **αἰσθανθήσομαι**, παθ. Ἄορ. **ἤσθάνθη**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **αἰσθ-** καὶ **αἰσθε-** καὶ **αἰσθαν-**. Ἀπὸ τὸ θέμα **αἰσθ-** ὁ ἄορ. β' **ἤσθόμην**. Ἀπὸ τὸ θ. **αἰσθε-** ὁ μέλλ. καὶ προκ. (**αἰσθήσομαι**, **ἤσθη-μαι**) καὶ τὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **αἰσθησις**, **αἰσθημα**, **αἰσθητός**, **ἀναισθητος**, **εὐαἰσθητος**, **αἰσθητής** (ἐξ οὗ **αἰσθητικός**), **αἰσθητήριον**. Τὸ ἐνεστ. θέμα **αἰσθαν-** = **αἰσθ-**+πρόσφρυμα **-αν-**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετ' ἐνεργ. προθ. **διά**, **ἐπί**, **παρά**, **πρός**, **ὄν** κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **γινώσσω**, **ἐννοῶ**, **μαρτάνω** κ.ἄ.—ΑΝΤΙΘΕΤΟΝ: **αἰνασθῆναι**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. συνήθως μετ' αἰτιατ.: **αἰσθάνομαι τι**.—2. μετ' ἐνεργ. ὅταν πρέπει νὰ δηλωθῇ ὅτι πρόκειται περὶ ἀμέσου αἰσθήσεως, ὅπως καὶ ἐπὶ αὐτηγοίας (βλ. ὁ, ἀκούω): **ἤσθοντο ζωνγῆς**.—3. μετ' ἐιδικῆν πρότ. **αἰσθάνομαι ὅτι...** ἢ **αἰσθάνομαι ὡς...**—4. μετ' ἐιδικῆν μετοχῆν, ἀναφερομένην εἰς τὸ ὑποκείμε. (**ἤσθοντο κεκμηκότις**=ὅτι εἶχαν κουρασθῆ) ἢ εἰς τὸ ἀντικείμεν.: **ἤσθοντο τοὺς πολέμιους ἐπιπεσόντας**=ὅτι οἱ πολέμοι ἐπέπεσαν...

αἰσχροκερδῶ [-έω]=εἶμαι αἰσχροκερδής, πορίζομαι κέρδη δι' αἰσχροῶν μέσων. Ἀπαντᾷ μόνον ὁ ἐνεστώς.

Τὸ ὁ. παρὰσύνθετον ἀπὸ τὸ **αἰσχροκερδής**, ἐξ οὗ καὶ **αἰσχροκέρδεια**.

αἰσχρολογῶ [-έω]=λέγω αἰσχρὰ λόγια.—Μόνον ὁ ἐνεστώς.

Τὸ ὁ. παρὰσύνθετον ἀπὸ τὸ **αἰσχρολόγος**, ἐξ οὗ καὶ **αἰσχρολογία**.

αἰσχύνω [ῦ]=ἀσχημίζω, ἀτιμάζω, ἐντροπιάζω κάποιον.—Συχνότερα σύνθετον: **κατ-αἰσχύνω**, ΠΡΤ **κατ-ἤσχυνον**, ΜΕΛ **καταισχυνῶ** (πάντοτε σύνθ. καὶ τὸ ὕ βραχύ), ΛΟΡ **κατ-ἤσχυνα** [ῦ], μτγν. ΠΡΚ **ἤσχυγα** ἢ **ἤσχυκα**. ● Μέσον **αἰσχύνομαι**=ἐντρέπομαι, σέβομαι. ΠΡΤ **ἤσχυνόμην**, μέσ. ΜΕΛ **αἰσχυνοῦμαι**, παθ. ΜΕΛ (μετ' ἐνεργ. μέσου) **αἰσχυνθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ (μετ' ἐνεργ. μέσου) **ἤσχύνη**.

μτγν. ΠΡΚ *ἡσχυμμαι* (μτχ. *κατησχυμμένος*=κατεντροπιασμένος),
ΥΠΡ *ἡσχύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αἰσχρτός, ἀναίσχρτος, αἰσχρτήρ*(=ὁ καταισχύνων).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *αἶσχος* καὶ τὴν κατάλ.
-ύνω (ἄπὸς *ἀβρός-ἀβρόνω*) κατ' ἀναλογία πρὸς τὰ εἰς -ύνω ὄηματα, τὰ
ὁποῖα σχηματίζονται ἀπὸ τριτόκλιτα εἰς -ύς: *βαρός-βαρόνω, δξύς-δξύνω,*
παχός-παχύνω κλπ. Τὸ *αἶσχος* (=αἶδ-χος) ἀπὸ τὸ ῥ. *αἰδοῦμαι*, ὅπερ ἰδὲ
ἀνωτέρω.—Ῥηματ. θ έ μ α: *αἰσχυν-*, μὲ τὸ ῥ βραχύ. Εἰς τὸ ἐνεστ. θέμα
(*αἰσχύν-j-ω*=*αἰσχῦνω*) καὶ εἰς τὸν ἀόρ. (*ἡσχύν-σα*=*ἡσχῦνα*) τὸ ῥ ἐκτείνε-
ται εἰς μακρὸν [ῶ].

ΣΥΝΘΕΤΑ: συνήθως μὲ τὴν πρόθ. *κατά*, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀπό, ἐπί, ἐπέρ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: τοῦ *αἰσχύνομαι*: *αἰδοῦμαι, εὐλαβοῦμαι, σέβω, σέβομαι* καὶ
περιφρ. *καταισχύνω ἐμαυτόν, αἰσχύνης τυγχάνω ὑπό τινος*.—τοῦ *αἰσχύνω*:
εἰς αἰσχύνην καθίστημί τινα, αἰσχύνην περιποιῶ ἢ περιάπτω τινί.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: τοῦ *αἰσχύνομαι*: *ἀναισχρτιῶ*.—Τοῦ *αἰσχύνω*: *τιμῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ *αἰσχύνω* μὲ αἰτ. (οὐ *καταισχυνῶ ὄπλα τὰ ἱερά!*). Τὸ *αι-*
σχύνομαι συντάσσεται: 1. μὲ αἰτιατ. (*αἰσχύνομαι τινα*).—2. μὲ ἐμπρόθ.
προσδιορ. τῆς αἰτίας: *αἰσχύνομαι ἐπὶ τινι*.—3. μὲ τελ. ἀπρμφ.: *αἰσχύνομαι*
εἰπεῖν=ἐντρέπομαι νά...—4. μὲ κατηγορημ. μτχ.: *αἰσχύνομαι λέγων*...

αἰτιάζομαι=κατηγοροῦμαι. (Ἀποθετ. μὲ παθ. διάθεσιν). Μόνον ὁ
ἐνεστώς καὶ ὁ μτγν. ΠΡΤ *ἠτιαζόμην*. Τὰ ἄλλα ἐκ τῶν συνωνύμων.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *αἰτία* κατὰ τὰ εἰς -άζω
(πρβλ. ἀνωτέρω ῥ. *ἀγοράζω*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *κατηγοροῦμαι, αἰτιῶμαι* (τὸ παθ., ὄχι τὸ μέσον *αἰτιῶμαι*)
καὶ περιφρ. *αἰτίαν ἔχω ὑπό τινος, ἐν αἰτία εἰμί, αἰτίαν ἐπέχω* κ.ἄ.

αἰτιῶμαι [-άομαι]=κατηγορῶ. Ἀποθετ. μὲ ἐνεργ. σημ. (*αἰτιῶμαι*
τινα=ἀποδίδω τὴν αἰτίαν εἰς κάποιον, θεωρῶ κάποιον ὑπαίτιον,
κατηγορῶ). Σπανίως καὶ μὲ παθητ. διάθεσιν=κατηγοροῦμαι.
ΠΡΤ *ἠτιώμην* [-αόμην], ΜΕΛ *αἰτιάσομαι*, [μτγν. παθ. ΜΕΛ *αἰτια-*
θήσομαι], μέσ. ΛΟΡ *ἠτιασάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἠτιάθην* (μὲ παθ.
σημ.), ΠΡΚ *ἠτίαμαι*, ΥΠΡ *ἠτιάμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αἰτίαισις, αἰτιατός, αἰτιατός* (αἰτιατόν=τὸ ἀποτέλεσμα).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *αἰτία*. Ἐνεστ. θέμα *αἰτια-*
μὲ τὸ ἄ βραχύ. Ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, ὁ
χαρακτήρ ἄ ἐκτείνεται εἰς ᾱ καὶ ὄχι εἰς η (*αἰτιάσομαι*), ἐπειδὴ πρὸ τοῦ
χαρακτήρος ὑπάρχει ι.

ΣΥΝΘΕΤΑ: *ἐπαιτιῶμαί τινα*=κατηγορῶ κάποιον γιὰ κάτι' *ἐπαιτιῶμαί τι*=
παραπονοῦμαι γιὰ κάτι' *καταιτιῶμαι*=κατηγορῶ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐγκαλῶ, κακίζω, κατηγορῶ, μέφομαι, ψέγω* καὶ περιφρ. *ἐν*
αἰτία ἔχω τινά ἢ δι' αἰτίας ἔχω τινά κ.ἄ. Τοῦ παθητ. *αἰτιῶμαι* (=κατηγο-

ροῦμαι) συνών. *αἰτιάσομαι, κατηγοροῦμαι* καὶ περιφρ. *ἐν αἰτία εἰμί, αἰτίαν ἔχω ὑπό νινος, αἰτίαν ὑπέχω* κ.ά.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ αἰτιατ. προσ. ἢ πράγματος: *αἰτιῶμαι τινα* ἢ *αἰτιῶμαι τι*.—2. μὲ αἰτιατ. προσ. καὶ γεν. τῆς αἰτίας: *αἰτιῶμαι τινά τινος*=κατηγορῶ κάποιον γιὰ κάτι.

αἰτῶ [-έω]=ζητῶ νὰ λάβω, ἀπαιτῶ.—ΠΡΤ *ἦτουν*[-εον], ΜΕΛ *αἰτήσω*, ΛΟΡ *ἦτησα*, ΜΤΓΝ. ΠΡΚ *ἦτηκα*, ΥΠΡ *ἦτήκειν* ● Μέσ. *αἰτούμαι*(=ζητῶ κάτι διὰ τὸν ἑαυτὸν μου), ΠΡΤ *ἠτούμην*, μέσ. ΜΕΛ *αἰτήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *αἰτηθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἠτήθην*, παθ. ΠΡΚ *ἦτημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αἰτησις, αἴτημα, αἰτητής* (ἀπ-αιτητής, ἐξ οὗ ἀπ-αιτητικός, δι-αιτητής), *ἐπαίτης, αἰτητός, αἰτητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *αἰτέ-*. Εἰς τοὺς τύπους καὶ τὰ παράγωγα, ὅπου προστίθεται κατάλ. ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, ὁ χαρακτήρ *ε* ἐκτείνεται εἰς *η*.

ΣΥΝΘΕΤΑ: μὲ τὰς προθ. ἀπό, ἀντί, ἐξ, μετά, πρὸς.—ἀπαιτῶ=ζητῶ κάτι ὡς δικαίωμα· *ἐξαιτῶ*=ζητῶ κάτι παρακαλῶν· *ἐξαιτούμαι*=παρακαλῶ καὶ σφῶζω κάποιον διὰ τῶν παρακλήσεών μου· *μειαιτῶ*=ζητῶ κάτι ὡς μερίδιον· τὸ ἀποθ. *παραιτούμαι* (ὅπερ ἴδῃ)=ζητῶ κάτι μὲ παρακλήσεις, παρακαλῶ ν' ἀποφύγω κάτι, ἀποποιούμαι.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ζητῶ, ἐξετάζω, ἐρευνῶ*. (Ἄλλὰ *αἰτῶ*=ζητῶ νὰ λάβω, ἀπαιτῶ, ἐνῶ *ζητῶ*=ζητῶ νὰ εὔρω, ἀναζητῶ).

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *δίδωμι, παρέχω* κ.λπ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. συντάσσεται:—1. μὲ αἰτιατ.: *αἰτῶ τι*.—2. μὲ δύο αἰτιατ. (προσ. καὶ πράγμ.): *αἰτῶ τινά τι*=ζητῶ ἀπὸ κάποιον κάτι (*Κορίνθιοι Θεβαίους χορήματα ἦτησαν*).—3. μὲ αἰτιατ. πράγμ. καὶ ἐμπρόθ. προσδ. *παρὰ* +γεν.: *αἰτῶ τι παρὰ τινος*.—4. μὲ αἰτιατ. καὶ ἀπρμφ.: *αἰτῶ τινα ἀποδοῦναι*...

αἶω=ἀκούω. Ἐπλοῦν τὸ ῥ. μόνον εἰς τοὺς ποιητάς. Εἰς τὴν ἀττικὴν πεζογραφίαν μόνον σύνθετον: *ἐπαῖω*(=ἐννοῶ) καὶ μόνον εἰς τὸν ἐνεστώτα. Μτχ. ὁ *ἐπαῖων*=ὁ γνωρίζων, ὁ καλὸς γνώστης, ἐκεῖνος πού ἠμπορεῖ νὰ ἔχη γνώμην ἐπὶ ἐνὸς θέματος, ὁ εἰδικὸς (ἀντιθέτον *ἀνεπλάστως*).—Σπανίως καὶ δι-αῖω.

αἰωρῶ [-έω]=σηκῶνω, ὑψώνω, κρεμῶ εἰς τὸν ἀέρα.—ΜΕΛ (ΜΤΓΝ.) *αἰωρήσω*. ● Παθητ. *αἰωροῦμαι* [-έομαι]=κρέμαμαι, ἴσταμαι μετέωρος, ἀμφιταλαντεύομαι.—[μέσ. ΜΕΛ (μὲ παθ. σημ.) *αἰωρήσομαι*], παθ. ΜΕΛ *αἰωρηθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠωρήθην*, ΠΡΚ *ἠώρημαι* (ΜΤΧ. *ἀπηωρημένος*=κρεμασμένος).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αἰώρησις, αἰώρημα, αἰωρητός, αἰωρητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *αἰώρα*, ὅπερ ἐκ τοῦ ποιητ. *αἰείρω* (βλ. ῥ. *αἶρω*). Θέμα: *αἰωρέ-*. →

ἀκκίζομαι=ἀνοηταίνω, κάμνω διάφορα μωρὰ καμώματα.—Μόνον ὁ ἐνεστώς καὶ μτγν. ὁ ΠΡΤ *ἠκκίζομην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Λέγεται ὅτι τὸ ῥ. ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ ὄνομα κάποιας Σαμίας γυναικός, ἢ ὁποία ὀνομάζετο *Ἀκκώ* (γεν. -οῦς), ἦτο διαβόητος διὰ τὰ ἀνόητα καμώματά της καὶ ἔμεινε παροιμιώδης διὰ τὴν μορμίαν της. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀκκισμός, ἄκκισμα, ἀκκιστικός*.

ἀκμάζω=εὐρίσκομαι ἐν ἀκμῇ, εἶμαι ἀκμαῖος, ἀνθηρός.—ΠΡΤ *ἠκμαζον*, [ΜΕΛ *ἀκμάσω*], ΛΟΡ *ἠκμασα* [-ἄσα], ΠΡΚ (μόνον σύνθετος) *παρ-ἠκμακα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἀκμή* μὲ τὴν παραγ. κατάλ. -άζω (πρβλ. ἀγορά—ἀγοράζω). Ἡ λ. *ἀκμή* (ἔξ ἧς *ἀκμαῖος*) σημαίνει=δξύ σημεῖον, τὸ κοπτερόν μέρος μαχαίρας (*ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς*=ἐπάνω στὴν κόψη τοῦ ξυροφιοῦ, δηλ. εἰς κρίσιμον στιγμήν). Ἡ αὐτὴ ῥίζα εἰς τὰ *ἀκ-ανθα, ἀκ-ρος, ἄκων* (γεν. -οτος=ἀκόντιον), *ἀκόνη*, λατιν. *ac-us* (=βελόνη), *αἰχμή* (ἀκ-ι-μή=αἰκ-μή=αἰχ-μή). Σημαίνει ἐπίσης ἡ λ. *ἀκμή*=τὸ ὕψιστον σημεῖον, τὴν καλύτεραν ἐποχὴν, τὴν κατάλληλον περίστασιν: *ἀκμή (ἐστὶ)*=εἶναι καιρός, εὐκαιρία· *ὁ σίτος ἀκμάζει*=ὁ σίτος εἶναι ὄρμος· *ἀκμάζω*=εἶναι στὴν καλύτερή μου ὥρα, ἐν πλήρει ἀκμῇ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀνθῶ, θάλλω, ἐν ἀκμῇ εἶμι ἢ ἀκμὴν ἔχω*.

ἀκολασταίνω=εἶμαι ἀκόλαστος.—Μόνον ὁ ἐνεστώς καὶ ὁ (ποιητ.) ΜΕΛ *ἀκολαστανῶ*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀκολάστημα, ἀκολαστητέον* (μτγν.).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἀκόλαστος* (στερητ. α+ῥ. *κολάζω*). ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀκοσμῶ* καὶ περιφρ. *ἀκολάστως ζῶ*.

ἀκολουθῶ [-έω]=ἔπομαι, συμβαδίζω, συνοδεύω, συμφωνῶ.—ΠΡΤ *ἠκολουθουν* [-εον], ΜΕΛ *ἀκολουθήσω*, ΛΟΡ *ἠκολούθησα*, ΠΡΚ *ἠκολούθηκα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἔξ-, παρ-]*ἀκολούθησις, ἀκολουθητέον, ἀκολουθητικός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ *ἀκόλουθος*, ὅπερ ἐκ τοῦ ἄφροιστ. *ἀ+κλένθος* (=ὁδός, πορεία) καὶ σημαίνει=ὁμοκείμενος, ὁ τὴν αὐτὴν ὁδὸν βαδίζων, συνοδοιπόρος (τὸ *εὐ* τοῦ *κλένθος* γίνεται *ου* κατὰ μετάπτωσιν, ὅπως εἰς τὸ *σπεῦδω-σπουδὴ κλπ.*).

ΣΥΝΘΕΤΑ: *ἔπομαι, ἔχομαι τιος*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. συνήθως μὲ δοτ.: *ἀκολουθῶ τι*.—2. μὲ ἐμπρόθ. προσδ.: *ἀκολουθῶ μετὰ τιος ἢ σὺν τι*.

ἀκοντίζω=ῥίπτω ἀκόντιον, κτυπῶ μὲ ἀκόντιον, ἐξακοντίζω, ἐκσφενδονίζω.—ΠΡΤ *ἠκόντιζον*, ΜΕΛ *ἀκοντιῶ*, ΛΟΡ *ἠκόντισα* [-ῖ-],

μτγν. ΠΡΚ **ἠκόντικα**. ● Παθ. **ἀκοντίζομαι**, ΠΡΤ **ἠκοντιζόμεν**, παθ. ΜΕΛ **ἀκοντισθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἠκοντίσθην**, μτγν. ΠΡΚ **ἠκόντισμαι** [ῥ], ΥΠΡ **ἠκοντίσμεν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀκόντισις, ἀκόντισμα, ἀκοντισμός, ἀκοντιστής, ἀκοντιστήρ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: **ἄκων** (γεν. **ἄκωντος**), ὑποκορ. **ἀκόντιον**+κατάλ.-ίζω. Τὸ ῥήμα ἔχει ἀναλογιζόν θέμα **ἀκοντιδ-** (κατὰ τὰ ὀδοντιζόμενα ἐπιιδ-*j-ω* =ἐλίπζω, ἐρίδ-*j-ω*=ἐρίζω κλπ.), ἐξ οὗ ἀκοντιδ-θήσομαι=ἀκοντισθήσομαι, ἀκοντιδ-μὸς=ἀκοντισμός.

ΣΥΝΘΕΤΑ: με τὰς προθ. ἐξ, κατά, σὺν κ.ἄ.—Τὸ ἀποθ. διακοντίζομαι=ἀγωνίζομαι πρὸς ἄλλους εἰς τὸ ἀκόντιον. Κατακοντίζω=ἀκοντίζω καὶ καταβάλλω διὰ τοῦ ἀκοντίου κάποιον.—Μτγν. τὸ *ὑπερακοντίζω*=ξεπερνᾶω κάποιον εἰς τὸ ἀκόντιον, ὑπερέχω, ὑπερετέρω.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικὴν: ἀκοντίζω τινα.

ἀκονῶ [-άω]=ἀκονίζω.—ΜΕΛ **ἀκονήσω** (μτγν.), ΑΟΡ **ἠκόνησα** ● Μέσ. **ἀκονῶμαι**, ΠΡΤ **ἠκονόμεν**, ΠΡΚ **ἠκόνημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀκόνημα, ἀκόνησις, ἀκονητής.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἀκόνη* (ἦ). Διὰ τὴν ῥίζαν τοῦ *ἀκόνη* βλ. εἰς τὰς σημειώσεις τοῦ ῥ. ἀκμάζω.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὴν προθ. παρὰ.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: δξύνω, θήγω.

ἀκοσμῶ [-έω]=εἶμαι ἄκοσμος, φέρομαι ἀκόσμως, ἀπρεπῶς.—Μόνον ὁ ἐνεστώς καὶ μτγν. ΑΟΡ **ἠκόσμησα**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ἄκοσμος* (=στερητ.α+κόσμος). ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀπὸ τὸ *ἄκοσμος*: ἀκοσμία, καὶ ῥ. ἀκοσμέω. Ἀπὸ τὸ ῥ. ἀκοσμῶ: παράγ. ἀκόσμητος. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀκολασταίνω.

ἀκοῦμαι [-έομαι]=θεραπεύω, γιαιτρεύω, ἐπισκευάζω.—Μέσον ἀποθ. με ἐνεργ. σημ.—ΜΕΛ **ἀκοῦμαι**, ΑΟΡ **ἠκεσάμην**.—Μεταγενέστεροι τύποι: ΠΡΤ **ἠκούμην** [-εόμην], ΜΕΛ **ἠκέσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἠκέσθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀκεστής, ἀκεστήρ, ἀκεστωρ (-ορος=ιατρός), ἄκεσις, ἄκεσμα, ἄκεσιρον (=φάρμακον), ἀκεσιός, ἀνήκεστος (=ἀθεραπευτος, ἀνιάτος).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: **ἄκος** (=θεραπεία), γεν. [ἄκοσ-ος=ἄκος=]ἄκουσ. Ἐξ αὐτοῦ **πανακῆς** (=ὁ τὰ πάντα θεραπεύων), ἐξ οὗ **πανάκεια** (=φάρμακον ποὺ θεραπεύει τὰ πάντα). Ἀπὸ τὸ *ἄκος* ῥ. θέμα **ἠκεσ-**. Με τὴν προσθήκην τῆς καταλήξεως τὸ *σ* εὐρίσκειται μεταξὺ δύο φωνηέντων, ἐκπίπτει, καὶ τὰ δύο φωνήεντα συναίρουσιν: *ἠκέσ-ομαι*—*ἠκέ(σ)ομαι*=*ἠκέομαι*=*ἀκοῦμαι*. Ἄοριστος *ἠκεσ-άμην* καὶ καθ' ἄπλοποίησιν: *ἠκεσάμην*. Ὁ μέλλον συνηρημένος κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν μέλλοντα τῶν ὑγρολήτων.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θεραπεύω*, *ἰῶμαι* καὶ περιφρ. *ἄκος ποιοῦμαι* τι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατ.: ἀκοῦμαί τινα ἢ ἀκοῦμαί τι.

ἀκούω = ἀκούω, πληροφοροῦμαι. — ΠΡΤ *ἤκουον*, ΜΕΛ (μέσος με ἐνεργ. σημ.) *ἀκούσομαι* (=θά ἀκούσω), ΛΟΡ *ἤκουσα*, ΠΡΚ (με ἀττ. ἀναδιπλασιασμόν) *ἀκήκοα*, ΥΠΡ *ἤκηκόειν* καὶ *ἀκηκόως ἦν*. ● Παθ. *ἀκούομαι*, ΠΡΤ *ἤκουόμην*, παθ. ΜΕΛ *ἀκουσθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἤκουσθην*, ΠΡΚ *ἤκουσμαι*, ΥΠΡ *ἤκούσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀκοή*, *ἐπήκοος*, *εὐήκοος*, *ἄκουσμα*, *ἀκουστός*, *ἀκουστέος*, *ὠτακοιστής*, *ἀνήκουστος* καὶ ἐφρετικόν ῥ. *ἀκουσείω* = ἐπιζητῶ ν' ἀκούω.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥηματ. θέμα *ἀκουσ-* ἐμφανίζεται καὶ *ἀκου-* (ἀποβολὴ τοῦ σ μεταξὺ δύο φωνηέντων), καθὼς καὶ ὡς ἀσθενὲς θέμα *ἀκο-*.

Πρβλ. *ἄκουσ-μα*, *ἀκού-ω ἤκου-ον*, *ἀκο-ή*, *ἀκ-ήκο-α*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *εἰς*, *ἐπί*, *διά*, *κατά*, *πρός*, *πρό*, *ὑπό* κ. ἄ.

ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ: *εὐ ἀκούω* (ὑπό τινος) = ἐπαινοῦμαι *κακῶς ἀκούω* (ὑπό τινος) = κακολογοῦμαι. Εἶναι παθητικά τῶν *εὐ λέγω* (τινά) = ἐπαινῶ, καὶ *κακῶς λέγω* (τινά) = κακολογῶ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀκροῶμαι* κ. ἄ. ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *ἀνηκουσῶ* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. συντάσσεται: 1. με γενικὴν: *ἀκούω τινός*, ἐπὶ αὐτηκοίας (*μαρτύρων ἀκηκόατε*). — 2. με αἰτιατικὴν: *ἀκούω τι*, ὅταν ἀκούω ὅχι τὸ ἴδιο τὸ πρόσωπον ποῦ ὁμιλεῖ ἢ τὸ ζῶον ἢ τὸ πρᾶγμα ποῦ ἔχει, ἀλλὰ ἐμμέσως ἀκούω τοὺς λόγους, τὴν φωνήν, τὸν ἦχον κλπ. (πάντ' *ἀνήκουος λόγος*). — 3. με γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν: *ἀκούω τινός τι* ἤτοι γεν. προσ. καὶ αἰτιατ. πρᾶγμ. (*ἀκούσεσθε ἐμοῦ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν*). — 4. με εἰδικὴν πρότασιν: *ἀκούω ὅτι...* = πληροφοροῦμαι ὅτι... Ἄντι εἰδικῆς προτάσεως τίθεται καὶ εἰδ. ἀπαρ ἑμφ.: *ἤκουεν αὐτὸν καλὸν γὰραθὸν εἶναι*. — 5. με κατηγορημ. μετοχὴν, ἢ ὁποῖα ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀντικείμεν. τοῦ ῥ., εἴτε τοῦτο εἶναι κατὰ γενικὴν, εἴτε κατὰ αἰτιατικὴν: «*ἤκουσα αὐτοῦ διαλεγόμενον*» (ἐπὶ αὐτηκοίας) ἀλλὰ «*ἤκουε Κῆρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα*» = ἤκουσε ἀπὸ ἄλλους, ἐπληροφορεῖτο ὅτι ὁ Κ. ἦτο ἐν Κιλικίᾳ.

ἀκραχολῶ [-έω] = εἶμαι ἔτοιμος νὰ ὀργισθῶ. Μόνον ὁ ἐνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἀκράχολος* (= ὀργίλος, εὐερέθιστος), ἐξ οὗ *ἀκραχολία* καὶ ῥ. *ἀκραχολέω*.

ΘΕΜΑ: *ἀκράχολέ-*. Ἀπαντᾷ καὶ *ἀκρόχολος*, *ἀκροχολῶ*.

ἀκριβολογῶ [-έω]. Εἰς τοὺς ἀττ. συγγραφεῖς μόνον τὸ Μέσον (ἀποθετικόν) *ἀκριβολογοῦμαι* [-έομαι] καὶ μόνον ὁ ἐνεστώς = ὁμιλῶ με ἀκρίβειαν, λεπτολογῶ. Μτγν. τὰ *ἀκριβολογῶ*, μέλλ. *ἀκριβολογήσω*, ἀόρ. *ἤκριβολόγησα*, καὶ μέσ. ἀόρ. *ἤκριβολογησάμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθ.) ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἀκριβολόγος*, ἐξ οὗ καὶ *ἀκριβολογία*. ΘΕΜΑ: *ἀκριβολογέ-*. Παράγ. *ἀκριβολογητέον*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *διακριβολογοῦμαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικὴν: *ἀκριβολογοῦμαί τι*.

ἀκριβῶ [-όω] = ἐξακριβώνω, γνωρίζω κάτι με ἀκριβείαν. — [ΜΕΛ **ἀκριβώσω**], ΛΟΡ **ἠκριβώσα**. ● Μέσον [δι-] **ἀκριβοῦμαι** (-όομαι), ΠΡΤ [ἀπ-] **ἠκριβούμην**, μέσος ΛΟΡ [δι-] **ἠκριβώσάμην**, παθητ. ΛΟΡ [δι-] **ἠκριβόθην**, ΠΡΚ [ἀπ-, δι-] **ἠκριβόμαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **ἀκριβής**, ὅπως καὶ τὰ **πλήρης**—**πληρώω**, **ἀσθενής**—**ἀσθενώω**, τὰ ὅποια ἐσχηματίσθησαν, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ **δοῦλος** (θ. δούλο-)—**δουλώω**, **ἐλεύθερος** (θ. ἐλευθερο-)—**ἐλευθερόω** κλπ. Ῥηματ. θέμα: **ἀκριβό-**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: -ἀκριβώσις, -ἀκριβώμα, -ἀκριβώτεον.

ΣΥΝΘΕΤΑ: με τὰς προθ. **ἀπό**, **διά**, καὶ **ἐξ** (μτγν.).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικὴν: **διακριβοῦμαι** τι.

ἀκροβολίζομαι = ὄϊπτο ἐκ τοῦ μακρόθεν (καὶ ὄχι ἐκ τοῦ συστάδην), μάχομαι ἐκ τοῦ μακρόθεν, ὄϊπτων βέλη, ἀκόντια κλπ. — Ἀποθετικόν. ΠΡΤ **ἠκροβολιζόμην**, μέσ. ΛΟΡ **ἠκροβολισάμην**, [ΠΡΚ **ἠκροβόλισμα**, ΥΠΡ **ἠκροβολισμην**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἀκροβόλις**, **ἀκροβολισμός**, **ἀκροβολιστής**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **ἀκροβόλος** (=ὁ μακρόθεν βάλων, ἀκοντιστής, τοξότης), ἐξ οὗ καὶ μτγν. ῥ. **ἀκροβόλω-ω**. Με τὴν παραγωγικὴν κατάλ. -ίζομαι τὸ ῥ. ἀποκτῆ θέμα ἀναλογικόν: **ἀκροβολιδ-**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **ἀψιμαχῶ** καὶ περιφρ. **ἀκροβολισμὸς ποιῶμαι**, **ἀκροβολισμοῖς χρῶμαι**. ΑΝΤΙΘΕΤΑ: **οπισθὰ μάχαις χρῶμαι**, **ὁμῶς ἔρχομαι**, **συμπλέκομαι**.

ἀκροτομῶ [-έω] = κόπτω τὰ ἄκρα (τὴν κορυφὴν) φυτοῦ, κορφολογῶ. Μόνον ὁ ἐνεστώς. Μτγν. ΛΟΡ **ἠκροτόμησα**.

ΑΝΤΙΘΕΤΟΝ: **παρὰ γῆν τέμνω** = θερίζω σύρριζα.

ἀκροχειρίζομαι = πιάνω με τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων· εἰς ἀγῶνα πάλης χρησιμοποιοῦ τὴν ἄκραν χεῖρα, χωρὶς νὰ συμπλακῶ σῶμα πρὸς σῶμα. Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Παράγ. **ἀκροχειριστής**, **ἀκροχειρισμός**.

ἀκροῶμαι [-άομαι] = ἀκούω με προσοχὴν, ἀκροάζομαι. Μέσον ἀποθετ. με ἐνεργ. σημ. — ΠΡΤ **ἠκροώμην** [= **ἠκροα-όμην**], μέσ. ΜΕΛ **ἀκροάσομαι**, ΛΟΡ **ἠκροασάμην**, ΠΡΚ **ἀκροατής γεγένημαι**, καὶ μτγν. **ἠκροάομαι** ΥΠΡ **ἀκροατής ἐγγεγνήμην**, καὶ μτγν. **ἠκροάμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἀκροάσις**, **ἀκροάμα** (ἐξ οὗ **ἀκροαματικός**), **ἀκροατής** (ἐξ οὗ **ἀκροατήριον**), **ἀκροατός**, **ἀκροατέον** καὶ μτγν. τὸ ῥ. **ἀκροάζομαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. θέμα **ἀκροα-**. Ὁ χαρακτήρ **-α**, βραχὺς [ᾱ] εἰς τὸν ἐνεστ. καὶ πρτ., ἐκτείνεται εἰς ᾱ μακρὸν (καὶ ὄχι εἰς **η**), ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην: **ἀκροᾶ-σομαι**, **ἠκροᾶ-σάμην**, **ἠκροᾶ-μαι**, **ἀκροᾶ-σις**. →

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀκούω· και περιφρ. ἀκροατής γίγνομαι, παρέχω ἐμαντὸν ἀκροατὴν τινι, ἀκροᾶσιν ποιοῦμαι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: συνήθως μὲ γενικὴν προσ.: ἀκροᾶμαι τιος· σπανιώτερα μὲ αἰτιατ. πράγμ.: ἀκροᾶμαι τι. Βλ. ἀνωτέρω ῥ. ἀκούω.

ἀκρωτηριάζω = περικόπτω τὰ ἀκρωτήρια πλοίων ἢ τὰ ἄκρα ἀνθρώπων, κολοβῶν. Μέσος ΑΟΡ (μὲ ἔνεργ. σημ.) **ἠκρωτηριασάμην** καὶ μέσος ΠΡΚ (μὲ ἔνεργ. σημ.) **ἠκρωτηρίασμαι** (=ἔχω ἀκρωτηριάσει). Οἱ ἄλλοι τύποι μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀκρωτηρίασις, ἀκρωτηριασμός, ἀκρωτηρίασμα.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται μὲ τὴν παραγ. κατάλ. -άζω (κατὰ τὰ ἀγορά—ἀγοράζω, δόξα—δοξάζω κλπ.) ἀπὸ τὸ **ἀκρωτήριον** = ἄκρα, προεξοχή (ἀκρωτήριον νηός = τὸ ἔμβολον τῆς πρύμνης τοῦ πλοίου). Κατὰ τὰ εἰς -άζω ῥήματα (βλ. ῥ. ἀγοράζω), ἀναλογικὸν θέμα: ἀκρωτηριαδ-.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: κολοῦω, περικόπτω.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατ.: τὰς τριήρεις ἀκρωτηριασάμενοι = ἀκρωτηριάσαντες τὰς τριήρεις, περικόψαντες τὰ ἔμβολά των.

ἀκυρῶ [-όω] = ἀκυρώνω. Μόνον ὁ Ἐνεστῶς· οἱ ἄλλοι τύποι μτγν.

Ἰσχυρῶν: ΠΡΤ **ἠκύρουν**, ΜΕΛ **ἀκυρώσω**, ΑΟΡ **ἠκύρωσα** κλπ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀκυρώσις, ἀκύρωτος, ἀκυρωτέον.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (περιφρ.) ἀκνρον ποιω (τι) καὶ παθ. ἄκνρος γίγνομαι (ἔπαυσις). ΑΝΤΙΘΕΤΑ: κνρωόω καὶ ἐπικνρωόω.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν: ἀκνρωό τι.

ἀλαζονεύομαι = φέρομαι ἢ ὀμιλῶ ἀλαζονικῶς, κομπάζω. Μέσον ἀποθετ. μὲ ἔνεργ. σημ. — ΜΕΛ **ἀλαζονεύσομαι**. Οἱ ἄλλοι τύποι μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀλαζονεία, ἀλαζόνεμα.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. ἀλαζών κατὰ τὰ εἰς -έω (βασιλεῖς—βασιλεύω, κόλαξ—κολακέω κλπ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: καταλαζονεύομαι.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἐπαύρομαι, κομπάζω, μεγαλυνῶ κ.τ.τ. καὶ περιφρ. ἀλαζών εἶμι, ἀλαζονεία χρῶμαι, μέγα φρονῶ κ.τ.τ.

ἀλαλάζω [-ᾶζ-] = φωνάζω δυνατὰ, κραυγάζω. — ΠΡΤ **ἠλάλαξον**, [ΜΕΛ (μέσος ὡς ἔνεργ.) **ἀλαλάξομαι**, καὶ σπανιώτερα ἀλαλάζω], ΑΟΡ **ἠλάλαξα**, ΠΡΚ **ἀλαλάξας ἔχω**, ΥΠΡ **ἀλαλάξας εἶχον**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπιφώνημα **ἀλαλά** [=πολεμικὴ ἰαχή, ὅπως τὸ ἐλελεῦ, ἐξ οὗ τὸ ῥ. ἐλελίξω]. Ὅπως πολλὰ τῶν εἰς -άζω (πρβλ. ἀρπαξ-, γος, θ. ἀρπαγ- ῥ. ἀρπάγ- j-ω = ἀρπάξω), παρουσιάζει καὶ τὸ ῥ. ἀλαλάζω ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: **ἀλαλαγ-**, ἐξ οὗ ὁ μέλλ. **ἀλαλάγ-σομαι** =

ἀλαλάξομαι, ἀόρ. ἡλάλαγ-σα=ἡλάλαξα και τὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀλαλαγ-ή, ἀλαλαγ-μός, ἀλάλαγ-μα.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀνά και ἐπί.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἐλειύζω, βοῶ, κραζέω, κραυγάζω, φωνῶ κ.τ.τ.

ἀλαπάξω=ἐκκενώνω, ἀδειάζω, ἐξαντλῶ. Ἡ ποίησις, ἥδη ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου, ἐχρησιμοποίησε τὸ ῥ. και μεταφορικῶς, με τὴν ἔννοιαν τοῦ: ἐκπορθῶ και λαφυραγωγῶ μίαν πόλιν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογράφους μόνον ὁ ΜΕΛ **ἐξ-αλαπάξομεν**=θα ἐκπορθήσωμεν (Ξενοφ. Ἀνάβ. Ζ' α' 29).

ἀλγύνω [ῥ̄]=προξενῶ ἄλγος, πόνον ἢ λύπην. Τὸ ῥ. εἶναι ποιητικὸν και μεταγενέστερον.—ΜΕΛ **ἀλγυνῶ**, ΑΟΡ **ἤλγυννα**, παθ. ΑΟΡ **ἤλγύνθην**. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογράφους μόνον τὸ **ἀλγύνομαι**=ἀλγῶ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **ἄλγος**, ὅπως τὰ ἀνάλογα **ἀδρός-ἀδρόνω**, **αἰσχος-αἰσχύνω** κ.τ.τ. Βλέπε ῥ. **ἀλγῶ**.

ἀλγῶ [-έω]=ἔχω ἄλγος, πονῶ, λυποῦμαι. ΠΡΤ **ἤλγουν**, ΜΕΛ **ἀλγήσω**, ΑΟΡ **ἤλγησα**, ΠΡΚ **ἀλγήσας ἔχω**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἀλγηδών**, -όνος(=πόνος), **ἀλγησις**, **ἀλγημα**, ἀν-**ἀλγητος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **ἄλγος** (θ. **ἀλγος**, γεν. τοῦ **ἄλγος-ος**—**ἄλγε-ος**=**ἀλγους**). ΘΕΜΑ: **ἀλγος** (**ἀλγέ-ω**, **ἀλγέ-ω**, **ἀλγῶ**).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ με τὰς προθέσεις ἀπό, περί, ἐπέρ, σύν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **ἀλγίνομαι**, **ὀδυνάομαι**, **πάσχω**, **πονῶ** κ.τ.τ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. εἶναι ἀμετάβατον (χωρὶς ἀντικείμεν.) Ἀκολουθεῖται συγχά ἀπὸ αἰτιατικὴν τοῦ κατὰ τι (**ἀλγῶ τὸν πόδα**) ἢ ἀπὸ κατηγορημ. μετοχὴν (**ἀλγῶ ταῦτα ἀκούων**). Συνηθέστερα με ἐμπροθ.: **ἀλγῶ ἐπί τινι** ἢ **ἀλγῶ περί τι**.

ἀλείφω=ἀλείφω. ΠΡΤ **ἤλειφον**, ΜΕΛ **ἀλείψω**, ΑΟΡ **ἤλειψα**, ΠΡΚ (με ἀττ. ἀναδιπλ.) **ἀλήλιφα**, [ΥΠΡ **ἀληλίφειν**]. ● Μέσ. και παθ. **ἀλείφομαι**, ΠΡΤ **ἤλειφόμην**, ΜΕΛ **ἀλείψομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἤλειψάμην**, παθ. ΑΟΡ **ἤλειφθην**, ΠΡΚ (με ἀττ. ἀναδιπλ.) **ἀλήλιμμαι** (ἀλήλιφ-μαι=**ἀλήλιμμαι**, ἀλήλιφ-σαι=**ἀλήλιψαι**, ἀλήλιφ-ται=**ἀλήλιπται**· πληθ. ἀλήλιφ-μεθα=**ἀληλίμμεθα**, ἀλήλιφθε, **ἀληλιμμένοι εἰσίν**), ΥΠΡ [**ἤληλίμμην**, -ψο, -πτο κλπ.].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἀλοιφή**, **ἄλειμμα**, [ἐπ-]ἄλειψις, ἀνεξ-ἄλειπτος, ἐξ-ἄλειπτεον, **ἀλείπιτις**, **ἀλειπιτήρ**, ἐξ οὗ **ἀλειπιτήριον** κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρουσιάζεται με τρία θέματα: 1. ἰσχυρὸν θ. **ἀλειφ-** και κατὰ μετάπτωσιν **ἀλοιφ-** (**ἀλείφω**, **ἀλοιφή**· πρβλ. **ἀμείβω**—**ἀ-**

μοιβή)· και 2. άσθενής θ. **άλιφ-** (πρβλ. πρκ. *άλ-ήλιφ-α*). Πρβλ. ῥήμα *λείπω* (άόρ. β' *έλιπον*, πρκ. *λείλιπα*).

ΣΥΝΘΕΤΑ: με πολλὰς προθέσεις: *άπό, επί, έξ, πρό, σύν, υπό* κ.ά. 'Ο ένεργ. ένεστ., πρτ., μέλλ. και πρκ. συνήθως σύνθετοι. **Άπαλείφω** και **έξαλείφω**=σβήνω (οί άρχαίοι έγραφαν προχειρώς επάνω εις πλάκας ή σανίδας, τὰς όποιās ειχαν επάλειψει προηγουμένως με στρώμα κηροῦ. Διά νά σβήσουν όσα ειχαν χαράξει, έλείαιναν εκ νέου την επιφάνειαν του κηροῦ, *άπαλείφοιτες* ή *έξαλείφοιτες* τὰ χαραγμένα γράμματα).—Τό σύνθετον **προαλείφομαι** μετέπεσεν εις την σημασίαν του προπαρασκευάζομαι, προετοιμάζομαι, άπό την συνήθειαν των άθλητών, οί όποιοι, πριν κατέλθουν εις τόν στίβον, συνήθιζαν να άλείφουν προηγουμένως τό σῶμα των με λάδι, δηλαδή να *προαλείφονται*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *χρίω, επιχρίω, χρίομαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αιτιατικήν: *άλείφω τι* ή *άλείφω τινά*.

άλέξω=άποκρούω, άπομακρύνω || προφυλάττω.—Τῆς ένεργ. μόνον ό 'Ενεστώς' [ποιητ. ΜΕΛ *άλεξήσω* και ΑΟΡ *ήλέξησα*]. ● Μέσ. **άλέξομαι**(=άπομακρύνω κάτι κακόν άπό τόν εαυτόν μου, άμύνομαι), μέσ. ΜΕΛ **άλέξομαι** (όμοιος με τόν ένεστῶτα, διακρινόμενος μόνον άπό τὰ συμφραζόμενα) και **άλεξήσομαι**, ΑΟΡ *ήλεξάμην* (εις τό άπαρέμφ. *άλέξασθαι*). Οί άλλοι χρόνοι εκ τῶν συνωνύμων.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Άπό την ρίζαν *άλκ-* (πρβλ. *άλκή*), με πρόσληψιν ενός *ε* πρό του χαρακτήρος, προήλθε τό θέμα *άλεκ-*. Με τό πρόσφυμα *σ* έγινεν *άλεκο*=*άλεξ-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *άλεξητήρ*, *άλεξητήριος* (=ό δυνάμενος ν' άπομακρύνη κάτι κακόν), *έπ-αλις* (=ό προμαχών, άπ' όπου άποκρούει κανείς τόν έχθρόν), *άλεξι-κακος* (=ό άποτρέπων τό κακόν)· πρβλ. ν ε υ τ. *άλεξι-κέρανον*, *άλεξι-βρόχιον*, *άλεξ-ήμιον*, *άλεξι-πιωτον* κ. ά.—Τό κύριον όνομα **Άλέξανδρος** άπό τό επίθετον *άλέξ-ανδρος*=ό άποκρούων άνδρας, ό δυνάμενος ν' αντιμετώπιση τούς αντιπάλους του.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *άμύνω, άμύνομαι* || *άρήγῳ, βοηθῳ, επικουρῳ, προμαχῳ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. με αιτιατ. *άλέξω τι* (=άποκρούω κάτι).—2. με δοτ. *άλέξω τινί* (=όπερασπίζω κάποιον).—3. με δοτ. και αιτιατ. *άλέξω τινί τι* (=άποτρέπω άπό κάποιον κάτι).

άληθεύω=λέγω την άλήθειαν || είμαι άληθής, πραγματικῶς || επιτυγχάνω τό άληθές.—[ΠΡΤ *ήλήθευον*], ΜΕΛ **άληθεύσω**, ΑΟΡ *ήλήθευσα*. ● Παθ. **άληθεύομαι**, μτγν. ΜΕΛ *άληθεύσομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ῥ. σχηματίζεται άπό τό *άληθής* με την κατάλ. -εύω· πρβλ. βασιλεύς-βασιλεύω, αγορά-άγορεύω, κ.τ.θ. Τό επίθ. *άληθής* (έξ οῦ και *άλήθεια*) άπό τό θέμα του ῥ. *λανθάνω* με τό στερητ. *α-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [έπ-] *άλήθευσις, άλήθευμα, άληθευτής*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (περιφρ.) *άληθῆ λέγω, ταῖς άληθείαις χρῶμαι*.

άλιεύω=ψαρεύω.—Όμαλόν: ΠΡΤ *ήλιεον*, ΜΕΛ *άλιεύσω*, ΑΟΡ *ήλιενσα*, [ΠΡΚ *ήλιενκα*]. ● Παθητ. *άλιεύομαι*, ΠΡΤ *ήλιεόμην*, παθ. ΜΕΛ *άλιευθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ήλιεύθην*, [μέσ. ΜΕΛ *άλιεύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ήλιευσάμην*], ΠΡΚ *ήλιενμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τò ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *άλιεύς* μὲ τὴν κατάλ. -έω· πρβλ. βασιλεύς-βασιλεύω, ἀγορά-ἀγορεύω κ.τ.θ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *άλιενμα*, *άλιεντικός*.

άλιζω· συνήθως σύνθ. **συν-άλιζω**=συναθροίζω. Μόνον ὁ ἔνεστώς καὶ ὁ ἀόρ. μτχ. *συναλίσας* [ῖ]. ● Παθητ. *άλιζομαι*, παθ. ΑΟΡ *ήλίσθην*, [ΠΡΚ *ήλισμαι*].—Μτγν. τὸ *άλιζω*=ἀλατίζω (ἐκ τοῦ ἄλς).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τò ῥῆμα σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *άλης* (γεν. ἄλεις-ος=ἄλεος=ἄλοῦς)=ἄθροός, μὲ τὴν κατάλ. -ίζω. Πρβλ. ἐπίρρ. *ἄλεις*(=ἀρκετά) καὶ *άλια*=συνάθροισις τοῦ λαοῦ (ἐν Σπάρτῃ).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀγείρω*, *ἀθροίζω*, *συλλέγω*, *συνάγω* κλπ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν.

άλισκομαι=συλλαμβάνομαι, κυριεύομαι, αἰχμαλωτίζομαι. (Ἀποθετικόν, παθητικόν τοῦ ὄ. *αἰρέω-ῶ*).—ΠΡΤ *ήλίσκόμην*, ΜΕΛ (μέσ. μὲ παθ. σημ.) *άλωσομαι*, ΑΟΡ β' (ἐνεργ. μὲ παθ. σημ.) *ἔάλων* (*ἔάλως*, *ἔάλω* κλπ.) καὶ *ήλων*=ἐκυριεύθην, ἠχμαλωτίσθην (ὑποτ. *άλῶ*, *άλῶς*, *άλῶ* κλπ., εὐκτ. *άλοίην*, προστ. δὲν ἔχει, ἀπρμφ. *άλῶναι*, μτχ. *άλους*, *άλουσα*, *άλόν*). ΠΡΚ (μὲ παθ. σημ.) *ἔάλωκα* καὶ *ήλωκα*, ΥΠΡ *εἰάλωκειν* καὶ *ήλώκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄλωσις*, *ἄλωτός*, *εὐ-ἄλωτος*, *δυσ-ἄλωτος*, *αἰχμ-ἄλωτος*, *δορυ-ἄλωτος* (ἢ *δοριάλωτος*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἡ ῥίζα *Ἔαλ=ἄλ-* μὲ τὸ πρόσφ. -ισκ- μᾶς δίδει τὸ ἐνεστ. θέμα: *άλισκ-* (μόνον εἰς τὸν ἐνεστ. καὶ παρατατ.). Εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους τὸ πρόσφ. -ο- μᾶς δίδει θέμα *άλο-*, τοῦ ὁποῦ ὁ χαρακτήρ ἐκτείνεται εἰς *ω* πρὸ συμφώνου (πρβλ. *άλωσομαι*, *ἄλωσις*, *ἄλωτός* κλπ.).—Ὁ ἀόρ. β' μὲ συλλαβικὴν αὐξησιν: *ἔ-ἔάλων=ἔάλων* καὶ συνηρημ. *ήλων*· δασύνεται δὲ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν ἐνεστῶτα. Ὁμοίως ὁ παρακείμεν. *Ἔε-ἔάλωκα=ἔάλωκα* καὶ συνηρ. *ήλωκα*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: δὲν ἀπαντᾷ. Διάφορον εἶναι τὸ ὄ. *ἀναλίσκω*, ὅπερ ιδέ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *λαμβάνομαι*, *κρατοῦμαι*, *ζωγοῦμαι* κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Συνήθως *άλισκομαι* ὑπό τινος, ὡς παθητ. τοῦ *αἰρέω*=συλλαμβάνω, κυριεύω.—Εἰς τὴν δικαστικὴν φρασεολογίαν (*άλισκομαι*=καταδικάζομαι) συνοδεύεται συνήθως ἀπὸ γενικὴν τῆς αἰτίας: *ἐάν τις ἄλῶ κλοπῆς*=ἐάν κανεὶς καταδικασθῇ διὰ κλοπῆν.—Ἐπίσης μὲ κατηγορ. μετοχὴν: *ἔάλω κλέπτων*.

ἀλλάττω [-σσω]=ἀλλάζω, μεταβάλλω.— ΠΡΤ *ἤλλαττον* [-σσον], ΜΕΛ *ἀλλάζω*, ΑΟΡ *ἤλλαξα*, ΠΡΚ *ἤλλαχα*, [ΥΠΡ *ἤλλάχεν*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀλλάττομαι* [-σομαι], ΠΡΤ *ἤλλαττόμην* [-σομένην], μέσ. ΜΕΛ *ἀλλάξομαι*, μέσ.ΑΟΡ *ἤλλαξάμην*, παθ. ΜΕΛ *ἀ' ἀλλάχθησομαι* (μτγν.), παθ. ΜΕΛ *β' ἀλλάγησομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἀ' ἤλλάχθην*, παθ. ΑΟΡ *β' ἤλλάγην*. — ΠΡΚ *ἤλλαγμα* (-ξαι, -κται, -γμεθα, -χθε, -γμένοι εἰσίν), ΥΠΡ *ἤλλάγμην* (-ξο, -κτο κτλ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπ-, δι-, συν-] *ἀλλαγῆ*, [συν-] *ἀλλαγμα*, *ἀλλάκτης*, [ἀπ-, ἀντ-, δι-] *ἀλλακτικός*, *ἀλλακτός*, *ἀδιάλλακτος*, [ἀπ-] *ἀλλακτέος*, ἐπίρρ. *ἐν-αλλάξ* κ.ά. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *ἀλλαγ-* [ἀλλᾶγ-] μετὰ τὸ πρόσφ. *j* μᾶς δίδει ἐνεστ. θέμα: *ἀλλᾶγ-j-ω=ἀλλάττ-* ἢ *ἀλλάσσο-*. Περβλ. *πλήττω* (θ.πληγ-), *πράττω* (θ.πραγ-) κτλ., ὅπου γ+j=ττ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ μετὰ τὰς προσθ. ἀντί, ἀπό, διά, ἐξ, ἐπί, μετά, παρά, σὺν κ.ά. *διαλλάττω* =συμφιλιώνω.—*μεταλλάττω* [τὸν βίον]=ἀποθνήσκω.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀμείβω*, *ἀλλοιῶ*, *τρέπω*, *μεθίστημι* κ.ά. Τὰ *ἀπαλλάττομαι* καὶ *διαλλάττομαι* ἐκφέρονται καὶ περιφρ. *ἀπαλλαγῆν* ἢ *διαλλαγῆν* ποιοῦμαι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. μετὰ αἰτιατ. (ἀλλάττω τι), ὅταν σημαίνῃ μεταβάλλω. —2. μετὰ αἰτιατ. καὶ γεν., ὅταν σημαίνῃ ἀνταλλάσσω κάτι πρὸς κάτι ἄλλο: *ἀλλάττω τί τινος* ἢ *ἀλλάττομαι τί τινος*.

ἀλλοδοξῶ [-έω]=πλανῶμαι (δοξάζω[=πιστεύω] ἄλλα, καὶ ὄχι τὰ ὀρθά). Μόνον ὁ Ἐνεστώζ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ἀλλόδοξος*, ἐξ ὅθ' καὶ *ἀλλοδοξία*=ψευδῆς δοξασία. (Εἶναι μεταγενεστέρα ἢ χρήσις τοῦ *ἀλλόδοξος* μετὰ τὴν σημασίαν τοῦ *ἐτεροδοξος*).

ἀλλοιῶ [-όω]=ἀλλοιώνω, μεταβάλλω.—[ΠΡΤ *ἤλλοιουν*], ΜΕΛ *ἀλλοιώσω*, ΑΟΡ *ἤλλοιώσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀλλοιοῦμαι* [-όομαι], ΠΡΤ *ἤλλοιούμην*, [μέσ. ΜΕΛ *ἀλλοιώσομαι*, παθ. ΜΕΛ *ἀλλοιωθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἤλλοιωθην*, ΠΡΚ *ἤλλοιώμαι*, ΥΠΡ *ἤλλοιώμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀλλοίωσις*, *ἀλλοίωμα*, *ἀλλοιωτός*, *ἀναλλοιωτός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἀλλοῖος* (=ἀλλοιώτικος, διαφορετικός) κ.πρβλ. *δοῦλος*-*δουλώ*, *εἰλεύθερος*-*εἰλευθερόω*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (περιφρ.) *ἀλλοιῶν τινα ποιῶ*, *ἀλλοῖος γίνομαι*.

ἄλλομαι=πληθῶ.—Ἀποθετικὸν μετὰ ἐνεργητικὴν διάθεσιν.—ΠΡΤ *ἤλλόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἄλοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἀ' ἤλάμην* [καὶ ΑΟΡ *β' ἤλόμην*] (Ἵποτ. ΑΟΡ *ἀ' καὶ β' ἄλωμαι*, Εὐκτ. *ἀ' ἀλαίμην*, *β' ἄλοιμην*, Προστ. *β' ἄλοῦ*, Ἀπρμφ. *ἀ' ἄλασθαι*, *β' ἄλέσθαι*. Μτγ. *ἀ' ἀλάμενος*, *β' ἀλόμενος*). →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄλμα, ἄλτης, ἀλτήρες*. [ἐπ=ἐφ-]ἀλτήριον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ῥίζα *σαλ-*=*άλ-* (λατιν. *sal-ιο*=πηδῶ) καὶ μετὰ τὸ πρόσφ. *j*=ἐνεστωτικὸν ΘΕΜΑ: *ἄλj-*=*ἄλλ-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς πρόσφ. *ἀνά, ἐν, ἐπί, διά, πρὸς* κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *πηδῶ, σκιριῶ, κυριστῶ* κ.ἄ.

ἄλλοτριονομῶ [-έω]=διανέμω κάτι ἀλλότριον. Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον (*ἀλλότριος*+*νέμω*).

ἄλλοτριάζω: μτγν. Βλέπε *ἄλλοτριῶ*.

ἄλλοτριῶ [-όω]=ἀπαλλοτριώνω, καθιστῶ κάτι ἀλλότριον, ἀποξενώνω κάποιον ἀπὸ κάτι || καθιστῶ κάποιον δυσμενῆ πρὸς κάποιον ἄλλον. —ΜΕΛ *ἄλλοτριώσω*, [ΑΟΡ *ἠλλοτριώσα*], ΠΡΚ *ἠλλοτριώκα*.

● Μέσ. καὶ Παθ. *ἄλλοτριούμαι*[-όμαι]=ἀποξενώνομαι || γίνομαι δυσμενῆς.—παθ. ΑΟΡ (καὶ μετὰ μέσ. σημ.) *ἠλλοτριώθην*, παθ. ΠΡΚ *ἠλλοτριώμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπ-]*ἄλλοτριώσεις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἀλλότριος* (=ξένος) μετὰ τὴν κατάλ. *-όω*, ὅπως τὰ *δοῦλος*-*δουλόω*, *ἄλιος*-*ἄλλιοῶ* κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὴν πρόθεσιν ἀπὸ συνήθως.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἄλλοτριάζω* (μτγν.) καὶ περιφρ.: *ἄλλοτριῶς διάκειμαι πρὸς τινα* ἢ *ἄλλοτριῶς ἔχω* ἢ *ἄλλοτριότης ἐστὶν ἐν ἐμοὶ πρὸς τινα*. Τὸ μέσον αὐτοπαθῆς ἐκφέρεται καὶ ἀναελευμένον: *ἄλλοτριῶ ἑμαυτόν*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ *ἐνεργ.* *ἄλλοτριῶ* συντάσσεται: 1. μετὰ αἰτιατ. καὶ γενικήν (*ἄλλοτριῶ τινά τινος*) ἢ μετὰ αἰτιατ. καὶ ἀπὸ+γεν. (*ἄλλοτριῶ τινά ἀπὸ τινος*), ὅταν σημαίῃ ἀποξενώνω (=ἀποξενώνω κάποιον ἀπὸ κάτι). —2. ὅταν ἔχη τὴν σημασίαν τοῦ «καθιστῶ κάποιον δυσμενῆ πρὸς κάποιον ἄλλον», συντάσσεται μετὰ αἰτιατ. καὶ δοτικῆν: *ἄλλοτριῶ τινά τινα*.

ἄλλοφρονῶ [-έω]=σκέπτομαι ἄλλα (καὶ ὄχι τὰ πρόποντα), εἶμαι ἀλλόφρων, παραφρονῶ. —ΜΕΛ *ἄλλοφρονήσω*, ΑΟΡ *ἠλλοφρόνησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ἄλλοφρων* (=ἄλλος+φρήν, φρενός), ἐξ οὗ καὶ *ἄλλοφροσύνη*.

ἄλωῶ [-άω]=ἄλωνίζω. — ΠΡΤ *ἠλόων* (μόνον σύνθ. *κατηλόων*), ΜΕΛ *ἄλοήσω*, ΑΟΡ [κατ-]*ἠλόησα*. ● Παθ. μόνον μτγν. ΜΕΛ *ἀλοηθήσομαι*, μτγν. ΑΟΡ *ἠλοηθήην* (μτχ. *ἀλοῶθεις*) καὶ ΠΡΚ *ἠλόημαι* (εἰς τὸν τύπον τῆς μτχ. *ἀπηλοημένος οἶτος*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀλόησις, ἀλοητός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ἄλωα-*, συγγενές πρὸς τὸ ῥ. *ἄλω-ῶ*. Παλαιότε-

ρος ποιητ. τύπος *ἀλοιῶ* (=στουμπίζω, κοπανίζω, συντριβώ), ἐξ οὗ καὶ τὰ *μητραλοίας* καὶ *πατραλοίας*.

ΣΥΝΘΕΤΑ: μετὰ τὰς προθ. ἀπὸ καὶ *κατά*.

ἀλφίτοσιτῶ [-έω] = σιτίζομαι μετὰ ἄλφιστα, τρώγω κριθαρένιο ψωμί.
Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

ἀλῶ [-έω] = ἀλέθω. — ΠΡΤ *ἤλουν* [-εον], ΜΕΛ *ἀλέσω*, ΑΟΡ *ἤλεσα*, ΠΡΚ *ἀλήλεκα*. ● Παθ. ΑΟΡ *ἠλέσθην*, παθ. ΠΡΚ *ἀλήλεμαι* (μτχ. *ἀληλεμένος σῖτος*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄλεισις*, *ἀλεσμός*, *ἀλετὸς* (=1. τὸ ἀλέθειν, 2. τὸ ἄλευρον), *ἀλέτης* = ὁ ἀλέθων (*ὄνος ἀλέτης* = ἡ μυλόπετρα), *ἀλετρις* = ἡ ἀλέθουσα γυνὴ (συνήθως δοῦλα ἦσαν αἱ ἀλετριδές, ἀλέθουσαι τὸν σίτον εἰς χειρομύλους).

ἀλῶμαι [-άομαι] = περιπλανῶμαι. Ἀποθετικόν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογράφους μόνον ὁ Ἑνεστῶς. — Μτγν. ΠΡΤ *ἠλώμην*, ΑΟΡ *ἠλήθην*, ΠΡΚ *ἀλάλημαι* (μετὰ σημασ. ἐνεστ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀλήτης* (=περιφερόμενος, πλάνης, ἀγύρτης), ἐξ οὗ καὶ ῥ. *ἀλητεύω* (ποιητ. καὶ μτγν.)

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ποιητ. *ἄλη* = περιπλάνησις.

ἀμαρτάνω [-ᾶν-] = ἀστοχῶ, διαπράττω σφάλμα ἢ ἀμάρτημα. — ΠΡΤ *ἠμάρτανον*, μέσος ὡς ἐνεργ. ΜΕΛ *ἀμαρτήσομαι* [= *ἀμαρτήσω*, μτγν.], ΑΟΡ β' *ἠμαρτον* (ὑποτ. *ἀμάρτω*, εὐκτ. *ἀμάρτοιμι*, ἀπρομφ. *ἀμαρτεῖν*, μτχ. *ἀμαρτῶν*), ΠΡΚ *ἠμάρτηκα*, ΥΠΡ *ἠμαρτήκειν*.

● Παθ. *ἀμαρτάνομαι*· συνήθως ὡς ἀπρόσ. *ἀμαρτάνεται* (=γίνεται σφάλμα, ἀμάρτημα), ΠΡΤ *ἠμαρτάνετο*, παθ. ΑΟΡ *ἠμαρτήθη*, [παθ. ΜΕΛ *ἀμαρτηθήσεται*], ΠΡΚ *ἠμάρτηται* (μτχ. *ἠμαρτημένος* = ἐσφαλμένος), ΥΠΡ *ἠμάρτητο*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀμαρτία*, *ἀμάρτημα*, *ἀναμάρτητος*, *ἀμαρτωλός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄημ. θέμα *ἀμαρτ-* μετὰ τὸ πρόσφ. *-αν-* μᾶς δίδει ἐνεστ. θέμα *ἀμαρταν-* (μόνον εἰς τὸν ἐνεστ. καὶ πρτ.). Εἰς τὸν Ἄορ. β' χωρὶς κανένα πρόσφ. *ἠμαρτ-ον*. Εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους μετὰ τὸ πρόσφ. *-ε* = *ἀμαρτε-*, ἐξ οὗ *ἀμαρτή-σομαι*, *ἠμάρτη-κα*, *ἀμάρτη-μα* κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ μετὰ τὰς προθ. ἀπὸ [=ἀφ-], διὰ, ἐξ, *συνεξ-*, *προεξ-*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀποτυγχάνω*, *ἀστοχῶ*, *σφάλλω*, *σφάλλομαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: συνήθως μετὰ γενικήν: *ἀμαρτάνω τινός* = δὲν ἐπιτυγχάνω κάποιον στόχον. Ἄλλὰ καὶ *ἀμαρτάνω περὶ τι*.

ἀμαυρῶ [-όω] = καθιστῶ κάτι ἀμαυρόν, σκοτίζω. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογράφους μόνον ὁ Ἑνεστῶς. Μτγν. ΜΕΛ *ἀμαυρώσω*, ΑΟΡ *ἠμαύρωσα*,

● Παθ. *ἀμαυροῦμαι*, ΜΕΛ *ἀμαυροθήσομαι*, ΛΟΡ *ἡμαυρώθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀμαύρωσις*, *ἀμαύρωμα*, *ἀμαυρωτικός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἀμαυρός* (=σκοτεινός, θαμνός, σκοτεινόχρωμος). Πρβλ. *δοῦλος* - *δουλόω*, *ελευθερός* - *ελευθερόω*.

ἀμβλύνω [ῥ] = καθιστῶ κάτι ἀμβλύ, ἀδυνατίζω. — [ΠΡΚ *ἡμβλυνον*], ΜΕΛ *ἀμβλυνῶ* [ῥ], ΛΟΡ *ἡμβλυνα* [ῥ]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀμβλύνομαι*, [ΠΡΤ *ἡμβλυνόμην*, ΜΕΛ *ἀμβλυνοῦμαι*, ΛΟΡ *ἡμβλυνάμην*], παθ. ΛΟΡ *ἡμβλύνθην*, ΠΡΚ *ἡμβλυμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀμβλυνοίς*, *ἀμβλυντήρ*, *ἀμβλυντικός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἀμβλῦς* (=τὸ ἀντίθ. τοῦ *ὀξύς*), ὅπως ἀπὸ τὸ *ὀξύς*, *παχύς*, *βαρῦς* κλπ. τὰ ῥ. *ὀξύω*, *βαρύνω*, *παχύνω*. ΣΥΝΘΕΤΟΝ μὲ τὴν προθ. ἀπό: ἀπαμβλύνω. ΑΝΤΙΘΕΤΟΝ: *ὀξύω*.

ἀμβλυοῦμαι [-έω] = ἔχω ἀμβλυοπίαν, δὲν βλέπω καλά. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογλ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον, σχηματιζόμενον ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἀμβλυοπής* ἢ *ἀμβλυοπός*, ἐξ οὗ καὶ *ἀμβλυοπία*. Τοῦ *ἀμβλυοπός* ἀ' συνθετικόν = *ἀμβλῦς* + β' συνθετ. -ωπός (ἀπὸ τὸ θ. *ὄπωπα* τοῦ ῥ. *ὄρω*).

ἀμβλῶ [-όω] καὶ *ἀμβλίσκω* = ἐξ ἀμβλύνω, κάμνω κάτι ν' ἀποβληθῇ. Συνήθως σύνθ. μὲ τὴν ἐξ. — ΜΕΛ *ἀμβλώσω*, ΛΟΡ *ἡμβλωσα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἐξ] *ἄμβλωσις*, [ἐξ] *ἄμβλωμα* (=ἐκτρομα).

ἀμείβομαι = ἀνταμείβομαι, ἀνταλλάσσω — [ΠΡΤ *ἡμειβον*, ΜΕΛ *ἀμείψω*], ΛΟΡ *ἡμειψα*. ● Μέσον *ἀμείβομαι*, ΠΡΤ *ἡμειβόμην*, ΜΕΛ *ἀμείψομαι*, [ταθ. ΜΕΛ *ἀμειφθήσομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἡμειψάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἡμειφθην* (μὲ σημ. μέσου).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀντ-] *ἀμειψις*, *ἀμειβή*, ἐξ οὗ *ἀμειβαίος*, *ἀμειβός* (=ὁ ἀνταλλάσσω), ἐξ οὗ *ἀμειβομαιβός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *ἀμειβ-* γίνεται κατὰ μετάρπωσην *ἀμειβ-* εἰς τὰ παράγωγα: πρβλ. *ἀμείψω* - *ἀμειψή*, *λεῖπω* - *ἐπόλοιπον*, *αἰδῶ* - *αἰδός* κλπ. ΣΥΝΘΕΤΑ: μὲ τὰς προθ. ἀπό, ἀντί, διά, ἐξ, παρὰ κ.ά. — *ἀπαμειβομαι* = ἀποκρίνομαι. — *ἐξαμείβομαι* = ἀλλάσσω τόπον, διέρχομαι. — *παραμείβομαι* ἢ

παραμείβομαι = παρακάμπτω, παρέρχομαι.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀλλάττω ἢ -οομαι καὶ τὰ σύνθετά του (εὐχρηστοτέρα εἰς τοὺς ἀττ. πεζογράφους, παρὰ τὸ ῥ. *ἀμείβομαι*, ἀποκρίνομαι κ.ά.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Συνήθως μὲ αἰτιατ. *ἀμείβομαι* ἢ *ἀμειβομαι* ἢ *ἡμειβομαι*. Ἄλλα καὶ μὲ αἰτιατ. καὶ γενικήν: *ἀμείβομαι* τί τινος (=ἀνταλλάσσω κάτι ἀντὶ ἄλλου τινός) ἢ *ἀμείβομαι* τινά τινος (=ἀνταμείβομαι κάποιον γιὰ κάτι).

ἀμελῶ [-έω] = παραμελῶ, εἶμαι ἀμελής. — Ὁμαλόν: ΠΡΤ *ἡμέλουν*, ΜΕΛ *ἀμελήσω*, ΑΟΡ *ἡμέλησα*, ΠΡΚ *ἡμέληκα*. ● Παθ. ἀμελοῦμαι, ΠΡΤ *ἡμελούμην*, παθ. ΜΕΛ *ἀμεληθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἡμελήθη*; ΠΡΚ *ἡμέλημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀμελητός, -έα, -έον, ἀμελήμα, ἀμελητής.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ἀμελής (γεν. -οῦς, θέμα: ἀμελῶ). ῥηματ. θέμα: ἀμελέω = ἀμελέω. — Τὸ ἐπίθ. ἀμελής (ἐξ οὗ ἀμελεία) γίνεται ἀπὸ τὸ στερητικὸν α + ῥ. μέλει (βλ. ῥ. μέλει μοι = με μέλει).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὴν προθ. παρά. — ΑΝΤΙΘΕΤΑ: ἐπιμέλομαι.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ὀλιγορῶ, ῥαθυμῶ κ.ά. καὶ περιφράσεις: ἀμελής εἰμι, ἀμελῶς ἔχω πρὸς τινα, ἀμελῶς ἔχω πρὸς τι, δι' ἀμελείας ἔχω τινά· παθητ. ἀμελεία ἐστὶ ἢ ἀμελεία γίνεται τις.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. ὡς ἀμετάβ. χωρὶς ἀντικείμε. —2. ὡς μεταβ. με γενικήν: ἀμελῶ τινος. —3. Συχνὰ καὶ με ἀπαρέμφ: ἀμελῶ ποιεῖν τι.

● Ἡ προστασίς. ἀμέλει (ἀσχηκῶς = μὴ σὲ μέλει, δὲν πειράζει) ἔλαβεν ἐπιρρημ. σημασίαν = ἀναμφιβόλως, ἀναμφισβητήτως, βεβαίως.

ἀμηχανῶ [-έω] = εὐρίσκομαι εἰς ἀμηχανίαν, ἀπορῶ || στεροῦμαι. — [ΠΡΤ *ἡμηχάνουν*], ΜΕΛ *ἀμηχανήσω*, [ΑΟΡ *ἡμηχάνησα*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ἀμήχανος, ἐξ οὗ καὶ ἀμηχανία. Τὸ ἀμήχανος ἀπὸ τὸ στερητ. α + μηχανή (βλ. ῥ. μηχανῶμαι).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀπορῶ καὶ περιφρ. ἐν ἀμηχανίᾳ εἰμί, ἀμήχανός εἰμι κλπ. Καὶ μεταβ. ἀμήχανον ποιοῦ τινα ἢ τι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. με τὴν σημασίαν τοῦ «εὐρίσκομαι ἐν ἀμηχανίᾳ» συν-οδεύεται συνήθως ἀπὸ πληγίαν ἐρώτ: ἀμηχανῶ ὁ, τι ρη ποιεῖν κλπ. ἢ ἀπὸ ἐμπρόθ: ἀμηχανῶ περὶ τι. —2. με τὴν σημασίαν τοῦ «στεροῦμαι» συντάσσεται με γενικήν: ἀμηχανῶ τινος.

ἀμιλλῶμαι [-όμαι] = ἀνταγωνίζομαι, φιλοτιμοῦμαι νὰ ξεπεράσω κάποιον. — Ἀποθετ. με ἐνεργ. διάθ. — ΠΡΤ *ἡμιλλῶμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἀμιλλήσομαι*, [μέσ. ΑΟΡ *ἡμιλλησάμην*], παθ. ΑΟΡ ὡς ἐνεργ. *ἡμιλλήθην*, [ΠΡΚ *ἡμίλλημαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀμιλλητής (= ἀνταγωνιστής), ἀμιλλητέον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἄμιλλα (ἄμιλ. j-a) = ἀγών.

ΣΥΝΘΕΤΑ: με τὰς προθ. ἀντι [= ἀνθ-], διά, σύν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: διαγωνίζομαι, φιλοτιμοῦμαι, φιλονικῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με δοτικήν: ἀμιλλῶμαι τινι. Ἄλλὰ καὶ ἀμιλλῶμαι πρὸς τινα ἢ ἀμιλλῶμαι περὶ τινος (πράγματος).

ἀμνημονῶ [-έω] = εἶμαι ἀμνήμων, λησιμονῶ. — ΠΡΤ *ἡμνημόνου*, ΜΕΛ *ἀμνημονήσω*, ΑΟΡ *ἡμνημόνησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ἀμνήμων (γεν. -ονος,)

ἔξ οὗ καὶ ἀμνημοσύνη. Στερητ. α+μνήμων (πρβλ. *ἱερο-μνήμων, ἀριθμο-μνήμων κλπ.*)

ἀμνηστῶ [-έω] = λησμονῶ. (Μτγν.). — ΜΕΛ *ἀμνηστήσω*. ● Παθ. *ἀμνηστοῦμαι* = λησμονοῦμαι. Μόνον ὁ Ἑνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ἄμνηστος*, ἔξ οὗ καὶ *ἀμνηστία* [ῥχι -εία]. Νεώτ. τὸ ῥ. *ἀμνηστεύω, -ομαι*.

ἀμοιρῶ [-έω]: Μτγν. *ἀμοιρῶ τινος* = εἶμαι ἀμέτοχός τινος, δὲν διαθέτω, στεροῦμαι κάτι.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἀμοιρος* (στερητ. α+μοῖρα) = ὁ μὴ ἔχων μοῖραν (=μερίδιον), ὁ ἀμέτοχος.

ἀμπελουργῶ [-έω] = καλλιερῶ ἄμπελον. Μόνον ὁ Ἑνεστώς.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ἀμπελονργός*.

ἀμπ-έχω = ἐνδύω. — Τοῦ ἐνεργ. μόνον ὁ Ἑνεστ. εἰς τοὺς ἀττ. πεζοργ. [Μτγν. ΠΡΤ *ἤμπειχον*, ΜΕΛ *ἀμφέξω*]. ● Μέσ. *ἀμπ-έχομαι*, ΠΡΤ *ἤμπειχόμην*, [ΜΕΛ *ἀμφέξομαι*, μέσ. ΛΟΡ β' *ἤμπεσχόμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀμπέχονοι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σύνθετον: *ἀμφι*+*έχω*. Μετὰ τὴν ἐκθλιψιν τοῦ -ι, τὸ *ἀμφ-* ἔγινεν *ἀμπ-*, τραπέντος τοῦ δασέος φ εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν π. Εἰς τὸν Μέλλ., ὅπου τὸ *έχω* δασύνεται (ἔξω), παρέμεινε καὶ τὸ δασύ φ: *ἀμφέξω, ἀμφέξομαι*. — Βλ. καὶ ῥ. *ἀμπίσχω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: συνήθως μὲ τὴν πρόθεσιν *περί*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀμπίσχω, ἀμφιέννυμι, ἐνδύω*.

ἀμπ-ίσχω = ἐνδύω. — ΠΡΤ *ἤμπισχον*. ● Μέσ. *ἀμπίσχομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σύνθετον: *ἀμφι*+*ίσχω*, ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἀμέσως ἀνωτέρω ῥ. *ἀμπέχω*. Τὸ *ίσχω* = ἕτερος τύπος τοῦ *έχω* (θέμα *σεχ-*) μὲ ἐνεστ. ἀναδιπλασιασμόν: *σι-σέχ-ω* = *σίσχω* = *ίσχω*. — Βλ. ῥ. *ἀμπέχω*.

ἀμύνω [ῦ] = ἀποκρούω, ὑπερασπίζω. — ΠΡΤ *ἤμυνον*, ΜΕΛ *ἀμυνῶ*[ῦ], ΛΟΡ *ἤμυνα* [ῦ]. ● Μέσον *ἀμύνομαι* (= ὑπερασπίζω τὸν ἑαυτόν μου), ΠΡΤ *ἤμυνόμην*, ΜΕΛ *ἀμυνοῦμαι*, ΛΟΡ *ἤμυνάμην* [Νεώτερα τὰ *ἀμυνήσομαι, ἡμύνθην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄμυνα, ἀμυντέον, ἀμυντικός, ἀμυντήρ* ἢ *ἀμύντωρ* = ὑπερασπιστής (πρβλ. νεώτ. *γλωσσαμύντωρ*), *ἀμυντήριος, -ιον*. Καὶ τὰ κύρια ὀνόματα Ἑμύντας (ἔξ οὗ τοπωνύμιον Ἑμύνταιον) καὶ Ἑμυνίας.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θ. *ἀμῦν*- μὲ τὸ πρόσφ. j (ἀμῦν-j = ἀμῦννω = ἀμῦνω) μᾶς δίδει ἐνεστ. θέμα *ἀμῦν-*. Τὸ βραχὺ ν [ῖ] τοῦ θέμ. εἰς τὸν Ἑμύνω.

(ἡμῶν-σα) ἐκτείνεται ἐπίσης (ἡμῶν), ἐνῶ εἰς τὸν Μέλλ. παραμένει βραχύ.
ΣΥΝΘΕΤΑ: με τὰς προθέσεις ἀπό, ἀντί, ἐπί, πρό καὶ συνεπ-. **Ἀπαμύ-
νω*=ἀποκρούω, ἀποδιώκω. **Ἐπαμύνω*=σπεύδω εἰς βοήθειάν τινος.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀλέξω, ἀρηγῶ, βοηθῶ, ἐπικουρῶ, προμαχῶ κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. με αἰτιατικήν: ἀμύνω τινά (ἀποκρούω κάποιον) ἢ ἀμύνομαι τινά. —2. με δοτικήν: ἀμύνω τινί=βοηθῶ κάποιον. —3. με αἰτιατ. καὶ δοτ.: ἀμύνω τινά τι. —4. **Ἀμύνομαι περὶ τινος* ἢ *ὑπὲρ τινος* (πρβλ. ἀμύνοσθαι περὶ πάσης).

ἀμύττω [-σσω]=χαράσσω διὰ τῶν ὀνύχων, τσουγγρανίζω, γρατσου-
νίζω, πληγώνω. —Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογράφους μόνον ὁ Ἐνεστώς
περι-ἀμύττω καὶ ὁ ΜΕΛ **ἀμύξω**. [Μτγν. ΑΟΡ *ἤμυξα*, μέσ. ΑΟΡ
ἤμυξάμην, παθ. ΜΕΛ *ἀμυχθήσομαι*]. —Πρβλ. **ἀμυχή**.

ἀμφι-βαίνω=περιτριγυρίζω, καταλαμβάνω. Βλ. *βαίνω*.

ἀμφι-γνοῶ [-έω]=ἀμφιβάλλω. — ΠΡΤ *ἡμφεγνόουν*, [Μτγν. ΜΕΛ *ἀμφι-
γνοήσω*], ΑΟΡ *ἡμφεγνόησα*. —Παθ. ΑΟΡ *ἡμφεγνοήθην* (μόνον εἰς
τὴν μτχ. **ἀμφιγνοήθεις**=μὴ γνωρισθεῖς, μὴ γνωσθεῖς).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ἄχρ. ἐπίθ. *ἀμφί-
γνοος* (=ἀμφίγνο-ος)=πρόθ. *ἀμφί*+θέμα *γνο-* τοῦ ῥ. *γινώσκω*.

ΘΕΜΑ: *ἀμφι-γνοέ-*. —Τὸ ῥ. λαμβάνει χρονικὴν αὔξησιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς
προθέσεως (*ἀμφ-*, *ἡμφ-*) καὶ συλλαβικὴν αὔξησιν μεταξὺ προθέσεως καὶ
ῥήματος (*ἡμφ-ε-γνόουν*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀμφιδοῶ, διατάζω, ἐνδοιάζω, ἀμφιδοξός εἰμι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. με αἰτ. ἀμφιγνοῶ τι. —2. ἀμφιγνοῶ ἐπὶ τινος ἢ περὶ τινος.

ἀμφι-έννυμι [καὶ μτγν. ἀμφιεννύω]=ἐνδύω. — ΠΡΤ *ἡμφιεννυν*,
ΜΕΛ **ἀμφιῶ** [καὶ μτγν. ἀμφιέσω], ΑΟΡ **ἡμφίεσα**, [ΠΡΚ *ἀμφιέσας*
ἔχω, ΥΠΡ *ἀμφιέσας εἶχον*]. ● Μέσ. **ἀμφιέννυμαι**, [ΠΡΤ *ἡμφιεννύ-
μην*], μέσ. ΜΕΛ **ἀμφιέσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἡμφιέσάμην** (μτγν.),
[μτγν. παθ. ΑΟΡ *ἡμφιέσθην*], ΠΡΚ **ἡμφίεσμαι**, [ΥΠΡ *ἡμφιέσμην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σύνθετον: πρόθ. *ἀμφί*+ποιητ. ῥ. *έννυμι*. Τὸ θέμα
Ἔσο-εσο- με τὸ ἐνεστ. πρόσφμα *-νυ-* γίνεται *Ἔσο-νυ-μι=εσο-νυ-μι=έννυμι*
(μὲ δασεῖαν καὶ δύο ν). —Ἀπὸ τὸ θέμα *Ἔσο-* (πρβλ. λατίν. *vestio*=ἐν-
δύω) τὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: (*Ἔσο-μα*) **εἶμα** (=ἐνδυμα' πρβλ. λευκός+εἶμα=
=λευχ-εἶμων, μέλας+εἶμα=μέλαν-εἶμων, καὶ ῥ. *λευχειμονῶ*, *μελανειμονῶ*
=ἀσπροφορῶ, μαυροφορῶ). Παρὰ τὸ **εἶμα** καὶ ἕτερος τύπος **ἱμα** (*ἱματ-ος*),
ἔξ οὗ ὑποκοριστ. **ἱμάτ-ιον** (ἱμάτιον). —Ἀπὸ τὸ αὐτὸ θέμα *Ἔσο-εσο-* καὶ
τὸ παράγωγον **εσοθής**, τὸ ὁποῖον ὁμως δὲν ἐφύλαξε τὸ δασύ πνεῦμα.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ τοῦ ῥ. ἀμφιέννυμι: ἀμφίεις, ἀμφίον ἢ ἀμφιον κ.ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: (σπανίως ἀπαντᾷ) με τὰς προθ. *περὶ* καὶ *πρός*. →

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀμφιάζω (μτγν.), ἀμπέχω, ἐνδύω, περιτίθημι κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. μὲ δύο αἰτιατ.: ἀμφιέννυμι τινά τι (=ἐνδύω κάποιον μὲ κάτι: ἡμφίεσα τὸν παῖδα τὸ ἱμάτιον=τοῦ φόρεσα τὸ ἱμάτιον). Τὸ μέσον μὲ αἰτιατ. ἀμφιέννυμαι τι=ἐνδύομαι, φορῶ κάτι.

ἀμφι-σβητῶ [-έω]=διαφωνῶ, φιλονικῶ || διεκδικῶ.—ΠΡΤ ἡμφεσβή-
τουν, ΜΕΛ ἀμφισβητήσω, ΑΟΡ ἡμφεσβήτησα, ΠΡΚ ἡμφεσβή-
τηκα, [ΥΠΡ ἡμφεσβητήκειν]. ● Παθ. ἀμφισβητοῦμαι (=γίνομαι
ἀντικείμενον ἀμφισβητήσεως), μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ ἀμφισβη-
τήσομαι, παθ. ΑΟΡ ἡμφεσβητήθην, [ΠΡΚ ἡμφεσβήτημαι].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀμφισβήτησις (ἐξ οὗ ἀμφισβητήσιμος), ἀμφισβήτητος (ἐξ οὗ
ἀναμφισβήτητος καὶ ἐπίρρ. ἀναμφισβητήτως), ἀμφισβήτημα, ἀμφισβητήτιον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον, προεληθὸν ἐξ ἀχρήστου συν-
θέτου ὀνόματος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὡς α' συνθετικὸν τὴν προθ. ἀμφίς
(=ἕτερος τύπος τοῦ ἀμφί· πρβλ. νεώτ. ἀπὶ καὶ ἀπίς) καὶ ὡς β' συνθε-
τικὸν τὸ -βήτης (παράγωγον τοῦ ῥ. βαίνω, ἐκ τοῦ θέματος βη· πρβλ.
δια-βήτης). Τὸ ῥ. ἀμφισβητῶ κακῶς ἐουλλαβίσθη ἀμφι-σβητῶ (ἀντὶ τοῦ
ὀρθοῦ ἀμφο-σβητῶ) καὶ ἔλαβεν ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς ἀξίησιν καὶ
ἀναδιπλασιασμόν: ἀμφισβητῶ, ἡμφ-ε-σβήτην.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: συνήθως μὲ τὴν προθεσιν διὰ: διαμφισβητῶ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀμφιλέγω, διαφωνῶ, ἐρίζω, φιλονικῶ.

ΑΝΤΙΘ.: δέχομαι, ὁμολογῶ, συγχωρῶ [=συμβαδίζω, συμφωνῶ], σύμφημι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ αἰτιατ. ἀμφισβητῶ τι.—2. μὲ δοτ. (καὶ ἐμπρόθ.
προσδ.): ἀμφισβητῶ τι (περὶ τίνος)=φιλονικῶ μὲ κάποιον (διὰ κάτι).
Ἄλλὰ καὶ ἀμφισβητῶ πρὸς τινα.—3. μὲ εἰδ. ἀπρμφ. ἢ μὲ εἰδικὴν πρότασιν.

ἀμῶ [-άω]=μαζεύω, συγκομίζω, θερίζω.—[ΜΕΛ ἀμῶσω, ΑΟΡ ἤμωσα].
Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ μέσ. Ἐνεστώδ. [δι-]ἀμῶμαί τι (=μαζεύω) καὶ ὁ μέσ. ΑΟΡ [ἀπ- ἢ ἀντιπροσ-] ἤμωσάμην.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀμητὸς=ἡ συγκομιδὴ (ὁ θεριζόμενος καρπός), ἀμητος=ὁ
θερισμὸς (ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ)· ἀμητήρ, ἀμητήριον.

ἀναγκάζω=βιάζω, ὑποχρεώνω.—ΠΡΤ ἠνάγκαζον, ΜΕΛ ἀναγκάσω,
ΑΟΡ ἠνάγκασα, ΠΡΚ ἠνάγκακα, ΥΠΡ ἠναγκάκειν. ● Παθ. ἀναγ-
κάσομαι, ΠΡΤ ἠναγκαζόμην, ΜΕΛ ἀναγκασθήσομαι, ΑΟΡ ἠναγ-
κάσθην, ΠΡΚ ἠνάγκασμαι, ΥΠΡ ἠναγκάσμην. ● Τὸ Μέσον αὐτο-
παθὲς ἀναλελυμένον: ἀναγκάζω ἑμαυτόν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἀνάγκη μὲ τὴν κατάλ. -άζω
(πρβλ. ἀκμή-ἀκμάζω, βία-βιάζω, κλπ.). Ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: ἀναγκάδ-.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀναγκαστός, ἀναγκαστικός, ἀναγκαστικός, [ἐξ-]ἀναγκασμός (μτγν.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. διὰ, ἐξ, κατά, πρὸς, σύν.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν: ἀναγκάζω τινά.

ἀνα-ζωπυρῶ [-έω]: βλ. ζωπυρῶ-ῶ.

ἀναίνομαι=ἀρνοῦμαι. Ἀποθετ. με ἐνεργ. διὰθ.—ΠΡΤ *ἡναινόμην* [καὶ μτγν. *ἀηνόμην*], ΑΟΡ *ἡννήνάμην*.

Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα εἶναι ποιητικά καὶ μεταγενέστερα. Τὸ ἀναίνομαι συνοδευόμενον ὑπὸ μετοχῆς (ἀναίνομαι *νικώμενος*) σημαίνει «ἐντρέπομαι».

ἀναισθητῶ [-έω]=εἶμαι ἀναισθητος. Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

Τὸ ῥ. ἐκ τοῦ ἀναισθητος (στερητ. α+ῥ. αἰσθάνομαι), ἔξ οὗ καὶ ἀναισθησία.

ἀναισιμῶ [-όω]=ἀναλίσκω, δαπανῶ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον ὁ ΠΡΚ *ἀησίμωκα*. Ἄντ' αὐτοῦ τὸ ἀναλίσκω.

ἀναισχυντῶ [-έω]=εἶμαι ἀναισχυντος, φέρομαι με ἀναισχυντίαν. ΠΡΤ *ἡναισχύντουν*, ΜΕΛ *ἀναισχυντήσω*, ΑΟΡ *ἡναισχύντησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἐκ τοῦ ἀναισχυντος (στερητ. ἀ-, καὶ διὰ τὴν εὐφωνίαν ἀν+ῥ. αἰσχύνμαι), ἔξ οὗ καὶ ἀναισχυντία.

ἀν-αλίσκω ἢ ἀναλώ-ῶ=καταναλίσκω ἢ καταναλῶνω, δαπανῶ, ξοδεύω.—ΠΡΤ *ἀηλίσκον* ἢ *ἀηλόουν* [-οον], ΜΕΛ *ἀναλώσω*, ΑΟΡ *ἀηλώσα*, ΠΡΚ *ἀηλώκα*, ΥΠΡ *ἀηλώκειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. ἀναλίσκομαι, καὶ σπανιῶτ. ἀναλοῦμαι [-όομαι], ΠΡΤ *ἀηλίσκόμην* καὶ σπαν. *ἀηλούμην* [-οόμην], μέσ. ΜΕΛ *ἀναλώσομαι* (μτγν.), παθ. ΜΕΛ *ἀναλωθήσομαι* παθ. ΑΟΡ *ἀηλώθην*, ΠΡΚ *ἀηλώμαι*. ΥΠΡ *ἀηλώμην*, καὶ *ἀηλωμένος ἦν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀνάλωσις (κατανάλωσις), ἀνάλωμα (παρανάλωμα), ἀναλωτής (καταναλωτής, καταναλωτικός), ἀναλωτέος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν με τὸ ῥ. ἀλλοκομαι, δὲν ῥέπει δὲ νὰ συγγέωνται τὰ παρεμφερῆ παράγωγα τῶν δύο τούτων ῥημάτων. Τὸ ΘΕΜΑ ἀν-ᾱλ- μετὰ τὸ πρόσφ. -ισκ=ἀναλίσκ- (μόνον εἰς τὸν ἐνεστ. καὶ πρτ.) μετὰ τὸ πρόσφ. -ο=ἀναλό-. Ἐσωτερικὴ χρονικὴ αὐξησης καὶ ἀναδιπλασιασμός: ἀν-ήλωσα, ἀν-ήλωκα (ἂν καὶ τὸ α τοῦ θέμ. ἀν-ᾱλ- εἶναι μακρόν). Ἐξαιρέσειν ἀποτελεῖ τὸ σύνθ. *κατ-αναλίσκω*, τὸ ὁποῖον λαμβάνει τὴν αὐξησην καὶ τὸν ἀναδιπλασ. μετὰ τὴν πρῶθ. *κατά: κατ-ηγάλλοσκον, κατ-ηγάλωσα, κατ-ηγάλωκα*.

ΣΥΝΘΕΤΑ: (δηλ. δισύνθετα): ἐπ-αν-αλίσκω, προσ-αν-αλίσκω, προ-αν-αλίσκω, παρ-αν-αλίσκω. Ἡ αὐξησης καὶ ὁ ἀναδιπλ. κανονικῶς: ἐπ-αν-ήλίσκον, προσ-αν-ήλωσα. Μόνον τὸ δισύνθετον *κατ-αναλίσκω* λαμβάνει τὴν αὐξησην καὶ τὸν ἀναδιπλ. μετὰ τὴν πρῶτην πρῶθειςιν: *κατ-ηγάλωσα*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀναισιμῶ, δαπανῶ.—ΑΝΓΙΘΕΤΑ: *φειδομαι, φυλάττω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικὴν: ἀναλίσκω τι.

ἀνα-νεῶ [-όω]=ἀνανεώνω, ἀνακαινίζω. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον τὸ Μέσον: **ἀνα-νεοῦμαι [-όομαι]**=ἀνανεώνω--μέσ. μελ **ἀνανεώσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἀνενεωσάμην**, [μετγν. τὰ ἀνανεωθήσομαι, ἀνε-νεώθην], μέσ. ΠΡΚ **ἀνανενέωμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀνανέωσις, ἀνανεωτικός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Πρῶθ. ἀνά + ῥ. νεῶ-ω (ἐκ τοῦ νέος).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: καί με τὴν πρῶθ. ἐπί: ὁ μέλλ. ἐπ-ἀνανεώσομαι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατ. ἀνανεοῦμαι τι=ἀνανεώνω κάτι.

ἀναρμωστῶ [-έω]=εἶμαι ἀνάρμωστος, διαφρονῶ. Μόνον ὁ Ἐνεστῶς. Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἐκ τοῦ ἀνάρμωστος (βλ. ῥ. ἀρμόζω).

ἀνα-σκολοπιζῶ=παλουκῶνω, θανατώνω κάποιον δι' ἀνασκολοπι-σμοῦ. Τὸ ῥ. εἶναι μᾶλλον μετγν.—ΑΟΡ **ἀνεσκολόπισα**. ● Παθ. **ἀνα-σκολοπιζομαι**, μέσ. μελ ὡς παθ. **ἀνασκολοπιοῦμαι**, παθ. μελ **ἀνασκολοπισθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἀνεσκολοπίσθην**, παθ. ΠΡΚ **ἀνεσκολόπισμαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **σκόλοψ**, -οπος=παλούκι, καὶ εἰδικώτερα τὸ παλούκι τοῦ ἐχρησίμευε διὰ τὸ «παλούκωμα», ἢ σοῦ-βλα (πρβλ. ἀρνὶ τῆς σοῦβλας=ὄβελις ἀμνός). Ὄθεν ῥ. **ἀνασκολοπιζῶ**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀνασκολόπισις καὶ ἀνασκολοπισμός=παλούκωμα, εἶδος βυσα-νιστικῆς καὶ διαπομπεντικῆς θανατώσεως ὅπως καὶ ἡ σταύρωσις.

ἀνα-στατῶ [-όω]=ἀναστατώνω, ἐγείρω εἰς στάσιν, ἀναταράσσω, με-τατοπίζω, ξεσπιτώνω, ἐξημώνω.—Τὸ ῥ. εἶναι μετγν. (ἐκ τοῦ ἀνά-στατος). Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. περιφραστικῶς: **ἀνάστατόν τινα ποιῶ** καὶ παθ. **ἀνάστατος γίγνομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀναστάτωσις (μετγν.).

ἀνα-στομῶ [-όω]=ἀναστομώνω, ἀνοίγω στόμα, πλατύνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ **ἀνεστόμωσα**. Τὰ ἄλλα (δυσμαλὰ) μετγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: (μετγν.) ἀναστόμωσις, ἀναστομωτικός.

ἀνα-τέλλω:—1. μετβ.=κάμνω κάτι νὰ βγῆ ἐπάνω, βγάζω κάτι στὴν ἐπιφάνεια.—2. ἀμετβ.=ὑψώνομαι, ἀναφαίνομαι.—ΠΡΤ **ἀνέτελλον**, [μελ ἀνατελῶ], ΑΟΡ **ἀνέτειλα**, [ΠΡΚ ἀνατέταλκα, ΥΠΡ ἀνετετάλκειν].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀνατολή (ἡλίου).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: πρῶθ.: ἀνά+ποιητ. ῥ. τέλλω=τέλ-γ-ω (λατιν. tollo= σηκώνω). Πρβλ. ὄμηρ. ἐπι-τέλλω, καὶ ἐν-τέλλω=ἐν-τέλλομαι=παραγγέλλω.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀνέχω, ἀνίσχω, [ἀνα-]φαίνομαι κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: τὸ μετβ. με αἰτιατ. Ἀλλά συνήθως ἀμετβ.

ἀνα-χαιτίζω=ἀνακόπτω, ἐμποδίζω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ
ΑΟΡ *ἀνεχαιτίσα*. Τὰ ἄλλα μτγν. (ὀμαλῶς).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: (μτγν.) *ἀναχαιτίσις, ἀναχαιτισμός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Οἱ ἱππεῖς ἀνακόπτουν τὴν ὀρμὴν τῶν ἵππων των κρα-
τούντες αὐτούς, ἐλλείπει χαλινῶν συνήθως, ἀπὸ τὴν *χαιτήν*. "Ὅθεν ἀρχι-
κῶς *ἀναχαιτίζω*=σφίγγω, σηκώνω τὴν χαιτὴν τοῦ ἵππου καὶ συγκρατῶ τὴν
ὀρμὴν του. *Ἐπειτα μεταφορικῶς *ἀναχαιτίζω*=ἀνακόπτω, συγκρατῶ, στα-
ματῶ, ἐμποδίζω, στρέφω πρὸς τὰ ὀπίσω.

ἀνδάνω [-ἄν-]=ἄρῃσκω, εἶμαι εὐάρεστος, τέρω.—Τὸ ῥ. εὐχρηστον
μᾶλλον εἰς τοὺς ποιητάς.—ΠΡΤ *ἦνδανον*, ΜΕΛ *ἀδήσω*, ΑΟΡ β' *ἔαδον*,
ΠΡΚ *ἄδηκα* καὶ β' *ἔαδα*. ● Μέσον *ἀνδάνομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θ. *ἄδ-* (συγγενὲς πρὸς τὸ *ἦδ-ομαι*) ἔλαβε πρὸ τοῦ
χαρακτῆρος τὸ πρόσφ. *ν* (=ἀνδ-) καὶ ἔνεστ. πρόσφ. *-αν-* (μόνον εἰς τὸν
ἔνεστ. καὶ πρτ.): *ἀνδαν-*. Οἱ ἄλλοι χρόνοι, χωρὶς προσφύματα, ἐκ τοῦ
ἀπλοῦ θέμ. *ἄδ-*. 'Ὁ ἀόρ. β' μὲ συλλαβιζὴν αὐξῆσιν *ἔ-αδ-ον* (ἢ δασεῖα
κατ' ἐπίδρασιν τοῦ δασυνομένου θέματος).—*Ἴσως ἀπὸ τὸ αὐτὸ ῥ. προῆλθεν
ὡς μετοχὴ ἀρχικῶς τὸ ἐπίθετον *ἄσμενος* [=ἄδ-μενος], τὸ ὅποιον ὁμως
ψιλοῦται. Τὸ *ἄσμενος* (=χαίρων, εὐχαριστημένους' ἐξ οὗ καὶ τὰ ῥ. *ἄσμενίζω*
καὶ *ἀσμενέω*) χρησιμοποιεῖται συνήθως μὲ ἐπιρρημ. σημασίαν=ἄσμενός
(*ἄσμενος ἀκήχοα*=ἄσμενός ἀκήχοα).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀρέσκω*.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *ἀπαρέσκω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτικὴν: *ἀνδάνω τι*.

ἀνδραγαθίζομαι=ἀνδραγαθῶ.—*Αποθετικὸν μέσον μὲ ἐνεργητ. διά-
θεσιν.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ *Ἐνεστῶς.

Τὸ ῥ. ἐκ τοῦ *ἀνδραγαθία*. Μεταγενέστερον τὸ *ἀνδραγαθέω-ω*, ἐξ οὗ παρά-
γωγον *ἀνδραγάθημα*.

ἀνδραποδίζω=ἔξανδραποδίζω, καθιστῶ κάποιον ἀνδράποδον, πωλῶ
ἐλευθέρους πολίτας ὡς ἀνδράποδα (=δούλους, σκλάβους).—ΠΡΤ
[*ἦνδραπόδιζον*], ΜΕΛ *ἀνδραποδιῶ*, ΑΟΡ *ἦνδραπόδισα* [ἴ], ΠΡΚ
[*ἀνδραποδίσας ἔχω*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀνδραποδίζομαι*, [ΠΡΤ *ἦνδρα-*
ποδίζομαι], παθ. ΜΕΛ *ἀνδραποδισθήσομαι*, [μέσ. ΜΕΛ *ἀνδραπο-*
διοῦμαι], μέσ. ΑΟΡ *ἦνδραποδισάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἦνδραποδίσθην*,
ΠΡΚ *ἦνδραπόδισμαι* [ἴ], ΥΠΡ [*ἦνδραποδίσμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἔξ-] *ἀνδραπόδισις*, [ἔξ-] *ἀνδραποδισμός*, *ἀνδραποδιστής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὴν λ. *ἀνδράποδον* (=σκλά-
βος, αἰχματωτισθεὶς ἐν πολέμῳ καὶ πωληθεὶς ὡς δούλος). Μὲ τὴν κατάλ.
-ίζω τὸ ῥ. (κατὰ τὰ *ἐλπίδ-ζω*=ἐλπίζω, *ἐρίδ-ζω*=ερίζω κλπ.) ἀπέκτησεν
ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: *ἀνδραποδιδ-* (ἀνδραποδιδ-θήσομαι=*ἀνδραποδιο-θησο-*

μαι, ἠνδροαπόδιδ-μαι=ἠνδραπόδις-μαι, ἀνδραποδιδ-μός=ἀνδραποδισ-μός κλπ.)
 ΣΥΝΘΕΤΟΝ: συνήθως με τὴν πρόθ. ἐξ.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: [ὑπο-]δουλόω-ω.

ἀνδρηλατῶ [-έω]=ἐξελάνω ἀνδρας, καταδιώκω, φυγαδεύω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ αὐτὸς σπανίως.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον, σχηματισθὲν ἀπὸ τὸ σύνθετον *ἀνδρηλάτης* (ἀ' συνθ. ἀνῆρ+β' συνθ. ῥ. ἐλάνω' πρβλ. ἀμαξηλάτης γ.τ.δ.).

ἀνδρίζω=κάμνω κάποιον ἀνδρα, ἐνδυναμώνω, σκληραγωγῶ.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς τῆς ἐνεργ., καθὼς καὶ τῆς μέσης: *ἀνδρίζομαι*=παριστάνω τὸν ἀνδρα, συμπεριφέρομαι ἀνδρικῶς, ἀνδρεῖως.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἀνῆρ (γεν. ἀνδρ-ός). Παράγ. *ἀνδρισμός*.

ἀνδροῦμαι [-όομαι]=γίνομαι ἀνῆρ, φθάνω εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν.—[παθ. ΜΕΛ *ἀνδρωθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἠνδρώθην*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὴν πρόθεσιν ἐξ: ἐξανδροῦμαι.

ἀνεμῶ [-όω]=ἀνεμίζω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΑΟΡ εἰς τὸν τύπον τῆς μτχ. *ἀνεμωθεῖς*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ἀν-έχομαι=ὑπομένω, μακροθυμῶ.—Τὸ ῥ. σύνθ. ἀπὸ τὴν πρόθ. ἀνά καὶ ῥ. ἔχομαι, ἀλλὰ με δύο ἀνῆσεις συγχρόνως, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προθ. καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥήματος: ΠΤΡ *ἠν-ειχόμεν*, μέσ. ΜΕΛ *ἀν-έξομαι*, μέσ. ΑΟΡ β' *ἠν-εσχόμεν* (ὑποτ. ἀνάσχωμαι, προστ. ἀνάσχου, ἀπρομφ. ἀνασχέσθαι, μτχ. ἀνασχόμενος).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀνοχή, ἀνεκτός.—Πρβλ. ῥ. ἔχω.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Κυρίως με γεν. *ἀνέχομαι τιος*. Ἄλλὰ καὶ *ἀνέχομαι τινα*.

ἀνηκουστῶ [-έω]=δὲν ὑπακούω, ἀπειθῶ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς.—Πρβλ. ῥ. ἀκούω.

ἀνθῶ [-έω]=ἀνθίζω, ἀκμάζω.—ΠΡΤ *ἠνθουν* [-εον], ΜΕΛ [*ἀνθήσω*], ΑΟΡ *ἠνθησα*, ΠΡΚ *ἠνθηκα*, [ΥΠΡ *ἠνθήκειν*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀνθησις*, [ἐξ-]ἄνθημα.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἐξ, ἐπί καὶ ἀπό.

ἀν-ιμῶ [-άω]=ἀνασύρω (με ἱμάντα), ἀντλῶ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΠΡΤ *ἀνίμων* [ι]. Μτγν. τύποι: *ἀνίμησα*, Μέσ. καὶ παθ. *ἀνιμῶμαι*, *ἀνιμήσομαι*, *ἀνιμησάμην*, *ἀνιμήθην*, *ἀνίμημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σύνθ. ἀπὸ τὴν πρόθ. ἀνά + ῥ. ἱμάω-ω (ἐκ τοῦ

ίμάς, γεν. *ίμάντος*). Τὸ ῥ. *ίμάω* (=δένω κάτι με *ίμάντα*, κομῶ ἀπὸ τὸν *ίμάντα*), με τὴν προθ. *ἀνά*=*ἀνιμάω*=σύρω ἐπάνω, ἀνασύρω, ἀνέλκω, ἀντλῶ ὕδωρ με τὴν προθ. *κατὰ*=*καθιμάω* (μτγν.)=κατεβάζω (τὸ δοχεῖον εἰς φρέατὸς πρὸς ἀντλήσιν ὕδατος).—ΣΥΝΩΝΥΜΟΝ: *ἀνέλκω*.

ἀνιῶ [-άω]=προξενῶ ἀνίαν, λυπῶ, στενοχωρῶ.—ΠΡΤ *ἡνίων* [-αον], ΜΕΛ *ἀνιάσω* [ᾶ], ΛΟΡ *ἡνίασα* [ᾶ], ΠΡΚ *ἡνίακα* (μτγν.). ● Μέσον *ἀνιῶμαι* [-άομαι]=αἰσθάνομαι ἀνίαν, στενοχωροῦμαι.— ΠΡΤ *ἡνιῶμην* [-αόμην], μέσ. ΜΕΛ *ἀνιάσομαι* [ᾶ], παθ. ΜΕΛ *ἀνιᾶθήσομαι* (μτγν.), παθ. ΛΟΡ με σημ. μέσου *ἡνιᾶθην* [ᾶ], ΠΡΚ *ἡνιάμαι* (μτγν.). ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἀνία*, ἐξ οὗ καὶ ἐπίθ. *ἀνιαρός* (=ἀνιᾶρός, διὸ ἀνιαρότερος, ὀτατος, με ὀ). Ὁ χαρακτήρ -ᾶ τοῦ θέματος *ἀνία*-, ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην, δὲν ἐκτείνεται εἰς ἡ (ὅπως *τιμάω*, *τιμήσω*), ἀλλὰ εἰς ᾶ (ἀνιᾶσω, ἡνιᾶσα), ἐπειδὴ πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχει *ι* (πρβλ. ῥ. *αἰτιάομαι-ῶμαι*, *αἰτιάσομαι*). ΣΥΝΩΝΥΜΑ: —1. τοῦ *ἀνιάω*: *λυπῶ*, *ἐνοχίῶ*. —2. τοῦ *ἀνιῶμαι*: *λυποῦμαι*, *ἀθηνῶ*, *ἄχθομαι*, *ἀφρακτῶ*, *ἀσχάλλω*, *ἀλγῶ*, *θλίβομαι*. ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *τέροω*—*τέρομαι*, *ἀγάλλομαι*, *ἡδομαι*, *χαίρω* κλπ. ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικήν: *ἀνιῶ τινα*.

ἀνοηταίνω=εἶμαι ἢ γίνομαι ἀνόητος, λέγω ἀνοησίας.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ αὐτὸς σπανίως.

ἀν-οίγω καὶ σπαν. *ἀνοίγνυμι*=ἀνοίγω.—ΠΡΤ *ἀνέωγον*, ΜΕΛ *ἀνοίξω*, ΛΟΡ *ἀνέφξα*, ΠΡΚ *ἀνέωχα*, [μτγν. ΠΡΚ β' *ἀνέωγα*, ΥΠΡ *ἀνέωγειν* με παθητ. σημ.=ἀνέωγμα, ἀνέωγμην]. ● Παθ. *ἀνοίγομαι*, καὶ σπαν. *ἀνοίγνυμαι*, ΠΡΤ *ἀνεωγόμην*, μέσ. ΜΕΛ ὡς παθ. *ἀνοίξομαι*, [παθ. ΜΕΛ *ἀνοιχθῆσομαι*, καὶ ΜΕΛ β' *ἀνοιγῆσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἀνεώχθην* (ὑποτ. *ἀνοιχθῶ*, εὐκτ. *ἀνοιχθείην* κλπ.), ΠΡΚ *ἀνέωγμαί*, ΥΠΡ *ἀνέωγμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀνοιγ-μα*, *ἀνοίξις* (=ἀνοιγ-σις), *ἀνοικτός* (=ἀνοιγ-τός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σύνθετον: *ἀνά*+ποιητ. ῥ. *οἶγω* (ΘΕΜΑ: *ῥοιγ-*).

Ἡ αἰξίσις διπλῆ, χρονική καὶ σύλλαβική: [ἀν]ῆ-*ωγον*, [ἀν]ῆ-*ώχθην* (μεταγενέστεροι τύποι καὶ με τριπλῆν αἰξίσην: *ἡν-ε-ώχθην*!).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ (δηλ. δισύνθετον): με τὰς προθ. *διά*, *παρά*, *ἐπί*.—*Διανοίγω*=ἀνοίγω ἐντελῶς (πρτ. *δι-αν-έωγον* κ.ο.κ.) *Παρανοίγω*=ἀνοίγω πλαγίως. *Ἐπανοίγω*=ἀνοίγω κρυφίως.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: [ἀνα]πετάγνυμι.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *κλείω* (ἢ *κλήω*).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικήν: *ἀνοίγω τι*.

ἀνοσιουργῶ [-έω]=πράττω ἀνόσια.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΛΟΡ *ἡνοσιούρησα*.

→

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ἀνοσιουργός, ἐξ οὗ καὶ ἀνοσιουργία. Παράγ. τοῦ ἀνοσιουργῶ: ἀνοσιούργημα.

ἀντιάζω = ἔρχομαι ἀπέναντί τινος, ἀντικρούζω, συναντῶ || ἴκετεύω.—
Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον σύνθ. **ὑπ-αντιάζω** καὶ μόνον ὁ Ἑνε-
στῶς καὶ ὁ ΠΡΤ **ὑπ-ηντίαζον**. Μιγν. τύποι: ΜΕΛ **ἀντιάζω**, ΑΟΡ
ἦντίασα. Τὰ ἄλλα ἐκ τῶν συνωνύμων.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἀντίος (= ὁ ἀπέναντι).
ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἔπαντῶ, ἀπαντῶ, ἐντυγχάνω κλπ.—Μὲ τὴν σημασίαν τοῦ ἴκε-
τεύω, συνώνυμα: ἀντιβόλῶ, δέομαι, ἴκετεύω κλπ.

ἀντι-βολῶ [-έω] = ἀντικρούζω, συναντῶ, προσέρχομαι ὡς ἰκέτης, πα-
ρακαλῶ.—ΠΡΤ **ἦντεβόλουν**, ΜΕΛ **ἀντιβολήσω**, ΑΟΡ **ἦντεβόλησα**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἐκ τοῦ ἀντιβολή, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀν-
τιβάλλω. Ἡ αὔξησις χρονικὴ ἐξωτερικῶς καὶ συλλαβικὴ ἐσωτερικῶς.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἀντιβόλησις**. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀντιάζω, δέομαι, ἴκετεύω κλπ.
ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν: ἀντιβόλῶ τινα.

ἀντι-δικῶ [-έω] = εἶμι ἀντίδικος, ἔχω δίκην μὲ κάποιον || ἔχω ἀντι-
δικίαν πρὸς κάποιον, ἀντιλέγω, ἀνταπαντῶ.—ΠΡΤ **ἦντεδίκουν**
[-εον], ΜΕΛ **ἀντιδικήσω**, ΑΟΡ **ἦντεδίκησα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀντιδίκησις.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον, προελθὸν ἐκ τοῦ συνθέτου ἀντί-
δικος (ἀντί+δίκη), ἐξ οὗ καὶ ἀντιδικία.—Ἡ αὔξησις ἐξωτερικῶς (χρονικὴ)
καὶ ἐσωτερικῶς (συλλαβικὴ).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: ἀντιδικῶ πρὸς τινα ἢ (συνών.) ἀντίδικος καθίσταμαι πρὸς τινα.

ἀντλῶ [-έω] = ἐξάγω ὕδωρ.— [ΠΡΤ **ἦντλουν**], ΜΕΛ **ἀντλήσω**, ΑΟΡ
ἦντλησα. ● Παθ. **ἀντλοῦμαι**, ΠΡΤ **ἦντλούμην**, [μιγν. παθ. ΜΕΛ
ἀντληθήσομαι], παθ. ΑΟΡ **ἦντλήθην**, [μιγν. ΠΡΚ **ἦντλημαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀντλήσις, ἀντλημα, ἀντλητής, ἀντλητής.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: (ὁ ἢ τὸ) **ἀντλος** λέγεται τὸ κατώτατον μέρος τοῦ
πλοίου καὶ τὰ συρρέοντα ἐκεῖ ὕδατα ὅθεν ἀντλῶ ἐσήμαινε κυρίως=ἐξάγω
καὶ χύνω ἔξω τὸν ἀντλον, ἀδειάζω τὰ νερά ἀπὸ τοῦ κύτους τοῦ πλοίου. Λέ-
γεται ὁμως **ἀντλος** καὶ τὸ δοχεῖον (ὁ κουβάς), ποῦ χρησιμεύει πρὸς ἀντλη-
σιν. (Ἴσως ἐκ τοῦ ἀνα-τλάω=ἀνασηκῶν).

ΣΥΝΘΕΤΑ: μὲ τὰς προθ. ἀπό, διά, ἐπί, ἐξ, κατά. Ἐξάντλῶ=ἀντλῶ μέ-
χρι τέλους, ἀποτελειῶν κάτι· παθ. **ἐξάντλοῦμαι**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀρύτω καὶ ἀρύω.

ἀντῶ [-άω]: εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. σύνθετον. Βλ. ἀπαντῶ.

άνύτω ἢ άνύω [ύ]=ἐκτελῶ, ἀποπερατώνω, διανύω.—ΠΡΤ *ἤνυτον* καὶ *ἤνυον*, ΜΕΛ *άνύσω*, ΛΟΡ *ἤνυσα*, ΠΡΚ *ἤνυκα*, [ΥΠΡ *ἤνυκειν*].

● Μέσ. καὶ Παθ. *άνύτομαι*, ΠΡΤ *ἤνυτόμην*, [παθ. ΜΕΛ *άνυσθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἤνυσθην*], μέσ. ΛΟΡ *ἤνυσάμην*, ΠΡΚ *ἤνυσμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *άνυσμα*, *άνυσις* (=ἐκτέλεισις, ἀποπεράτωσις, ἐξ οὗ *άνυσιμος* =ἀποτελεσματικός), *άνυσίς*, *άνυσίτος* καὶ *άνυίτος*, *άν-ἤνυτος* καὶ *άν-ἤνυστος*=ἀζατόρθωτος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *άνυ-* με τὸ *υ* βραχὺ πάντοτε [ύ] καὶ εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. πάντοτε με δασείαν. Διὰ τὴν διπλοτυπίαν *άνύω* καὶ *άνύτω* προβλ. *ἀρύω* καὶ *ἀρύτω*.

ΣΥΝΘΕΓΑ: με τὰς προθ. *διά*, *ἐξ*, *κατά*, *πρό*. *Διανύω*=ἐκτελῶ κάτι μέχρι τέλους, φθάνω εἰς τὸ τέρμα *καθάνύω*=ἀποτελειώνω μέχρι τέρατος, καὶ ἀμβτ.=φθάνω εἰς τὸ τέρμα (=καταίρω).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐκτελῶ*, *ἐξεργάζομαι*, *περαίνω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικήν: *άνύτω τι* (διανύω ὁδόν).

ἀξιῶ [-όω]=κρίνω ἄξιον, τιμῶ || ἔχω τὴν ἀξίωσιν.—ΠΡΤ *ἤξιουν* [-οον], ΜΕΛ *ἀξιῶσω*, ΛΟΡ *ἤξιωσα*, ΠΡΚ *ἤξιωκα*, [ΥΠΡ *ἤξιώκειν*].

● Παθ. *ἀξιούμαι* [-όομαι], ΠΡΤ *ἤξιούμην* [-οόμην], παθ. ΜΕΛ *ἀξιωθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἤξιώθην*, ΠΡΚ *ἤξιώμαι*, ΥΠΡ *ἤξιώμην*.

● Ὡς Μέσον αὐτοπαθῆς τὸ ἀναλελυμένον: *ἀξιῶ ἐμαυτόν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀξίωσις*, *ἀξίωμα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἀξιος*, ὅπως ἀπὸ τὸ *δοῦλος*: ῥ. *δουλιώω*, ἀπὸ τὸ *ἐλεύθερος*: ῥ. *ἐλευθερόω* κτλ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *κατά*, *ἀντί*, *σύν*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. με αἰτιατ. *ἀξιῶ τινα*=τιμῶ, ἐκτιμῶ κάποιον, τοῦ δίνω ἀξίαν.—2. με αἰτιατικήν καὶ γενικήν (τῆς αἰτίας): *ἀξιῶ τινά τινος*=κρίνω ἄξιον κάποιον γιὰ κάτι.—3. *ἀξιῶ* + τελ. ἀπομφ.=ἔχω τὴν ἀξίωσιν νά..., ἀπαιτῶ νά... Τὸ παθητ. μετὰ γενικής: *ἤξιώθη ἐπαίνων*, *ἤξιώθη βραβείων*.

ἀπ-αγορεύω:—1. μτβ.= δὲν ἐπιτρέπω || —2. ἀμτβ.= κουράζομαι. Βλ. ῥ. *ἀγορεύω*.

ἀπ-αθανατίζω=κάνω ἀθάνατον.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς (ἀπὸ +ἀθανατίζω). Τὰ ἄλλα μτγν.

ἀπαλύνω [ύ]=κάνω κάτι ἀπαλόν, μαλακῶνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογράφους μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

ἀπ-αντῶ [-άω]=πηγαίνω εἰς ἀπάντησίν τινος, συναντῶ || ἀποκρίνομαι.—ΠΡΤ *ἀπήντων* [-αον], μέσος ΜΕΛ με ἐνεργ. σημ. *ἀπαντήσο-*

μαι [=ἀπαντήσω, μτγν.], ΑΟΡ **ἀπήντησα**, ΠΡΚ **ἀπήντηκα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀπάντησις, [συν-] ιπάντημα, ἀπαντητέον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Πρῶθ. ἀπό+ποιητ. ῥ. ἀντάω-ῶ, ὅπερ ἐκ τοῦ ἐπιφρ. ἀντα=ἀπέναντι (ἐξ οὗ ἀντίος καὶ ῥ. ἀνιάζω=ἀπαντῶ). Τὸ ποιητ. ῥήμα ἀντάω-ῶ εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. πάντοτε ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὴν πρῶθ. ἀπὸ (ἀπαντῶ), μετὴν ὑπὸ (ὑπαντῶ καὶ προ-ὑπαντῶ), μετὴν σὺν (συναπτῶ), μετὴν κατὰ (καταπτῶ).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀνιάζω, ἀντιβολῶ, ἐντυγχάνω || ἀποκρίνομαι, ἀπαμείβωμαι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὸ δοτικῆν: ἀπαντῶ *τινι* (=συν. αντῶ κάποιον || ἀποκρίνομαι σὲ κάποιον ἢ σὲ κάτι), ἀλλὰ καὶ ἀπαντῶ πρὸς *τινα* ἢ πρὸς *τι*.

ἀπατῶ [-άω]=ἐξαπατῶ.—ΠΡΤ **ἠπάτων** [-αων], ΜΕΛ **ἀπατήσω**, ΑΟΡ **ἠπάτησα**, ΠΡΚ **ἠπάτηκα**, ΥΠΡ **ἠπατήκειν**. ● Παθ. **ἀπατῶμαι** [-άομαι], ΠΡΤ **ἠπατώμην**, μέσ. ΜΕΛ μετὰ παθ. σημ. **ἀπατήσομαι**, παθ. ΜΕΛ **ἀπατηθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἠπατήθην**, ΠΡΚ **ἠπάτημαι**, ΥΠΡ **ἠπατήμην**. ● Ὡς Μέσον αὐτοπαθές: ἐξαπατῶ *ἐμαυτόν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἐξ-]ἀπάτησις, ἀπάτημα, ἀπατητής, [ἐξ-]ἀπατητέον, ἐναπάτητος (καὶ εὐεξαπάτητος), δυσεξαπάτητος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἀπάτη (ἐξ οὗ παράγωγα: ἀπατηλός, ἀπατεῶν καὶ ῥ. ἀπατάω-ῶ).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: συνήθως ἐξ-απατῶ. Σπανίως μετὴν διὰ καὶ σὺν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: πλανάω-ῶ, φενακίζω, ψεύδομαι, παρακαρούμαι κ.τ.θ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὸ αἰτιατικῆν: ἀπατῶ *τινα*.

ἀπαυθημερίζω=ἐπανερόχομαι αὐθημερόν.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ἀπειθῶ [-έω]=εἶμαι ἀπειθής, δὲν πείθομαι, δὲν ὑπακούω, ἀπειθαρχῶ.—ΠΡΤ **ἠπείθουν** [-εον], ΜΕΛ **ἀπειθήσω**, ΑΟΡ **ἠπείθῃσα**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον, ἀπὸ τὸ ἀπειθής (στερητ. α+ῥ. πείθομαι), ἐξ οὗ καὶ ἀπειθεία.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀνηκουστόν καὶ περιφρ. ἀπειθής εἶμι (τινί) ἢ ἀπειθῶς ἔχω (πρὸς *τινα*). Ὡς μτβ. ἀπειθείαν ἐμβάλλω *τινί* ἢ παρέχω *τινὰ ἀπειθῆ *τινι**.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: πείθομαι καὶ μτγν. εὔπειθῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Συνήθως ἀμτβ. (χωρὶς ἀντιεἶμα).=εἶμαι ἀπειθής. Ἄλλ' ἐνίοτε καὶ μετὰ δοτικῆς: ἀπειθῶ *τινι* (πρβλ. πείθομαι *τινι*).

ἀπειλῶ [-έω]=φοβερίζω.—ΠΡΤ **ἠπείλουν** [-εον], ΜΕΛ **ἀπειλήσω**, ΑΟΡ **ἠπέιλησα**. ● Παθ. **ἀπειλοῦμαι**, [ΠΡΤ **ἠπειλούμην**, παθ. ΜΕΛ **ἀπειληθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἠπειλήθην**. ● Μέσον ἀποθετ. **διαπειλοῦμαι** (*τινι*)=ἀπειλῶ κάποιον σφυδρῶς. ΠΡΤ **διηπειλούμην**, μέσ. ΑΟΡ **διηπειλησάμην** (*τινί*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀπειλητής, ἀπειλητικός.

→

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἀπειλή ὡς παρασύνθετον. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. διὰ (τὸ μέσον διαπειλοῦμαι), ἐπί (ἐπαπειλῶ), πρὸς καὶ ὑπὸ (ὑπαπειλῶ=ἀπειλῶ κρυφά ἢ ὀλίγον).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ δοτικὴν: ἀπειλῶ τι. —2. μὲ δοτ. καὶ σύστ. ἀντικείμεν. ἀπειλῶ τινί τι. —3. μὲ ἀπομφ. μέλλ. ἀπειλῶ ποιήσῃν τι. —4. μὲ εἰδικὴν πρότασιν: ἀπειλῶ ὅτι...

ἀπεμπολῶ [-άω]=πωλῶ, ξεπουλῶ, θυσιάζω κάτι στὸ ξεπούλημα.—
Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Βλ. ῥ. ἐμπολάω-ῶ.

ἀπ-εχθάνομαι: Ἄποθετ. μὲ παθητ. διάθεσιν=γίνομαι μισητός, μισοῦμαι.—ΠΡΤ **ἀπηχθάνομην**, μέσ. ΜΕΛ **ἀπεχθῆσομαι** [καὶ μτγν. **ἀπεχθανοῦμαι**], μέσ. ΑΟΡ β' ὡς παθ. **ἀπηχθόμην** (ὑποτ. ἀπέχθωμαι, εὐχτ. ἀπεχθοίμην, ἀπομφ. ἀπεχθέσθαι, μτχ. ἀπεχθόμενος), ΠΡΚ **ἀπήχθημαι**, ΥΠΡ **ἀπηχθήμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἄπὸ τὴν ῥίζαν **εχθ-** (ἐξ ἧς **εχθ-ρός**) τὸ ποιητ. ῥ. **εχθω** (=εχθαίρω, μισῶ), οὐσ. **εχθος** (=εχθρα, μίσος) καὶ ῥ. **ἀπ-εχθ-άνομαι**, ἐπίθ. **ἀπεχθής** (ἐξ οὗ **ἀπέχθεια**) κ.ά. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἀπέχθημα** (=ἐκεῖνο ποῦ μισεῖ κανεῖς), **ἀπεχθήμεον** (=μισητός) καὶ **φιλαπεχθήμεον** (=ὁ ἀγαπῶν νὰ κάμῃ ἐχθρούς, ὁ φιλόνομος, φίλερις).—Τὸ ῥηματ. ΘΕΜΑ: **ἀπεχθ-** (εἰς τὸν ἀοφ. β') μὲ τὸ ἐνεστ. πρόσφρμα **-αν-**, γίνεταί: **ἀπεχθαν-** (εἰς τὸν ἐνεστ. καὶ πρτ.) μὲ τὸ πρόσφ. **-ε-** γίνεταί: **ἀπεχθε-** (εἰς τὸν μέλλ., τὸν πρξ. καὶ εἰς τὰ παράγωγα, ὅπου, ἐπειδὴ προστίθεται κατὰληξις ἀπὸ συμφώνου ἀροχομένη, ὁ χαρακτηριστ. **-ε** ἐκτείνεται εἰς **-η**: ἀπεχθέσομαι=ἀπεχθήσομαι, ἀπ-ήχθεμαι=ἀπήχθημαι, ἀπέχθε-μα=ἀπέχθημα κλπ.).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Ὡς παθητ. **ἀπεχθανομαι** ὑπὸ τινος ἢ μὲ δοτ. τοῦ ποιητ. αἰτίου: **ἀπεχθάνομαι τινι**=μισοῦμαι ὑπὸ τινος.—Μτγν. τὸ **ἀπεχθάνομαι** τινα =μισῶ κάποιον.

ἀπιστῶ [-έω]=δὲν πιστεύω, δυσπιστῶ.—ΠΡΤ **ἠπίστουν** [-εον], ΜΕΛ **ἀπιστήσω**, ΑΟΡ **ἠπίστησα**, ΠΡΚ **ἠπίστηκα**, ΥΠΡ **ἠπιστήκειν**. ●
Παθ. **ἀπιστοῦμαι** (=δὲν γίνομαι πιστευτός), ΠΡΤ **ἠπιστούμην**, μέσ. ΜΕΛ ὡς παθ. **ἀπιστήσομαι**, [μτγν. παθ. ΜΕΛ **ἀπιστηθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἠπιστήθην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ **ἄπιστος**, ἐξ οὗ καὶ **ἀπιστία**. ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτικὴν: **ἀπιστῶ τινι**.

ἀπλῶ [-όω]=ἀπλώνω, ξεδιπλώνω.—Γδ ῥ. εἶναι ποιητ. καὶ μτγν.—
ΜΕΛ **ἀπλώσω**, ΑΟΡ **ἠπλωσα**, κλπ. ὁμαλῶς.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἐξ-]ἀπλώσις, [ἐφ-]ἀπλωμα κ.ά. (μτγν.).

ἀπο-δημῶ [-έω]=εἶμαι μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα, ἀπουσιάζω || ξε-

νιτεύομαι, ταξιδεύω.—ΠΡΤ **ἀπεδήμουν**, [ΜΕΛ ἀποδημίω], ΛΟΡ **ἀπεδήμησα**, ΠΡΚ **ἀποδεδήμηκα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀποδημητής, ἐξ οὗ καὶ ἀποδημητικός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον, σχηματισθὲν ἀπὸ τὸ (ποιητ. καὶ μτγν.) σύνθετον **ἀπόδημος**, ἐξ οὗ καὶ ἀποδημία. Ἐν καὶ παρασύνθ. τὸ ῥ. ἀποδημίω (ΘΕΜΑ: ἀποδημέ-), λαμβάνει τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασμὸν ὡσὰν νὰ ἦτο σύνθετον, ἤτοι μεταξὺ προθέσεως καὶ ῥήματος: ἀπ-ε-δήμουν, ἀπο-δε-δήμηκα.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἐκδημιῶ.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: ἐνδημιῶ, ἐπιδημιῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Μὲ γενικήν: ἀποδημιῶ τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐμπρόθ.: ἀποδημιῶ ἐκ τῆς πόλεως, ἀποδημιῶ εἰς Κόρινθον κλπ.

ἀπο-διδράσκω: Βλέπε ῥ. διδράσκω.

ἀπο-θνήσκω: Βλέπε ῥ. θνήσκω.

ἀπο-κρίνομαι = δίδω ἀπόκρισιν, ἀπαντῶ.—Μέσον ἀποθ.—ΠΡΤ **ἀπεκρινόμεν**, ΜΕΛ **ἀποκρῖνομαι**, ΛΟΡ **ἀπεκρινάμην**, [μτγν. τὰ ἀποκριθήσομαι, ἀπεκρίθηρ], ΠΡΚ **ἀποκέκριμαι** [τ], ΥΠΡ **ἀπεκεκρίμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀπόκρισις, ἀποκριτέον, ἐπίρρ. ἀν-ἀποκριτός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Πρὸθ. ἀπό+ῥ. κρίνομαι (μέσον).—Βλ. ῥ. κρίνω.

ΣΥΝΩΝ.: ἀπαντῶ, καὶ περιφρ. ἀπόκρισιν δίδωμι, ἀπόκρισιν ποιοῦμαι κλπ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Δίπτωτον, μὲ δοτ. καὶ αἰτιατικήν: ἀποκρίνομαί τινί τ.. Ἄλλὰ καὶ μὲ ἐμπρόθ.: ἀποκρίνομαι πρὸς τινα ἢ πρὸς τι.

ἀπο-κτείνω:—Βλέπε ῥ. κτείνω.

ἀπο-λαύω = ἀπολαμβάνω.—ΠΡΤ **ἀπέλαυον**, ΜΕΛ μέσος μὲ ἔνεργ. σημ. **ἀπολαύσομαι** [=μτγν. ἀπολαύσω], ΛΟΡ **ἀπέλαυσα**, ΠΡΚ **ἀπολέλαυκα**, ΥΠΡ [ἀπελελεύκειν] ἢ ἀπολελευκώς ἦν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀπόλαυσις, ἀπολαυστός (ἐξ οὗ ἀπολαυστικός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Πρὸθ. ἀπό+ἄχρ. ῥ. λαύω. Κανονικὴ συλλαβικὴ αὔξησις ὅπως εἰς τὰ σύνθετα: ἀπ-έ-λαυον. Οἱ μτγν. τύποι ἀτήλαυον καὶ ἀτήλαυσα ἐντελῶς ἀνθαίρετοι. Ἐκ συγχύσεως ἐδημιουργήθη τὸ νεώτ. ῥ. **ἀπολαμβάνω** ὡς συνώνυμον τοῦ ἀπολαύω, ἐνῶ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν εἶναι διάφορον (βλ. ῥ. λαμβάνω).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: καρποῦμαι, νέμομαι κλπ., περιφρ. ἀπόλαυον ἔχω τινός.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: ἀμοιρῶ ἢ στεροῦμαι (τινος) ἢ ἀμετοχός εἰμι (τινος).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: κυρίως μὲ γενικήν: ἀπολαύω τινός (=ἀπολαμβάνω κάτι). Ἄλλὰ καὶ μὲ γεν. καὶ αἰτ.: ἀπολαύω τινός τι (=ἀπολ. ἀπὸ κάποιου κάτι).

ἀπ-όλλυμι: Βλέπε ῥ. ὄλλυμι.

ἀπο-λογοῦμαι [-έομαι]=κάνω ἀπολογία, ἀπαντῶ εἰς κατηγορίαν, ὑπερασπίζω τὸν ἑαυτὸν μου.—Μέσον ἀποθετικόν.—ΠΡΤ **ἀπελο-
γούμην**, μέσ. ΜΕΛ **ἀπολογήσομαι**, μέσ. ΛΟΡ **ἀπελογησάμην**, παθ.
ΛΟΡ **ἀπελογήθην** (=ἠθωόθην), ΠΡΚ **ἀπολελόγημαι**, [ΥΠΡ **ἀπελε-
λογήμην**].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον, σχηματισθὲν ἀπὸ τὸ σύνθετον
ἀπόλογος (ἀπό+λέγω)=ἀπολογισμός, ἐξιστόρησις. Ἐκ τὸ *ἀπόλογος* παράγ.
ἀπολογία, ῥ. *ἀπολογίζομαι* (=δίδω λογαριασμόν) καὶ ῥ. *ἀπολοοῦμαι*. Ἐκ τὸ
ῥ. *ἀπολοοῦμαι* ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀπολογητής* (ἐξ οὗ *ἀπολογητικός*), *ἀν-ἀπολό-
γητος*, *ἀπολόγημα*, *ἀπολογητέον*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προσθέσεις *ὑπέρ*, *ἀντί*, *ἐν*, *σύν*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (περιφρ.) *ἀπολογία* ποιοῦμαι.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *κατηγορῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *ἀπολοοῦμαι περὶ τινος* ἢ *πρὸς τινα* ἢ *πρὸς τι*.—Σύνθ. συντάσ-
σεται με τὴν πτώσιν τοῦ ἀπαιτεῖ ἢ πρόθ.: *συναπολοοῦμαι τι*=ἀπολοοῦ-
μαι μαζί με κάποιον ἄλλον *ὑπεραπολοοῦμαι τινος*=συνηγορῶ ὑπέρ τινος.

ἀπορῶ [-έω]=εὐρίσκομαι εἰς ἀμηχανίαν, ἀπορῶ || στεροῦμαι, εἶμαι
ἄπορος.—ΠΡΤ **ἠπόρουν** [-εον], ΜΕΛ **ἀπορήσω**, ΛΟΡ **ἠπόρησα**, ΠΡΚ
ἠπόρηκα, [ΥΠΡ **ἠπορήκειν**]. ● Μέσον **ἀποροῦμαι** (=ἀπορῶ), ΠΡΤ
ἠποροῦμην, [ΜΤΓΝ. ΜΕΛ **ἀπορήσομαι** καὶ **ἀπορηθήσομαι**], παθ.
ΛΟΡ (καὶ ὡς μέσος) **ἠπορήθην**, ΠΡΚ **ἠπόρημαι**, [ΥΠΡ **ἠπορήμην**].
● Ὡς Παθητ. (ἐπὶ πραγμάτων)=παραμελοῦμαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀπορησις*, **ἀπόρημα** (ἐξ οὗ *ἀπορηματικός*=ἐκφορᾶζων ἀπορίαν).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ἄπορος*, ἐξ οὗ καὶ *ἀπορία*.

Εἶναι δὲ τὸ *ἄπορος* σύνθετον ἀπὸ τὸ στερεητ. α- καὶ τὴν λ. *πόρος* (=πέ-
ρασμα, ἐκ τοῦ ῥ. *περάω-ω*).—Ἀντίθετον *εὐπόρος*. Ἐκ τὸ *ἄπορος*=ἐκείνος ποῦ
δὲν ἔχει ἢ δὲν εὐρίσκει πόρον, πέρασμα, διέξοδον καὶ ῥ. **ἀπορῶ**=εὐρί-
σκομαι εἰς ἀδιέξοδον, εἰς ἀμηχανίαν, ἢ στεροῦμαι πόρων, εἶμαι ἄπορος.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: **διαπορῶ**=εὐρίσκομαι εἰς πλήρη ἀπορίαν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀμηχανῶ* || *στεροῦμαι*, *ἐνδέομαι*, *πένομαι*.

ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ: *ἐν ἀπορίᾳ εἶμι* ἢ *ἐν ἀπόρῳ εἶμι*, *ἀπόρως ἔχω* ἢ *ἀπόρως
δάκνυμαι*, *ἐν ἀπορίᾳ ἔρχομαι* ἢ *ἐν ἀπόρῳ ἔρχομαι* κλπ.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: (τοῦ *ἀπορῶ*=στεροῦμαι): *εὐπορῶ*, *πλουτῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με γ εν ι κ ή ν, ὅταν σημαίνῃ «στεροῦμαι»: **ἀπορῶ τινος**.

2. ὅταν σημαίνῃ «ἀμηχανῶ», συντάσσεται με ἐμπρόθ.: **ἀπορῶ περὶ τινος**
ἢ συνοδεύεται ἀπὸ πλαγίαν ἐρώτησιν: **ἀπορῶ ὅ,τι χρὴ ποιεῖν** ἢ **ἀπορῶ
πίστερον χρὴ...** ἢ **ἀπορῶ εἰ...** κλπ.

ἀπο-στατῶ [-έω]=ἐπαναστατῶ, κηρύσσομαι ἀποστάτης.—Εἰς τοὺς
ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς, καὶ ὁ ΜΕΛ **ἀποστατήσω**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθετον
ἀποστάτης (=ἀπὸ + ῥ. ἵσταμαι), ἐξ οὗ καὶ *ἀποστασία*.

ἀπο-σπλεγγίζομαι=ἀποξύομαι.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΛΟΡ **ἀπεσπλεγγισάμην** καὶ μτχ. παθ. ΠΡΚ **ἀπεσπλεγγισμένος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Οἱ ἀθληταί, καὶ κυρίως οἱ παλαισταί, πυγμάχοι κλπ., ἀλειφόμενοι πρὸ τοῦ ἀγῶνος μὲ ἔλαιον, ὡς γνωστόν, ἦσαν ἠναγκασμένοι μετὰ τὸν ἀγῶνα νὰ ἀποξύσουν τὸ στρώμα τοῦ ἐλαίου καὶ τῆς ἄμμου ἀπὸ τὸ σῶμά των. Πρὸς τοῦτο ἐχρησιμοποιοῦν τὴν *σπλεγγίδα* (=ξυστήρι), εἶδος μαχαίριδίου εἰς σχῆμα περισπωμένης. Ἀπὸ τὸ ὄργανον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιοῦν οἱ «ἀποξυόμενοι», ἐσηματίσθη τὸ ῥ. **ἀποσπλεγγίζομαι**=ἀποξύομαι μὲ τὴν σπλεγγίδα.

ἀπο-στοματίζω=ἀποστηθίζω (λέγω «ἀπὸ στόματος», παπαγαλίζω). Μόνον ὁ ἔνεργ. Ἐνεστ. καὶ ὁ παθ. **ἀποστοματίζομαι**.

ἀπο-χρῶ [-ήω]: Τὸ ῥ. εἶναι ποιητ. (ἰων. διαλ.)=ἐπαρκῶ καὶ μέσον **ἀποχρόομαι-ῶμαι**=ἀρκοῦμαι.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. ἀπρόσωπον: **ἀποχρῶ**=ἀρκεῖ (ἀρμφ. *ἀποχρῶν*, μτχ. **ἀποχρῶν**, -ῶσα, -ῶν), ΠΡΤ **ἀπέχρη**, ΜΕΛ **ἀποχρήσει**, ΛΟΡ **ἀπέχρησε**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀπὸ τὴν μτχ. *ἀποχρῶν* τὸ ἐπίρρ. **ἀποχρώντως**=ἀρκούντως. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀρκεῖ*, *ἐξαρκεῖ*.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *χρῆ*, *δεῖ*, *προσδεῖ* κλπ. ΣΥΝΤΑΞΙΣ: ὅπως τὰ ἀπρόσωπα: μὲ δοτ. προσωπ. καὶ μὲ ἀρμφ. ὡς ὑποκείμενον: *ἀποχρῶ μοι ταῦτα εἰρηκέναι*=μου ἀρκεῖ νά...

ἀπρακτῶ [-έω]=μένω ἀπρακτος, δὲν κάμνω τίποτε.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστιῶς.

Τὸ ῥ. παρὰσύνθ. ἀπὸ τὸ *ἀπρακτος* (στερ. α+ῥ. πρᾶτιω), ἐξ οὗ καὶ *ἀπραξία*.

ἄπτω=ἐγγίζω, συνάπτω || ἀνάπτω.—ΠΡΤ **ἤπτον**, ΜΕΛ **ἄψω**, ΛΟΡ **ἤψα**.

● Μέσ. **ἄπτομαι** (=ἐγγίζω), ΠΡΤ **ἤπτόμην**, μέσ. ΜΕΛ **ἄψομαι**, ΛΟΡ **ἤψάμην**, [παθ. ΜΕΛ **ἀφθῆσομαι**, μτγν.], παθ. ΛΟΡ **ἤφθην**, παθ. ΠΡΚ **ἤμμαι** (*ἤψαι*, *ἤπται*, *ἤμμεθα*, *ἤφθε*, *ἤμμένοι εἰσίν*), ΥΠΡ **ἤμμην** (*ἤψο*, *ἤπτο*, *ἤμμεθα*, *ἤφθε*, *ἤμμένοι ἦσαν*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα εἶναι **ἄφ-** (πρβλ. *ἄφ-ῆ*), ἀλλὰ τὸ ἔνεστ. πρόσφωμα -τ- τρέπει τὸ δασύ φ εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλὸν π, καὶ μᾶς δίδει (ἀντὶ *ἀφτ-*) θέμα **ἄπτ-** (*ἄπτω*, *ἤπτον*, *ἄπτομαι*, *ἤπτόμην*). Οἱ ἄλλοι τύποι ἀπὸ τὸ ἄπλοῦν θέμα **ἄφ-**: *ἄφ-σω*=*ἄψω*, *ἤφ-σα*=*ἤψα*, *ἄφ-θήσομαι*, *ἤφ-θην*, πρκ. *ἤφ-μαι*=*ἤμμαι*, *ἤφ-σαι*=*ἤψαι*, *ἤφ-ται*=*ἤπ-ται* κλπ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἄφή** (μὲ δασεῖαν τὸ σύνθ. ἐπι+*ἄφή* δὲν ἐγένεν *ἐφαφή*, ἀλλὰ *ἐπαφή*· πρβλ. ὁμοῦς *ἐφάπτομαι*), **ἄπτός**, [συν]ἄπτός, *πρῶταπτον* (=φυλακτὸ), *ἄπτρα* (=ἡ θρυαλλίς τοῦ λύχνου, ἢ ὅποια ἀνάπτει), **ἄμμα** (=κόμβος), **ἄψις** (=καυσίς), **ἄφι-κορος**, **ἄφι-θυμος**, **ἄφι-μαχία**, **ἄφι-μαχῶ**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἐν*, *ἐξ*, *κατά* (=καθ-), *περὶ*, *πρός*,

σύν, ἐπό (=όψ-). Οἱ ἐνεργητ. χρόνοι συνήθως σύνθετοι.—**Καθάπτομαι** (τινος)=θίγω, ψέγω τινά.—**περιάπτω**=περιδένω· **περιάπτομαι**=περιδένω κάτω ἐπάνω μου, κραμῶ κάτω (ἐξ οὗ **περίαπτον**=τό ἐγκόλιον, φυλαχτό).—**Ύφάπτω**=ἀνάπτω ἀπό κάτω ἢ κρυφά.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: τοῦ **ἄπτω**=ἀνάπτω: **ἐναύω** (ἐξ οὗ **ἐναυσμα**), **ἀνακαίω**, **ἀναφλέγω**, **ἐπ-εκ-καίω** κ.ἄ. || τοῦ **ἄπτομαι**=ἐγγίζω: **ψαύω**, **θιγγάνω**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τό ἐνεργ. **ἄπτο**(=ἀνάπτω) μέ αιτιατικὴν: **ἄπτω τι**. Τό μέσον **ἄπτομαι**(=ἐγγίζω) μέ γενικήν: **ἄπτομαί τινος**.

ἀράπτω [ἦ-**σσω**]=κτυπῶ δυνατά, κόπτω.—**ΜΕΛ** [**συν-**]**ἀράξω**.—Τό ῥ. εἶναι ποιητ. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ **ΑΟΡ** [**ἐπ-** ἢ **κατ-** ἢ **ἀπ-**]**ἦραξα** καὶ ὁ παθ. **ΑΟΡ** [**κατ-**]**ἦράχθην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ῥ. **ῥαγ-** καὶ μέ τό προθεματικὸν α=**ἀραγ-** (πρβλ. **ἀράγ-σω**=**ἀράξω**). Μέ τό ἐνεστ. πρόσφ. **ἀράγ-γ-ω**=**ἀράττω** ἢ **-σσω** (πρβλ. **πράγ-γ-ω**=**πράττω**, **πλήγ-γ-ω**=**πλήττω** κλπ.).

ἀργῶ [-**έω**]=εἶμαι ἀργός, δὲν ἐργάζομαι.—**ΠΡΤ** **ἤργουν** [-εον], **ΜΕΛ** **ἀργήσω**, **ΑΟΡ** **ἤρησα** ● Παθ. **ἀργοῦμαι**=μένω ἀργός, ἀνεκτέλεστος (ἐπὶ πραγμάτων), παρμελημένος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ῥ. παρσύνθετον ἀπὸ τό **ἀργός** (=ἀ-**ἔργος**.)

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μέ τὴν πρόθεσιν **κατὰ** τό ῥ. **καταργῶ** (ποιητ. καὶ μτγν.).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **σκολάζω**, **ἀκνῶ**.—**ΑΝΤΙΘΕΤΑ**: **ἐργάζομαι**.

ἀργυρολογῶ [-**έω**]=συλλέγω ἀργύρια, εἰσπράττω χορήματα κερδοσκοπῶν.—**ΠΡΤ** **ἤργυρολόγουν**, **ΜΕΛ** **ἀργυρολογήσω**, **ΑΟΡ** **ἤργυρολόγησα**, **ΠΡΚ** **ἤργυρολόγηκα**, [**ΥΠΡ** **ἤργυρολογήκειν**].

Τό ῥ. παρσύνθετον ἀπὸ τό **ἀργυρολόγος**, ἐξ οὗ καὶ **ἀργυρολογία**.

ἀρδεύω=ποτίζω.—**Ποιητ.** καὶ **μτγν.** (διμαλόν).

ἄρδω=ἀρδεύω, ποτίζω.—**ΠΡΤ** **ἤρδον**, [**ΜΕΛ** **ἄρσω**, **ΑΟΡ** **ἤρσα**]. ● Παθ. **ἄρδομαι** (Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.).

ἀρέσκω=ἀρέσω, εἶμαι ἀρεστός, εὐαρεστῶ.—**ΠΡΤ** **ἤρεσκον**, **ΜΕΛ** **ἀρέσω**, **ΑΟΡ** **ἤρεσα**, [**ΠΡΚ** **ἀρήρεκα**]. ● Μέσ. **ἀρέσκομαι** (=εὐχαριστοῦμαι), **ΠΡΤ** **ἤρεσκόμην**, [μέσ. **ΜΕΛ** **ἀρέσομαι**], **ΑΟΡ** **ἤρεσάμην**, [**παθ.** **ΑΟΡ** καὶ ὡς μέσος **ἤρέσθην**, **ΠΡΚ** **ἤρεσμαι**, **ΥΠΡ** **ἤρέσμην**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἀρεστός**, **ἐν-ἀρεστος**, **δυσ-ἀρεστος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἡ ῥίζα **ἄρ-** (πρβλ. **αἶρω**, **ἀρ-αρ-ίσκω**=συνάπτω, **ἐφαρμόζω**, **ταιριάζω**) μέ τό πρόσφρμα **-ε-** μᾶς δίδει ῥηματ. θέμα: **ἄρε-**. Μέ τό πρόσφ. **-σκ-** μᾶς δίδει ἐνεστ. θέμα: **ἄρεσκ-**.

→

ΣΥΝΤΑΞΙΣ :—1. τὸ ενεργ. *ἀρέσκω* μὲ δοτ. προσ. (*ἀρέσκει μοι*=μοῦ ἀρέσει, *ἀρέσκει σοι* κλπ.) ἀλλὰ καὶ μὲ αἰτιται. (*ἀρέσκει με*).—2. Τὸ μέσον μὲ δοτικήν: *ἀρέσκομαί τινι*=ἀρέσκομαι, εὐρίσκω εὐχαρίστησιν σὲ κάτι. Μὲ αἰτ. *ἀρέσκομαί τινα*=ἐξευμενίζω κάποιον.

ΑΝΤΙΘΕΤΟΝ : *ἀπαρέσκω*=δὲν ἀρέσω.

ἀρήγω=βοηθῶ.—ΜΕΛ *ἀρήξω*. Τὰ ἄλλα ποιητικά.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *ἀρωγή*, *ἀρωγός* (τροπὴ τοῦ θέμ. *ἀρηγ-* εἰς *ἀρωγ-*).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ : *ἀρήγω τινί*.—**ΣΥΝΩΝΥΜΑ** : *βοηθῶ*, *ἐπικουρῶ* κλπ.

ἀρθρῶ [-όω]=συνδέω, διαρθρώνω || ἀρθρώνω, προσφέρω.—ΠΡΤ [δι-]*ἤρθρουν*, ΑΟΡ [παρ-]*ἤρθρωσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀρθροῦμαι* [-όομαι]=προσαρμύζομαι.—ΑΟΡ [δι-]*ἤρθρωσάμην*, παθ. ΠΡΚ [δι-]*ἤρθρωμαι* (κυρίως εἰς τὴν μτχ. *διηρθρωμένος*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *ἄρθρωσις*, *διάρθρωσις* καὶ μτγν. *ἐξάρθρωσις*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : συνήθως μὲ τὴν πρόθεσιν *διά*. Μτγν. καὶ μὲ τὴν *ἐξ*.

ἀριθμῶ [-έω]=μετροῦ.—ΠΡΤ *ἠρίθμουν*, ΜΕΛ *ἀριθμῆσω*, ΑΟΡ *ἠρίθμησα*, ΠΡΚ *ἠρίθμηκα* ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀριθμοῦμαι* [-έομαι], ΠΡΤ *ἠριθμούμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἀριθμήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἠριθμησάμην*, [παθ. ΜΕΛ *ἀριθμηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἠριθμήθην*, παθ. ΠΡΚ *ἠρίθμημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *ἀρίθμησις*, *ἀριθμητής*, *ἀριθμητός*, *ἀναρίθμητος*, *ἐναρίθμητος*.

ΣΥΝΘΕΤΑ : μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό*, *κατά*, *σύν*, *σγκατ-* κ.ἄ.

ἀριστεύω=γίνομαι ἀριστος, πρωτεύω.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΑΟΡ *ἠρίστευσα*. Τὰ ἄλλα μτγν. (δισυαλά).

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ποιητ. *ἀριστεὺς* (=ἀριστος), ἐξ οὗ καὶ *ἀριστεῖον*, *ἀριστεία*.

ἀριστοποιοῦμαι [-έομαι]=παίρνω τὸ πρόγευμά μου (=ἄριστον), προγευματίζω.—Μέσ. ἀποθετικόν.—ΠΡΤ *ἠριστοποιούμην*, ΜΕΛ *ἀριστοποιήσομαι*, ΑΟΡ *ἠριστοποιησάμην*, [ΠΡΚ *ἠριστοποίημαι*], ΥΠΡ *ἠριστοποίημην*.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὴν περίφρ. *ἄριστον ποιοῦμαι*.—Βλ. συνών. *ἀριστῶ*.

ἀριστῶ [-άω]=γευματίζω, προγευματίζω.—ΠΡΤ *ἠρίστων*, ΜΕΛ *ἀριστήσω*, ΑΟΡ *ἠρίστησα*, ΠΡΚ *ἠρίστηκα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἄριστον*=τὸ γεῦμα. (Τὸ πρόγευμα ἐλέγετο *ἀγκράμμα*, τὸ βραδυνὸν *δειπνον*. Παρ' Ὀμήρω ὅμως *ἄριστον*=τὸ πρόγευμα, *δειπνον*=τὸ μεσημβρινὸν καὶ *δόσπος*=τὸ ἑσπερινὸν γεῦμα).—**ΣΥΝΩΝΥΜΑ** : *ἀριστοποιοῦμαι*.

ἀρκῶ [-έω] = εἶμαι ἀρκετός, ἐπαρκῶ (ποιητ. = ἀποκρούω, ἀποσοβῶ κάτι κακόν). — ΠΡΤ **ἤρκουν** [-εον], ΜΕΛ **ἀρκέσω**, ΑΟΡ **ἤρκεσα**.

● Μέσ. **ἀρκοῦμαι** [-έομαι] = μένω ἱκανοποιημένος· — [ΠΡΤ **ἤρκοῦμην**, ΜΕΛ **ἀρκεσθήσομαι**, ΑΟΡ **ἤρκεσθην**, ΠΡΚ **ἤρκεσμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἀρκεσις**, **ἀρκετός**, ἐπίρρ. **ἀρκοῦντως** (ἐξ τῆς μτχ. **ἀρκῶν**, -οῦντος), αὐτ-**ἀρκῆς** (ἐξ οὗ αὐτάρκεια), **ἐπαρκῆς** (ἐξ οὗ ἐπάρκεια), **διαρκῆς** (ἐξ οὗ διάρκεια) κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὴν ποιητ. λ. **ἄρκος** (γεν. ἄρκεσ-ος = ἄρκεος = ἄρκουσις) = ἀμνντήριον, προῆλθε τὸ ῥ. **ἀρκῶ**, τοῦ ὁποίου ἡ πρώτη σημασία, παρὰ ποιηταῖς = ἀποκρούω, ἀποτρέπω (πρβλ. λατιν. *arceo* = ἐμποδιζῶ), δηλ. εἶμαι ἀρκετὰ ἰσχυρὸς ὥστε ν' ἀμννθῶ, ἄρα ἐπαρκῶ, εἶμαι ἀρκετός.

ΘΕΜΑ: **ἀρκεσ-**. Εἰς τὸν ἔνεστ. τὸ σ μεταξὺ δύο φωνηέντων ἀποβάλλεται: **ἀρκέ(σ)-ω** = **ἀρκέ-ω** = **ἀρκῶ**. Ὁ μέλλ. καὶ ὁ ἀόρ. ὄχι **ἀρκήσω**, **ἤρκησα**, κατὰ τὰ εἰς -έω (ποιῶ, ποιήσω, ἐποίησα), ἀλλ' ἀπὸ τὸ θέμα **ἀρκεσ-** = **ἀρκέσ-ω** ὁ μέλλ. καὶ ἤρκεσ-σα ὁ ἀόρ., ἔπειτα δὲ καθ' ἀπλοποίησιν: **ἀρκέσω**, **ἤρκεσα**. Πρβλ. **ἀρκεσ-θήσομαι**, **ἤρκεσ-θην** κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. **ἐπί**, **ἐξ**, **διά**, **πρός**, **ἀντί**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: — Τὸ ἔνεργ. χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς ἀπρόσωπον: **ἀρκεῖ**, **ἐξαρκεῖ** καὶ περιφρ. **ἀρκοῦντως ἔχει** (= ἀρκεῖ, φθάνει συνώνυμον: **ἀπορρῆ**). Τὸ μέσον μὲ δοτικὴν: **ἀρκοῦμαι τινι** = ἀρκοῦμαι σὲ κάτι.

ἀρματηλατῶ [-έω] = τρέχω ἐπὶ ἄρματος. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ **ἀρματηλάτης** (**ἄρμα** + β' συνθ. ῥ. **ελαίνω**) πρβλ. **ἀμαξηλάτης**.

ἀρμόττω [ῶχι -σσω] καὶ σπαν. **ἀρμόζω** = ἐφαρμόζω. — ΠΡΤ **ἤρμοττον**, ΜΕΛ **ἀρμόσω**, ΑΟΡ **ἤρμοσα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **ἀρμόττομαι**, [μέσ. ΜΕΛ **ἀρμόσομαι** καὶ παθ. ΜΕΛ **ἀρμοσθήσομαι**], μέσ. ΑΟΡ **ἤρμοσάμην**, παθ. ΑΟΡ **ἤρμόσθην**, ΠΡΚ **ἤρμοσμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἀρμοστής**, **ἄρμοσις**, [ἐφ-, προσ-, συν-] **ἀρμογή**, **ἀρμοστός**, **ἀν-ἀρμοστός**, **εὐ-ἀρμοστός**, [σύν-] **ἀρμοστέος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ῥηματ. θέμα **ἀρμοδ-** (πρβλ. **ἀρμόδιος**, μέλλ. **ἀρμδ-θήσομαι** = **ἀρμοσ-θήσομαι**, **ἤρμοδ-μαι** = **ἤρμοσ-μαι**, **ἀρμοδ-τός** = **ἀρμοστός** κλπ.), ἀλλὰ καὶ **ἀρμογ-** (πρβλ. **ἀρμογή**). Ὁ Ἐνεστώς **ἀρμόδ-ῶ** = **ἀρμόττω** (πρβλ. **πράγ-ῶ** = **πράττω**, **σφάγ-ῶ** = **σφάττω**, **πλήγ-ῶ** = **πλήττω** κλπ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. **ἐπί** [= ἐφ-], **διά**, **πρός**, **σύν**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτικὴν: **ἀρμόττω τινί** (ἀμβ. **ἐὸ κόθορον ἀρμόττει τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις**) καὶ **ἀρμόττω τινί τι** (μτβτ). Ἄλλα καὶ μὲ ἐμπρόθ. **ἀρμότω τι πρὸς τι**. — Ὅταν σημαίνει τακτοποιῶ, συναρμολογῶ, μὲ αἰτιατικὴν: **ἀρμόττω τι** (**ἤρμοσε νόμους**) καὶ μέσ. **ἀρμόττομαι τι** (**ἀρμόττομαι τὴν λύραν** = χορδίζω τὴν λύραν). ● Ἐν ἄπρῳσωπον: μὲ δοτ. προσωπικὴν καὶ ἀπρμφ. ὡς ὑποκ. (**ἀρμόζει μοι λέγειν καὶ πράττειν ταῦτα**).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **ἐνώ-ω** (= ἐνώνω), **συνάπτω** κλπ. — Ἄπρῳσ. **πρέπει**, **προσῆκει**.

ἀρονοῦμαι [-έομαι]=ἀρονοῦμαι.—³Αποθ. με ἐνεργητ. διάθεσιν.—ΠΡΤ *ἡρονούμην* [-εόμην], μέσ. ΜΕΛ *ἀρονήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *ἀρονηθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἡρονήθην*, ΠΡΚ *ἡρονημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀρονησις*, *ἀρονητής* (ἐξ οὗ *ἀρονητικός*), *ἔξαρος*, *ἄπαρος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἐκ τῆν ῥ. ἀρ- μετ τὸ πρόσφ. -νε=ΘΕΜΑ: *ἀρνε-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς πρόσφ. ἀπό, ἐξ κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀναίνομαι*, *ἀπόφρημι*, οὐ φρημ' καὶ περιφρ. *ἄπαρος* ἢ *ἔξαρονός εἰμι* ἢ *γίγνομαι*.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *ὁμολογῶ*, *φρημί*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτ. *ἀρονοῦμαι τι ἢ τινα*. Με ἀποφρ. *ἀρονοῦμαι εἰπεῖν*.

ἄρνομαι=λαμβάνω.—Τὸ ῥ. ποιητ. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ³Ενεστώς. Παράγωγον: *μίσθ-αρος*.

ἀροτριῶ [-όω]=ὀργώνω.—Μτγν. ἀντὶ τοῦ ἀττικοῦ *ἀρῶ* [-όω].

ἀρπάζω=ἀρπάζω.—ΠΡΤ *ἡρπαζον*, ΜΕΛ *ἀρπάσω* καὶ συνηθέστερον *ἀρπάσομαι* (μέσος με ἐνεργ. σημ.), ΛΟΡ *ἡρπασα*, ΠΡΚ *ἡρπακα*, ΥΠΡ *ἡρπάκειν*. ● Παθ. *ἀρπάζομαι*, ΠΡΤ *ἡρπαζόμην*, παθ. ΜΕΛ *ἀρπασθήσομαι* [Μτγν. *ἀρπαγήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἡρπάσθην* [Μτγν. *ἡρπάγην*], ΠΡΚ *ἡρπασμαι* [Μτγν. *ἡρπαγμαί*], ΥΠΡ *ἡρπάσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀρπαγή*, *ἀρπάγη* (=γάντζος), *ἄρπαξ* (γεν. *ἄρπαγ-ος*), *ἀρπασμός* καὶ *ἀρπαγμός*, *ἄρπασμα* καὶ *ἀρπαγμα*, *ἀρπαστός*, *ἀνάρπαστος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *ἀρπαγ-* (πρβλ. *ἀρπαγ-ή*, *ἀρπαξ*=*ἄρπαγ-ς*) μετ τὸ ἐνεστ. πρόσφρημα *j*=*ἀρπάγ-σω*=*ἀρπάζω*. Ἡ νέα ἑλληνικὴ ἐσηματίσθη κανονικῶς τὸν μέλλ. *ἀρπάγ-σω*=*ἀρπάζω*, τὸν ἀόρ. *ἡρπαγ-σα*=*ἡρπαξα* (ἄρ-παξα) κτλ. Εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ὅμως πολλοὶ χρόνοι καὶ παράγωγα τοῦ ῥήματος ἐσηματίσθησαν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς -άζω ῥδοντικὸ-ληκτο: *φράζω* (θ. φραδ-), μέλλ. *φράσω*, ἀόρ. *ἔφρασα*, *δικάζω*, *δικάσω*, *ἐδί-κασα* κτλ.—καὶ κατ' ἀναλογίαν *ἀρπάζω*, *ἀρπάσω*, *ἡρπασα* κ.ο.κ. Κατὰ ταῦτα, τὸ ῥήμα, με ἀρχικὸν ΘΕΜΑ: *ἀρπαγ-*, ἐμφανίζεται με ἐνεστ. θέμα *ἀρπαξ-* καὶ με ἀναλογικὸν θέμα *ἀρπαδ-* (ἐξ οὗ μέλλ. *ἀρπάδ-σω*=*ἀρπάσω*, ἀόρ. *ἡρπαδ-σα*=*ἡρπασα*, *ἀρπαδ-θήσομαι*=*ἀρπασθήσομαι*, *ἡρπάδ-θην*=*ἡρπάσθην*, *ἡρπαδ-μαι*=*ἡρπασμαι* κτλ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς πρόσφ. ἀνά, ἀπό [=ἀφ-] *διά*, *πρό*, *σύν*, *ὑπό* [=ὑφ-] κ.ἄ. ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικὴν: *ἀρπάζω τινα ἢ ἀρπάζω τι*.

ἄρρουθῶ [-έω]=εἶμαι ἄρρουθιμος.—Μόνον ὁ ³Ενεστώς.

ἄρρωστῶ [-έω]=ἄρρωσταίνω.—ΠΡΤ *ἡρρώστουν*, [ΜΕΛ *ἄρρωστήσω*], ΛΟΡ *ἡρρώστησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρσύνθ. ἀπὸ τὸ *ἄρρωστος* (=στερ. α+ῥ. ῥώννημ). Πρβλ. *εῦ-ρωστος* καὶ παράγωγα: *ἄρρωστία*, *εὔρωστία* καὶ ῥ.

ἀρρωσιέω-ῶ, ἐνρρωσιέω-ῶ. — Τοῦ ῥ. ἀρρωσιέω ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀρρώσημα.
ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀσθενῶ, νοσῶ κλπ.

ἀρτιάζω=παίζω τὰ «μονὰ ἢ ζυγά» (=ἄρτια).—Μόνον ὁ Ἐνεστώς
καὶ ὁ ΠΡΤ *ἡρτιάξον*.—Παράγ. ἀρτιασμός (=τὸ σχετικὸν παιγνίδι).

ἀρτοσιτῶ [-έω]=τρώγω ξηρὸν ἄρτον. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ἀρτύω [ῦ]=τακτοποιῶ, παρασκευάζω || καρυκεύω φαγητόν. — ΠΡΤ *ἡρ-
τυον*, [ΜΕΛ *ἀρτύσω*, ΑΟΡ *ἡρτυσα*, ΠΡΚ *ἡρτυκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀρτύομαι*, ΠΡΤ *ἡρτυόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἀρτύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἡρτυ-
σάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἡρτύθην*, ΠΡΚ *ἡρτυμαι*, ΥΠΡ *ἡρτύμην*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ πάντοτε εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ.: *ἐξαρτύω* καὶ σπαν. *καταρτύω*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄρτυμα* (=καρύκευμα, μυρωδικό), *ἄρτυσις* (=τὸ καρυκεύειν),
ἐξάρτυσις (=πολεμικὴ ἐξάρτυσις, ἀρματοσιά), *ἀρτυίς*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μέ αιτιατικήν: *ἀρτύω τι* καὶ δίπτωτον: *ἀρτύω τινί τι*.

ἀρτῶ [-άω]=ἐξαρτῶ, κρεμῶ, προσαρτῶ. — [ΠΡΤ *ἡρτῶν*], ΜΕΛ *ἀρτήσω*,
ΑΟΡ *ἡρτησα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀρτῶμαι* [-άομαι], μέσ. ΜΕΛ *ἀρτή-
σομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἡρτησάμην*, ΠΡΚ *ἡρτημαι*, ΥΠΡ *ἡρτήμην*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: συνήθως μέ τὰς προθ. *ἀνά*, *ἐξ*, *πρός*, *σὺν* κ.ά. (Σπανίως
ἀπλοῦν καὶ μόνον εἰς τὸν ἔνεργ. ἀόρ. καὶ τὸν παθ. πρζ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀν-, ἐξ-, προσ-, συν-] *ἄρτησις*, [ἐξ-, προσ-, παρ-] *ἄρτημα* κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἐκ τὸ θ. ἀρ- τοῦ ῥ. *οἶρω*, παράγωγον *ἀρτός*, ἐξ οὗ
ῥ. ἀρτιάω-ῶ. — ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *ἀρτῶ τι ἀπό τινος*· *ἀρτῶμαι ἐκ τινος*.

ἀρύτω καὶ ἀρύω [ῦ]=ἀντλῶ. — [ΠΡΚ *ἡρυτον* ἢ *ἡρυον*, ΜΕΛ *ἀρύσω*],
ΑΟΡ *ἡρυσα* [ῦ]. ● Μέσον *ἀρύτομαι* καὶ *ἀρύομαι* = ἀντλῶ διὰ τὸν
ἑαυτὸν μου, ἀποκτῶ, [ΠΡΤ *ἡρύόμην*], ΜΕΛ *ἀρύσομαι*, ΑΟΡ *ἡρυσά-
μην*, [παθ. ΑΟΡ *ἡρύθην* καὶ μτγν. *ἡρύσθην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀρνήρη* ἢ *ἀρνήρη* (=εἶδος κουτάλας), *ἀρύταινα* (=εἶδος
ἐλαιοδοχείου), *ἄρυσις*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: τοῦ ἔνεργ.: *ἀντλῶ*, *ἐξάγω*. — τοῦ μέσου: *κτῶμαι*, *πορίζομαι*.

ἀρχαιρεσιάζω=κάμνω ἀρχαιρεσίας (ἀρχὰς αἰρούμαι). Μόνον ὁ Ἐν.

ἀρχω=1. ἀρχίζω || 2. εἶμαι ἀρχων, κυβερνῶ, ἐξουσιάζω. — ΠΡΤ *ἡρχον*,
ΜΕΛ *ἄρξω*, ΑΟΡ *ἡρξα*, [ΠΡΚ *ἡρχα*, μτγν.].

● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀρχομαι* (μέσον=ἀρχίζω, παθ.=ἐξουσιάζομαι,
κυβερνῶμαι), ΠΡΤ *ἡρχόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἀρξομαι* (ἐνίοτε καὶ ὡς
παθ.), μέσ. ΑΟΡ *ἡρξάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἡρχθην*, ΠΡΚ *ἡρχμαι* (*ἡρξαι*,

ἦροται, ἦρομεθα, ἦροθι, ἦρομένοι εἰσίν), ΥΠΡ ἦρομην (ἦροσο, ἦρο-
κτιο, ἦρομεθα, ἦροθι, ἦρομένοι ἦσαν).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀρχή (=ἀπαρχή, ἐναρξίς || ἐξουσία), ἐξ οὗ ἀρχικός, ἀλλὰ
καὶ ἀρχαῖος (θ. ἀρχα- + κατάλ.-ιος): ἀρχός=ἀρχηγός (ὑπαρχος, ἐπαρχος, ναύ-
αρχος κλπ.): ἔν-αρχίς, ἐναρχτικός, ἐναρχήσιος: ὑπ-αρχτός, [ὑπ-]αρχτέον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα ἀρχ- (ἀρχ-σω=ἄρξω, ἦρχ-μαι=ἦργ-μαι κλπ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀπό, διά, ἐξ, ἐπί, κατά, σύν, ὑπό, προῦπ- κ.ά.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: —1. ἀρχήν τιος ποιῶμαι || 2. δεσπόζω, ἡγεμονεύω, κρατῶ κ.ά.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ γενι κ ἦ ν καὶ τὸ ἐνεργ. καὶ τὸ μέσον: ἄρχω τινός ἢ
ἄρχομαι τινος=ἀρχίζω κάτι, καὶ ἄρχω τινός=ἐξουσιάζω κάποιον ἢ κάτι.—
Τὸ μέσον συντάσσεται ἐπίσης μὲ τελ. ἀπομφ. ἢ μὲ κατηγορ. μιχ. (ἄρχομαι
τοῦ λόγου ἢ ἀρχομαι λέγειν ἢ ἀρχομαι λέγων).

ἀρῶ [-όω] = μτγν. ἀροτριῶ = ὀργώνω. — [ΜΕΛ ἀρόσω], ΑΟΡ ἦροσα.

● Παθ. ἀροῦμαι: τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.: μέσ. ΜΕΛ ἀρόσομαι,
παθ. ΑΟΡ ἦρόσθην, [πρκ ἀρήρομαι].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα ἀρο- (πρβλ. λατιν. ago) ἐξ ἀρχικοῦ θέματος
ἀροϝ-. Ὁ χαρακτήρ σ- δὲν ἐκτείνεται εἰς -ω, ὅταν προστιθεταὶ κα-
τάληξις ἀπὸ συμφωνίου ἀρχομένη (ἦρο-σα, ἀρό-σομαι κλπ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀροσιος (=τὸ ὄργωμα), ἀρόσιμος, ἀροτήρ (πρβλ. ζεύγος
βοῶν ἀροτήρων), ἀροτρον, ἐξ οὗ μτγν. ὁ ἀροτριῶ-ω. Ἡ ποιητ. λ.
ἄρουρα (=ἡ γῆ) κατ' ἀρχαίς ἐσήμαινε τὴν ἀρόσιμον, τὴν καλλιεργουμένην
γῆν (πρβλ. ἀρουραῖος [μῦς]=ὁ ποντικός τῶν ἀγρῶν), ἔπειτα δὲ τὴν γῆν γε-
νικῶς (πρβλ. ἄχθος ἀρούρης=βάρος τῆς γῆς).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀροτριῶ-ω (μτγν.), γεωργῶ.

ἀρῶμαι [-όμαι] = εὔχομαι || καταρῶμαι. — Μέσον ἀποθετικόν. Εἰς
τοὺς ἀπτ. πέζογο. πάντοτε σύνθετον.—ΠΡΤ ἦρώμην [-αόμην], ΜΕΛ
ἀράσομαι, ΑΟΡ ἦρασάμην, [παθ. ΑΟΡ ἦράσθην, μτγν.], ΠΡΚ ἦρα-
μαι, (μιχ. κατ-ηραμένος).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἐπ-άρατος, κατ-άρατος, τρισκατάρατος, πολν-άρατος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐδ. ἀρά (=εὐχή, κατάρα:
ἐκ τοῦ αἴρω, ἐπειδὴ ὁ εὐχόμενος αἶρει τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν). Ὁ
χαρακτήρ τοῦ ὀμματ. θέμ. ἀρα- δὲν τρέπεται εἰς ἦ (ὅπως τιμά-ομαι, τιμή-
σομαι), ἀλλ' ἀπλῶς ἐκτείνεται τὸ βραχὺ α [ᾱ] εἰς μακρὸν ᾱ: ἀράσομαι,
ἦρᾱ-σάμην.—ΣΥΝΘΕΤΑ: ἐπ-αρῶμαι, κατ-αρῶμαι, καὶ σπανιῶτ. ἐξ-αρῶμαι.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: εὔχομαι, κατέχομαι καὶ περιφρ. ἀράς ποιῶμαι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτ. ἀρῶμαί τι καὶ δίπτ. ἀρῶμαί τινί τι.

ἀσεβῶ [-έω]=εἶμαι ἀσεβής, φέρομαι ἀσεβῶς.—ΠΡΤ ἠσέβουν [-εον],
ΑΟΡ ἠσέβησα, ΠΡΚ ἠσέβηκα, ΥΠΡ ἠσεβήκειν. ● Παθ. ἀσεβοῦ-
μαι, παθ. ΑΟΡ ἠσεβήσθην, ΠΡΚ μόνον εἰς τὸ γ' ἐνικόν: ἠσέβη-

ταί (τι) = ἐπράχθη τι ἀσεβές· καὶ *μτχ.* τὰ ἡσεβημένα. Οἱ ἄλλοι χρόνοι ἐκ τῶν περιφράσεων ἀσεβής *εἰμι* ἢ ἀσεβής *γίγνομαι*.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἐκ τοῦ ἀσεβής (στερητ. α+ῥ. σέβω), ἐξ οὗ καὶ ἀσέβεια.

ἀσθενῶ [-έω]: ἀμτβ.=εἶμαι ἀσθενής.—ΠΡΤ *ἡσθένουν* [-εον], ΛΟΡ *ἡσθένησα*.—Τὰ ἄλλα διὰ τῆς περιφρ. ἀσθενής *εἰμι*.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ ἀσθενής (=στερ. α+σθένος), ἐξ οὗ καὶ ἀσθένεια.
ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀρρωστῶ, νοσῶ.

ἀσθενῶ [-όω]: μτβ.=κάμνω κάποιον ν' ἀσθενήσῃ.—ΜΕΛ *ἀσθενώσω*. Οἱ ἄλλοι χρόνοι περιφρ. *ποιῶ τινα ἀσθενῆ*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. ἀσθενής, ὅχι ὅπως τὰ κανονικὰ παρασύνθετα εἰς -έω (βλ. ἀνωτέρω ῥ. ἀσθενέω), ἀλλὰ κατὰ τὰ εἰς -όω (πρβλ. πλήρης-πληρώω, ἀκριβής-ἀκριβόω, κατὰ τὰ δούλος-δουλώω, ἐλευθερώω κλπ.).

ἀσιτῶ [-έω]=μένω ἄσιτος.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ ΛΟΡ *ἡσίτησα*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθ. ἀπὸ τὸ ἄσιτος, ἐξ οὗ καὶ ἀσιτία.

ἀσκῶ [-έω]=ἐξασκῶ, γυμνάζω.—ΠΡΤ *ἡσκουν* [-εον], ΜΕΛ *ἀσκήσω*, ΛΟΡ *ἡσκησα*, ΠΡΚ *ἡσκηκα*, ΥΠΡ *ἡσκήκειν*. ● Παθ. *ἀσκούμαι* [-έομαι], ΠΡΤ *ἡσκούμην*, [μέσ. ΛΟΡ *ἡσκησάμην*], παθ. ΛΟΡ *ἡσκήθην*, ΠΡΚ *ἡσκημαι*. ● Τὸ μέσον αὐτοπαθῆς ἐκφέρεται ἀναλελυμένον: *ἀσκῶ ἐμαυτόν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀσκησις, ἀσκητής, ἀσκητός, (ἀνάσκητος), ἀσκητέος.

ΣΥΝΘΕΤΑ: με τὰς προθ. ἐξ, ἐπί, σύν.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: γυμνάζω, παιδεύω.

ΠΑΡΑΣΥΝΘΕΤΑ: σωμασκῶ, φωνασκῶ (πρβλ. φωνασκία, ξιφασκία κλπ.).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με ἀιτιατικήν: *ἀσκῶ τι*.—2. με δύο ἀιτιατικάς: *ἀσκῶ τινά τι*=ἀσκῶ κάποιον ὡς πρὸς κάτι (ἡσκει ἐαυτόν τὰ πολεμικά=ὡς πρὸς τὰ πολεμικά), ἤτοι ἢ μία ἀιτιατικὴ ἀντικείμενον καὶ ἢ ἄλλη ἀιτιατικὴ τοῦ κατὰ τι.—3. με ἀιτιατ. καὶ ἐμπρόθ. προσδιορ. *ἀσκῶ τινα εἰς τι*.

ἀσμενίζω=ἀσμένως δέχομαι, εὐχαριστοῦμαι εἰς κάτι.—Τὸ ῥ. μτγν., προελθὸν ἀπὸ τὸ ἄσμενος, περὶ οὗ βλ. ῥ. ἀνδάνω.

ἀσμενῶ [-έω]=εὐχόμαι, ἐπιθυμῶ.—ΠΡΤ *ἡσμένουν*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἄσμενος, περὶ οὗ βλ. ῥ. ἀνδάνω.

ἀσπάζομαι=χαιρετίζω, φιλῶ.—Ἐπιθ. μέσ. με ἐνεργ. διάθεσιν.—ΠΡΤ *ἡσπαζόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἀσπάσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἡσπασάμην*, [μτγν. τὰ ἀσπασθήσομαι, ἡσπάσθην].

→

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : άσπασμός, άσπαστός, άσπαστέος, άσπάσιος (έξ οὗ Ἄσπασία).
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ θέμα (ἀπὸ τὴν ῥίζαν *σπα-* τοῦ ῥ. *σπάω-ω* καὶ μὲ
 προθεματικὸν *α-*): *άσπαδ-*. Μὲ τὸ πρόσφυμα *γ*=*άσπᾶδ-γομαι*=*άσπάζομαι*,
 μέλλ. *άσπαδ-σομαι*=*άσπάσομαι*, παράγ. *άσπαδ-μός*=*άσπασμός* κλπ.—Πρώτη
 σ η μ α σ ί α τοῦ *άσπάζομαι*=έπισπῶμαί τινα πρὸς ἑμαυτόν, ἦτοι τὸν ὑπο-
 δέχομαι μὲ ἀνοιχτάς ἀγκάλας, τὸν ἐναγκαλιζομαι' καὶ μεταφορικῶς=χαι-
 ρετίζω, φιλῶ.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ : *περιπύσσομαι*, *προσαγορεύω*, *φιλῶ*, *ἀγαπῶ*.
 ΣΥΝΘΕΤΟΝ : μὲ τὰς προθ. *ἀντί*, *ἐπέρ*.—ΣΥΝΤΑΞΙΣ : μὲ αἰτιατικὴν.

άσπαίρω=σπαράσσομαι, σπαρατῶ.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

άστράπτω :—ΠΡΤ *ἤστραπτον*, [ΜΕΛ *άστράψω*, ΑΟΡ *ἤστραψα*]. — Πα-
 ράγωγον : *άστραπή*.

άσχάλλω=δυσανασχετῶ, ἀγανακτῶ, λυποῦμαι.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

άσχημονῶ [-έω]=κάμνω άσχημίας.—ΠΡΤ *ἤσχημόνονν*, ΜΕΛ *άσχη-*
μονήσω, ΑΟΡ *ἤσχημόνησα*.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *ά-σχήμων*, έξ οὗ καὶ *άσχημοσύνη*.

άτακτῶ [-έω]=εἶμαι άτακτος.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς εἰς τοὺς άττικοὺς
 πεζογρ. Τὰ ἄλλα μτγν. Παρασύνθ. ἐκ τοῦ *άτακτος* (βλ. ῥ. *τάττω*).

άτιμάζω=δὲν τιμῶ, καταφρονῶ, ὑβρίζω || καθιστῶ κάποιον άτιμον,
 ἦτοι τοῦ στερῶ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα.—ΠΡΤ *ἠτίμαζον*, ΜΕΛ
άτιμάσω, ΑΟΡ *ἠτίμασα* [-ἄσα], ΠΡΚ *ἠτίμακα*. ● Παθ. *άτιμάζο-*
μαι, παθ. ΜΕΛ *άτιμασθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἠτιμάσθην*, ΠΡΚ
ἠτίμασμαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *άτιμαστέον*, *άτιμασμός*, *άτιμαστήρ*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *άτιμος* (=στερ. *α*+*τιμή*)
 καὶ τὴν κατάληξιν *-άζω*. Ἀναλογικὸν θέμα: *άτιμαδ-* (πρβλ. ῥ. *ἀγοράζω*).—
 **Άτιμος*=1. ὁ μὴ τιμώμενος (ἀντίθ. *έτιμος*), 2. ὁ στερηθεὶς τῶν πολιτικῶν
 του δικαιωμάτων (ἀντίθ. *έπίτιμος*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : *προπηλακίζω*, *ὑβρίζω* κ.ἄ. || *άτιμῶ-ω* καὶ περιφρ. *εἰς άτι-*
μίαν καθίστημί τινα.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ : *τιμῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ : Μὲ αἰτιατικὴν: *άτιμάζω τι ἢ τινά* (*άτιμάζω τὴν πόλιν*, *άτι-*
μάζω τοὺς γονέας). Ἐνίοτε καὶ *άτιμάζω τινά τινος*=στερῶ ἀπὸ κάποιον τὴν
 τιμὴν ἐνὸς ἀξιώματος ἢ ἐνὸς ἔργου, τὸν θεωρῶ ἀνάξιον γιὰ κάτι.

άτιμῶ [-άω]=δὲν τιμῶ.—Ἐσχηματίσθη κατὰ τὸ ἀντίθετόν του ῥή-
 μα *τιμάω-ω*. Εἰς τοὺς άττ. πεζογρ. μόνον τὸ παράγ. *άτίμητος*.

ἀτιμῶ [-όω]=ἀτιμάζω, καθιστῶ κάποιον ἄτιμον, ἦτοι τοῦ στερωῶ τὰ πολιτικά δικαιώματα.—ΜΕΛ **ἀτιμώσω**, ΛΟΡ **ἠτίμωσα**, ΠΡΚ **ἠτίμωκα**. ● Παθ. **ἀτιμοῦμαι** [-όομαι], παθ. ΜΕΛ **ἀτιμωθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **ἠτιμώθην**, ΠΡΚ **ἠτίμωμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀτιμώσεις, [ἀτιμωτή-], ἀτιμωτέον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **ἄτιμος** (στερ. α+τιμή), ἐξ οὗ καὶ ἀτιμία καὶ τὸ ῥ. **ἀτιμάζω** (ὅπερ ἰδὲ ἀνωτέρω). Ὁ σχηματισμὸς τοῦ ῥ. εἰς -όω κατὰ τὸ *δοῦλος-δουλόω, ἐλευθερος-ἐλευθερόω* κ.τ.ῶ.

ἀτρεμῶ [-έω]=ἠσυχάζω, ἠρεμῶ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς τῆς Ὀριστικῆς.—Ἐνίστε καὶ **ἀτρεμίζω**.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίρρ. **ἀτρέμα** ἢ **ἀτρέμας** (=ἠσυχῶς, ἠρέμα), ὅπερ ἐκ τοῦ στερητ. α+ῥ. *τρέμω* (πρβλ. *ἀτρεμία, ἀτρεμῆς* κ.ἄ. παράγωγα). Περιφρ. *ἀτρεμίαν ἔχω, ἀτρέμας ἔχω* κ.ἄ.

ἀττικίζω=μιμοῦμαι τοὺς Ἄττικοὺς (εἰς τὴν γλῶσσαν, τὰ ἦθη κτλ.), φρονῶ τὰ τῶν Ἄττικῶν, εἶμαι ὁπαδὸς τῶν Ἀθηναίων (ἀντίθετα: *βοιωτιάζω, λακωνίζω, μηδίζω* κ.τ.τ.)· κυρίως ὁμως =ὀμιλῶ τὴν ἀττικὴν διάλεκτον.—ΠΡΤ **ἠττίκισον**, ΛΟΡ **ἠττίκισα** [-ῖσα]. Τὰ ἄλλα διὰ τῶν περιφρ. *ἀττικιστὶ λέγω* ἢ *λαλῶ* ἢ *γράφω*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἀττικισμός, ἐπίρρ. ἀττικισί, καὶ μτρν. ἀττικισίης.

ἄττω καὶ **ἄτσω** [ποιητ. *ἀτσω*]=κινουῦμαι μὲ ὀρμὴν.—[Π Τ ἦσσαν, ΜΕΛ *ἄξω*], ΛΟΡ **ἦξα**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *διά, ἐπί, ἀνά, προ-εξ-*. Τοῦ συνθέτου *διᾶττω* ἢ *μτρ. διᾶττοντες*=οἱ ἀστέρες οἱ ὀρμητικῶς ῥιπτόμενοι εἰς τὸ ἀχανές.

ἀτυχῶ [-έω]=εἶμαι ἀτυχῆς, ἀποτυγχάνω, δυστυχῶ.—ΠΡΤ **ἠτύχουν** [-εον], ΜΕΛ **ἀτυχήσω**, ΛΟΡ **ἠτύχησα**, ΠΡΚ **ἠτύχηκα**. ● Παθητ. μόνον εἰς τὴν Μτρ. ἄορ. καὶ πρκ.: τὰ *ἀτυχηθέντα* (=τὰ ἀτυχήματα, αἱ ἀποτυχίαι) καὶ τὰ *ἠτυχημένα* (=τὰ ἀτυχῶς πεπραγμένα).

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ **ἀτυχῆς** (στερ.α+τύχη) ἐξ οὗ καὶ *ἀτυχία* καὶ ῥ. *ἀτυχέω-ῶ* (ἐξ οὗ παράγ. *ἀτύχημα*). Πρβλ. *εὐτυχῆς-ῥ. εὐτυχέω-ῶ, δυστυχῆς-ῥ. δυστυχέω-ῶ*.

αὐαίνω=ξηραίνω, μαραίνω.—[ΠΡΤ *ἠῦαινον* καὶ ἀναύξητος *αῦαινον*, ΜΕΛ *αῦανῶ*, ΛΟΡ *ἠῦαινα* καὶ *αῦηνα*]. ● Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον τὸ παθητ. **αὐαίνομαι**(=ξηραίνομαι), ΠΡΤ **ἠῦαινόμεν** καὶ ἀναύξητον **αὐαινόμην**, [μέσ. ΜΕΛ μὲ παθ. σημ. *αῦανοῦμαι*, παθ. ΜΕΛ *αῦανθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠῦάνθην* καὶ ἀναύξητος *αῦάνθην*]. →

Τὸ ῥ. (μὲ δασεῖαν εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ.) σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *αῦος* (=ξηρός) κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ῥ. εἰς -*αίω*. Ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: *αῦαν-*, καὶ εἰς τὸν ἔνεστ. *ἀάν-ιω=αίαινω*. Συχνὰ ἀναύξητον. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αῦαναις* = ἀποξήραναις, *αῦασμός* = ξηρασία. — Ἀπὸ τὴν αὐτὴν ῥίζαν τοῦ *αῦος* (=ξηρός) καὶ τὸ *αῦ-χ-μός* (=ξηρασία), ἐξ οὗ *αῦχμηρός* (=ξηρός) καὶ ῥ. *αῦχμέω-ῶ*. — Βλ. καὶ ῥ. *αῦω*.

ΣΥΝΘΕΤΑ: μὲ τὴν προθ. *κατὰ* (*καθαυαίνω* = καταξηραίνω), μὲ τὴν ἀπὸ (*ἀφαναίνω* = ἀποξηραίνω), τὴν *ἐξ*, τὴν *ὄν* κ.ά.

αὐδῶ [-*άω*] = λαλῶ, λέγω. — Ἀπλοῦν τὸ ῥ. εὐχρηστον εἰς τοὺς ποιητὰς (ἀπὸ τὸ *αὐδή* = φωνή). — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. σύνθετον: *προσ-αυδῶ* = προσφωνῶ, *ἐξ-αυδῶ* = λέγω φανερά, *συναυδῶ* = ὁμιλῶ μαζί, καὶ *ἀπαυδῶ* = ἀπαγορεύω || *κοιράζομαι* (*ἀπηύδησα* = ἀπείρησα· προβλ. ῥ. ἀπαγορεύω). ● ΠΡΤ *ἠῦδων*, ΜΕΛ *αὐδήσομαι*, ΛΟΡ *ἠῦδησα*, ΠΡΚ *ἠῦδικα*. ● Παθ. *αὐδῶμαι*, ΠΡΤ *ἠυδόμεν*, παθ. ΜΕΛ *αὐδηθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠυδήθην*.

αὐθαδίζομαι = αὐθαδιάζω. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

αὐλίζομαι = μένω εἰς τὴν αὐλήν || διανυκτερεύω (εἰς τὸ ὑπαιθρον) || στρατοπεδεύω. — Μέσον ἀποθετικόν. — ΠΡΤ *ἠύλιζόμεν* [παθ. ΜΕΛ *αὐλισθήσομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἠύλισάμην*, παθ. ΛΟΡ μὲ σημ. μέσον *ἠύλισθην*, [ΠΡΚ *ἠύλισμαι*, ΥΠΡ *ἠύλισμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*κατ-*] *αὐλισμός*, *αῦλεις*, *αὐλιστέον*, *αὐλιστήριον*.

ΣΥΝΘΕΤΑ: μὲ τὰς προθ. *ἐν*, *ἐξ*, *κατὰ* κ.ά.

αὐλώ [-*έω*] = παίζω τὸν αὐλόν. — ΠΡΤ *ἠύλων* [-εον], ΛΟΡ *ἠύλησα*.

● Μέσ. *αὐλοῦμαι* (=τέρομαι ἀκούων τὸν αὐλόν), ΠΡΤ *ἠυλούμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αὐλητής* (θηλ. *αὐλητρίς*), *αῦλησις*, *αῦλημα*.

αὔξω καὶ σπανιώτ. **αὔξάνω**: 1. μτβ. = κάμνω κάποιον ἢ κάτι ν' αὐξηθῆ, μεγαλῶνω κάποιον ἢ κάτι || 2. αὔξανομαι, μεγαλῶνω (ἐγώ). ΠΡΤ *ἠῦξον*, ΜΕΛ *αὔξήσω* [=μτγν. *αὔξανῶ*], ΛΟΡ *ἠῦξησα*, ΠΡΚ *ἠῦξηκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *αὔξομαι* καὶ *αὔξάνομαι*, ΠΡΤ *ἠῦξανόμην* καὶ σπανιώτ. *ἠῦξόμην*, μέσ. ΜΕΛ *αὔξήσομαι*, παθ. ΜΕΛ *αὔξηθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠῦξήθην*, ΠΡΚ *ἠῦξημαί*, ΥΠΡ *ἠῦξήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αὔξησις*, *αὔξητής*, *αὔξητός*, (*ἀναύξητος*), *αὔξητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥημ. θέμα *αὔξ-*, μὲ τὸ πρόσφ. -*αν-* = *αὔξαν-*, καὶ μὲ τὸ πρόσφ. -*ε-* = *αὔξε-* (ἐξ οὗ *αὔξω*, *αὔξησις* κλπ.)

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἐπί*, *ἐν*, *ὄν*, *ὑπέρ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικήν: *αὔξάνω τινά* ἢ *αὔξάνω τι*. Συχνὰ καὶ μὲ προληπτ. κατηγορούμενον: *ὁ ποταμός ἠῦξήθη μέγας*.

αὐτοδικῶ [-έω]=δριζῶ μόνος μου τὰ δίκαια μου || παίρνω τὸ δίκιο μου μόνος μου.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.—(Παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *αὐτόδικος*, ἔξ οὗ καὶ *αὐτοδικία*).

αὐτομολῶ [-έω]=λιποτακτῶ καὶ καταφεύγω εἰς τὸν ἐχθρόν.—ΠΡΤ *ἠὺτομόλουν*, [ΜΕΛ *αὐτομολήσω*], ΑΟΡ *ἠὺτομόλησα*, [ΠΡΚ *ἠὺτομόληκα*], ΥΠΡ *ἠὺτομολήκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *αὐτομόλῃσις*, *αὐτομολητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον, σχηματισθὲν ἀπὸ τὸ σύνθετον *αὐτόμολος*, ἔξ οὗ καὶ *αὐτομολία*. Α' συνθετικόν: *αὐτός*+β' συνθετικόν: παράγωγον τοῦ ῥ. *βλώσσω* (=ἔρχομαι) ἀπὸ τὸ θέμα *μολ-* τοῦ ἄορ. β' *ἔμολον* (πρβλ. *μολὼν λαβέ*, βλ. ῥ. *βλώσσω*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *λιποτακτῶ* καὶ περιφρ. *αὐτομολία χωρῶ* πρὸς τινα.

αὐτονομοῦμαι [-έομαι]=εἶμαι ἢ γίνομαι αὐτόνομος, ἀνεξάρτητος αὐτοδιοικοῦμαι.—³ Αποθετ. παθ.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς εἰς τὸ ἄπρομφ. *αὐτονομεῖσθαι* καὶ εἰς τὴν μτχ. *αὐτονομούμενος*.—Μτγν. ὁ παθ. ΑΟΡ *ἠὺτονομήθην* κ.ἄ. τύποι.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *αὐτόνομος*, ἔξ οὗ καὶ *αὐτονομία*. Παράγωγα τοῦ ῥ.: *αὐτονόμησις*, *αὐτονομητέος*.

αὐχμῶ [-έω]=εἶμαι αὐχηρός, ξηρός.—[ΜΕΛ *αὐχμήσω*, ΑΟΡ *ἠὺχμησα*].
Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *αὐχμῶς* (βλ. ῥ. *αὐαίνο*).

αὐχῶ [-έω]=καυχῶμαι, ἀλαζονεύομαι.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς, συνήθως σύνθ. *ὑπεραυχῶ* (πρβλ. καὶ *μεγαλαυχῶ*). Ποιητ. καὶ μτγν.: ΠΡΤ *ἠὺχουν*, ΜΕΛ *αὐχῆσω*, ΑΟΡ *ἠὺχησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ποιητ. *αὐχη* ἢ *αὐχῆ* (=ζομπασμός, μεγαλαυχία). Παράγωγα: *αὐχητής*, *αὐχησις*, *αὐχημα* (ἔξ οὗ *αὐχηματίας*=ἀλαζών).—Πρβλ. καὶ ῥ. *μεγαλαυχῶ*.

αὔω=ἀνάπτω πῦρ.—Τὸ ἄπλοῦν μόνον εἰς τοὺς ποιητάς. Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον: *ἐναύω*=δίδω εἰς κάποιον ν' ἀνάψῃ.—[ΠΡΤ *ἔναυον*, ΑΟΡ ἄπρομφ. *ἐναῦσαι* καὶ μέσον *ἐναύσασθαι*, μτχ. *ἐναυσάμενος*].—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐναυσμα* (=προσάναμμα).

ἀφαιρῶ [ἀπὸ+αἰρέω-ῶ].—βλ. ῥ. *αἰρῶ*.

ἀφανίζω=ἔξαφανίζω, καταστρέφω.—ΠΡΤ *ἠφάνιζον*, ΜΕΛ *ἀφανιῶ*, ΑΟΡ *ἠφάνισα* [ῖ], ΠΡΚ *ἠφάνικα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀφανίζομαι*,

ΠΡΤ *ἠφανιζόμεν*, παθ. ΛΟΡ *ἠφανίσθη*, ΠΡΚ *ἠφάνισμαι* [ἴ],
ΥΠΡ *ἠφανίσμεν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : [ἐξ-]ἀφάνις, ἀφανισμός, ἀφανιστέος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἀφανής (στερ. α+ῥ. φαίνομαι).

ἀφειδῶ [-έω] = εἶμαι ἀφειδής, ἀψηφῶ.—ΠΡΤ *ἠφείδουν*, [μεγν. μελ
ἀφειδήσω], ΛΟΡ *ἠφείδησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. παρὰσύνθ. ἀπὸ τὸ ἀφειδής (στερ. α+ῥ. φείδομαι).

ἀφίημι : ἀπὸ + ἴημι.—Βλέπε ῥ. *ἴημι*.

ἀφικνοῦμαι [-έομαι] : ἀπὸ + ἴκνοῦμαι.—Βλ. ῥ. *ἴκνοῦμαι*.

ἀφίστημι : ἀπὸ + ἴστημι.—Βλέπε ῥ. *ἴστημι*.

ἀφοσιῶ [-όω] : ἀπὸ + ὄσιω.—Βλ. ῥ. *όσιω*.

ἀφυλακτῶ [-έω] καὶ Μέσον *ἀφυλακτοῦμαι* = μένω ἀφυλάκτος, δὲν
φυλάσσομαι.—Μόνον οἱ Ἐνεστῶτες.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. παρὰσ. ἀπὸ τὸ ἀφύλακτος (στερ. α+ῥ. φυλάττω).

ἀχαριστῶ [-έω] = εἶμαι ἀχάριστος || δὲν χαρίζομαι.—Εἰς τοὺς ἀπτ.
πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ ΛΟΡ μετχ. *ἀχαριστήσας*.

Τὸ ῥ. παρὰσύνθ. ἀπὸ τὸ ἀχάριστος, ἐξ οὗ καὶ ἀχαριστία. Βλ. ῥ. *χαρίζομαι*.

ἄχθομαι = ὑφίσταμαι κάποιο βάρος (= ἄχθος), στενοχωροῦμαι, ἀγα-
νακτῶ.—Ἀποθετ. με παθ. διάθεσιν.—ΠΡΤ *ἠχθόμεν*, μέσ. μελ
ἀχθέσομαι, παθ. μελ *ἀχθεσθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠχθέσθη*,
[μεγν. ΠΡΚ *ἠχθεσμαι* καὶ *ἠχθημαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *ἄχθος* (θ. *ἀχθεσ-*, γεν.
ἄχθεσ-ος = *ἄχθε-ος* = *ἄχθους*) = βάρος. Ῥηματ. ΘΕΜΑ : *ἄχθ-* (ἐξ οὗ *ἄχθομαι*,
ἠχθόμεν) καὶ *ἀχθεσ-* (ἐξ οὗ μέλλ. *ἀχθέσ-σομαι* καὶ καθ' ἀπλοποίησιν
ἀχθέσομαι, ἄορ. *ἠχθέσ-θη* κλπ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *ἀχθηδόν* = βάρος, λύπη.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ : με τὴν προθ. *σύν*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : *ἀδυνῶ*, *ἀνιῶμαι*, *ἀγανακτῶ*, *ἀσχάλλω*, *θλίβομαι* κ.τ.θ.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ : *ἀγάλλομαι*, *ἠδομαι*, *εὐφραίνομαι*, *τίρομαι*, *χαίρω* κ.τ.θ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ : με δοτικὴν : *ἄχθομαί τινι*, ἢ με ἐμπροθ. *ἄχθομαι ἐπὶ τινι*.

ἀψευδῶ [-έω] = δὲν ψεύδομαι.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζ. μόνον ὁ Ἐνεστ.

Τὸ ῥ. παρὰσύνθ. ἀπὸ τὸ ἀψευδής (=στερητ. α+ῥ. ψεύδω).

ἀψιμαχῶ [-έω] = συνάπτω ἀψιμαχίαν.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

Τὸ ῥ. παρὰσύνθ. ἀπὸ τὸ ἀψιμαχος, ἐξ οὗ καὶ ἀψιμαχία.—Βλ. ῥ. *ἄπτω*.

B

βαδίζω=βηματίζω, περιπατώ, πορεύομαι.—ΠΡΤ **εβάδιζον**, μέσ. ΜΕΛ ὡς ἔνεργ. **βαδιοῦμαι** [μτγν. **βαδίσομαι** ἢ **βαδιῶ**], ΛΟΡ **εβάδισα**, [ΠΡΚ **βεβάδικα**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: βάδις, βάδισμα, βαδισμός, βαδιστός, βαδιστέος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ποιητ. **βάδος**=βάδις, ὁδός (ἀπὸ τὸ θέμα **βα-** τοῦ ῥ. **βαίνω**, ὅπερ ἰδὲ κατωτέρω). Μὲ τὴν κατάλ. **-ίζω** τὸ ῥ. ἀπέκτησε (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὀδοντιζόμενα **ἐλλίδ-ζω**=**ἐλπίζω**, **ἐρίδ-ζω**=**ἐρίζω** κλπ.) ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: **βαδιδ-** [ι], ἐξ οὗ **βαδιδ-ζω**=**βαδίζω**, **εβάδιδ-σα**=**εβάδισα**, **βάδιδ-μα**=**βάδισμα** κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΑ: **δια-βαδίζω**=βαδίζω ἀπέναντι, περνώ, **βαδίζω** ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Μτγν. **συμβαδίζω** (τινί)=βαδίζω μαζὶ μὲ κάποιον ἄλλον.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **βαίνω**, **ὁδεύω**, **ὁδοιπορῶ**, **πορεύομαι**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: **βαδίζω εἰς Κόρινθον**.—**βαδίζω ἐπὶ τινα**=ἐναντίον τινός.

βαθύνω [ῥ]=κάμνω κάτι βαθύ, βαθουλώνω.—ΠΡΤ **εβάθυνον**, ΜΕΛ **βαθυνώ** [ῥ], ΛΟΡ **εβάθυνα** [ῥ], ΠΡΚ [β**εβάθυγκα**, μτγν.]. ● Μτγν. τὰ Παθητ. **βαθύνομαι**, ΠΡΚ **βεβάθυμμαι**, ΥΠΡ **εβεβαθύμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **βαθύς**, ὅπως **ὄξυς-ὄξυνω**, **ἡδύς-ἡδύνω**, **εὐθύς-εὐθύνω**, **βαρῆς-βαρύνω**, **εὐρύς-εὐρύνω** κλπ. ΘΕΜΑ: **βαθῦν**, ἀλλ' εἰς τὸν ἔνεστ. τὸ βραχὺ **υ** ἐκτείνεται εἰς μακρόν: **βαθῦν-ζω**=**βαθῦν-ω**=**βαθῦνω**, ὅπως καὶ εἰς τὸν ἀορ. **εβάθῦν-σα**=**εβάθυνα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἐμ-, ἐκ-] **βάθυνοις**.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **κοιταίνω**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτ.—Τὸ μτγν. **εμβαθύνω** ἀμβ.=εἰσχωρῶ βαθέως.

βαίνω=βαδίζω, πηγαίνω.—ΠΡΤ **εβαινον**, ΜΕΛ **βήσομαι**,

ΛΟΡ β' **ἔβην** (κατὰ τὸ ἔστην): ὑποτ. **βῶ**, **βῆς**, **βῆ** κλπ., εὐκτ. **βαίην**, προστ. **βῆθι**, **βήτω** κλπ. (σύνθ. **ἀνάβηθι**, **ἀναβήτω**, ἀλλὰ καὶ **ἀνάβα**, **ἀναβάτω**), ἀπομφ. **βῆναι**, μτχ. **βάς**, **βᾶσα**, **βάν**.

ΠΡΚ **βέβηκα** (πληθ. **βεβήκαμεν**, ἀλλὰ καὶ **βέβαμεν**, **βέβατε**, **βεβᾶσι**. Μτχ. **βεβηκώς**, **-υῖα**, **-κός**, καὶ **βεβώς**, **-ῶσα**), ΥΠΡ **εβεβήκειν**.

● Παθ. **βαίνομαι**, παθ. ΛΟΡ **εβάθην** [ᾶ], ΠΡΚ **βέβαμαι** [ᾶ].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα **βᾶ-** (πρβλ. **ε-βά-θην**, **βέ-βα-μαι**, **βα-τήρ**, **βα-τός** κλπ.) ἐμφανίζεται καὶ κατ' ἔκτασιν: **βη-** (πρβλ. **βῆ-σομαι**, **ἔ-βην**, **βέ-βη-κα**, **βῆ-της**, **βῆ-μα** κλπ.) καὶ κατὰ τροπὴν (μετάπτωσιν) τοῦ **η** εἰς **ω**-ἐμφανίζεται **βω-** (πρβλ. **βω-μός**).—Τὸ ἔνεστ. θέμα μὲ τὸ πρόσφωμα **ν γίνε**,

ται : *βαν-*, και με τὸ πρόσφυμα *j=βάν-jω*, ἐξ οὗ (κατ' ἐπέκθεσιν) : *βαίν-ω*. ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *βάσις*, (ἀνάβασις, κατάβασις, διάβασις κλπ. και ἐπίθ. *βάσι-μος*)· *-βάτης* (ἀναβάτης, διαβάτης, παραβάτης κλπ.)· *βατήρ* (=ἐξεينو πὸ πατεὶ κανεῖς)· *βατὸς* (διαβατὸς, ὑπερβατὸς κλπ., ἀντίθ. *ἄ-βατος*, *δύο-βατος*), *βατέος* (διαβατέος), *βαθμός*, *βαθμῖς*, *βάθρον*, *ἀποβάθρα*, *βακτηρία*· *-βήτης* (διαβήτης· πρβλ. και ὁ. ἀμφισβητῶ)· *βῆμα*, (και τροπῆ τοῦ η εἰς ω) : *βο-μός*.—Ἐπίρρ. *βάδην*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : Με ὅλας σχεδὸν τὰς προθέσεις : *ἀνα-βαίνω*, *ἀπο-βαίνω*, *ἀμφι-βαίνω*, *δια-βαίνω*, *ἐκ-βαίνω*, *ἐμ-βαίνω*, *εἰς-βαίνω*, *κατα-βαίνω*, *παρα-βαίνω*, *προ-βαίνω*, *προσ-βαίνω*, *συμ-βαίνω*, *ὑπερ-βαίνω* κ.ἄ.—Συχνά και με δύο προθέσεις : *προσ-ἀνα-βαίνω*, *ἐπανα*, *συνδια*, *ἐπεμ* [=ἐπι+ἐν] κ.ἄ.—Τὸ παθητ. πάντοτε σύνθετον.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : *ραδίζω*, *ἐρχομαι*, *ὀδεύω*, *πορεύομαι*, *ὀδοιπορῶ* κ.τ.ῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ : —1. ἀπλοῦν τὸ *βαίνω* εἶναι ἀμτβ. (*βαίνω πρὸς τινα* ἢ *πρὸς τι* ἢ *ἐπὶ τινα* κλπ.).—2. τὰ σύνθετά του συχνάκις μεταβατικά (με αἰτία. συνήθως : *διαβαίνω τὸν ποταμόν*, *ὑπερέβη τὰ ὄρια*, *παραβαίνει τὸν νόμον* κλπ. Ἄλλα και με ἄλλας πτώσεις, ἀναλόγως τῆς προθέσεως : *ἐκβαίνω τῆς πόλεως* =ἐξέρχομαι τῆς πόλεως, *ἐπιβαίνω τινός*, *συμβαίνω τινί*=συμραδίζω μαζί με κάποιον).—3. Ἀπροσώπως τὸ σύνθετον : *συμβαίνει*.

βακχεύω=ἐορτάζω τὴν ἐορτὴν τοῦ Βάκχου, γίνομαι ἐξω φρενῶν, ὀργιάζω. Συνηθέστερον σύνθετον : *ἐκβακχεύω* (μτβ.=ἐνθουσιαζῶ, ξετρελαίνω), ἈΟΡ [συμ-] *ἐβάκχευσα* και παθ. ἈΟΡ [ἐξ-] *ἐβακχεύθη*. Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ὄνομα *Βάκχος* (=ὁ θεὸς τοῦ οἴνου). Παράγωγα : *βάκχευσις*, *βάκχευμα*, *βακχεντής*, *βακχεία*.

βάλλω=ῥίπτω, κτυπῶ (ἐκ τοῦ μακροῦθεν).—ΠΡΤ *ἔβαλλον*, ΜΕΛ *βαλῶ*, ἈΟΡ β' *ἔβαλον* (ὑποτ. *βάλω*, εὐκτ. *βάλοιμι*, προστ. *βάλε*; ἀρμμφ. *βαλεῖν*, μτχ. *βαλών*, -οῦσα, -όν), ΠΡΚ *βέβληκα*, ΥΠΡ *ἐβεβλήκειν*.

● Παθητικὸν τοῦ βάλλω=ῥίπτω, εἶναι τὸ *πίπτω* (ὄπερ ἴδῃ)· παθ. τοῦ βάλλω=κτυπῶ, εἶναι τὸ *βάλλομαι* (=κτυπῶμαι).—ΠΡΤ *ἔβαλλόμην*, μέσ. ΜΕΛ *βαλοῦμαι*, μέσ. ἈΟΡ β' *ἐβαλόμην* (ὑποτ. *βάλωμαι*, εὐκτ. *βαλοίμην*, προστ. *βαλοῦ*, ἀρμμφ. *βαλέσθαι*, μτχ. *βαλόμενος*), παθ. ΜΕΛ *βληθήσομαι*, παθ. ἈΟΡ *ἐβλήθη*, ΠΡΚ *βέβλημαι*, ΥΠΡ *ἐβεβλήμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ἐνεστ. θέμα *βαλ-* με τὸ πρόσφ. *j=βάλ-jω=βάλλω*. Ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης και θέμα *βλη-* (πρβλ. *βέ-βλη-κα*, *βλη-θήσομαι*, *ἐ-βλήθη*, *βλη-μα*, *ἀπό-βλη-τος* κλπ) και παλαιότερον θέμα *βελε-* ἢ *βελ-*, ἐξ οὗ *βέλος* και, κατὰ μετάπτωσιν : *βολ-ή*, *βόλ-ος* κλπ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *βλημα*, *-βλητός* (*μειαβλητός*, *ἀμετάβλητος*, *ἀπόβλητος*, *ἀδιάβλητος*, *ἀνυπερβλητός*, *ἀναβλητός*, *ἀναβλητικός*, *ὑποβλητικός* κλπ.), *-βλητέος* (με-

βλιήτιος, παραβλιήτιος, αποβλιήτιος κλπ.)· βέλος, βελόνη, βολή (ἀναβολή, διαβολή, μεταβολή, προσβολή, ὑπερβολή κλπ.), βολίς, βόλος, -βολεὺς (ἀναβολεὺς, διαβολεὺς, ὑποβολεὺς κλπ.)· βλωμός=ἡ μπουκιὰ (ἐκ τοῦ βολ-μός) κ.ά.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με ὄλας τὰς προθέσεις. Συχνὰ καὶ με δύο: ἀντι-κατα-βάλλω, ἀντι-παρα-βάλλω, [ἀντί + ὑπό=] ἀνθυποβάλλω κλπ.—Διαβάλλω=βάλλω ἐμ-μέσως, συκοφαντῶ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ:—1. τοῦ βάλλω=ρίπτο: *ρίπτο*, ἔπιτω, ἔπιμι· ἀλλὰ τὸ βάλλω ση-μαίνει ῥίπτο καὶ κτυπῶ, εὐστοχῶ, ὄχι ἀπλῶς ῥίπτο.—2. τοῦ βάλλω=κτυπῶ: *παίω*, [πατάσσω], *τύπτο*· ἀλλὰ τὸ βάλλω διαφέρει, διότι σημαίνει κτυπῶ ἐκ τοῦ μακροῦθεν, κτυπῶ ῥίπτων λίθους, βέλη, ἀκόντια κλπ. (καίοντες καὶ βάλλοντες=καίοντες με τὰ ξίφη καὶ τὰ δόρατα καὶ βάλλοντες με βέλη, ἀκόντια, λίθους κλπ.).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Με ἀιτιατικὴν: *βάλλω τι* (=ρίπτο κάτι) ἢ *βάλλω τινά* (=κτυπῶ κάποιον). Ἀλλὰ καὶ *βάλλω ἐπὶ τινα* ἢ *ἐπὶ τι* (=ἐναντίον κάποιου). Συχνὰ καὶ με δοτ. τοῦ ὄργάνου: *βάλλω τινά τινι* (=κτυπῶ κάποιον με κάτι).

βαπτίζω=βυθίζω εἰς τὸ ὕδωρ.—[Μτγν. ΠΡΤ *ἐβάπτισον*, ΜΕΛ *βαπτιῶ*, ΑΟΡ *ἐβάπτισα*]. ● Παθ. **βαπτίζομαι**, [ΠΡΤ *ἐβαπτίζομην*, παθ. ΜΕΛ *βαπτισθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐβαπτίσθη*], ΠΡΚ **βεβάπτισμαι**.—(Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον αἱ παθ. μτγ. *βαπτιζόμενος* καὶ *βεβαπτισμένος*. Τὰ ἄλλα μτγν.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: βάπτισις, βαπτισμός, βάπτισμα, βαπτιστήρ, βαπτιστήριο, βαπτιστής, βαπτιστιζός (ὄλα μτγν.).—ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Βλέπε ὁ. *βάπτω*. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *διαβαπτίζομαι* (τινι): μέσον ἀποθετ.=ἀμιλλῶμαι πρὸς κάποιον εἰς τὴν κακολογίαν, διαλοιδοροῦμαι ὑπὸ τινος.

βάπτω=ἐμβυθίζω, βουτῶ κάτι εἰς τὸ ὕδωρ || βάρω.—[ΠΡΤ *ἔβαπτον*, ΜΕΛ *βάψω*], ΑΟΡ *ἔβαψα*. ● Παθ. **βάπτομαι**, [ΠΡΤ *ἐβαπτόμην*, μέσ. ΜΕΛ *βάφομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐβαφάμην*, παθ. ΜΕΛ β' *βαφήσομαι*], παθ. ΑΟΡ β' *ἐβάφην*, [ΠΡΚ *βέβαμμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *βαφ-* με τὸ πρόσφμα τ=βάφ-τω=βάπτο. Ἀπὸ τὸ βάπτο καὶ τὸ θαμιστικὸν *βαπτ-ίζω* (ὄπερ ἰδὲ ἀνωτέρω) καὶ τὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *βαφή*, *βαφεύς*, [βάφ-μα=] *βάμμα*, *βαπιός*, [βάφ-σις=βάψις, ἔξ οὗ *βάψιμος*].—ΣΥΝΘΕΤΟΝ σνήθως με τὴν προθ. *ἐν*: *ἐμβάπτο*, *ἐνέβαπτον*. ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με ἀιτιατικὴν: *βάπτο τι* (*εἷς τι* ἢ *ἐν τινι*).

βαρβαρίζω=ὀμιλῶ ἢ φέρομαι ὡς βάρβαρος || ἀκολουθῶ τὴν πολιτικὴν τῶν βαρβάρων (=τῶν Περσῶν, κυρίως).—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ἔν. (καὶ σνήθ. *ὑποβαρβαρίζω*), τὰ δὲ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὁ. ἀπὸ τὴν λ. *βάρβαρος* με τὴν κατάλ. *-ίζω*. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *βαρβαρισμός*, ἐπίρρ. *βαρβαρισί*.

βαρύνω [ὑ]=βαραίνω, καταπιέζω, κουράζω, ἐνοχλώ.—Οἱ ἑνεργ. χρόνοι, πλὴν τοῦ Ἐνεστῶτος, μτγν.: ΠΡΤ **ἐβάρυνον**, ΜΕΛ **βαρυνῶ** [ὑ], ΑΟΡ **ἐβάρυνα** [ὑ]. ● Παθητ. **βαρύνομαι**, ΠΡΤ **ἐβαρυνόμην**, [παθ. ΜΕΛ **βαρυνθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ (καὶ μὲ σημ. μέσου) **ἐβαρύνθην**, ΠΡΚ **βεβάρημαι** [καὶ μτγν. **βεβάρυμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἐπι-]βαρύνσεις, [ἐπι-]βαρυντικός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **βαρῦς**, ὅπως τὰ **βαθῦς-βαθύνω**, **ὄξυς-ὄξύνω**, **εὐρύς-εὐρύνω** κ.τ.δ. Τὸ ΘΕΜΑ **βαρυν-** ἔχει τὸ **ν** βραχὺ [ὑ], ἀλλὰ τοῦτο εἰς τὸν ἑνεστῶτα ἐκτείνεται: βαρῦν-**ν**ω=βαρῦν-**ν**ω=βαρῦν-**ν**ω. Ὁμοίως καὶ εἰς τὸν ἀόρ. ἐβάρῦν-**σα**=ἐβάρῦνα.—᾽Ο παθ. ΠΡΚ σχηματίζεται ἀπὸ θέμα: **βαρέ-**, ἐξ οὗ καὶ μτγν. ῥ. **βαρέω-ῶ** (=βαρύνω).

βασανίζω=δοκιμάζω, ἐξετάζω || στενοχωρῶ, βασανίζω.—ΠΡΤ **εβασανίζον**, ΜΕΛ **βασανιῶ**, ΑΟΡ **εβασάνισα** [ῖ]. ● Παθ. **βασανίζομαι**, ΠΡΤ **εβασανίζόμην**, παθ. ΜΕΛ **βασανισθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **εβασανίσθην**, ΠΡΚ **βεβασάνισμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **βασανισμός**, **βασανιστής**, **βασανιστήριο**, **ἀβασάνιστος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὴν λ. **βάσανος** (ή) = ἡ Λυδία λίθος, μὲ τὴν ὁποίαν δοκιμάζουν καὶ ἐλέγχουν τὴν γνησιότητα τοῦ χρυσοῦ.

βασιλεύω=εἶμαι βασιλεύς, κυβερνῶ.—ΠΡΤ **εβασίλευον**, ΜΕΛ **βασιλεύσω**, ΑΟΡ **εβασίλευσα**, [ΠΡΚ **βεβασίλευκα**]. ● Παθ. **βασιλεύομαι** (=κυβερνῶμαι ὑπὸ βασιλέως).—Τὰ ἄλλα ἐκ τῶν συνωνύμων.

βασκαίνω=«ματιάζω».—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς. Τὰ ἄλλα μτγν.: ΠΡΤ **εβάσκαινον**, ΜΕΛ **βασκανῶ**, ΑΟΡ **εβάσκηνα** καὶ **εβάσκανα** [-ᾶνα], παθ. ΑΟΡ **εβασκάνθην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **βάσκανος**, ἐξ οὗ καὶ **βασκανία**. Τὸ θέμα **βασκαν-**=**βασκάν-ν**ω=**βασκαίνω**.

βατταρίζω=δμιλῶ μὲ ἀνάρθρους φθόγγους.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

βδάλλω=βυzaίνω, ἀρμέγω.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς. Τὰ ἄλλα μτγν.

βδελύττομαι [ῖ]-**σομαι**=ἀηδιάζω, μισῶ.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.: ΠΡΤ **εβδελυττόμην**, ΜΕΛ **βδελύξομαι**, ΑΟΡ **εβδελύχθην**, ΠΡΚ **εβδέλυμαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα **βδελυγ-**, ἐξ οὗ μέλλ. **βδελύγσομαι**=**βδελύξομαι**, ἀόρ. **εβδελύγθην**=**εβδελύχθην**, πρτ. **εβδέλυγμαι** καὶ **παράγωγα**: **βδέλυγμα**, **βδελυγμός**, **βδελυγμία**. Τὸ ἑνεστ. θέμα μὲ τὸ πρόσφσμα **ν**=**βδε-**

λύ-ζομαι = βδελύτομαι (πρβλ. πλήγ-ζω = πλήττω, σπαράγ-ζω = σπαράττω, πρράγ-ζω = πρράττω κλπ.).

βεβαιῶ [-όω] = βεβαιώνω, πιστοποιῶ || καθιστῶ κάτι βέβαιον, ἀσφαλές. — ΠΡΤ **ἔβεβαίουν** [-οον], ΜΕΛ **βεβαιώσω**, ΑΟΡ **ἔβεβαίωσα**.
 ● Μέσ. καὶ Παθ. **βεβαιοῦμαι** [-όομαι], ΠΡΤ **ἔβεβαιούμην**, μέσ. ΜΕΛ **βεβαιώσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἔβεβαιώσαμην**, [παθ. ΜΕΛ **βεβαιωθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἔβεβαιώθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: βεβαίωσης, βεβαιωτής (ἔξ οὗ βεβαιωτικός), βεβαιωτέον.
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **βέβαιος** μὲ τὴν κατὰ λ. -όω, ὅπως ἀπὸ τὰ ἐπίθ. *δοῦλος*, *εὐεθέρος*, *ἄξιος* κλπ. τὰ ὄ. *δουλώω*, *εὐεθερόω*, *ἀξιόω* κλπ. Τὸ ἐπίθ. **βέβαιος** ἀπὸ τὴν ὄ. βα- τοῦ ὄ. βαίνω μὲ ἀναδιπλασιασμόν: βέ-βαιος. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: **διαβεβαιῶ**.

βελτιῶ [-όω] = βελτιώνω, καλύτερεύω. — [Τὸ ὄ. μτγν.: ΠΡΤ **ἔβελτίουν**, ΜΕΛ **βελτιώσω**, ΑΟΡ **ἔβελτίωσα**. ● **βελτιοῦμαι** [-όομαι], ΠΡΤ **ἔβελτιούμην**, μέσ. ΜΕΛ **βελτιώσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἔβελτιώσαμην**, παθ. ΜΕΛ **βελτιωθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἔβελτιώθην**]. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. κατὰ περιφρασίαν: **βελτίω τινὰ ποιῶ ἢ βελτίω τινὰ καθίστημι** καὶ παθ. **βελτίων εἰμι ἢ γίγνομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: βελτίωσης, βελτιωτής, ἔξ οὗ βελτιωτικός (πρβλ. νεώτερο. ἐγγειοβελτιωτικά ἔργα).

βήττω καὶ **βήσσω** = βήχω. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστ. Μτγν. ΠΡΤ **ἔβησσον**, ΜΕΛ **βήξω**, ΑΟΡ **ἔβηξα** καὶ μέσος ΜΕΛ μὲ ἔνεργ. σημασίαν **βήξομαι**.

Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ **βῆξ** (γεν. βηχ-ός): βήχ-ζω = βήττω, ἔ-βηχ-σα = ἔβηξα.

βιάζω: τὸ ἔνεργ. μόνον ποιητ. καὶ μτγν. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὡς ἀποθετικόν: Μέσ. καὶ Παθ. **βιάζομαι** (μέσ. = βιάζω, ἔξαναγκάζω — παθ. = βιάζομαι, πιέζομαι, στενοχωροῦμαι), ΠΡΤ **ἔβιαζόμην**, μέσ. ΜΕΛ **βιάσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἔβιασάμην**, [παθ. ΜΕΛ **βιασθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἔβιάσθην**, ΠΡΚ **βεβίασμαι** [-ᾶ-].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: βιασμός, βιαστής, βιαστός, (ἀβιαστος, ἀπαραβιαστος).
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὴν λ. **βία** κατὰ τὰ εἰς -άζω (πρβλ. ἀγορά-ἀγοράζω, ἀνάγκη-ἀναγκάζω κλπ.). Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὀδοντολόγητα εἰς -άζω (φράδ-ζω = φράζω κλπ.) τὸ ὄ. ἔχει ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: **βιαδ-** (ἔξ οὗ βιάδ-σομαι = βιάσομαι, ἐβιάδ-θην = ἐβιάσθην, βεβιάδ-μαι = βεβίασμαι, βιαδ-μός = βιασμός κλπ.). Παλαιότερος ποιητ. τύπος τοῦ **βιάζω**: **βιάω**, **βιάομαι** καὶ **βιάωμαι**. →

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀπό, διά, εἰς, κατά, πρὸς* καὶ *μτγν. ἔκ* καὶ *παρά*.
 ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀναγκάζω*, [κατ] *ἐπείγω*, *πιέζω*.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *πέιθο*.
 ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Μὲ αἰτιατικὴν: *βιάζομαι τινα ἢ βιάζομαι* *υ=ἐξαναγκάζω* κάποιον ἢ κάτι.—'Ως μέσον αὐτοπαθές: *βιάζομαι ἐμυόν*.

βιβάζω: πάντοτε σύνθετον: *ἀνα-βιβάζω, κατα-βιβάζω, ἀπο-βιβάζω, ἐπι-βιβάζω, δια-βιβάζω, μετα-βιβάζω, προ-βιβάζω, συμ-βιβάζω, ὑπο-βιβάζω* κλπ.—ΠΡΤ **ἐβίβαζον**, ΜΕΛ **βιβῶ** (*βιβῆς-βιβῆ*) καὶ *μτγν. βιβάσω*, ΑΟΡ **ἐβίβασα** [ἄ]. ● Μέσ. καὶ Παθ. **βιβάζομαι**, [ΠΡΤ *ἐβιβαζόμενῃ*], ΜΕΛ **βιβῶμαι** (*βιβῆ, βιβᾶται*) καὶ *μτγν. βιβάσομαι*, μέσ. ΑΟΡ **ἐβιβασάμην**, [παθ. ΜΕΛ *βιβασθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐβιβάσθην*, ΠΡΚ *βεβίβασμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*ἀνα-, ἀπο-, δια-, μετα-* κλπ.] **-βίβασις, -βιβαστής** (ἐξ οὗ οἱ **-βιβαστικός**), [*συμ-, προ-*] **-βιβασμός** κλπ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα **βα-** (τοῦ ὁ. *βαίνω*) μὲ ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμὸν (**βι-βα-**), ὁ ὁποῖος συνεχωνεύθη τελείως μὲ τὸ θέμα καὶ διετηρήθη εἰς ὅλους τοὺς χρόνους (πρβλ. *δι-δάσκω*). Σχηματισθὲν κατὰ τὰ εἰς **-άζω** ἀπέκτησεν ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: **βιβαδ-** (πρβλ. ὁ. *ἀγοράζω, βιάζω* κλπ.).—[Ἀπὸ τὸ *ἐκβιβάω*, τὸ ὁποῖον μετέπεσεν εἰς *ἐκβάζω—ἐγβάζω—ἐβγάζω*, προῆλθε τὸ σημερινὸν **βγάζω**, τοῦ ὁποῖου οἱ χρόνοι διασταυρώνονται καὶ πρὸς τὸ *ἐκβάλλω—ἐγβάλλω—ἐββάλλω—βγάλλω, ἔβγαλα*].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με ὅλας τὰς προθ., ἐνίοτε δὲ καὶ μὲ δύο: *συνδια-, ἐπανα-* κ.ἄ.
 ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικὴν. Λαμβάνεται δὲ ὡς μτβ. τοῦ ἀμτβ. *βαίνω*.

βιβρώσκω=τρώγω.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. τὸ ὁ. εἶναι ἐλλειπτικὸν (συμπληρούμενον ἀπὸ τὸ συνών. *ἐσθίω*), ἀπαντᾷ δὲ μόνον ὁ ΠΡΚ **βέβρωκα** καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ **βέβρωμαι** (εἰς τὸ ἀπομφ. *βεβρώσθαι* καὶ *μτγ. βεβρωμένος*).—Μτγν. τύποι: **βιβρώσκω**, μέσ. ΜΕΛ με ἐνεργ. σημ. **βρώσομαι**, ΑΟΡ **ἔβρωσα** καὶ ΑΟΡ β' **ἔβρων**, ΠΡΚ **βέβρωκα**. ● Παθ. **βιβρώσκομαι**, παθ. ΜΕΛ **βρωθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐβρώθην**, ΠΡΚ **βέβρωμαι**, ΥΠΡ **ἐβεβρώμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα **βρω-** (ἐξ οὗ *βροά* συγγενὲς τὸ λατίν. *de-voro* καὶ τὸ *κατα-βρο-χθίζω*). Κατὰ μετάπτωσιν, ὄηματ. ΘΕΜΑ: **βρω-**, καὶ με τὸν ἐνεστ. ἀναδιπλασιασμὸν καὶ τὸ πρόσφημα **-σκ=βι-βρώ-σκα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **βρωσις** (=τροφή, φαγητόν) πρβλ. *ἐνλόγησον τὴν βρωσιν καὶ τὴν πόσιν*), σύνθ. *διάρρωσις*: **βρώμη**=τροφή **βρω-τός**=τρωγόμενος, φαγώσιμος: *ἡμίβρωτος, βρωτέος*: **βρωμα** (τό)=τὸ τρωγόμενον, ἡ τροφή.—[Ἀπὸ τὴν γνωστὴν ἐκκλησιαστ. φράσιν «*σκολήγων βρωμα καὶ δυσοδία*» εἰκάζεται ὅτι ἀπεσπίασθησαν αἱ λ. *βρωμα καὶ δυσοδία*, ἐκληφθεῖσαι ὡς συνώνυμοι, καὶ ἐδημιουργήθη τὸ νεώτ. ἡ **βρωμα** (θηλ. κατὰ τὸ ἡ *δυσοδία*)=δυσοσμία, ἐξ οὗ καὶ ὁ. *βρωμῶ*, ἐπίθ. *βρωμερός* κλπ.].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *διά, κατά*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐσθίω, τρώγω* κ.ἄ.

βιοτεύω=ζῶ, πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.—ΜΕΛ **βιοτεύσω**. Τὰ ἄλλα ἐκ τῶν συνωνύμων: βιώω-ῶ καὶ ζῶ.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ [βίος], **βίος** ἢ **βιοτή** (=ζωή, λατιν. *vita*), ἔξ οὗ καὶ **βιοτικός** καὶ **ἀποχειροβίος** (=ὁ ἀπὸ τῶν χειρῶν τὸν βίον ἐχων, ὁ χειρῶναξ).—Βλ. ῥ. βιώ.

βιῶ [-όω]=ζῶ.—ΠΡΤ **ἐβίουν** [-οον], μέσ. ΜΕΛ μὲ ἐνεργ. σημ. **βιῶ-σομαι**, ΛΟΡ β' **ἐβίον** (ἐβίως, ἐβίω κλπ., Ὑποτ. βιῶ, βιῶς, βιῶ, Εὐκτ. βιῶν, Προστ.—, Ἄπομφ. βιῶναι, Μτχ. βιούς, βιοῦσα, βιόν), ΠΡΚ **βεβίωκα**, ΥΠΡ **ἐβεβιώκειν**. ● Μέσ. καὶ Παθ. [μτγν. βιό-ομαι—βιοῦμαι, μέσον μὲ ἐνεργ. σημ.=βιώω-ῶ, ζῶ' παθ. ΜΕΛ **βιωθήσομαι**], παθ. ΠΡΚ **βεβιώμαι** (μτχ. τὰ βεβιωμένα=ῶσα ἔχει ζήσει κανείς).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [δια-, ἐπι-]βίωσις (ἔξ οὗ βιώσιμος=ὁ δυνάμενος νὰ ζήσῃ), βιωτὸς (ἔξ οὗ βιωτικός), ἀβίωτος (πρβλ. βίος ἀβίωτος=ζωή πού δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν ζήσει κανείς), βιωτέον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ βίος κατὰ τὰ εἰς -όω.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀνά, διά, ἐπί, κατά, σύν.—Μτγν. τὸ **ἀναβιώω** -ῶ=ἐπανέρχομαι εἰς τὴν ζωὴν, ἀναζῶ. Ἄντ' αὐτοῦ τὸ παθητ. **ἀναβιώσκομαι**. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ζῶ. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. ζῶ, ἔζων ἀντὶ βιώω, ἐβίουν.

βιώσκομαι: πάντοτε σύνθετον: **ἀνα-βιώσκομαι**. Μέσον (μτβ.)=ἀναζωογονῶ, ζωντανεύω κάποιον· Παθητ. (ἀμτβ.)=ἀναζωογονοῦμι, ἀναζῶ.—ΠΡΤ **ἀνεβιωσκόμην**, μέσ. ΛΟΡ **ἀνεβιωσάμην**.—Μτγν. τὸ ἐνεργ. **ἀναβιώσσω**.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ βίος -βιώ μὲ τὸ ἐνεστ. πρόσφ. -σκ=βιώσκ-.

βλακεύω=εἶμαι ἢ γίνομαι νοθρὸς (=βλάξ), ἀμελῶ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ ΛΟΡ [κατ-]ἐβλάκευσα.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. βλάξ (γεν. βλακ-ός) μὲ τὴν κατάλ. -εῖω. Τὸ ἐπίθ. βλάξ ἐκ τῆς ῥίξης μαλ-, ἔξ ἧς καὶ μαλθακός, μαλακός, [μαλακ-ῖω=] μαλάσσω κλπ. Τὸ μαλακ-ς κατὰ συγκοπὴν μλάξ, καὶ κατ' ἐπένθεσιν τοῦ β μεταξὺ μ καὶ λ=μβλάξ, ἔπειτα δὲ βλάξ. (Πρβλ. ῥ. βλώσσω, ἐκ ῥίξης μολο=μλο=μβλο=βλώσσω). Τὸ ἐπίθ. βλάξ (συνώνυμον πρὸς τὸ ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίξης μαλθακός) σημαίνει=νοθρὸς κατὰ τὸ σῶμα (=ὀκνηρὸς) καὶ νοθρὸς κατὰ τὸ πνεῦμα (=ἠλίθιος).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **βλακεία**=νοθρότης σώματος, ὀκνηρία, καὶ νοθρότης πνεύματος, ἠλιθιότης. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀμελῶ, ὀκνῶ, ὀλιγορῶ, ὀφθαλμῶ.

βλάπτω=προξενῶ βλάβην.—ΠΡΤ **ἐβλαπτον**, ΜΕΛ **βλάψω**, ΛΟΡ **ἐβλαψα** [-ἄψα], ΠΡΚ **βέβλαφα**. ● Παθ. **βλάπτομαι**, ΠΡΤ **ἐβλαπτό-**

μην, μέσ. ΜΕΛ με παθ. σημ. **βλάψομαι**, παθ. ΜΕΛ β' **βλαβήσομαι**, παθ. ΑΟΡ α' **εβλάφθην**, παθ. ΑΟΡ β' **εβλάβην**, ΠΡΚ **βεβλαμμαι** [-άμμαι]. ● Τὸ Μέσον αὐτοπαθὲς ἀναελυμ.: **βλάπτω ἐμαντόν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **βλάβη** (ἐξ οὗ ἀβλαβής, ἐπιβλαβής), **βλάβις**, [βλαπτικός].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα **βλαβ-** με τὸ πρόσφ. τ = βλάβ-τω = **βλάπτω**.

Ὁ μέλλ. βλάβ-σω = βλάβω, παθ. πρκ. βέ-βλαβ μαι = βέβλαμμαι.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **βλάβην παρέχομαι** τι, **κακώ-ω**, **λυμαίνομαι**, **φθείρω**.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: **ὠφελῶ**, **λυσίτελῶ**, **ὀνίτημι** κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικήν: **βλάπτω** τινά, ἢ **βλάπτω** τι.

βλαστάνω: ἀμιβ. = βγάζω βλαστόν, φυτρώνω || μιβ. = κάμνω κάτι νά βλαστήσῃ, νά φυτρώσῃ. — [ΠΡΤ **εβλάστανον**, ΜΕΛ **βλαστήσω**, ΑΟΡ **εβλάστησα**], ΑΟΡ β' **εβλαστον**, [ΠΡΚ **εβλάστηκα** καὶ **βεβλάστηκα**], ΥΠΡ **εβλαστήκειν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **βλάστησις**, **βλάστημα**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα **βλαστ-** (ἐξ οὗ βλαστός) με τὸ πρόσφωνα -αν = **βλασταν-**. Με τὸ πρόσφωνα -ε = **βλαστε-** (ἐξ οὗ βλαστή-σω, ἐβλάστη-σα,

βλάστη-σις κλπ.). ΣΥΝΘΕΤΑ: ἀνα-βλαστάνω, ἐκ-βλαστάνω, παρα-βλαστάνω κ.ἄ.

βλασφημῶ [-έω] = ὑβρίζω τὰ θεῖα, ὀμιλῶ ἀσεβῶς περὶ ἱερῶν πραγμάτων. — ΠΡΤ **εβλασφήμουν**, [ΜΕΛ **βλασφημήσω**], ΑΟΡ **εβλασφήμησα**, ΠΡΚ **βεβλασφήμηκα**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἐκ τοῦ **βλάσφημος**, ἐξ οὗ καὶ **βλασφημία**. Τὸ βιά[β]ο-φημος — βλάσφημος ἔχει α' συνθετικόν: παράγ. τοῦ ῥ. **βλάπτω** + β' συνθετικόν: **φήμη**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: **βλασφημῶ** κατὰ τινος ἢ περὶ τινος ἢ εἰς τινα.

βλέπω = διενθύνω τὰ βλέμματά μου, παρατηρῶ. — ΠΡΤ **εβλεπον**, μέσ. ΜΕΛ ὡς ἐνεργ. **βλέπομαι** [καὶ μιγν. **βλέφω**], ΑΟΡ **εβλεψα**, [ΠΡΚ **βέβλεφα**]. ● Μιγν. οἱ παθητ. τύποι: **εβλέφθην**, **βέβλεμμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [βλέπ-μα =] **βλέμμα**, [βλέπ-σις =] **βλέψις**, (**πρόβλεψις**, **ἐπιβλεψις**), **βλέφαρον** (**βλεφαρίς**), **βλεπτός** (**περί-βλεπτος**, **ἀπρό-βλεπτος**), **βλεπτός** (**παραβλεπτός**). — ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **βλέπ-**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. **ἀνά**, **ἀπό**, **διά**, **εἰς**, **ἐν** [=ἐμ-], **ἐπί**, **περὶ**, **πρό**, **πρός**, **ὑπό**. — ΑΝΤΙΘΕΤΟΝ: **ἀβλεπτεῶ**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: **βλέπω** πρὸς τινα ἢ πρὸς τι, **ἐπί** τινα ἢ **ἐπί** τι, **εἰς** τινα ἢ **εἰς** τι· ὄχι με αἰτιατ. ὅπως τὸ συνώνυμόν του **ὁρῶ** τινα ἢ **ὁρῶ** τι.

βλώσκω = ἔρχομαι, πορεύομαι. — ΑΟΡ β' **ἔμολον** (μιγν. **μολών'** πρβλ. «μολὸν λαβέ»). — Τὸ ῥ. εἶναι ποιητ. καὶ μιγν.: **βλώσκω**, ΜΕΛ **βλώξω** καὶ **μολοῦμαι**, ΑΟΡ α' **ἔβλωξα**, ΠΡΚ **μέμβλωκα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **αὐτόμολος** (= ἐκείνος ποῦ ἔρχεται μόνος του καὶ καταφεύγει

εις τὰς τάξεις τοῦ ἔχθρου), ἐξ οὗ αὐτομολία καὶ ὁ. αὐτομολέω-ῶ (ὄπερ ἰδὲ ἀνωτέρω).—**Ἀντιμολία**=δίζην εἰς τὴν ὁποίαν ἔρχονται καὶ παρίστανται καὶ οἱ δύο ἀντίδοκι (κατ' ἀντιμολίαν=κατ' ἀντιπαράστασιν).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα **μολ-** (ἐξ οὗ ἀόφ. β' ἔμολον), καὶ κατὰ μεταπτώσιν **μιο**=**μλω**-. Μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ εὐφρονικοῦ **β** μεταξὺ **μ** καὶ **λ** (κατ' ἐπένηθσιν): **μβλω**- (πρὸ βλ. πρὸκ. **μέ-μβλω-κα**). Τὸ ἐν ἀρχῇ **μ** ἐκπίπτει, καὶ μένει **βλω**-+πρόσφραμα **σκ**=**βλώσκ-ω**.—(Πρὸ βλ. ὁ. **βλακεῦω**).

βοηθῶ [-έω]=βοηθῶ, ὑπερασπίζω.—**ΠΡΤ** **ἐβοήθουν** [-έον], **ΜΕΛ** **βοηθήσω**, **ΑΟΡ** **ἐβοήθησα**, **ΠΡΚ** **βεβοήθηκα**, **ΥΠΡ** **ἐβεβοηθήκειν**.

● Οἱ Παθητ. τύποι εἶναι μτγν.: **βοηθοῦμαι** [-έομαι]=λαμβάνω βοήθειαν, **ΠΡΤ** **ἐβοηθούμην**, μέσ. **ΜΕΛ** **βοηθήσομαι**, παθ. **ΑΟΡ** **ἐβοηθήθην**, **ΠΡΚ** **βεβοήθημαι** (ὁ πρὸκ. καὶ εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ., ὅπου τὸ γ' ἐνικὸν **βεβοήθηται** ἀπροσώπως=**ἔχει** δοθῆ βοήθεια).

● Τὸ Μέσον αὐτοπαθὲς ἀναλελυμένον: **βοηθῶ ἐμαυτῶ**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **βοήθημα**, **βοηθητικός**, **ἀβοήθητος**, **βοηθητιόν**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὁ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ποιητ. **βοηθός** (**βοηθός**), τοῦ ὁποίου (α' συνθ. **βοή**+β' συνθ. ὁ. **θέω**=τρέχω) πρώτη σημασία=ὁ βοῆ θέων, ὁ μετὰ βοῆς τρέχων ὑπὲρ τινος ἢ ὁ πρὸς τὴν βοῆν τῆς μάχης τρέχων, ὁ σπύδων εἰς βοήθειαν (παρόμοιον τὸ ποιητ. **βοηδρομέω**).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις **ἀντί**, **ἐκ**, **ἐπί**, **παρά**, **πρός** κ.ά.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **ἀρήγω**, **ἀμύνω**, **ἐπικουρῶ** κ.τ.ῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὰ ὁ τ ι κ ἤν: **βοηθῶ τινι** ἢ μετὰ ἐμπρόθ. **βοηθῶ πρὸς τινα**. Ἐνίοτε μετὰ **δοτ.** καὶ ἐμπρόθ.: **βοηθῶ τι πρὸς υ**=βοηθῶ κάποιον σὲ γὰτι.

βοιωτιάζω=μιμοῦμαι τὰ ἥθη ἢ τὴν γλῶσσαν τῶν Βοιωτῶν || ἀκολουθῶ τὴν πολιτικὴν τῶν Βοιωτῶν.—Μόνον ὁ Ἑνεστώς.

Τὸ ὁ. ἀπὸ τὸ **Βοιωτός**—**Βοιωτία** (πρὸ βλ. **λακωνίζω**, **μηδίζω** κλπ.).

βομβῶ [-έω]=παράγω βόμβον.—Μόνον ὁ Ἑνεστώς.

Τὸ ὁ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **βόμβος**.—Παράγωγα: **βόμβησις**.

βόσκω καὶ συνηθέστερον τὸ Μέσον **βόσκομαι**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.: **βόσκω**, **ἔβοσκον**, **βοσκήσω**, **ἐβόσκησα**. ● **βόσκομαι**, **βοσκήσομαι**, **ἐβόσκηθην**, **βεβόσκημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **βόσκησις**, **βόσκημα** (**βοσκήματα**=τὰ κτήνη), ἐξ οὗ ἐπίθ. **βοσκηματώδης** (=κτηνώδης).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα **βο-** μετὰ τὸ πρόσφ. **-σκ**=**βόσκ-**, ἐξ οὗ οἱ ἔνεστ. **βόσκ-ω** καὶ **βόσκ-ομαι**. Εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους καὶ πρόσφραμα **-ε** (=θέμα **βοσκε-**), τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται εἰς **η**, ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη: [**βοσκε-σω**]=**βοσκήσω**, **ἐβόσκησα**, **παράγ.** **βόσκησις** κλπ. Ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν θέμα **βο-** τὰ ποιητ. **βοτήρ** (=βοσκός), **βότης** (=βοσκός),

συ-βότης [σῶς=χοίρος]=χοίροβοσκός (καὶ συβότης), εὐ-βοτος (=ὄ ἔχων καλὰ βοσκοτόπια), μηλόβοτος [μῆλα=τὰ γιδιοπόρβατα] κ.ά.

βουθυτῶ [-έω]=θυσιάζω βουῖν.—ΠΡΤ *ἐβουθύτουν*, ΜΕΛ *βουθυτήσω*, ΑΟΡ *ἐβουθύτησα*, ΠΡΚ *βεβουθύτηκα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *βουθύτης* (=βοῦς+ὄ. θύω).

βουκολῶ [-έω]=βόσκω βοῦς.—ΑΟΡ *ἐβουκόλησα*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.—Μτγν. τὸ σύνθ. *διαβουκολῶ*=ἀπατῶ μὲ ψευδεῖς ὑποσχέσεις.—Παράγωγον: *διαβουκόλησις*.

Τὸ ὄ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *βουκόλος* (=βοσκός βοῶν), ἔξ οὗ καὶ *βουκολικός*.

βουλεύω=σκέπτομαι, κρίνω || εἶμαι βουλευτής.—ΠΡΤ *ἐβούλεον*, ΜΕΛ *βουλεύσω*, ΑΟΡ *ἐβούλεσα*, ΠΡΚ *βεβούλεκα*, ΥΠΡ *ἐβεβούλευκιν*. ● Μέσον *βουλεύομαι*=σκέπτομαι, κρίνω, ἀποφασίζω. ΠΡΤ *ἐβουλεύομην*, ΜΕΛ *βουλεύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐβουλεύσαμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐβουλεύθην*, ΠΡΚ *βεβούλευμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *βούλευσις*, *βούλευμα*, *βουλευτής* (=ἐκεῖνος πὺ βουλεύεται=σκέπτεται, κρίνει καὶ ἀποφασίζει), ἔξ οὗ *βουλευτικός*, *βουλευτήριον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *βουλή* μὲ τὴν κατάλ. *-εύω*. (Ἀπὸ τὰ *βασιλεύς-βασιλεύω*, *ἐπιπύς-ἐπιπύω*, *ἀμειβέω-ἀμειβέω κλπ.*, ἔσχηματίσθη παραγ. κατάλ. *-εύω*: πρβλ. *ἀγορά-ἀγορεύω*, *βουλή-βουλεύω*, *καθαρός-καθαρεύω κλπ.*)

ΣΥΝΘΕΤΑ: μὲ τὰς προθέσεις *διά*, *ἐπί*, *μετά*, *πρό*, *σὺν* [=συμ-] κ.ά.—*ἐπιβουλεύω* (*τινί*)=σχεδιάζω κακὸν ἐναντίον τινός.—*συμβουλεύω* (*τινί*)=δίδω συμβουλὴν εἰς κάποιον *συμβουλεύομαι* (*τινί*)=λαμβάνω τὴν συμβουλὴν τινός. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *διαλογίζομαι*, *σκοπῶ*, *σκοποῦμαι* κ.τ.δ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: συνήθως μὲ ἐμπρόθ. *βουλεύω ἢ βουλεύομαι περὶ τινος* (ἢ *ὑπὲρ τινος*). Σπανιώτερα *βουλεύω τι ἢ βουλεύομαι τι*. Συχνὰ μὲ τελικὸν ἀπαρέμφατον: *βουλεύομαι στρατεῦσαι*.

βουλιμῶ [-άω]=πάσχω ἀπὸ βουλιμίαν.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἔνεστώς.—Παράγωγον: *βουλιμίαισις*.

Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ [*βούλιμος*]-*βουλιμία*=ὑπερβολικὴ πείνα, ἀκόρεστος λαίμαργία (α' συνθ. *βοῦς+β'* συνθ. *λίμως*=πείνα).

βούλομαι=θέλω, ἐπιθυμῶ.—Ἐπιθυμητικὸν μέσ. μὲ ἔνεργ. διάθεσιν. ΠΡΤ *ἐβουλόμην* [καὶ *ἠβουλόμην*], μέσ. ΜΕΛ *βουλήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *βουληθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐβουλήθην* [καὶ *ἠβουλήθην*], ΠΡΚ *βεβούλημαι*, [ΥΠΡ *ἐβεβουλήμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *βούλησις*, *βούλημα*, *βουλητός* (ἀβούλητος), *βουλητέον*. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *βουλ-* (ἐξ οὗ *βούλομαι*) μὲ τὸ πρόσφραγμα *-ε* = *βουλέ-*, ἐξ οὗ (*βουλέ-σομαι* =) *βουλήσομαι*, (*βε-βούλε-μαι* =) *βεβούλημαι*, παράγ. *βούλη-σις* κλπ.—Ἀπὸ τῶν μετακλιστικῶν χρόνων τὸ ῥ. ἀπαντᾷ καὶ μὲ χρονικὴν αὐξησην (*ἠβουλόμην*, *ἠβουλήθην*, ἀντὶ *ἐβουλόμην*, *ἐβουλήθην*), κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ῥ. *θέλω-ἐθέλω*, *ἔθελον* καὶ *ἤθελον*. Ὅμοιαν αὐξησην λαμβάνουν καὶ τὰ ῥ. *δύναμαι* καὶ *μέλλω* (*ἐδυνάμην* καὶ *ἠδυνάμην*, *ἔμελλον* καὶ *ἤμελλον*). ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὴν πρόθεσιν *σύν*: *συμβούλομαι*. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θέλω* ἢ *ἐθέλω*, *ἐπιθυμῶ*, *ἐφίεμαι* κλπ. ΣΥΝΤΑΞΙΣ: συνήθως μὲ τελικὸν ἀπαρέμφατον: *βούλομαι εἰπεῖν*.

βοῶ [-άω] = φωνάζω δυνατά. — ΠΡΤ *ἐβόων* [=ἐ-βόα-ον], μέσ. ΜΕΛ *βοήσομαι* (μὲ ἔνεργ. σημ.—μτγν. *βοήσω*), ΑΟΡ *ἐβόησα*, [ΠΡΚ *βε-βόηκα*]. ● Μέσον *βοῶμαι* [-άομαι], καὶ γ' ἐνικὸν παθ. ΠΡΚ [*δια-*] *βεβόηται*, [ΥΠΡ *ἐβεβόητο*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *βόησις*, *βόημα*, *βοητής*, *βοητός* (ἐξ οὗ *περι-βόητος*, *ἐπιβόητος* καὶ μτγν. *δια-βόητος*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *βοή* (θέμα: *βοα-*) ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *διά*, *ἐκ*, *ἐν* [=ἐμ-], *ἐπί*, *κατά*, *παρά*, *σύν* [=συμ-].—*Ἐπιβοῶμαι*=φωνάζω ἐπικαλούμενος βοήθειαν. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *κράζω*, *κρογγάζω* καὶ περιφρ. *βοῆ γωῶμαι* κ.τ.δ.

βραβεύω=ἀπονέμω βραβεῖα.—ΠΡΤ *ἐβράβευον*, ΜΕΛ *βραβεύσω*, ΑΟΡ *ἐβράβευσα*. ● Παθ. *βραβεύομαι*, ΠΡΤ *ἐβραβεύομην*, παθ. ΜΕΛ *βραβευθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐβραβεύθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *βράβευσις*, *βραβευτής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *βραβεύς* (=βραβευτής, ἀγωνοδίκης), ἐξ οὗ ἡ *βραβεῖα* (=βράβευσις) καὶ τὸ *βραβεῖον* (=ἐπαθλόν). ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὴν πρόθ. *κατά*.—Μτγν. *ἐπι-βραβεύω*, *ἐπιβράβευσις*.

βραδύνω [ῥ̄]=ἀργοπορῶ μτβ. (=ἐπιβραδύνω κάποιον ἢ κάτι) καὶ ἀμτβ. (=βαίνω βραδέως).—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώτῳ.—ΠΡΤ *ἐβράδυνον*, ΜΕΛ *βραδυνῶ* [ῥ̄], ΑΟΡ *ἐβράδυνα* [ῥ̄].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἐπι]βράδυνσις, [ἐπι]βραδυντικός (μτγν.).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *βραδύς* (βλ. *βαθύνω*).

βρέχω=βρέχω.—[ΠΡΤ *ἔβροχον*, ΜΕΛ *βρέξω*], ΑΟΡ *ἔβρεξα*. ● Παθ. *βρέχομαι*, [ΠΡΤ *ἐβρεχόμην*, ΜΕΛ μὲ παθ. σημ. *βρέξομαι*, παθ. ΜΕΛ *βρεχθήσομαι* καὶ παθ. ΜΕΛ β' *βραχήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐβρέχθην*, παθ. ΑΟΡ β' *ἐβράχην*, ΠΡΚ *βέβρεγμα*, [ΥΠΡ *ἐβεβρέγμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *βρεκτός*, *βρεκτός*, [κατά-]βροχμα, *βροχή*, (ἀδιά-βροχος).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *βρεχ-* (βρέχ-σω=βρέξω, βρεχ-τός=βρεκτός, βέ

-βροχ-μαι=βέβροχημαι). Κατά τροπήν τοῦ εἰς ο καὶ θέμα βροχ- (ἔξ οὗ βροχή). Τὰ ποιητ. καὶ μτγν. βραχήσομαι, ἐβράχην (μὲ θέμα: βραχ-) δὲν εἶναι ἀπτικὰ.—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτ. ● Ἀπροσώπως βρέχει=συνών. ὕει.

βρίθω [ῖ]=εἶμαι φορτωμένος, γεμάτος.—Τὸ ῖ. εἶναι ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΡΤ *ἔβριθον*, ΜΕΛ *βρίσω*, ΑΟΡ *ἔβρισα*, ΠΡΚ *βέβριθα*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *γέμω*, *πίμπλαμαι*, *πλήθω* κ.τ.δ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ γ ε ν ι κ ή ν: *βρίθω τινός*=εἶμαι γεμάτος ἀπὸ κατί.

βροντῶ [-άω]=παράγω βροντήν.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. ἀπαντᾷ μόνον ὁ παθ. ΑΟΡ [ἐν-]*έβροντήθην*, ὁ παθ. ΠΡΚ [ἐμ-]*βεβρόντημαι* καὶ τὸ παράγωγον *εμβρόντητος*=ὁ κτυπηθεὶς ὑπὸ βροντῆς, κατά-πληκτος, ἀλλόφρων.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

βρουχῶμαι [-άομαι]=ὠρούμαι, μουγκρίζω (κυρίως ἐπὶ λεόντων).—Τὸ ῶ. εἶναι μᾶλλον ποιητ. καὶ μτγν.—ΠΡΤ *έβρουχῶμην*, μέσ. ΜΕΛ *βρουχήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *έβρουχησάμην*, παθ. ΑΟΡ *έβρουχήθην*, ΠΡΚ *βέβρουχα*, ΥΠΡ *έβεβρούχειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *βούχη-μα*=*βρουχη-θ-μός*, ἐπίορ. *βρουχη-δόν*.

βρύω [ῦ]=ἀναβρύω, ἀναβλύζω.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ἔνεστώς. Μτγν. ΜΕΛ *βρύσω*.—Παράγωγον: *βρύσις*.

βωμολοχεύομαι=εἶμαι βωμολόχος.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ἔνεστώς.—Μτγν. *βωμολοχῶ* [-έω].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ *βωμολόχος*, ἔξ οὗ καὶ *βωμολοχία*. Ἐλέγετο δὲ *βωμολόχος* (=βωμός + ῶ. *λοχῶ*=ἐνεδρεύω) ὁ λοχῶν γύρω ἀπὸ τοὺς βωμούς, ὅταν ἐγίνοντο θυσίαι, καὶ ἀναμένων νὰ γευθῇ κατί ἀπὸ τὰ ἱερά σφάγια, ἄλλοτε κολακεύων καὶ παρακαλῶν καὶ ἄλλοτε ἀστεϊζόμενος, κινῶν τὸν γέλωτα μὲ τὰ χονδρὰ συνήθως ἀστεία του, τὰς βωμολοχίας.

Γ

γαμῶ [-έω]=νυμφεύομαι.—ΑΟΡ *έγημα*.—Οἱ ἄλλοι χρόνοι ὁμαλῶς.

Τὸ μέσον ἐπὶ γυναικός=ὑπανδρεύομαι.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ *γάμος*, ἔξ οὗ καὶ *γαμ-β-ρός*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γαμετή*=ἡ σύζυγος.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *γάμον ποιοῦμαι*.

γανῶ [-όω]=γυαλίζω, στιλβώνω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ἢ μτχ. παθ. ΠΡΚ **γεγανωμένος**· ἀντ' αὐτοῦ εὐχρηστον τὸ γάννυμαι. Μτγν. καὶ ποιητ. τύποι: ΛΟΡ **ἐγάνωσα** (μτγν.), καὶ παθ. ΛΟΡ **ἐγανώθην** (ποιητ.)=ἐχάρην.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: γάνωμα (=στίλβωμα), γάνωσις, γανωτός (=ἐστιλβωμένος).

γάννυμαι [ῥ]=φαιδρύνομαι, χαίρω.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

γαργαλίζω καὶ παθ. **γαργαρίζομαι**.—Μόνον οἱ Ἑνεστῶτες.

γαυριῶ [-άω]=φουσκώνω, καμαρώνω, ὑπερηφανεύομαι.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς.—Μτγν. ΛΟΡ **ἐγαυρίασα**. Τοῦ δὲ μέσου μόνον ἢ μτχ. **γαυριώμενος** (ἐπὶ ἵππου)=καμαρώνων.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: γαυρίαμα=ἀλαζονεία.

γαυροῦμαι [-όμαι]=γαυριῶ, ὑπερηφανεύομαι.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ἡ μτχ. ΛΟΡ [ἐπι]γαυρωθεῖς.—Μτγν. ΠΡΤ **ἐγαυρούμην**, ΜΕΛ **γαυρωθήσομαι**, ΛΟΡ **ἐγαυρώθην**, ΠΡΚ **γεγαύρωμαι**.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ γαῦρος=ὑπερήφανος, ἀλαζών.—Μτγν. καὶ ἐνεργ. γαυρόω-ῶ.

γεγωνῶ [-έω]=φωνάζω δυνατά.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστ.—Ποιητ. καὶ μτγν. τύποι: ΜΕΛ **γεγωνήσω**, ΛΟΡ **ἐγεγωνήσα**, ΠΡΚ (μὲ σημ. ἐνεστ.) **γέγωνα**, ΥΠΡ (μὲ σημ. ποτ.) **ἐγεγώνειν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: γεγωνήσις, γεγωνητέον. Ἐκ τὸν παρακειμ. τῆς μετοχῆς (γεγωνός, θηλ. γεγωνίτι) ἢ ἔκφρασις: γεγωνία τῆ φωνῆ=μὲ δυνατὴν φωνήν, μεγαλοφώνως.—Τὸ ῥ. ἀπαντᾷ καὶ μὲ τὸν ἐπιτεταμένον τύπον **γεγωνίσκω** (μόνον ὁ Ἑνεστῶς τῆς μτχ. **γεγωνίσκων**).

γειννιάω = γειτονεύω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς. Μτγν. τύποι: ΜΕΛ **γειννιάσω** [ᾱ], ΛΟΡ **ἐγειννίασα** [-ᾱσα] καὶ μτγν. Ἑνεστῶς **γειννιάζω**.—Παράγωγον: γειννιάσις [-ᾱσις].

γειτονεύω=εἶμαι γείτων, συνορεύω.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.—Μτγν. ΜΕΛ **γειτονεύσω**, ΛΟΡ **ἐγειτόνευσα**.—Παράγωγον: γειτόνευμα.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ γείτων (-ορός), ἐξ οὗ γειτονία (ὄχι -εία) καὶ ῥ. γειτονώω-ῶ.

γειτονῶ [-έω]=γειτονεύω.—ΠΡΤ **ἐγειτόνου**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: γειτόνημα, γειτόνησις (=γειννιάσις, γειτόνευμα).

γελῶ [-άω]=γελῶ || περιγελῶ, περιπαίζω.—ΠΡΤ *ἐγέλων* [-αον], μέσ.
ΜΕΛ ὡς ἔνεργ. *γελάσομαι* [=μτγν. *γελάσω*], ΑΟΡ *ἐγέλασα* [-ᾶσα].

● Παθ. (σύνθετον) *-γελῶμαι* [-άομαι], παθ. ΜΕΛ *γελασθήσομαι*
(μτγν.), παθ. ΑΟΡ *ἐγελάσθην*, μτγν. ΠΡΚ *γεγέλασμαι* [ᾶ].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γέλασμα*, *γελαστής* (=περιγελαστής, εἶρων), *γέλαστος* (καταγέ-
λαστος) καὶ ἔφετ. ὁ. *γελασεῖω* = ἐπιθυμῶ νὰ γελᾶσω (μόνον ὁ Ἐνεστώσ).
Ἄπὸ τὸ *γέλως* (γεν. -ωτος) † ὁ. ποιῶ=γελωτοποιῶς (=ὁ γέλωτα ποιῶν, ὁ
κινῶν τὸν γέλωτα), ἔξ οὗ καὶ ὁ. *γελωτοποιέω-ῶ* (μόνον ὁ Ἐν.).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *γελασ-* εἰς τὸν ἔνεστ. καὶ πρτ. χάνει τὸ *σ*,
τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων καὶ ἐκπίπτει: *γελά(σ)ω*=*γελᾶω*
=*γελῶ*. Εἰς τὸν μέλλ. *γελᾶσ-σομαι* καὶ εἰς τὸν ἀόρ. *ἐγέλιω-σα* τὸ ἓνα *σ* ἐκ-
πίπτει (ἀπλοποιήσις), χωρὶς νὰ ἐκτείνεται τὸ *α* τοῦ θέματος: *γελᾶ'-σομαι*,
γελᾶ'-σω, *ἐγέλᾶ'-σα*. Εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους καὶ τὰ παράγωγα τὸ θέμα
γελασ- διατηρεῖται ἀμετάβλητον: *ἐ-γελᾶσ-θην*, *γέλασ-μα* κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *διά*, *ἐκ*, *ἐπί*, *κατά*, *πρός*, *ὄπο*.

γемίζω [ῖ] = γεμίζω, φορτώνω.—[ΜΕΛ *γεμιῶ*], ΑΟΡ *ἐγέμισα* [ῖ].

● Μέσ. *γεμίζομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐγεμίσθην*, ΠΡΚ *γεγέμισμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: (μτγν.) *γέμισμα*, *γεμιστός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα *γεμ-* (ἔξ οὗ καὶ ὁ. *γέμω*) μὲ τὴν κατάλ.
-ίζω. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς *-ίζω* ὀδοντοκόλλητα (ἐκπίδ-*γω*=*ἐκπίζω*,
ἐρίδ-*γω*=*ἐρίζω* κλπ.), ἔχει καὶ τὸ *γεμίζω* ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: *γεμιδ-*, ἔξ
οὗ *γεμιδ-γω*=*γεμίζω*, *ἐ-γεμιδ-σα*=*ἐγέμισα*, *γεμιδ-τός*=*γεμιστός* κλπ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐμπίπλημι*, *πληρόω-ῶ*.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *κενοῶ-ῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ *γεμίζω* εἶναι μεταβατικὸν (ἐνθὺ τὸ *γέμω* ἀμετάβατον).
Συντάσσεται μὲ αἰτιατ. καὶ γενικήν: *γεμίζω τὴν ναῦν σίτον*.

γέμω=εἶμαι γεμῆτος (ἀμτβ.).—Μόνον ὁ Ἐνεστ. καὶ ΠΡΤ *ἔγεμον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *γεμ-*, ἔξ οὗ καὶ ὁ. *γεμ-ίζω*. Μὲ τροπὴν τοῦ
ε εἰς *ο*: τὸ παράγωγον *γῶμος* = φορτίον (πλοίου ἢ ὑποζυγίου).—[Ἄπὸ τὸ
ἀρχ. *γῶμος* τὸ νεώτ. *γομῶ(ον)*, ὅπως *σίτος-σιτῶ(ον)*, *χόρτος-χρητῶ(ον)* κλπ.]
—Ἄπὸ τὸ *γῶμος* καὶ ὁ. *γομῶω-ῶ*, ἔξ οὗ *γῶμοσις*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *βρίθω*, *ἐμπίπλημαι*, *πληροῦμαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ γενικήν: *γέμω τινός*=εἶμαι γεμῆτος ἀπὸ κάτι.

γενειάζω καὶ γενειάσκω: Βλέπε ὁ. *γενειῶ* [-άω].

γενειῶ [-άω]=ἔχω γένειον, τρέφω γενειάδα.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ.

Ἄπὸ τὸ *γένειον*: ὁ. *γενειῶω-ῶ*, ἔξ οὗ καὶ ἕτερον (ἐναρτικὸν) ὄημα: *γε-
νειάσκω*=ἀρχίζω ν' ἀποκτῶ γένεια (μόνον ὁ ἔνεστώσ).—Ἄπὸ τὸ *γένειον*
ἐπίσης καὶ τὸ ὁ. *γενειάζω*, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. ἀπαντᾷ μόνον
κατ' ἔνεστώτα καὶ σύνθετον: *ἕπογενειάζω* (τινὰ)=παρακαλῶ, ἱκετεύω κάποιον

ἀπτόμενος τοῦ γενείου του (ἀπὸ τὴν συνήθειαν τῶν ἀρχαίων νὰ χαϊδεύουν ἢ νὰ ἐγγίζουσαν ἀπλῶς τὸ ὑπογένειον τοῦ παραζαλουμένου· πρβλ. Ἰλιάδος Κ 454, Ὀδυσσειᾶς τ 473).

γεννώ [-άω] = γεννώ || παράγω, δημιουργῶ. — ΠΡΤ *ἐγέννων*, ΜΕΛ *γεννήσω*, ΑΟΡ *ἐγέννησα*, ΠΡΚ *γεγέννηκα*. ● Παθ. *γεννώμαι* [-άομαι], ΠΡΤ *ἐγεννώμην* [-αόμην], ΜΕΛ *γεννήσομαι* (μέσος μὲ παθ. σημασ.=μτγν. *γεννηθήσομαι*), μέσ. ΑΟΡ *ἐγεννησάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐγεννήθην*, ΠΡΚ *γεγέννημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γέννησις* (ἢ *γένεσις* μὲ ἓνα ν), *γέννημα*, *γεννητής*, *γεννητήρ* (Θηλ. *γεννήτειρα*· νεώτ. τὸ *γεννήτρια*), *γεννήτωρ* (γεν. -ορός), *γεννητός* (ἐξ οὗ *ἀγέννητος*) κ.ά.—Πρβλ. καὶ παράγωγα τοῦ ῥ. *γίγνομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ποιητ. *γέννα* (=γενεά), μὲ θέμα *γεννᾶ*- ὁμαλῶς.—Ἀρχικὸν θέμα *γενν*-: πρβλ. *γένν-ος*, *γενεά*, *γένεσις*, *γενήτειρα* κλπ. καὶ ῥ. *γείνομαι* (=γεν-*j*-ομαι)=γεννώμαι.—Ἀπὸ τὸ *γενεά* τὸ ποιητ. *γέννα*, ὅπου ἐδιπλασιάσθη τὸ ν μετὰ τὴν συνίζησιν τοῦ -εά (πρβλ. *σιερεός-σιερός*, *βορέας-βορρᾶς*). Ἀπὸ τὸ *γέννα* τὸ ἐπίθ. *γενναῖος* (=ἀπὸ καλὴν γενεάν, εὐγενής, ὑψηλόφρων, ἀνδρείος).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *γεννώ*, *τεκνοποιῶμαι* (ἐπὶ πατρός) || *τίκτω*, *τεκνοποιῶ* (ἐπὶ μητρός).—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν: *γεννώ τινα* ἢ *γεννώ τι*.

ΟΜΟΗΧΑ: τοῦ ῥ. *γίγνομαι*: *ἐγενόμην*, *γενήσομαι*, *γεγέννημαι* (μὲ ἓνα ν).

γεραίρω=βραβεύω, τιμῶ ἢ ἀνταμείβω κάποιον μὲ δῶρα || τιμῶ, δοξάζω.—ΠΡΤ *ἐγέραιρον*, ΜΕΛ *γεραρῶ*, [ΑΟΡ *ἐγέρορα* καὶ *ἐγέροᾶρα*].

● Παθ. *γεραίρομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γεραρός* [-ᾶρός]=μεγαλοπρεπής, σεβάσιμος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ *γέρας* (=βραβεῖον) κατὰ τὰ εἰς -αίρω ῥήματα (πρβλ. *καθαρός*, *καθαρός-ζω*=*καθαίρω*) ἐσχηματίσθη ἀναλογικὸν ῥηματ. θέμα: *γεραῖρ-*, ἐξ οὗ *γεραρός-ζω*=(κατ' ἐπένθεσιν) *γεραίρω*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *βραβεύω*, *τιμῶ* καὶ π ε ρ ι φ ρ.: *γέρας* ἢ (πληθ.) *γέρα* *δίδομι* *τινι*, καὶ παθ. *γέρα* *δέχομαι* ἢ *γέρα* *λαμβάνω* κλπ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατ. *γεραίρω* *τινά* = τιμῶ κάποιον.—2. μὲ αἰτιατ. καὶ δοτ. τοῦ ὀργάνου: *γεραίρω* *τινά* *τινι* = τιμῶ κάποιον μὲ κάτι (*λόγους* καὶ *ἔργους* *γεραίρομεν* αὐτούς).—3. σπανιώτερα μὲ δοτ. προσωπ. καὶ αἰτιατ.: *γεραίρω* *τινί* *τι* (τοῖς θεοῖς τὰ ἐπιπέγια *γεραίρομεν*).

γεῦω=δίδο εἰς κάποιον νὰ γευθῆ, φιλεῦω κάποιον, προσφέρω γεῦμα εἰς κάποιον.—Τοῦ ἔνεργ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. [ποιητ. καὶ μτγν.: ΜΕΛ *γεύσω*, ΑΟΡ *ἔγευσα*]. ● Μέσον *γεύομαι*=δοκιμάζω διὰ τῆς γεύσεως, τρώγω.—[ΠΡΤ *ἐγεύομην*], μέσ. ΜΕΛ *γεύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐγευσάμην*, [παθ. ΑΟΡ *ἐγεύθην* μὲ σημασ. μέσου], ΠΡΚ *γέγευμαι*, ΥΠΡ *ἐγεγεύμην*.

→

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : γεύσις, γεῦμα, γευστός (ἔξ οὗ γευστικός, ἄγευστος), γευστέον.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : ἀπογεύομαι=δοκιμάζω τὴν γεῦσιν ἐνός πράγματος.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : τοῦ γεύω : ἐσιάω-ῶ, εὐωχῶ, δειπνίζω || τοῦ μέσου γεύομαι : ἐσθίω, τρώω, εὐωχοῦμαι, δειπνέω-ῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ : — 1. τὸ ἔνεργ. μὲ ἀιτιατικὴν : γεύω τινά, ἢ μὲ ἀιτιατ. καὶ γενικὴν : γεύω τινά τινος (=φιλεύω κάποιον κάτι). — 2. τὸ μέσον μὲ γ ε ν ι - κ ῆ ν : γεύομαί τινος (ἄριστον καὶ κρεῶν ἐγεύσαστο).

γεφυρῶ [-όω]=γεφυρώνω. — [ΠΡΤ ἐγεφύρουν, ΜΕΛ γεφυρώσω], ΑΟΡ ἐγεφύρωσα. ● [Παθ. γεφυροῦμαι, ΜΕΛ γεφυρωθήσομαι, ΑΟΡ ἐγεφυρώθην].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : γεφύρωσις, γεφύρωμα, γεφύρωτης (=γεφυροποιός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ γέφυρα, ἔξ οὗ καὶ μτγν. ῥ. γεφυρίζω=περιγελῶ, χλευάζω (ἀπὸ τὴν συνήθειαν τῶν πανηγυριστῶν, οἱ ὅποιοι συνεκεντρῶνοντο εἰς Ἐλευσίνα, νὰ ἴστανται ἐπὶ τῆς γεφύρας σκώπτοντες καὶ χλευάζοντες τοὺς διερχομένους) ὅθεν γεφυρισμός=χλευασμός, γεφυριστής=χλευαστής.

γεωγραφῶ [-έω]=ἀσχολοῦμαι μὲ τὴν γεωγραφίαν. — Τὸ ῥ. μτγν.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ γεωγράφος, ἔξ οὗ καὶ γεωγραφία.

γεωμετρῶ [-έω]=εἶμαι γεωμέτρης, μετρῶ γεωμετρικῶς. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς. — Παράγωγος : ἀγεωμέτρητος.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ γεωμέτρης, ἔξ οὗ καὶ γεωμετρία.

γεωργῶ [-έω]=ἐργάζομαι ὡς γεωργός, καλλιεργῶ τὴν γῆν. — ΠΡΤ ἐγεώργουν [-εον], ΜΕΛ γεωργήσω, ΑΟΡ ἐγεώργησα. ● Παθ. γεωργοῦμαι [-έομαι]. — Τὰ ἄλλα περιφραστικῶς ἢ ἐκ τῶν συνων.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : γεώργημα(=καλλιεργημένη γῆ), γεώργησις, ἔξ οὗ γεωργήσιμος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ γεωργός, ἔξ οὗ γεωργία, κύρ. ὄν. Γεώργιος, γεώργιον (τὸ = ἀγρός, γεωργικὸν εἰσόδημα), ἐπίθ. γεωργικός. — Τὸ σύνθετον γεωργός=α' συνθετ. γῆ+β' συνθετ. παράγωγος τοῦ ῥ. ἐργάζομαι (πρβλ. ξυλουργός, ὑφαντουργός κλπ.).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : γεωπονῶ, ἀρώ-ῶ, [μτγν. ἀροτριῶ καὶ ἀροτριώ-ῶ] καὶ περὶ φ. γεωργίας ἐπιμελοῦμαι, τὴν γῆν ἐργάζομαι κ.ά.

γῆθω ἢ γηθέω=χαίρω, ἀγάλλομαι. — Ὁ Ἐνεστῶς, ὁ ΜΕΛ γηθήσω καὶ ὁ ΑΟΡ ἐγήθησα μόνον εἰς τοὺς ποιητάς. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΠΡΚ γέγηθα (μὲ σημασίαν ἐνεστῶτος)=χαίρω, ἀγάλλομαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : γηθοσύνη, γηθόσυνος, ἔξ οὗ ἐπίρρ. γηθοσύνης.

γηράσκω=(ἀμτβ) γίνομαι γέρον, γερονῶ, γεράζω || (μτβ.) κάμνω κά-

ποιον νά γηράσῃ.—ΠΡΤ *ἐγήρασκον*, ΜΕΛ *γηράσω* καὶ (μέσος μὲ ἐνεργ. σημασι.) *γηράσομαι*, ΛΟΡ *ἐγήρασα* [-ᾶσα], ΠΡΚ *γεγήρακα*.

● Ὁ ἐνεστώσ καὶ *γηράω-ῶ* (σπανίως), ἔξ οὗ ἀπορμφ. *γηρᾶν* (=γηράσκειν) καὶ μτχ. [*κατα*] *γηρῶν*.—Ἐπὶ τὸν ποιητ. ΛΟΡ β' *ἐγήραω* (=ἐγήρασα): ἀπορμφ. *γηρᾶναι* (=γηράσαι), ὅπερ σύνηθες εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Θέμα *γηρᾶ-* (ἀπὸ τὸ *γῆρας*), ἔξ οὗ ῥ. *γηράω-ῶ* καὶ ἔξ αὐτοῦ ἐναρξτικὸν ῥ. *γηρά-σκ-ω* (πρβλ. *ἡβῶ-ἡβάσκω*, *γενεῖω-γενεῖσκόω* κλπ.). Ὁ χαρακτηριστ. τοῦ θέματος *γηρᾶ-*, ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, ἐκτείνεται εἰς ᾧ μακρὸν καὶ ὄχι εἰς *η* (ἐπειδὴ προηγείται ρ): *γηρᾶ-σω*, *ἐγήρᾶ-σα* κλπ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γήρανοις*, *ἀγήρατος* (=ἀγέρατος).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *κατά*, *παρά*, *ἐν*, *σύν*.

γηροτροφῶ [-έω]=γηροκομῶ, τρέφω κάποιον κατὰ τὸ γῆρας.—ΜΕΛ *γηροτροφῆσω*. ● Παθητ. *γηροτροφοῦμαι*, μέσ. ΜΕΛ ὡς παθ. *γηροτροφῆσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐγηροτροφήθην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *γηροτρόφος* (=γῆρας+ῥ. τρέφω).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γηροτρόφιον*, *γηροτροφεῖον*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *γηροβοσκῶ* καὶ μτγν. *γηροκομῶ*. Ἐντὶ τοῦ παθ. *γηροτροφοῦμαι*, λέγεται καὶ *γηροβοσκῶν τυγζάνω*.

γίγνομαι=γίνομαι.—Ἐποθετικὸν ῥ. μὲ οὐδετέρων διάθεσιν συνήθως· ἐνίοτε ὁμως μὲ παθητ. διάθεσιν.—ΠΡΤ *ἐγιγνόμην*, μέσ. ΜΕΛ *γενήσομαι* (=θὰ γίνω), μέσ. ΛΟΡ β' *ἐγενόμην* (ὡς ἀόρ. τοῦ *γίγνομαι*=ἔγινα, ὡς ἀόρ. τοῦ *εἰμι*=ὑπῆρξα.—Ἐπὶ τοῦ *γένωμαι*, εὐκτ. *γενοίμην*, προστ. *γενοῦ*, ἀπορμφ. *γενέσθαι*, μτχ. *γενόμενος*), ΠΡΚ *γεγέννημαι* καὶ (ἐνεργ. ΠΡΚ β') *γέγονα* ἢ περιφρ. *γεγονώς εἰμι*, ΥΠΡ *ἐγεγενήμην* καὶ *ἐγεγόνειν* ἢ περιφρ. *γεγονώς ἦν*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ἀρχικὸν θέμα εἶναι *γεν-* (πρβλ. ἀόρ. β' *ἐγενόμην* καὶ παράγωγα *γέν-ος* κλπ.).—Μὲ τὸ πρόσθημα *-ε* προῆλθε θέμα: *γενε-* (ἔξ οὗ ὁ μέλλ. *γενέ-σομαι*=*γενή-σομαι*, ὁ ποικ. *γε-γένε-μαι*=*γεγένη-μαι* καὶ πολλὰ παράγωγα).—Τὸ ἐνεστ. θέμα μὲ ἐνεστ. ἀναδιπλασιασμὸν *γι-γεν-* καὶ κατὰ συγκοπὴν: *γιγν-* (*γί-γν-ομαι*, *ἐ-γι-γν-όμεν*) πρβλ. ὁμοίαν συγκοπὴν εἰς τὸ παράγωγον: *γεο-γν-όν*).—Ἐπὶ τὸ *γίγνομαι* προῆλθε κατ' ἀνομοίωσιν τὸ *γίνομαι*, ἐν χρήσει ἤδη ἀπὸ τοῦ Γ' π. Χ. αἰῶνος.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γένος*, *γενεά*, *γένεσις*, *γενετή* (πρβλ. «ἐκ γενετῆς»), *γενέτης* ἢ *γενετήρ* (θηλ. *γενέτιρα*), *γενέθλιος* κλπ. Ἐπίσης τὸ β' συνθετικὸν *-γενής* εἰς σύνθετα ὅπως τὰ *γη-γενής*, *ἐνδο-γενής*, *πρωτο-γενής*, *δευτερο-γενής*, *ὀστερο-γενής*, [*προ-γενής*]—*προγενέστερος*, [*μετα-γενής*]—*μεταγενέστερος* κλπ. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ θέμα *γεν-*, μὲ τροπὴν τοῦ *ε* εἰς *ο*, τὰ παράγωγα: *γόνος*, *γονή*, *γονεὺς*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀπό, διά, ἐν* [=ἐγ-], *ἐπί, παρά, περί, πρό, πρὸς, σὺν* [=συγ-], καὶ με ἀνάλογον ἐκάστοτε σημασίαν. Οὕτω: *παραγίγνομαι* = παρευρίσσομαι — *συγγίγνομαι* (τινὶ) = συναναστρέφομαι — *ἐπιγίγνομαι* = ἔρχομαι κατόπιν (*ἐπιγερόμενοι* = οἱ μεταγενέστεροι) — *προσγίγνομαι* = πλησιάζω, προστίθεμαι — *περιγίγνομαι* = ὑπερέχω, περισσεύω, κ.λπ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. — Ὡς ὁ συνδετικόν, συνοδεύεται ἀπὸ κατηγορούμενον (*Κῆρος ἐγένετο βασιλεύς*). — Συχνά ὁμως ἀκολουθεῖ γενετική κατηγορηματική (γεν. διαιρετική, γεν. κτητική, γεν. τῆς ἀξίας κ.λπ.): *Μιλτιάδης τῶν ἐν Μαραθῶνι στρατηγῶν ἐγένετο* (= ὁ Μ. ὑπήρξεν ἕνας ἐκ τῶν...) *ἅπαντα τὰγαθὰ τοῦ ποιοῦντος γίνονται* (= τοῦ μοχθοῦντος γίνονται) *πολλοῦ ἀγροῦν γίνονται*, κ.λπ. — 2. Ὡς παθητικόν ὁ σημαίνει = γεννώμαι, παράγομαι, καὶ δέχεται ἀντικείμενον κατὰ γενεκήν, ὡς καταγωγῆς σημαντικόν: *Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται παῖδες δύο* (= ἀπὸ τὸν Δ. καὶ τὴν Π.): *ἀγαθὸν παῖδος γενέσθαι λέγεται* (= λέγεται ὅτι ἐγεννήθη, ὅτι κατὰγεται ἀπὸ ...). — 3. Πλεῖστοι ἄλλα ἐκφράσεις με ἔμπροθ. προσδιορισμούς, με ἐπιρρήματα κ.λπ.

γιννώσκω = γνωρίζω, ἐννοῶ, φρονῶ, κρίνω, ἀποφασίζω. ΠΡΤ *ἐγίνωσκον*, ΜΕΛ (μέσος με ἔνεργ. σημ.) *γνώσσομαι*.

ΔΟΡ β' ἔγνων (*ἔγνως, ἔγνω κ.λπ.*, ὑποτ. *γνώ, γνώς, γνώ κ.λπ.*, εὐκτ. *γνοίην*, προστ. *γνώθι, γνώτω κ.λπ.*, ἀπομφ. *γνώναι, μη. γνούς, γνοῦσα, γνών*).

ΠΡΚ *ἔγνωκα*, ΥΠΡ *ἐγνώκειν* καὶ *ἐγνωκῶς ἦν*.

● Παθ. *γιννώσκομαι*, ΠΡΤ *ἐγιννώσκόμην*, παθ. ΜΕΛ *γνωσθήσομαι*, παθ. ΔΟΡ *ἐγνώσθην*, ΠΡΚ *ἔγνωσμαι*, ΥΠΡ *ἐγνώσμην*.

● Τὸ Μέσον αὐτοπαθῆς ἀναλελυμένον: *γιννώσσω ἑμαυτόν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γνώσις* (ἀνάγνωσις, ἀπόγνωσις, διάγνωσις κ.λπ.), *γνώστης*, *γνωστήρ* (ἀναγνώστης, ἀναγνώστηριον), *γνωστὸς* (ἄγνωστος, εἰρηστος, δίσγνωστος, συγ-γνωστὸς, ἀσύγνωστος), *γνωστικός*, *γνωστός* (ἀναγνωστέον, καταγνωστέος κ.λπ.), *γνώμη* (ἔξ οὗ *γνωμικός*), *γνώμων*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *γνω-* καὶ *γνο-*. Τὸ ἐνεστωτικόν θέμα με ἔνεστω. ἀναδιπλασιασμόν (*γι-γνω-*) καὶ με τὸ πρόσφραμα *-σκ* ἔγινε: *γιννώσκω*. [Ἀντὶ τοῦ *γιννώσκω* ἀπαντᾷ ἀπὸ τοῦ Β' π.Χ. αἰῶνος καὶ ὁ τύπος *γνώσσω*, ὁ ὁποῖος προήλθε κατ' ἀνομοίωσιν, ὅπως ἀπὸ τὸ *γίγνομαι* τὸ *γίνομαι*.] — Ἀπὸ τὸ θέμα *γνο-* ἢ εὐκτ. *γνο-ίην*, ἢ μητ. *γνούς, γνοῦσα, γνών* (γεν. *γνότος*). τὸ ὁ. *ἄ-γνοῶ* κ.λπ. — Ἀπὸ τὸ θέμα *γνω-* καὶ οἱ τύποι *γνωσ-θήσομαι, ἐ-γνώσ-θην, ἔ-γνωσ-μαι*, παρὰ γ. *γνωσ-τός* κ.λπ., ὅπου ὁ χαρακτήρ *σ* προσετέθη κατ' ἀναλογία πρὸς ἄλλα παρεμφερῆ ῥήματα.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀνά, ἀπό, διά, κατά, μετά, σὺν* κ.λπ. — *διαγιννώσκω* = διακρίνω' *καταγιννώσκω* (τινός) = κατηγοροῦ, καταδικάζω τινά' *μεταγιννώσκω* = μεταβάλλω γνώμην, μετανοῶ' *συγγιννώσκω* = συμφωνῶ, συγχωρῶ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *γνωρίζω, ἐπίσταμαι, οἶδα* || *κρίνω, φρονῶ* κ.λπ. →

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. με αιτιατικήν: *γινώσκω τι ἢ τινά*. — 2. με εἰδικὴν πρότασιν ἢ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον: *γινώσκω διτι...* — 3. με τελικὸν ἀπαρέμφατον σημαίνει=ἀποφασίζω: *Ἀγροῖλος ἔγνω διώκειν αὐτοὺς* (=ὁ Ἄ. ἀπεφάσισε νά...) *ἔγνωσαν δοῦναι τὴν θυγατέρα* (=ἀπεφάσισαν νά...).
 4. με κατηγορ. μετοχὴν (ἀναφερομένην εἴτε εἰς τὸ ὑποκείμεν., εἴτε εἰς τὸ ἀντικείμεν. τοῦ ῥ.) σημαίνει=έννοῶ: *Περικλῆς ἔγνω τὴν ἐσβολὴν ἐσομένην* (=κατάλαβε ὅτι ἐπίκειται ἢ εἰσβολή) *οἱ Θηβαῖοι ἔγνωσαν ἠπαιτημένοι* (=κατάλαβαν ὅτι...).

γλίχομαι=ἐπιθυμῶ νὰ ἀπολαύσω κάτι, λιμπίζομαι. — Ἄποθετ. με ἐνεργ. διάθεσιν. — ΠΡΤ *ἐγλιχόμην*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐπιθυμῶ, ἐφίεμαι, ὀρέγομαι, ποθῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με γενικήν: *γλίχομαί τινος*.

γλυκαίνω=καθιστῶ κάτι γλυκύ. — Τὸ ῥ. εἶναι μᾶλλον μτγν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον τὸ παιητ. *γλυκαίνομαι* (εἰς τὸ ἀπρομφ. *γλυκαίνεσθαι*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γλυκασμός*. — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἡδύνομ*.

γλύφω=σκαλίζω, χαράσσω. — [ΠΡΤ *ἔγλυφον*, ΜΕΛ *γλύφω*, ΑΟΡ *ἔγλυψα*, ΠΡΚ *γέγλυφα*, ΥΠΡ *ἐγεγλύφειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *γλύφομαι*, ΠΡΤ *ἐγλυφόμην*, μέσ. ΜΕΛ *γλύφομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἔγλυψάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἔγλύφθην* καὶ β' *ἐγλύφην*, ΠΡΚ *γέγλυμμαι*] ἢ *ἔγλυμμαι*. ("Ὅλοι οἱ τύποι μτγν., πλὴν τοῦ παθ. προκ. *ἔγλυμμαι*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γλύπτης* (=γλύφ-της), *γλυπτός* (=γλύφ-τός), *γλυπτικός*, *γλυφή*, *γλυφίς*, *γλύφανον* (=σμίλη), *γλυφεῖον*, *τοκογλύφος*, [*ἀνάγλυφος*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *γλυφ-*. Μέλλ. γλύφ-σω=*γλύφω*, παθ. προκ. γέ-γλυφ-μαι=*γέγλυμμαι*, παρὰ γ. γλυφ-τός=*γλυπ-τός* κλπ. — Τὸ ῥ. *γλύφω* σημαίνει: σκαλίζω, κοιλαίνω (ΣΥΝΩΝ. *ἔξω, ἔξω*) ἔπειδὴ ὅμως οἱ ἀρχαῖοι ἔγραφαν ἐπάνω εἰς πινακίδας, τὰς ὁποίας εἶχαν ἐπαλείφει προηγουμένως μὲ κηρόν, τὸ ῥ. *γλύφω* (=σκαλίζω, χαράσσω) ἀπέκτησε καὶ τὴν σημασίαν τοῦ: χαράσσω, γράφω, σημειῶνω (ἔξ οὗ *τοκογλύφος*=ὁ σημειῶνων τοὺς τόκους). ● Ἄσχετον πρὸς τὸ ἀρχ. *γλύφω* (=σκαλίζω) εἶναι τὸ σημερινὸν *γλείφω*, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀρχαίου *λείχω* (βλ. ῥ.).

γνωματεύω=κάμνω μίαν διάγνωσιν, ἐκφέρω γνωμάτευσιν. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς (σπανίως). Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὴν ποιητ. λ. *γνωμα* (γεν.-ατος) μετὰ τὴν κατάληξιν -εύω. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γνωμάτεοις*, *γνωμάτευμα*.

γνωρίζω [ῖ]: — 1. μτβτ. =καθιστῶ κάτι γνωστόν, γνωστοποιῶ || — 2. ἀμτβ. =λαμβάνω γνῶσιν. — ΠΡΤ *ἐγνωρίζον*, ΜΕΛ *γνωριῶ*, ΑΟΡ

ἐγνώρισα [ἴ], ΠΡΚ **ἐγνώρικα**. ● Παθ. **γνωρίζομαι**, ΠΡΤ **ἐγνωρίζομαι**, παθ. ΜΕΛ **γνωρισθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐγνωρίσθην**, ΠΡΚ **ἐγνώρισμαι**, ΥΠΡ **ἐγνωρίσμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀνα-]γνωρίσεις, γνωρισμός, γνωρίσμα, γνωριστής, γνωριστός (ἀγνωριστός), γνωριστέον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀναλογικόν θέμα **γνωρίδ-** (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὀδοντικόληθρα εἰς **-ίζω**: ἐλπίδ-**ῶ**=ἐλπίζω, ἐρίδ-**ῶ**=ἐρίζω κλπ.). Ἀρχικόν θέμα **γνω-** (πρβλ. ὅ. **γινώσκω**), ἔξ οὗ **γνώριμος**, **γνωριμία**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **οἶδα**, **ἐπίσταμαι**, **γινώσκω**.

γνωσιμαχῶ [-έω]: — 1. ἀμτβ. = καταπολεμῶ προηγουμένην γνώμην μου, ἀλλάζω γνώμην, μετανοῶ || — 2. καταπολεμῶ ξένην γνώμην, ἀντιφρονῶ, φιλονικῶ (πρὸς τινά). — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ εἰς τὴν μτχ. **γνωσιμαχῆσας** (=μετανοήσας). Εὐχρηστότερον εἰς τοὺς ποιητὰς καὶ μτγν.

Τὸ ὅ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ σύνθετον **γνωσιμάχος**, ἔξ οὗ καὶ **γνωσιμαχία**.

γοητεύω=εἶμαι γόης (=μάγος), ἐπαγγέλλομαι τὸν μάγον || ἔξαπατῶ, κολακεύω, μαγεύω, γητεύω. — ΑΟΡ **ἐγοήτευσα**. ● Παθ. **γοητεύομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐγοητεύθην**, ΠΡΚ **γεγοήτευμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **γοητεία**, **γοήτευσίς**, **γοήτευμα**, **γοητευτής** (ἔξ οὗ **γοητευτικός**), **δυσ-γοήτετος**, **εὐ-γοήτετος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὅ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **γόης** (γεν. **γόητος**) μὲ τὴν κατάληξιν **-εύω** (πρβλ. **ἀγορά** - **ἀγορεύω**). — Ἡ λ. **γόης** (ἀπὸ τὸ θέμα τοῦ **γός**-ος, **γοῶν**-ῶ) = ὁ ἐμβάλλον γοερός κροναγός καὶ ἐκφωνῶν μαγικὰς ἐπιδόξ (ξόροια)· ἔπειτα = ὁ μάγος, ὁ ἀπατεῶν, ὁ ἀγύρτης. Ὁθεν πρώτη σημασία τοῦ ὅ. **γοητεύω** = μαγεύω [πρβλ. νεοελλην. ὅ. **γητεύω** = μαγεύω, **γητευτής** = μάγος, ξεπλανητής, **γητεία** (ἦ) = τὰ μάγια].

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **ἀπατῶ**, **πλανῶ**, **μαγεύω**, **φανακίζω**, **κολακεύω**.

γοῶ [-άω] = θρηνῶ, ὀδύρομαι. — Τὸ ὅ. εἶναι μᾶλλον ποιητ. καὶ μτγν. ΠΡΤ **ἐγόων** [ἐ-**γῶα**-ον], ΜΕΛ **γοήσομαι** καὶ **γοήσω**, ΑΟΡ **ἐγόησα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **γοῶμαι** [-άομαι], παθ. ΑΟΡ **ἐγοήθην** (μτχ. **γοηθεῖς** = τεθρηνημένος).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα τοῦ **γο-ά-ω** (**γός**-ος, **γο-ερός**, **γός**-ης) συγγενὲς ἴσως πρὸς τὸ **βοῶν**-ῶ (**βοή** κλπ.). — Πρβλ. ὅ. **γοητεύω**.

γράφω [ᾶ] = γράφω || ζωγραφίζω. — ΠΡΤ **ἔγραφον**, ΜΕΛ **γράφω**, ΑΟΡ **ἔγραψα**, ΠΡΚ **γέγραφα**, ΥΠΡ **ἔγεγράφειν** ● Μέσ. καὶ Παθ. **γράφομαι**, ΠΡΤ **ἐγράφομαι**, μέσ. ΜΕΛ **γράφομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἔγρα-**

ψάμην, παθ. ΜΕΛ Β΄ **γραφῆσομαι**, παθ. ΑΟΡ Β΄ **εγράφην**, ΠΡΚ **γέγραμμαι** (γέ-γραφ-μαι=γέγραμμαι, γέγραφ-σαι=γέγραφαι, γέ-γραφ-ται=γέγραπται, πληθ. γεγράφ-μεθα=γεγράμμεθα, γέγραφ-θε, γεγραμμένοι εἶδιν), ΥΠΡ **ἐγεγράμην** (ἐ-γε-γράφ-μην=ἐγε-γράμην, ἐγέγραφ-σο=ἐγέγραφο, ἐγέγραφ-το=ἐγέγραπτο, πληθ. ἐγεγράμμεθα, ἐγέγραφθε, γεγραμμένοι ἦσαν).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **γραφῆ** (ἐξ οὗ **γραφικός**), **γραφίς**, **γραφεύς**, **γραφεῖον**, **γραπτός**, **γραπτός**, **γραμμή** (ἐξ οὗ **γραμμικός**), **γράμμα** (ἐξ οὗ **γραμματικός**, **γραμματική**, **γραμματεὺς**, **γραμματεία**), **ὑπογραμμός** (=ὑπόδειγμα) κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με ὄλας σχεδὸν τὰς προθέσεις: **ἀνα-γράφω**, **ἀντι-γράφω**, **ἀπο-γράφω**, **δια-γράφω**, **ἐπι-γράφω**, **ἐγ-γράφω** [=ἐν+γράφω], **κατα-γράφω**, **μετα-γράφω**, **παρα-γράφω**, **περι-γράφω**, **προ-γράφω**, **προσ-γράφω**, **συγ-γράφω** [=σύν+γράφω], **ὑπογράφω** κ. ἄ. Συχνὰ καὶ με δύο προθέσεις: **προ-εγ-γράφω**, **συν-ἀνα-γράφω**, κ. ἄ.

ΠΑΡΑΣΥΝΘΕΤΑ: **καλλιγραφέω-ῶ** (ἐκ τοῦ συνθέτου **καλλιγράφος**), **ἰχνο-γραφέω-ῶ** (ἐκ τοῦ **ἰχνογράφος**), **ὀρθογραφέω-ῶ** (ἐκ τοῦ **ὀρθογράφος**), τὸ νεώτ. **μονογραφέω-ῶ** (ἐκ τοῦ **μονογραφῆ**) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἡ λέξις πεποιημένη, σχηματισμένη δηλαδὴ ἀπὸ τὸ **γο-γο** ποὺ ἀκούεται ὅταν κανεὶς ξύνη, χαράσσει, γράφῃ. Ἀρχικὴ σημασία τοῦ **γράφω**=ξύνω, χαράσσω (πρβλ. ὁ **γλύφω**) ἔπειτα **γράφω**=χαράσσω γράμματα, γράφω, ἀλλὰ καὶ σχεδιάζω, ζωγραφίζω.—Τὸ ΘΕΜΑ **γραφ-** εἰς τὸν μέλλ. καὶ ἀόρ.: **γράφ-σο=γράψω**, **ἔ-γρῶφ-σα=ἔγραφα**, εἰς τὸν παθ. πρκ. **γέ-γρῶφ-μαι=γέγραμμαι** καὶ εἰς τὰ παράγωγα: **γρῶφ-μα=γράμμα**, **γραφ-τός=γραπτός**.

ΣΗΜΑΣΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ:—1. με ἀιτιατικὴν: **γράφω τι** (γράμματα, γράφω εἰκόνα κλπ.) **γράφω νόμον ἢ γνώμην ἢ ψήφισμα**=προτείνω (ἐγγράφω) νόμον ἢ ψήφισμα.—2. με ἐμπρόθ. **γράφω εἰς τινα**, **πρὸς τινα**, **περὶ τινοσ** κλπ. ● Τὸ με ὅσον **γράφομαι τι**=γράφω κατὰ διὰ τὸν ἑαυτόν μου, σημειῶνω διὰ λογαριασμόν μου.—3. Τὸ μέσον **γράφομαι** ὡς δικανικὸς ὄρος (με τὴν σημασίαν τοῦ *καταγγέλλω) συντάσσεται με ἀιτιατικὴν καὶ γενικὴν τῆς αἰτίας: **γράφομαι τινά τινοσ**=καταγγέλλω κάποιον γιὰ κάτι (οἱ **γραψάμενοι**=οἱ ἐνάγοντες, οἱ μνηταί).

γηγορῶ [-έω]=μένω ξυπνητός, ἀγρυπνῶ.—Μτγν. ὁ., προελθὸν ἀπὸ τὸν παρακείμενον β΄ **εγρήγορα** τοῦ ὁ. **εγείρω** (ὄπερ ἰδὲ κατωτέρω).

γούζω [ῶ]=γυλιζῶ, μονγκρίζω, μουμουρίζω.—ΠΡΤ **ἔγρουζον**, ΜΕΛ **γρούξω**, καὶ μέσ. ΜΕΛ ὡς ἐνεργ. **γρούξομαι**, ΑΟΡ **ἔγρουξα**.

Ἀπὸ τὴν πεποιημένην λέξιν **γρῶ** (μηδὲ **γρῶ**=οὔτε τιμουδιά). Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς -ζω ῥήματα, ἔχει καὶ τὸ **γούζω** ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: **γρουγ-**, ἐξ οὗ **γρούγ-σο=γρούξω** κλπ. καὶ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **γρουγμός**, **γρουκτός**, **ἄρουκτος**, **ἀγρουξία**(=ἄκρα σιωπῆ).—Φράσεις: **οὐδ' ἔγρουξεν**=δὲν εἶπε οὔτε γρῶ, δὲν ἔβγαλε τιμουδιά. ***Ἀρα γρουκτόν ἐστιν ἕμιν**;=καὶ τολμάτε νὰ εἰπῆτε γρῶ;

γυλίξω [ῥ] καὶ μτγν. **γυλλίξω** = γούξω, μουγκρίζω ὡς ἀν χοιρίδιον.—Παράγ. *γυλισμός* (καὶ μτγν. γυλλισμός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ *γούλος* [καὶ μτγν. *γούλλος*] (=χοιρίδιον, γουρονόπουλο) ὑποκοριστικόν: *γυλίδιον*, ἐξ οὗ τὸ ῥ. γυλίδ-*γω*=*γυλίξω*.

γυμνάξω, ΠΡΤ *ἐγύμναζον*, [ΜΕΛ *γυμνάσω*, μτγν.], ΑΟΡ *ἐγύμνασα* [-ᾶσα]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *γυμνάζομαι*, ΠΡΤ *ἐγυμναζόμεν*, μέσ. ΜΕΛ *γυμνάσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐγυμνασάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐγυμνάσθην*, ΠΡΚ *γεγύμνασμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἐκ τοῦ γυμνός με τὴν κατάλ. -ᾶω παρουσιάζει ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ *γυμνάδ-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γύμνασις*, *γυμνασία*, *γυμνάσιον* (ἐξ οὗ σύνθετα *γυμνασίαρχος* ἢ *γυμνασιάρχης*), *γυμναστής* (ἐξ οὗ *γυμναστήριον*), *γυμναστός*, *ἀγύμναστος*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἐν* (*ἐγγυμνάξω*), *σὺν* (*συγγυμνάξω*) κ. ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀσκήω*, *σωμασκῶ* καὶ *περιφρ. γυμνασίας ποιοῦμαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—με αἰτιατικήν: *γυμνάξω τινά*. Ἐνίοτε με αἰτιατ. καὶ ἐμπροθ. (*γυμνάξω τινά περὶ τι*) ἢ με αἰτιατ. καὶ ἀπρμφ. (*ἐγύμναζεν αὐτὸν ἱππεύειν*).—Τὸ μέσον με ἐμπροθ. προσδιορισμούς: *γυμνάζομαι πρὸς τι ἢ περὶ τι ἢ ἐν τι*.

γυμνασιαρχῶ [-έω]=εἶμαι *γυμνασίαρχος* ἢ *γυμνασιάρχης*, ἄρχων ἢ προϋστίμενος τοῦ *γυμνασίου*, δηλ. τοῦ γυμναστηρίου.—ΠΡΤ *ἐγυμνασιάρχουν*, ΑΟΡ *ἐγυμνασιάρχησα* καὶ λοιπὰ (ἀττικά ἢ μεταγενέστερα) ὁμαλῶς. ● *γυμνασιαρχοῦμαι*=εὐρίσκομαι ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν γυμνασίου.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ σύνθετον *γυμνασίαρχος* (=ὁ ἄρχων τοῦ γυμνασίου) ἢ *γυμνασιάρχης*, ἐξ οὗ καὶ παράγ. *γυμνασιαρχία*, σχηματίζεται παρασύνθετον τὸ ῥ. *γυμνασιαρχέω* με ΘΕΜΑ *γυμνασιαρχέ-* Ἦτο δὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ γυμνασιάρχου, ἢ *γυμνασιαρχία*, μία ἀπὸ τὰς λεγομένας «λειτουργίας», δηλ. τὰς δημοσίας υποχρεώσεις τῶν Ἀθηναίων πολιτῶν.

γυμνώω-ῶ=γυμνώνω.—ΜΕΛ *γυμνώσω*, ΑΟΡ *ἐγύμνωσα*. ● Παθητ. [*ἀπο-*] *γυμνοῦμαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐγυμνώθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *γύμνωσις*, *γυμνωτέος*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐκδέω*, *ἀποδύω*, *γυμνῶ*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ γυμνός, ἐξ οὗ καὶ τὰ *γυμνός*, *γυμνήτης*, *γυμνής*, -*ητος* (=ὁ γυμνός), πληθ. *γυμνήτες* (=οἱ δούλοι, οἱ εἰλωτες), *γυμνήτης* (=ὁ ἐλαφρῶς ὀπλισμένος στρατιώτης, ἐξ οὗ *γυμνητία*, *γυμνητικός*) καὶ ῥ. *γυμνητεύω*=εἶμαι γυμνός ἢ ὑπηρετῶ εἰς τὸν στρατὸν ὡς γυμνήτης.

Δ

δαιμονῶ [-άω] = κατέχομαι ὑπὸ κακοῦ δαίμονος, παραφρονῶ, μαινομαι. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ αὐτὸς σπανίως.

Συνώνυμον τὸ ἐπίσης σπάνιον **κακοδαιμονιάω-ῶ** = ἐλαύνομαι ὑπὸ κακοῦ δαίμονος, μαινομαι. Διαφορετικὴ ὅμως ἡ σημασία τοῦ **κακοδαιμονέω-ῶ** = δυστυγῶ (ἀντίθ. τοῦ *εὐδαιμονῶ*). Μτγν. τὸ *δαιμονίζομαι* (μτγ. *δαιμονιζόμενος* κλπ.).

δάκνω = δαγκώνω || (μεταφορικῶς =) ἐρεθίζω, πικραίνω. — ΠΡΤ *ἔδακνον*, μέσος μὲ ἐνεργ. σημασίαν ΜΕΛ *δήξομαι*, ΑΟΡ *ἀ' ἔδηξα* (μτγν.) καὶ ΑΟΡ *β' ἔδακον* [ᾶ], μτγν. ΠΡΚ *δέδηχα*, μτγν. ΥΠΡ *ἐδηδήχειν*. ● Παθ. *δάκνομαι*, [ΠΡΤ *ἐδακνόμην*, παθ. ΜΕΛ *δηχθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *β' ἐδάκην*], παθ. ΑΟΡ *ἐδήχθην*, ΠΡΚ *δέδηγμα* (-ξαι, -κται κλπ.), ΥΠΡ *ἐδεδήγημην* (-ξο, -κτο κλπ.).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *δηκ-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *δακ-*, ἐξ οὗ μὲ τὸ πρόσφωνα *-ν* τὸ ἐνεστωτ. θέμα *δακν-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δηξίς* (δηκ-σις), *δήγμα* (δηκ-μα), *δηγμός* (= δάγκωμα, δαγκωματιά), *δηκτός* (ὀφιο-δηκτος, λωσό-δηκτος), *δηκτης* (ἐξ οὗ *δηκτικός* = ἐκείνος ποὺ δαγκώνει, ἐρεθίζει), *δάκος* (= ζῦγον φαρμακερόν), *δακέ-θυμος* (= ἐκείνος ποὺ δαγκώνει τὴν καρδίαν) καὶ *δηξι-θυμος* καὶ *θυμο-δακής*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις: *ἀπό*, *ἐκ*, *όν*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (ἐπὶ τῆς μεταφορ. σημασίας): *ἐρεθίζω*, *κενῶ*, *νύττω* κλπ.

δακρύω [ῶ], ΠΡΤ *ἐδάκρυον*, ΜΕΛ *δακρύσω*, ΑΟΡ *ἐδάκρυσσα* [ῶ], καὶ μτγν. ΠΡΚ *δεδάκρυκα*. ● Παθητ. ΠΡΚ *δεδάκρυμαι* = εἶμαι ἔνδρακρυς, ἔμπλεως δακρύων.

δακτυλοδεικτῶ [-έω] = δεικνύω διὰ τοῦ δακτύλου. — Εἰς τοὺς ἀπ. πεζογρ. σπάνιον καὶ μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα μτγν.

δαμάζω [-ᾶ] = ὑποτάσσω, ἡμερώνω. — ΠΡΤ *ἐδάμαζον*, ΜΕΛ *δαμάσω*, ΑΟΡ *ἐδάμασα* [-ᾶσα], καὶ μέσος μὲ ἐνεργ. σημασίαν ΑΟΡ *ἐδαμασάμην*, ΠΡΚ *δεδάμακα* [καὶ κατὰ συγκοπὴν *δέδμηκα*]. ● Παθητ. *δαμάζομαι*, ΠΡΤ *ἐδαμαζόμην*, παθ. ΜΕΛ *δαμασθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ

ἐδαμάσθην, [ποιητ. *ἐδμήθην*, καὶ β' *ἐδάμην*], ΠΡΚ *δεδάμασαι*, ΥΠΡ *ἐδεδαμάσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δάμασις*, *δαμασμός*, *δαμασιός*, *δαμασιός*, *ἀδάματος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα *δαμ-* (καὶ κατὰ συγχοπὴν *δη-*) μετὴν παραγ. κατὰλ. *-άζω*=ῥ. *δαμάζω*, μετὰ ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: *δαμῦδ-*, ἐξ οὗ *ἐδαμῦδ-θην*=*ἐδαμάσθην*, *δεδάμῦδ-μαι*=*δεδάμασαι*, *δαμαδ-μός*=*δαμασμός* κλπ.—Ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν θέμα *δαμ-* καὶ *δη-*, ἐκτὸς τοῦ ῥ. *δαμάζω*, καὶ ἕτερον συνώνυμον ποιητ. ῥ. *δάμ-νημι*, καθὼς καὶ αἱ λέξεις: *δμῶς* (δ, γεν. τοῦ *δμῶς*)=δοῦλος συλληφθεὶς ἐν πολέμῳ, ἢ *δάμαρ* (γεν. *δάματος*)=ἡ σύζυγος, ὁ *δαμάλης* (=μόσχος), θηλ. ἢ *δάμαλις* (=μικρὰ ἀγελάς), τὸ ἐπίθ. *ἄδμητος* (γεν. *-ήτος*) καὶ *ἄδμητος* (=ἀδάματος), ἐξ οὗ καὶ τὸ κύριον ὄνομα *Ἄδμητος*.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὴν προθέτ. κατὰ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *τιθασέω*, *χειροῦμαι*, *ήμερόω*-ῶ κ. ἄ.

δανείζω, ΠΡΤ *ἐδάνειζον*, ΜΕΛ *δανείσω*, ΛΟΡ *ἐδάνεισα*, ΠΡΚ *δεδάνεικα*, ΥΠΡ *ἐδεδανείκειν*. ● Μέσ. *δανείζομαι*, ΠΡΤ *ἐδανειζόμην*, μέσ. ΜΕΛ *δανείσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐδανεισάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐδανείσθην*, ΠΡΚ *δεδάνεισαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δανεισιός*, *δανεισμός*, *δάνεισμα*, *δανειστέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὴν ποιητ. λ. *δάνος* (τό, γεν. τοῦ [δάνεσ-ος, δάνεος] *δάνους*)=δῶρον, δάνειον. Τὸ θέμα *δανεσ-* μετὴν παραγ. κατὰλ. *-ίζω*=*δανε(σ)ίζω*=*δανείζω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις: *εἰς*, *ἐπὶ*, *πρὸ*, *πρὸς*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *κίχημι* καὶ ἀντὶ τοῦ *δανείζομαι*, ἢ περιφρ. *δάνεισμα ποιῶμαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—Τὸ ἐνεργ. μετὰ αἰτιατικὴν καὶ δοτικὴν: *δανείζω τινὶ τι*.—Τὸ μέσον μετὰ αἰτιατ. καὶ ἐμπρόθ. προσδ. *δανείζομαι τι παρὰ τινος ἢ ἀπὸ τινος*.

δαπανῶ [-άω]=ἔξοδεύω.—ΠΡΤ *ἐδαπάνων*[-αον], ΜΕΛ *δαπανήσω*, ΛΟΡ *ἐδαπάνησα*, ΠΡΚ *δεδαπάνηκα*, ΥΠΡ *ἐδεδαπανήκειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *δαπανῶμαι* [-άομαι]=ἔξοδεύομαι, καταναλίσκομαι, φθείρομαι, ΠΡΤ *ἐδαπανώμην*, [παθ. ΜΕΛ *δαπανηθήσομαι*, μετγν.], παθ. ΛΟΡ *ἐδαπανήθην*, [μέσ. ΛΟΡ *ἐδαπανησάμην*,] ΠΡΚ *δεδαπάνημαι*, ΥΠΡ *ἐδεδαπανήμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *δαπά'νη*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δαπάνησις*, *δαπάνημα*.—ΣΥΝΩΝΥΜΟΝ: *ἀναλίσκοω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὰ αἰτιατικὴν: *δαπανῶ τι*.

δαρθάνω=χοιμῶμαι.—Ἐπλοῦν τὸ ῥ. μόνον εἰς τοὺς ποιητάς. Εἰς τοὺς ἄττικους πεζογράφους πάντοτε σύνθετον καὶ μόνον εἰς τὸν

Ἐνεστ. *καταδαρθάνω*, τὸν ΑΟΡ β' *κατέδαρθον*, καὶ τὸν ΠΡΚ *καταδεδάρθηκα*. Ἐὰ ἄλλα ἐκ τῶν συνωνύμων.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *καθεύδω*, *κοιμῶμαι*, *ὑπνώτω*.

δασμολογῶ [-έω] = συλλέγω δασμούς, φορολογῶ. — ΜΕΛ *δασμολογήσω*, ΑΟΡ *έδασμολόγησα*. — Παθ. *δασμολογοῦμαι [-έομαι]*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον, προελθὸν ἀπὸ τὸ σύνθετον **δασμολόγος* (ἐξ οὗ καὶ *δασμολογία*), τοῦ ὁποίου α' συνθετικὸν εἶναι ἢ λ. *δασμός* (=φόρος) καὶ β' συνθ. παράγωγον τοῦ ῥ. *λέγω* (=συλλέγω). Πρβλ. *ἀνθολογέω-ῶ*, *ἀργυρολογέω-ῶ*, *σταχυολογέω-ῶ* κλπ. — ΘΕΜΑ: *δασμολογέ-*. Ἡ λ. *δασμός* ἀπὸ τὸ θέμα τοῦ ῥ. *δαίτομαι*, ὅπερ ἰδὲ κατωτέρω.

δασμοφορῶ [-έω] = πληρώνω δασμούς, φόρους. Καὶ παθητ. *δασμοφοροῦμαι [-έομαι]*: τὰ ἄλλα περιφραστικῶς: *δασμὸν ἀποδίδωμι ἢ δασμὸν ἀποφέρω*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον, προελθὸν ἀπὸ τὸ σύνθ. *δασμοφόρος*, τοῦ ὁποίου α' συνθετικὸν εἶναι ἢ λ. *δασμός* (=φόρος) καὶ β' συνθετ. παράγωγον τοῦ ῥ. *φέρω*. Πρβλ. ἀνωτέρω ῥ. *δασμολογῶ*.

δατέομαι = τεμαχίζω, διαμοιράζω, διανέμω. — Ἀποθετ. ῥ. εὐχρηστον εἰς τοὺς ποιητάς. Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογράφους μόνον ὁ μέσ. ΑΟΡ *έδασάμην*, [παθ. ΑΟΡ *έδασθην*, ΠΡΚ *δέδασμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ αὐτὸ θέμα ὁ *δασμός* (=κατανομή τῶν φόρων, ὁ φόρος), ὁ *ἀναδασμός* (ἀναδασμός τῶν γαιῶν = ἀνακατανομή τῶν γαιῶν), τὸ ἐπίθ. *ἀνάδαστος* (=ὁ ἐκ νέου μοιρασθεὶς), ἢ *δάσμευσις* (=διαίρεσις) κ.ἄ.

δέδοικα καὶ **σπανιώτ. δέδια** = φοβοῦμαι. — Εἶναι παρακείμενος (τοῦ ποιητ. ῥ. *δειδω* = φοβοῦμαι), τὸν ὁποῖον οἱ ἄττ. πεζογρ. χρησιμοποιοῦν μὲ σημασίαν Ἐνεστῶτος. Μὲ σημασίαν Παρατατικοῦ ὁ ΥΠΡ *έδεδόικεν* καὶ *έδεδίεν* (=ἐφοβούμεν). — ΜΕΛ *δείσομαι*, ΑΟΡ *έδεισα*. Κλίνονται: *δέδοικα*, -ας, -ε, κλπ. καὶ *δέδια*, *δέδιας*, *δέδιε*, *δέδιμεν*, *δέδιτε*, *δεδιάσιν*. — Ὑποτ. μόνον γ' ἐν. *δεδίη* καὶ γ' πληθ. *δεδίωσιν*. — Εὐκτ. δὲν ἀπαντᾷ. — Προστ. *δέδιθι*, *δεδίτω*. — Ἀπομφ. *δεδιέναι* καὶ *δεδοικέναι*. — Μετοχὴ *δεδιώς*, -νῖα, -ὸς καὶ *δεδοικώς*, -νῖα, -ὸς (=φοβούμενος, -η, -ον).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δειμα* (γεν. *δειματος* = φόβος ἐκ τούτου τὸ ῥ. *δειμαίνω*), *δέος* = φόβος (θέμα *δεο-*), ἐξ οὗ ἐπίθ. *ἀδεής* = ἀφοβος καὶ ἐπίρρ. *ἀδεῶς* = ἀφόβως, ἐπίθ. [*δεο-λός* =] *δειλός*, [*δεο-νός* =] *δεινός* κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δειμαίνω*, *ὄκνω*, *ὄρρωδῶ*, *πήσσω*, *φοβοῦμαι* καὶ περιφράσεις: ἐν φόβῳ εἰμί, εἰς φόβον καθίσταμαι. →

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με αιτιατικήν: *δέδοικά τι ἢ δέδοικά τινα*.—2. με τελικόν ἀπαρέμφατον: *δέδοικα ποιεῖν τι* (=φοβοῦμαι νά...).—3. με ἐνδοιαστικήν πρότασιν: *δέδοικα μή-ῦποτ.* (=φοβοῦμαι μήπως...).

δεῖ=πρέπει, εἶναι ἀνάγκη.—Γ' ἐνικόν τοῦ ῥ. *δέω, δέομαι* (=ἔχω ἀνάγκην), χρησιμοποιούμενον ἀπροσώπως: Ἐνεστώσ *δεῖ* (=πρέπει), ΠΡΤ *ἔδει* (=ἔπρεπε), ΜΕΛ *δεήσει* (=θά παραστῆ ἀνάγκη), ΛΟΡ *ἐδέησε* (=παρέστη ἀνάγκη), ΠΡΚ *δεδέηκε* (=ἔχει παραστῆ ἀνάγκη).—Ο' Ἐνεστώσ εἰς τὰς διαφόρους ἐγκλίσεις: Ὅριστ. *δεῖ*, Ὑποτ. *δέη*, Εὐκτ. *δέοι*, Ἀπαρέμφ. *δεῖν*, Μετοχῆ *δέον* (*δέον ἐστί* =εἶναι πρόπον, εἶναι ἀνάγκη).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *χρή, πρέπει, προσήκει, χρεών ἐστί*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με ἀντιζείμενον κατὰ γενικήν: *δεῖ χρημάτων*.—2. συνηθεστέρα ὅμως ἢ κανονικῆ ἀπρόσωπος σύνταξις, με τελ. ἀπαρέμφ. ὡς ὑποζείμενον (=πρέπει νά...): *δεῖ ἀναβῆναι ἐπὶ τὸν ἵππον*: συγὰ συνοδεύεται καὶ ἀπὸ προσωπ. δοτικῆν: *δεῖ μοι ἢ δεῖ σοι κλπ.*+ἀπρμφ.

δεῖδω=φοβοῦμαι.—Εἰς τοὺς ἀττικοὺς πεζογράφους μόνον ὁ ΠΡΚ *δέδοικα* ἢ *δέδια* (ὄν ἰδὲ ἀνωτέρω).

δείκνυμι [ῥ] καὶ **δεικνύω** [ῥ]=δείχνω.—ΠΡΤ *ἐδείκνυν* [ῥ] καὶ *ἐδείκνυον* [ῥ], ΜΕΛ *δείξω*, ΛΟΡ *ἔδειξα*, ΠΡΚ *-δέδειξα*, [ΥΠΡ *ἐδεδείχην*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *δείκνυμαι*, ΠΡΤ *ἐδεικνύμην*, μέσ. ΜΕΛ *δείξομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐδειξάμην*, παθ. ΜΕΛ *δειχθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐδειχθην*, ΠΡΚ *δέδειγμα* (δέδειξαι, δέδεικται, δεδείγμεθα, δέδειχθε, δεδειγμένοι εἰσίν), ΥΠΡ *ἐδεδείγμην* (-ξο, -κτο κλπ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δείξεις* (ἀπό-δειξεις, ἔν-δειξεις κλπ.), *δείγμα*, *δείκτης* (ἔξ οὗ *δεικτικός*), *ἀναπόδεικτος*, *δυσἀπόδεικτος*, [ἀπο-, ὑπο-] *δεικτός*, *-ίον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *δεικ-* με τὸ πρόσφσμα *-νυ-* σχηματίζει ἐνεστωτ. θέμα *δεικνυ-*: *δείκνυμι* καὶ *δεικνύω*. Παρακείμε. *δέ-δεικ-μαι*=*δέδειγμα* (-ξαι, -κται, κλπ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀνά, ἀπό, ἐν, ἐπί, κατά, ὑπό* κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δηλῶ, ἐμφαίνω, μηνύω, σημαίνω* καὶ *περιφρ. ἀποδείξιν τινος ποιοῦμαι ἢ παρέχομαι ἢ φέρω, ἐπίδειξιν ποιοῦμαι* κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με αιτιατ. καὶ δοτ. *δείκνυμι τινί τι* (ἢ, ἀντὶ δοτικῆς, με ἔμπροθ. προσδ. *δείκνυμι τι εἰς τινα*).—2. με ἀκατηγορηματ. μετοχῆ ν, ἀναφερομένην εἴτε εἰς τὸ ὑποκείμεν, εἴτε εἰς τὸ ἀντικείμεν. τοῦ ῥ. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἔχει μᾶλλον τὴν σημασίαν τοῦ ἀποδεικνύω: *ἔδειξαν ἔτοιμοι ὄντες* (=ἀπέδειξαν ὅτι εἶναι ἔτοιμοι), *ταῦτα πάντα ἐδείκνυον αὐτὸν καλὸν κάγαθὸν ὄντα*.

δειλιῶ [-άω]=δειλιάζω.—Εἰς τοὺς ἀττικοὺς πεζογράφους πάντοτε

σύνθετον *ἀποδειλιῶ*, ΜΕΛ *ἀπο-δειλιάσω*, ΑΟΡ *ἀπ-έδειλίασα*, ΠΡΚ *ἀπο-δε-δειλίακα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *δειλία*, ὅπερ ἐκ τοῦ ἐπιθ. *δειλός*, περὶ τοῦ ὁποίου βλ. ῥ. *δέδοικα*.

δαιμαίνω = φοβοῦμαι. — Ποιητ. ῥ., τοῦ ὁποίου μόνον ὁ Ἐνεστώσ ἀπαντᾷ σπανίως εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. (βλ. ῥ. *δέδοικα*).

δαιματόω-ῶ = ἐκφοβίζω. — Σπανιώτ. εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. καὶ μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Βλ. ῥ. *δέδοικα* (ἔξ οὗ παράγ. *δεῖμα*, -ατος).

δεινοπαθῶ [-έω] = πάσχω δεινά. — Σπανιώτ. καὶ μόνον ὁ Ἐνεστώσ εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. — Παράγ. *δεινοπάθησις* (μτγν.).

δαινόω-ῶ = κάμνω κάτι δεινόν, ἐπιδεινώνω. — Σπανιώτ. εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. καὶ μόνον ὁ ΑΟΡ μτχ. *δαινώσας*.

δαιπνέω-ῶ = τρώγω. — ΠΡΤ *ἐδείπνουν*, ΜΕΛ *δαιπνήσω*, ΑΟΡ *ἐδείπνησα*, ΠΡΚ *δεδείπνηκα*, ΥΠΡ *ἐδεδειπνήκειν*.

δαιπνίζω = φιλεύω κάποιον εἰς δειπνον, φιλοξενῶ. — ΠΡΤ *ἐδείπνιζον*, [ΜΕΛ *δαιπνῶ*], ΑΟΡ *ἐδείπνισα*. — Παθ. ΠΡΚ μτχ. *δεδειπνισμένος*.

δαιπνοποιῶ [-έω] = παρέχω δειπνον. — ΠΡΤ *ἐδειπνοποιοῦν*. ● Μέσον *δαιπνοποιῶμαι* (= δειπνῶ), ΠΡΤ *ἐδειπνοποιούμην*, μέσ. ΑΟΡ *ἐδειπνοποιήσάμην*.

δεκάζω = δωροδοκῶ, διαφθείρω κάποιον μὲ δῶρα. — ΑΟΡ *ἐδέκασα*. ● Παθ. *δεκάζομαι*, ΠΡΤ *ἐδεκαζόμην* (= ἐδεχόμην δῶρα), ΠΡΚ *δεδέκασμαι* (= ἔχω δεχθῆ δῶρα).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δεκαμός*, *ἀδέκαστος*.

δεκατεύω = δεκατίζω, λαμβάνω τὸ ἐν δέκατον, τὴν δεκάτην. — ΜΕΛ *δεκατεύσω*, ΑΟΡ *ἐδεκατεύσα*. ● Παθητ. ΑΟΡ *ἐδεκατεύθη*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δεκάτευσίς*, *δεκάτευμα*, *δεκατευτής* (ἔξ οὗ *δεκατευτήριον*) κ.ἄ.

δελεάζω = ἔξαπατῶ, προσελκύω ἢ συλλαμβάνω διὰ δολώματος. — ΜΕΛ *δελεάσω*. ● Παθ. *δελεάζομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δελεασμός*, *δελεασμα*, *δελεαστρον*.

→

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται μετὰ τὴν παραγ. κατάλ. -άζω ἀπὸ τὸ οὐσ. *δέλεαρ* (γεν. *δελέαιος*)=δὴλωμα.

δενδροκοπῶ [-έω]=κόπτω τὰ δένδρα.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

δενδροτομῶ [-έω]=δενδροκοπῶ.—ΑΟΡ *ἐδενδροτόμησα*.

δεξιόμαι [-όμαι]=χαιρετίζω διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, ὑποδέχομαι.
ΠΡΤ *ἐδεξιόμην* [-οόμην], μέσ. ΜΕΛ *δεξιόσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐδεξιωσάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐδεξιώθην*.—Παράγ. *δεξίωσις*.

δέομαι: βλέπε κατωτέρω ῥ. *δέω*.

δέρω=γδέρνω καὶ δέρνω.—[ΠΡΤ *ἔδερον*, ΜΕΛ *δερώ*], ΑΟΡ (ἐξ-) *ἔδειρα*.
Παθ. [*δέρομαι*, ΠΡΤ *ἐδερόμην*, παθ. ΜΕΛ β' *δαρήσομαι*], παθ. ΑΟΡ β' *-εδάρην*, [ΠΡΚ *δέδαρμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *δαρ-*, *δερ-* (καὶ *δορ-*). Τὸ ἐνεστ. θέμα χωρὶς τὸ πρόσφυμα *j*: *δέρ-ω*. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ποιητ. τύποι *δαίρω* [ἐκ τοῦ *δαρ-jω*] καὶ *δείρω* [ἐκ τοῦ *δερ-jω*].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἐκ-δέρω* (=γδέρνω) καὶ *ἀπο-δέρω*=ἀφαιρῶ τὸ δέρμα, γδέρνω.
ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δέρ-μα*, *δέρας* (χρυσόμαλλον δέρας=δέρμα), *δορά*=δέρμα, (*ἐκδορά*=γδάρσιμο), *δέρη*=τραχηλιά (πρὸς περικτεράριον), ἢ *δέρις* (=βύρσινον κάλυμμα ἢ ἐπενδύτης, προβιά), *δαρῶς*, *νοδάριος* κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὰ αἰτιατ. καὶ ὅταν σημαίῃ γδέρνω καὶ ὅταν σημαίῃ δέρνω.

δεσμεύω=βάζω κάποιον εἰς τὰ δεσμά, δένω.—ΑΟΡ *ἐδέσμευσα*.
Παθ. ΠΡΚ *δεδέσμευμαι*. Τὰ ἄλλα μτγν. (ὀμαλῶς).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δέσμευσις*, *δεσμευτής* (ἐξ οὗ *δεσμευτικός*, *ἀδέσμευτος* κ.ἄ.

δεσπόζω=εἶμαι δεσπότης, ἐξουσιάζω.—ΠΡΤ *ἐδέσποζον*, ΜΕΛ *δεσπόσω*, ΑΟΡ *ἐδέσποσα*. ● Παθητ. *δεσπόζομαι*.—Παράγ. *ἀδέσποτος*.

δεσποτῶ [-έω]=δεσπόζω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Καὶ παθητ. *δεσποτοῦμαι*=κυβερνώμαι δεσποτικῶς. Μτγν. *δεσποτεύω*.

δέυω=βρέχω, ὑγραίνω.—Τὸ ῥ. εἶναι ποιητ. καὶ μτγν. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ *ἔδευσα* καὶ ἡ μτγ. παθ. ΠΡΚ *δεδευμένος*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *βυρσο-δέψης*, *σκυτο-δεψός* κ.ἄ.

δέχομαι=δέχομαι, ὑποδέχομαι, παίρνω κάτι πρὸς μου προσφέρουν.
ΠΡΤ *ἐδεχόμην*, μέσ. ΜΕΛ *δέξομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐδεξάμην*, [παθ.

ΜΕΛ *δεχθήσομαι*, (μτγν.), παθ. ΛΟΡ *-έδέχθην* (μὲ παθ. σημασίαν=ἔγινα δεκτός), ΠΡΚ *δέδεγμαι*, ΥΠΡ *έδεδέγμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ἀρχικὸν θέμα εἶναι *δεκ-* (ἰων. τύπος *δέκ-ομαι*), ἔγινε δὲ τὸ *δέχ-ομαι* ὑποχωρητικῶς: ἦτοι ἀπὸ τὸν μέλλ. καὶ ἀόρ. *δέξομαι*, *έδεξάμην* ἐσημάτισαν ἐνεστώτα *δέχομαι* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ *ἄρξομαι*, *ἠρξάμην*, ἐνεστ. *ἄρχομαι*, *βρέξομαι*, *έβρεξάμην*, ἐνεστ. *βρέχομαι*, καὶ τὰ παρόμοια.—Εἰς τοὺς τύπους καὶ τὰ παράγωγα τοῦ ῥ. συναντῶμεν ΘΕΜΑ *δεκ-* καὶ κατὰ τροπὴν *δοκ-*, *δεχ-* καὶ κατὰ τροπὴν *δοχ-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δέκ-της* (ἰηλ. *δέκτρια*, ἀποδέκτης, ἀποδέκτρια), *δεκ-τός* (*δεκτικός*, καταδεκτικός, ἀπαράδεκτος), *δεκίος*, *δεξιός*, *δεξαμενὴ* (=ἡ δεξαμένη ἢ δεχομένη τὸ ὕδωρ), *δοκός* (=ἡ δεχομένη τὸ βάρος), *δορο-δόκος* (=ὁ δεχόμενος δῶρα), *πάνδοκος* ἢ *πανδόκος*, *πανδοκτεῖον* (=μτγν. πανδοχεύς, πανδοχεῖον), *ξενο-δόκος* (μτγν. ξενοδόχος, ξενοδοχεῖον), *δοχὴ* (ὑποδοχή, διαδοχή, ἐκδοχή), *διά-δοχος* (ἀνάδοχος κλπ.), *δοχεῖον*.

ΣΥΝΩΝ.: *λαμβάνω* (=παίρνω, ἐνῶ *δέχομαι*=παίρνω κάτι προσφερόμενον).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ πολλὰς προθέσεις: *ἀπό*, *ἀνά*, *διά*, *εἰς*, *ἐκ*, *ἐν*, *ἐπί*, *κατά*, *παρά*, *πρός*, *ὑπό* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ αἰτιατικὴν: *δέχομαι* τι ἢ *δέχομαι* τινα.—2. μὲ δύο αἰτιατικά, ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία κατηγορούμενον τῆς ἄλλης: *δέχομαι* τοὺς *θηβαίους* *συμμάχους*.—3. μὲ τελ. ἀπομφ.: *δέχομαι* *πολεμεῖν*, *δεξάμην* *ἂν* *ἀποθανεῖν*. ● Τὸ σύνθ. *ἐνδέχεται* λαμβάνεται ἀπροσώπως=εἶναι ἐνδεχόμενον, εἶναι πιθανόν.

δέω=ἔχω ἔλλειψιν, στεροῦμαι, ἔχω ἀνάγκην τινός.—Δὲν συναίρεται εἰς ὄλους τοὺς τύπους: Ἐνεστώς *δέω* (*δεῖς*, *δεῖ*), ΠΡΤ *έδεδον* (*έδεις*, *έδει*), ΜΕΛ *δεήσω*, ΛΟΡ *έδέησα*, [ΠΡΚ *δεδέηκα*].

● Συναίρετοι οἱ τύποι τοῦ γ' ἐν. ἀπροσώπως: *δεῖ*, *έδει*, *δεήσει*, *έδέησε*, *δεδέηκε* (βλ. ἀνωτέρω ῥ. *δεῖ*).

● **δέομαι**=ἔχω ἀνάγκην τινός, χρειάζομαι, ζητῶ, παρακαλῶ. (*δέομαι*, *δέει* ἢ *δέη*, *δεῖται*, πληθ. *δεόμεθα* κλπ.), ΠΡΤ *έδεόμην*, μέσ. ΜΕΛ *δεήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *δεηθήσομαι*, μτγν.], παθ. ΛΟΡ *έδεήθην* (μὲ σημασίαν μέσου ἀορ.), ΠΡΚ *δεδέημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δέησις*, *ἐν-δέης*, *ένδεια*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *δε-* καὶ *δεε-* (τὸ δεύτερον *ε*, δηλ. ὁ χαρακτήρ τοῦ θέματος, ἐντένεται εἰς *η*, ὅταν ἀκολουθῆ κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη: *δεή-σω*, *έ-δέη-σα*, *έ-δεή-θην*, *δέησις*). Εἰς τὸν ἐνεστ. καὶ παρ. γίνεται συναίρεσις μόνον, ὅταν μετὰ τὸν χαρακτήρα *ε* ἀκολουθῆ ἄλλο *ε* ἢ *ει* (*δέω*, *έδεν*, *δέομεν* κλπ. ἀσυναίρετα' ἀλλὰ *δεῖς*, *δεῖ*, *δεῖται* κλπ).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ γενικήν: πολλοῦ *δέω*, *δεῖ* *χρημάτων* (=ὑπάρχει ἀνάγκη χρημ.), *μικροῦ* *δεῖν* (=λίγο ἔλειψε, παρ' ὀλίγον), *δέομαι* *τινος* (=ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ κάτι ἢ παρακαλῶ κάποιον: πρβλ. *τοῦ Κυρίου* *δεηθῶμεν*=ἄς παρακαλέσωμεν τὸν Κύριον).—2. τὸ μέσον *δέομαι* εἶναι συχὰ καὶ

δίπτωτον, με ἀντιζείμενα κατὰ γεν. καὶ κατ' αἰτιατικὴν: *δέομαι τινός τι*—παρακαλῶ κάποιον κάτι.—3. με τέλ. ἀπαρέμφατον: *δέομαι μαθεῖν*.

δέω-ῶ=δένω, βάζω κάποιον εἰς τὰ δεσμί.—Συνηρημένον εἰς ὅλους τοὺς τύπους: *δῶ, δεῖς, δεῖ, δοῦμεν, δεῖτε, δοῦσιν*, ΠΡΤ *ἔδουν* [-εον], ΜΕΛ *δήσω*, ΑΟΡ *ἔδησα*, ΠΡΚ *δέδεκα*, ΥΠΡ *έδεδέκειν*.
● Μέσ. καὶ Παθ. [*δέομαι*=] *δοῦμαι*, ΠΡΤ *έδοῦμην* [-εόμην], μέσ. ΜΕΛ *δήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *έδησάμην*, παθ. ΜΕΛ *δεθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *έδέθην*, ΠΡΚ *δέδεμαι*, ΥΠΡ *έδεδέμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δέσις, δέμα, δεσμός* (ἔξ οὗ *δεσμώτης*), *δεσμός, δετός* (ἄδειος, ἀσύνδετος), *διά-δημα, ὑπό-δημα, ἀνυπόδητος*.

ΣΥΝΘΕΤΑ: με τὰς προθ. *ἀνά, διά, ἐν, ἐπί, κατά, περί, ὑπό, σύν*: *συν-δέω* (=συνδέω) *ὑποδέω-ῶ*=δένω τὰ πέδιλα, φορῶ ὑποδήματα=*ὑποδοῦμαι*, ἔξ οὗ *ὑπό-δεσις, ὑπό-δημα, ἀνυπό-δητος*: *διαδοῦμαι*=δένω τὴν κόμην, ἔξ οὗ *διάδημα* κλπ.

δηλῶ [-όω]=δηλώνω, φανερώω.—ΠΡΤ *έδηλουν*, ΜΕΛ *δηλώσω*, ΑΟΡ *έδηλωσα*, ΠΡΚ *δεδήλωκα*, [ΥΠΡ *έδεδηλώκειν*]. ● Παθ. *δηλοῦμαι* (-όομαι), [ΠΡΚ *έδηλούμην*, μέσ. ΜΕΛ *δηλώσομαι*, με παθ. σημ.], παθ. ΜΕΛ *δηλωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *έδηλώθην*, ΠΡΚ *δεδήλωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δήλωσις, δήλωμα, δηλωτός, ἀδήλωτος, δηλωτέον*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δείκνυμι, μηνύω, σημαίνω, φαίνω* καὶ περιφράσεις: *δηλον ποιῶ ἢ δήλωσιν ποιοῦμαι* κ.ά. καὶ ἀντὶ τοῦ παθ. *δηλοῦμαι*, τὰ: *κατά-δηλός εἰμι ἢ κατάδηλος γίνομαι* κ. τ. ὅ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *πρὸ* καὶ *παρά*. Εἰς τοὺς μτγν. καὶ με τὰς προθ. *ἀπό, ἀνά, διά, ἐκ, ἐπί, πρὸς, σύν, ὑπό*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. δίπτωτον, με δοτ. καὶ αἰτ.: *δηλῶ τινί τι*. Ἐνίοτε, ἀντὶ τῆς δοτικῆς, ὑπάρχει ἐμπροθ. προσδ. *δηλῶ τι εἰς τινα ἢ πρὸς τινα*.—2. με εἰδικὴν πρότασιν: *δηλῶ ὅτι...*

δημαγωγῶ [-έω]=εἶμαι δημαγωγός.—ΜΕΛ *δημαγωγῆσω*. Τὰ ἄλλα μτγν. (δμαλῶς).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον, προελθὸν ἀπὸ τὸ σύνθετον *δημαγωγός* (ἔξ οὗ καὶ *δημαγωγία*). Ἡ λ. *δημαγωγός* (με ἀ' συνθ. τὴν λ. *δημος* καὶ β' συνθ. παράγ. τοῦ ῥ. *ἄγω*) σημαίνει τὸν ἄγοντα τὸν δῆμον, τὸν ἄγοντα τοῦ ὄδηγεῖ ἢ μᾶλλον παρασύρει τὰ πλήθη (πάντοτε ἐπὶ κακῆς σημασίας).

δημαρχῶ [-έω]=εἶμαι δήμαρχος.—Μόνον ὁ Ἐνεστ. καὶ αὐτὸς σπα-
νίως. Τὰ ἄλλα μτγν. →

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ σύνθετον *δήμαρχος* (=ὁ ἄρχων τοῦ δήμου), ἐξ οὗ καὶ *δημαρχία*.

δημεύω=κείμενω κάτι δημόσιον.—ΜΕΛ *δημεύσω*, ΑΟΡ *ἐδήμευσα*. Παθ. *δημεύομαι*, [μέσ. ΜΕΛ *δημεύομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐδημεύθην*, ΠΡΚ *δεδήμευμαι*, ΥΠΡ *ἐδεδημεύμην*.—Παράγ. *δήμευσις*.

δημηγορῶ [-έω]=ἀγορεύω εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ὁμιλῶ δημοσίᾳ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ.—ΠΡΤ *ἐδημηγόρουν*, ΜΕΛ *δημηγορήσω*, ΑΟΡ *ἐδημηγόρησα*, ΠΡΚ *δεδημηγόρηκα*. ● Παθ. τύποι: μόνον τὸ γ' ἐνικ. ΠΡΤ *ἐδημηγορεῖτο* (=ἔγινεν ἀντικείμενον δημοσίων ἀγορεύσεων) καὶ μτχ. ΠΡΚ τὰ *δεδημηγορημένα* (=αἱ δημόσιαι ἀγορεύσεις).

δημιουργῶ [-έω]=εἶμαι δημιουργός, κατασκευάζω.—ΑΟΡ *ἐδημιούργησα*. ● Παθητ. *δημιουργοῦμαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐδημιουργήθην*, ΠΡΚ *δεδημιούργημαι*.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον, προελθὸν ἀπὸ τὸ σύνθετον *δημιουργός* (ἐπικ. *δημιουργός*=ὁ ἀσκῶν ἔργον ὠφέλιμον εἰς τὸν δήμον, εἰς τὸν λαόν, ὁ τεχνίτης), ἐξ οὗ *δημιουργία* καὶ ῥ. *δημιουργέω* (ΘΕΜΑ: *δημιουργέ-*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δημιούργημα*.

δημοκρατοῦμαι [-έομαι]=κυβερνῶμαι δημοκρατικῶς.—ΠΡΤ *ἐδημοκρατούμην*, ΜΕΛ *δημοκρατήσομαι*. Τὰ ἄλλα μτγν. (ὁμαλῶς).

δημοσιεύω=πράττω κάτι δημοσίᾳ || ὑπηρετῶ τὸ δημόσιον || κείμενω κάτι δημόσιον, δημεύω || φέρω κάτι εἰς τὴν δημοσιότητα, δημοσιεύω.—Μόνον ὁ Ἔνεστ. καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐδημοσίευσα*. Τὰ ἄλλα μτγν.

δημοσιόω-ῶ=κείμενω κάτι δημόσιον, δημεύω.—Μόνον ὁ ΑΟΡ *ἐδημοσίωσα* καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ *δεδημοσίωμαι*.

δηῶω-ῶ=ληηλατῶ, ἐρημιόωνω.—ΠΡΤ *ἐδήουν*, ΜΕΛ *δηῶσω*, ΑΟΡ *ἐδήωσα*. ● Παθ. *δηῶμαι* [-όομαι]: οἱ ἄλλοι χρόνοι μτγν.: ΠΡΤ *ἐδηῶμην*, μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *δηῶσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐδηῶσάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐδηῶθην*, ΠΡΚ *δεδήῶμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δηῶσις* [=ληηλασία, καταστροφή, ἐρήμιωσις], *ἀδηῶτος*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ληηλατῶ*, *ἐρημιόω-ῶ*, *κατακόπτω*, *σθείρω* κ.τ.τ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ ποιητ. ῥ. *δαίω* (=καίω· ῥίζα *δα-*, ἐξ ἧς καὶ *δαῖς*, *δάς*, *δανός*), τὸ ἐπίθ. *δαίως* καὶ *δήϊως*=καταστρεπτικὸς (κυρίως ἐπὶ

πυρός), φωνικός, ἐχθρικός. Ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *δήϊος* τὸ ῥ. *δηώ-ω* (μὲ ὑπογεγραμμένον πάντοτε τὸ ι).

δηρίομαι=μάχομαι, φιλονικῶ.—Ποιητ. ῥ., τοῦ ὁποίου οἱ ἄπτ. πεζογράφοι χρησιμοποιοῦν μόνον τὸ παρὰγ. **ἀμφιδήριτος**=ἀμφισβητούμενος *ἀμφιδήριτος νίκη*=(ἀμφισβητήσιμος νίκη). Ποιητ. καὶ μτγν. **ἀδήριτος**=ἀκαταμάχητος, ἀναπότρεπτος, ἀναμφισβήτητος.

διαιτῶ [-άω]: *διαιτῶ τιμι*=κρίνω ὡς διαιτητῆς || *διαιτῶ τινα*=(μτγν.) τρέφω, παρέχω τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἢ παρέχω εἶδος τι διαίτης.—ΠΡΤ *ἐδιήτων*, ΜΕΛ *διαιτήσω*, ΑΟΡ *ἐδιήτησα*, ΠΡΚ *δεδιήτηκα*, ΥΠΡ *έδεδιητήκειν*.

● Μέσον **διαιτῶμαι** [-άομαι]=διάγω, ζῶ κατὰ ὄρισμένον τρόπον, διαμένω.—ΠΡΤ *έδιητώμην*, μέσ. ΜΕΛ *διαιτήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *έδιητησάμην*, παθ. ΑΟΡ *έδιητήθην* (καὶ μὲ μέσ. σημ.), ΠΡΚ *δεδιήτημαι* (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημασίαν), ΥΠΡ *έδεδιητήμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι ἀπλ. οὖν, ἀλλ' ἐθεωρήθη σύνθετον μὲ τὴν προθ. *διά* καὶ ἔλαβεν, ἐκτὸς τῆς κανονικῆς ἐξωτερικῆς (συλλαβικῆς) αὐξήσεως, καὶ ἐσωτερικὴν (χρονικὴν) αὐξῆσιν. Ὅμοίως ἐξωτερικὸν καὶ ἐσωτερικὸν ἀναδιπλασιασμόν. Μτγν. τύποι ἀπαντοῦν μὲ ἐσωτερικὴν μόνον αὐξῆσιν (*διητώμην* καὶ ὄχι *έδιητώμην*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό*, *ἐκ*, *ἐν*, κατὰ, *σύν*.—**Καταδιαιτῶ**=ὡς διαιτητῆς κρίνω καταδικάζω· ἀντίθ. **ἀποδιαιτῶ**=ὡς διαιτητῆς ἐκδίδω ἀπόφασιν ὑπὲρ τινος, ἀθωώνω. **Ἐκδιαιτῶμαι**=ἀλλάζω τρόπον ζωῆς.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *διαιτητῆς* (ἐξ οὗ νεώτ. *διαιτησία*), *διαίτησις*, *διαίτημα* (*ἐνδιαίτημα*=τὸ μέρος ὅπου ἐνδιαιτᾶται, διαμένει κανεῖς), *διαιτητέον*. Τὸ οὖς. *δαίαιτα* ἐσχηματίσθη ἀναδρομικῶς ἀπὸ τὸ ῥ. *διαιτῶμαι*.

διακονῶ [-έω]=ὑπηρετῶ.—ΠΡΤ *έδιακόνουν* [καὶ μτγν. *διηκόνουν*], ΜΕΛ *διακονήσω*, ΑΟΡ *έδιακόνησα* [καὶ μτγν. *διηκόνησα*], μτγν. ΠΡΚ *δεδιηκόνηκα* καὶ ΥΠΡ *έδεδιηκονήκειν*. ● Παθ. **διακονοῦμαι**, [ΠΡΤ *διηκονοῦμην*, μέσ. ΜΕΛ *διακονήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *διηκονησάμην*], παθ. ΑΟΡ *έδιακονήθην*, ΠΡΚ *δεδιακόνημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖς. *διάκονος* (=ὑπηρέτης), ἐξ οὗ καὶ *διακονία*. Εἰς τοὺς ἄπτ. πεζογρ. λαμβάνει ἐξωτερικὴν αὐξῆσιν καὶ ἀναδιπλ. Μτγν. τύποι μὲ ἐξωτ. καὶ ἐσωτερ. αὐξῆσιν καὶ ἀναδιπλ. Εἰς τοὺς μτγν. καὶ μέσον **διακονοῦμαι** μὲ τὴν σημασίαν τοῦ διακονῶ. ● [Τὰ νεοελλην. **διακονεύω**=ζητιανεύω, ἐπαιτῶ, **διακονιά** (ἡ)=ζητιανιά, ἐπαιτεία καὶ **διακονιάρχης**=ἐπαιτής, ἔλαβον τὴν σημασίαν των αὐτῆν ἀπὸ τὴν καλογηρικὴν φρασεολογίαν τῶν μοναχῶν, οἱ ὅποιοι ἐξήρχοντο «εἰς διακο-

νίαν τῆς μονῆς· καὶ περιοδεύοντες συνέλεγον ἐλέη καὶ δωρεάς διὰ τὸ μοναστήριόν των].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: διακόνῃσι, διακόνημα, διακονητής, διακονητέον.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: διακονῶ τινι ἢ διακονῶ πρὸς τι.

δια-λέγομαι = συνδιαλέγομαι, συνομιλῶ. Μέσον ἀποθετικόν.—ΠΡΤ **διελεγόμην**, μέσ. ΜΕΛ **διαλέξομαι**, [μέσ. ΑΟΡ **διελεξάμην**, μτγν.], παθ. ΜΕΛ **διαλεχθήσομαι** (μὲ σημ. μέσου), παθ. ΑΟΡ **διελέχθην** (μὲ σημ. μέσου) καὶ [παθ. ΑΟΡ β' **διελέγην**, μτγν.], ΠΡΚ **διείλεμαι**, ΥΠΡ **διειλέγμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: διάλεξις, διάλογος, διάλεκτος, διαλεκτική κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: **διαλέγομαι τινι** = συνδιαλέγομαι μὲ κάποιον· **διαλέγομαι τι** = συζητῶ κατὰ τι. Ἐνίοτε δίπτωτον: **διαλέγομαι τινί τι**. Συχνά καὶ μὲ ἐμπροθ. προσδιορ. **διαλέγομαι πρὸς τινα** ἢ **περὶ τινος** κλπ.

δια-λέγω = ξεδιαλέγω, ξεχωρίζω.—ΜΕΛ **διαλέξω**, ΑΟΡ **διέλεξα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: διαλογή.—[πρόθ. **διὰ**+ῥ. **λέγω** (=συλλέγω)].

διανοοῦμαι [-έομαι] = σκέπτομαι. (Ἐποθετικόν).—ΠΡΤ **διενοοῦμην**, μέσ. ΜΕΛ **διανοήσομαι**, [μέσ. ΑΟΡ **διενοησάμην**, μτγν.], παθ. ΜΕΛ **διανοηθήσομαι** (μὲ σημ. μέσου), παθ. ΑΟΡ **διενοήθην** (μὲ σημ. μέσου), ΠΡΚ **διανενόημαι**, ΥΠΡ **διεενοήμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: διανόησις, διανόημα, διανοητής, διανοητικός, ἀδιανόητος κ. ἄ.

διανύω καὶ **διανύτω**: βλέπε ῥ. **ἀνύω** καὶ **ἀνύτω**.

διαχειρίζω = ἔχω εἰς χεῖράς μου, διευθύνω.—ΠΡΤ **διεχειρίζον**, ΜΕΛ **διαχειριῶ** (μτγν.), ΑΟΡ **διεχειρίσα** [ῖ], ΠΡΚ **διακεχειρίκα**.

● Μέσ. καὶ Παθ. **διαχειρίζομαι**, ΠΡΤ **διεχειριζόμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: διαχειρίσις, διαχειρισμός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. προήλθεν ἀπὸ τὴν ἔκφρασιν **διὰ χειρὸς ἔχω τι** ἢ **διὰ χειρῶν ἔχω**, ὅπως ἀπὸ παρομοίας ἔκφράσεις τὰ **μεταχειρίζω** καὶ σιμνηθέστερον **μεταχειρίζομαι** (=μετὰ χειρὸς ἔχω τι), **ἐγχειρίζω** (=ἐν χειρὶ τίθημι) κ. ἄ.

διδάσκω = διδάσκω.—ΠΡΤ **ἐδίδασκον**, ΜΕΛ **διδάξω**, ΑΟΡ **ἐδίδαξα** [-ᾶξα], ΠΡΚ **δεδίδαχα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **διδάσκομαι**, ΠΡΤ **ἐδιδασκόμην**, μέσ. ΜΕΛ **διδάξομαι** (καὶ μὲ παθ. σημ.), μέσ. ΑΟΡ **ἐδίδαξάμην**, [παθ. ΜΕΛ **διδαχθήσομαι**, μτγν.], παθ. ΑΟΡ **ἐδίδαχθην**, ΠΡΚ **δεδίδαγμα** (δεδίδαξαι, δεδίδανται, δεδιδάγμεθα, δε-

δίδαχθε, δεδιδαγμένοι εἰσίν], ΥΠΡ **ἐδεδιδάγμην** (-ξο, -κτο κλπ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: διδαχή, δίδαγμα, δίδακτός, ἀδίδακτος, δίδακτρον, διδακτήριον, διδάσκαλος κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ἀρχικὸν θέμα **δακ-** με ἀναδιπλασιασμόν: **δι-δακ-** ἔξ οὗ διδάκ-σω=διδάξω, δε-δίδακ-μαι=δεδίδαγμαί, δεδίδακ-σαι=δεδίδαξαι, δεδίδακ-ται, παράγ. δίδακ-μα=δίδαγμα, διδακ-τήριον κ. ἄ. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ θέμα **διδαχ-** (διδάχῃ).—Τὸ ἐνεστωτ. θέμα, μετὰ πρόσφρμα **σκ** (διδάσκ-ω) καὶ μετὰ ἀποβολὴν τοῦ χαρακτῆρος **κ**, γίνεται **διδάσκ-**, ἔξ οὗ διδάσκω, ἐδίδασκον, διδάσκαλος κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις ἀνά, ἐκ, ἐπί, ἐπεκ-, πρό κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μετὰ δύο αἰτιατ.: **διδάσκω τινά τι**: ἐδίδασκον τοὺς παῖδας μουσικήν.—2. μετὰ αἰτιατ. καὶ τελ. ἀπαρέμφατον: ἐδίδασκον τοὺς παῖδας κίθαρίζειν.—3. μετὰ αἰτιατ. καὶ ἐμπρόθ. προσδ.: διδάσκω τινὰ περί τινος.

διδράσκω [ᾱ]=δραπετεύω.—Πάντοτε σύνθετον: **ἀποδιδράσκω** ἢ [συναπο- ἢ δια- ἢ ἐκ-] **διδράσκω**, ΠΡΤ **ἀπεδίδρασκον**, ΜΕΛ **ἀποδράσομαι**, ΛΟΡ β' **ἀπέδραν** (-ας, -α κλπ., ὑποτ. ἀποδρῶ, -ᾶς, -ᾷ κλπ., εὐκτ. ἀποδραίην, προστ.—, ἀπρμφ. ἀποδρᾶναι, μτχ. ἀποδράς, -ᾶσα, -άν), ΠΡΚ **ἀποδέδρακα**, ΥΠΡ **ἀπεδεδράκειν**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα **δρα-** με ἐνεστωτ. ἀναδιπλ.=δι-δρα- καὶ μετὰ πρόσφρμα **σκ**=**δι-δρά-σκ-**, διδρᾶ'σκω.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: δρασμός (=ἀπόδρασις), ἄδραστος (=ὁ μὴ ἀποδιδράσκων, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ ξεφύγῃ κανεὶς, ὁ ἀναπόδραστος, ὁ ἀναπόφρευτος· ἔξ οὗ καὶ κύριον ὄνομα Ἐδραστος καὶ Ἀδράστεια=ἡ Νέμεσις). Μτγν. ἀναπόδραστος, ἀπόδρασις. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ θέμα **δραπέτης**, ἔξ οὗ ὁ **δραπετεύω**.

δίδωμι=δίδω.—Ἐνεστωτ. **δίδωμι** (δίδως, δίδωσι, δίδομεν, δίδοτε, δίδοσσι), ΠΡΤ **ἐδίδουν** (-ους, -ου, -ομεν, -οτε, -ον), ΜΕΛ **δώσω**, ΛΟΡ **ἔδωκα** (-κας, -κε, ἔδομεν, ἔδοτε, ἔδοσαν. Ὑπ. δῶ, δῶς, δῶ, δῶμεν, δῶτε, δῶσι. Εὐκτ. δοίην. Προστ. δός, δότω. Ἀπρμφ. δοῦναι. Μτχ. δούς, δοῦσα, δόν), ΠΡΚ **δέδωκα**, ΥΠΡ **ἐδεδώκειν**.

● Παθ. **δίδομαι**, ΠΡΤ **ἐδιδόμην**, παθ. ΜΕΛ **δοθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **ἐδόθην**, ΠΡΚ **δέδομαι**, ΥΠΡ **ἐδεδόμην**.

● Τὸ μέσον εἶναι πάντοτε σύνθετον: **ἀποδίδομαι** (τι=πωλῶ) ἢ **ἐκδίδομαι**, καὶ ἔχει μέσον ΜΕΛ **-δώσομαι** καὶ μέσον ΛΟΡ β' **-ἐδόμην** (ἔδου, ἔδοτο, ἐδόμεθα, ἔδοσθε, ἔδοντο. Ὑποτ. δῶμαι, δῶ, δῶται κλπ. Εὐκτ. δοίμην, δοῖτο, δοῖτο κλπ. Προστ. δοῦ, δόσθω κλπ., Ἀπρμφ. δόσθαι. Μτχ. δόμενος, -η, -ον).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Θέμα άσθενές *δο-* και θ. Ισχυρόν *δω-* με ένεστωτικόν αναδιπλασιασμόν: *δί-δω-μι, δί-δο-μαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δόσις* (διά-δοσις, επί-δοσις, μετά-δοσις κλπ.), *δοτήρ* (έκ-δο-τήριον, επι-δοτήριον), *δότης* (προ-δότης, έκ-δότης), έξ ου [προ-, έκ-]δοτικός, *δοτός* (παρα-δοτός, έκ-δοτος, άν-έκ-δοτος), [παρα-] *δοτέος, δώρον*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τās προθέσεις: *ανά, αντί, από, αντί-απο-, διά, έκ, έν, επί, μετά, παρά, πρό, προς*.—*αποδίδωμι*=αποδίδω, επιστρέφω κάτι πού έχω πάρει· *αντιδίδωμι*=άνταποδίδω· *αποδίδομαι* (μέσ.)=πωλώ· *ένδίδωμι*=ένδίδω, ύποχωρώ· *έκδίδωμι* ή (μέσ.) *έκδίδομαι* *θυγατέρα*=δίδω εις γάμον, ύπανδρεύω τήν θυγατέρα μου· *επιδίδωμι*=επιδίδομαι, έχω έπίδοσιν εις κάτι.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δωροῦμαι, παρέχω, προσφέρω* κ. ά.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με δοτικήν και αιτιατικήν: *δίδωμί τινί τι*=δίδω εις κάποιον κάτι.—2. με δοτικήν και άπομφ.: *δίδωμί τιμι ειπεῖν*=επιτρέπω εις κάποιον να... ● *Δίκην δίδωμί* (τινι)=τιμωροῦμαι υπό τινος (τό ένεργ. τιμωρώ τινα=*δίκτην λαμβάνω παρά τινος*).

διευκρινῶ [-έω]=διευκρινίζω.—Βλ. *ευκρινέω-ῶ*.

δικάζω=δικάζω.—ΠΡΤ *έδικαζον*, ΜΕΛ *δικάσω*, ΑΟΡ *έδικασα* [-άσα].

● Μέσ. και Παθ. *δικάζομαι*, ΠΡΤ *έδικαζόμην*, μέσ. ΜΕΛ *δικάσσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *δικασθήσομαι*, μτγν.], μέσ. ΑΟΡ *έδικασάμην*, παθ. ΑΟΡ *έδικασθήν*, ΠΡΚ *δεδίκασμαι*, ΥΠΡ *έδεδικάσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δικαστής*, έξ ου *δικαστικός, δικαστήριον, δικάσιμος* κ. ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ό. σχηματίζεται από τό ουσ. *δίκη* (θέμα: *δικα-*, έξ ου και *δικαιος*), όπως τά *αγορά-αγοράζω, ανάγκη-αναγκάζω* κ.τ.ό. Άναλογικόν ΘΕΜΑ: *δικᾶδ-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τās προθ.: *από, διά, έκ, επί, κατά, προς, σύν*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με αιτιατικήν (συνήθως σύστοιχον αντικείμεν.): *δικάζω δίκτην, εὐθύνας* κλπ.—2. τό μέσον με dot. *δικάζομαί τιμι*=είμαι εις τά δικαστήρια μαζί με κάποιον=*δικάζομαι προς τινα*.—3. με γενικήν τής αιτίας: *δικάζομαί τιμι τινος* (π.χ. *κλοπῆς*=έπι κλοπῆ).

δικαιολογῶ [-έω]. Είς τούς άττ. πεζογρ. μόνον τό *δικαιολογοῦμαι* (άποθ.) Τά άλλα μτγν. (δμαλῶς).

δικαιῶ [-όω]=κρίνω κάτι δίκαιον || δικαιώνω, άπονέμω δικαιοσύνην, άθφώνω || επιβállω δικαιοσύνην, καταδικάζω δικαίως, τιμωρώ.—ΠΡΤ *έδικαίουν*, ΜΕΛ *δικαιώσω*, ΑΟΡ *έδικαίωσα*. ● Μέσ. και Παθ. *δικαιοῦμαι* [-όομαι], μέσ. ΜΕΛ *δικαιώσομαι*. Τά άλλα μγνν.: παθ. ΜΕΛ *δικαιωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *έδικαιώθην*, ΠΡΚ *δεδικαίωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δικαίωσις, δικαίωμα, δικαιοτήριον*.

διωνῶ [-έω] : εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον σύνθετον περιδιωνῶ=περιστρέφω (μτβτ.) καὶ ἀμτβτ.=περιστροφόμεαι. ● Μέσον **δινοῦμαι**, ΠΡΤ **ἐδινούμην**. Παθ. **περιδινοῦμαι**. Τὰ ἄλλα ποιητ.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. δῖνη (ῆ) ἢ δίνος (ὀ) = περιστροφή, στρόβιλος.

δι-οικῶ [-έω] : βλ. ἀπλοῦν ῥ. **οἰκῶ [-έω]**.

δι-ορθῶ [-όω] : βλ. ἀπλοῦν ῥ. **ὀρθῶ [-όω]**.

διπλασιάζω, ΑΟΡ **ἐδιπλασίασα**. ● Παθ. **διπλασιάζομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐδιπλασιάσθην**.

διπλῶ [-όω] = διπλῶνω, κάμνω κάτι διπλοῦν. — ΑΟΡ **ἐδίπλωσα**.

● Παθ. [**ἀνα-**]διπλοῦμαι, ΠΡΚ **δεδίπλωμαι**, ΥΠΡ **ἐδεδιπλώμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπιθ. διπλοῦς (-όος).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : [**ἀνα-**]δίπλωσις, **δίπλωμα** (μτγν.).

διστάζω=ἔχω δισταγμὸν, ἀμφιβάλλω.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ.—Παράγωγα : **δισταγμός**, **διστακτικὸς** (μτγν.).

διυλίζω [δι-ὑλίζω]=στραγγίζω. Ὀμαλόν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **διύλις**, **διύλισμα**, **διυλισμός**, **διυλιστήριο**.

διφῶ [-άω]=ἀναδιφῶ, ψάχνω. (Ἰωνικὸν **διφῶ-ῶ**).

διφρηλατῶ [-έω]=εἶμαι διφρηλάτης, τρέχω μὲ δίφρον (βλ. ῥ. **ἐλαύνω**).

διχάζω=χωρίζω εἰς δύο. Μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Τὰ ἄλλα μτγν.

διχογνωμῶ [-έω]=ἔχω διάφορον γνώμην, στασιάζω.—Μόνον ὁ Ἐνεστ. μτγ.—(Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **διχογνώμων**, ἔξ οὗ καὶ **διχογνωμοσύνη**).

διχοστατῶ [-έω]=διαφωνῶ. Μτγν. (Παρασύνθ. Πρβλ. **διχοστασία**).

διχοτομῶ [-έω] : Μόνον ἔνεστ. Ὀριστ. Τὰ ἄλλα μτγν.—Παρασύνθ. ἔκ τοῦ **διχοτόμος** (δίχα+τέμνω). Παράγωγον **διχοτόμησις**.

διψῶ (**διψῆς**, **διψῆ**, **διψῶμεν**, **διψῆτε**, **διψῶσι**), ΠΡΤ **ἐδίψων** (**ἐδίψης**, **-η**, **-ῶμεν**, **-ῆτε**, **-ων**), ΜΕΛ **διψήσω**, ΑΟΡ **ἐδίψησα**, ΠΡΚ **δεδίψηκα** (μτγν.).

Τὸ ῥ. κατὰ τὰ εἰς **-άω** : **διψάω-ῶ**, **ἐδίψαον-ων**, κλπ. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶχε θέμα μὲ χαρακτηριστὴρα **η** (**διψή-ω**, ὅπως τὰ **ζῶ**, **πεινῶ**, **χρῶμαι** κ.ἄ.), δίδει συνηρημένους τύπους εἰς **η** ἢ **η** ἐκεῖ ὅπου τὰ κανονικὰ εἰς **-άω** ῥ. ἔχουν **α** ἢ **α** (**διψῆεις**—**διψῆς**, **διψῆ-ετε**—**διψῆτε** καὶ ὅχι **διψᾶς**, **διψᾶτε** κλπ.).

διώκω=καταδιώκω || επιδιώκω || διώκω δικαστικῶς, καταγγέλλω.—
 ΠΡΤ *ἐδίωκον*, ΜΕΛ *διώξω* καὶ (μέσ. με ἔνεργ. σημ.) *διώξομαι*,
 ΛΟΡ *ἐδίωξα*, ΠΡΚ *δεδιώχα*, [ΥΠΡ *ἐδεδιώχην*]. ● Παθ. *διώκομαι*,
 ΠΡΤ *ἐδιωκόμην*, παθ. ΜΕΛ *διωχθήσομαι* (μτγν.), παθ. ΛΟΡ *ἐδιώ-
 χθην*, ΠΡΚ *δεδιώγομαι* (μτγν), [ΥΠΡ *ἐδεδιώγομην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δίωξις*, *διωγμός*, *διώκτης*, *διωκτός*, *διωκτέος* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀπό*, *ἐκ*, *ἐπί*, *κατά*, *μετά*, *πρό*, *σύν*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀπελαύνω*, *ἐκβάλλω*, *ἐξωθῶ*.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *φεύγω*.—Τοῦ *διώκω*=καταδιώκω: ἀντίθ. *φεύγω*=τρέπομαι
 εἰς φυγὴν.—Τοῦ *διώκω*=επιδιώκω: ἀντίθ. *φεύγω*=ἀποφεύγω. ● Τὸ (*δίκη*)
διώκω=καταγγέλλω, ἔχει ὡς παθητικὸν τὸ (*δίκη*) *φεύγω* (ὑπό τινος)=
 =κατηγοροῦμαι (πρβλ. *ὁ διώκων*=ὁ κατηγορῶς, ὁ μνητῆς· ὁ *φεύγων*=ὁ
 διωκόμενος δικαστικῶς, ὁ κατηγορούμενος).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με αἰτιατικὴν: *διώκω τινά* ἢ *διώκω τι*.—2. Ὡς δικανι-
 κὸς ὄρος λαμβάνει καὶ γεν. τῆς αἰτίας: *διώκω τινά τινος* (=διώκω δικα-
 στικῶς κάποιον γιὰ κάτι).

δοκιμάζω=κάννω δοκιμὴν, ἐξετάζω || επιδοκιμάζω, ἐγκρίνω.—ΠΡΤ
ἐδοκίμαζον, ΜΕΛ *δοκιμάσω*, ΛΟΡ *ἐδοκίμασα*, ΠΡΚ *δεδοκίμακα*.
 ● Παθ. *δοκιμάζομαι*, ΠΡΤ *ἐδοκιμαζόμην*, παθ. ΜΕΛ *δοκιμα-
 σθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐδοκιμάσθην*, μέσ. ΛΟΡ *ἐδοκιμασάμην*,
 ΠΡΚ *δεδοκίμασμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δοκιμασία*, *δοκιμαστής*, *δοκιμαστικός*, *δοκιμαστέος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *δόκιμος* (ὅπερ ἐκ τοῦ *δοκῶ*) με τὴν κα-
 τάληξιν *-άζω* (πρβλ. ἀγορά—ἀγοράζω, ἔτοιμος—ἐτοιμάζω κ.τ.ῶ.) με ἀναλο-
 γικὸν ΘΕΜΑ: *δοκιμᾶδ*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀπό*, *διά*, *σύν*, *συναπο*. **Αποδοκιμάζω*=δὲν
 ἐπιδοκιμάζω, κατακρίνω.

δοκῶ [-έω]:—1. *π ρ ο σ ω π ι κ ὸ ν* = νομίζω, ἔχω τὴν γνώμην || νομί-
 ζομαι, φαίνομαι.—ΠΡΤ *ἐδόκουν*, ΜΕΛ *δόξω*, ΛΟΡ *ἔδοξα*. ● Παθ.
δοκοῦμαι (=νομίζομαι, φαίνομαι), παθ. ΛΟΡ *ἐδόχθην*. [Ποιητ.
 καὶ μτγν. τύποι: ΜΕΛ *δοκήσω*, ΛΟΡ *ἐδόκησα*, ΠΡΚ *δεδόκηκα*, παθ.
 ΛΟΡ *ἐδοκήθην*, ΠΡΚ *δεδόκημαι*].

—2. *ἀ π ρ ὸ σ ω π ο ν*: *δοκεῖ (μοι)*=μοῦ φαίνεται, νομίζω, ἀπο-
 φασίζω (*δοκεῖ μοι*, *δοκεῖ σοι*, *δοκεῖ αὐτῶ*· *δοκεῖ ἡμῖν*, *δοκεῖ ὑμῖν*,
δοκεῖ αὐτοῖς), ΠΡΤ *ἐδόκει*, ΜΕΛ *δόξει*, ΛΟΡ *ἔδοξε*, ΠΡΚ *δέδοκται*
 καὶ *δεδογμένον* ἐστί, ΥΠΡ *ἐδέδοκτο* καὶ *δεδογμένον* ἦν (ΠΡΚ προσ-
 τακτ. *δεδόχθω*, ΠΡΚ ἀπομφ. *δεδόχθαι*, ΠΡΚ μτχ. *δεδογμένος*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δόξα* (ἐξ οὗ *ἄδοξος* καὶ ῥ. *δοξάζω*), *δόγμα* (δοκ-μα), *δόκιμος*

(ἐξ οὗ ῥ. *δοκιμάζω*), *δόκησις*, *δόκημα*, *ἀδόκητος* (=ἀπροσδόκητος), *δοκησίσοφος* (=ὁ νομίζων ἑαυτὸν σοφόν), ἐξ οὗ *δοκησιοφία*, κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: —1ον θέμα *δοκ-* (ἐξ οὗ δόκ-σω=δόξω, ἔ-δοκ-σα=ἔδοξα, ἔ-δόκ-θην=ἔδόχθην, [δέ-δοκ-μαι=*δέδογμα], *δέδοκ-ται*, παράγ. *δόκ-μα*=*δόγμα*). —2ον θέμα (μὲ πρόσφωνα ε): *δοκε-*, ἐξ οὗ *δοκέ-ω*, *ἐδόκεον-ουν*, *δοκέ-σω*=*δοκήσω*, παράγ. *δόκησις* κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό*, *κατά*, *μετά*, *πρό*, *πρός*, *σύν*. — *Κατα-δοκοῦμαι*=θεωροῦμαι ὑποπτος. — *Προσ-δοκέω-ῶ* (=νομίζομαι προσέτι), πρτ. *προσεδόκωνν*: (ἄλλο εἶναι τὸ ῥ. *προσδοκάω-ῶ*, πρτ. *προσεδόκων*, ὅπερ ἰδέ).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: τοῦ προσωπ. *δοκῶ*: *φαίνομαι*, *νομίζω*, *ὑπολαμβάνω*, *ἠγοῦμαι*, *οὔρομαι*, *δοξάζω*, *φρονῶ*. Τοῦ ἀπροσώπου *δοκεῖ* (μοι): *γινώσκω*, *διαγινώσκω*, *προαιρουῖμαι* κ.ά.

ΣΥΝΓΑΞΙΣ: Καί μὲ τὸ προσωπ. *δοκῶ* καὶ μὲ τὸ ἀπρόσ. *δοκεῖ* τίθεται συνήθως *δοτικὴ* ἢ *προσωπικὴ* καὶ ἀκολουθεῖ ἀπαρέμφατον (ὡς ἀντικείμεν. εἰς τὸ προσωπ. *δοκῶ* καὶ ὡς ὑποκείμεν. εἰς τὸ ἀπρόσωπ. *δοκεῖ*): **Ἐδοξεν αὐτοῖς προΐεσθαι*=ἐφάνη καλὸν εἰς αὐτοὺς (ἢ ἀπεφάσισαν) νὰ προχωρήσουν (τελ. ἀπρέμφ.). — **Ἐδόκει μοι ὁ ἀνὴρ σοφώτατος εἶναι*=μοὺ φαινόταν ὅτι... (εἰδ. ἀπρέμφ.).

δολιχοδρομῶ [-έω]=τρέχω εἰς τὸ στάδιον τὸν *δολίχον* (=μακρὸν δρόμον). Μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐδολιχοδρομήσα*.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τοῦ σύνθετον *δολιχοδρόμος* (=δολίχος+δρόμος).

δολοφρονῶ [-έω]=φονεύω διὰ δόλου. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΑΟΡ *ἐδολοφρονήθην*. Τὰ ἄλλα μτγν. (ὀμαλῶς).

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἐκ τοῦ *δολοφόνος*, ἐξ οὗ καὶ *δολοφονία*.

δολῶ [-όω]=ἀπατῶ διὰ δόλου. Μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Τὰ ἄλλα μτγν.

δοξάζω [ᾶ]=νομίζω. — ΠΡΤ *ἐδόξαζον*, ΜΕΛ *δοξάσω*, ΑΟΡ *ἐδόξασα*.

● Παθητ. *δοξάζομαι* (=νομίζομαι, φημίζομαι), ΠΡΤ *ἐδοξαζόμην*, ΜΕΛ *δοξασθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐδοξασθην*, ΠΡΚ *δεδόξασμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *δόξα* (ὅπερ ἐκ τοῦ *δοκῶ*) μὲ τὴν κατὰλ. -ζω κατὰ τὰ *ἀγορά* — *ἀγοράζω* κ.τ.δ. ● *Δόξα*=γνώμη, δοξασία, φήμη. Μτγν.=καλὴ φήμη, ἐξ οὗ καὶ ἡ μτγν. σημασία τοῦ *δοξάζω*=μεγαλύνω καὶ *δοξάζομαι*=φημίζομαι, ἀποκτῶ καλὴν φήμην, τιμῶμαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δοξασία* (=γνώμη), *δοξαστός* (=ὁ κατ' εἰκασίαν), *ἀδόξαστος*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀντί*, *διά*, *κατά*, *μετά*, *πρό*, *πρός* κ.ά.

δορυφορῶ [-έω]=εἶμαι δορυφόρος (=σωματοφύλαξ), ὑπερασπίζω. —

ΠΡΤ *ἐδορυφόρουν*, ΜΕΛ *δορυφορήσω*. ● Παθητ. *δορυφοροῦμαι*

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τοῦ *δορυφόρος* (δόρυ+φέρω)=σωματοφύλαξ.

δουλεύω=εἶμαι δοῦλος, ὑπηρετῶ ὡς δοῦλος.— ΠΡΤ *ἐδούλευον*, ΜΕΛ *δουλεύσω*, ΑΟΡ *ἐδούλευσα*, ΠΡΚ *δεδούλευκα*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *δοῦλος*, ἐξ οὗ *δουλεύω*, *δουλεία*, *δουλευτέον*, *ἀδουλέντος*. Βλ. καὶ τὸ μτβ. ῥ. *δουλώω-ῶ*.

δουλῶ [-όω]=κάννω κάποιον δοῦλον, ὑποδουλώνω.—ΜΕΛ *δουλώσω*, ΑΟΡ *ἐδούλωσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *δουλοῦμαι* [-όομαι], ΠΡΤ *ἐδουλούμην*, μέσ. ΜΕΛ *δουλώσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐδουλωσάμην*, παθητ. ΑΟΡ *ἐδουλώθην*, ΠΡΚ *δεδούλωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ὑπο-]δουλώσις.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *δοῦλος* (ΘΕΜΑ: *δουλο-*) καὶ εἶναι μτβ. Τὸ ἐνεργ. *δουλώω* τινα=κάννω κάποιον δοῦλον ἐνὸς ἄλλου, ἐνῶ τὸ μέσον *δουλοῦμαι* τινα=κάννω κάποιον δοῦλόν μου. Τὸ παθ. *δουλοῦμαι* = ὑποδουλόνομαι.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *χειροῦμαι*, *ἀνδραποδίζομαι*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *κατὰ* καὶ *συγκατα-*.

δουπέω-ῶ=κάννω δοῦπον, βαρὺν κρότον.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ *ἐδούπησα*. Τὰ ἄλλα ἐκ τοῦ συνων. *κροτέω-ῶ*.

δραπετεύω=φεύγω κρυφά.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐν. καὶ ὁ ΜΕΛ *δραπετεύσω*.—(Βλ. ῥ. *διδράσκω*, σημ.).

δράττομαι [ᾶ]=πιάνω μὲ τὸ χέρι, χουφτώνω, ἀδράχνω.—Μέσον Ἄποθετ. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ *ἔδραξάμην*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν. [ΜΕΛ *δράζομαι*, ΠΡΚ *δέδραγμα* καὶ *δέδαογμα*]. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ θέμα *δρακ-* μὲ τὸ πρόσφ. *ι* σχηματίζεται τὸ ἐνεστ. θέμα: *δράκ-ι-ομαι*=*δράττ-ομαι* (ὅπως *φυλάκ-ι-ω* = *φυλάττω*, *κηροκ-ι-ω*=*κηρύττω* κ.τ.δ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δράξ* (=δράκ-ς, γεν. τῆς *δρα-κός*)=μιὰ φούχτα, μιὰ χειριά, *δράγμα* (δράκ-μα = ἐκεῖνο πὺ ἀδράχνει ἢ φούχτα, μιὰ χειριά), *δραχμή* (*δρακ-μή*=δράγμα, δράξ), ἐπίρρ. *δράγδην*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐπιλαμβάνομαι*, *ἔχομαι*, *ἀρπάζω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ γενικήν: *δράττομαι τίνος* (δράττομαι τῆς εὐκαιρίας).

δρέπω=κόπτω καρπούς, ἄνθη κλπ., συλλέγω, ἀπολαύω.—[ΠΡΤ *ἔδρεπον*, ΜΕΛ *δρέψω*], ΑΟΡ *ἔδρεψα*, [ΑΟΡ β' *ἔδραπον*]. ● Μέσ. *δρέπομαι*, [μέσ. ΑΟΡ *ἔδρεψάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἔδρέφθην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δρεπάνη*, *δρέπανον*, ἐπίθ. *δρεπτός*.

δρῶ [-άω]=πράττω, ἐνεργῶ, κατορθώνω.—ΠΡΤ *ἔδρων*, ΜΕΛ *δράσω*, ΑΟΡ *ἔδρασα* [-ᾶσα], ΠΡΚ *δέδρακα*. ● Παθητ. *δρῶμαι* [-άομαι],

ΠΡΤ *ἐδρώμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐδράσθην* (μόνον μτγ. τὸ *δρασθέν*), ΠΡΚ *δέδραμαι* [ᾶ].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δραῖσις*, *δράμα*, *δράστης* (ἔξ οὗ *δραστήριος*, *δραστικός*, *δραστέον*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀντί, σύν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *πράττω*, *ποιῶ*, *ἐργάζομαι*. ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ: *εὖ δρῶ*=εὐεργετῶ (συνών. *εὖ ποιῶ*, παθητ. *εὖ πάσχω* = εὐεργετοῦμαι), *κακῶς δρῶ* (συνών. *κακῶς ποιῶ*=κακοποιῶ, βλάπτω) παθητ. *κακῶς πάσχω* = κακοποιοῦμαι).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν: *δρῶ* υ.

δύναμαι (δυνᾶ-μαι, *δύνασαι*, *δύναται* κλπ., Ὑποτ. *δύνωμαι*, *δύνη*, *δύνηται* κλπ., Εὐκτ. *δυναίμην*, *δύναιο*, *δύναιτο* κλπ., Προστ. μόνον *δυνασθῶ*, Ἄπρμφ. *δύνασθαι*, Μτγ. *δυνάμενος*). ΠΡΤ *ἐδυνάμην* καὶ *ἠδυνάμην* (*ἐδύνω*, *ἐδύνατο* κλπ.), μέσ. ΜΕΛ *δυνήσομαι*, [παθητ. ΜΕΛ *δυνηθήσομαι*, μτγν.], παθητ. ΑΟΡ μὲ ἐνεργ. σημ. *ἐδυνήθην* καὶ *ἠδυνήθην* [καὶ ἰων. *ἐδυνάσθην*], ΠΡΚ *δεδύνημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *δυνᾶ-* καὶ *δυνᾶσ-* (ἔξ οὗ ἀόρ. *ἐδυνᾶσθην*, παράγ. *δυνασ-της* κλπ.).—Ὁ Ἑνεστώσ καὶ ὁ Παρατατ. κλίνονται κατὰ τὸ *ἴσταιμι* (εἰς τὴν ὑποτ. καὶ εὐκτ. ὁ τονισμὸς κατὰ τὰ βαρύτερα). Τὸ β' ἐνικ. τοῦ Παραετ. *ἐδύνω* προήλθεν ἐκ τοῦ κανονικοῦ τύπου *ἐ-δύνα-σο*, ὅπου ἀπεβλήθη τὸ σ (*ἐδύνα-ο*) καὶ τὰ δύο φωνήεντα συνηρέθησαν: *ἐδύνα(σ)ο*—*ἐδύνα-ο*=*ἐδύνω*. ● Ἡ αὐτῆς σις συλλαβικὴ (κανονικῶς): *ἐ-δυνάμην*, *ἐ-δυνήθην*, ἀλλὰ καὶ *ἠ-δυναίμην*, *ἠ-δυνήθην* (προβλ. ῥ. *βούλομαι*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ:—1. Ἀπὸ τὸ φ. *δυνα-*: *δύναμις* (ἔξ οὗ *ἀ-δυναμία*, *δυναμικός*, ῥ. *δυναμώ-ω* κ.ἄ.), *δυνατός* (ἔξ οὗ *ἀδύνατος*).—2. Ἀπὸ τὸ φ. *δυνασ-*: ποιητ. *δύνασις* (=δύνσιμις), *δυναστής* (ἔξ οὗ *δυναστικός*, ῥ. *δυναστεύω* κ.ἄ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: δὲν ἀπαντᾷ.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *ἀδυνατῶ*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *οἶός τ' εἰμι*+ἀπρμφ. Καὶ ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ: *δυνατός εἰμι*, *δύναμιν ἔχω*, *ἐν δυνάμει εἰμι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ τελικὸν ἀπρμφ.: *δύναμαι ποιεῖν*, *λέγειν*, *εἰπεῖν* κλπ.

δυναστεύω=εἶμαι *δυναστής*, κυρίαρχος· ἔξουσιάζω || *καταδυναστεύω*, τυραννῶ.—ΠΡΤ *ἐδυναστευον*, ΑΟΡ *ἐδυναστευσα* καὶ Παθητ. *δυναστεύομαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. ἐκ τοῦ *δυναστής* (βλ. ῥ. *δύναμαι*).—Παράγωγον *δυναστεία*.

δύνω: βλ. *κατωτέρω* ῥ. *δύω*.

δυσανασχετῶ [-έω]=ἀγανακτῶ. Μόνον ὁ Ἑνεστώσ. Ἰὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *δυσ-ανά-σχετος*=δυσκόλως ἀνεκτός, ὁ ἀνυπόφορος.

δυσαρεστῶ [-έω]: Μτγν.—(Παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *δυσ-ἀρεστος*).

δυσθανατῶ [-έω]=κακοπεθαίνω. Τὰ ἄλλα μτγν. : *ἐδυσθανάτου* κλπ.

δυσθετῶ [-έω] : Τὸ ἐνεργ. μτγν. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μέσον ἀποθ.
δυσθετοῦμαι [-έομαι]=δυσανασχετῶ, δυσαρεστοῦμαι.

δυσθυμαίνω=δὲν ἔχω διάθεσιν, εἶμαι δύσθυμος. (Ποιητ.).

δυσθυμῶ [-έω]=δὲν ἔχω διάθεσιν. Μτγν. Παρασύνθ. ἐκ τοῦ *δύσθυμος*.

δυσκολαίνω=εἶμαι δύσκολος, δυστροπῶ || δυσανασχετῶ.— ΠΡΤ *ἐδυσκόλαινον*, ΜΕΛ *δυσκολανῶ* [ἄ]. Τὰ ἄλλα περιφρ.

δυσμαχῶ [-έω] : Μτγν.—(Ἐκ τοῦ *δύσμάχος* = δυσκολοπολέμητος).

δυσμεναίνω=διάκειμαι δυσμενῶς (*τινι*).—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς .

δυσνοῶ [-έω]=διάκειμαι ἐχθρικῶς (*τινι*), ἐχθρεύομαι κάποιον.

δυσπνοῶ [-έω]=ἔχω δύσπνοϊαν. Μτγν.—(Ἐκ τοῦ *δύσπνοος-ους*).

δυστυχῶ [-έω]=εἶμαι δυστυχής. — ΠΡΤ *ἐδυστύχουν*, ΜΕΛ *δυστυχήσω*, ΑΟΡ *ἐδυστύχησα*, ΠΡΚ *δεδυστύχηκα*. ● Παθ. μόνον ὁ ΑΟΡ [*ἐδυστυχήθην*] εἰς τὸ γ' ἐν. τῆς ὑποτ. *δυστυχηθῆ* καὶ εἰς τὴν Μτγ. τὰ *δυστυχηθέντα*=τὰ δυστυχήματα.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἐκ τοῦ *δυστυχής* (πρβλ. ῥ. *ἀμελῶ* ἐκ τοῦ *ἀμελής* κ.ἄ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *δυστύχημα*.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ : *εὐτυχῶ*, *εὐδαιμονῶ* κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : *ἀτυχῶ*, *κακοτυχῶ*, *κακοδαιμονῶ*, *κακοπαθῶ* κ.ἄ.

δυσφορῶ [-έω]=δυσανασχετῶ, ἀγανακτῶ.— ΠΡΤ *ἐδυσφόρουν*, ΜΕΛ *δυσφορήσω*. Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἐκ τοῦ *δύσφορος* (=ἀνυπόφορος), ἐξ οὗ καὶ *δυσφορία*.

δυσχεραίνω : — 1. μτβ.=δυσαρεστῶ || 2. ἀμτβ.=δυσαρεστοῦμαι.— ΠΡΤ *ἐδυσχεραίνον*, ΜΕΛ *δυσχερανῶ*, ΑΟΡ *ἐδυσχέρανα* [-ᾶνα].

● Παθ. *δυσχεραίνομαι*, [παθ. ΑΟΡ *ἐδυσχεράνθην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *δυσχερής* (δυσ-+χείρ), ἐξ οὗ καὶ *δυσχέρεια*, μὲ τὴν κατάληξιν *-αίνω*.

δυσωπῶ [-έω] : — 1. μτβ.=φέρνω κάποιον στὸ φιλότιμο (μτγν.), σα-
σιτίζω (κάποιον), στενοχωρῶ, ντροπιάζω || 2. ἀμτβ.=δυσκολεύομαι

νά κοιτάζω, ἐντρέπομαι.—ΛΟΡ *ἐδυσώπησα* (μτγν). ● Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον Παθ. (ἀποθ.) *δυσωποῦμαι* [-έομαι] = ντροπιάζομαι, θορυβοῦμαι, σαστίζω.—ΠΡΤ *ἐδυσωπούμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ **δύσωπος* (δυσ-+ῥίζα ὀπ- τοῦ ῥ. *ὄρω*, πρξ. *ὀπωπα*), ἔξ οὗ καὶ *δυσοπία* (=ἐντροπή, σάστισμα).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀδυσώπητος* (= ἀναιδής, ὁ μὴ δυσωπούμενος, ἀνεξιλέωτος) καὶ μτγν. *δυσώπημα, δυσώπησις*.

δύω [ῥ] = βυθίζω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον: [*ἀνα-, ἀπο-, ἐκ-, ἐν-, κατα-, ὑπο-*] *δύω*, ΠΡΤ *ἔδυσον*, ΜΕΛ *δύσω*, ΛΟΡ *ἔδυσα*, ΠΡΚ *δέδυκα*. ● Μέσ. ον *δύομαι* καὶ *δύνω*, ΠΡΤ *ἐδύομην*, μέσ. ΜΕΛ *δύσομαι*, (ἐνεργ. μὲ μέσ. σημ.) ΛΟΡ β' *ἔδυν* (ἵπ. *δύω*, εὐκτ. *δύοιμι*, προστ. *δύθι*, ἀπρμφ. *δύναι*, μτχ. *δύς, δῦσα, δύν*), ΠΡΚ (ἐνεργ. μὲ μέσ. σημ.) *δέδυκα* (= ἔχω βυθισθῆ), ΥΠΡ *ἐδεδύκειν*. ● Παθ. ἡ τ. *δύομαι*, ΠΡΤ *ἐδύομην*, παθ. ΜΕΛ *δυθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐδύθην* [ῥ], παθ. ΠΡΚ *δέδυμαι* [ῥ].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δύτης* (ἐπεν-δύτης), *δύσις* (ἐν-δυσίς, ἐκ-δυσίς), *δυομαί, ἐν-δυμα, ἐν-δυτός, ἄ-δυτός, ἀπο-δυτέον*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ πάντοτε: μὲ διαφόρους προθέσεις καὶ διαφόρους ἐλάχιστε σημασίας: *εἰσόδω, ἐνδώ, καταδύ, ἀναδύομαι, καταδύομαι, ἐνδύομαι, ἐκδύομαι, ἀποδύομαι, ὑποδύομαι* κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (τοῦ ἀπλοῦ *δύω*): *βάπτω, βυθίζω*.

δωροδοκῶ [-έω] = δωροδοκοῦμαι.—ΠΡΤ *ἔδωροδόκουν*, ΜΕΛ *δωροδοκήσω*, ΛΟΡ *ἔδωροδόκησα*, ΠΡΚ *δεδωροδόκηκα*. ● Παθ. *δωροδοκοῦμαι*, παθ. ΛΟΡ *ἔδωροδοκήθην* (μτχ. τὰ *δωροδοκηθῆντα* = τὰ ληφθῆντα δῶρα), ΠΡΚ *δεδωροδόκημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *δωροδόκος* (δῶρον+ῥ. *δέχομαι*), ἔξ οὗ *δωροδοκία* καὶ ῥ. *δωροδοκῶ* (=δέχομαι δῶρα. Μτγν. ἢ σημ. τοῦ δίδω δῶρα).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δωροδόκημα, ἀδωροδόκητος*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δεκάξομαι*.

δωροῦμαι [-έομαι] = δωρίζω.—ΠΡΤ *ἔδωροῦμην*, μέσ. ΜΕΛ *δωρήσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἔδωρησάμην* (=ἔδώρισα), παθ. ΛΟΡ *ἔδωρήθην* (=ἔδόθη ὡς δῶρον), ΠΡΚ *δεδώρημαι* (μέσος = ἔχω δωρίσει' παθ. = ἔχω δοθῆ ὡς δῶρον).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δώρημα, δωρητής, δωρητός*.

δωροφορῶ [-έω] = προσφέρω δῶρα. Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

Ε

εαρίζω=διέρχομαι τὸ ἔαρ (πρβλ. *θέρος*—[παρα]θερίζω, *χειμῶν*—[παρα]χειμάζω).—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ τὸ Μέσον *εαρίζομαι*.

εάω-ῶ: βλ. κατωτέρω *εἶω*.

ἐγγυῶ [-άω]=1. δίδω ἐγγύησιν, ἐνέχυρον || 2. ἀρραβωνίζω (τὴν θυγατέρα μου μὲ κάποιον).—ΠΡΤ *ἠγγύων* [-αον], ΑΟΡ *ἠγγύησα*, ΠΡΚ *ἠγγύηκα*, ΥΠΡ *ἠγγυήκειν*. ● Μέσον *ἐγγυῶμαι* [-άομαι]=1. δίδω ἐγγύησιν || 2. ἀρραβωνίζομαι (λαμβάνω μνηστήν)· καὶ Παθ. [κατ]ἐγγυῶμαι (= γίνομαι ἐγγυητής), ΠΡΤ *ἠγγυώμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἐγγυήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἠγγυησάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἠγγυήθην*, ΠΡΚ *ἠγγυήμαι*, ΥΠΡ *ἠγγυήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐγγυήσις*, *ἐγγυητής* (τὸ θηλ. *ἐγγυητή*=μνηστή, νόμιμος σόζυγος), *ἐγγυητός*, *ἐγγυός*, *μεσέγγυος* κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρσύνθ. ἀπὸ τὸ *ἐγγύη* (=ἐγγύησις), ὅπερ ἐκ τῆς προθ. *ἐν+γυόν* (=μέλος τοῦ σώματος, χεῖρ). Ὡς παρσύνθετον τὸ ῥ. *ἐγγυῶ* λαμβάνει ἔξωθεν τὴν ἀΐησιν: *ἠγγύων* (ἐσφαλμένον τὸ *ἐν-ε-γύων*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *διά*, *ἐξ*, *ἐπί*, *κατά*, *παρά*, *πρός*.—*διεγγυῶ* (τινα)=δι' ἐγγυήσεως ἀπαλλάσσω (κάποιον).—*κατεγγυῶ* (τινα)=ἀναγκάζω (κάποιον) νά δώσῃ ἐγγύησιν.—*παρεγγυῶ* (τινα)=παραγγέλλω, διατάσσω.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (μόνον περιφρ.): *ἐγγυητήν καθίστημι* καὶ *ἐγγυητήν παρέχω* (ἀντίθ. *ἐγγυητήν λαμβάνω*)· μέσ. *ἐγγυάς ποιῶμαι* (=ἀρραβωνίζομαι)· παθ. *ἐγγυητής γίνομαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ δοτ. *ἐγγυῶ τινι* καὶ *ἐγγυῶμαι τινι* (ἢ *ἐγγυῶμαι πρὸς τινα*).—2. μὲ δοτ. καὶ αἰτ. *ἐγγύω τινί τι* καὶ *ἐγγυῶμαι τινί τι* (*ἐγγυῶ τινι τὴν θυγατέρα*=ἀρραβωνίζω τὴν θυγατέρα μου μὲ κάποιον.—*ἐγγυῶμαι τῇ θυγατρί τινος*=ἀρραβωνίζομαι μὲ τὴν θυγατέρα τινός).—3. Τὸ μέσον συντάσσεται καὶ μὲ αἰτιατικήν: *ἐγγυῶμαι τι* (π.χ. *ἐγγυῶμαι τὰ μέλλοντα*), καθὼς καὶ 4. μὲ ἀπορφ. μέλλ.: *ἠγγυάω πολεμήσειν* (=ὕπισχεῖτο ὅτι θά...).

ἐγείρω=σηκῶνω, ἀνεγείρω ἢ διεγείρω, ξυπνῶ κάποιον. — ΠΡΤ *ἠγειρον*, ΜΕΛ *ἐγερῶ*, ΑΟΡ *ἠγειρα*, [ΠΡΚ *ἀ' ἐγήγερα*, ΥΠΡ *ἐγηγέρεκεν*], ΠΡΚ β' *ἐγρήγορα* (ἀμτβ.—εἶμαι ξύπνιος, ἀγρυπνῶ), ΥΠΡ β' *ἐγρηγόρειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἐγείρομαι*, ΠΡΤ *ἠγειρόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *ἐγερῶμαι*, παθ. ΜΕΛ *ἐγερθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἠγέρθη*

(συχνά με σημ. μέσου). μέσ. ΛΟΡ β' *ἠγρόμην* (ὑποτ. *ἔρωμαι*, εὐκτ. *ἔγροίμην*, προστ. *ἔγρεο*, ἀπομφ. *ἔγρέσθαι*, μετ. *ἔγρόμενος*), [ΠΡΚ *ἐγήγερομαι*, ΥΠΡ *ἐγνήερομην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἔγροσις*, *ἔγροτήριον*, *ἔγροτός* (*ἔγροτικός*), *ἔγροίον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ἔγρο-* καὶ κατὰ συγκοπὴν *ἔγρ-* (ἐξ οὗ μέσ. Ἄορ. β' *ἠγρ-όμην* κλπ.). Τὸ ἐνεστώτ. θέμα *ἔγειρ-* ἀπὸ τὸ *ἔγρ-γ-ω* (= ἐγέρ-ρω = ἐγείρ-ω). Οἱ Παρακείμε. με ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμόν: ἐγ-έγερ-κα = *ἐγήγερα*, ἐγ-έγερ-μαι = *ἐγήγερομαι*. Ὁ Παρακείμε. β', με ἀττ. ἀναδιπλ. ἐπίσης, ἐπαναλαμβάνει ὄχι μόνον τοὺς δύο ἀρξικτοὺς φθόγγους *ἐγ-*, ἀλλὰ καὶ τὸ *ρ* μαζί, ἤτοι ὀλοκλήρον τὸ συγκεκριμένον θέμα *ἔγρ-*. Ὅθεν: *ἔγρ-έγρο-α* = *ἔγρ-έγρο-α* = *ἔγρ-ἠγρο-α*. ● Ἀπὸ τὸν πρκ. β' *ἐγρήγορα*, ὁ ὁποῖος ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος, ἐσηματίσθη μετγ. ῥ. [ἐ]γρηγορέω-ῶ, καθὼς καὶ τὸ ἐπίθ. *ρηγόριος* (ἐξ οὗ κτῶ. ὄν. *Γρηγόριος*) καὶ τὸ νεώτ. ἐπίρρ. *ρηγόρα*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἐξ*, *ἐπί*, (μετγ. διά).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀνατείνω*, *ἀνίστημι*, *ἐπαίρω*, *ἀρπνίζω* κ.τ.ῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικὴν: *ἐγείρω* τινά ἢ *ἐγείρω* τι.

ἐγκωμιάζω, ΠΡΤ *ἐνεκωμιάζον*, ΜΕΛ *ἐγκωμιάσω* καὶ μέσος ΜΕΛ (με ἔνεργ. σημ.) *ἐγκωμιάσομαι*, ΛΟΡ *ἐνεκωμιάσα* [-ᾶσα], ΠΡΚ *ἐγκεκωμιάκα*. ● Παθ. *ἐγκωμιάζομαι*, [ΠΡΤ *ἐνεκωμιάζομην*, παθ. ΜΕΛ *ἐγκωμιασθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἐνεκωμιάσθην* (μετγ.), ΠΡΚ *ἐγκεκωμιάσμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐγκωμιαστής* (*ἐγκωμιαστικός*), *ἐγκωμιαστός* (*ἀνεγκωμιαστός*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον, σχηματισθὲν ἀπὸ τὸ σύνθετον *ἐγκώμιος* (ἐνν. ἕμνος) ἢ *ἐγκώμιον* (ἐνν. ῥῆμα) καὶ τὴν κατὰλ. -άζω. Ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: *ἐγκωμιαδ-* (κατὰ τὰ ὀδοντοκόληκτα *φράζω* = φράδ-γω κ.τ.ῶ). Λαμβάνει αὐξήσιν καὶ ἀναδιπλασιασμόν ὄχι ἔξωθεν, ὅπως συνηθίζεται εἰς τὰ παρασύνθετα, ἀλλὰ ἔσωθεν, ὡσάν νά ἦτο σύνθετον (ὡσάν νά ὑπῆρχε δηλ. ἀπλοῦν ῥ. *κωμιάζω* με τὴν προθ. ἐν: *ἐγκωμιάζω*, ἐν-ε-κωμιάζον).—Τὸ ἐπίθ. *ἐγκώμιος* (ἐνν. ἕμνος) ἢ ἀπλῶς *ἐγκώμιον* = σύνθετα ἐκ τοῦ ἐν+κῶμος. Ἦτο δὲ ὁ *κῶμος* ῥῆμα ψαλλόμενον εἰς ἐπινύσιον πομπὴν (πρβλ. ῥ. *κωμιάζω* καὶ *κωμοῦδῶ*).

ἐγρήγορα: βλ. ῥ. *ἐγείρω*.

ἐγχειρίζω = θέτω κάτι εἰς τὰ χεῖρια ἐνὸς ἄλλου, παραδίδω.—ΠΡΤ *ἐνεχειρίζον*, ΜΕΛ *ἐγχειριῶ*, ΛΟΡ *ἐνεχειρίσα* [-ῖσα], ΠΡΚ *ἐγκεχειρίρικα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἐγχειρίζομαι* (μετγ.), μέσ. ΛΟΡ *ἐνεχειρισάμην* (τι = ἀνέλαβα, ἀνεδέχθην κάτι), παθ. ΛΟΡ *ἐνεχειρίσθην* (= ἐτέθην εἰς χεῖράς τινος, παρεδόθην), ΠΡΚ *ἐγκεχειρίσμαι* (μετγ.).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἐκ τοῦ ἐν *χειρὶ* (*τίθημι*), ἀλλ' ἐσηματίσθη ὡς σύνθετον, ὡσάν νά ὑπῆρχε δηλ. ῥ. *χειρίζω* (εἶναι νεώτ.

τὸ σημερινὸν *χειρίζομαι*) δυνάμενον νὰ συντεθῆ μετὴν πρόθεσιν *ἐν*: *ἐγχειρίζω*, *ἐν-εχειρίζομαι*.— Βλ. καὶ ὁ. *ἐγχειρῶ* [-έω].

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: διπτότων, μετὰ αἰτιατ. καὶ δοτ.: *ἐγχειρίζω τινί τι*.

ἐγχειρῶ [-έω]—θέτω χεῖρα ἐπὶ τινος, ἐπιχειροῦ, ἐπιτίθεμαι || ἐπεμβαίνω χειρουργικῶς, κάμνω ἐγχείρησιν.—ΠΡΤ *ἐνεχειρῶν*, ΜΕΛ *ἐγχειρήσω*, ΛΟΡ *ἐνεχειρήσα*, ΠΡΚ *ἐγκεχειρήκα*, ΥΠΡ *ἐνεκεχειρήκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐγχείρησις*, *ἐγχείρημα*, *ἐγχειρητής*, *ἐγχειρητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὁ. παρασύνθετον ἀπὸ τὴν πρόθ. *ἐν* καὶ τὴν λ. *χείρ*, χωρὶς διαμέσον σύνθετον. Σχηματίζεται ὁμως ὡς σύνθετον, ὡσάν νὰ ὑπῆρχε δηλ. ὁ. *χειρῶ-ῶ* δυνάμενον νὰ συντεθῆ μετὴν πρόθ. *ἐν*: *ἐγ-χειρῶ*, *ἐν-ε-χειρῶν* (πρβλ. νεώτ. *ἐπι-χειρῶ*).—Βλ. καὶ ὁ. *ἐγχειρίζω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μετὰ δοτ. *ἐγχειρῶ τινι* (=ἐπιτίθεμαι ἐναντίον τινός). —2. *ἐγχειρῶ*+τελ. ἀπρμφ. (=ἐπιχειρῶ νὰ...).

ἔζομαι—κάθημαι.—Ἐπλοῦν τὸ ὁ. εἶναι ποιητ. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον (*κατὰ*+*ἔζομαι*): *καθέζομαι*, ΠΡΤ *ἐκαθεζόμην* (μετὰ σημ. Ἄοριστου=ἐκάθησα), ΜΕΛ *καθεδοῦμαι* [καὶ μτγν. *καθεδήσομαι* καὶ *καθεσθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ μτγ. *καθεσθῆεις*]: ὡς ΠΡΚ καὶ ΥΠΡ λαμβάνονται τὰ *κάθημαι*, *ἐκαθήμην* (βλ. ὁ. *κάθημαι*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ῥίζα *σεδ-* (πρβλ. λατίν. *sed-eo*=κάθημαι), ἔξ οὗ θέμα *ἐδ-*, καὶ μετὰ τὸ πρόσφωνα *j*: *ἐδ-j-ομαι*=*ἔζομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἔδρα* (ἔξ οὗ *καθέδρα*, *ἐνέδρα*), *ἐδώλιον* (=κάθισμα), *ἔδος* (=κάθισμα, ναός, ἀγαλμα θεοῦ).

ἐθέλω [καὶ *θέλω*], ΠΡΤ *ἠθέλον*, ΜΕΛ *ἐθελήσω* καὶ σπανιότ. *θελήσω*, ΛΟΡ *ἠθέλησα* (ὑποτ. *ἐθελήσω*, εὐκτ. *ἐθελήσαιμι*, προστ. *ἐθέλησον*, ἀπρμφ. *ἐθελήσαι* καὶ σπαν. *θελήσαι*, μτγ. *ἐθελήσας* καὶ σπαν. *θελήσας*), ΠΡΚ *ἠθέληκα*, ΥΠΡ *ἠθελήκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐθέλοντης* (ἔξ οὗ *ἐθελοντικός*), *ἐθελοούσιος*, ἐπίρρ. *ἐθελοντί*, *ἐθελοτηδόν* καὶ μτγν. *θέλησις*, *θέλημα* (ἔξ οὗ *θεληματικός*), *θέλημον* (=θεληματικός), *θελητὸς* (ἔξ οὗ *ἀθέλητος*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *θελ-* καὶ (μετὰ τὸ πρόθεμ. *ε* ἐν ἀρχῇ) *ἐθελ-*. Πλὴν τοῦ ἔνεσθ. καὶ πρτ., εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους τὸ θέμα λαμβάνει τὸ πρόσφωνα *ε*: *θελε-* καὶ *ἐθελε-*, ἔξ οὗ (ἐ) *θελήσω*, *ἠθέλησα*, *ἠθέληκα*, παρὰ γ. *θελησις* κλπ. ● Τοῦ *ἐθέλω* ὁ πρτ. καὶ ὁ ἀόρ. μετὰ κανονικὴν χρονικὴν αὐξησην: *ἠθέλον*, *ἠθέλησα*. Κατὰ τὸ *θέλω*—*ἠθέλον* αὐξάνονται ἐπίσης τὰ ὁ. *βούλομαι*, *δύναμαι*, *μέλλω*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *βούλομαι*, *ἐρίεμαι*, *ἐπιθυμῶ*, *ὀρέγομαι*, *ποθῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὰ τελικὸν ἀπαρέμφατον.

ἐθίζω—συνηθίζω (μτβ.), κάμνω κάποιον νὰ συνηθίσῃ.—ΠΡΤ *εἴθι-*

ζον, ΜΕΛ *ἐθιῶ*, ΑΟΡ *εἶθισα* [ι], ΠΡΚ *εἶθικα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἐθίζομαι*, [ὁ ΠΡΤ *εἰθίζομην* δὲν ἀπαντᾷ καὶ ὁ παθ. ΜΕΛ *ἐθισθήσομαι* εἶναι μτγν.], παθ. ΑΟΡ *εἰθίσθην* (συχνὰ καὶ μὲ σημ. μέσου), ΠΡΚ *εἶθισμαι* (γ' ἐνικὸν *εἶθισταί* = εἶναι καθιερωμένοι). ΜΤΧ. [συν-] *εἰθισμένος*), ΥΠΡ *εἰθίσμην* καὶ *εἰθισμένος ἦν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐθισμός, ἐθισμα, ἐθιστόν, ἐθιστός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *ἔθος* (=συνήθεια) καὶ τὴν κατάληξιν *-ίζω* μὲ ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ *ἐθιδ-* (κατὰ τὰ ὀδοντιζόλ. ἐλπιδ *ἰω*—*ἐλπίζω*, ἐριδ *ἰω*—*ἐρίζω* κλπ.). ● Ἡ αὔξησις καὶ ὁ ἀναδιπλ. μὲ *ει*. (Ἀνήκει εἰς τὰ ῥ. *ἔω*, *ἐθίζω*, *ἐλίτω*, *ἔλω*, *ἔπομαι*, *ἐργάζομαι*, *ἔσιω* καὶ *ἔχω*, τὰ ὅποια πρὸ τοῦ ἀρχικοῦ *ε* εἶχον *ῥ* ἢ *σ* καὶ σχηματίζουσι τοὺς ἠϋσημένους τύπους μὲ *ει*).—Ἀρχικὸν ΘΕΜΑ: *σῦεθ-*, ἐξ οὗ πρτ. *ἐ-σῦεθ-ίζον*=*ἐ-σέθιζον*=*ἐέθιζον*=*εἶθιζον*. (Δι' *λ*. *ἔθος*, *ἐθίζω*, *ἔθω* κλπ., ἂν καὶ ὑπῆρχε κάποτε *σ* πρὸ τοῦ ἀρχικοῦ *ε*, δὲν δασύνονται, διότι ἀκολουθεῖ δασύ ἐπίσης σύμφωνον, τὸ *θ*. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν δασύνεται τὸ (σ) *ἔχω*—*ἔχω*, ἐνῶ δασύνεται τὸ *ἔξω*. Τὸ φαινόμενον καλεῖται ἀνομοίωσις).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *σύν, πρὸς, πρό*, ἀπὸ (*ἀπεθίζω* τινά = ἔξουνηθίζω κάποιον).—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀσκῶ, παιδεύω* περιφρ. ἐν *ἔθει εἰμί*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργ. μὲ αἰτ. καὶ τελ. ἀπομφ. *ἐθίζω τινα ποιεῖν* (τι). Τὸ μέσον μὲ τελ. ἀπομφ. *ἐθίζομαι ποιεῖν* (τι).

ἔθω (ποιητ.)=ἔχω τὴν συνήθειαν, συνηθίζω νὰ... Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΠΡΚ *εἶωθα* καὶ ὁ ΥΠΡ *εἶώθειν* μὲ σημασίαν Ἐνεστῶτος καὶ Παρατατικοῦ (ΜΤΧ. *εἰωθῶς*, οὐδέτερον τὸ *εἰωθός*. Κατὰ τὸ *εἰωθός*=κατὰ τὴν συνήθειαν, τὰ *εἰωθότια*=τὰ συνειθισμένα, ἐπίφρ. *εἰωθότως*=κατὰ τὸ σύνηθες).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ βλ. ἀνωτέρω ῥ. *ἐθίζω*. Ἐπὶ τὸ ἀρχικὸν θέμα *σῦεθ-* (ἐξ οὗ *ἔθος*) καὶ ἕτερον θέμα *σῦηθ-* μὲ ἕκτασιν τοῦ *ε* εἰς *η* (ἐξ οὗ *ἦθος*). Ἡ τροπή τοῦ *η* εἰς *ω* (πρβλ. ἀρήγω—ἀρωγή, ῥήγμα καὶ ῥωγμή, βῆμα καὶ βωμός κλπ.) ἔτρεψε τὸ θέμα *σῦηθ-* εἰς *σῦωθ-* κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὑπερσυντελικού: *ἐ-σε-σῦώθ-ειν*=*ἐ-ε-ώθειν*=*εἰώθειν*. Ἐπὶ τὸν ὑπερσ. καὶ τὸ *ει* τοῦ παρακειμ. *εἶωθα* (ἀντὶ σε *σῦωθ-α*=ἔωθα).

εἰκάζω=ἀπεικονίζω, παρομοιάζω, συμπεραίνω.—ΠΡΤ *ἦκαζον* καὶ *εἶκαζον*, μέσ. ΜΕΛ μὲ ἔνεργ. σημ. *εἰκάσσομαι*, ΑΟΡ *ἦκασα* καὶ *εἶκασα* [-ἄσα]. ● Παθ. *εἰκάζομαι*, ΠΡΤ *ἦκαζόμην* καὶ *εἰκαζόμην*, [παθ. ΜΕΛ *εἰκασθήσομαι*, μτγν.], παθ. ΑΟΡ *ἦκασθην* καὶ *εἰκασθην*, ΠΡΚ *ἦκασμαι* καὶ *εἶκασμαι*, ΥΠΡ *ἦκάσμην* καὶ *εἰκάσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εἰκασία*, [ἀπ] *εἰκασμα*, *εἰκαστής* (*εἰκαστικός*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀναλογικὸν θέμα: *εἰκαδ-* (κατὰ τὰ ὀδοντιζόλ. εἰς *-άζω*, ὡς φράδ *ἰω*=*φράζω* κλπ.). Θαμιστικὸν τοῦ ἀχρήστου ῥ. *εἶκα* (=ὀμοιάζω). ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό, ἀντί, παρά, πρός*. →

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ὁμοιω̄, παραβάλλω, τεκμαίρομαι*, [ὑπο]τοπάζω κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με̄ αίτιατ. *εικάζω τινά ἢ τι*=ἀπεικονίζω κάποιον ἢ κάτι.
2. με̄ αίτιατ. καί δοτ. *εικάζω τινά τι*=παρομοιάζω κάποιον πρὸς κάτι ἄλλο.—3. με̄ εἰδικὸν ἀπρμφ.=συμπεραίνω ὅτι..., ὑποθέτω ὅτι...

εἰκῶ=ὑπείκω, ὑποχωρῶ, ἐνδίδω.—ΠΡΤ *εἶκον*, ΜΕΛ *εἶξω*, ΑΟΡ *εἶξα*, ΑΟΡ β' *εἶκαθον* (μόνον εἰς τοὺς τύπους τῆς ὑποτ. *παρεικάθη* καὶ εὐκτ. *ὑπεικάθουμι*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *Ἔικ-* με̄ τὸ προθεματικὸν *ε-* ἐν ἀρχῇ: *ε-Ἔικ-ω*=*εἶκω*. Ἀναώξιτον, ὅπως καὶ τὸ *εἶργω-εἶργον* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με̄ τὰς προθέσεις ὑπὸ καὶ *παρά*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐνδίδωμι, παραχωρῶ, συγχωρῶ* (=ἐπιτρέπω) κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με̄ δοτικὴν [ὑπ]εἶκω *τινί*. Ἀπρόσ. *παρεῖκει*=ἐπιτρέπεται.

[εἶκω]=ὁμοιάζω (ποιητ.). Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΠΡΚ *ἔοικα* καὶ γπρ *ἔφκειν*, λαμβανόμενοι με̄ σημασίαν Ἐνεστ. καὶ Παρατ. Ἐνεστ. *ἔοικα* (=ὁμοιάζω), *ἔοικας, ἔοικε* κλπ., Ἀπρμφ. [*εοικένας* καὶ] *εἰκέναι*, Μτχ. [*εοικῶς* καὶ] *εἰκῶς, -υῖα, -ός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *Ἔεικ-*=*Ἔοικ-* καὶ *Ἔικ-* (πρβλ. *λείπω*, πρκ. *λέλοιπα*, ἀορ. β' *ἔλιπον*). Ὄθεν *Ἔε-Ἔοικα*=*ἔοικα*. Ἀπὸ τὸ θέμα *Ἔικ-* τὸ ἀπρμφ. καὶ ἡ μτχ.: *Ἔε-Ἔικέναι*=*εἰκέναι*, *Ἔε-Ἔικῶς*=*εἰκῶς*. Ἀπὸ τὸ *Ἔε-Ἔοικα* (=ἔοικα) τοῦ Παρακειμένου προέκυψεν Ἐπερσυντ' *ε-Ἔε-Ἔοικειν*=*ε-εοικειν*=*ἠοικειν*, ἔπειτα δὲ κατ' ἀντιμεταχώρησιν: *εἶφκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εἰκῶν* καὶ (ἐκ τῆς μτχ. *εἰκῶς*) ἐπίρρ. *εἰκῶτως*. Ἐπίσης τὰ ποιητ. *ἰκῆλος* καὶ *εἶκῆλος*=ὁμοιος· πρβλ. *θεοεἰκῆλος, ἀνδρεἰκῆλος* κ.ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *προεοικα*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δοκῶ, φαίνομαι* κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με̄ δοτικὴν: *φιλοσόφῳ ἔοικας*.—2. με̄ ἀπρμφ. *ἔοικας φιλοσοφεῖν*.—3. με̄ κατηγορημ. μτχ. *ἔοικας φιλοσοφῶν*.—4. Ἀπροσώπως τὸ γ' ἐνικὸν εἰς τὴν παρενθετικὴν φράσιν *ὡς ἔοικε*=ὡς φαίνεται.

εἶλον: ἀορ. β' τοῦ ὄ. *αἰρέω-ῶ*.

εἶλῶ (-έω)=τυλίγω, συνωθῶ.—Πλήν τοῦ ἔνεργ. καὶ παθ. Ἐνεστῶτος, οἱ ἄλλοι χρόνοι ποιητ. καὶ μτγν.: ΠΡΤ *εἶλλον*, ΜΕΛ *εἶλῆσω*, ΑΟΡ *εἶλῆσα*. ● Παθ. *εἶλοῦμαι* [-έομαι], ΠΡΤ *εἶλούμην*, παθ. ΑΟΡ *εἶλήθη*, ΠΡΚ *εἶλημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀν., ἐν, περι, συν-]εἶλησις, *εἶλημα, εἶλητός* (ἐξ οὗ καὶ τὸ *εἰλητὸν* ἢ *εἰλητᾶριον* τῶν βυζαντινῶν = χειρόγραφον τυλισσόμενον εἰς σχῆμα κυλίνδρου).

εἶμαρται=εἶναι πεπρωμένον (μτχ. *εἶμαρμένος*): βλ. ὄ. *μείρομαι*.

εἰμί=εἶμαι, ὑπάρχω.—Ἐνεστ. **εἰμί** (εἶ, ἐστί, ἐσμέν, ἐστέ, εἰσί. Ὑποτ. ὦ, ἦς, ἦ, ὦμεν, ἦτε, ὦσι. Εὐκτ. εἶην, εἶης, εἶη κλπ., Προστ. ἴσθι, ἔστω κλπ., Ἀπομφ. εἶναι, Μτχ. ὄν, οὔσα, ὄν), ΠΡΤ ἦν καὶ ἦ (ἦσθα, ἦν, ἦμεν, ἦτε, ἦσαν), ΜΕΛ **ἔσομαι**.—[Οἱ ἄλλοι χρόνοι ἐκ τοῦ ὄ. γίγνομαι:] ΛΟΡ β' **ἐγενόμην**, ΠΡΚ **γέγονα**, ΥΠΡ **ἐγεγόνειν**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ῥίζα **ἐσ-** (πρβλ. λατιν. *es-se*), ἐξ οὗ [**ἐσ-μῖ**=**εἰμί**]=**εἰμί**, [**ἐσ-οῖ**=**ἐ-οῖ**]= **εἶ**, [**ἐσ-τί**]= **ἐστί** (λατιν. *est*), **ἐσ-μὲν** κλπ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **οὐσία** (παρουσία, ἀπουσία, ἐξουσία κλπ.), ἐπιφρ. **ὄντως** (ἐκ τῆς μτχ.), ὄημ. ἐπιφ. **συνεστέον** (=δεῖ συνεῖναι). Ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης ἐπίσης: **ἐσ-θ-λός** (=αγαθός), **ἐτός** (=ἐκείνος ποῦ ἐστί, ὑπάρχει, ὁ ὑπαρκτός, ὁ βέβαιος) καὶ **ἐτέος** (=ἀληθής, πραγματικός, ἐξ οὗ Ἐτεόκητες = οἱ γνήσιοι Κρητες), **ἐνυμος** (=ἀληθινός, γνήσιος), ἐξ οὗ καὶ τὸ **ἐνυμον**(=ἡ ἀληθῆς παραγωγή μιᾶς λέξεως), **ἐνυμ-ηγορία**=τὸ λέγειν τὴν ἀλήθειαν, ἡ ἐκφρασις τῆς ἀληθείας, κ.ά.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀπό, ἐξ, ἐν, μετά, παρά, περί, πρός, σύν, συμπαρ.—**Ἀπτεῖμι** (μτχ. ἀπών)=εἶμαι ἀπών.—**Ἐξείμι**: βλ. ὄ. ἔξεισι.—**Ἐνεῖμι**=ἐνυπάρχω· κυρίως ἀπρόσ, **ἐνεσσι** καὶ **ἐνι**=εἶναι δυνατόν (μτχ. τὸ ἐνόν· πρβλ. ἐκ τῶν ἐνότων).—**Μέτεστί** (μοῖ τινος)=μετέχω τινός.—**Πάρεμι**=παρευρίσκομαι· μτχ. παρών· ἀπρόσ, **πάρεσσι** καὶ **πάρα**=εἶναι δυνατόν **πάρεστί μοι**=μοῦ εἶναι πρόχειρον, μοῦ εἶναι εὐκόλον, δυνατόν.—**Περίεμι**=ὑπερέχω, ἀπορέω.—**Πρόσειμι**=προσυπάρχω, συμπαρευρίσκομαι.—**Σύνειμι**=συναναστρέφομαι.

ΤΟΝΙΣΜΟΣ: Οἱ δυσύλλαβοι τύποι τῆς Ὅριστ. τοῦ Ἐνεστώτος (δηλ. ὄλοι οἱ τύποι τοῦ **εἰμί**, π λ ἢ ν τοῦ **εἶ**) εἶναι λέξεις ἐγκλιτικαί. ● Τὸ γ' ἐν. **ἐστί** τονίζεται **ἔσσι**: 1. εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προτάσεως, 2. ὅταν σημαίνει ὑπάρχει (**ἔσσι Θεός**), ἐπιτρέπεται ἢ εἶναι δυνατόν (**ἔσσι λαβεῖν**), 3. μετὰ τὰς λέξεις **ὄν, μὴ, εἶ, ὡς, καί, ἀλλ'**, **τοῦτ' κ. ἄ.**, 4. εἰς τὰς φράσεις **ἔστιν ὅς** (=κάποιος), **ἔστιν ὅτι** (=ἐνίστε), **ἔστιν ὅπως** κ.ά., 5. ὅταν ἐκθλίβεται τὸ τελικόν του **ι** (**ἔστ'**). ● Ὅταν τὸ ὄ. εἶναι σύνθετον, ἀναβιβάζει τὸν τόνον εἰς τὸν Ἐνεστώτα τῆς Ὅριστ. καὶ Προστ.: **πάρ-ειμι**, **πάρεσμεν**, **πάρεσσι** κλπ., προστ. **πάρ-ἴσθι**· ἀλλὰ ὑποτ. **παρῶ**, εὐκτ. **παρεῖην**, ἀπομφ. **παρεῖναι**, μτχ. **παρών**, παρατατ. **παρῶν**, **παρῶσα**, **παρῶσαν** κλπ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. ὡς συνδέτικόν συνδέει τὸ κατηγορούμενον μετὸ ὑποκειμένον: **Σωκράτης ἐστί σοφός**.—2. ὡς ὑπαρκτικόν χρησιμοποιεῖται μετὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ «ὑπάρχω» καὶ εἶναι οὐδετέρως διαθέσεως: **ἔστι Θεός**. 3. ὡς βοηθητικόν χρησιμεύει πρὸς σχηματισμὸν περιφραστικῶν τύπων ἄλλων ῥημάτων: **λελυκότες ἦσαν**=ἐλελύκεσαν, **νομοθετῶν ἦν**=ἐνομοθέτει.—4. μετὰ πρὸς. ἀποτελεῖ διαφόρους φράσεις μετὰ ποιήσεως σημασίας: **ἐν χαρῇ ἢ ἐν λύπῃ εἰμί**=χαίρω ἢ λυποῦμαι, **ἐν ἐλπίδι εἰμί**=ἐλπίζω, **διὰ φόβον εἰμί**=φοβοῦμαι, **ἐν ἐμοί** (ἢ ἐν σοί) **ἐστί** (τι)=ἀπὸ μένα (ἢ ἀπὸ σένα) ἐξαρτᾶται· **εἰμί περί τι**=ἀσχολοῦμαι μετὰ τι, **εἰμί ὑπό τινα** ἢ **ὑπό τινα**=εἶμαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τινός, **εἰμί ἀπ' οἴκου**=εἶμαι μακρὰν τῆς πατρίδος μου. ● ΑΠΡΟΣΩΠΩΣ:—1. **ἐστί** ἢ **ἐνεσσι** ἢ **ἔξεισσι** κλπ.†τελ. ἀπαρέμφ. (**ἔξεισσι Κλαῦμενοις ἀσχημονεῖν**).—2. μετὰ οὐσιαστικόν ἢ

μὲ οὐδέτ. ἐπιθέτου ἀποτελεῖ ἀπροσώπους ἐκφράσεις: *ἀνάγκη ἐστὶ* +ἀπομφ., *χρῶν ἐσσι, οἶόν τ' ἐσσι, ἄξιον, δυνατὸν, εἰκός, ῥάδιον, χαλεπὸν* κλπ. Συνηθέστατα δὲ παραλείπεται τὸ *ἐστὶ* ὡς εὐκόλως ἐννοούμενον: *ἄξιον ἐνθυμηθῆναι* (=ἄξιόν ἐστι). Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον χρησιμοποιεῖται καὶ εἰς τὴν μετοχήν: *δυνατὸν ὄν ἢ ῥάδιον ὄν ἢ χαλεπὸν ὄν* κλπ. +τελ. ἀπομφ. (αιτιατικὴ ἀπόλυτος) ἢ καὶ μόνον του, ἀπλοῦν ἢ σύνθετον: *ὄν, ἐξὸν* κλπ.+τελ. ἀπομφ.: *ἐξὸν αὐτῷ πολεμεῖν, οὐκ ἐπολέμει* (=ἐνῶ τοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ πολεμῇ...).

εἶμι=θά ἔλθω, θὰ πάω.—Οἱ τύποι τῆς Ὀριστικῆς *εἶμι, εἶ, εἶσι, ἔμεν, ἔτε, ἔσιν* χρησιμοποιοῦνται πάντοτε ὡς Μέλλων τοῦ ῥ. *ἔρχομαι*. Εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, καθὼς καὶ εἰς τὸ ἀπομφ. καὶ τὴν μτχ., οἱ τύποι τοῦ *εἶμι* χρησιμοποιοῦνται ὡς ἔνεστ. καὶ ὡς μέλλ. **ΕΝΕΣΤΩΣ**: Ὀριστικῆς *ἔρχομαι*, Ὑποτ. *ἔω, ἔης, ἔη* κλπ., Εὐκτ. *λοῖον, -ης, -η* κλπ. ἢ *λοῖμι, ἔοις, ἔοι* κλπ. Προστ. *ἔθι, ἔτω, ἔτε, ἰόντων* καὶ *ἔτωσαν*, Ἀπομφ. *ἔεναι*, Μτχ. *ἔών, ἔουσα, ἔόν*. **ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ**: *ἦα* καὶ *ἦειν* (ἦεις καὶ ἦεισθα, ἦει, πληθ. ἦειμεν καὶ ἦμεν, ἦτε, ἦσαν καὶ ἦσαν).

ΜΕΛΛΩΝ: *εἶμι* (Εὐκτ., Ἀπομφ., Μτχ. ὁμοία μὲ τὸν ἔνεστῶτα). **ΛΟΡΒ'** *ἦλθον*, ΠΡΚ *ἔλήλυθα*, ΥΠΡ *ἔληλύθειν*.—Προβλ. ῥ. *ἔρχομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα: *εἶ-* εἰς τὸν ἐν. τοῦ *εἶ-μι* καὶ εἰς τὸν Παρατ. ἦ-α καὶ ἦ-ειν (μὲ χρον. αἰῆ.). Εἰς τοὺς ἄλλους τύπους θέμα *ἔ-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἰτός* (=αὐτὸς ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν διαβῇ), *ἐξ* οὗ *προσ-ιτός, ἀποσ-ιτός, ἀμαξ-ιτός* (=διαβατός εἰς ἀμάξας), *ἰτέον* (=δεῖ ἰέναι), *ἔτης* (=τολμηρός), *ἰταμός* (=θρασύς), *εἰσ-ιτήριον, ἐξ-ιτήριον, ἐξ-ιτήλος, ἀνεξίτηλος* κ.ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό, διά, διεξ-, εἰς, ἐξ, ἐπί, ἐπεξ-, παρά, περί, πρό, πρόσ, σύν*. Σύνθετον ἀναβιβάζει τὸν τόνον (ὅπως καὶ τὸ *εἶμι*) εἰς τὸν Ἐνεστ. τῆς Ὀριστ. καὶ Προστ.: *ἄπειμι* (=ἀπέρχομαι), προστ. *ἄπιθι*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ, ΣΥΝΤΑΞΙΣ κλπ.: βλ. ῥ. *ἔρχομαι*.

εἶργνυμι (πάντοτε σύνθ. *καθεἰργνυμι*) καὶ σπαν. *εἰργνύω*=ἐμποδίζω τὴν ἔξοδον, ἐγκλείω εἰς δεσμοπήριον.—**ΛΟΡ** *εἶρξα*. ● Παθ. *καθ-εἰργνυμαι*, παθ. **ΛΟΡ** *εἶρχθην*, ΠΡΚ *εἶργμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εἰρκτή, εἰργμός* =φυλακὴ, *εργάθειρος*, *ἔρκος* (=φραγμός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχαῖον θέμα *ἔργ-*, ἐξ οὗ (μὲ τὸ προθεματικὸν *ε-* ἐν ἀρχῇ: *ε-ἔργ-*) ἔπειτα *εἶργ-*. Ὁ ἔνεστῶς *εἶργω* (μὲ δασεῖαν) ἀχρηστος εἰς τοὺς ἀπ. περὶορ. Μὲ τὸ πρόσφραμα *-νυ*=ἔνεστῶτικὸν θέμα *εἶργ-νυ*.

εἶργω=ἐμποδίζω.—ΠΡΤ *εἶργον*, ΜΕΛ *εἶρξω*, **ΛΟΡ** *εἶρξα*. ● Παθ. *εἶργομαι*, ΠΡΤ *εἰργόμην*, μέσος (μὲ παθ. σημ.) ΜΕΛ *εἶρξομαι*, παθ. **ΛΟΡ** *εἶρχθην*, ΠΡΚ *εἶργμαι*. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἡ αὐτὴ ῥίζα *Ἔεργ*, ἐξ ἧς καὶ τὸ ἄχρηστον παρ' Ἀττικοῖς *εἶργω* (μὲ δασείαν) καὶ τὸ *εἶργνμι* (βλ. ἀνωτέρω).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὸς προθ. *ἀνά, ἀπό, διά, ἐξ, κατά, περί*: *Ἀπειργω*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: [ἀπ-]εἶργω, ἐκ-κλείω, ἐμποδίζω, κολύω.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. *εἶργω τινά τινος* ἢ *ἀπό τινος*=ἐμποδίζω, ἀποκλείω κάποιον ἀπὸ κάτι.—2. *εἶργω τινά μὴ*+ἀπρμφ. ἢ *εἶργω τινά ὥστε μὴ*+ἀπρμφ.: *εἶργω τινά μὴ πολεμεῖν*=ὥστε μὴ...

εἰρηνεύω: μόνον ὁ Ἑνεστ. εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. Συνηθέστεραι αἱ περιφράσεις: *ἐν εἰρήνῃ εἰμὶ* ἢ *εἰρήνῃ ἔχω* ἢ *εἰρήνῃ ἄγω*.

εἶρω=συνδέω, πλέκω. Συνηθῶς *συνείρω*.—ΠΡΤ *εἶρον*, ΛΟΡ *εἶρα*, ΠΡΚ *εἶρκα*. ● Πιθ. ΠΡΚ *εἶρμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ῥίζα *σερ-* (λατιν. sero=συνάπτω), ἐξ ἧς *σερ-ῖω*=ἔρω=*εἶρω* (μὲ ψιλὴν, ἐνῶ δασύνονται τὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εἰρμός, συνειρμός, ἔρμα* (τό), *ἔρμος* (=περιδέματιον), *ἔρμαθός* κ.ά. ● Ἄσχετος εἶναι ὁ ποιητ. τύπος *εἶρω*=ὀμιλῶ (ἀπὸ τὸ θέμα τοῦ *εἶρω*, *εἶρκα*. Βλ. ῥ. *λέγω*).

εἰρώνευομαι: Ἀποθ. Μόνον ὁ Ἑνεστ. (καὶ σύνθ. *κατειρωνεύομαι*) καὶ ὁ ΜΕΛ *εἰρωνεύσομαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

εἶωθα: ΠΡΚ μὲ σημασίαν ἐνεστῶτος.—Βλ. ῥ. *ἔθω*.

ἐκκλησιάζω=προσέρομαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, λαμβάνω μέρος εἰς δημοσίαν συνέλευσιν, συνεδριάζω.—ΠΡΤ *ἠκκλησίαζον* καὶ *ἐξεκκλησίαζον*, ΜΕΛ *ἐκκλησιάσω*, ΛΟΡ *ἠκκλησίασα* καὶ *ἐξεκκλησίασα*. ● Μτγν. τὸ *ἐκκλησιάζομαι* (=προσέρομαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν=ναόν).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *ἐκκλησία* (ἐκ+καλῶ, *ἐκκλησιος, ἐκκλησία*) μὲ κατάλ. -ζω, κατὰ τὰ *ἀγορά*—*ἀγοράζω* κτλ. Λαμβάνει χρονικὴν αὐξήσιν ἔξωθεν (κανονικῶς, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ῥ. σύνθετον μὲ προθέσειν): *ἠκκλησίαζον*. Σοχνὰ ὅμως λαμβάνει συλλαβικὴν αὐξήσιν μεταξὺ προθέσεως καὶ ῥήματος: *ἐξ-ε-κκλησίαζον*.

ἐκών, ἐκοῦσα, ἐκόν=θέλων, -ουσα, -ον, θέλοντας, ἐκούσιως. (Μτγ. ἀχρήστου ῥ., ἢ ὅποια ἔμεινεν ὡς ἐπίθ. μὲ ἐπίρρ. σημασίαν).

Ἐκ τὴν μτγ. *ἐκών, -οῦσα, -όν* (ΘΕΜΑ: *Ἔεκ-*), μὲ τὸ στερητικὸν *ἀ-* ἐν ἀρχῇ, προῆλθε τὸ ἐπίθ. (*ἀ-Ἔέκων*)=*ἀ-έκων* καὶ συνηρημ. *ἄκων, ἄκουσα, ἄκον* (=μὴ θέλοντας, παρὰ τὴν θέλησιν). Πρβλ. *ἐκόν ἄκων*=θέλοντας καὶ μὴ. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐκούσιος*, ἐξ οὗ ἐπίρρ. *ἐκούσιως, ἀκούσιος*, ἐξ οὗ ἐπίρρ. *ἀκούσιως* καὶ *ἀκότως*.

ἐκνευρίζω = κόπτω, ἀφαιρῶ τὰ νεῦρα· καθιστῶ κάτι ἢ κάποιον ἀνευρον, μαλθακόν· ἀδυνατίζω, ἀποχαυνώνω. — Μτγ. παθ. ΠΡΚ *ἐκνευρισμένοι* = στερηθέντες τῆς δυνάμεως, ἀποχαυνωμένοι. Τὰ ἄλλα μτγν., ὡς καὶ τὸ συνών. ὁ. *ἐκνευρῶ-ῶ*.

ἐλαττώ-ῶ = ἐλαττώνω, ὀλιγοστεύω. — [ΠΡΤ *ἡλάττων*, ΜΕΛ *ἐλαττώσω*]· εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἔνεστ. καὶ ὁ ΛΟΡ *ἡλάττωσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἐλαττοῦμαι* [-όομαι], ΠΡΤ *ἡλαττούμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἐλαττώσομαι*, παθ. ΜΕΛ *ἐλαττωθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἡλαττώθην*, [ΠΡΚ *ἡλάττωμαι*, μτγν.].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐλάττωσις*, *ἐλάττωμα* (ἔξ οὗ *ἐλαττωματικός*).

ἐλαύνω = θέτω κάτι εἰς κίνησιν πρὸς τὰ ἔμπροσ, τρέχω (κυρίως ἔφιππος ἢ ἐπὶ ἄρματος), διώκω, καταδιώκω. — ΠΡΤ *ἤλαυνον*, συνηρημ. ΜΕΛ *ἐλῶ* (*ἐλῶς*, *ἐλῶ*, *ἐλῶμεν*, *ἐλῶτε*, *ἐλῶσι*), ΛΟΡ *ἤλασα* [-ῆσα], ΠΡΚ *ἐλήλακα* (μὲ ἀττ. ἀναδιπλ.), [ΥΠΡ *ἐληλάκειν*]. ● Παθ. *ἐλαύνομαι*, ΠΡΤ *ἤλαυνόμην*, [μτγν. οἱ ΜΕΛ *ἐλάσομαι* καὶ *ἐλαθήσομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἤλασάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἤλάθην*, ΠΡΚ *ἐλήλαμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ελα-*, ἔξ οὗ ἔνεστωτ. θέμα *ελαυν-* (μὲ τὸ πρόσφνμα *-νν-*, κατὰ τὸ *δεικ-νύ-ω*, ἔγινεν **ελα-νύ-ω* καὶ ἔπειτα, κατ' ἀντιμετάθεσιν τῶν γραμμῶν *ν* καὶ *υ* = *ἐλαύνω*). Ἄπαντῶ καὶ ποιητ. ὁ. *ἐλάω-ῶ* (ὅμοιον μὲ τὸν μέλλοντα τοῦ *ελαύνω*). Τὸ *α* τῆς συλλαβῆς *λύ* εἰς ὅλους τοὺς τύπους καὶ τὰ παράγωγα βραχύ. Ὁ προκ. μὲ ἀττ. ἀναδιπλ.: *ἐλ-ἐλᾶ-κα* = *ἐλήλακα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐλαοῖς* (προέλαοις, διέλαοις, ἐξέλαοις, μτγν. ἀπέλαοις, ἐπέλαοις, εἰσέλαοις κ. ἄ. Νεώτ. παρέλαοις), *ἐλάτης* (ὡς β' συνθετ. *-ἡλάτης*· πρβλ. *βοηλάτης*, *ὄνηλάτης*, *ἄμαξηλάτης*, *ἄμαρτηλάτης*, *στρατηλάτης* κ. ἄ. Μεσαιων. *ἀπελάτης*, νεώτ. *προπο-λάτης*, *μυροστολάτης*), *ἐλατὸς* (ὡς β' συνθετ. *-ἡλατὸς*· πρβλ. *ἐνήλατος*, *σφροῆλατος*, *νεῆλατος* κ. ἄ.), *ἐλατήρ* (ἔξ οὗ *ἐλατήριος*, *ἐλατήριον*), *ἐλαίον*, *ἐλασμα* καὶ ἔφετ. ὁ. *ἐλασεῖω* (= ἐπιθυμῶ νὰ πορευθῶ, νὰ ἵπευσῶ). ΣΥΝΘΕΤΑ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό*, *διά*, *εἰς*, *ἐξ*, *ἐπί*, *παρά*, *περί*, *πρό*, *πρός*, *ὑπό*, *ὄν*. ΠΑΡΑΣΥΝΘΕΤΑ: *ξενηλατέω-ῶ*, *ίχνηλατῶ* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ὄν. ἀρχικῶς μεταβατικόν: *ἐλαύνω ἵππου*. Ἔπειτα ἀμετάβατον: *ἐλαύνω* = προχωρῶ, πορεύομαι, τρέχω.

ἐλαφρίζω (= ἐλαφρώνω) καὶ **ἐλαφρῶ-ῶ** (= ἐλαφρώνω) καὶ **ἐλαφρύνω**. — Ὅλα μτγν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον περιφρ. *καθίστημί τι ἐλαφρόν*, παθ. *ἐλαφρὸς γίγνομαι* κλπ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἐλαφρός*. — Κατὰ τὰ *δοῦλος* — *δουλόω*, *εἰσέθερος* — *εἰσθερώω* κλπ., οὕτω καὶ *ἐλαφρός* — *ἐλαφρώω*. Τὸ δὲ *ἐλαφρύνω* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ ἀντίθ. *βαρύνω*, ὅπερ ἰδὲ ἀνωτέρω. [Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *βαρὺς* καὶ νεοελλ. *ἐλαφρὺς*].

ἐλέγχω = ἐξετάζω, ἀνακρίνω, ἀποδεικνύω || ἐπιπλήττω, ἐπικρίνω, κατηγορῶ. — ΠΡΤ *ἤλεγχον*, ΜΕΛ *ἐλέγξω*, ΛΟΡ *ἤλεγξα*. ● Παθ. *ἐλέγχομαι*, ΠΡΤ *ἤλεγχόμην*, παθ. ΜΕΛ *ἐλεγχθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠλέγχθην*, ΠΡΚ *ἐλήλεγμα*, ΥΠΡ *ἐληλέγμην* ἢ *ἐληλεγμένος ἦν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐλεγχος*, *ἐλεγκτής* (*ἐλεγκτικός*), *ἐλεγκτός* (*ἀνεξ-ἐλεγκτός*) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ἐλεγχ-*. Μέλλ. *ἐλέγχ* + *σω* = *ἐλέγσω*. Παράγ. *ἐλεγχ-τής* = *ἐλεγκ-τής*. Ὁ Παοακείμ. (μὲ ἀττ. ἀναδιπλ. *ἐλ-ἐλεγχ-μαι*) = *ἐλήλεγμα* = *ἐλήλεγγ-μαι* = *ἐλήλεγμα*, (*ἐλήλεγγ-σαι* =) *ἐλήλεγγαι*, (*ἐλήλεγγ-ται*) = *ἐλήλεγγται*, -*γμεθα*, -*γχθε*, *ἐληλεγμένοι εἰσίν*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἐξ-ἐλέγχο*, *δι-ἐλέγχο*, *ἀτ-ἐλέγχο*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργ. μὲ αἰτιατ.: *ἐλέγχο* τινά ἢ *ἐλέγχο* τι. — Τὸ παθητ. συνήθως μὲ κατηγορημ. μτζ.: *ἐλέγχεται ψευδόμενος*.

ἐλελίζω = φωνάζω ἐλελεῦ, ἀλαλάζω, κραυγάζω. — Μόνον ὁ Ἐνεστ. καὶ ὁ ΛΟΡ *ἠλελίξα*.

Ἄπο τὴν πολεμικὴν κραυγὴν *ἐλελεῦ*· πρβλ. συνών. ὁ *ἀλαλάζω*.

ἐλευθεριάζω = σκέπτομαι ἢ ἔνεργῶ ὡς ἐλεύθερος, εἶμαι φιλελεύθερος. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. τὸ ἀπομφ. ΛΟΡ *ἐλευθεριάσαι*. Τὰ ἄλλα μτζν. — Βλ. ἐτυμολογικὰ ἐπομένου ὁμήματος.

ἐλευθερῶ [-όω] = ἐλευθερώνω. — [ΠΡΤ *ἠλευθέρουν*], ΜΕΛ *ἐλευθερώσω*, ΛΟΡ *ἠλευθέρωσα*, [ΠΡΚ *ἠλευθέρωκα*, ΥΠΡ *ἠλευθερώκειν* μτζν]. ● Παθ. *ἐλευθεροῦμαι* [-όμαι], ΠΡΤ *ἠλευθεροῦμην*, παθ. ΜΕΛ *ἐλευθερωθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠλευθερώθην*, ΠΡΚ *ἠλευθέρωμαι*, ΥΠΡ *ἠλευθερώμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*ἀπ-*] *ἐλευθέρωσις*, *ἐλευθερωτής*, *ἐλευθερωτόων*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἐλεύθερος* (πρβλ. *δοῦλος*—*δουλόω*, *ελαφρός*—*ελαφρόω* κ.τ.ῶ.), ἐξ οὗ καὶ *ἐλευθερία* καὶ ἕτερον ἐπίθ. *ἐλευθέριος* (καὶ κύριον ὄνομα Ἐλευθέριος). Ἄπο τὸ ἐπίθ. *ἐλευθέριος* τὸ ὄ. *ἐλευθεριάζω*, ὅπερ ἰδὲ ἀνωτέρω.

ἐλεῶ [*ἐλεέ-ω*] = αἰσθάνομαι ἔλεος (= οἶκτον) γιὰ κάποιον, εὐσπλαγχνίζομαι κάποιον. — ΠΡΤ *ἠλέουν* [ἠλέε-ον], ΜΕΛ *ἐλεήσω*, ΛΟΡ *ἠλέησα*. ● Παθ. [*ἐλεέ-ομαι*] = *ἐλεοῦμαι*, ΠΡΤ *ἠλεοῦμην*, παθ. ΜΕΛ *ἐλεηθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠλεήθην*, [ΠΡΚ *ἠλέημαι*, μτζν].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐλεήμων* (ἐξ οὗ *ἐλεημοσύνη*), *ἀνελέητος* (ὄχι *ἀνηλέητος*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ἐλεε-*. Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ οὖο. *ἔλεος* (ἀρχ. ὁ *ἔλεος*, μτζν. τὸ *ἔλεος*), ἐξ οὗ καὶ *ἐλεεινός* = ὁ κινῶν τὸν οἶκτον. Ἐπίσης *νηλεής* (*νη*+*ἔλεος*)· πρβλ. *νη*+*ἄνεμος* = *νηνεμία*) = ὁ ἄνευ οἴκτου, ὁ *ἀνηλεής* = ἄσπλαγχος (ἄσχετον ἐτυμολογικῶς τὸ συνών. *ἀνίλεως* = α στερητ. + *ἔλεος*).

ελίττω [ῆ -σσω]=τυλίγω.—[ΠΡΤ *είλιττον*, ΜΕΛ *ελίξω*], ΑΟΡ *είλιξα* [ῆ]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ελίττομαι*, [ΠΡΤ *είλιττόμην*, ΜΕΛ *ελίξομαι*, μέσ. ΑΟΡ *είλιξάμην*], παθ. ΑΟΡ *είλιχθην* (μὲ σημ. μέσ.), ΠΡΚ *είλιγμα* [καὶ μτγν. μὲ ἀττ. ἀναδιπλ. *εήλιγμα*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [άν-, ἐξ-] *ελιξίς*, *ελιγμός*, *ελικτός* (εὐελικτος) κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἐκ τὸ οὖσ. *ελιξ* (=ελικ-ς, γεν. *ελικ-ος*) ΘΕΜΑ *ελικ-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *j* = *ελικ-jω* = *ελίττω* (πρβλ. κηρυκ-*jω* = *κηρύττω* κ.τ.δ.). Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀρχικὸν θέμα ἦτο *Φελικ-*, ἡ αὔξησις καὶ ὁ ἀναδιπλασιασμός μεταβάλλουν τὸ ἀρχικὸν *ε-* εἰς *ει-*: ΠΡΤ. *ε-Φέλιττον*=*ε-ελίττον*=*είλιττον*, ἌΟΡ. *ε-Φέλικ-σα*=*ε-ελίξα*=*είλιξα*, ΠΡΚ. *Φε-Φέλικ-μαι*=*ε-ελιγμα*=*είλιγμα*. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἐκ* [ἐξ-], *ἐν*, *περί*.—Ἔνεργ. Ἐνεστῶς συνήθως σύνθετος: *εξελίττω*, *ἀνελίττω*, ἐνίοτε δὲ καὶ *ἀνείλιττω* (ποιητ. *είλιττω*).—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *είλιέω-ω*, *σοστρέφω*, *σοσπειράω-ω* κ.ά.

έλκοποιῶ [-έω]=προξενῶ ἔλκη || μεταφορικῶς=ἀναξέω παλαιὰς πληγὰς.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

έλκῶ - ὦ=προξενῶ ἔλκη, πληγώνω.—Ποιητ. καὶ μτγν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. τὸ παθ. *έλκοῦμαι* καὶ παράγ. *έλκωσις*.

έλκῶ [ῆ]: ὁ Ἐνεστῶς μτγν. Τὰ ἄλλα βλ. ὁ. *έλκω*.

έλκω=τραβῶ, ἔλκῶ.—ΠΡΤ *εἴλκων*, ΜΕΛ *έλξω* [καὶ μτγν. *έλκῶσω*], ΑΟΡ *εἴλκυσα* [καὶ μτγν. *εἴλξα*], ΠΡΚ *εἴλκυκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *έλκομαι*, ΠΡΤ *εἴλκόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *έλκῶσομαι*], μέσ. ΑΟΡ *εἴλκυσάμην* [καὶ μτγν. *εἴλξάμην*, παθ. ΜΕΛ *έλκυσθήσομαι* καὶ *έλχθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *εἴλκυσθην* [καὶ μτγν. *εἴλχθην*], ΠΡΚ *εἴλκυσμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: —1. τοῦ *έλκω*: *έλξις*, *όλκή*, *όλκας* (=τὸ ρυμουλκούμενον πλοῖον), *όλκος* (=μηχανὴ ἔλξεως) πρβλ. σύνθ. *έμβρονολκός*, **όμμουλκός*, ἐξ οὗ ὁ *όμμουλκῶ* ὦ, κ.ά.).—2. τοῦ *έλκῶ*: *έλκυστιός* (έλκυστικός), *έλκυστιν-δα*=*διέλκυστιν-δα*, [άν-, καθ-]*έλκυσσις*, [άν-]*έλκυστήρ* κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *Φελκ-*=*ελκ-* (καὶ *δлк-* εἰς μερικὰ παράγωγα). Πολλοὶ χρόνοι ἀπὸ θέμα *έλκν-* (ἀρχικὸν θ. *έλκνσ-*), ἐξ οὗ καὶ μτγν. ἐνεστῶς *έλκῶ* (μὲ τὸ ὅ πάντοτε βραχύ). Αὔξησις καὶ ἀναδιπλ. μὲ *ει-*: ΠΡΤ. *ε-Φέλικων*=*ε-έλκων*=*εἴλκων*, ΠΡΚ. *Φε-Φέλκυκα*=*ε-έλκυκα*=*εἴλκυκα*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά*, *ἀπὸ* (ἀφέλκω), *διά*, *ἐπί* (ἐφέλκω), *κατά* (καθέλκω), *περί*, *πρὸς* σύν.—Ἄνέλκω (ναῦν)=τραβῶ τὸ πλοῖον εἰς τὴν ξηρὰν (ἀνέλκυσσις). Ἄντίθετον *καθέλκω*=τραβῶ τὸ πλοῖον ἀπὸ τὴν ξηρὰν εἰς τὴν θάλασσαν (καθέλκυσσις).

έλλεβορίζω=ποτίζω κάποιον μὲ *έλλέβορον* (ε- ἢ ε-). Ἦτο δὲ ὁ *έλλέβορος* βοτάνη καὶ φάρμακον διὰ τοὺς φρενοβλαβεῖς.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς. (Καὶ φράσις *έλλεβόρον δεῖται*=εἶναι τρελός).

ἐλληνίζω = ὀμιλῶ τὴν ἑλληνικὴν ἢ ἀπομιμοῦμαι τοὺς Ἕλληνας (πρβλ. *ἀττικίζω* κ.τ.θ.). — Καὶ παθ. [*ἐξ-*] **ἐλληνίζομαι**. — Τὸ ῥ. εἶναι μᾶλλον μετρ.

ἐλπίζω, ΠΡΤ *ἤλπιζον*, [ΜΕΛ *ἐλπιῶ*], ΑΟΡ *ἤλπισα*, [ΠΡΚ *ἤλπισκα*, ΥΠΡ *ἤλπικειν*]. ● Παθητ. *ἐλπίζομαι*, οἱ ἄλλοι χρόνοι μετρ. : παθ. ΑΟΡ [*ἀπ-*] *ἤλπισθην*, ΠΡΚ [*ἀπ-*] *ἤλπισμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐλπισίς*, *ἐλπιστός* (δυσέλπιστος, ἀνέλπιστος) κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *ἐλπις* (γεν. *ἐλπίδ-ος*, θέμα *ἐλπίδ-*): *ἐλπίδ-ζω* = *ἐλπίζω*, ἀόρ. ἤλπίδ-σα = ἤλπισα [i].

ἐμβατεύω = ἐμβαίνω. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. σπάνιον: ΠΡΤ *ἐνεβάτενον*, ΑΟΡ *ἐνεβάτευσα*, ΠΡΚ *ἐμβεβάτευκα*. Τὰ ἄλλα ποιητ. ἢ μετρ. Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *ἐμβάτης* = ἐν + *βάτης* (= παράγ. ῥ. *βαίνω*).

ἐμπεδῶ [-όω] = ἐμπεδώνω, στερεώνω. — ΠΡΤ *ἤμπέδουν*, ΜΕΛ *ἐμπεδώσω*, ΑΟΡ *ἤμπέδωσα*. — Παράγ. *ἐμπέδωσις*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἐμπεδος* (πρόθ. ἐν + *πέδος* = ἔδαφος) = ὁ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὁ στερεός.

ἐμποδίζω, ΠΡΤ *ἐνεποδίζον*, ΜΕΛ *ἐμποδιῶ*. ● Παθ. *ἐμποδίζομαι*, [μέσ. ΜΕΛ ὡς παθητ. *ἐμποδίσομαι*, παθ. ΜΕΛ *ἐμποδισθήσομαι*, ΠΡΚ *ἐμπεπόδισμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἐπὶ τοῦ ῥ. *ποδίζω* (ἀπὸ τὸ οὐσ. *πούς*, *ποδ-ός*) δὲν ἀπαντᾷ παρὰ μόνον σπανίως εἰς τὴν μετρ. *πεποδισμένος* (= ἐπὶ ἵππων) ὁ ἔχων πέδας εἰς τὰς πόδας. Ἐπαντᾷ σύνθετον μὲ διαφόρους προθέσεις καὶ ἀναλόγους σημασίας: *ἀναποδίζω*, *συμποδίζω*, *παραποδίζω*, *εἰσποδίζω*. Μὲ τὴν πρόθ. ἐν = *ἐμποδίζω*. Κατ' ἄλλους ὁμως, τὸ ῥ. ἐσηματίσθη ἀπὸ τὸ ἐπίρρ. *ἐμποδῶν* (πρβλ. *ἐκποδῶν*), ἐξ οὗ *ἐμπόδιον* καὶ ῥ. *ἐμποδίζω*. Ἐντὶ τοῦ *ἐμποδίζω* λέγεται περιφρ. *ἐμποδῶν εἶμι ἢ ἐμποδῶν γίγνομαι τινι* καὶ *ἐμπόδιος γίγνομαι ἢ ἐμπόδιός εἰμί τινος*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *κωλύω*, [*ἀπ-*] *εἴρω*, *ἀπερύκω*, *ἀντικόπτω*, *ἀποτρέπω* κ.ἄ.

ἐμπολῶ [-άω] = ἀγοράζω καὶ πωλῶ, ἐμπορεύομαι, κερδίζω. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον σύνθετος ὁ Ἐνεστικῶς *ἀπεμπολῶ* (= *ξεπουλῶ*, *προδίδω* βλ. ῥ. *ἀπεμπολῶ*) καὶ ὁ ΑΟΡ *ἤμπόλησα*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μετρ. : ΠΡΤ [*ἀπ-*] *ἤμπόλων*, ΜΕΛ [*ἀπ-*] *ἐμπολήσω*, ΠΡΚ [*ἀπ-*] *ἤμπόληκα*. ● Παθ. [*ἀπ-*] *ἐμπολῶμαι*, [ΠΡΤ *ἀπ-*] *ἤμπολόμην*, παθ. ΜΕΛ *ἀπ-* *ἐμποληθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ [*ἀπ-*] *ἤμπολήθην*, ΠΡΚ [*ἀπ-*] *ἤμπόλημαι*.

→

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εμπόλησις* (=εμπορική συναλλαγή), *ἀπεμπολήσις* (=ξεπούλημα), *ἀπεμπολήτης*, *εμπόλημα*, *εμπολήτης* (=ἀγοραστής).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *εμπολή* (=ἐμπόρευμα, πραιμάτεια, ἐμπορική συναλλαγή, κέρδος), ὅπερ ἐκ τῆς προθ. ἐν καὶ τοῦ θέμ. *πελ-* (ἐξ οὗ ὄ. *πελάζω*, *πόλος*, *ἀμφίπολος* κλπ.). Ὡς παρασύνθετον τὸ ὄ. αὐξάνεται ἐξωθεν καὶ ὄχι μεταξὺ προθέσεως καὶ ὀήματος (ἀπαντᾷ ὁμως καὶ μτγν. ἀφ. ἐν-ε-πόλησις, ἀντὶ *εμπόλησις*). ● Κατὰ τὰ κανονικὰ παρασύνθετα εἰς *-έω*, ἀπαντᾷ καὶ μτγν. τύπος *εμπολέω-ῶ*, πρτ. *εμπόλων*.

ἐμπορεύομαι = εἶμαι ἔμπορος. — ΜΕΛ *ἐμπορεύσομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εμπόρευμα*, *εμπορευματικός*.

Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *ἐμπορος* (ἐν+πόρος) = ὁ ταξιδεύων, ὁ γεωλόγος, ὁ πραιματευτής (πρβλ. *ἀγορά* — *ἀγορεύω* κ.τ.ό.). Τὸ παρασύνθ. ὄ. *εμπορεύομαι* (=εἶμαι ἔμπορος ἢ ταξιδεύω χάριν ἐμπορίου) συμπίπτει εἰς τοὺς τύπους του μὲ τὸ σύνθετον ὄ. ἐν+πορεύομαι = *εμπορεύομαι* καὶ λαμβάνει αὐξησιν ὡς σύνθ. μὲ πρόθεσιν: ΑΟΡ *ἐνεπορευοσάμην*.

ἐμφανίζω = κάμνω κάτι ἐμφανές, παρουσιάζω. — ΠΡΤ *ἐνεφάνιζον*, ΜΕΛ *ἐμφανῶ*, ΑΟΡ *ἐνεφάνισα*, ΠΡΚ *ἐμπεφάνικα*. — Μτγν. τὸ μέσον *ἐμφανίζομαι* κλπ.

Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἐφανής* (ὅπερ ἐκ τοῦ *ἐμ-φάνω*), ἀλλὰ λαμβάνει τὴν αὐξησιν οὐχὶ ὡς παρασύνθ., ἀλλ' ὡσάν νὰ ἦτο ὄ. σύνθ. μὲ πρόθεσιν.

ἐμῶ [-έω] = ξερονῶ. — ΠΡΤ *ἤμουν*[-εον], ΑΟΡ [ἐξ-] *ἤμεσα*. — Ποιητ. καὶ μτγν. τύποι: ΜΕΛ *ἐμέσω* καὶ συνηρ. *ἐμῶ*, ΠΡΚ *ἐμήμεκα*, ΥΠΡ *ἐμημέκειν*. ● Μέσ. ΜΕΛ *ἐμοῦμαι*, παθ. ΜΕΛ *ἐμεθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἠμέθην*, ΠΡΚ *ἐμήμειμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἔμετος* (ἐξ οὗ *ἐμετικός* καὶ μτγν. ὄ. *ἐμετιάω-ῶ* = ἔχω τάσιν πρὸς ἔμετον), *ἐμοσία*, *ἔμεσις* (=ἔξορασις) κ.ά.

ἐναντιοῦμαι [-όμομαι] = ἐναντιώνομαι. — ΠΡΤ *ἠναντιούμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἐναντιώσομαι*, παθ. ΜΕΛ *ἐναντιωθήσομαι* (μτγν.), παθ. ΑΟΡ *ἠναντιώθην* (μὲ ἐνεργ. σημ.), ΠΡΚ *ἠναντιώμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐναντιώσεις*, *ἐναντιώμα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἐναντίος* (ἐν+άντιος). ΣΥΝΩΝΥΜΑ: καὶ ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ: *ἐναντίος* εἰμί, *ἐναντίως* ἔγω, *ἀνθίσταμαι*, *ἀντιλέγω*, *ἀντιπύσσομαι*, *ἀντιπράττω* κ.ά.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *ἐναντιοῦμαι* τινι (περὶ τινος, εἷς τι κλπ.).

ἐν-αύω: βλ. ἀνωτέρω ὄ. *αὔω*.

ἐνδημῶ [-έω] = μένω εἰς τὴν πατρίδα μου (βλ. συνών. *ἐπιδημῶ*, ἀντίθ. *ἀποδημῶ*). Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστώς. Τὰ ἄλλα μτγν. (δομαλῶς).

ἐνδοιάζω = ἔχω ἐνδοιασμούς, διστάζω. — Τὰ ἄλλα μτγν.: ΛΟΡ *ἐνεδοίασα* κλπ., παρᾶγ. *ἐνδοιασμός* κ.ἄ.

ἐνεδρεύω = στήνω ἐνέδραν, καρτέρι. — ΠΡΤ *ἐνήδρευον*, [ΜΕΛ *ἐνεδρεύσω*], ΛΟΡ *ἐνήδρευσα*. ● Παθ. *ἐνεδρεύομαι*, μέσ. ΜΕΛ μὲ παθ. σημ. *ἐνεδρεύσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐνηδρυσάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐνηδρεύθην*, [ΠΡΚ *ἐνήδρευμαι*].

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *ἐνέδρα* (πρβλ. *ἀγορά* — *ἀγορεύω*): Ἡ λ. *ἐνέδρα* (=καρτέρι) = ἐν-|ἐδρα (ἀπὸ τὸ θέμα *ἐδ-* τοῦ ῥ. *ἔζομαι*).

ἐνεχυράζω = λαμβάνω ἐνέχυρον. — ΠΡΤ [*προσ-*] *ἠνεχύραζον*, ΜΕΛ *ἐνεχυράσω*, ΛΟΡ *ἠνεχύρασα* [-ᾶσα]. ● Παθ. *ἐνεχυράζομαι* (= λαμβάνομαι ὡς ἐνέχυρον), παθ. ΛΟΡ *ἠνεχυράσθην*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ἐνθουσιάζω (ἀμτβ. = ἐνθουσιάζομαι) καὶ **ἐνθουσιῶ [-άω]** = γίνομαι ἐνθους, εἶμαι ἐνθουσιώδης, ἐνθουσιάζομαι. — [μτγν. ΠΡΤ *ἐνεθουσίαζον* = ἐνεθουσιάζομην], ΜΕΛ *ἐνθουσιάζω*, ΛΟΡ *ἐνεθουσίασα* (= ἐνεθουσιάζομην).

Καὶ τὸ *ἐνθουσιάζω* καὶ τὸ *ἐνθουσιῶ* εἶναι ἀμετάβατα (= ἐνθουσιάζομαι). Ὡς μεταβατικὸν λέγεται τὸ *ἐνθρόν τινα ποιῶ* (πρὸς τι) ἢ *ποιῶ τινα ἐνθουσιάζομαι*. Παθητ. *ἐνθροῦ γίγνομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὰ ῥ. σχηματίζονται ἀπὸ τὸ ἐπιθ. *ἐνθεος* = *ἐνθους* (μτγν.) = ὁ ὑπὸ θεοῦ κατεχόμενος, ὁ εὐρισκόμενος ἐν ἐκστάσει, ὁ θεόπνευστος, ὁ μεταρσιούμενος.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐνθουσίασις*, *ἐνθουσιασμός*, *ἐνθουσιώδης*, *ἐνθουσιαστικός*.

ἐνθυμοῦμαι [-έομαι] = ἔχω κάτι κατὰ νοῦν, σκέπτομαι. — ΠΡΤ *ἐνεθυμούμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἐνθυμήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *ἐνθυμηθήσομαι*, μτγν.], παθ. ΛΟΡ *ἐνεθυμήθην* (μὲ ἐνεργ. σημ.), ΠΡΚ *ἐντεθύμμαι*, ΥΠΡ *ἐνετεθυμήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐνθύμοις*, *ἐνθύμημα*, *ἐνθυμητόν*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθ.) ἀπὸ τὴν πρόθ. *ἐν* καὶ τὴν λ. *θυμός* [ῥ] = καρδιά, νοῦς. Ἐνθυμοῦμαι = ἐν θυμῷ ἔχω τι, ἔχω κάτι κατὰ νοῦν, σκέπτομαι (ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *διανοοῦμαι*, *λογίζομαι*, *ροῶ*, *σκοποῦμαι* κλπ.). Ἀργότερα τὸ *ἐνθυμοῦμαι* (= ἔχω κάτι κατὰ νοῦν, σκέπτο-

μαι) ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ 'διατηρῶ κάτι εἰς τὴν μνήμην μου' (=ἀρχαίον *μὲννημα*).—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *ἐνθυμοῦμαι τι* καὶ *σπανιώτ. ἐνθυμοῦμαι τινος*.

ἐν-νοῶ [-έω]=ἔχω κάτι ἐν νῶ, σκέπτομαι. — ΠΡΤ *ἐνενόουν*, ΜΕΛ *ἐννοήσω* (μτγν.), ΑΟΡ *ἐνενόησα*, ΠΡΚ *ἐννενόηκα*. ● Μέσ. *ἐννοοῦμαι* (=σκέπτομαι), ΠΡΤ *ἐννεοοῦμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐννεοήθην* (=ἐσκέφθην).—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐννόησις* (=σκέψις), *ἐννόημα*, *ἐννοητέον*.

ἐν-οχλῶ [-έω], ΠΡΤ *ἤν-ώχλουν*, ΜΕΛ *ἐν-οχλήσω*, ΑΟΡ *ἤν-ώχλησα*, ΠΡΚ *ἤν-ώχληκα*. ● Παθ. *ἐν-οχλοῦμαι*, ΠΡΤ *ἤν-ωχλούμην*, [μτγν.: μέσ. ΜΕΛ *ἐν-οχλήσομαι* = παθ. ΜΕΛ *ἐν-οχληθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἤν-ωχλήθην*], ΠΡΚ *ἤν-ώχλημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐνόχλησις*, *ἐνόχλημα*, *ἐνοχλητέον*, *ἀνενόχλητος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓ.: Τὸ ῥ. σύνθ. (πρόθ. *ἐν+ῥ. ὀχλῶ*), ἀλλὰ μὲ δύο ἀξήσεις.

ἐν-τέλλομαι=δίδω ἐντολήν, παρραγγέλλω, διατάσσω.—Μέσον ἀποθετικόν.—ΠΡΤ *ἐντελλόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *ἐντελοῦμαι*, μτγν.], μέσ. ΑΟΡ *ἐντειλάμην*, ΠΡΚ *ἐντέταμαι* (μὲ παθ. σημασίαν, Μτγ. τὰ *ἐντεταλμένα*=τὰ διαταχθέντα), ΥΠΡ *ἐντετάμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐπιτολή*, *ἐπιταγμα*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *παρραγγέλλω* (συνηθέστερον εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο.), *κελεύω* κ.ά..

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν: *ἐντέλλομαι τινί τι*.

ἐν-τρέπω=στρέφω πρὸς τὰ μέσα (*ἐν+ῥ. τρέπω*). Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον μέσον *ἐντροπέομαι* (*τινος*)=μὲ μέλει γιὰ κάτι, φροντίζω γιὰ κάτι. ● Ποιητ. καὶ μτγν.=συστέλλομαι, αἰσχύνομαι.—Παράγωγον: *ἐντροπή*.

ἐνυπνιαῶ καὶ *συνηθέστερον* μέσον *ἐνυπνιαῶμαι* = ὄνειρεύομαι. Μτγν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. *ὄνειρώτιω* ἢ *ἐνύπνιον ὄρω* κλπ.

ἔξεσι=ἐπιτρέπεται, εἶναι ἐπιτρεπτόν, εἶναι δυνατόν:—Ἐπρόσωπον: *ἔξεσί μοι* (+ἀπαρέμφ.), *ἔξεσί σοι ἔξεσι*, *αὐτῶ*, *ἔξεσι ἡμῖν*, *ἔξεσι ὑμῖν*, *ἔξεσι αὐτοῖς*.—Ἐνεστώσ *ἔξεσι* (ὑποτ. *ἔξῃ*, εὐκτ. *ἔξείη*, προστ. *ἔξέσω*, ἀπρμφ. *ἔξείναι*, μτγ. *ἔξόν*), ΠΡΤ *ἔξῃν*, ΜΕΛ *ἔξέσται* καὶ *ἐκρηγήσεται*, ΑΟΡ *ἔξεγένετο*.

Σύνθετον: *ἐκ* [=ἔξ]+*εστί*. Βλ. ῥ. *εἰμί*.—Παράγωγον: *ἔξουσία*.

ἔξετάζω, ΠΡΤ *ἔξῆταζον*, ΜΕΛ *ἔξετάσω* καὶ *συνηρημ. ἔξετώ*, ΑΟΡ *ἔξῆ-*

τασα [-άσα], ΠΡΚ **έξήτακα**. ● Παθ. **έξετάζομαι**, ΠΡΤ **έξηταζόμην**, παθ. ΜΕΛ **έξετασθήσομαι**, ΑΟΡ **έξητάσθην**, ΠΡΚ **έξήτασμαι**.
 ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *έξετασις, έξετασιής (έξεταστικός), άνεξεταστος, έξετασιέον*.
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ό. σύνθετον: προθ. *έκ* [=έξ-]+θ. *ετάζω*, όπερ ίδέ.
 ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μέ τās προθ. *πρός, σύν*.—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μέ αίτιατικήν.

έοικα=όμοιάζω, φαίνομαι.—Παρακείμ. μέ σημασίαν ¹Ενεστώτος.
 Βλέπε άνωτέρω ό. *είκω*.

έορτάζω, ΠΡΤ **έώρταζον**, [ΜΕΛ *έορτάσω*], ΑΟΡ **έώρτασα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *έορτασμός, έορτασιής (έξ ού έορταστικός), έορτασιέον*.
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ό. από τό ούσ. *έορτή* (θέμ. *έορτα-*)+κατάλ. *-ζω*
 (προβλ. *άγορά-άγοράζω*). ²Αναλογικόν ΘΕΜΑ: *έορτιάδ-*. ¹Η κανονική αύξησης
 ήτο: *έορτιάζω-ήόρταζον*. ²Εγινεν όμως άντιμεταχώρησης, ήτοι έναλλαγή
 του χρόνου των δύο πρώτων συλλαβών (*έω-* άντι *ήο-*) και προέκυψεν ό
 Πρτ. *έώρταζον*, ³Αόρ. *έώρτασα*.
 ΣΥΝΩΝΥΜΑ (περιφρ.): *έορτήν άγω, έορτήν ποιώ και παθ. έορτή έστι*.

έπαινώ [-έω]: βλ. τό άπλοῦν ό. *αινῶ*.

έπαῖω=έννοῶ, γνωρίζω.—Βλ. τό άπλοῦν ό. *αῖω*.

έπαμφοτερίζω=άμφιταλαντεύομαι.—Μόνον ό ¹Ενεστώς.

έπ-αν-ορθῶ [-όω]=όρθώνω και ¹άλιν, στήνω κάτι και ¹άλιν όρθιον,
 έπαναφέρω κάτι εις την προτέραν τσυ κατάστασιν, έπανορθώνω,
 διορθώνω.—ΠΡΤ *έπ-ην-ώρθουν*, ΜΕΛ *έπανορθόσω*, ΑΟΡ *έπηνώρ-
 θωσα*. ● Μέσ. *έπανορθοῦμαι*, ΠΡΤ *έπηνωρθούμην*, μέσ. ΜΕΛ
έπανορθόσομαι, μέσ. ΑΟΡ *έπηνωρθωσάμην*, παθ. ΜΕΛ *έπανορ-
 θωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *έπηνωρθώθην*, ΠΡΚ *έπηνώρθωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *επανόρθωσις, επανόρθωμα, επανορθωτός, [άνεπανόρθωτος]*.
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: προθέσεις *έπί και άνά*+θ. *όρθώ-ω=έπ-αν-ορθώ-ω*.
¹Εκτός της κανονικής αύξησης του ό. (*όρθῶ, ώρθουν, ώρθωσα*), λαμβάνει
 αύξησην και εις την άρχην της δευτέρας προθέσεως: *έπ-ην-ώρθωσα*. Τό αυτό
 συμβαίνει και εις τόν άναδιπλασιασμόν.

έπείγω: 1 μτβ.=πιέζω, βιάζω κάποιον, έπιταχύνω κάτι.—2 άμτβ.=
 βιάζομαι, σπεύδω.—Εις τούς άττ. πεζογρ. συνήθως σύνθετον:
κατ-επείγω, ΠΡΤ *κατ-ήπειγον*, [ΑΟΡ *κατ-ήπειξα*, μτγν.]. ● Μέσ.
έπείγομαι (=σπεύδω), ΠΡΤ *ήπειγόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *έπειζομαι*,
 μτγν.], παθ. ΑΟΡ μέ μέσ. σημ. *ήπειχθην*, [ΠΡΚ *ήπειγμαι*, μτγν.].

ἐπηρεάζω—ὕβριζω, ἀπειλῶ, παρενοχλῶ, κακομεταχειρίζομαι, βλάπτω.—ΠΡΤ *ἐπηρέαζον*, ΑΟΡ *ἐπηρέασα* [-ᾶσα]. ● Παθ. *ἐπηρεάζομαι*, ΠΡΤ *ἐπηρεαζόμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐπηρεασμός*, *ἐπηρεαστής* (=ὕβριστής), *ἀνεπηρεαστος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἐπὶ τὸ οὖσ. *ἐπήρεια* (=πρόθ. ἐπι+ποιητ. ἀρειή=ἀρά, ἀπειλή) μετὰ τὴν κατάλ. -άζω, κατὰ τὰ ἀγορά-ἀγοράζω, δόξα-δοξάζω κλπ., καὶ ῥ. *ἐπηρεάζω* [ἀντὶ *ἐπηρειάζω*, ὅπως *λειάνω* ἀντὶ *λειαιάνω* (ἐκ τοῦ *λεῖος*), *λεηλατῶ* (ἐκ τοῦ *λεῖαν ἐλαύνω*) κ.ἄ.].—Ἄσχετος ἢ λ. *ἐπιρροή*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: βλάπτω, κατηγορῶ, λοιδορῶ, μέμφομαι, ὕβριζω.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὰ δοτ. *ἐπηρεάζω τινί* ἢ μετὰ ἐμπρόθ. *ἐπηρεάζω εἰς τινα*.

ἐπιδημῶ [-έω]=ζῶ εἰς τὴν πατρίδα μου (ἀντίθ. ἀποδημῶ) || διαμένω κάπου.—ΠΡΤ *ἐπεδήμουν*, ΜΕΛ *ἐπιδημήσω*, ΑΟΡ *ἐπεδήμησα*, ΠΡΚ. *ἐπιδημήμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. *ἐπίδημος* (ἐξ οὗ καὶ *ἐπιδημία*). Ἐν καὶ παρασύνθετον ὅμως, λαμβάνει τὴν αὐξήσιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν ὡσάν να ἦτο σύνθετον, ἦτοι μεταξὺ προθέσεως καὶ ῥήματος: ἐπ-ε-δήμουν, ἐπι-δε-δήμην.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐνδημῶ*.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *ἐκδημῶ* καὶ *ἀποδημῶ* (ὄπερ ἰδέ).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: (μετρ.) *παρ-ἐπιδημῶ*=εἶμαι *παρεπίδημος* κάπου.

ἐπιθυμῶ [-έω], ΠΡΤ *ἐπεθύμουν*, ΜΕΛ *ἐπιθυμήσω*, ΑΟΡ *ἐπεθύμησα*, ΠΡΚ *ἐπιτεθύμην*. ● Παθητικὸν ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὸ Ἄπρωφ. Ἐνεστ. [ἀντ-] *ἐπιθυμεῖσθαι* καὶ Μτχ. (τά) *ἐπιθυμούμενα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐπιθυμητός* (ἀνεπιθύμητος), *ἐπιθυμητής* (ἐξ οὗ *ἐπιθυμητικός*) κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀπλοῦν ῥ. *θυμέω-ω* δὲν ὑπάρχει. Τὸ ῥ. *ἐπιθυμέω-ω* εἶναι παρασύνθετον, προελθὸν ἐκ συνθέτου **ἐπίθυμος*, ἐξ οὗ καὶ *ἐπιθυμία* (πρόθ. ἐπι+θυμός=καρδία, νοῦς). Περὶ λ. ῥ. *ἐνθυμῶμαι*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *βούλομαι*, *γίγνομαι*, *ἐθέλω*, *ἐφίεμαι*, *ὀρέγομαι*, *ποθῶ* κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μετὰ γεν. *ἐπιθυμῶ τίνος*.—2. μετὰ τελ. ἄπρωφ. *ἐπιθυμῶ ποιεῖν τι*.

ἐπικουρῶ [-έω]=ἔρχομαι ἐπικούρος, βοηθῶ.—ΠΡΤ *ἐπεκούρουν*, ΜΕΛ *ἐπικουρήσω*, ΑΟΡ *ἐπεκούρησα*. ● Παθητ. ΠΡΚ *ἐπικεκούρημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐπικουρήσις*, *ἐπικουρήμα*, *διεπικουρήσις*, *ἐπικουρητής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ἐπίκουρος* (πρόθ. ἐπι+κοῦρος=νέος, παλληκάρη), ἐξ οὗ καὶ *ἐπικουρία*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *συν-ἐπικουρῶ*=συμβοηθῶ, *ἀντ-ἐπικουρῶ*=ἀνταποδίδω τὴν ἐπικουρίαν.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀρήγω*, *βοηθῶ*. Περιφρ. *ἐπίκουρος γίγνομαι* τι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὰ δοτικὴν: *ἐπικουρῶ τινα*.

ἐπιμαχῶ [-έω]=συμμαχῶ.—Μόνον τὸ ἄπρωφ. *ἐπιμαχεῖν*.

ἐπιμέλομαι καὶ **ἐπιμελοῦμαι** [-έομαι]=δεικνύω ἐπιμέλειαν, φροντίζω γιὰ κάτι, καταγίνομαι σὲ κάτι.—²Αποθετικόν.—ΠΡΤ **ἐπεμελόμην** καὶ **ἐπεμελούμην** [-εόμην], μέσ. ΜΕΛ **ἐπιμελήσομαι**, παθ. ΜΕΛ **ἐπιμεληθήσομαι** (μὲ ἔνεργ. σημ.), παθ. ΑΟΡ **ἐπεμελήθην** (μὲ ἔνεργ. σημ.), ΠΡΚ **ἐπιμεμέλημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἐπιμελητής (ἐξ οὗ ἐπιμελητικός), ἐπιμέλημα, ἐπιμελήτιον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Προέκειται περὶ δύο ῥημάτων: Τὸ μὲν **ἐπιμέλομαι** εἶναι σύνθετον (ἐπι+μέλομαι· πρβλ. μετα-μέλομαι· βλ. ῥ. μέλει). Τὸ δὲ συνηρημ. **ἐπιμελοῦμαι** εἶναι παρασύνθετον, προελθὸν ἀπὸ τὸ ἐπι(θ). **ἐπιμελής**, ἐξ οὗ καὶ **ἐπιμέλεια** (πρβλ. ῥ. ἀμελώ, παρασύνθ. ἐκ τοῦ ἀμελής). ΘΕΜΑ: ἐπιμελ- καὶ ἐπιμελε-.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: κήδομαι, μεριμῶ, φροντίζω κ.ά.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: ἀμελώ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ γενικὴν: **ἐπιμελοῦμαι τινος**.—2. μὲ ἔμπροθ. προσδιορ. **ἐπιμελοῦμαι περὶ τινος** ἢ **ἕπερ τινος** κλπ.—3. μὲ πλάγιαν ἐρώτησιν: **ἐπιμελοῦμαι ὅπως**+μέλλ. ὄριστ. ἢ ἐντζ.

ἐπιορκῶ [-έω]=ὀρκίζομαι ψευδῶς, παραβαίνω τὸν ὄρκον μου.—[ΠΡΤ **ἐπιώρκουν** δὲν ἀπαντᾷ], ΜΕΛ **ἐπιορκήσω**, ΑΟΡ **ἐπιώρκησα**, ΠΡΚ **ἐπιώρκηκα**, ΥΠΡ **ἐπιωρκηκώς ἦν**. ● Παθ. ἀπαντᾷ μόνον ὁ ΜΕΛ [κατ-]**ἐπιορκηθήσομαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὴν λ. ὄρκος (ἀρχ. *Ἔορκος*) καὶ τὴν προθ. ἐπί (τῆς ὁποίας δὲν ἐκθλίβεται τὸ τελικὸν -ι) τὸ σύνθετον **ἐπιόρκος**, ἐξ οὗ **ἐπιορκία** καὶ ῥ. παρασύνθετον **ἐπιορκέω-ῶ**.

ΣΥΝΘΕΤΑ: κατ-ἐπιορκῶ (κατεπιορκοῦμαι=κατορθώνω κάτι δι' ἐπιορκίας).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ψευδορκῶ (ποιητ. καὶ μτγν.).—ΑΝΤΙΘ.: εὐδορκῶ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. ἀμτβ. (χωρὶς ἀντικείμεν.).—2. μὲ σύστ. ἀντικείμεν. καὶ δοτικὴν: **ἐπιορκῶ ὄρκους τινί**.—3. **ἐπιορκῶ τοὺς θεοὺς**=παραβαίνω τὸν ὄρκον μου πρὸς τοὺς θεοὺς.

ἐπιπολάζω=μένω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἐπιπλέω || (μεταφορ.) ὑπερσχύω, ἐπικρατῶ, ὑπάσχω ἐν ἀφθονίᾳ.—[ΠΡΤ **ἐπεπόλαζον**], ΜΕΛ **ἐπιπολάσω**, ΑΟΡ **ἐπεπόλασα** [-ᾶσα].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται μὲ τὴν κατάλ. -άζω ἀπὸ τὸ οὖσ. **ἐπιπολή** (=ἐπιφάνεια), ἐξ οὗ καὶ **ἐπιπόλαιος** (=ἐπιφανειακός).

ἐπισιτίζομαι=προμηθεύομαι τροφάς.—²Αποθετικόν.—ΜΕΛ **ἐπισιτιοῦμαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐπεσιτισάμην**.—Παράγωγον: **ἐπισιτισμός**.

ἐπισκοτῶ [-έω]=ἐπισκοτιζώ.—ΠΡΤ **ἐπεσκότουν**, ΑΟΡ **ἐπεσκότησα**. Τὰ ἄλλα μτγν.—Παράγωγον: **ἐπισκότησις**.

ἐπίσταμαι=γνωρίζω καλῶς.—Κλίνεται κατὰ τὸ ἴσταμαι: Ἔνεστ. **ἐπίσταμαι**, ἐπίστασαι, ἐπίσταται κλπ., Ὑποτ. ἐπίστωμαι, ἐπίστη, ἐπίστηται κλπ., Εὐχτ. ἐπισταίμην, ἐπίσταιο, ἐπίσταιτο κλπ., Προστ. ἐπίστασο καὶ ἐπίστω, ἐπιστάσθω κλπ., Ἀπομφ. ἐπίστασθαι, Μτχ. ἐπιστάμενος, -η, -ον.—ΠΡΤ **ἠπιστάμην** (ἠπίστασο καὶ ἠπίστω, ἠπίστατο κλπ.), μέσ. ΜΕΛ **ἐπιστήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἠπιστήθην** (μὲ ἔνεργ. σημ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἐπιστήμη, ἐπιστήμων, ἐπιστητός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. δὲν εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὴν προθ. ἐπί+ῥ. ἴσταμαι, ὁπότε θὰ ἦτο ἐφίσταμαι. πρτ. ἐφ-ἴσταμην, ἀλλὰ συντίθεται ἀπὸ τὴν προθ. ἐπί καὶ τὸ θέμα στα- (βλ. ῥ. ἴστημι): ἐπί-στα-μαι, λαμβάνει (δὲ τὴν αὐξησην ἑξωτερικῶς (ἠπιστάμην) καὶ ὄχι ἑσωτερικῶς ὅπως τὰ σύνθετα μὲ προθέσιν. Κατ' ἄλλους τὸ ῥ. καταγεται ἀπὸ τὴν ἰωνικὴν διάλεκτον, ὅπου τὸ ῥ. ἴσταμαι ψιλοῦται (ἴσταμαι).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἐξ, πρό, πρόσ, σύν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: γινώσκω, γνωρίζω, εἶπω, οἶδα κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατ. **ἐπίσταμαί τι**.—2. μὲ τελ. ἀπομφ.—3. μὲ κατηγορημ. μτχ.

ἐπιστατῶ [-έω]=εἶμαι ἐπιστάτης, ἐπιβλέπω.—ΠΡΤ **ἐπεστιάουν**, ΜΕΛ **ἐπιστατήσω**, ΑΟΡ **ἐπεστιάησα**, [ΠΡΚ **ἐπεστιάηγα**, μτγν.].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ σύνθετον ἐπι-στάτης, ἐξ οὗ καὶ ἐπιστασία (βλ. ῥ. ἴστημι) σχηματίζεται παρασύνθετον τὸ ῥ. **ἐπιστατέω-ῶ**. Ἐπιστάτης=ὁ ἐπάνω ἰστάμενος, ὁ ἐπιβλέπων, ὁ ἐπόπτης, ὁ ἐπιτηρητής. Εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ὁ προεδρεύων τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ δήμου.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτ. **ἐπιστατῶ νιν** καὶ μὲ γεν. **ἐπιστατῶ νινος**.

ἐπιστομίζω=στουπώνω τὸ στόμα, ἀποστομώνω κάποιον, τὸν κάμνω νὰ σιωπήσῃ.—ΜΕΛ **ἐπιστομιῶ**, ΑΟΡ **ἐπεστομίσα**, παθ. ΑΟΡ **ἐπεστομίσθην**. Τὰ ἄλλα μτγν.

ἐπιτηδεύω=καταγίνομαι σὲ κάτι, προσπαθῶ νὰ κάμω κάτι.—ΠΡΤ **ἐπετηδενον**, ΜΕΛ **ἐπιτηδεύσω**, ΑΟΡ **ἐπετηδενσα**, ΠΡΚ **ἐπιτετήδενκα**. ● Παθ. **ἐπιτηδεύομαι** (=ἀσκοῦμαι νὰ γίνω κάτι, ἀποκτῶ κάποιαν ἐπιτηδειότητα δι' ἀσκήσεως), ΠΡΚ **ἐπιτετήδενμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἐπιτήδεις, ἐπιτήδευμα, ἐπιτηδευτός (ἀπεπιτήδευτος) κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ ἐπίρρ. **ἐπίτηδες** (ἴσως ἐκ τοῦ ἐπί τῆδε)=ἐπὶ τούτῳ, σκοπίμως (ποιητ. ἐπιτηδές), ἐξ οὗ καὶ ἐπίθ. **ἐπιτήδειος**, ἑσχηματισθὴ καὶ ῥ. **ἐπιτηδέω**. Τὸ ῥ. λαμβάνει αὐξησην καὶ ἀνδιπλ. ὥσαν νὰ ἦτο σύνθετον ἀπὸ τὴν προθ. ἐπί καὶ ῥ. **τηδέω**, ὅπερ ἀνύπαρκτον.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀσκῶ, ἐπαγγέλλομαι, ἐπιχειρῶ, πράττω κ.ἄ.

ἐπιτροπεύω = εἶμαι ἐπίτροπος, κηδεμονεύω, ἐπιστατῶ, διοικῶ. — ΠΡΤ **ἐπειτρόπευον**, ΜΕΛ **ἐπιτροπεύσω**, ΛΟΡ **ἐπειτρόπευσα**. ● Παθ. **ἐπιτροπεύομαι**, παθ. ΛΟΡ **ἐπειτροπεύθην**, ΠΡΚ **ἐπιτειτρόπευμαι**. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐπιτροπεία, ἐπιτρόπεις, ἐπιτροπεντικός*. Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **ἐπίτροπος** (ὄπερ ἐκ τοῦ *ἐπιτρέπω*).

ἐπιχειρῶ [-έω] = βάζω τὸ χέρι μου ἐπάνω σὲ κάτι, καταπιάνομαι μὲ κάτι, προσπαθῶ || ἐπιτίθεμαι. — ΠΡΤ **ἐπεχειρῶν**, ΜΕΛ **ἐπιχειρήσω**, ΛΟΡ **ἐπεχειρήσα**, ΠΡΚ **ἐπιχειρήκα**. ● Παθ. **ἐπιχειροῦμαι** [-έομαι] = πράττομαι, προσβάλλομαι, ΠΡΤ **ἐπεχειροῦμην**, παθ. ΛΟΡ **ἐπεχειρήθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐπιχειρήσις, ἐπιχειρήμα, ἐπιχειρητής, ἐπιχειρητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Παρασύνθετον (*ἐπι* + *χέρι*). Πρβλ. ῥ. *ἐγγειρῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. μὲ τὴν σημασίαν τοῦ *προσπαθῶ*: **ἐπιχειρῶ** τι ἢ **ἐπιχειρῶ** + τελ. ἀπρμφ.—2. μὲ τὴν σημασίαν τοῦ *προσβάλλω*, **ἐπιτίθεμαι**: **ἐπιχειρῶ** τινι ἢ **ἐπιχειρῶ** πρὸς τινα ἢ **ἐπὶ** τινα.

ἐπιχωριάζω = εἶμαι ἐπιχώριος, διαμένω εἰς μίαν χώραν, συζητῶ κάπου. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. Τὰ ἄλλα μτγν.

ἔπομαι = ἀκολουθῶ. — Ἀποθετικὸν μέσον μὲ ἐνεργητικὴν διάθεσιν. ΠΡΤ **εἰπόμην**, μέσ. ΜΕΛ **ἔψομαι**, μέσ. ΛΟΡ β' **ἐσπόμην**.

Ὁ ἀόρ. β' σπανίως ἀπλοῦς καὶ μόνον εἰς τὴν Ὀριστικὴν: **ἐσπόμην** συνηθέστερα σύνθετος (μὲ τὰς προθ. *ἐπὶ* ἢ *σὺν* ἢ *συνεφ* = σὺν καὶ ἐπὶ): **ἐφ-σπόμην**. Εἰς τὰς ἄλλας ἐγγλίσεις μόνον σύνθετος ἀπαντᾷ: Ὑποτ. **ἐπίσσωμαι**, Εὐκτ. **ἐπι-σποίμην**, Προστ. **ἐπί-σπον**, Ἀπρμφ. **ἐπι-σπέσθαι**, Μτγ **ἐπι-σπόμενος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ θέμα **ἐπ-** (*ἐπ-ομαι*) ἐξ ἀρχικοῦ θέμ. **σπ-**, ὄπερ κατὰ συγκοπήν: **σπ-** (*ἐ-σπ-όμην*). Ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν ***εσπομαι** ἢ **δασεῖα** τοῦ **επομαι**. Παρατατικὸς **ἐ-σπ-όμην** = **ἐ-επόμην** = **εἰπόμην**. Μέλλον **ἐπ-ομαι** = **ἐφομαι**. Ὁ Ἀόρ. β' ἀπὸ συγκεκριμένον θέμα **σπ-**: **ἐ-σπ-όμην**. Ἡ δασεῖα εἰς τὸν παρατατ. καὶ τὸν ἀόρ. κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἐνεστώτος καὶ τοῦ μέλλοντος. — Ἀπὸ τὴν αὐτὴν ῥίζαν τοῦ ῥ. **ἐπ-ομαι** ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ἐπ-αδός** (μὲ ψιλὴν) καὶ **ἐπ-λον** (μὲ δασεῖαν).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. **ἐπὶ** (*ἐφ-επομαι*), **παρά**, **σὺν** καὶ **συν-εφ**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀκολουθῶ, ἔχομαι* (τινος) κ.ά. — ΣΥΝΤΑΞΙΣ: **επομαί** τινι.

ἐποπτεύω = ἐπιβλέπω. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς, ὁ ΜΕΛ **ἐποπτεύσω** καὶ ὁ ΠΡΚ **ἐπόπτευκα**. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐποπτεία, ἀνεπόπτεντος*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ **ἐπ-όπτῃς** (βλ. ῥ. *ὄρω*, θέμα πρκ. *ὄπωπα*).

ἔπω: ἀπλοῦν τὸ ῥ. ἔπω (=ἀσχολοῦμαι μὲ κάτι) εἶναι ποιητ. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον: περιέπω (=περιποιοῦμαι κάποιον), ΠΡΤ *περι-εἶπον*, ΜΕΛ *περι-ἔψω*, [ΑΟΡ β' *περι-ἔσπον*].

● Παθ. *περι-έπομαι* (=τυγχάνω περιποιήσεως), ΠΡΤ *περι-εἶπόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *περιέψομαι*, παθ. ΑΟΡ *περιεἶφθην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: περὶ θέματος, αὐξήσεως κλπ., βλ. ἀνωτέρω ῥ. *έπομαι*. ΣΥΝΘΕΤΑ: *περιέπω*, *ἀμφέπω*, *διέπω* (=διευθύνω, κυβερνῶ).

ἔρανίζω=συλλέγω ἔρανον.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς, ὁ ΑΟΡ *ἠράνισα* καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ μτχ. *συνηραρισμένος*. Τὰ ἄλλα εὐχρηστα εἰς τοὺς μτγν., ὅπου καὶ τὸ μέσον *ἔρανίζομαι* (=συλλέγω διὰ τὸν ἑαυτὸν μου).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἠράνισις*, *ἔραρισμός*, *ἔραριστής*, [νεώτ. *ἠράνισμα*].

ἔράω-ῶ: βλ. κατωτέρω *ἔρω* [-άω].

ἐργάζομαι: (ἀποθετικόν).—ΠΡΤ *εἰργαζόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἐργάσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *εἰργασάμην*, παθ. ΜΕΛ *ἐργασθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *εἰργάσθην*, ΠΡΚ *εἰργασμαι*, ΥΠΡ *εἰργάσμην* καὶ *εἰργασμένος ἦν*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖς. *ἔργον* μὲ τὴν κατάληξιν τῶν εἰς -άζω ῥημάτων, ὅπως *ἀγορά*—*ἀγοράζω*, *ἀκμή*—*ἀκμάζω*, *ἀκρωτήριον*—*ἀκρωτηριάζω*, *ἔτοιμος*—*ἔτοιμάζω* κ.τ.θ. Ἀναλογικόν ΘΕΜΑ: *ἐργᾶδ-* (κατὰ τὰ ὀδοντιζόμενα εἰς -άζω: *φράδ-ζω*=*φράζω* κλπ.), ἐξ οὗ ἔνεστ. θέμα *ἐργάδ-*=*εργαζ-*, μέσ. μέλλ. *ἐργάδ-σομαι*=*εργά-σομαι*, παθ. μέλλ. *ἐργαδ-θήσομαι*=*εργασθήσομαι* κλπ. ● Ἡ ῥίζα *εργ-* ἀρχικῶς ἦτο *Ἔεργ-* (*Ἔεργον*=*ἔργον*, *Ἄ-Ἔεργός*=*ἀεργός*=*ἀργός*), ὅθεν καὶ *Ἔεργάζομαι*=*εργάζομαι*, ΠΡΤ. *ἔ-Ἔεργαζόμην*=*ἐεργαζόμην*=*εἰργαζόμην*, ἄορ. *ἔ-Ἔεργασάμην*=*ἐεργασάμην*=*εἰργασάμην*, κλπ. [ἀπαντᾷ ὅμως εἰς ποιητ. καὶ ἐπιγραφὰς καὶ τύπος *ἠεργαζόμην*, *ἠεργασάμην*]. Ὅπως ἡ αὐξήσις, οὕτω καὶ ὁ ἀναδιπλασιασμός μὲ *ει*: ΠΡΤ. *Ἔε-Ἔεργασμαι*=*ἐεεργασμαι*=*εἰεργασμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐργαστής*, -ον (*περιεργαστίον*), [ἐργαστός, ἐξ οὗ] *εὐκατέργαστος*, *δυσκατέργαστος* [*ἀκατέργαστος*, ἀνεπέεργαστος κλπ.], *ἐργαστής* καὶ *ἐργαστήρ* (ἐξ οὗ *ἐργαστήριον*), *ἐργάτης* (θηλ. *ἐργάτις*), ἐξ οὗ *ἐργατικός*, *ἐργασία*, *ἐργασίμος*, *ἐργαλεῖον*, *ἐργάνη* (=ἐργάτις, ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς), *ὄργανον* κ.ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀπό, διά, ἐν, ἐξ, ἐπί, κατά, περὶ ὑπό, σὺν κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ποιῶ*, *πράττω*, *δράω* κ.ἄ.—ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *ἀργῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν: *ἐργάζομαί τι*.

ἐργολαβῶ [-έω]=ἀνάλαμβάνω κάποιον ἔργον.—ΠΡΤ *ἠεργολάβουν*, ΠΡΚ *ἠεργολάβηκα*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ σύνθετον *ἐργολάβος*=ἐργολήπτης (ἔργον+ῥ. λαμβάνω), ἐξ οὗ καὶ *ἐργολαβία*, παρὰ σύνθετον ῥ. *ἐργολαβέω-ῶ*.

ἐρῶ=πράττω.—Εὐχρηστον εἰς τοὺς ποιητάς. Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογο. ἄπαντῆ ἢ ὑποτ. *ἐρῶ* καὶ τὸ ἄπομφ. *ἐρδεῖν*.

ἐρεθίζω, [ΠΡΤ *ἡρέθιζον*, ΜΕΛ *ἐρεθίσω* καὶ *ἐρεθιῶ*,] ΑΟΡ *ἡρέθισα* [ῖ], ΠΡΚ *ἡρέθικα*. ● Παθ. *ἐρεθίζομαι*, [ΠΡΚ *ἡρέθισμαι*], ΥΠΡ *ἡρεθίσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐρεθισμα*, *ἐρεθισμός*, *ἐρεθιστής* (*ἐρεθιστικός*), *ἐρεθιστέον*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *παροξύνω*, *ὀργίζω*, *διεγείρω* κ.ἄ.

ἐρείδω=στηρίζω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογο. πάντοτε σχεδὸν σύνθετον.—ΠΡΤ *ἤρειδον*, [ΜΕΛ *ἐρείσω*], ΑΟΡ *ἤρεισα*, [ΠΡΚ *ἤρεικα* καὶ *ἐρήρεικα*]. ● Μέσ. *ἐρείδομαι*, [ΠΡΤ *ἤρειδόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἐρείσομαι*,] μέσ. ΑΟΡ *ἤρεισάμην*, [παθ. ΑΟΡ *ἤρεισθην*, ΠΡΚ *ἤρεισμαι* καὶ *ἐρήρεισμαι*, ΥΠΡ *ἤρηρείσμην*].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ πάντοτε σχεδόν: *ἀντ-* καὶ *ὑπ-ερείδω*, *ἀπ-* καὶ *ἐπ-ερείδομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐρεισμα* (=στήριγμα), *ἀντ-ηρίς*, *-ίδος* (=ὑποστήριγμα).

ἐρείπω=ῥίπτω κατὰ γῆς, κατασκημνίζω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογο. μόνον ὁ ΜΕΛ *μτχ. ἐρείπων*. Τὸ ῥ. εἶναι ποιητ. καὶ μτγν.: ΠΡΤ *ἤρειπον*, ΜΕΛ *ἐρείπω*, ΑΟΡ *ἤρειψα*, ΑΟΡ β' *ἤρειπον* [ἄμτβ.=κατέπεσα], ΠΡΚ *ἐρήριπα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἐρείπομαι* (=κατασκημνίζομαι, ἐρειπώνομαι), μέσ. ΜΕΛ *ἐρείψομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἤρειψάμην*, μέσ. ΑΟΡ β' *ἤρειπόμην* (μὲ παθ. σημ.), παθ. ΑΟΡ *ἤρειφθην* (μτχ. *ἐρειφθεῖς*=ἐρειπωθεῖς), παθ. ΑΟΡ β' *ἤρειπην*, ΠΡΚ *ἐρήριμμαι*, ΥΠΡ *ἐρηρίμην* (-ψο, -πτο κλπ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐρείπιον*, ἔξ οὗ μτγν. ῥ. *ἐρειπίω-ῶ* καὶ *ἐρειπῶ-ῶ*.

ἐρέπτω ἢ ἐρέφω=σκεπάζω, στεγάζω.—Ποιητ. καὶ μτγν. Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογο. ὁ ΜΕΛ *ἐρέφω* καὶ ὁ ΑΟΡ *ἤρεψα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ῥοροφή*, *ῥοροφος*.

ἐρέσσω=κωπηλατῶ.—Ποιητ. καὶ μτγν. [ΑΟΡ *ἤρεσα*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *ἐρέτης* (=κωπηλάτης): *ἐρέτ-γω*=ἐρέσσω (καὶ *ἐρέτω* εἰς τοὺς μτγν.). Ἀπὸ τὸ αὐτὸ θέμα *ἐρετ-μὸν* καὶ *ἐρετ-μὸς* (=κόπη), *ἐρετική* (τέχνη), *ἐρεσία*, *ὑπ-ηρέτης*, ἔξ οὗ *ὑπ-ηρεσία* καὶ ῥ. *ὑπηρετώ*, *τρι-ήρης*, *πεντηκόντ-ορος*, τοπωνύμιον *Ἐρέτια* κ.ἄ.—Εἰς ἄττ. πεζογο., ἀντὶ τοῦ *ἐρέσσω*, συνηθέστερα τὰ ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *γαῦς ἐλαύνω* ἢ *τριήρεις ἐλαύνω* ἢ ἀπλῶς *ἐλαύνω* (=κωπηλατῶ).

ἐρεσχηλῶ [-έω]=ἄστειεύομαι.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

έρεινῶ [-άω]=ἐξετάζω.—ΠΡΤ *ἡρεύνων*, [ΜΕΛ *ἐρευνήσω*], ΑΟΡ *ἡρεύνησα*. ● Παθ. *ἐρευνῶμαι* [-άομαι]: τὸ Μέσον πάντοτε σύνθετον: *δι-ερευνῶμαι*, *δι-εξ-ερευνῶμαι* κλπ., ΜΕΛ *ἐρευνήσομαι*, ΑΟΡ *ἡρευνησάμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [δι-, ἐξ-] *ἐρεύνησις*, *ἐρευνητής*, *ἐρευνητέον*, *ἀνερεύνητος* κ.ἄ.

έρημῶ [-όω]=ἐρημώνω.—[ΠΡΤ *ἡρήμουν*, ΜΤΥΝ.], ΜΕΛ *ἐρημώσω*, ΑΟΡ *ἡρήμωσα*, ΠΡΚ *ἡρήμωκα*, [ΥΠΡ *ἡρημώκειν*]. ● Παθ. *ἐρημοῦμαι* [-όομαι], παθ. ΜΕΛ *ἐρημωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἡρημώθην*, ΠΡΚ *ἡρήμωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐρήμωσις*, *ἐρημωτής*.

ἐρίζω=φιλονικῶ.—ΠΡΤ *ἤριζον*, [ΜΕΛ *ἐρίσω*, ΜΤΥΝ.], ΑΟΡ *ἤρισα* [ἴ], [ΠΡΚ *ἤρικα*, ΜΤΥΝ.] ● Μέσον (μὲ ἐνεργ. σημ.) εἶναι ΜΤΥΝ. [ΠΡΚ *ἐρήρισμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἔρισμα* (=αἰτία φιλονικίας), *ἐρισμός* (=ἔρις), *ἐριστής*, ἐξ οὗ *ἐριστικός*, *ἐριστός*, ἐξ οὗ *ἀναμφ-ἡριστος* (=στερητ. ἀ-+ἀμφι+ῶ. ἐρίζω)=ἀδιαφιλονικητός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *ἔρις* (γεν. *ἐριδ-ος*)=φιλονικία. Ἀπὸ τὸ ΘΕΜΑ: *ἐριδ-* μὲ τὸ πρόσφραμα *j* τὸ ἐνεστωτ. θέμα: *ἐριδῆ-ω*=*ἐρίζ-ω*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀγωνίζομαι*, *ἀμφισβητῶ*, *φιλονικῶ* κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτ. *ἐρίζω τινί* ἢ μὲ ἐμπρόθ. *ἐρίζω πρὸς τινα* ἢ *περὶ τινος*.

ἐριουργῶ [-έω]=κατεργάζομαι ἔριον.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ἐριουργός*, ἐξ οὗ καὶ *ἐριουργία*.

ἐρματίζω=βάζω ἔρμα. Εὐχρηστον μᾶλλον εἰς τοὺς ΜΤΥΝ. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογο. τὸ παράγωγον *ἀνερματίστον* (πλοῖον).

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *ἔρμα* (*ἔρματ-ος*), ὅπερ ἐκ τοῦ ῥ. *εἶρω*.

ἐρμηνεύω=ἐξηγῶ.—ΠΡΤ *ἡρμήνευον*, ΜΕΛ *ἐρμηνεύσω*, ΑΟΡ *ἡρμήνευσα*, [ΠΡΚ *ἡρμήνευκα*]. ● Παθ. *ἐρμηνεύομαι*. Τὰ ἄλλα ΜΤΥΝ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [δι-] *ἐρμηνευτής* (ἐξ οὗ *ἐρμηνευτικός*), *ἐρμηνευτέον*, *ἐρμήνευμα* κ.ἄ.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἐρμηνεύς* (=ἐρμηνευτής). ΜΤΥΝ. τὸ *διερμηνεύς* καὶ ῥ. *διερμηνεύω*.

ἔρω [καὶ *ἐρπύζω*]=σέρομαι, βαδίζω ἀργά.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογο. μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ μόνον σύνθετος: *ἐξ-έρπει* (=ἐξέρχεται), *καθ-έρπει* (=κατέρχεται).—Ποιητ. καὶ ΜΤΥΝ. τύποι: ΠΡΤ *εἶρπον*, ΜΕΛ *ἔρω* καὶ *ἐρπύσω*, ΑΟΡ *εἶρσα* καὶ *εἶρπυσα* [ϋ]. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : ἀρχικόν θέμα *σερπ-*, ἐξ οὗ *έρπ-* με δασείαν (πρβλ. λατιν. *serpo*=ἔρπω, *serpens*=ὁ ἔρπων, ὁ ὄφις). Παρατατικός *ἔ-σερ-ον*=*ἔ-έρπον*=*εἶρπον*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *έρπετον* (ἐνν. ζῶον), *έρπυς*=*έρπυσις*, *έρπυστήρ*, ὁ *έρπυς*, τοῦ *έρπυτος* (=εἶδος λειχήνος καί δερματικόν νόσημα) κ.ά.

ἔρρω=χάνομαι.—Ποιητικόν : μελ *έρρησω*, αορ *ἤρρησα*, πρκ *ἤρρηκα*.

Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. με σημασίαν παρακειμένον (*ἔρρω*=ὄλωλα, πάω χαμένος, χάθηκα) καί μόνον Ἐνεστ. ὀριστ., ἀρμφ. καί μτχ. Συνήθεις οἱ τύποι τῆς προστακτ. : *ἔρρε* (=γκρεμίσου), *ἔρρέτω* (=ἄς πάη στ' ἀνάθεμα).

έρυθραίνομαι=κοκκινίζω ἀπὸ ἐντροπῆν.—Μόνον ὁ Ἐνεστὼς εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. Εἰς τοὺς μτγν. καί ἐνεργ. *έρυθραίνω* (=βάφω κάτι ἐρυθρόν).

έρυθριῶ [-άω]=κοκκινίζω ἀπὸ ἐντροπῆν. Μόνον ὁ Ἐνεστὼς καί ὁ αορ *ἤρυθρίασα* [-ᾱσα]. Τὰ ἄλλα μτγν.

έρύκω [ῶ]=ἐμποδίζω, ἀποκρούω, ἀπομακρύνω.—[μελ *έρύξω*, ποιητ.], αορ *ἤρυξα*, [αορ β' *ἤρύκακον*, ποιητ.].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ πάντοτε σχεδὸν εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. : *ἀπερύκω*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : *κολύω*, *εἶργω*, *ἀποτρέπω* κ. ἄ.

έρχομαι, πρτ *ἦειν* καί *ἦα* [ὁ πρτ *ἤρχομην* μᾶλλον μτγν.], μελ *εἶμι* καί σπανιώτ. *ἐλεύσομαι*, αορ β' *ἤλθον*, πρκ *ἐλήλυθα*, γπρ *ἐληλύθειν*.—(Πρβλ. ἀνωτέρω ῥ. *εἶμι*).

● Ὁ Ἐνεστὼς *έρχομαι* μόνον εἰς τὴν Ὀριστικὴν (ἀπλοῦς καὶ σύνθ.). Εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις πάντοτε σχεδὸν ἀναπληρῶνεται ἀπὸ τοὺς τύπους τοῦ ῥ. *εἶμι*, τὸ ὁποῖον τοῦ χρησιμεύει καί ὡς Μέλλων. Ὀριστ. *έρχομαι*, Ὑποτ. *ἴω*, *ἴης*, *ἴη* κλπ., Εὐκτ. *ἴοιμι* καί *ἴοιην*, Προστ. *ἴθι*, *ἴτω* κλπ., Ἀρμφ. *ιέναι*, Μτχ. *ἴων* (γεν. *ἴοντος*), *ἴουσα*, *ἴόν*.—(Βλ. ῥ. *εἶμι*).

● Ὁ Παρατατικός : *ἦα* καί *ἦειν* κλίνεται : *ἦεις* ἢ *ἦεισθα*, *ἦει*, πληθ. *ἦμεν*, *ἦτε*, *ἦσαν* ἢ *ἦσαν*. Σπανίως καί μόνον σύνθετος ὁ πρτ. *-ἤρχομην*.

● Ὁ Μέλλων : *εἶμι*, *εἶ*, *εἶσι*, *ἴμεν*, *ἴτε*, *ἴασι*. Εἰς τὰς ἄλλας Ἐγκλίσεις οἱ τύποι τοῦ *εἶμι* με σημασίαν Ἐνεστῶτος. Τὸ *ἐλεύσομαι* μᾶλλον μτγν.

● Ὁ Ἀόριστος β' : Ὀριστ. *ἤλθον*, Ὑποτ. *ἔλθω*, Εὐκτ. *ἔλθοιμι*, Προστ. *ἐλθὲ* (τονιζόμενον ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὅταν τὸ ῥ. δὲν εἶναι σύνθετον), Ἀρμφ. *ἐλθεῖν*, Μτχ. *ἐλθόν*, *ἐλθοῦσα*, *ἐλθόν*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : με τὰς προθέσεις ἀπό, διά, εἰς, ἐξ, ἐπί, κατά, παρά, περί, πρό, πρὸς, σύν, ἐπὶ κ.ά. καί με διάφορον ἐκάστοτε σημασίαν, ἀναλόγως τῆς προθέσεως.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. εἶναι ἐλλειπτικόν καί οἱ χρόνοι του σχηματίζον-

Βλ. ῥ. ἦκω,

ται από διάφορα θέματα: 1ον τοῦ ῥ. ἔρχομαι, 2ον τοῦ εἶμι, 3ον τοῦ ἀρχήστου ῥ. ἐλεύθω. ● 1ον ΘΕΜΑ: ἐρχ- τοῦ ἔρχομαι (ἀρχικῶς ἐρθ-σχομαι=ἔρχομαι). ● 2ον ΘΕΜΑ: τοῦ ῥ. εἶμι: ἰσχυρὸν εἰ- (ἐξ οὗ εἰ-μι καὶ ποτ. ἦα) καὶ ἀσθενὲς ἰ- (ἐξ οὗ ὁ πληθ. τῆς ὀριστ. καὶ οἱ τύποι τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων). ● 3ον ΘΕΜΑ: τοῦ ἀρχήστου ῥ. ἐλεύθω: ἰσχυρὸν ἐλευθ- καὶ ἀσθενὲς ἐλυθ- καὶ κατὰ συγκοπὴν ἐλθ-. Ἐπὶ τὸ θ. ἐλευθ- ὁ μέλλ. ἐλεύσομαι καὶ τὸ παράγωγον ἔλευσις.—Ἐπὶ τὸ θ. ἐλυθ- μετ' ἀπτ. ἀναδιπλ. ὁ παρακείμεν. ἐλ-ελυθ-α=ἐλ-ήλυθα.—Ἐπὶ τὸ θ. ἐλθ- ὁ ἀόρ. β' ἦλθ-ον.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: νέ-ηλυς γεν. νεήλυδος) = ὁ νεωστὶ ἐλθὼν, ὁ νεοφερμένος: ἔπ-ηλυς, -υδος (=ὁ ἄλλοθεν ἐλθὼν, ὁ ξενοφερμένος), μτγν. προσ-ήλυτος (=ὁ προσεληλυθὼς, ὁ παρεπιδημῶν || ὁ προσελθὼν εἰς νέαν θρησκείαν) ἐξ οὗ μτγν. ῥ. προσηλυτεύω (=παρεπιδημῶ), καὶ νεοτ. προσηλυτίζω (=προσελκύω ὀπαδοῦς). Μτγν. ἔλευσις (προ-έλευσις, συν-έλευσις, δι-έλευσις κ.ἄ.). Παράγωγα ἀπὸ τὸ θέμα τοῦ εἶμι βλ. ἀνωτέρω ῥ. εἶμι.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀφικνοῦμαι, βαδίζω, βαίνω, ὀδεύω, παραγίγνομαι, πορεύομαι, φθάω, ἦκω (=ἐλήλυθα) κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: τὸ ἀποθετικὸν ῥ. ἔρχομαι ἔχει ἔνεργ. διάθεσιν, ἀλλ' εἶναι ἀμετάβατον, ὅταν εἶναι ἄπλοῦν. Σύνθετον λαμβάνει συνήθως ἀντικείμενον, εἰς πῶσιν ἀνάλογον μετ' τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν σημασίαν τοῦ συνθέτου: προσέρχομαι τι, ἐξέρχομαι τινος, παρέρχομαι τι κλπ.

ἔρῳ [-άω]=ἔρω ἔρωτα, ἀγαπῶ πολύ.—ΠΡΤ ἦρων [-αον], παθ. ΜΕΛ με ἔνεργ. σημασίαν ἐρασθήσομαι, παθ. ΑΟΡ με ἔνεργ. σημασίαν ἠράσθην (=ἠγάπησα), [μέσ ΑΟΡ ἠρασάμην (ποιητ.)], ΠΡΚ ἠρασομαι (μτγν.). ● Παθ. ἐρῶμαι = ἀγαπύμαι. Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τοῦ ἐρά-ω—ἐρῶ εἶναι μόνον ὁ ποτ. ἦρα-ον—ἦρων. Οἱ ἄλλοι χρόνοι εἶναι τοῦ ποιητ. ἔραμαι (=ἐρῶ), με ΘΕΜΑ: ἐρασ- καὶ ἐρα-.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἐραστὴς, ἐραστός (ἐξ οὗ ἀξιέραστος κλπ.), ἐρασμός (ἐξ οὗ ἐράσματος).—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀγαπῶ, ἐπιθυμῶ, ἐφίεμαι, ποθῶ κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με γενικήν: ἐρῶ τινος, ὅπως ὅλα τὰ ἐπιθυμίας σημαντικά.

ἐρωτῶ [-άω], ΠΡΤ ἠρώτων [-αον], ΜΕΛ ἐρωτήσω, ΑΟΡ ἠρώτησα, ΠΡΚ ἠρώτηκα. ● Συνηθέστεροι ὁ μέσος Μέλλων καὶ μέσος Ἀόρ.β' με ἔνεργητ. σημασίαν: ΜΕΛ ἐρήσομαι (=ἐρωτήσω), ΑΟΡ β' ἠρόμην (=ἠρώτησα): ἠρόμην, ἠρου, ἠρετο κλπ., Ὑποτ. ἐρωμαι, Εὐκτ. ἐροίμην, Προστ. ἐροῦ, ἐρέσθω, Ἀπομφ. ἐρέσθαι, Μτγ. ἐρόμενος. ● Παθητ. ἐρωτῶμαι, παθ. ΑΟΡ ἠρωτήθην, ΠΡΚ ἠρώτημαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἐρώτησις, ἐρώτημα (ἐξ οὗ ἐρωτηματικός), ἐρωτητέον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα ἐρωτα-, ἐξ οὗ οἱ κανονικοὶ χρόνοι καὶ τὰ παράγωγα.

Ο μέσος Μέλλ. καὶ μέσος Ἀόρ.β' εἶναι τοῦ ποιητ. ῥ. ἐρομαι καὶ ἐρέ-ω—ῶ (=ἐρωτῶ), με ΘΕΜΑ ἐρ- (ἐξ οὗ ἠρ-όμην) καὶ ἐρε- (ἐξ οὗ ἐρή-σομαι).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀνά, ἀντί, διά, ἐπί, πρός, ὑπό.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: πυνθάνομαι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. με αίτιατ. *ἔρωτῶ τινα* ἢ *ἔρωτῶ τι*.—2. δίπτωτον, με δύο αίτιατικάς: *ἔρωτῶ τινά τι*. —3. με αίτιατ. καί ἐμπροθ. προσδιορ. *ἔρωτῶ τινα περί τινος*.—4. με αίτιατ. καί πλαγίαν ἐρωτημ. πρότασιν: *ἠρώτα τὸν Κῦρον, πότερον βούλοιο...*

ἔσθίω [ι]=τρῶγω. ΠΡΤ *ἤσθιον*, μέσος ὡς ἐνεργ. ΜΕΛ *ἔδομαι*, ΑΟΡ β' *ἔφαγον*, ΠΡΚ *ἐδήδοκα*, [ΥΠΡ *ἐδηδόκειν*]. ● Μέσον καί Παθ. [*ἔσθιομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἠδεσάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἠδέσθην*], παθ. ΠΡΚ *ἐδήδεσμαι* [μτγν. *ἐδήδεμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: 1. ἀρχικόν ΘΕΜΑ *ἔδ-*, ἐξ οὗ τὰ ποιητ. ῥ. *ἔδο* (λαιν. *edo*) καί *ἔσθω* [=ἔδ-θω]. Ἐπὶ τὸ ποιητ. ῥ. [*ἔδ-θω*=] *ἔσθω* ὁ παρεκτεταμένος τύπος *ἔσθίω* (ἐνεστωτ. θέμα *ἔσθι-*).—Τὸ ἀρχικόν θέμα *ἔδ-* με τὸ πρόσφραμα *ε* ἔδωκε ΘΕΜΑ *ἔδε-* (ἐξ οὗ ὁ παρακ. με ἀτι. ἀναδιπλ. *ἔδ-ἔδε-κα* = *ἔδ-ἠδε-κα* = *ἔδ-ἠδοκα*) καί *ἔδεσ-* (ἐξ οὗ ὁ παθ. παρακ. *ἔδ-ἔδεσ-μαι* = *ἔδ-ἠδεσ-μαι*, ὁ μτγν. ἀόρ. *ἠδέσ-θην*, τὰ παράγωγα *ἔδεσ-μα* κλπ.).—2ον ΘΕΜΑ: *φαγ-* (ἐξ οὗ ἀόρ. β' *ἔφαγον*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἔδεσμα* (=φαγητόν), *ἔδεσός*, *ἔδεστέον*, *ἔδωδη* (=τροφή), ἐξ οὗ *ἔδωδιμος* (=φαγώσιμος). Ἐπὶ τὸ στερητ. *νη* (πρβλ. *νη+ἄνεμος=νηνεμία*) καί τὸ ῥ. *ἔδ-ω* τὸ παράγωγον *νηστis* (=νη-ἔδ-τις).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀπό*, *ἐν*, *κατά*, *ὑπέρ*, *σύν*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *βιβρώσκω*, *γεύομαι*, *σιτοῦμαι*, *τρώγω* κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. *ἔσθίω τι*.—2. *ἔσθίω τινός*=τρῶγω ἕνα μέρος ἀπὸ κάτι.

ἔστιω [-άω]=προσφέρω γεῦμα, φιλοξενῶ.—ΠΡΤ *εἰστίων* [-ίαον], ΜΕΛ *ἔστιάσω* (μτγν.), ΑΟΡ *εἰστίασα* [-ᾱσα], ΠΡΚ *εἰστίακα*. ● Μέσ. καί Παθ. *ἔστιῶμαι* [-άομαι], ΠΡΤ *εἰστιῶμην*, μέσ. ΜΕΛ *ἔστιάσομαι*, [μέσ. ΑΟΡ *εἰστιασάμην*, παθ. ΜΕΛ *ἔστιαθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *εἰστιάθην*, ΠΡΚ *εἰστίαμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἔστιασις*, *ἔστιαμα*, *ἔστιάτωρ* [ἐξ οὗ *ἔστιατόριον*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐς. *ἔστια* (=Ἔστιά, λατιν. *vesta*). Ἐπὶ τὸ ἀρχικόν θέμα *Ἔστια-* προέκυψε με τὴν αἴψην καί τὸν ἀναδιπλασιασμόν τὸ *ει*: Παρατ. *ἔ-Ἔστια-ον*=*εεστία-ον*=*εἰστίων*, Παρακ. *Ἔε Ἔστια-κα*=*εεστία-κα*=*εἰστίακα*. Ὁ χαρακτήρ *α* τοῦ θέμ. *ἔστια*, ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, δὲν ἐκτείνεται εἰς *η* (ὅπως *τιμά-ω*, *τιμή-σω*), ἀλλὰ εἰς *α* μακρὸν (*ἔστιά-ω*, *ἔστια-ῶ*, *εἰστιά-σα*), ἐπειδὴ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ὑπάρχει *ι* (πρβλ. ῥ. *ἀνιῶ*, *αἰπιῶμαι* κ. ἄ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὴν προθ. *σύν*.—ΣΥΝΩΝ.: *γεύω*, *δειπνίζω*, *ξενίζω* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αίτιατ. *ἔστιω τινα*. Ἐνίοτε δίπτωτον: *ἔστιω τινά τινος*=φιλεύω κάποιον με κάτι. Παθητ. *ἔστιῶμαι παρά τινος*.

ἐτάζω=ἔξετάζω.—Συνήθως σύνθετον: *ἐξετάζω*, ὅπερ ἰδέ.

ἐταιρίζω=συντροφεύω.—Ποιητ. καί μτγν., εὐχρηστον δὲ μάλλον τὸ

Μέσον *εταιιρίζομαι* (τινα). Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον *προσεταιριζομαι* τινι (=προστίθεται ὡς φίλος σὲ κάποιον).

ἐταιρῶ [-έω]=διάγω βίον ἐταίρας.—ΜΕΛ *ἐταιρήσω*, ΛΟΡ *ἠταίρησα*, ΠΡΚ *ἠταίρηκα*.

ἐτεροδοξῶ [-έω]=ἔχω ἐσφαλμένες ἀντιλήψεις, πλανῶμαι.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ. [Μτγν.=ἀκολουθῶ ἕτερον δόγμα, μὴ ὀρθόδοξον].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρὰσύνθ. ἀπὸ τὸ σύνθ. *ἐτεροδοξος*, ἐξ οὗ καὶ *ἐτεροδοξία* (ἕτερος+δόξα [=δοξασία]). Πρβλ. ῥ. *ἀλλοδοξῶ*.

ἐτοιμάζω [ἄ], ΠΡΤ *ἠτοιμάζον*, ΜΕΛ *ἐτοιμάσω*, [τὰ ἄλλα μτγν.: ΛΟΡ *ἠτοιμάσσα*, ΠΡΚ *ἠτοιμάκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἐτοιμάζομαι*, ΠΡΤ *ἠτοιμαζόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *ἐτοιμάσομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἠτοιμασάμην*, [παθ. ΜΕΛ *ἐτοιμασθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἠτοιμάσθην*], ΠΡΚ *ἠτοιμάσμαι*, ΥΠΡ *ἠτοιμάσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐτοιμασία* (μτγν.).—ΕΤΥΜΟΛ.: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἐτοιμος* μὲ τὴν κατάλ. -άζω. Πρβλ. *γυμνός*—*γυμνάζω*, *ἀγορά*—*ἀγοράζω* κ.ά.

εὐαγγελίζομαι=δίδω καλὰς ἀγγελίας.—Ἀποθετικὸν εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. καὶ μόνον κατ' Ἐνεστώτα. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.—Εἰς τοὺς μτγν. καὶ *εὐαγγελίζω*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: (μτγν.) *εὐαγγελισμός*, *εὐαγγελιστής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ποιητ. *εὐάγγελος* [εὐ+ἄγγελος] (=ἄγγελος καλῶν εἰδήσεων), ἐξ οὗ καὶ *εὐαγγέλιον*.

εὐδαιμονίζω=θεωρῶ κάποιον εὐδαίμονα, μακαρίζω, καλοτυχίζω.—ΠΡΤ *ἠδαιμόνιζον* καὶ *εὐδαιμόνιζον*, ΜΕΛ *εὐδαιμονιῶ*, ΛΟΡ *ἠδαιμόνισα* καὶ *εὐδαιμόνισα* [ἰ]. ● Παθ. *εὐδαιμονίζομαι*, [οἱ ἄλλοι χρόνοι μτγν.].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εὐδαιμόνισμα* [καὶ μτγν. *εὐδαιμονισμός*, *εὐδαιμονιστέος*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *εὐδαίμων* (γεν. -ονος) μὲ τὴν κατάλ. -ίζω. Πρβλ. κατωτέρω καὶ ἀμτβ. ῥ. *εὐδαιμονῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατ. *εὐδαιμονίζω* τινά. Ἐνίοτε προστίθεται καὶ γενική (γεν. τῆς αἰτίας): *εὐδαιμονίζω* τινά τινος (=καλοτυχίζω κάποιον γιὰ κάτι) ἢ ἐμπρόθ. προσδιορ. *εὐδαιμονίζω* τινά ἐπὶ τινι.

εὐδαιμονῶ [-έω]=εἶμαι εὐδαίμων, εὐτυχῶ.—ΠΡΤ *ἠδαιμόνον* καὶ *εὐδαιμόνον*, ΜΕΛ *εὐδαιμονήσω*, ΛΟΡ *ἠδαιμόνησα* καὶ *εὐδαιμόνησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *εὐδαίμων* [εὐ+δαί-

μον], ἔξ οὗ καὶ *εὐδαιμονία* καὶ ἕτερον ῥ. *εὐδαιμονίζω*. Ἀντιθ. *κακοδαίμων*, ἔξ οὗ *κακοδαιμονία* καὶ ῥ. *κακοδαιμονῶ*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εὐδαιμόνημα*.

εὐδοκιμῶ [-έω] = ἔχω καλὴν φήμην, διακρίνομαι σὲ κάτι. — ΠΡΤ *ηὐδοκίμουν* καὶ *εὐδοκίμουν*, ΜΕΛ *εὐδοκιμήσω*, ΑΟΡ *ηὐδοκίμησα* καὶ *εὐδοκίμησα*, ΠΡΚ *ηὐδοκίμηκα* καὶ *εὐδοκίμηκα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *εὐδόκιμος*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εὐδοκίμησις*. — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *εὐδοξῶ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. ἀμτβ. Ὡς μτβτ. λέγεται τὸ *εὐδόκιμον ποιῶ τινα*. — Μὲ ἔμπροθ. προσδ. *εὐδοκιμῶ ἔν τινι* ἢ *περὶ τι* ἢ *ἐπὶ τινι*.

εὐδοκῶ [-έω] = εὐχαρίστως ἀποδέχομαι κάτι, στέργω, εὐαρεστοῦμαι. Τὸ ῥ. εἶναι μᾶλλον μτγν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. σπανιώτ. ὁ Ἔν.

εὐδοξῶ [-έω] = ἔχω καλὴν φήμην, τιμῶμαι. — ΠΡΤ *ηὐδόξουν* καὶ *εὐδόξουν*, ΜΕΛ *εὐδοξήσω*, ΑΟΡ *ηὐδόξησα* καὶ *εὐδόξησα*.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *εὐδοξος* (=εὐ+δόξα), ἔξ οὗ καὶ *εὐδοξία*.

εὐδῶ: συνηθέστερα σύννιτεον (*κατὰ*+εὐδῶ): *καθεύδω* = κοιμῶμαι. ΠΡΤ *ηὐδον* καὶ *ἐκάθειυδον* ἢ σπανιώτ. *καθηῦδον*, ΜΕΛ *καθειδήσω*, [ΑΟΡ *ἐκαθειδήσα*, ΠΡΚ *καθηῦδηκα*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *καθειδυτήιον*. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *συγ-καθεύδω* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα [σενδ- =] *εὐδ-* (ἔξ οὗ *εὐδω*, *ηὐδον*) καὶ μὲ τὸ πρόσφραμα -ε = *εὐδε-* (ἔξ οὗ ὁ μέλλ. καθ *εὐδέ-σω* = *καθειδήσω* καὶ ὁ μτγν. ἀορ. καὶ πρκ.). — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *καταδαρθάνω*, *κοιμῶμαι*, *ύπνώτω*.

εὐεργετῶ [-έω], ΠΡΤ *εὐεργέτουν* [καὶ *εὐηργέτουν*], ΜΕΛ *εὐεργετήσω*, ΑΟΡ *εὐεργέτησα* καὶ *εὐηργέτησα*, ΠΡΚ *εὐεργέτηκα* καὶ *εὐηργέτηκα*, ΥΠΡ *εὐεργετήκειν* [καὶ *εὐηργετήκειν*]. ● Παθ. *εὐεργετοῦμαι*, παθ. ΑΟΡ *εὐεργετήθην* [καὶ *εὐηργετήθην*], ΠΡΚ *εὐεργετήμαι* [καὶ *εὐηργετήμαι*], ΥΠΡ *εὐηργετήμην*.

ΠΑΡΑΙΩΓΑ: *εὐεργέτημα*. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἀντ-εεργετῶ*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. *εὐεργέτης*, ἔξ οὗ *εὐεργεσία*, *εὐεργετικός* καὶ ῥ. *εὐεργετέω* - ᾶ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *εὐ ποιῶ* (τινα) ἢ *εὐ δρῶ* (τινα) = *εὐεργετῶ* τινα. Παθητ. *εὐεργετοῦμαι* ὑπὸ τινος = *εὐ πάσχω* (ὑπὸ τινος).

εὐήμερῶ [-έω] = εὐτυχῶ — [ΠΡΤ *εὐήμερουν*, ΜΕΛ *εὐημερήσω*], ΑΟΡ *εὐημέρησα*, ΠΡΚ *εὐημέρηκα*. Τὸ ῥ. μᾶλλον μτγν.

εὐθαρσῶ [-έω]=φέρομαι εὐθαρσῶς.—Πλὴν τοῦ Ἐνεστῶτος, τὰ ἄλλα μτγν.—Παρασύνθ. ἀπὸ τὸ εὐθαρσής.—Συνώνυμον: εὐθαρσής εἰμι.

εὐθυμοῦμαι [-έομαι]=εὐθυμῶ.—ΠΡΤ *ἡϋθυμούμην* καὶ *εὐθυμούμην*, ΜΕΛ *εὐθυμήσομαι*. ● Ποιητ. καὶ μτγν. τὸ ἔνεργ. εὐθυμῶ [-έω]=εἶμι εὐθυμος (ἀμτβ., ὅπως καὶ τὸ ἀποθετ. *εὐθυμοῦμαι*: συνών. *εὐθυμίας ἐπίμπλαιμαι*.—Μτβτ. *εὐθυμίας παρέχω τινί*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον, προελθὸν ἀπὸ τὸ σύνθ. *εὐθυμος*: εὐ+θυμός (=καρδία, νοῦς, ψυχή). Ἀπὸ τὸ *εὐθυμος* καὶ τὸ παράγωγον *εὐθυμία*=καλὴ ψυχικὴ διάθεσις. Ἀντίθετα *ἀθυμος*, *ἀθυμία* καὶ ῥ. *ἀθυμέω-ᾶ* (ᾶπερ ἰδέ).

εὐθύνω [ῥ]=κάμνω κάτι εὐθύ, ἰσιώνω, ἰσιάζω || διευθύνω || λαμβάνω εὐθύνας, φέρω εἰς λογοδοσίαν κλπ.—ΠΡΤ *ἡϋθυνον* καὶ *εϋθυνον*, ΜΕΛ *εὐθυνώ* [ῥ], ΑΟΡ *ἡϋθυνα* καὶ *εϋθυνα* [ῥ]. ● Παθ. *εὐθύνομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἡϋθύνθη* καὶ *εϋθύνθη* (=μοῦ κατελόγισαν εὐθύνας), ΥΠΡ μόνον γ' πληθ. -ἡϋθυνο.

Ἀπὸ τὸ ἐπιθ. *εὐθύς* (κατὰ τὰ βαθύς—βαθύνω, βαρὺς—βαρύνω κλπ.) ῥ. *εὐθύνω*, σύνθετον μὲ πολλὰς προθέσεις καὶ μὲ διαφόρους ἐκάστοτε σημασίας: *κατ-εϋθύνω*, *ἀπ-εϋθύνω*, *ἐπ-εϋθύνω*, *ἐξ-εϋθύνω* καὶ μτγν. *δι-εϋθύνω*. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [κατ-, δι-] *εϋθυνοίς*, [δι-] *εϋθυνητής* καὶ *εϋθυνητήρ* (=ὁ διευθύνων || ὁ δικαστής, ὁ τιμωρός, ὁ ἐκδικητής), *ἐξ* οὗ [κατ-] *εϋθυνητήριος*: *εϋθυνητός*, *εϋθυνητέον*. Πρβλ. *εϋθυνα*[ῥ] (πληθ. *αἱ εϋθυναί*) [=μτγν. *εὐθύνη*] καὶ ΠΕΡΙΦΡ. *εὐθύνας ὀφλισκάνω* ἢ *εὐθύνας ὑπέχω* ἢ *εὐθύνας δίδωμι* κλπ.

εὐκρινῶ [-έω]=διακρίνω σαφῶς, διευκρινῶ.—[ΜΕΛ *δι-ευκρινήσω*, ΑΟΡ *δι-ηυκρίνησα* καὶ *δι-ευκρίνησα*]. Μέσος ΑΟΡ *δι-ηυκρινησάμην* καὶ *δι-ευκρινησάμην*, ΠΡΚ *δι-ηυκρίνημαι* καὶ *δι-ευκρίνημαι*.

Ἀπὸ τὸ σύνθ. *εὐκρινής* (*εϋ+κρίνω*)=εὐδιάκριτος, σαφής, *ἐξ* οὗ *εὐκρίνεια*, καὶ ῥ. παρασύνθετον *εὐκρινέω-ᾶ*, *ἐξ* οὗ παράγωγον: *δι-ευκρίνεισι*.

εὐλαβοῦμαι [-έομαι]=φέρομαι προσεκτικά, φυλάγομαι, φοβοῦμαι || σέβομαι, τιμῶ.—ΠΡΤ *ἡϋλαβούμην* καὶ *εὐλαβούμην*, μέσ. ΜΕΛ *εὐλαβήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *εὐλαβηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἡϋλαβήθη* καὶ *εὐλαβήθη*, ΠΡΚ *ἡϋλάβημαι* καὶ *εὐλάβημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ σύνθ. *εὐλαβής* (*εϋ+θέμ. λαβ-* τοῦ ῥ. *λαμβάνω*), *ἐξ* οὗ καὶ *εὐλάβεια*, σχηματίζεται καὶ παρασύνθετον ῥ. *εὐλαβοῦμαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατ. *εὐλαβοῦμαί τινα* (=σέβομαι ἢ φοβοῦμαι κάποιον)—2. μὲ ἔμπροθ. προσδιορ. *εὐλαβοῦμαι περὶ τίνος* ἢ *περὶ τι* (=προσέχω, φροντίζω γιὰ κάτι).—3. *εὐλαβοῦμαι*+τελ. ἀπρμφ.=προσέχω, φυλάγομαι, διστάζω νά...—4. *εὐλαβοῦμαι μὴ...* ἢ *εὐλαβοῦμαι ὅπως μὴ...*

εὐλογῶ [-έω] = ἐγκωμιάζω. — ΠΡΤ *ἡλόγουν* καὶ *εὐλόγουν*, [ΜΕΛ *εὐλογήσω*], ΑΟΡ *ἡλόγησα* καὶ *εὐλόγησα*, [ΠΡΚ *ἡλόγηκα* καὶ *εὐλόγηκα*, ΥΠΡ *ἡλόγηκνιν*]. ● Παθ. *εὐλογοῦμαι*, μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *εὐλογήσομαι*, [παθ. ΑΟΡ *ἡλόγηθην* καὶ *εὐλόγηθην*, ΠΡΚ *ἡλόγημαι* καὶ *εὐλόγημαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εὐλογητός* (ἐξ οὗ *εὐλογητικός*), *εὐλογητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἐσηματίσθη ὡς παρασύνθετον εἰς *-έω* ὄχι ἀπὸ ἐνδιάμεσον τύπον *εὐλογος* (=λογικός), ἀλλ' ἀπὸ τὸ *εὐ λέγω*. (=ἐπαινῶ ἐγκωμιάζω), ὅπερ εὔχρηστον περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ *εὐλογῶ*: *εὐ λέγω* τινὰ καὶ παθητ. *εὐ ἀκούω ὑπό τινος* (=ἐπαινοῦμαι). Πρβλ. ἀντίθετα: *κακῶς λέγω τινά, κακολογῶ*.

εὐμενίζομαι = κάμνω κάποιον εὐμενῆ ἀπέναντί μου, ἐξευμενίζω. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μέσον ἀποθετικόν, ἀλλ' ὄχι εὔχρηστον. Μόνον γ' ἐν. ΠΡΤ *ἡμενίζετο*. Συνηθέστερα περιφρ. *εὐμενῆ παρέχω τινά* καὶ παθ. *εὐμενῶς διατίθεμαι*. ● Μτγν. *ἐξευμενίζω* καὶ παθ. *ἐξευμενίζομαι*.

εὐνάζω = κοιμίζω, πλαγιάζω || μτφρ. = κατευνάζω, καταπραῦνω. — Τὸ ῥ. μᾶλλον ποιητ. καὶ μτγν. — ΜΕΛ *εὐνάσω*, ΑΟΡ *ἠνάσα* καὶ *εὐνάσα*. ● Παθ. *εὐνάζομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἠνάσθην* καὶ *εὐνάσθην*. Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *εὐνή* (=κλίνη, φοιλέα), ἐξ οὗ *σύννευος* (ὁ καὶ ἦ) = σύζυγος, *εὐνέτης* (=ὁ σύζυγος), θηλ. *εὐνέτις* (=ἡ σύζυγος), ῥ. *εὐνάω-ῶ* καὶ *εὐνάζω*: σύνθετον *κατ-ευνάζω*, ἐξ οὗ ΠΑΡΑΓ. *κατευνασμός, κατευναστικός* κ. ἄ.

εὐνοῶ [-έω] =διάκειμαι εὐνοϊκῶς, συμπαθῶ. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς *εὐνοῶ* καὶ σύνθ. *ἀντεννοῶ*. Τὰ ἄλλα μτγν.: ΠΡΤ *ἠνόουν* καὶ *εὐνόουν*, ΜΕΛ *εὐνοήσω*, ΑΟΡ *ἠνόησα* καὶ *εὐνόησα* κτλ. (ὁμαλῶς).

Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. *εὐνους* (ἀντίθ. *κακόνους*, *δυσμενής*), ἐξ οὗ καὶ *εὐνοια*. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ., ἀντὶ τοῦ *εὐνοῶ* τινι, συνηθέστεραι αἱ περιφράσεις: *εὐνους εἰμί τινι*, *εὐνοϊαν ἔχω τινί*, *εὐνοϊαν παρέχομαι τινι*, *εὐνοϊκῶς ἔχω*, *εὐνοϊκῶς διάκειμαι*· καὶ ὡς παθ. (ἀντὶ τοῦ μτγν. *εὐνοοῦμαι*): *εὐνοια ὑπάρχει μοι παρὰ τινος*, *εὐνοϊαν λαμβάνω* κ. ἄ.

εὐνομοῦμαι [-έομαι] = ἀπολαύω εὐνομίας, διοικοῦμαι μὲ καλοὺς νόμους. — ΠΡΤ *ἠνομούμην* καὶ *εὐνομούμην*, ΜΕΛ *εὐνομήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἠνομήθην* καὶ *εὐνομήθην*, [ΠΡΚ *ἠνόμημαι* καὶ *εὐνόμημαι*]. Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *εὐνομος* (εὐ+νόμος), ἐξ οὗ καὶ *εὐνομία*.

εὐδοῶ [-έω]=εὐρίσκω καλὸν δρόμον.—᾽Οχι εὐχρηστον. Εὐχρηστότερον εἰς τοὺς μτγν. τὸ ἐπόμενον ῥ. :

εὐδοῶ [-όω]=βάζω σὲ καλὸν δρόμον, κατευοδώνω.—(Ποιητ. καὶ μτγν.)—Παθητ. *εὐοδοῦμαι* [-όμαι]=μπαίνω σὲ καλὸν δρόμον, κατευοδώνομαι, πηγαίνω καλά, τελεσφορῶ.—παθ. ΑΟΡ *εὐωδώθην*. Ἄπο τὸ σύνθ. *εὐοδος* (εὐ+όδος), ῥ. *εὐοδέω-ῶ* καὶ *εὐοδόω-ῶ*.

εὐορκῶ [-έω]=τηρῶ τὸν ὄρκον μου.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογορ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ ΜΕΛ *εὐορκήσω*.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *εὐορκος* (εὐ+ὄρκος), ἔξ οὗ καὶ *εὐορκία*.

εὐπαθῶ [-έω]=καλοπερνῶ, ζῶ ἐν τρυφῇ.—ΜΕΛ *εὐπαθήσω*.

εὐπορῶ [-έω]=εἶμαι εὐπορος, εὐημερῶ.—ΠΡΤ *ἠυπόρουν* καὶ *εὐπόρουν*, ΜΕΛ *εὐπορήσω*, ΑΟΡ *ἠυπόρησα* καὶ *εὐπόρησα*, ΠΡΚ *ἠυπόρηκα* καὶ *εὐπόρηκα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *εὐπορος* (=ὁ διαθέτων πόρους, ὁ ἔχων τὰ μέσα, τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ὁ πλούσιος ὁ εὐκατάστατος), ἔξ οὗ καὶ *εὐπορία*. ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *ἄπορος*, ἔξ οὗ *ἀπορία* καὶ ῥ. *ἀπορέω-ῶ*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *εἰς*, *ἐξ*, *πρὸς*, *σύν*, *προεισ-*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. *εὐπορῶ* (ἀμτβ.) =πλουτῶ, εὐημερῶ.—2. *εὐπορῶ τινος* =εἶμαι γεμάτος ἀπὸ κάτι, διαθέτω κάτι ἐν ἀφθονίᾳ.—3. *εὐπορῶ*+τελ. ἀπρμ.=ἔξευρίσκω τὰ μέσα νά..., κατορθώνω νά...—4. (μτβτ.) *εὐπορῶ τι* *τι* =προσπορίζω, προμηθεύω σὲ κάποιον κάτι.

εὐπραγῶ [-έω]=εὐ πράττω, εὐτυχῶ.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

Ἄπο τὸ *εὐπραγής*, ἔξ οὗ καὶ *εὐπραγία* (=εὐημερία). Ἀντίθετα: *δυσπραγής*, ἔξ οὗ *δυσπραγία* καὶ ῥ. *δυσπραγέω-ῶ* (μτγν.).

εὐρίσκω, ΠΡΤ *εὐρισκον* καὶ *ἠύρισκον*, ΜΕΛ *εὐρήσω*, ΑΟΡ β' *εὐρον* καὶ *ἠῦρον* (ὑποτ. *εὐρω*, ἐκτ. *εὐροίμι*, προστ. *εὐρέ*, ἀπρμ. *εὐρεῖν*, μτγ. *εὐρών*, -ούσα, -όν), ΠΡΚ *εὐρηκα* καὶ σπαν. *ἠύρηκα*, ΥΠΡ *εὐρηκῶς ἦν* [=ἠερέκειν ἢ εὐρέκειν]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *εὐρίσκομαι*, ΠΡΤ *εὐρισκόμην* καὶ σπαν. *ἠερισκόμην*, μέσ. ΜΕΛ *εὐρήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ β' *εὐρόμην* καὶ σπαν. *ἠερόμην*, παθ. ΜΕΛ *εὐρεθίσομαι*, παθ. ΑΟΡ *εὐρέθην* καὶ σπανιώτ. *ἠερέθην*, ΠΡΚ *εὐρημαι* καὶ σπαν. *ἠερημαι*, ΥΠΡ *εὐρήμην* καὶ *ἠερήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εὐροσεις*, *εὐρημα*, *εὐρετής*, *εὐρετός* (δυσ-εὐρετός) κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *εὐρ-* (ἔξ οὗ ὁ ἀόρ. β'). Τὸ ἐνεστωτ. θέμα μὲ τὸ

πρόσφραμα *-ισκ*: *εὐρ-ισκ-*. Εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους μὲ τὸ πρόσφραμα *-ε*=
θέμα *εὐρε-*, ἔξ οὗ μέλλ. *εὐρή-σω*, πρκ. *εὐρη-κα*, *εὐρη-μαι*, παράγ. *εὐρη-μα*
κλπ. Ἄλλ' ὁ χαρακτηριστὴρ *-ε* δὲν ἐκτείνεται πάντοτε εἰς *-η*: *εὐρε-θήσομαι*,
εὐρέ-θην, παράγ. *εὐρε-οις* κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀνά (ἀνευρίσκω), *ἔξ*, *συνεξ-*, ἐπί (ἐφ-ευρίσκω).
ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ αἰτιατ. *εὐρίσκω τι* ἢ *εὐρίσκω τινά*· καὶ μέσον *εὐρί-*
σκομαί τι = ἐπιτυχάνω τινός.—2. μὲ κατηγορημ. μτχ., ἀναφερομένην εἰς
τὸ ἀντικείμεν. (*εὐρον αὐτὸν κοιμώμενον*) ἢ εἰς τὸ ὑποκείμεν. (*εὐρέθη κοιμώμενος*).

εὐρύνω [ῦ]=διευρύνω.—ΜΕΛ *εὐρυνῶ* [ῦ].—Τὸ ῥ. ποιητ. καὶ μτγν.

Ἄπο τὸ ἐπίθ. *εὐρύς*· πρβλ. *βαθὺς-βαθύνω*, *ὄξυς-ὄξύνω* κ.λ.δ.

εὐσεβῶ [-έω]=εἶμαι εὐσεβής, φέρομαι εὐσεβῶς.—ΠΡΤ *ηὐσέβουν*
καὶ *εὐσέβουνν*. ● Παθ. *εὐσεβοῦμαι* (=τυχάνω σεβασμοῦ).

Παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *εὐσεβής*, ἔξ οὗ καὶ *εὐσέβεια*. Ἀντίθετα: *ἀσεβής*, ἔξ οὗ
ἀσέβεια καὶ ῥ. *ἀσεβέω-ῶ*.

εὐσχημονῶ [-έω]=φέρομαι εὐπρεπῶς.—Μόνον ἀπρμφ. ἐνεστῶτος.

Παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *εὐσχήμων* (=κοιμῶς, εὐπρεπής, σεμνός), ἔξ οὗ καὶ
εὐσχημοσύνη.—Πρβλ. ἀντιθετὸν ῥ. *ἀσχημονῶ*.

εὐτακτῶ [-έω]=φέρομαι μὲ εὐταξίαν.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

Παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *εὐτακτος* (*εὐ+ῥ. τάττω*), ἔξ οὗ καὶ *εὐταξία*. Πρβλ. ῥ.
ἀτακτῶ, παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *ἀτακτος*, ἔξ οὗ καὶ *ἀταξία*.

εὐτρεπίζω=διευθετῶ, συγυρίζω.—ΠΡΤ *ηὐτρέπιζον*, ΜΕΛ *εὐτρεπιῶ*,
ΛΟΡ *ηὐτρέπισα* [ῖ]. ● Μέσ. καὶ Πισθ. *εὐτρεπίζομαι*, ΠΡΤ *ηὐτρε-*
πιζόμεν καὶ *εὐτρεπιζόμεν*, μέσ. ΛΟΡ *ηὐτρεπισάμην* καὶ *εὐτρε-*
πισάμην, ΠΡΚ *ηὐτρέπισμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εὐτρεπισμός*, *εὐτρεπιστής*, *εὐτρεπιστέον*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ αἰτιατ. *εὐτρεπίζω τι* =διευθετῶ, τακτοποιῶ, συ-
γυρίζω, ἐτοιμάζω, ἐπισκευάζω.—2. μὲ αἰτιατ. καὶ δοτ. *εὐτρεπίζω τινά*
τινι=συμφιλιῶν κάποιον πρὸς κάποιον ἄλλον.

εὐτυχῶ [-έω], ΠΡΤ *ηὐτύχουν* καὶ *εὐτύχουνν*, [ΜΕΛ *εὐτυχήσω*], ΛΟΡ
ηὐτύχησα καὶ *εὐτύχησα*, ΠΡΚ *ηὐτύχηκα* καὶ *εὐτύχηκα*, ΥΠΡ
ηὐτυχήκειν. ● Παθητ. μόνον γ' ἐνικὸν ΠΡΚ *εὐτύχεται*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *εὐτυχής* (*εὐ+τύχη*), ἔξ οὗ καὶ *εὐ-*
τυχία. Ἀντίθετα: *ἀτυχής*, ἔξ οὗ *ἀτυχία* καὶ ῥ. *ἀτυχέω-ῶ*, *δυστυχής*, ἔξ οὗ
δυστυχία καὶ ῥ. *δυστυχέω-ῶ*.—Παράγωγα: *εὐτύχημα*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *εὐδαιμονῶ*, *εὐπραγῶ*, *εὐ πράττω*, *καλῶς πράττω*, *εὐημερῶ* κ.ἄ.
ΑΝΤΙΘΕΤΑ: *ἀτυχῶ*, *κακοτυχῶ*, *κακοδαιμονῶ*, *κακοπραγῶ*, *κακῶς πράττω* κ.ἄ.

εὐφημῶ [-έω]=ἀποφεύγω δυσφήμους λέξεις, σιωπῶ εὐλαβῶς || μτγν.
 =ἀνευφημῶ, ἐγκωμιάζω.—ΜΕΛ **εὐφημήσω**, ΑΟΡ [*ἄν-*]εὐφημήσα.

Συνήθης ἢ προστακτ. **εὐφήμει!**=πρόσεξε τὰ λόγια σου, σόπα! Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθ. ἀπὸ τὸ **εὐφημος**, ἐξ οὗ *εὐφημία*, ῥ. *εὐφημέω-ῶ* καὶ μτγν. ῥ. *εὐφημίζω*, ἐξ οὗ παρὰγ. *εὐφημισμός*.

εὐφραίνω=προξενῶ χαράν, καλοκαρδίζω.—ΠΡΤ **ἠϋφραϊνον** καὶ **εὐφραϊνον**, [ΜΕΛ *εὐφρανῶ*], ΑΟΡ **ἠϋφραϊνα** καὶ **εὐφραϊνα** [-ἄνα].

● Μέσ. **εὐφραϊνομαι** (=εὐχαριστοῦμαι), ΠΡΤ **ἠϋφραϊνόμην** καὶ **εὐφραϊνόμην**, μέσ. ΜΕΛ **εὐφρανοῦμαι**, παθ. ΜΕΛ **εὐφρανθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἠϋφρανθήην** καὶ **εὐφρανθήην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εὐφραντός, εὐφραντικός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ σύνθ. **εὐφρων** =εὐ+φρον (γεν. φρον-ός). Τὸ θέμα φρον- κατὰ μετάπτωσιν φραν-, ἐξ οὗ ῥ. *εὐφραν-ζω* = **εὐφραίνω**. Περὶ *ἄφρων*, ἐξ οὗ ῥ. *ἀφραίνω* (=ἀνοηταίνω).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: τοῦ **εὐφραίνω**: *θέλω, κηλῶ, τέρω*.—Τοῦ **εὐφραϊνομαι**: *ἀγάλλομαι, ἠδομαι, κηλοῦμαι, τέρομαι, χαίρω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—Τὸ ἐνεργ. μὲ αἰτιατ. **εὐφραίνω τινά**.—Τὸ μέσον μὲ δοτ. τῆς αἰτίας **εὐφραϊνομαί τινι** (=εὐφραϊνομαι γιὰ κάτι) ἢ μὲ ἐμπροθ. προσδιορ. **εὐφραϊνομαι ἐπὶ τινι ἢ ἐν τινι** κλπ.

εὐχαριστῶ [-έω]=εὐγνωμονῶ, γνωρίζω χάριν || εὐαρεστῶ.—Τὸ ῥ. εἶναι μτγν. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ., ἀντὶ τοῦ **εὐχαριστῶ τινι**, αἱ περιφρ.: *χάριν ἔχω τινί, χάριν οἶδα, χάριν ὀφείλω* κλπ.

Παρασύνθ. ἀπὸ τὸ **εὐχάριστος** (=εὐγνώμων· ἀντίθ. *ἀχάριστος*), ἐξ οὗ καὶ *εὐχαριστία* (=εὐγνωμοσύνη, ἀνταπόδοσις χάριτος).

εὐχομαι=ὑπόσχομαι, τάζω || προσεύχομαι, παρακαλῶ || εὐχομαι νὰ ἔχω κάτι, ἐπιθυμῶ.—ΠΡΤ **ἠϋχόμην**, μέσ. ΜΕΛ **εὐξομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἠϋξάμην**. ● Παθ. ΠΡΚ **ἠϋγμαι** (ἀπαντᾷ μόνον τὸ γ' ἐνικὸν **ἠϋκται**=ἔγινε δέησις).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εὐκτός* (ἐξ οὗ *πολύευκτος, εὐκταῖος, εὐκτικός*), **εὐκτέον**· ἀντίθετα *ἀευκτός, ἀευκταῖος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ οὖς. **εὐχῆ** ῥ. *εὐχ-ομαι*, θέμα *εὐχ-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό, ἐπί, κατά, πρὸς, σύν, συνεπ-*, [νεώτ. καὶ μὲ τὴν προθ. *ἀντί*].—**Ἀπεύχομαι**=εὐχομαι νὰ μὴ γίνῃ κάτι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. **εὐχομαί τι**.—2. **εὐχομαι**+ἀπορφ.—3. **εὐχομαί τινι ἢ πρὸς τινα ἢ ὑπὲρ τινος** κλπ.

εὐωχῶ [-έω]=προσφέρω πλούσιον γεῦμα, φιλοξενῶ.—ΠΡΤ **εὐώχουν**, [ΜΕΛ *εὐωχίσω*, ΑΟΡ *εὐώχησα*]. ● Μέσ. **εὐωχοῦμαι** (=εὐφραίνω)

νομαι στὸ φαγοπότι), ΠΡΤ *εὐωχούμην*, μέσ. ΜΕΛ *εὐωχήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *εὐωχηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *εὐωχήθην* (μὲ σημ. μέσου), [ΠΡΚ *εὐώχημαι*].

ἐφεδρεύω = ἐνεδρεύω, παραμονεύω || μένω ἐν ἐφεδρείᾳ. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐφήδρευσα*.

ἐφηβιάω-ῶ: βλ. ἀπλοῦν ῶ. *ἠβῶ* [-άω].

ἐφίεμαι = ἐπιθυμῶ. — Ἀποθετικόν. — ΠΡΤ *ἐφιέμην*.

Τὸ ῶ. εἶναι σύνθετον: ἐπι+ίεμαι (= μέση φωνὴ τοῦ ῶ. ἴημι). — Συντάσσεται μὲ γενικὴν: *ἐφίεμαί τινος*. — Συνώνυμα: *βούλομαι*, *ἐπιθυμῶ*, *ὀρέγομαι*, *ποθῶ* κλπ. — Παράγωγα: *ἔφσεις* (= ἐπιθυμία), *ἐφετός* (= ἐπιθυμητός), *ἐφετικός* (πρβλ. ἐφετικά ῥήματα) κ.ά.

ἐφοδεύω = περιπολῶ. — ΠΡΤ *ἐφώδευον*, ΜΕΛ *ἐφοδεύσω*.

ἐφοδιάζω = προμηθεύω ἐφόδια. — [ΜΕΛ *ἐφοδιάσω*, ΑΟΡ *ἐφωδίασα*.

● Μέσ. *ἐφοδιάζομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐφωδιασάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐφωδιασάθην*. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ μέσ. ΑΟΡ τῆς μετ. *ἐφωδιασάμενος*. — Παράγωγον: *ἐφοδιασμός*.

Τὸ ῶ. σχηματίζεται ἀπὸ τὴν λ. *ἐφόδια* [ἐπι+όδος] = τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ὁδόν, διὰ τὴν ὁδοπορίαν = χρήματα, ζωοτροφία κλπ.

ἐφορεύω = εἶμαι ἐφορος, ἐπιβλέπω. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

Τὸ ῶ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἐφορος* (ἐπι+όρω) = ὁ ἐπιβλέπων.

ἐχθραίνω = ἐχθρεύομαι, μισῶ. — ΠΡΤ *ἤχθραινον*.

ἔχω, ΠΡΤ *εἶχον*, ΜΕΛ *ἔξω* (μὲ δασεῖαν) καὶ *σχῆσω*, ΑΟΡ β' *ἔσχον*, ΠΡΚ *ἔσχηκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἔχομαι*, ΠΡΤ *εἰχόμεν*, μέσ. ΜΕΛ *ἔξομαι* καὶ *σχῆσομαι*, μέσ. ΑΟΡ β' *ἔσχόμεν*, [παθ. ΜΕΛ *σχεθῆσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐσχέθην*], ΠΡΚ *ἔσχημαι*.

● ΑΟΡ. Β': Ὀριστ. *ἔσχον*, *ἔσχεσ*, *ἔσχ* κλπ. — Ὑποτ. *σχῶ*, *σχῆς*, *σχῆ*, *σχῶμεν* κλπ., ἀλλὰ σύνθ. *μετάσχω*, *παράσχω* κλπ. — Εὐκτ. *σχοίην*, *σχοίης*, *σχοίη* κλπ., ἀλλὰ σύνθ. *παράσχοιμι*, *-οις*, *-οι* κλπ. — Προστατ. *σχές*, *σχέτω* κλπ., ἀλλὰ σύνθ. *πρόσχεσ*, *ἐπίσχεσ* κλπ. — Ἀπρμφ. *σχεῖν*. — Μετ. *σχῶν*, *σχοῦσα*, *σχόν*. ● Μέσος: Ὀριστ. *ἐσχόμεν*, Ὑποτ. *σχοῖμαι*, Εὐκτ. *σχοίμην*, Προστ. *σχοῦ*, *σχέσθω*, Ἀπρμφ. *σχέσθαι*, Μετ. *σχοῖμενος*, *-η*, *-ον*. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀρχικὸν θέμα *σσχ-* καὶ κατὰ συγκοπὴν *σχ-*. ● Ἀπὸ τὸ

θέμα *σεχ-* ὁ ἐνεστώσ *ἔχ-ω*, ὁ μέλλ. [*ἔχ-σω*] *ἔξω*, ὁ παρτατ. [*ἔ-σεχ-ον* = *ἔ-εχον*] *εἶχον*. Τὸ ἀρχικόν *σ* τοῦ θέμ. *σεχ-* ἐκπίπτει, ἀλλ' ἀφήνει δασύ πνεῦμα ἐπὶ τοῦ *ἔχ-*, ἐξ οὗ ὁ μέλλ. *ἔχ-σω*=*ἔξω*. Εἰς τὸν ἐνεστώτα ὁμως δὲν διητηρήθη ἡ δασεῖα τοῦ ἀρχικοῦ *ε*, διότι ἀκολουθεῖ τὸ δασύ σύμφωνον *χ* (τὸ φαινόμενον καλεῖται *ἀνομοίωσις*): *σέχ-ω*=*ἔχ-ω*=*ἔξω*. ● Ἀπὸ τὸ συγκεκομμένον θέμα *σχ-* ὁ ἀόρ. β' *ἔ-σχ-ον*, *ἔ-σχ-όμεν*. Μὲ τὸ πρόσφραμα *-ε* προσέκυψε θέμα *σχε-*, τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτηριστὸν ἐκτείνεται εἰς *η*, ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη: *σχῆ-σω*, *ἔ-σχη-σα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σχῆμα*, *σχέσις* (ἐπίσχεσις, κατάσχεσις)· *σχετὸς* (ἀνασχετὸς, ἀνασχετικὸς, ἀκατάσχετος), *σχετέος* (κατασχετέος)· *ἔξις* [=ἔχ-σις], *μέθεξις* (=συμμετοχή), *καχεξία* [=καχ-εξία], ἐπίορ. *ἔξις*, *ἐμεξίς*· *ἐκτός* (ἀνεκτός (=συμμετοχή), *ἐκτικός* (ἀνεκτικός, ἀνθεκτικός, συνεκτικός)· β' συνθετ. *-εχής* (συν-εχής, ρουνεχής)· *ὄχη* (ἐιοχή, ἀποχή, ὑπεροχή, μετοχή, κατοχή, ἀνοχή καὶ κατ' ἀνάπτυλ. ἀνοκοχή, ἀνακοχή)· *ὄχος* (ἐνοχος, κάτοχος, μέτοχος, ὑπέροχος καὶ β' συνθετικὸν *-οῦχος*: *ράβδοῦχος*, *κλειδοῦχος* κλπ.)· *ὄχευς* (παροχέυς) κ.ά.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ πολλὰς προθέσεις καὶ μὲ ἀναλόγους σημασίας καὶ συντάξεις: *ἀνά* (βλ. καὶ ὁ. *ἀνέχομαι*), *ἀντι* (ἀντ-έχω, μέλλ. ἀνθ-έξω, ἀντοχή), *ἀπὸ* (ἀπέχω, ἀποχή), *ἐν* (ἐνέχω, ἐνέχομαι, ἔνοχος, ἐνοχή), *ἐπὶ* (ἐπέχω, ἐποχή, ἐπίσχεσις, μέλλ. ἐφ-έξω, ἐφεκτικός), *κατά* (κατ-έχω, καθ-έξω, κατ-έσχον κατὰ σχέσις, ἀκατάσχετος, ἀκάθ-εκτος, κατ-οχή), *μετά* (μετέχω, μεθέξω, μετέσχον, μετοχή, μέθεξις), *παρὰ* (παρέχω, παροχή), *περὶ* (περιέχω, περιοχή, περιεκτικός), *πρὸ* (προ-έχω), *πρὸς* (προσ-έχω, προσοχή, προσεκτέον, προσ-εκτικός), *ὑπέρ* (ὑπερ-έχω, ὑπεροχή), *σὺν* (συνέχω, συνοχή, συνεκτικός), *σύν+μετά* (συν-μετ-έχω) κ.ά.—Πρβλ. ὁ. *ἀμείχομαι* καὶ *ἀνέχομαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἀ π λ ο ὦ ν ἔχω: 1. μὲ αἰτιατ. *ἔχω τι*.—2. μὲ ἀρμφ. *ἔχω εἰπεῖν*=δύναμαι νὰ εἶπω, *οὐκ ἔχω εἰπεῖν*.—3. μὲ πλαγίαν ἐρώτησιν: *οὐκ ἔχω ὅ,τι χρὴ ποιεῖν*=δὲν ξέρω τί πρέπει νὰ... ● Τὸ μέσον *ἔχομαί τινος*=ἔπομαι τινος, ἀκολουθῶ, ἐμμένω σὲ κάτι (*ἔχομαι τῶν πατρίων*). ● Τὰ σὺ ν θ ε τ α συντάσσονται μὲ διαφόρους πτώσεις, ἀναλόγως τῆς προθέσεως καὶ τῆς σημασίας: *ἀπέχω τινος*, *μετέχω τινος*, *ὑπέροχω τινος*—*ἀνέχω τι* (=συγκρατῶ, ἀναχατίζω), *ἀνέχομαί τινα* (=ὑπομένω), *κατέχω τι*, *παρέχω τι*, ἀλλὰ καὶ *παρέχω τινί τι*, *προσέχω τὸν τοῦν τιμ* (=ἔχω ἐστραμμένην τὴν προσοχὴν σὲ κάτι) ἢ ἀπλῶς *προσέχω*, κ.ά.

ἔψω=βράζω.—[ΠΡΤ *ἦψον*], μέσ. ΜΕΛ ὡς ἐνεργ. *ἔψησομαι* [καὶ μετρν. *ἐψήσω*], ΑΟΡ *ἦψησα*, [ΠΡΚ *ἔψηκα*]. ● Παθ. *ἔψομαι*, [παθ. ΜΕΛ *ἐψηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἦψηθην*, ΠΡΚ *ἔψημαι* καὶ *ἦψημαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀρχικόν θέμα *ἐπ-*, μὲ πρόσφραμα *σ* (ἐπ-σ)=*ἐψ-* (ἐξ οὗ *ἐψ-ω*) καὶ μὲ πρόσφραμα *ε*=*ἐψε-* (ἐξ οὗ *ἐψη-σομαι*, *ἦψη-σα* κλπ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἔψησις*, [ἀφ-]ἔψημα (=ὅ,τι παρασκευάζεται διὰ βρασμοῦ), *ἔψητὸς* (=βραστός), *μυρ ἐψὸς* (=ὁ ἀρωματοποιός, πού βράζει τὰ μύρα), *ἐψθὸς* (=βραστός, ἀπὸ τὸ ἐπ-θός) κ.ά.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὴν προθ. ἀπό: *ἀφέψω*=καθαρίζω, διυλίζω διὰ βρασμοῦ· ἐπὶ μετάλλων=χωνεύω, λαγαρίζω διὰ τοῦ πυρός. Παράγ. *ἀπ-ἐψθὸς* =

ἄφρατος καὶ κατ' ἀνομοίωσιν: ἄφρατος· ἄφρατος χρυσός = καθαρὸς χρυσός, μὴ ἀνεμειγμένος μὲ ἄλλα μέταλλα.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: βράττω ἢ βράσσω (=βράζω), ζέω, ὀπάω-ῶ (=ψήνω).

ἔῶ [ἐά-ω]=ἀφήνω, ἐπιτρέπω.—ΠΡΤ εἶων [εἶα-ον], ΜΕΛ ἐάσω [ᾱ], ΑΟΡ εἶασα [-ᾱσα], ΠΡΚ εἶακα. ● Παθ. ἐῶμαι [ἐά-ομαι], μέσ. ΜΕΛ (μὲ παθ. σημ.) ἐάσομαι, παθ. ΑΟΡ ἐλάθην, ΠΡΚ εἶαμαι.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ θέμα ἐα- ἐξ ἀρχικοῦ σεῖα-, ἐξ οὗ ἡ αὔξησις καὶ ὁ ἀναδιπλ. μὲ εἰ: πρτ. ἐ-σεῖα-ον = ἐ-εἶαον = εἶων, ἀόρ. ἐ-σεῖα-σα = ἐ-εἶα-σα = εἶασα, πρκ. σε-σεῖα-κα = ἐ-εἶακα = εἶακα. Ὁ χαρακτήρ -ᾱ, ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, δὲν ἐκτείνεται εἰς ἠ (ὅπως τιμάω, τιμήσω), ἀλλὰ εἰς ᾱ μακρόν, ἐπειδὴ πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχει ε: ἐᾶ-ω, μέλλ. ἐᾶ-σω, ἀόρ. εἶα-σα, πρκ. εἶα-κα.

Z

Ζευγηλατῶ [-έω]=εἶμαι ζευγηλάτης, γεωργός· ὀργώνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. Μόνον ὁ Ἑνεστῶς (σπανίως).

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ ζευγηλάτης [ᾱ], ἐξ οὗ καὶ ζευγηλασία. Διὰ τὸ πρῶτον συνθετικὸν τῆς λ. ζευγηλάτης (=νεοελλ. ζευγολάτης) βλ. κατωτέρω ῥ. ζεύγνυμι. Διὰ τὸ β' συνθετικὸν βλ. ῥ. εἰάνω.

Ζεύγνυμι [καὶ ζευγνύω]=θέτω ὑπὸ ζυγόν, ζεύ(γ)ω, ἐνώνω, συνδέω. ΠΡΤ ἐξεύγνυμι [καὶ ἐξεύγνυμι], ΜΕΛ ζεύξω, ΑΟΡ ἔξευξα, [ΠΡΚ ἔξευχα, μτγν.]. ● Μέσ. καὶ Παθ. ζεύγνυμαι, [ΠΡΤ ἐξευγνύμην], μέσ. ΜΕΛ ζεύξομαι, μέσ. ΑΟΡ ἔξευξάμην, παθ. ΜΕΛ ζευχθήσομαι, παθ. ΑΟΡ ἀ' ἐξεύχθην, παθ. ΑΟΡ β' ἐξύγην, ΠΡΚ ἔξευγμαι, [ΥΠΡ ἐξεύγμην].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα ζευγ- καὶ ζυγ- (πρβλ. θέμα φευγ- καὶ φυγ- τοῦ ῥ. φύγω). Τὸ ἐνεστωτ. θέμα μὲ τὸ πρόσφωμα -νῦ- κατὰ τὰ εἰς -μι ὅηματα: ζεύγ-νῦ-μι, παρατ. ἐ-ζεύγ-νῦ-ν καὶ μτγν. ζευγ-νῦ-ω, ἐ-ζεύγν-ον (ὅπως δεικνυμι καὶ δεικνῶ). Ὁ μέλλ. ζεύγ-σω=ζεύξω, ἀόρ. ἐ-ζεύγ-σα = ἔξευξα, παθ. παρακειμ. ἐ-ζεύγ-μαι, ἔξευγ-σαι=ἔξευξαι, ἔξευγ-ται=ἔξευκται, πληθ. -γμεθα, -χθε, ἐξευγμένοι εἶσιν.—Ἀπὸ τὸ θέμα ζυγ- ὁ β' παθ. ἀόρ. ἐ-ζύγ-ην καὶ παράγωγον ζυγός κ. ᾱ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ζευγ-σις=]ζεύξεις (σύζευξις, διάζευξις), ζεύγμα, [ζευγ-της=] ζεύκτης (ἐξ οὗ ζευκτικός, διαζευκτικός) καὶ ζευκτήρ (ἐξ οὗ ζευκτήριος), ζευκτός (διαζευκτός), ζεύγλη (ἢ, νεοελλ. ζεύγλα=τὸ μέρος τοῦ ζυγοῦ, ὅπου

εισέοχεται ὁ τράχηλος τοῦ βοός), *ζεῦγος*. Ἀπὸ τὸ θέμα *ζυγ-*: *ζυγός*, *σύζυγος*, *ὁμόζυγος* καὶ *ὁμόζυξ*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *διά*, *μετά*, *ὑπό*, *σύν*.

ζέω = βράζω. — [ΠΡΤ *ἔζον*, ΜΕΛ *ζέσω*], ΛΟΡ *ἔζεσα*. [Παθ. ΛΟΡ *ἔζεσθην*, ΠΡΚ *ἔζεσμαι*].

Συναίρεσις γίνεται μόνον εἰς τοὺς τύπους ἐζεινούς, τῶν ὁποίων ἡ κατάληξις ἀρχίζει ἀπὸ *ε* ἢ *ει*. Κλίνεται: *ζέω*, [ζέ-εις=] *ἔεις*, *ζει*, πληθ. *ζέομεν*, [ζέ-ετε=] *ἔετε*, *ζέονται*. — ΘΕΜΑ: *ζεσ-*, ἐξ οὗ Ἐνεστώσ *ζέ(σ)-ω=ζέω*, Ἄορ. *ἔ-ζεσα=ἔζεσα* καὶ μτγν. ὄ. [ζεσ-νυ-μι=] *ζέννυμι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ζέ-οις*, *ζέ-μα* [καὶ μτγν. *ζέσ-μα*, *ζεσ-τός*].

ζηλοτυπῶ [-έω], ΠΡΤ *ἐζηλοτύπουν*. Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ὄ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ζηλότυπος*, ἐξ οὗ καὶ *ζηλοτυπία*.

ζηλῶ [-όω] = δεικνύω ζῆλον γιὰ κάτι, φιλοτιμοῦμαι, προσπαθῶ νὰ μιμηθῶ κάποιον || *ζηλεύω*, *καλοτυχίζω* κάποιον || *ζηλεύω*, *ζηλοφθονῶ*. — ΠΡΤ *ἐζήλουν*, ΜΕΛ *ζηλώσω*, ΛΟΡ *ἐζήλωσα*, ΠΡΚ *ἐζήλωκα*.

● Παθ. *ζηλοῦμαι* [-όομαι].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ζηλωτής* (=ὁ ἐπιδιώκων κάτι μετὰ ζῆλον || ἔνθερμος ὁπαδός, θαυμαστής), *ζηλωτός* (=ἀξιοζήλευτος), *ἀζήλωτος* κ.τ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *ζῆλος* (ὁπως τὰ *δοῦλος* — *δουλόω*, *γυμνός* — *γυμνώω* κ.τ.ἄ.).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *εὐδαιμονίζω*, *θαυμάζω*, *μακαρίζω* || *ποθῶ*, *φθονῶ*. Καὶ περιφρ. *ζηλωτής εἰμί τινος* παθητ. *ζηλωτός εἰμι ὑπὸ τινος*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μετὰ αἰτιατ. *ζηλῶ τι* = ἐπιδιώκω μετὰ ζῆλον γιὰ κάτι, ἐπιθυμῶ.

— 2. μετὰ αἰτιατ. καὶ γεν. τῆς αἰτίας: *ζηλῶ τινά τινος* = *ζηλεύω* κάποιον γιὰ κάτι.

ζημιῶ [-όω] = ζημιώνω, βλάπτω || ἐπιβάλλω πρόστιμον, τιμωρῶ. — ΠΡΤ *ἐζημίουν*, ΜΕΛ *ζημιώσω*, ΛΟΡ *ἐζημίωσα*, ΠΡΚ *ἐζημίωκα*.

● Παθ. *ζημιοῦμαι* [-όομαι], ΠΡΤ *ἐζημιούμην*, μέσος μετὰ παθητ. σημ. ΜΕΛ *ζημιώσομαι*, παθ. ΜΕΛ *ζημιωθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐζημιώθην*, ΠΡΚ *ἐζημιώμαι*, ΥΠΡ *ἐζημιώμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ζημίωμα* καὶ μτγν. *ζημίωσης*, *ζημιωτής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ οὖσ. *ζημία* (=βλάβη, ποινή) κατὰ τὰ εἰς -όω. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθ. *ἐπί*, *πρός*, [καὶ ἀπό, νεώτ.] — Ἐπιζημιῶ = ἐπιβάλλω ποινήν. Νεώτ. *ἀποζημιῶ* = ἀποκαθιστῶ, πληρῶνω τὴν ζημίαν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *βλάπτω*, *ἐπηρεάζω*, *κακῶ*, *φθείρω* κ.τ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *ζημιῶ τινα* καὶ *ζημιῶ τινά τινι* (=τιμωρῶ κάποιον μετ'...)

ζητῶ [-έω], ΠΡΤ *ἐζήτουν*, ΜΕΛ *ζητήσω*, ΛΟΡ *ἐζήτησα*, ΠΡΚ *ἐζήτηκα*,

● Παθ. **ζητοῦμαι** [-έομαι], ΠΡΤ **ἐζητούμην**, [μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ **ζητήσομαι**, μέσ. ΛΟΡ **ἐζητησάμην**, παθ. ΜΕΛ **ζητηθήσομαι**], παθ. ΛΟΡ **ἐζητήθην**, ΠΡΚ **ἐζήτημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ζήτημα**, **ζήησις**, **ζητητής**, **ἀζήητος**, **ζηητέος** κ.ά.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀνά*, *διά*, *ἐπί*, *σύν* [συ-ζητῶ, συν-εζήτησιν] ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *αἰτῶ*, *ἔροικῶ*, *ἐξετάζω*.—Τὸ ὁ. *αἰτῶ*=ζητῶ νὰ λάβω, ἐνῶ *ζητῶ*=ζητῶ νὰ εὔρω. Τὴν λεπτὴν αὐτὴν σημασιολογικὴν διάκρισιν τῶν δύο συνωνύμων ῥημάτων δεικνύει καθαρά ἡ γνωστὴ εὐαγγελικὴ φράσις: «*Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν*» *ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε*· πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει» (Ματθ. ζ' 7-8).

ζυγομαχῶ [-έω]=φιλονικῶ, στασιάζω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ.

Ἡ *ζυγομαχία* καὶ τὸ *ζυγομαχεῖν* ἐλέχθη κατ' ἀρχάς διὰ τὰ ἐξευμένα ζῶα, ἐπὶ βοῶν ἢ ἵππων, οἱ ὅποιοι ἀφηνιάζουν καὶ προσπαθοῦν νὰ ἀποτινάξουν τὸν ζυγὸν ἢ συναντιμάχονται ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγόν. Μεταφορικῶς ἐλέχθη καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων.

ζυγοστατῶ [-έω]=ζυγίζω. Παθ. **ζυγοστατοῦμαι**=ἰσορροπῶ.(Μτγν.).

ζυμῶ=ζυμώνω.(Μτγν.). Παράγωγα: **ζύμωσις**, **ζύμωμα** κ.ά.

ζῶ, **ζῆς**, **ζῆ**, **ζῶμεν**, **ζῆτε** **ζῶσι**, Ὑποτ. **ζῶ**, **ζῆς**, **ζῆ** κλπ. Εὐκτ. **ζῶην**, **ζῶης**, κλπ. Προστακτ. **ζῆ** καὶ **μτγν. ζῆθι**, **ζήτω**, πληθ. **ζῆτε**, **ζήτωσαν** ἢ **ζώντων**, Ἀπομφ. **ζῆν**, Μτγ. **ζῶν**, **ζῶσα**, **ζῶν**.—ΠΡΤ **ἔζων**, **ἔζης**, **ἔζη**, **ἔζωμεν**, **ἔζητε**, **ἔζων**.—[ὁ ΜΕΛ **ζήσω** ἢ **ζήσομαι** σπάνιος· ὁ ΛΟΡ **ἔζησα** καὶ ὁ ΠΡΚ **ἔζηκα** μτγν.].

Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. ΜΕΛ **βιώσομαι** (=ζήσω), ΛΟΡ β' **έβίων** (=ἔζησα), ΠΡΚ **βεβίωκα**.—Βλ. συνώνυμον ὁ. **βιῶ** [-όω].

Τὸ ὁ. κατὰ τὰ εἰς -άω: **ζάω**—**ζῶ**, **ἔζαον**—**ἔζων** κλπ. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶχε θέμα με χαρακτηριστὰ *η* (**ζήω**, ὅπως τὰ *πεινῶ*, *διψῶ*, *χορῶμαι* κ.ά.), δίδει συνηρημένους τύπους εἰς *η* ἢ *η* ἐκεῖ ὅπου τὰ κανονικὰ εἰς -άω ὁ. ἔχουν *α* ἢ *α* (**ζῆ**-εἰς—**ζῆς**, **ζῆ**-ετε—**ζῆτε** καὶ ὄχι **ζῆς**, **ζῆ**-τε κλπ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ζωή**, **ζωός** (=ζῶν, ζωντανός), **ζῶον** [=ζῶ-ιον].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀπό*, *διά*, *κατά*, *σύν* (συ-ζῶ, συν-ἔζων).

ζωγραφῶ [-έω]=ζωγραφίζω. — ΜΕΛ **ζωγραφήσω**. Παθητ. **ζωγραφοῦμαι**, ΠΡΚ **ἐζωγράφημαι**. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὁ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ οὐσ. **ζωγράφος**, ὅπερ ἐκ τοῦ **ζωός** (=ζωντανός· βλ. ὁ. **ζῶ**) + ὁ. **γράφω** (=ζωγραφίζω). Ἄλλοι (ἀπὸ τοῦ **ζῶα γράφω**) ἔγραφον **ζωγράφος**, **ζωγραφῶ** (με ὑπογεγραμμένην).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ζωγράφημα**, **ζωγράφησις**, **ζωγραφητός**.

ζωγρῶ [-έω]=συλλαμβίνω ζωντανόν, αιχμαλωτίζω.—[ΠΡΤ *ἐζώγρουν*, ΜΕΛ *ζωγορήσω*], ΛΟΡ *ἐζώγρησα*. ● Παθητ. *ζωγοροῦμαι*, [παθ. ΜΕΛ *ζωγορηθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἐζωγορήθην*, ΠΡΚ *ἐζώγρημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*ζώγρησις*, *ζώγρημα*], *ζωγρεὺς* (=ὁ συλλαμβάνων), τὸ *ζωγρεῖον* καὶ *ζώγριον* (=κλωβός, θηριοτροφεῖον), ἡ *ζωγορεία* καὶ *ζωγορία* (=ἡ σύλληψις, ἡ αιχμαλωσία), τὰ *ζώγρια* ἢ *ζωάγρια* (τὰ)=ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν διάσωσιν τῆς ζωῆς, τὰ λύτρα.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ζωδός*-*ζῶς* (=ζωντανός· βλ. ῥ. ζῶ) + ῥ. *ἀγρέω* (=ποιητ. τύπος ἀντὶ *ἀγρεύω*)=συλλαμβάνω.—Λέγεται καὶ περιφρ. *ζῶν τινα λαμβάνω*.

ζώννυμι [καὶ ζωννύω, μτγν.]=ζώνω, περιζώνω.—[ΠΡΤ *ἐζώννυμι* καὶ *ἐζώννυμι*, ΜΕΛ *ζώσω*], ΛΟΡ *ἐζώσα*, [ΠΡΚ *ἐζώκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ζώννυμαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐζώσθην*, ΠΡΚ *ἐζώσμαι* καὶ *ἐζώμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ζωσ-* καὶ *ζω-*. ● Ἀπὸ τὸ θ. *ζωσ-* με τὸ πρόσφυμα *-νυ-* ὁ Ἐνεστώς: *ζῶσ-νυμι* = *ζών-νυμι* καὶ *ζων-νύ-ω*, *ζῶσ-νυμαι* = *ζών-νυμαι*, παθ. ἀόρ. *ἐ-ζῶσ-θην*, πρκ. *ἐ-ζωσ-μαι*, ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ζωσ-τήρ*, *ζωσ-τός*, *ἄζωσ-τος* κ.ά. ● Ἀπὸ τὸ θ. *ζω-* ὁ παθ. παρακείμε. *ἐ-ζω-μαι* καὶ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ζώνη*, *ζῶμα* (*διάζῶμα*, *περίζῶμα*) κ.ά.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ με τὰς προθ. *διά*, *παρά*, *ὑπό*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *περιβάλλω*, *περιθέω*, *περιτίθημι*.

ζωπυρῶ [-έω]=ἀνάπτω, ἐξάπτω, ζωογονῶ.—Τὸ ἐνεργ. ποιητ. καὶ μτγν. Εἰς τοὺς ἀπτ. *πεζογορ*. τὸ παθ. *ἀνα-ζωπυροῦμαι* (=ἀναζωογονοῦμαι), ΠΡΤ *ἀν-εζωπυροῦμην*, ΠΡΚ *ἀν-εζωπύρημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *ζῶπυρον* (=σπινθήρ, σπέρμα πυρὸς) σχηματίζεται, ὅπως ὅλα τὰ κανονικὰ παρασύνθετα, εἰς *-έω*: *ζωπυρέω-ῶ*, μέλλ. *ζωπυρή-σω*, παθ. πρκ. *ἀν-εζωπύρη-μαι*, ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ζωπύρημα*, [*ἀνα*]-*ζωπύρησις*.—Τὸ νεοελλ. *ἀναζωπυρώ-ῶ*=ἀναζωπυρώνω (ἐξ οὗ ἀναζωπύρωσις) ἐσηματίσθη κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀπλοῦ ῥ. *πυρώ-ῶ*=πυρώνω.

Η

ἡβάσχω=ἀρχίζω νὰ γίνωμαι ἔφηβος. Μόνον Ἐνεστώς.—Βλ. ῥ. *ἡβῶ*.

ἡβῶ [-άω]=εἶμαι ἔφηβος, νέος· εὐρίσκομαι εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας μου, ἀκμάζω.—[ΠΡΤ *ἡβων* δὲν ἀπαντᾷ], ΜΕΛ *ἡβήσω*, ΛΟΡ *ἡβησα*, ΠΡΚ *ἡβηκα*. →

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. ἤβη (δωρ. ἤβα καὶ ἄβα), ἐξ οὗ ἔφ-ηβος, ἄν-ηβος (=ὁ μὴ φθάσας ἀκόμη εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν), πρόο-ηβος (=ὁ προσεγγίζων πρὸς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν), ἐπίρρ. ἤβη-δὸν καὶ ῥ. ἤβά-ω (σύνθετον μὲ τὴν πρόθ., ἀνά: ἀνηβῶ, μὲ τὴν ἐπί: ἐφρηβῶ, μὲ τὴν παρά: παρηβῶ=ἔχω περάσει τὴν νεανικὴν ἡλικίαν). Καὶ ἐναρτικὸν ῥ. ἤβάσχω =ἀρχίζω νά γίνωμαι ἔφρηβος.

ἡγεμονεύω, [ΠΡΤ *ἡγεμόνευον*, ΜΕΛ *ἡγεμονεύσω*], ΑΟΡ *ἡγεμόνευσα*.
Παθῆτ. *ἡγεμονεύομαι* (=κυβερνῶμαι).

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *ἡγεμῶν* (ὄπερ ἐκ τοῦ ῥ. *ἡγοῦμαι*).

ἡγεμονῶ [-έω]=ἡγεμονεύω.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

ἡγοῦμαι [-έομαι]=προηγοῦμαι, προπορεύομαι, προϊσταμαι, ἄρχω, εἶμαι ἀρχηγός || ὀδηγῶ || νομίζω.—Ἐπιθετικόν.—ΠΡΤ *ἡγοῦμην* [-έομην], μέσ. ΜΕΛ *ἡγήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἡγησάμην*, [παθ. ΜΕΛ *ἡγηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἡγήθην* (εἰς τοὺς ἀττ. σύνθ. καὶ μὲ παθ. σημασίαν· εἰς τοὺς μτγν. μὲ σημ. μέσου), ΠΡΚ *ἡγημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ἡγε-* (ἢ αὐτὴ ῥίζα, ἐξ ἧς καὶ ῥ. ἄγω).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀπό: ἀφηγοῦμαι, διά: διηγοῦμαι, εἰς: εἰσηγοῦμαι, ἐξ: ἐξηγοῦμαι, ἐπί: ἐφηγοῦμαι, κατά: καθηγοῦμαι, πρό: προηγοῦμαι, ὑπό: ὑφηγοῦμαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀφ-, δι-, εἰσ-, ἐξ-, ὑφ-] *ἡγησις*, [ἀφ-, δι-] *ἡγημα* (ἐξ οὗ —*ηγηματικός*), [ἀφ-, δι-, ἐξ-] *ἡγητός* (ἐξ οὗ ἀξιαφήγητος· ἐν-διήγητος, ἀ-διήγητος, ἀν-εξήγητος κ. ἄ.), [ἀφ-, δι-, εἰσ-, ἐξ-, προ-] *ἡγητέος*, [ἀφ-, εἰσ-, ἐξ-, καθ-, ὑφ-] *ἡγητής* (ἐξ οὗ —*ηγητικός*), *ἡγητήρ* (-ῆρος) καὶ *ἡγήτωρ* (-ορος), *ἡγέτης*, ἐξ οὗ *ἡγετικός*, *ἡγεσία*: *ἡγεμῶν* (ἐξ οὗ *ἡγεμονία* καὶ ῥ. *ἡγεμονεύω*) κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ γενικὴν *ἡγοῦμαι τίνος* = ἄρχω, εἶμαι ἀρχηγός.—2. μὲ δοτικὴν *ἡγοῦμαι τινι*=ὁδηγῶ.—3. ὅταν ἐχῇ τὴν σημασίαν τοῦ νομίζω, συντάσσεται: μὲ εἰδ. ἀπρμφ.: *ἡγοῦμαι δεῖν* (=νομίζω ὅτι...), ἢ μὲ δύο αἰτιατικὰς: *ἡγοῦμαι τινά τι*· ἡ δευτέρα αἰτιατικὴ εἶναι κατηγορούμενον τῆς πρώτης: *ἡγοῦμαι τινα σοφόν*=νομίζω, θεωρῶ κάποιον σοφόν.

ἡδομαι=εὐχαριστοῦμαι.—ΠΡΤ *ἡδόμην*, παθ. ΜΕΛ *ἡσθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἡσθην* (=ἡδουαστήθη). (*ἡδουαστής*)

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ἡδ-* (καὶ *ἄδ-*, πρβλ. ῥ. ἀνδάνω), ἐξ οὗ *ἡδ-ομαι*, μέλλ. *ἡδ-θήσομαι*=*ἡσ-θήσομαι*, ἀόρ. *ἡδ-θην*=*ἡσ-θην*. Παράγωγα: *ἡδονή*, (ἐξ οὗ *ἡδονικός*), *ἡδομένως* (=εὐχαρίστως) κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. σύν, ὑπέρ, καὶ ἐπί (ἐφ-ἡδομαι).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀγάλλομαι, εὐφραίνομαι, τέλομαι, χαίρω κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. *ἡδομαι τινι* ἢ *ἐπί τινι* = εὐχαριστοῦμαι γιὰ κάτι.—2. *ἡδομαι*+κατηγορημ. μτχ. (*ἡδομαι ἀκούων*).

ἡδύνω [ῥ]=γλυκαίνω.—ΑΟΡ ἡδύνα [ῥ]. ● Παθ. ἡδύνομαι, [παθ. ΑΟΡ ἡδύνθην], ΠΡΚ ἡδυσμαι.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. ἡδύς (πρβλ. βαθύς-βαθύνω κ.τ.ῶ).

ἡδυσπαθῶ [-έω]=ζῶ τρυφηλῶς.—Μόνον Ἐν. καὶ ΑΟΡ ἡδυσπάθησα.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τῶ ἐπίθ. ἡδυσπαθής, ἐξ οὗ καὶ ἡδυσπάθεια.

ἡθέω : σύνθ. διηθέω=στραγγίζω, σουρῶνω.—[ΜΕΛ ἡθήσω, ΑΟΡ ἡθα, μτγν.]. ● Παθ. ἡθούμαι (=στραγγίζομαι), [μέσ. ΑΟΡ ἡθησάμην], ΠΡΚ ἡθημαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : [δι-]ἡθησις, ἡθημα (=στράγγισμα), δι-ηθητός, δι-ηθητέον, δι-ηθητής (πρβλ. διηθητικός χάρτης), ἡθμός (καὶ ἡ-)=στραγγιστήρι (πρβλ. ἡθμοειδές ὄστον).

ἦκω=ἔχω ἔλθει, ΠΡΤ ἦκον (=εἶχα ἔλθει), ΜΕΛ ἦξω (=θὰ ἔχω ἔλθει).—[Οἱ ἄλλοι χρόνοι μτγν. : ΑΟΡ ἦξα, ΠΡΚ ἦκα, ΥΠΡ ἦκειν καὶ μέσ. ΜΕΛ ἦσομαι].

Ἐνεστώς ἦκω μὲ σημασίαν παρακειμένου (=ἐλήλυθα), ὁ παρατ. μὲ σημ. ὑπερσυντελικῶν καὶ ὁ μέλλων μὲ σημασίαν τετελ. μέλλοντος. Ὁ ἐνεστώς καὶ οἱ ἄλλοι χρόνοι ἀναπληρώνονται συνήθως ἀπὸ τὸ ῥ. ἔρχομαι.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : μὲ τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, διά, ἐξ, ἐπί, κατά, παρά, περί, πρό, πρὸς.—Ἀπὸ τὰ σύνθετα (κατὰ+ἦκω=) καθήκω, προσήκω αἱ μτχ. τὸ καθήκον, τὸ προσήκον, ἐξ ὧν καὶ ἐπιρρ. καθηκόντως, προσηκόντως. ● Ἄ-πρόσωπον προσήκει (=ταιριάζει, ἀρμόζει, πρέπει).

ἡλιούμαι [-όμαι]=ἡλιάζομαι.—Παθ. ΠΡΚ ἡλιωμένος.

ἡμερεύω=διημερεύω, περνῶ τὴν ἡμέραν.—ΠΡΤ ἡμέρευον, [ΜΕΛ ἡμερεύω], ΑΟΡ ἡμέρευσα. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : δι-ημερεύω, συν- καὶ συνδι-ημερεύω, ἀφ-ημερεύω.

ἡμερῶ [-όω]=ἡμερώνω, ἐξημερώνω, ἐκπολιτίζω, ἐξευγενίζω.—[ΜΕΛ ἡμερώσω, ΑΟΡ ἡμέρωσα], ΠΡΚ ἡμέρωκα. ● Μέσ. καὶ Παθ. ἡμεροῦμαι, παθ. ΑΟΡ ἡμερώθην. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : [ἐξ] ἡμέρωσις, ἡμερωτής, ἡμέρωμα.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. ἡμερος, ὅπως δοῦλος—δουλόω, ἐλευθερος—ἐλευθερόω κ. τ. ῶ.

ἡμί=λέγω.—Ποιητικὸν ῥῆμα, τοῦ ὁποίου εὔχρηστοι, εἰς τοὺς πλατωνικοὺς διαλόγους κυρίως, εἶναι οἱ τύποι τοῦ ΠΡΤ ἦν (=ἔφη) καὶ ἦ (=ἔφη), εἰς τὰς φράσεις : ἦν δ' ἐγώ, ἦ δ' ὅς.

ήνιοχῶ [-έω] = εἶμαι ήνιοχος, κρατῶ τὰς ήνίας, τὰ χαλινάρια || διουκῶ, διευθύνω. — [ΠΡΤ *ήνιόχουν*, ΜΕΛ *ήνιοχίσω*, ΛΟΡ *ήνιόχησα*].

● Παθ. *ήνιοχοῦμαι*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτυν.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθ. εἰς -έω ἀπὸ τὸ οὖσ. *ήνιοχος* (ήνία+ῥ. ἔχω). Καὶ ποιητ. ῥ. *ήνιοχεύω*.

ήρεμίζω : — 1. ἀμτβ. = μένω ήρεμος. — 2. μτβ. = καταπραΰνω. Μόνον ὁ Ἐνεστώσ, ὁ ΛΟΡ *ήρέμισα* καὶ παθ. ΛΟΡ *ήρεμισθην*.

ήρεμῶ [-έω] = εἶμαι ἢ μένω ήρεμος. — ΛΟΡ *ήρέμησα*.

ήσυχάζω : — 1. ἀμτβ. = εἶμαι ήσυχος. — 2. μτβ. = καταπραΰνω — ΠΡΤ *ήσύχαζον*, ΜΕΛ *ήσυχάσω* [καὶ *ήσυχάσομαι*, μτυν.], ΛΟΡ *ήσύχασα* [-ἄσα].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *ήσυχαστής, ήσυχαστήριον, ήσυχαστικός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ήσυχος* μὲ τὴν κατάλ. -άζω (ὅπως *ετοιμος—ετοιμάζω, γυμνός—γυμνάζω* κ. τ. ὅ.). Ἀπὸ τὸ ἀντίθ. *ἀήσυχος* ῥ. *ἀήσυχέω-ῶ*, ἔξ οὗ παράγωγον *ἀήσυχητικός*, ἐνῶ τοῦ *καθησυχάζω* παράγ. *καθησυχαστικός*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : μὲ τὴν πρόθεσιν κατά : *καθησυχάζω*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : (περιφρ.) *ήσυχίαν ἔχω, ήσυχίαν ἄγω, ἐν ήσυχίᾳ εἰμί*.

ήττώμαι [-άομαι] = νικῶμαι, καταβάλλομαι. — ΠΡΤ *ήττώμην*, μέσ. ΜΕΛ *ήττήσομαι* = παθ. ΜΕΛ *ήττηθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ήττήθην*, ΠΡΚ *ήττημαι*, ΥΠΡ *ήττήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *ήττα* (σχηματισθὲν ἀναδρομικῶς ἀπὸ τὸ ῥ.), *ἀήττητος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ συγκριτικὸν *ήττον* (*ήσσον*) κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *νίκη—νικῶμαι*. Πρώτη σημασία *εἰμί ήττων* ἰνός = εἶμαι κατώτερος ἀπὸ κάποιον (οὐδέτ.) ἔπειτα = καταβάλλομαι, νικῶμαι (παθητ.). — Ἐνεργητ. *νικῶ*.

ήχῶ [-έω] = παράγω ήχον. — [ΠΡΤ *ήχουν*, ΜΕΛ *ήχίσω*], ΛΟΡ *ήχησα*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτυν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *ήχῆοις* (*ἀπήχησις, ἀντήχησις, κατήχησις, παρήχησις*), *ήχητής, ήχητικός* κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *ήχος*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : *ἀπ-ηχῶ, ἀντ-ηχῶ, κατ-ηχῶ* (= ἔξουφαίνω, καταγοητεύω, δασκαλεύω), *παρ-ηχῶ* κ.ἄ.

θαλασσεύω [ἤ·*τευύω*] = πλέω ἢ εὐρίσκομαι εἰς τὴν θάλασσαν. — Οἱ *θαλασιτεύοντες* = οἱ ταξιδεύοντες εἰς τὸ πέλαγος. — Τὸ ῥ. εὐχρηστον *māllon* εἰς τοὺς *μτγν.*

θαλασσοκρατῶ [-έω] = κυριαρχῶ κατὰ θάλασσαν. — ΠΡΤ *ἐθαλασσοκράτουν.* Τὰ ἄλλα *μτγν.* [παθ. *θαλασσοκρατοῦμαι* = ἤττωμαι κατὰ θάλασσαν].

θάλλω = βλαστάνω, ἀνθῶ, ἀκμάζω. — [ΠΡΤ *ἔθαλλον*, ΑΟΡ *ἔθηλα*, ΑΟΡ β' *ἔθαλον*], ΠΡΚ *τέθηλα*, [ΥΠΡ *εἰτεθήλειν*. ● Παθ. ΜΕΛ β' *θαλήσομαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *θαλ-*, ἐξ οὗ ἐνεστ. *θαλ-ζω* = *θάλλω*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θαλλός* (ὄ = βλαστὸς) καὶ ποιητ. *θάλος* (τὸ), ἐξ οὗ *θαλερός*, *εὐ-θαλής*, *ἀει-θαλής*, κύρ. ὄνομα *θάλεια* (= ἡ θάλλουσα) κ. ἄ.

θάλλω = θεομαίνω || περιποιῶμαι, περιθάλλω. — [Ποιητ. καὶ *μτγν.* ΠΡΤ *ἔθαλλον*, ΜΕΛ *θάλλω*, ΑΟΡ *ἔθαλα*. ● Παθ. *θάλλομαι*, ΠΡΤ *ἐθαλόμην*, μέσ. ΜΕΛ *θάλλομαι*, παθ. ΜΕΛ *θαλφθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐθάφθην*]. Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς. — Παράγωγον: *θάλλωρῆ* (ποιητ.).

θαμβῶ [-έω] = ἐκθαμβώνομαι, ἐκπλήττομαι (ἀμτβ.). — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς. — [Ποιητ. καὶ *μτγν.* ΠΡΤ *ἐθάμβουν*, ΑΟΡ *ἐθάμβησα* (= ἐθάμβώθην), ΠΡΚ *τεθάμβηκα*. — *Μτγν.* τὸ *θαμβοῦμαι*].

θαμίζω = σηνάζω. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς.

θανατῶ [-όω] = θανατώνω, καταδικάζω εἰς θάνατον. — ΜΕΛ *θανατώσω*, ΑΟΡ *ἐθανάτωσα*. ● Παθ. *θανατοῦμαι* [-όομαι], μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *θανατώσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *θανατωθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐθανατώθην*, [ΠΡΚ *τεθανάτωμαι*].

Τὸ ῥ. σηματοῖται ἀπὸ τὸ οὖσ. *θάνατος* (ὄπως *δοῦλος* — *δουλώω*, *ἐλεύθερος* — *ἐλευθερώω* κ.π.ἄ.) *θανατόω-ῶ*: παράγ. *θανάτωσις*. — Βλ. ῥ. *θνήσκω*.

θάπτω, ΠΡΤ *ἔθαπτον*, ΜΕΛ *θάψω*, ΑΟΡ *ἔθαψα*, [ΠΡΚ *τέθαφα*].

● Παθ. *θάπτομαι*, ΠΡΤ *ἔθαπτόμην*, παθ. ΜΕΛ β' *ταφήσομαι*, παθ. ΑΟΡ β' *ετάφη* [καὶ παθ. ΑΟΡ α' *ἐθάφη*], ΠΡΚ *τέθαμμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *θαφ-*, ἐξ οὗ μέλλ. θάφω = θάψω, ἀόρ. ἔ-θαψω = ἔθαψα, πρκ. θέ-θαφ-α = *τέθαφα*, παθ. πρκ. θέ-θαφ-μαι = *τέ-θαφ-μαι* = *τέθαμμαι* (τέθαφ-σαι = *τέθαψαι*, τέθαφ-ται = *τέθαπται*, πληθ. τεθάφμεθα = *τεθάμμεθα*, *τέθαφθε*, *τεθαμμένοι εἶσιν*), παθ. ἀόρ. α' *ἐ-θάφ-θην*, παθ. ἀόρ. β' *ἐ-θάφ-ην* = *ε-τάφ-ην*. — Τὸ ἐνεστωτικὸν ΘΕΜΑ μὲ τὸ πρόσφωνα -τ- ἐγένετο *θαφ-τ-* — καὶ ἔπειτα *θαπτ-* (τὸ δασὺ φ ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλὸν π, ὅπως καὶ τὸ θ ἀπὸ τὸ τ: *θάφος* = *τάφος*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τάφος*, *ταφή*, *ἄθαπτος*, *θαπιόν*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἐν*, *κατά*, *σὺν* καὶ *συνα-*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: [*ἐγ-*] *κατορύσσω*, *κηδεύω*· περιφρ. *ταφὰς ποιοῦμαι*.

θαρσύνω καὶ **θαρρύνω** [ῥ] = ἐνθαρρύνω. — ΠΡΤ *ἐθάρσυνον* καὶ *ἐθάρρυνον*, ΑΟΡ *ἐθάρσυνα* καὶ *ἐθάρρυνα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*ἐν-θάρρυνσις*, *ἐν-θαρρυντικός* κ.ά., μτγν.].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *θαρός*, ὅπως *βαθὺς* — *βαθύνω*, *βαρὺς* — *βαρύνω*, *δξὺς* — *δξύνω* κ.τ.ό. Τὸ *θαρός* = κατὰ μετάθεσιν *θραός*, ὅπως *θάρσος* (= *θάρρος*) καὶ *θράσος*. Ἀπὸ τὸ ἀρχαιότερον *θαρσύνω* καὶ τὸ *θαρρύνω*, ὅπως *θάρσος* — *θάρρος*, *θαρσέω* — *θορσέω* κ.ά.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά* καὶ *παρά* [νεώτ. τὰ *ἐν-θαρρύνω*, *ἀπο-θαρρύνω*]. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θαρσοποιῶ*, *θάρρος παρέχω*, *θάρρος ἐμποῶ* (τινι) κ.ά.

θαρσῶ καὶ **θαρρῶ** [-έω] = ἔχω θάρρος (ἀμτβ.). — ΠΡΤ *ἐθάρσουν* καὶ *ἐθάρρουν*, ΜΕΛ *θαρσῆσω* καὶ *θαρρῆσω*, ΑΟΡ *ἐθάρσησα* καὶ *ἐθάρρησα*, ΠΡΚ *τεθάρσηκα* καὶ *τεθάρρηκα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θάρρησις*, *θαρρύντως*, *θαρρητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *θάρσος* — *θάρρος*. Διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ συμπλέγματος -ρσ- ὑπὸ -ρρ- πρβλ. *θάρσος* — *θάρρος*, *θαρσέω* — *θαρρῶ*, *θαρσύνω* — *θαρρύνω*, *χερσόνησος* — *χερρόνησος*, *ἄρσεν* — *ἄρρην* κ.ά. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἀνα-θαρρῶ*, *ἀπο-θαρρῶ* (= λαμβάνω θάρρος).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *τολμῶ*, *πιστεύω*· περιφρ. *θάρρος λαμβάνω* κ.ά.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. εἶναι ἀμτβ. καὶ τίθεται συνήθως χωρὶς ἀντικεῖμ. (μτβτ. εἶναι τὸ *θαρσύνω* ἢ *θαρρύνω* τινά). — Ἐνίστο *θαρρῶ τι* ἢ *θαρρῶ* + τελ. ἀπρμφ. = ἀποτολμῶ κάτι, βλέπω μὲ ἐμπιστοσύνην κάτι ἢ τολμῶ νά... Μὲ δοτικὴν *θαρρῶ τινι* ἢ μὲ ἐμπροθ. προσδιορ. *θαρρῶ ἐπὶ τινι* ἢ *περὶ τίνος* ἢ *πρὸς τι* κλπ. = ἔχω πεποίθησιν σὲ κάποιον ἢ σὲ κάτι ἢ γιὰ κάτι.

θαυμάζω, ΠΡΤ *ἐθαύμαζον*, μέσος μὲ ἔνεργ. σημ. ΜΕΛ *θαυμάσομαι* [= μτγν. *θαυμάσω*], ΑΟΡ *ἐθαύμασα* [-ἄσα], ΠΡΚ *τεθαύμακα*.

● Παθ. *θαυμάζομαι*, ΠΡΤ *ἐθαυμαζόμην*, παθ. ΜΕΛ *θαυμα-*

οθήσομαι, παθ. ΑΟΡ **έθανμάσθην**, [ΠΡΚ **τεθαύμασμαι**].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. **θαῦμα** κατὰ τὰ εἰς **-άζω**. Πρὸβλ. *ἀγορά*—*ἀγοράζω*. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς **-άζω** ὀδον-
 τικόληκτα (*φράδ-ζω*—*φράζω*), ἔχει ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: **θανμαδ-**, ἐξ οὗ
 ἐνεστωτ. θέμα θανμαδ $\acute{\eta}$ =*θανμαζ-*, μέλλ. θανμάδ-σομαι=*θανμάσομαι*, ἄορ.
 ἐθαυμάδ-σα=*εθαύμασα*, παθ. μέλλ. θανμαδ-θή-σομαι=*θανμασ-θή-σομαι*,
 παθ. ἄορ. ἐ-θανμάδ-θην=*εθανμασ-θην*, ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [θανμαδ-τής=]
θανμαστής, ἐξ οὗ *θανμαστικός*, [θανμαδ-τός=]*θανμαστός*, ἐξ οὗ *ἀεθθαύ-*
μαστος, [θανμαδ-μός=]*θανμασμός*, [θανμαδ-τέον=]*θανμαστέον*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἄγαμαι*, *ἐκπλήττομαι*, *ἐξίσταμαι*: περιφρ. *ἐν θαύματι εἶμι*.
 ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με αἰτατ. *θανμάζω τι* ἢ *θανμάζω τινά*.—2. με γενικὴν:
θανμάζω τίνος.—3. με αἰτιατ. καὶ με γενικὴν τῆς αἰτίας: *θανμάζω τινά*
τινος (=θανμάζω κάποιον γιὰ κάτι) ἢ, ἀντὶ γενικῆς, με ἔμπροσθετα: *θαν-*
μάζω τινά ἐπί τινι ἢ *διὰ τι*.—4. με ἐξηρητημένην πλαγίαν ἐρωτηματικὴν
 πρότασιν (*θανμάζω ὅπως*...=ἀπορῶ πῶς..., *θανμάζω ὅστις*...=ἀπορῶ ποίος..) ἢ
 αἰτιολογικὴν (*θανμάζω ὅτι*...=ἀπορῶ, διότι...) κλπ.

θανματουργῶ [-έω]: εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΜΕΛ **θανμα-**
τουρηγήσω καὶ παθ. ΠΡΚ μτχ. *τὰ τεθανματουρηγμένα*.

Τὸ ῥ. εἶναι μᾶλλον μτγν.—Ἀπὸ τὸ **θανματουργός** (ἐξ οὗ καὶ *θανματουργία*)
 παρασύνθ. ῥ. **θανματουργέω-ῶ**, ἐξ οὗ *θανματούρημα*.

θειάζω=ἐπικαλοῦμαι τὸ θεῖον, συμβουλευόμεαι μαντεῖον || ἐνθουσιῶ,
 ἐμπνέομαι || (μτβ.) λατρεύω ὡς θεόν, θεοποιῶ.—ΑΟΡ **έθειασα**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἐπιθειάζω* (=ἐπικαλοῦμαι τὰ θεῖα), *εκθειάζω* (=θεοποιῶ).
 ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θειασμός* (=θεῖα ἐμπνευσις), *θειαστής* (=θανμαστής).

θειῶ [-όω]=καθιστῶ κάτι θεῖον, ἀφιερώνω.—ΑΟΡ **έθειῶσα**.

θέλω=τέρπω, γοητεύω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστ.
 καὶ ὁ Ἀόρ.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.: ΠΡΤ **έθειλον**, ΜΕΛ **θέλω**,
 ΑΟΡ **έθειλα**. ● Παθ. **θέλομαι**, ΠΡΤ **έθειλόμην**, παθ. ΜΕΛ **θελ-**
χθήσομαι, παθ. ΑΟΡ **έθειλχθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [θελγ-σις=]*θέλγεις*, *θελγ-μα*, *θελκ-τρον*, *θελκ-τήριον*, [**θελκ-*
τός, ἐξ οὗ] *ἄθελκτος*, *θελκτικός*, *θελγημα*, *θελγητρον*. (Καὶ ὡς α' συνθε-
 τικὸν εἰς τὰ σύνθετα: *θελξίνους*, *θελξίφωνον*, κύρ. ὄν. *Θελξινόη*, κ.ἄ.)

θέλω: βλέπε ἀνωτέρω ῥ. **έθέλω**.

θεμελιῶ [-όω]=θεμελιώνω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ
έθεμελίωσα. Τὰ ἄλλα μτγν. (ἐνεργ. καὶ παθ.)

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θεμελίωσις*, *θεμελιωτής*, *ἀθεμελιωτος* κ.ἄ.

θεραπεύω = 1. περιποιούμαι, καλλιερῶ || 2. λατρεύω || 3. γιατρεύω.—

ΠΡΤ *ἐθεράπευον*, ΜΕΛ *θεραπεύσω*, ΑΟΡ *ἐθεράπευσα*, ΠΡΚ *τεθεράπευκα*. ● Παθ. *θεραπεύομαι*, ΠΡΤ *ἐθεραπευόμην*, μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *θεραπεύσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *θεραπευθήσομαι*, μτγν.], παθ. ΑΟΡ *ἐθεραπεύθην*, ΠΡΚ *τεθεράπευμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θεραπευτής* (ἔξ οὗ *θεραπευτικός*), *θεραπευτήρ* (ἔξ οὗ *θεραπευτήριος*), *θεράπειμα*, *θεραπευτός* (ἔξ οὗ *ἀθεράπευτος*, *ἐνθεράπευτος*, *δυσθεράπευτος*), *θεραπευτέον* κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται κατὰ τὰ εἰς -εύω (πρβλ. *ἀγορά-ἀγορεύω*) ἀπὸ τὸν ποιητ. τύπον *θέραψ* (γεν. *θέραψ-ος*) = θεράπων.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀντί*, *ἐκ*, *ἐπί*, *πρό*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: 1. *ἐπιμελοῦμαι*, *περιέπω*, *φροντίζω* || 2. *οἶβομαι*, *τιμῶ* || 3. *λατρεύω*, *ἀγοῦμαι*, *ἰδῶμαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν: *θεραπεύω τινὰ ἢ θεραπεύω τι*.

θερίζω: 1. μτβ. = θερίζω (καρπούς) || 2. ἀμτβ. = διέρχομαι τὸ θέρος, παραθερίζω (πρβλ. *ἐαρίζω* = διέρχομαι τὸ ἔαρ).—[ΜΕΛ *θερίσω* καὶ *θερίω*], ΑΟΡ *ἐθέρισα* [ἴ]. ● [Μέσος ΑΟΡ *ἐθερισάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐθερίσθην*], παθ. ΠΡΚ *τεθέρισμα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θερισμός*, *θεριστής*, *θεριστός* (ἔξ οὗ *ἀθέριστος*) κ.ά.

ΣΥΝΘΕΤΑ: 1. (μτβ.) *ἐκ-θερίζω*, *ἐξ-ἐθέρισα* || 2. *ἐν-θερίζω* (= παραθερίζω).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (τοῦ μτβ. *θερίζω*): *ἀμῶ*, *δρέπω*.

θερμαίνω = ζεσταίνω.—[ΠΡΤ *ἐθέρομαινον*, ΜΕΛ *θερμᾶνῶ*], ΑΟΡ *ἐθέρομην* [καὶ μτγν. *ἐθέρομᾶνα*]. ● Παθ. *θερμαίνομαι*, ΠΡΤ *ἐθερομαινόμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐθερμάνθην*, [ΠΡΚ *τεθέρομασμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *θερμός* (ὄπερ ἐκ τοῦ ποιητ. ῥ. *θέρομαι* = ζεσταίνω) μὲ τὴν κατάλ. -αίνω. Ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: *θερμᾶν-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θερμασία*, *θερμανσις*, *θέρομασμα*, *θερμαντήρ*, *θερμαντός*, *θερμαντικός*, *θερμάστρα* κ.ά.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *διὰ* καὶ *παρά*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θάλλω*, *πυρῶ* κ.ά. Περιφρ. *θερμασίαν παρέχω*.

θεσμοθετῶ [-έω] = νομοθετῶ.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐθεσμοθέτησα*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *θεσμοθέτης*, ἔξ οὗ καὶ *θεσμοθεσία*.

θεσμοφοριάζω = ἐορτάζω τὰ θεσμοφόρια.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Συνηθέστ. αἰ περιφρ. *θεσμοφόρια ἄγω* ἢ *θεσμοφόρια τελῶ*.

Τὰ *θεσμοφόρια* ἐτελοῦντο εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος, ἢ ὅποια ἐπωνομάζετο καὶ *θεσμοφόρος*, διότι εἰς αὐτὴν κυρίως

ἀπέδιδον τὴν εἰσαγωγήν τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν. Τὰ θεσμοφορία ἐωρτάζοντο κυρίως ὑπὸ τῶν γυναικῶν (κοιμῶν τῶν Ἀριστοφάνους ἐπιγράφεται *Θεσμοφοριάζουσαι*).

θέω=τρέχω.—ΠΡΤ *ἔθειον*, μέσος μὲ ἐνεργ. σημ. ΜΕΛ *θεύσομαι* [καὶ μτγν. *θεύσω*].—Οἱ ἄλλοι χρόνοι ἐκ τοῦ συνωνύμου ῥήμ. *τρέχω*: ΑΟΡ β' *ἔδραμον*, ΠΡΚ *δεδράμηκα*, ΥΠΡ *έδεδραμήκειν*.

● Συναρηγμένον μόνον εἰς τοὺς τύπους ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους μετὰ τὸν χαρακτήρα ε τοῦ θέματος ἀκολουθεῖ ε ἢ εἰ τῆς καταλήξεως: *θέω* (ἀσυναίρ.), *θεῖς*, *θεῖ* (συναρηγμ. ἐκ τοῦ θέ-εις, θέ-ει), πληθ. *θέομεν* (ἀσυναίρ.), *θεῖτε* (συναρηγ. ἐκ τοῦ θέ-ετε), *θέοι* (ἀσυναίρ.). Παρατατ. *ἔθειον*, *ἔθεις*, *ἔθει*, *ἐθέομεν*, *ἐθεῖτε*, *ἔθειον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀρχικόν θέμα *θε-*. Τὸ *φ* πρὸ συμφώνου τρέπεται εἰς *υ* (μέλλ. *θεφ-σομαι*=*θεύσομαι*), ἐνῶ μετὰ τὸν φωνηέντων ἀποβάλλεται: *θεφ-ω*=*θέ-ω*, ἐξ οὗ θέμα *θε-* (καὶ *θο-* εἰς τὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θοός*=*ταχύς*, ὄξύς, ἐξ οὗ ποιητ. καὶ μτγν. ῥ. *θοῶω*—*θοῶ*, *θοῶζω* σύνθετον *βοη-θοός*=*βοηθός*, περὶ τοῦ ὁποίου βλ. ῥ. *βοηθῶ*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀνά, ἀπό διά, ἐκ, ἐπί, κατά, μετά, παρά, περί, πρό, πρόσ, σὺν, ὑπέρ, ὑπό.

θεῶμαι [-όμαι]=κοιτάζω, παρατηρῶ.—ΠΡΤ *ἐθεώμην*, μέσ. ΜΕΛ *θεάσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐθεασάμην*, [παθ. ΑΟΡ *ἐθεάθην*], ΠΡΚ *τεθέαμαι*, ΥΠΡ *έτεθεάμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θεάμα*, *θεατής*, *θεατός* (ἐξ οὗ *ἀθεάτος*, *ἀξιοθεάτος*), *θέατρον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *θεά*. Τὸ θέμα *θεα-*, ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, δὲν ἐκτείνει τὸν χαρακτήρα ἄ- εἰς η (ὅπως *τιμά-ω*, *τιμή-σω*), ἀλλὰ εἰς *ᾱ* μακρόν: *θεᾶ-ομαι*—*θεῶμαι*, *θεᾶ-σομαι*, *ἐθεᾶ-σάμην*, *τεθεᾶ-μαι*, *θεᾶ-μα*, *θεᾶ-τῆς* κλπ. (Πρβλ. ῥ. *εῶ*, *εᾶ-ω*, *εᾶ-σω* κ.ἄ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις διά, κατά, παρά, σὺν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *βλέπω*, *θεωρῶ*, ὄρω καὶ περιφρ. *θεατής γίγνομαι* *τινος*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν: *θεῶμαι* *τι* ἢ *θεῶμαι* *τινα*.

θεωρῶ [-έω]=θωρῶ, παρατηρῶ, ἐξετάζω || εἶμαι *θεωρός* (=προεσβεντῆς μιᾶς πόλεως, ἀπεσταλμένος νὰ παρακολουθήσῃ ἀγῶνας κλπ.).—ΠΡΤ *ἐθεώρουν* [-εον], ΜΕΛ *θεωρήσω*, ΑΟΡ *ἐθεώρησα*, ΠΡΚ *τεθεώρηκα*, [ΥΠΡ *έτεθεωρήκειν*]. ● Παθ. *θεωροῦμαι* [-έομαι], ΠΡΤ *ἐθεωρούμην*, [μέσ. ΜΕΛ *θεωρήσομαι*, παθ. ΜΕΛ *θεωρηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐθεωρήθην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θεώρησις*, *θεώρημα*, *θεωρητής* (ἐξ οὗ *θεωρητικός*) κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *θεωρός* (=παρατηρητής),

ἐξ οὗ καὶ θεωρία. Ῥηματικὸν ΘΕΜΑ: θεωρε-. Ἡ λ. θεωρός σύνθετος: θέα+φορός (=παράγ. τοῦ ῥ. ὄρω) πρβλ. θεωρός, πλωρός κ.ἄ.
 ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις κατά, παρά, σύν, [νεώτ. με τὴν ἐπί].
 ΣΥΝΩΝΥΜΑ: θεῶμαι, ὄρω, παρατηρῶ, προσέχω εἰς τι, σκοποῦμαι.
 ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικὴν θεωρῶ τι ἢ θεωρῶ τινα.

θήγω = ἀκονίζω, ὀξύνω || μεταφορ. = ἐρεθίζω, παροτρύνω, ἐνθαρρύνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ἐνεργ. καὶ παθ. ἐνεστῶς καὶ ὁ παθ. παρακείμε. Τὰ ἄλλα ποιητ. [ΜΕΛ *θήξω*, ΑΟΡ *ἔθηξα*].

● Παθ. *θήγομαι*, [μέσ. ΑΟΡ *ἐθηξάμην*], παθ. ΠΡΚ *τέθηγμαι*.

θηλάζω = δίδω τὴν θηλήν τοῦ μαστοῦ πρὸς θηλασμόν || μτγν. = βυζαίνω (ἐπὶ μητρὸς καὶ ἐπὶ βρέφους).—ΠΡΤ *ἐθήλαζον*, [ΜΕΛ *θηλάσω*, ΑΟΡ *ἐθήλασα*, ΠΡΚ *τεθήλακα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *θηλάζομαι*, [ΠΡΤ *ἐθηλαζόμην*], μέσ. ΜΕΛ *θηλάσομαι*, παθ. ΜΕΛ *θηλασθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐθηλάσθην*, ΠΡΚ *τεθήλασμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὴν λ. *θηλή* καὶ κατὰ τὰ ὀδοντοκόλλητα εἰς -άζω (*φράδ-ζω* = *φράζω*) ἔχει ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: *θηλαθ-*. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θηλασμός*, *θηλάστρια*, (*θηλαστικός*), *ἀθήλαστος*.

θηλύνω [ῥ] = ἐκθηλύνω, ἀποχαυνώνω.—Μᾶλλον ποιητ. καὶ μτγν.: ΑΟΡ *ἔξ-εδήλυνα*. ● Παθ. [*ἐκ-*] *θηλύνομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἔξ-εδήλυνθην*, παθ. ΠΡΚ *τεδήλυσμαι* καὶ *ἐκ-τεδήλυμμαι*.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *θηλὺς* (πρβλ. *βαθύς*—*βαθύνω*, *βαρὺς*—*βαρύνω* κ.τ.δ.).

θηρεύω = κυνηγῶ.—ΠΡΤ *ἐθήρευον*, ΜΕΛ *θηρεύσω*, ΑΟΡ *ἐθήρευσα*, ΠΡΚ *τεθήρευκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *θηρεύομαι*, ΠΡΤ *ἐθηρεύομην*, μέσ. ΜΕΛ *θηρεύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐθηρευσάμην*, [παθ. ΜΕΛ *θηρευθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐθηρεύθην*, [ΠΡΚ *τεθήρευμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θήρευμα*, *θηρευτής* (ἐξ οὗ *θηρευτικός*), *θηρευτός* (ἐξ οὗ *ἀθήρευτος*), *θηρευτέον*, *θήρευσις*, *θηρευσίμιος* κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θηράω-ῶ*, *ἀγρεύω*, *κυνηγεῖω* κ. ἄ.—Βλ. ῥ. *θηρῶ*.

θηριοῦμαι [-όομαι] = γίνομαι θηρίον, ἐξαγριώνομαι.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ἐνεστῶς. Μτγν. καὶ ἐνεργ. *θηριῶ* [-όω] = ἐξαγριώνω, καὶ παθ. *θηριοῦμαι* (ὀμαλά).—παθ. ΑΟΡ *ἐθηριώθην*, ΠΡΚ *τεθηριώμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θηρίωσις* (=ἐξαγριώσις), *θηρίωμα* (=κακὸ σπυρί).

θηρῶ [-άω] = κυνηγῶ.—ΠΡΤ *ἐθήρων*, ΜΕΛ *θηρέσω*, ΑΟΡ *ἐθήρεσα*

[-ᾱσα], ΠΡΚ *τεθήρακα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *θηρῶμαι*, [ΠΡΤ *ἐθηρώμην*, μέσ. ΜΕΛ *θηράσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐθηρασάμην*, παθ. ΜΕΛ *θηραδύσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐθηράθην*, ΠΡΚ *τεθήραμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θήραμα*, *θηρατός* (ἔξ οὗ *δυσ-θήρατος*), *θηρατέος*, *θήρατρον* κ.ἄ.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *θήρα* (=κυνήγιον). Τὸ θέμα *θηρα-* δὲν ἐκτείνει τὸν χαρακτηριστῆρα α εἰς *η* πρὸ συμφώνου (ὅπως *τιμά-ω*, *τιμή-σω*), ἀλλ' εἰς *ᾱ* μακρόν: *θηρᾶ-ω*, *θηρᾶ-σω*, *ἐθήρᾱ-σα*, *τεθήρᾱ-κα* κ.λπ., παρᾶγ. *θήρᾱ-μα*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θηρεύω*, *ἀγρεύω*, *κνηγετώ* κ.ἄ. καὶ ΠΕΡΙΦΡ. *θήραν ποιῶμαι* τὸ δὲ *θήραν ποιῶ*=ὀργανώνω *κυνήγιον*.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ μὲ τὰς προθ. *ἐκ*, *σύν*.—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν *θηρῶ τι*.

θησαυρίζω, ΠΡΤ *ἐθησαύριζον*. ● Μέσον *θησαυρίζομαι* (τι=ἀποταμιεύω). Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θησαύρισις*, *θησαυριστής*, *ἀθησαύριστος* κ.ἄ.

θητεύω = ὑπηρετῶ, ξενοδουλεύω. — ΠΡΤ *ἐθήτευον*, [ΜΕΛ *θητεύσω*, ΛΟΡ *ἐθήτευσά*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *θής* (γεν. *θητ-ός*, πληθ. *οἱ θήτες*), *θηλ.* *θήσοα* [ἐκ τοῦ *θήτ-ja*], θέμα *θητ-*, ἔξ οὗ *θητικός*, *θητώνιον* (= ἡμερομίσθιον) καὶ ῥ. *θητεύω* (ΠΑΡΑΓΩΓΟΝ *θητεία*).—Ὄνομαζόντο δὲ *θήτες* εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας οἱ πτωχότεροι ἐκ τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν, «οἱ διὰ πενίαν ἐπ' ἀργυρίῳ δουλεύοντες».

θιγγάνω = θίγω, ἐγγίζω, ψαύω. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ἄορ. β'. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.: *θιγγάνω*, ΜΕΛ *θίξω* καὶ μέσος μὲ ἔνεργ. σημ. *θίξομαι*, ΛΟΡ β' *ἔθιγον* (ὑποτ. *θίγω*, μτγ. *θιγών*).

● Παθ. *θιγγάνομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐθίχθην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *θιγ-*, ἔξ οὗ ὁ ἄορ. β' *ἔθιγον*. Τὸ ἐνεστωτ. θέμα μὲ τὸ πρόσφραμα *-αν-* [= *θιγ-άν-ω*] καὶ μὲ ἀνάπτυξιν ἐνός *-ν-* πρὸ τοῦ χαρακτηριστῆρος *γ*=*θιγ-άν-ω*=*θιγγάνω*. Ἀπὸ τὸ θέμα *θιγ-* ἐσχηματίσθησαν κανονικῶς οἱ μτγν. χρόνοι [θίγ-σω=] *θίξω*, ἄορ. α' *ἔθιξα* καὶ ἔξ αὐτῶν ὑποχωρητικῶς τὸ νεοελλ. *θίγω*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θίξις*, *θίγμα*, [**θικτός*, ἔξ οὗ] *ἄδικτος*, *εὐδικτος*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *θιγγάνω τινός*, ὅπως καὶ τὰ ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἄπιτομαι* κ.λπ.

θλίβω [ι] = πιέζω, καταπιέζω, στενοχωρῶ.—[ΠΡΤ *ἐθλίβον*, ΜΕΛ *θλίψω*], ΛΟΡ *ἔθλιψα*, [ΠΡΚ *τέθλιφα*]. ● Παθ. *θλίβομαι*, [ΠΡΤ *ἐθλίβόμην*, μέσ. ΜΕΛ *θλίβομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἐθλίφθην*, [παθ. ΜΕΛ β' *θλιβήσομαι*, παθ. ΛΟΡ β' *ἐθλίβην*, ΠΡΚ *τέθλιμμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *θλιβ-*.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θλίψις*, *θλιμμός*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἐκ-θλίβω*, [*κατα-θλίβω*, *συν-θλίβω*].

θλώ [-άω] = ζουλίζω, σπάζω.—(Μτγν.). ΜΕΛ **θλάσω**, ΛΟΡ **έθλασα**.

● Παθητ. **θλώμαι** [-άομαι], παθ. ΜΕΛ **θλασθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **έθλάσθην**, ΠΡΚ **τέθλασμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: θλάσις, θλάσμα, θλάστης (θλαστικός), θλαστός (αθλαστός) κ.ά.

θνήσκω και συνηθέστ. σύνθ. **άπο-θνήσκω**—πεθαίνω, θανατώνομαι, φονεύομαι.—ΠΡΤ [άπ-] **έθνησκον**, ΜΕΛ **άπο-θανοῦμαι** (πάντοτε σύνθ.), ΛΟΡ β' **άπ-έθανον** (πάντοτε σύνθ.), ΠΡΚ **τέθνηκα** (πάντοτε άπλοῦς), ΥΠΡ **έτεθνήκειν**, τετελ. ΜΕΛ **τεθνήξω** και **τεθνήξομαι**.

● ΛΟΡ. β' **άπέθανον**, Ύποτ. **άποθάνω**, Εὐκτ. **άποθάνοιμι**, Προστ. **άπό-θανε**, Ἀπομφ. **άποθανεῖν**, Μτγ. **άποθάνων**, -οῦσα, -όν.

● ΠΡΚ. **τέθνηκα**, **τέθνηκας**, **τέθνηκε**, πληθ. **τεθνήκαμεν**, **τεθνήκατε**, **τεθνήκασι(ν)** και **τέθναμεν**, **τέθνατε**, **τεθναῖσι(ν)**.—Ύποτ. **τεθνήκω**, Εὐκτ. **τεθναίην**, Προστ. γ' έν. **τεθναίω**, Ἀπομφ. **τεθνηκέναι** και **τεθνάσαι**, Μτγ. **τεθνηκώς**, -εῖα, -ός και **τεθνεώς**, **τεθνεῶσα**, **τεθνεῶς** [ἢ **τεθνεός**].

● ΥΠΡ. **έτεθνήκειν**, -εις, -ει κλπ., γ' πληθ. **έτεθνήκεσαν** και **έτέθνασαν**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **θαν-**, έξ οῦ ὁ άόρ. β' **έ-θαν-ον**, παράγ. **θάν-α-τος**, **ήμι-θανής** κ.ά. Τὸ θέμα **θαν-** κατά μετάθεσιν **θνα-** και κατ' έκτασιν **θνη-**, έξ οῦ ὁ πρκ. **τέ-θνη-κα**, παράγ. **θνη-τός** κ.ά. Ἀπό τὸ θέμα **θνη-**+πρόσφ. **-ισκ-**=θνη-ισκ-ω=**θνήσκω** (τὸ ένεστωτικὸν θέμα με ὑπογεγραμμένην).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **θνητός**, **θνητοῖαιον**, **ήμι-θνής** και **ήμι-θανής**, **αρι-θανής**, **θάν-α-τος**. Ἀπό τὸ οὖς. **θάνατος** τὰ ῥήμ. **θανατός** και **θανάτος**, τὰ επίθ. **θανάσιμος** και **άθάνατος**, έξ οῦ **άθανασία** (πρβλ. **εὐθανασία**).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις **άπό**, **έναπο-**, **προαπο-**, **συναπο-**, **έπεραπο-** κ.ά.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **τελευτώ**, **άπογίγνομαι**, **θανατοῦμαι**, **πίπτω**, **φονεύομαι**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: τὸ [άπο-]**θνήσκω** είναι κυρίως παθητικὸν τοῦ [άπο-]**κτείνω** (=φονεύω): **θνήσκω** **ὑπό τινος**=φονεύομαι ὑπό τινος.

θοροβῶ [-έω]=κάμνω θόρουβον.—ΠΡΤ **έθοροβουν**, ΜΕΛ **θοροβήσω**,

ΛΟΡ **έθοροβησα**. ● Παθ. **θοροβοῦμαι**, ΠΡΤ **έθοροβούμην**, παθ. ΜΕΛ **θοροβηθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **έθοροβήθην**, παθ. ΠΡΚ **τεθοροβήμαι**, ΥΠΡ **έτεθοροβήμην** και **τεθοροβημένος ἦν**.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται από τὸ οὖς. **θόρυβος** (έξ οῦ και **θορυβώδης**). Ῥηματ. θέμα **θορυβε-**, παράγωγον **ά-θοροβη-τος**.—Σύνθετον με τὰς προθ. **ανά**, **διά**, **έπί**: **έπιθοροβῶ**=έπιτροτώ, έπιδοκιμάζω.

θρασύνω [ῥ]=ένθραρρύνω, κάμνω κάποιον θαρραλέον ἢ θρασύν.—

Τῆς ένεργ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς. ● Μέσ. **θρασύνομαι** (=γίνομαι θαρραλέος ἢ γίνομαι θρασύς, αὐθάδης), μέσ. ΛΟΡ **έθρασυνάμην**, [παθ. ΛΟΡ **έθρασύνθην** κλπ. ποιητ. και μτγν.].—Μτγν. τὸ σύνθ. **άποθρασύνω** και **άποθρασύνομαι**. →

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *θρασὺς* (= *θαρσύς*, ἐξ οὗ ῥ. *θαρσύνω*, ὄπερ ἰδέ).

θράττω [ῆ-*σσω*] = *ταράττω*. — Μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ ΑΟΡ *ἔθραῶξα*.

Συγχεομμένος τύπος τοῦ ῥ. *ταράττω*, μᾶλλον ποιητικὸς.

θραύω = *συντριβίω*, *σπάζω*, *τσακίζω*. — [ΜΕΛ *θραύσω*], ΑΟΡ *ἔθραυσα*, [ΠΡΚ *τέθραυκα*]. ● Παθ. *θραύομαι*, [παθ. ΜΕΛ *θραυσθήσομαι*], ΑΟΡ *ἔθραυσθην*, ΠΡΚ *τέθραυσμαι* καὶ *τέθραυμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θραῦσις*, *θραῦσμα*, *θραῦμα*, *θραυστός* (*ἄθραυστος*, *εὐθραυστος*).
ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *διά*, *κατά*, *παρά*, *σύν*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θρύπτω*, *κατάγνυμι*, *κλάω-ῶ*, *θλάω-ῶ*, *συντριβίω*, *ρήγνυμι* κ.ἄ.

θρηνώ [-*έω*] = *κλαίω* (ἀμτβ. καὶ μτβ.). Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς. Τὰ ἄλλα, ἔνεργ. καὶ παθ., ποιητ. καὶ μτγν. (ὀμαλά).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *θρηῆνος*, ἐξ οὗ καὶ ἐπίθ. *θρηνώδης*. Ἀντὶ τοῦ *θρηνώ* λέγεται καὶ *θρηῆνος ἄδω*, ἐξ οὗ τὸ σύνθετον *θρηνηφδός*, ἐκ τούτου δὲ ἡ *θρηνηφδία* καὶ τὸ παρασύνθετον ῥ. *θρηνηφδέω-ῶ* = *θρηνηολογῶ* (βλ. ῥ. *ἄδω*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θρηῆμμα*, (*θρηνητικός*), *θρηνητός* (*ἀθρηνητος*, *ἀξιοθρηνητος*).

θροῶ [-*έω*] = *παράγω* *θροῦν*, *ψιθυρίζω*, *θοροβῶ*. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον: *δια-θροῶ* = *διαδίδω* *θροῦν*, *διαδίδω* κάποιαν φήμην, *διαφημίζω*. — ΠΡΤ *δι-εθροῶν*, ΑΟΡ *δι-εθροῆσα*.

● Παθ. *θροοῦμαι* [-*έομαι*] = *ταράσσομαι*, *φοβοῦμαι* (μτγν.).

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *θρόος-θροῦς* (= *θόρυβος*). ΘΕΜΑ *θροε-*.

θρυλῶ [-*έω*] = *ψιθυρίζω*, *φλυαρῶ*, *διαδίδω* κάποιαν φήμην. — ΠΡΤ *ἐθρύλουν*, ΜΕΛ *θρυλήσω*. ● Παθ. *θρυλοῦμαι* = *εἶμαι* *θέμα* *κοινῆς* *ὀμιλίας*· καὶ ἀπρόσ. *θρυλεῖται* = *κυκλοφορεῖ* ἡ φήμη, λέγεται. — [ΠΡΤ *ἐθρυλούμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐθρυλήθην*], ΠΡΚ *τεθρύλημαι*, ΥΠΡ *ἔτεθρυλήμην*.

Ἀπὸ τὸ οὐσ. *θρῦλος* = *θροῦς*, *θόρυβος*, *βοή*, [ἐξ οὗ τὸ νεώτ. ἐπίθ. *θρυλικός*] σχηματίζεται τὸ ῥ. *θρῦλέω-ῶ*, ἐξ οὗ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θρῦλημα* (= *φήμη*), **θρυλητός* [ἐξ οὗ *πολυθρῦλητος*]. Τὸ ῥ. καὶ σύνθετον μετὰ τὴν πρόθ. *διά*.

θρύπτω = *θραύω*, *συντριβίω*. — [ΠΡΤ *ἐθρυπτον*, ΜΕΛ *θρύψω*, ΑΟΡ *ἔθρυψα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *θρύπτομαι* (παθ. = *συντριβίβομαι* || μέσον = *συμπεριφέρομαι* *θηλυπρεπῶς*, *ἀκκίζομαι*), ΠΡΤ *ἐθρυπτόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *θρύψομαι* καὶ παθ. μετὰ σημ. μέσου *θρυφθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐθρύφθην* καὶ παθ. ΑΟΡ β' *ἐθρύβην* ἢ *ἐθρύφην*], παθ. ΠΡΚ *τέθρυμμαι*. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τρυφ-*. Με τὸ πρόσφμα *-τ=τρυφ-τ*. Τὸ δασὺ φ ἐξ ἐπιδράσεως τοῦ ψιλοῦ τ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν *π=τρυπι-*. Τὸ ἐν ἀρχῇ τ κατ' ἀνομοίωσιν τρέπεται εἰς *θ*, ἐξ οὗ τὸ ἐνεστώτ. θέμα: *θρυπτ-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θρύψις*, (νεώτ. *θρύψαιον*), *θρύμμα* (γεν. *θρύμματ-ος*, ἐξ οὗ νεώτ. ῥ. *θρυμματίζω*), **θρυπιός*, ἐξ οὗ *θρυπτικός*, *ἔνθρυπιος*, *τρυφή*, ἐξ οὗ ῥ. *τρυφάω-ῶ* κ.ἄ.

θρῶσκω = τινάσσομαι, πηδῶ καὶ σύνθ. *ἀναθρῶσκω*. Ποιητ. καὶ μτυν. Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογο. μόνον ΑΟΡ β' [*ἀν-*] *ἔθρορον*.

θυμοῦμαι [-όομαι] = θυμώνω, ὀργίζομαι. — Ἀποθετικὸν μὲ ἐνεργητ. διάθεσιν. — [μέσ. ΜΕΛ *θυμῶσομαι*, παθ. ΜΕΛ *θυμωθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐθυμώθην*, ΠΡΚ *τεθύμωμαι*.

θύω [ῥ] = θυσιάζω. — ΠΡΤ *ἔθυον*, ΜΕΛ *θύσω*, ΑΟΡ *ἔθυσα* [ῥ], ΠΡΚ *τέθυκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *θύομαι*, ΠΡΤ *ἐθύομην*, μέσ. ΜΕΛ *θύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐθυσάμην*, [παθ. ΜΕΛ *τυθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐτύθην*, ΠΡΚ *τέθυμαι*, ΥΠΡ *ἐτεθύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θύμα*, *θυμέλη*, *θύτης* (*θυσία*) κ.ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀπό, κατά, πρό, σύν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θυσιάν ποιοῦμαι*, *βουθυτιῶ*, *καθιερεύω*, *καλλιεῶ*, *όλοκαυτῶ* κ.ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *θύω τι* καὶ *θύω τινί* (τοῖς θεοῖς) καὶ *θύω τινί τι*.

θωπεύω = χαϊδεύω, καλοπιάνω, κολακεύω. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογο. μόνον ὁ Ἐνεστώτς καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐθώπευσα*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *θῶψ* (γεν. *θωπ-ός*) = θαυμαστής, ἐγκωμιστής (*θῶπες λόγοι* = κολακευτικά λόγια). Ἀπὸ τὸ ῥ. *θωπεύω* παράγωγα: *θωπεία*, *θώπευμα*, *θωπευτικός*.

θωρακίζω = ὀπλίζω μὲ θώρακα, ὀχυρώνω. — [ΠΡΤ *ἐθωρακίζον*, ΜΕΛ *θωρακίσω*, μτυν.], ΑΟΡ *ἐθωράκισα*. ● Μέσ. *θωρακίζομαι*, ΠΡΤ *ἐθωρακίζομην*, μέσ. ΑΟΡ *ἐθωρακισάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐθωρακίσθην*, ΠΡΚ *τεθωρακίσμαι*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖς. *θώραξ* (γεν. *θώρακ-ος*) μὲ τὴν κατάλ. *-ίζω*. Κατὰ τὰ ὀδοντικόληκτα εἰς *-ίζω* (*ἐρίδ-ζω* = *ερίζω*, *ἐλπίδ-ζω* = *ἐλπίζω*), ἀναλογικὸν θέμα *θωρακιδ-*, ἐξ οὗ ἐ-θωρακιδ-θην = *ἐθωρακισ-θην*, τε-θωρακιδ-μαι = *τεθωρακισ-μαι*, ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*θωρακιδ-μός*] = *θωρακισμός*, *θωράκισις*, *ἀθωράκιστος*.

ιάομαι, -ῶμαι : βλ. κατωτέρω *ιῶμαι* [-άομαι].

ιατρεύω = γιατρεύω, θεραπεύω || ἔξασκῶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ. —
Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεργ. καὶ Παθ. ἐνεστώς.
ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *ιατρεία* (=γιατρεία), *ιάτρημα*, *ιάτρεις*, *ιατρειότεον*.

ιδιοῦμαι [-όομαι] = ἰδιοποιοῦμαι, οἰκειοποιοῦμαι. — Μέσον Ἐπιθε-
τικόν. — Μέσ. ΑΟΡ *ιδιωσάμην*. — Παράγωγα : *ιδίωμα*, *ιδίωσις*.

ιδιωτεύω = εἶμαι ἰδιώτης, δὲν μετέχω δημοσίων ἀξιωματίων || εἶμαι
ἀπειρὸς τινος. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ περιφρ. *ιδιώτης εἰμί*.

ιδρύω [ῦ] = στήνω, ἀνεγείρω, τοποθετῶ. — [ΠΡΤ *ἴδρονον*, ΜΕΛ *ιδρύσω*],
ΑΟΡ *ἴδρουσα* [ῦ], ΠΡΚ *ἴδρουκα*. ● Μέσον *ιδρύομαι*, μέσ. ΜΕΛ *ιδρύ-
σομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ιδρυσάμην*, [παθ. ΜΕΛ *ιδρυνθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ
ιδρύνθην, ΠΡΚ (μέσ. καὶ παθ.) *ιδρυνμαι*, [ΥΠΡ *ιδρύμην*].
ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *ιδρυσίς*, *ιδρυμα*, [*ιδρυτής*], *ιδρυτέον*, *ἀνιδρυτός*.
ΣΥΝΘΕΤΟΝ : μὲ τὰς προθ. *ἐν*, *κατὰ* (*καθ-ιδρύω*), *ἐγκαθ-*, *μετὰ* κ.ἄ.

ιδρῶ [-όω] = ἰδρώνω. — [ΜΕΛ *ιδρώσω*], ΑΟΡ *ἴδρωσα*, [ΠΡΚ *ἴδρωκα*.
● Παθ. ΠΡΚ *ἴδρωμαι*].
ΠΑΡΑΓΩΓΑ : [ἐφ-] *ἴδρωσις*, *ἴδρωμα*, *ιδρωτήριον* (=ἰδρωτικὸν λουτρόν) κ.ἄ.

ιερεύω καὶ σύνθ. **καθιερεύω** (κατὰ + ἱερεύω) = δι᾽ ἱεροῦς τελετῆς
καθιερῶ κάτι, θυσιάζω. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ιερῶ [-όω] : συνήθως σύνθ. **καθιερῶ** = καθιερόνω, καθιστῶ κάτι
ἱερόν, ἀγιάζω, ἀφιερώνω. — ΑΟΡ *καθιέρωσα*, παθ. ΑΟΡ *καθιερώ-
θην*, ΠΡΚ [*καθ-*] *ιέρωμαι*. — Παράγωγα : *καθιέρωσις*.
Ποιητ. καὶ μτγν. **ἀφιερῶ** (ἀπό + ἱερῶ) = ἀφιερώνω. — Παρά-
γωγα : *ἀφιέρωσις*, *ἀφιέρωμα*, *ἀφιερωτής*, *ἀφιερωτικός*.
Τὸ ῥ. σχηματίζεται (κατὰ τὰ δοῦλος-δουλόω, ἐλευθερος-ἐλευθερόω κ.τ.ῶ.)
ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ιερός*, ἐξ οὗ καὶ ἕτερον ῥ. *ιεράομαι* — *ιερῶμαι* = εἶμαι ἱερεὺς,

[ΜΕΛ *ιεράσομαι*, ΑΟΡ *ιερασάμην*]· εις τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ἐνεστ. τῆς Μτχ. *ιερωμένη* (=ἰερεία οὐσα) καὶ τὸ Ἄπρομφ. τοῦ μέσ. ἀορ. *ιεράσασθαι*.

● Ἄπο τὸ ἐπίθ. *ιερὸς* ἐπίσης τὰ σύνθετα *ιεροποιός*, *ιερόσυλος* (βλ. ῥ. *συλλάω-ω*), ἐξ ὧν τὰ παρασύνθετα ῥ. *ιεροποιέω-ω* (=ιερουτυῶ, ἀορ. *ιεροποίησα*), καὶ *ιεροσυλέω-ω* (ἀορ. *ιεροσύλησα*).

ἰζάνω·—1. μτβ.=βάζω κάποιον νὰ καθίση || 2. ἀμτβ.=καθίζω ἑμαυτόν, κατακαθίζω.—Ἄπλοῦν τὸ ῥ. εἶναι μᾶλλον ποιητ. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. συνήθως σύνθετον (κατὰ+ἰζάνω=) **καθιζάνω** καὶ **παρακαθιζάνω**, ΠΡΤ [παρα-καθ-]ἰζανον.

ἰζω·—μτβ.=καθίζω κάποιον || ἀμτβ.=καθίζω ἑμαυτόν, κἀθημαι, ἡσυχάζω.—Ἄπλοῦν τὸ ῥ. εἶναι μᾶλλον ποιητ. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. συνήθως σύνθετον (κατὰ+ἰζω=) **καθίζω**, ΠΡΤ **ἐκάθιζον** [=ποιητ. καὶ μτγν. *καθίζον*], ΜΕΛ **καθιδῶ** [=μτγν. *καθίσω*], ΑΟΡ **ἐκάθισα** [ἴ] καὶ **καθίσα** [ποιητ. ΑΟΡ *εἶσα*· μτγν. καὶ ἴζησα ἢ *ἐκαθίζησα*], ὁ ΠΡΚ *κεκάθικα* ἢ ἴζηκα μόνον μτγν. ● Μέσον **ἰζομαι** καὶ συνήθως **καθίζομαι**, ΠΡΤ **ἐκαθίζομην**, μέσ. ΜΕΛ **καθιζήσομαι** [=μτγν. *καθιοῦμαι* ἢ *καθίσομαι* καὶ ἀπλοῦς *εἶσομαι*], μέσ. ΑΟΡ **ἐκαθισάμην** καὶ ἀπλοῦς **εἰσάμην**, [μτγν. ὁ παθ. ΑΟΡ *καθιζήθηρ*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ἴζησις (*καθίζησις*, *συνίζησις*), ἴζημα.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀρχικὸν θέμα *σεδ-* (βλ. ῥ. *ἐξομαι*). Τὸ *σεδ-* κατὰ συγκοπὴν *σδ-* καὶ μὲ ἐνεστωτ. ἀναδιπλ. *σί-σδ-ω* (=δωρ. *ἰσδω*)=ἰζω (τὸ ἀρχικὸν *σ* ἔγινε δασεῖα καὶ τὸ σύμπλεγμα *σδ* ἔγινε *ζ*). Μὲ τὸ πρόσφραμα *-αν-* τὸ ῥ. *ἰζ-άν-ω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἀν-ἰζω*, *ἐν-ἰζω*, *προσ-ἰζω*, *συν-* [ἢ *ξυν-*]ἰζω, **καθίζω** καὶ **ἀνακαθίζω**, **ἐγ-καθίζω**, **ἐπι-καθίζω**, **παρα-καθίζω**, **προσ-καθίζω**, **συν-καθίζω** κ.ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: τοῦ ἀμτβ. **καθίζω** καὶ τοῦ μέσου **καθίζομαι**: **καθέζομαι**, **κάθημαι**.

ἴημι=θίπτω.—Ἐνεστωὺς ἴημι, ἴης καὶ ἰεῖς, ἴησι, πληθ. ἴεμεν, ἴετε, ἰᾶσι. Ὑποτ. ἰῶ, ἰῆς, ἰῆ κλπ. Εὐκτ. ἰείην, ἰείης, ἰείη κλπ. Προστ. ἴει, ἰέτω κλπ. Ἄπρομφ. ἰέναι, Μτχ. ἰεῖς, ἰεῖσα, ἰέν.—ΠΡΤ ἴην, ἴεις, ἴει, ἴεμεν, ἴετε, ἴεσαν.—ΜΕΛ ἴσω (πάντοτε σύνθ.).—ΑΟΡ (συνήθως σύνθ.) ἴηκα, ἴηκας, ἴηκε, εἴμεν, εἴτε, εἶσαν. Ὑποτ. ῶ, ῆς, ῆ κλπ. Εὐκτ. εἴην, εἴης, εἴη κλπ. Προστ. ἔς, ἔτω κλπ. Ἄπρομφ. εἶναι, Μτχ. εἶς, εἶσα, ἔν.—ΠΡΚ εἶκα (πάντοτε σύνθετος).

● Μέσον ἴεμαι (=ἴημι ἑμαυτόν, ῥίχνομαι, ὀρμῶ) καὶ Παθ. ἴεμαι, ΠΡΤ **ἰέμην**, μέσ. ΜΕΛ **-ήσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **-ήκάμην**, μέσ. ΑΟΡ β' **-εἴμην**, **εἶσο**, **εἶτω** κλπ. (Ὑποτ. ὦμαι, ῆ, ῆται κλπ. Εὐκτ.

εἴμην, εἶο, εἶτο κλπ. Προστ. οὐ, ἔσθω κλπ. Ἀπορφ. ἔσθαι, Μτχ. ἔμενος).—παθ. ΜΕΛ -**ἐθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ -**εἴθην** (Ὑποτ. *ἐθῶ*, Εὐκτ. *ἐθείην*, Προστ. *ἐθῆτι*, Ἀπορφ. *ἐθήναι*, Μτχ. *ἐθείς*).—
ΠΡΚ -**εἶμαι**, ΥΠΡ -**εἶμην**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀνά, ἀπό [=ἀφ-], διά, εἰς, ἐν, ἐπί [=ἐφ-], κατὰ [=καθ-], μετὰ [=μεθ-], παρά, πρό, πρὸς, σὺν, ὑπό [=ὑφ-] κ.ἄ. καὶ με διαφόρους ἐκάστοτε σημασίας: **ἀνίημι**=ἐπιτρέπω, χαλαρώνω (παράγωγα ἄνεσις, ἄνετος).—**ἀφήμι**=ἀφήνω (παράγ. ἄφρσις, ἀφέτης καὶ ἀφετήρ, ἐξ οὗ ἀφετήριος, ἀφειρία· ἀφετος, χειράφρσις, ἀφειτός).—**διίημι**=ῥίπτω διὰ μέσου, διαπερνῶ, παρεμβάλλω (παράγ. δίσεις).—**ἐνίημι**=ἐμβάλλω, χύνω μέσα (παράγ. ἐνεσις).—**ἐφίημι**=ἐπιρρίπτω, ἀφήνω, χαλαρώνω, ἐπιτρέπω· ὡς νομικὸς δρος=κάννω ἔφρσιν, ἐκκαλῶ εἰς ἄλλο δικαστήριον (παράγ. ἔφρσις =προσφυγὴ εἰς ἀνώτερον δικαστήριον, ἐφέτης, ἐξ οὗ ἐφρτεῖον).—μέσον **ἐφίεμαι τινος**=ἐπιθυμῶ (παράγ. ἔφρσις=ἐπιθυμία· βλ. ῥ. ἐφίεμαι).—**καθίημι**=ῥίπτω πρὸς τὰ κάτω (παράγ. κάθετος, καθετήρ).—**παρίημι**=ἀφήνω, παραλείπω, χαλαρώνω, παραλύω (παράγ. πάρρσις=παράλυσις).—**προσίεμαι**=παραδέχομαι.—**συνίημι**=ἐννοῶ (παράγ. σύνρσις, συνετός).—**ύφίεμαι**=ὑποχωρῶ (παράγ. ὕφρσις).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀν-, ἄφ-, δί-, ἐν-, ἔφ-, πάρ-, σὺν-, ὕφ-]ρσις, [ἀφ-, ἐφ-]έτης καὶ [καθ-, ἀφ-]ετήρ (ἐξ οὗ ἀφειρία), [ἄφ-, καθ-]ετος καὶ [ἐφ-, συν-]ετός. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ῥίπτω καὶ βάλλω (διὰ τὴν μεταξὺ των διαφορῶν βλ. ῥ. βάλλω).

ἰκετεύω, ΠΡΤ **ἰκέτευον**, ΜΕΛ **ἰκετεύσω**, ΑΟΡ **ἰκέτευσα**.

Ἀπὸ τὸ ῥ. *ἰκνέομαι-οῦμαι* τὸ παράγωγον *ἰκέτης*, ἐξ οὗ *ἰκεσία* καὶ ῥ. *ἰκετεύω*, ἐξ οὗ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἰκετεία, ἰκέτευμα, ἰκέτευσις, ἰκετευτικός, ἰκετευτικός*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δέομαι, ἀντιβολῶ, [ἐκ-]λιπαρῶ* κ. ἄ. καὶ περιφρ. *ἰκετεῖαν ποιοῦμαι, ἰκέτης τινὸς γίγνομαι, ἰκέτης προσπίπτω*.

ἰκνοῦμαι [-έομαι], πάντοτε σύνθετον: **ἀφικνοῦμαι** = ἔρχομαι, φθάνω.—ΠΡΤ **ἀφικνοῦμην**, μέσ. ΜΕΛ **ἀφίξομαι**, μέσ. ΑΟΡ β' **ἀφικόμην**, ΠΡΚ **ἀφίγμαι**, ΥΠΡ **ἀφίγμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ἱκν-* = *ἱκ-*, ἐξ οὗ ποιητ. ῥ. *ἱκω* καὶ *ἱκάνω*. Μετὸ πρόσφωμα -νε- τὸ ἐνεστωτ. θέμα *ἱκνέ-*: *ἱκνέ-ομαι*—*ἰκνοῦμαι*, Μέλλ. ἱκ-σομαι=[ἀφ-]έομαι, Παρακείμε. [ἀφ ἱκ-μαι=] *ἀφίγμαι*, [ἀφ ἱκ-σαι=] *ἀφίξαι*, ἀφ-ἱκ-ται, ἀφίγμεθα, ἀφίχθε, ἀφίγμενοι εἰδίν, Ὑπερσ. *ἀφίγμην*, ἀφίξο, ἀφίκτιο, ἀφίγμεθα, ἀφίχθε, ἀφίγμενοι ἦσαν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀφίξις, ἱκανός, ἰκέτης* (ἐξ οὗ ῥ. *ἰκετεύω*), *ἐφ-ικ-τός*, (ἐξ οὗ ἀνέφικτος), *προῖξ* [=προ-ἱκ-ς, γεν. *προικός*].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀπό (ἀφ-ικνοῦμαι), διά, ἐπί (ἐφικνοῦμαι), ἐξ (ἐξικνοῦμαι) καὶ εἰσαφ-, προαφ-, προσαφ-.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἔρχομαι, ἦκω, παραγίγνομαι, φθάνω*.

ἰλάσκομαι = ἐξιλεώνω, ἐξευμενίζω.—ΠΡΤ **ἰλασκόμην**, μέσ. ΜΕΛ **ἰλά-**

σομαι, μέσ. ΑΟΡ *ιλασάμην*, [παθ. ΜΕΛ *ιλασθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ιλάσθην* (με σημασίαν μέσου).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [έξ-] *ιλασμός*, [έξ-] *ιλαστήριος*.

ΘΕΜΑ: *ιλα-*. Πρβλ. επίθ. *ιλα-ος* (=άττ. *ιλεως*), *ιλα-ρός*. Με τὸ πρόσφμμα *οκ* = τὸ ἐνεστωτ. θέμα *ιλαοκ-*. Τὰ παράγωγα ἀπὸ θέμα *ιλαο-* (ιλασ-μός). Ἀπὸ τὸ *ιλα-ος*: ὁ. *ιλά-οκ-ομαι*, ἀπὸ τὸ *ιλεως*: συνών. ὁ. *ιλεόομαι*—*ιλεοῦμαι* καὶ *έξιλεοῦμαι* = *ιλεων ποιῶ τινα*. Τὸ ἐνεργ. *έξιλεῶ*—*έξιλεῶ* (=έξιλεώνω) μτγν.—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *ιλάσκομαι τινα* = έξιλεώνω, έξιευμενίζω κάποιον.—*ιλάσκομαι τινι*=γίνομαι ἕλεως ἀπέναντί τινος, συγχωρῶ.

ιλεοῦμαι [-όομαι]=έξιλεώνω.—Βλ. ὁ. *ιλάσκομαι*.

ιλιγγιῶ [-άω]=μέ πιάνει ἕλιγγος.—ΜΕΛ *ιλιγγιάσω*, ΑΟΡ *ιλιγγίασα*.

ίππεύω, ΠΡΤ *ίππευον*, ΜΕΛ *ίππεύσω*, ΑΟΡ *ίππευσα*, ΠΡΚ *ίππευκα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ίππειοις*, *ίππειτης* (έξ οὗ *ίππευτικός*), *ίππευμα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ὁ. *ίππεύω* σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *ίππεύς*.—Συνώνυμον *ίππάζομαι* (*ίππαστής*, *ίππασία*).—Τὸ οὐσ. *ίππος* ὡς α' συνθετικὸν δίδει τὰ σύνθετα *ίππαρχος*, *ίπποκράτης*, *ίππομάχος*, *ίπποπόρφος*, *ίππώνης* (=ίππος + ὁ. ὠνοῦμαι), ἐκ τῶν ὁποίων έσχηματίσθησαν τὰ παρασύνθετα ῥήματα: *ίππαρχέω-ῶ* (*ίππάρχησα*, *ίππάρχηκα*), *ίπποκρατέω-ῶ* = νικῶ ἐν ίππομαχίᾳ, *ίππομαχέω-ῶ* = μάχομαι έφιππος, *ίπποτροφέω-ῶ*=τρέφω ἕππον (πρκ. *ίπποτρόφηκα*), *ίππωνέω-ῶ*=άγοράζω ἕππον.

ισάζω = κάμνω κάτι ἕσον.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ Παθ. *ισάζομαι*.

ισομοιρῶ [-έω] = λαμβάνω ἕσην μοῖραν, μοιράζομαι έξ ἕσου.—ΜΕΛ *ισομοιρήσω*, ΑΟΡ *ισομοίρησα*.

ισονομοῦμαι [-έομαι] = έχω ἕσονομίαν.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ.

ισορροπῶ [-έω]: Μόνον ὁ Ἐνεστώσ.—Παράγ. *ισορρόπησις*.

ἕστημι = στήνω.—Ἐνεστώσ: *ἕστημι*, *ἕστης*, *ἕστησι*, *ἕσταμεν*, *ἕστατε*, *ἕστασι*. (Ἐυποτ. *ἕσιῶ*, -ἕσις, -ἕσι κλπ., Εὕκτ. *ἕσταίην*, Προστ. *ἕστη*, Ἀπομφ. *ἕσταναι*, Μτχ. *ἕστάς*, *ἕστασα*, *ἕστώ*).—ΠΡΤ *ἕστην*, *ἕστης*, *ἕστη*, *ἕσταμεν*, *ἕστατε*, *ἕστασαν*.—ΜΕΛ *ἕστήσω*.—ΑΟΡ α' *ἕστησα*, [ὁ ἐνεργ. ἄορ. β' *ἕστην* με μέσην καὶ παθητ. σημασίαν]. ΠΡΚ *ἕστήσας έχω*, [ὁ ἐνεργ. πρκ. *ἕστηκα* με μέσην καὶ παθ. σημ.].

● Μέσ. καὶ Παθ. *ἕσταμαι* (ὑποτ. *ἕσιῶμαι*, Εὕκτ. *ἕσταίμην*, Προστ. *ἕστασο*, Ἀπομφ. *ἕστασθαι*, Μτχ. *ἕστάμενος*, -ἕσι, -ον).—ΠΡΤ

ιστάμην, μέσ. ΜΕΛ *στήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *έστησάμην*, παθ. ΜΕΛ *σταθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *έστάθην*.

— Ένεργ. με μέσην και παθ. σημασίαν ΑΟΡ β' *έστην* (μέσ. = *έστάθηκα*, παθ. = *έστήθην*), Έποτ. *στώ*, Εϋκτ. *σταίην*, Προστ. *σῆθι*, *στήτω* κλπ., Άπομφ. *στήναι*, Μτχ. *σιάς*, *σιῶσα*, *σιάν*.

— Ένεργ. με μέσην και παθητ. σημασίαν ΠΡΚ *έστηκα*, *έστηκας*, *έστηκε*, *έστηκαμεν* κλπ., αλλά και *έσταμεν*, *έστατε*, *έσιῶσι*, Έποτ. *έστηκώς* ὧ ἢ *έστήκω*, -ης, -η κλπ. και *έσιῶμεν*, *έσιῶσι*, Εϋκτ. *έστηκώς* *έῆν* ἢ *έστήκοιμι*, Προστ. *έσταθι*, Άπομφ. *έσιῶναι*, Μτχ. *έστηκώς*, *έστηκνῦα*, *έστηκός* και *έσιῶς*, *έσιῶσα*, *έσιῶς* (ἢ *έσιῶς*). — ΥΠΡ *έιστήκειν* και *έστήκειν* (-κεις, -κει κλπ., πληθ. και *έσταμεν*, *έστατε*, *έστασαν*). — Τετλ. ΜΕΛ *έστήξω*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *στα-* (πρβλ. λατιν. *sta-re*) και *στη-*. Με τον ενεστωτ. αναδιπλασιασμόν: *σί-στη-μι* = *ῖ-στη-μι*, *σί-στα-μαι* = *ῖ-σια-μαι*, Παράκειμ. *σε-στη-κα* = *ῖ-στη-κα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στά-σεις* (ανά-στασις, αντί-στασις, από-στασις, διά-στασις, ἔκ-στασις, ἔν-στασις, κατά-στασις, μετά-στασις, παρά-στασις, περί-στασις, σύ-στασις, ὑπό-στασις, ἐπ-ανά-στασις, ἀντιπαρά-στασις, κ. ἄ.), *στά-της* (ἀπο-στάτης, ἔξ οὗ ἀπο-στασία, ἐπι-στάτης, ἐπι-στασία, ἐπανα-στάτης, ἔξ οὗ ἐπανα-στατικός κ. ἄ.), *στα-τός*, ἔξ οὗ *ἄ-στατος* (μεταστατός, ἀμετάστατος, ἀντικαταστατός, ἀναντικατάστατος, ἀνά-στατος, ἀκατάστατος ἀνυπό-στατος κ. ἄ.), *στατέος*, -έον (ἀντικατα-στατέος, ἐπανα-στατέον), *στά-θ-μη*, *στα-θ-μός*, *στα-τήρ*, *στά-μων*, *σταθερός*, *ἀσταθής*. — [ἀνά, ἀπό, διά, ἐκ, κατά, παρά, σύ-] *στη-μα*, *ἐπι-στητός*, *ἐπι-σηιόν*, *στή-μων*, *στή-λη*, *στή-θ-ος*, *ιστός* κ.ἄ.—Οὐσιαστικοποιημένοι μετοχάι: ὁ *ἐνεστώς*, ὁ *προεστώς* (γεν. -ῶτος, πληθ. οἱ *προεστώτες* = δημοτ. ὁ προεστός, τοῦ προεστοῦ, οἱ προεστοί), τὸ *καθεστώς* (= ἡ καθεστηκυῖα τάξις).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀνά, ἀντί [= ἀνθ-], ἀπό [ἀφ-], διά, ἐκ, ἐν, ἐπί [ἐφ-], κατά [καθ-], μετά [μεθ-], παρά, περί, πρό, πρὸς, σύν, ὑπό [ὑφ-], ἐπανα-, ἐπανα-, ἀντικατα- κ.ἄ.

ισχναίνω = *ξηραίνω*, λιγνεύω.—Μόνον ὁ ἐνεργ. και μέσ. Ένεστώς. Τὰ ἄλλα ποιητ. και μτγν.

ισχυρίζομαι = *δισχυρίζομαι*, ἔχω σὲ κάτι ἐλπίδα, ἐπιμένω.—Άποθετικὸν μέσον με ἐνεργ. διάθεσιν.—ΠΡΤ *ισχυριζόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ισχυριοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ισχυρισάμην*.

ισχύω [ῦ] = ἔχω *ισχύν*, εἶμαι *ισχυρός*, ἐπικρατῶ.—ΠΡΤ *ἴσχυον*, ΜΕΛ *ισχύσω*, ΑΟΡ *ἴσχυσα* [ῦ], ΠΡΚ *ἴσχυκα*.

ἴσχω = ἔχω. — ΠΡΤ **ἴσχον**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **ἴσχομαι**, ΠΡΤ **ἴσχομην**.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὴν αὐτὴν ῥίζαν τοῦ ῥ. ἔχω. Θέμα *σεχ-*, κατὰ συγκοπὴν *σχ-* καὶ μὲ ἐνεστωτ. ἀναδιπλασιασμόν: *σί-σχ-ω* = *ἴ-σχ-ω*. Τὸ ἀρχικὸν *ι* ψιλοῦται κατ' ἀνομοίωσιν, διότι ἀκολουθεῖ τὸ δασύ *χ* (πρβλ. ῥ. ἔχω ἀντὶ *σέχω* = *ἔχω*). Συνήθως ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις, *ἀνά*, *ἀντί*, *ἐπί*, *μετά*, *παρά*, *περί*, *πρό*, *πρός*. — *ἀνίσχω* = *ἀνέχω* (= κρατῶ ὑψηλά, ὑποστηρίζω), *ἐπίσχω* = ἐμποδίζω, *προῖσχομαι* = προφασίζομαι. — Βλ. καὶ ῥ. *ἀμπίσχω*.

ἰσῶ [-όω] = ἰσώνω, κάμνω κάτι ἴσον. — [σύνθ. *ἐξ-*, *ἀν-*, *ἐπαν-*]

ΜΕΛ **ἰσώσω**, ΛΟΡ **ἴσωσα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **ἰσοῦμαι** [-όομαι], μέσ. ΛΟΡ **ἰσώσάμην**, παθ. ΛΟΡ **ἰσώθην**, μέσ. ΠΡΚ **ἴσωμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐξίσωσις*, *ἐξισωτής*, *ἐξισωτέον*.

ἰχνεύω = ἀκολουθῶ τὰ ἴχνη τινός, παίρνω τὸν τορό, ἀνιχνεύω. —

ΛΟΡ **ἴχνευσα**. ● Παθ. **ἰχνεύομαι**.

Ἀπὸ τοῦ οὗς. *ἴχνος*. — Παράγωγον: *ἴχνευτής*. — Συνών. ῥ. *ἰχνηλατέω-ῶ*.

ἰῶμαι [-άομαι] = γιατρεύω, θεραπεύω. — Μέσον ἀποθετ. μὲ ἐνεργ.

διάθεσιν. — ΜΕΛ **ἰάσομαι**, μέσ. ΛΟΡ **ἰασάμην**, παθ. ΜΕΛ **ἰαθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **ἰάθην**, [ΠΡΚ **ἴαμαι**, *μτγν.*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἴασις*, *ἴαμα* (ἐξ οὗ *ἰαματικός*), *ἰατός* (ἐξ οὗ *ἀν-ἰατός*, *δυσ-ἰατός*, *εὐ-ἰατός*), *ἰατρός* (ἐξ οὗ *ἰατρικός*, *ἰατρέω*) κ. ἄ.

K

καγχάζω [καὶ *καχάζω*, ὁμηρ. *καγχάλαω*]. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογομόνον ὁ ΛΟΡ [*ἀν-*] **ἐκάγχασα**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *καγχασμός*, *καγχαστής*, ἐξ οὗ *καγχαστικός* κ. ἄ.

καθαίρω = καθαρίζω. — [ΠΡΤ *ἐκάθαιρον*], ΜΕΛ **καθαρῶ**, ΛΟΡ **ἐκάθη-**

ρα, [ΠΡΚ *κεκάθαρα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. **καθαίρομαι**, μέσ. ΜΕΛ

καθαροῦμαι, μέσ. ΛΟΡ **ἐκαθηράμην**, [παθ. ΜΕΛ *καθαρθήσομαι*,

παθ. ΛΟΡ **ἐκαθάρθην**, [παθ. ΛΟΡ β' *ἐκαθάρην*], ΠΡΚ **κεκάθαρμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κάθαροις*, *καθαρός*, *κάθασμα* (=σκοπιδί), *καθαρός*, (*καθαρήριος*, *καθαρτικός*), [**καθαρός*, ἐξ οὗ] *ἀκάθαρος*, κ. ἄ. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *καθαρός*: *καθαρ-γ-ω* = *καθαίρω*.
 ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό*, *ἀνά*, *διά*, *ἐκ*.

καθαρεύω = εἶμαι καθαρός. — Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

καθέζομαι: βλέπε ἀνωτέρω ἀπλοῦν τὸ ῥ. *ἔζομαι*.

καθεύδω: βλέπε ἀνωτέρω ἀπλοῦν τὸ ῥ. *εὔδω*.

κάθημαι = κάθομαι, εἶμαι καθισμένος. — Ἀποθετικὸν οὐδεν. διαθέσεως. — Μόνον ὁ Ἑνεστῶς *κάθημαι* καὶ ὁ ΠΡΤ *ἐκαθήμην*, ἢ *καθήμην*, λαμβανόμενοι ὡς ΠΡΚ καὶ ΥΠΡ τοῦ ῥ. *καθέζομαι* (βλ. ῥ. *ἔζομαι*).

Τὸ ῥ. εἶναι σύνθετον: πρόθ. *κατά* + ποιητ. ῥ. *ἤμαι*, τοῦ ὁποίου τὸ θέμα εἶναι *ἦσ-* (πρβλ. *ἦσ-υχος*) καὶ *ἦ-*. Ἀπὸ τὸ θέμα *ἦσ-* ἢ Ὑποτ. [*καθ-ἦσ-*ωμαι = *καθ-ἦ-ωμαι* =] *καθῶμαι*, [*καθ-ἦσ-η* = *καθήη*] = *καθῆ*, Εὐκτ. [*καθ-ἦσ-ίμην* = *καθ-ἦ-ίμην* =] *καθήμην* κλπ. Τὸ ῥ. *κάθημαι*, αὐξανόμενον συνήθως ὡς ἀπλοῦν (*ἐ-καθήμην*), ἀπαντᾷ καὶ ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀντί*, *ἐν*, *ἐπί*, *παρά*, *περί*, *πρό*, *πρός*, *σύν*, *ὑπέρ*, *ὑπό*. — Κλίνεται δὲ ὡς ἐξῆς:

● *κάθημαι*, *κάθησαι*, *κάθηται*, *κάθημεθα*, *κάθησθε*, *κάθηνται*, Ὑποτ. *καθῶμαι*, *καθῆ*, *καθῆται*, *καθῶμεθα*, *καθῆσθε*, *καθῶνται*, Εὐκτ. *καθήμην*, *κάθησο*, *καθῆτο*, *καθήμεθα*, *καθῆσθε*, *καθῆντο*, Προστ. *κάθησο*, *καθήσθω*, Ἀπρομφ. *καθήσθαι*, Μτχ. *καθήμενος*, *-η*, *-ον*.

● *ἐκαθήμην*, *ἐκάθησο*, *ἐκάθητο*, *ἐκαθήμεθα*, *ἐκάθησθε*, *ἐκάθηντο*, ἢ *καθήμην*, *καθῆσο*, *καθῆτο* ἢ *καθῆσοτο*, πληθ. *καθήμεθα*, *καθῆσθε*, *καθῆντο*.

καθίζω: βλέπε ἀνωτέρω ἀπλοῦν τὸ ῥ. *ἴζω*.

καινοτομῶ [-έω] = κάμνω καινοτομίας. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ ἔνεργ. Ἑνεστῶς καὶ παθ. *καινοτομοῦμαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

Ἀπὸ τὸ σύνθ. *καινοτόμος* (*καινός* + ῥ. *τέμνω*), ἐξ οὗ καὶ *καινοτομία*, σχηματίζεται παρασύνθ. ῥ. *καινοτομέω-ῶ*.

καινουργῶ [-έω] = κάνω κάτι καινούργιο. — ΠΡΤ *ἐκαινούργουν*, [ΜΕΛ *καινουργήσω*, ΛΟΡ *ἐκαινούργησα*], ΠΡΚ *κεκαινούργηκα*. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

Ἀπὸ τὸ σύνθ. *καινουργός*, ἐξ οὗ καὶ *καινουργία*, σχηματίζεται παρασύνθ. ῥ. *καινουργέω-ῶ*.

καινῶ [-όω] = καινίζω, ἀνακαινίζω || καινοτομῶ. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ἔνεστῶς καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ *κεκαινώμαι*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

καίνω: συνήθως σύνθετον: **κατακαίνω** = φονεύω. — ΠΡΤ **κατ-έκαινον**, ΜΕΛ **κατα-κανῶ**, ΑΟΡ β' **κατ-έκανον**, ΠΡΚ **κατα-κέκονα**. — [Παθ. **καίνομαι**, ΠΡΤ **έκαινόμην**, ποιητικά].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κονή** (=φόνος), **κατακονά** (=καταστροφή).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **άναιρώ**, **άποκτείνω**, **διαφθείρω**, **θανατώω**, **φονεύω** κ. ἄ.

καιροφυλακῶ-ῶ = **μτγν. καιροφυλακτέω-ῶ** = περιμένω τὸν κατάλληλον καιρόν, τὴν κατάλληλον στιγμήν, παραμονεύω. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς, **ἀντ'** αὐτοῦ δὲ λέγεται καὶ **περιφρ. καιρόν φυλάττω**.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. **καιροφύλαξ** (γεν. **καιροφύλακος**).

καίω ἢ **κάω** = **καίω**. — ΠΡΤ **έκαιον** ἢ **έκαιον**, ΜΕΛ **καύσω**, ΑΟΡ **έκανσα**, ΠΡΚ **κέκανκα**. ● Μέσον **-καίομαι**, [μέσ. ΜΕΛ **καίσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **έκανσάμην**]. ● Παθ. **καίομαι** ἢ **κάομαι**, ΠΡΤ **έκαόμην**, παθ. ΜΕΛ **καυθήσομαι** [καὶ παθ. ΜΕΛ β' **καίσομαι**, **μτγν.**], παθ. ΑΟΡ **έκαύθην** [καὶ **μτγν. έκαύσθην**], παθ. ΑΟΡ β' **έκάην**, ΠΡΚ **κέ-καυμαι**, ΥΠΡ **έκεκαύμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **καῦσις** (ἐξ οὗ **καύσιμος**), **καῦμα**, **καύσων**, **καυ(σ)τός**, ἐξ οὗ **ἄκαυτος**, **πυρίκαυ(σ)τος**, **καυ(σ)της**, ἐξ οὗ **καυστικός**, **καυ(σ)τήρ**, ἐξ οὗ **καυ(σ)τήριον**, **καυτηριάζω**, **καύστρα**, **δια-κα-ής**, **πυρ-καϊά** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **καΐ-** καὶ μὲ τὸ πρόσφυμα **j = κάΐ·jω = καίω**. Ἄρχαιότερος τύπος χωρὶς πρόσφυμα: **κάΐ·ω = κάΐω = κάω**. Τὸ θέμα **καΐ-**, ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, γίνεται **καυ-** (**καυ-σω**, **καυ-θή-σομαι**, **καυ-μα** κλπ. πρβλ. ῥ. **θέω**). — Τὰ ῥ. **κάω** καὶ **κλάω** (=κλαίω) εἶναι τὰ μόνα ἀπὸ τὰ εἰς **-άω**, πού μένουσαν παντοῦ ἀσυναίρετα. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. **ἀνά**, **ἀντί**, **ἀπό**, **έκ**, **κατά**, **περί**, **πρός**, **σύν**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **αἴθω**, **έμπιμπρημι**, **πυρπολῶ**, **φλέγω**.

κακίζω = **κατηγορῶ**. — ΠΡΤ **έκάκιζον**, ΜΕΛ **κακιῶ**, ΑΟΡ **έκάκισα** [ἴ]. Παθ. **κακίζομαι**, παθ. ΑΟΡ **έκακίσθην**.

κακοδαιμονῶ [-άω] = **κατέχομαι** ὑπὸ **κακοῦ** δαίμονος, **μαίνομαι**. — ΑΟΡ **έκακοδαιμόνησα**. — Βλ. ῥ. **δαιμονάω-ῶ** καὶ τὸ ἐπόμενον:

κακοδαιμονῶ [-έω] = **δυστυχῶ**. — Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

Ἄπὸ τὸ σύνθ. **κακοδαίμων**, ἐξ οὗ καὶ **κακοδαιμονία**. Πρβλ. ἀντίθετα: **εὐ-δαίμων**, **εὐδαιμονία** καὶ ῥ. **εὐδαιμονῶ**.

κακοδοξῶ [-έω] = **έχω** **κακὴν δόξαν** (= **φήμην**), **κακὴν ὑπόληψιν**. — Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

κακολογῶ [-έω].— Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ παθ. ΛΟΡ **ἐκακολογήθην.** Ἐντ' αὐτοῦ λέγεται καὶ **κακῶς λέγω τινά** (=κακολογῶ), παθ. **κακῶς ἀκούω ὑπό τινος** (=κακολογοῦμαι).

κακοπαθῶ [-έω] = δυστυχῶ. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ ΛΟΡ **ἐκακοπάθησα.** Τὰ ἄλλα μτγν.

κακοποιῶ [-έω]. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς. Τὰ ἄλλα μτγν.

κακοτεχνῶ [-έω] = κακὰς τέχνας μεταχειρίζομαι, μηχανῶμαι κακά. — ΠΡΤ **ἐκακοτέχνουν,** ΛΟΡ **ἐκακοτέχνησα.**

κακουργῶ [-έω] = βλάπτω, ἀδικῶ κλπ. — ΠΡΤ **ἐκακούργουν,** ΜΕΛ **κακουργήσω,** ΛΟΡ **ἐκακούρησα.** ● Παθ. **κακουργοῦμαι [-έομαι],** ΠΡΚ **κεκακούρημαι** (μτχ. τὰ **κεκακουρημένα**).

κακῶ [-όω] = κακομεταχειρίζομαι, βλάπτω, καταστρέφω. — ΠΡΤ **ἐκάκουν,** ΜΕΛ **κακῶσω,** ΛΟΡ **ἐκάκωσα,** [ΠΡΚ **κεκάκωκα,** μτγν.].

● Παθ. **κακοῦμαι [-όομαι],** ΠΡΤ **ἐκακούμην,** [παθ. ΜΕΛ **κακώθησομαι],** παθ. ΛΟΡ **ἐκακώθην,** ΠΡΚ **κεκάκωμαι,** ΥΠΡ **ἐκεκακώμην.** — Παράγωγον: **κάκωσις.**

καλλιερῶ [-έω] = θυσιάζω ὑπὸ καλοῦς οἰωνοῦς, προσφέρω θυσίαν ἢ ὅποια φαίνεται εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν θεὸν καὶ εὐοίωτος. — ΠΡΤ **ἐκαλλίερον,** ΜΕΛ **καλλιερήσω,** ΛΟΡ **ἐκαλλίερησα,** ΠΡΚ **κεκαλλιέρηκα,** ΥΠΡ **ἐκεκαλλιερέκειν.** ● Μέσον **καλλιεροῦμαι,** ΠΡΤ **ἐκαλλιερούμην,** μέσ. ΛΟΡ **ἐκαλλιερησάμην,** παθ. ΛΟΡ **ἐκαλλιερήθην,** ΥΠΡ **ἐκεκαλλιερέμην.**

Ἰερά, ὡς γνωστόν, ἐλέγοντο τὰ ἱερά σφάγια, ἢ θυσία *καλὰ ἱερά* = ἡ καλὴ θυσία, ἐκείνη ἢ ὅποια δεικνύει καλοῦς οἰωνοῦς καὶ φαίνεται ὅτι ἔγινεν εὐπρόσδεκτος ἀπὸ μέρους τῶν θεῶν. Ἀπὸ φράσεις ὅπως *καλὰ ἱερά γίνονται, καλὰ ἱερά θύω* κλπ. ἐσηματίσθη τὸ ὄ. **καλλιερέω-ῶ,** ἔξ οὗ παράγωγα: **καλλιέρημα, ἀκαλλιέρητος.**

καλλύνω = κοσμῶ, στολιζῶ. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ἔνεργ. Ἐνεστῶς καὶ ὁ μέσος ΠΡΤ **ἐκαλλυνόμην** (=ἐκαμάρωνα).

καλλωπίζω = στολιζῶ. — Τῆς ἔνεργ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς εἰς τοὺς ἀττ. πεζογράφους. ● Μέσον **καλλωπίζομαι,** ΠΡΤ **ἐκαλλωπιζόμην,**

μέσ. ΛΟΡ *εκαλλωπισάμην*, παθ. ΛΟΡ *εκαλλωπίσθην*, ΠΡΚ *κεκαλλώπισμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [έγ-]καλλώπιμα, καλλωπιμός, καλλωπιστής κ. ἄ.

καλύπτω = σκεπάζω. — ΠΡΤ *εκάλυπτον*, ΜΕΛ *καλύψω*, ΛΟΡ *εκάλυψα* [ϋ], ΠΡΚ *κεκάλυφα* (μτγν.). ● Μέσ. και Παθ. *καλύπτομαι*, ΠΡΤ *εκαλυπτόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *καλύφομαι*], μέσ. ΛΟΡ *εκαλυψάμην*, παθ. ΜΕΛ *καλυφθήσομαι*, [παθ. ΛΟΡ *εκαλύφθην*], ΠΡΚ *κεκάλυμαι*, ΥΠΡ *εκεκαλύμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *καλυβ-* (πρβλ. *καλύβ-η*). Το ένεστωτ. θέμα με το πρόσφμα *τ* (*καλυβ-τ*) = *καλυπτ-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [άνα-, άπο-, προ-] *καλύψις*, *καλύμμα*, *καλύπτηρ* (έξ οϋ *καλύπτήριος*), *καλύπτρα*, *καλυπτός* (έξ οϋ *άκαλυπτος*), κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τās προθέσεις *άνά, άπό, διά, έκ, έν* [=έγ-], *έπί, κατά, παρά, περί, πρό, σόν* [=συγ-].

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *σκεπάζω, στεγάζω, στέγω*.

καλώ [-έω] = προσκαλώ || όνομάζω. — ΠΡΤ *εκάλουν*, συνηρημ. ΜΕΛ *καλώ* [=μτγν. *καλέσω*], ΛΟΡ *εκάλεσα*, ΠΡΚ *κέκληκα*, ΥΠΡ *εκεκλήκειν*. ● Μέσ. και Παθ. *καλοϋμαι* [-έομαι], ΠΡΤ *εκαλούμην*, μέσ. ΜΕΛ *καλοϋμαι* [=μτγν. *καλέσομαι*], μέσ. ΛΟΡ *εκαλεσάμην*, παθ. ΜΕΛ *κληθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *εκλήθην*, ΠΡΚ *κέκλημαι*, ΥΠΡ *εκεκλήμην*, τετελ. ΜΕΛ *κεκλήσομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κλησις* (άνά-κλησις, έκ-κλησις, επί-κλησις, παρά-κλησις, πρόσ-κλησις, πρό-κλησις κ. ἄ.), *κλητήρ* (έξ οϋ *κλητήριον*, προσ-κλητήριον), *κλητέος, -έον* και *κλητός* (πρβλ. *πολλοί είναι οί κλητοί, όλίγοι δέ οί εκλεκτοί*) και σύνθ. *άνα-κλητός, μετα-κλητός, άμετά-κλητος, άπρόσ-κλητος* αυτό-κλητος, *έκ-κλητος, σύγ-κλητος, έγ-κλημα* (=κατηγορία, ένοχοποιήσις).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *καλ-* και κατά μετάπτωσιν *κλη-*. Το θέμα *καλ-* με το πρόσφμα *ε*, δίδει θέμα *καλε-*, έξ οϋ *καλέω-ώ*. Ό χαρακτηριστ. *ε*, όταν προστίθεται κατάληξις άπό συμφώνου άρχομένη, δέν εκτείνεται εις η (όπως *ποιέ-ω, ποιή-σω*), αλλά διατηρείται *ε*: *ε-κάλε-σα, ε-καλε-σάμην*, [*καλέ-σω, καλέ-σομαι*].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τās προθέσεις *άνά, αντί, άπό, εις, έκ, έν* [=έγ-], *έπί, κατά, μετά, παρά, πρόσ, πρό, σόν* [=συγ-].—*εγκαλώ τι* η περιφρ. *εγκλημα ποιοϋμαι προς τινα*=κατηγορώ, καταγγέλλω κάποιον εις το δικαστήριον (έξ οϋ *εγκλημα* = πρόσκλησις εις δίκην, καταγγελία, ένοχοποιήσις· *επειτα* = πρᾶξις ένοχοποιητική).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. με αίτιατ. *καλώ τινα*. — 2. με δύο αίτιατικās, έξ όν η μία κατηγορούμενον τής άλλης: *καλώ τινά τι* (τοϋτον *καλοϋμεν άνδρετον*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *όνομάζω, προσαγορεύω, κλήζομαι, κλητεύω* κ. ἄ.

κάμνω = ἀποκάμνω, κοπιάζω, κουράζομαι, ἀσθενῶ. — ΠΡΤ **ἔκαμνον**, μέσ. ΜΕΛ **καμοῦμαι**, ΑΟΡ β' **ἔκαμον**, ΠΡΚ **κέκμηκα**, ΥΠΡ **έκεκμήκειν**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **καμ-** και κατά μετάπτωσιν **κμη-**. Τὸ ἐνεστωτ. θέμα με πρόσφυμα $v = κάμν-$.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κάμ-α-τος** (=μόχθος, κούρασις), **κμητὸς** (=κατειργασμένος), **πολύκμητος**, **χειρόκμητος**, **ἀποκμητέον**. Στερητ. $\acute{\alpha}-\tau\acute{\alpha}\mu\alpha\tau\omicron\varsigma = \acute{\alpha}\kappa\acute{\alpha}\mu\alpha\tau\omicron\varsigma$ **ἀκάματος** και **ἀκάμας** (γεν. -αντος) και **ἀκ-μῆς** (γεν. -ῆτος) = ἀκατατόνητος, ἀκούραστος (διάφορον τὸ νεοελλ. ἀκαμάτης).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: συνήθως **ἀπο-κάμνω**· ἀλλὰ και **προ-κάμνω**, **προαπο-κ. ἄ.**

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **ἀταγορεύω** (ἀμτβ. = κουράζομαι), **ἀπαιδῶ** || **κοπιῶ**, **μοχθῶ**, **πονῶ** || **ἀσθενῶ**, **νοσῶ**.

κάμπτω = κυρτώνω, λυγίζω (μτβτ.) — ΠΡΤ **ἔκαμπτον**, ΜΕΛ **κάμψω**, ΑΟΡ **ἔκαμψα**. ● Μέσ. και Παθ. **κάμπτομαι**, [ΠΡΤ **ἐκαμπτόμην**, μέσ. ΜΕΛ **κάμφομαι**, παθ. ΜΕΛ **καμφθήσομαι**], ΑΟΡ **ἐκάμφθην**, ΠΡΚ **κέκαμμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κάμψις**, **καμπή**, **καμπύλος**, **καμπτήρ** = καμπή, γωνία (ἐξ οὗ [παρο-]καμπτήριος), **καμπτὸς** (ἄ-καμπτος, εὐ-καμπτος, δύσ-καμπτος, ἐξ ὧν τὰ **ἀκαμψία**, **εὐκαμψία**, **δυσκαμψία**) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **καμπ-** και με τὸ πρόσφυμα $\tau = \text{ἐνεστωτ. θέμα καμπτ-}$. Ὁ παθ. παρακείμε. **κέ-καμπ-μαι** = **κέκαμμι-μαι** = **κέκαμμαι** (πρβλ. ῥ. **πέμπτω**, παθ. παρακείμε. **πέ-πεμψ-μαι** = **πέπεμμι-μαι** = **πέπεμμαι**).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. **ἀνά**, **ἀπό**, **ἐπί**, **κατά**, **περί**, **σὺν** [=συγ-], **ὑπό**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **κυρτῶ**, **στρέφω** κ. ἄ.

καραδοκῶ [-έω] = περιμένω (μτγν. = καιροφυλακτῶ). — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Ἄντ' αὐτοῦ εὐχρηστον τὸ **προσδοκῶ**.

καρπούμαι [-όμαι] = λαμβάνω τοὺς καρπούς, ἀπολαύω τινός, ὠφελούμαι. — ΠΡΤ **ἐκαρπούμην**, ΜΕΛ **καρπώσομαι**, ΑΟΡ **ἐκαρπώσασθην**, ΠΡΚ **κεκάρπωμαι**.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. **καρπός**. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. τὸ ῥ. εἶναι μέσον ἀποθετικόν. — Ποιητ. και μτγν. τὸ ἐνεργ. **καρπῶ-ῶ**. — Παράγωγα: **κάρπωσις**, **κάρπωμα**. Ἀπὸ τὸ οὐσ. **καρπός** και ῥ. **καρπεύω**, **καρπέζομαι** (=καρπούμαι) και παρασύνθ. ῥ. **καρποφορέω-ῶ**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **θρέπω**, **τρύγω**, **ἀπολαύω** κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αιτιατικήν: **καρπούμαι τι**.

καρτερῶ [-έω] = ὑπομένω με καρτερίαν, ἀντέχω. — ΠΡΤ **ἐκαρτέρουν**, ΜΕΛ **καρτερήσω**, ΑΟΡ **ἐκαρτέρησα**. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : [ἐγ-]καριέροις, καριέρομα, καριερητός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **καρτερός** (=καρτερός), ἔξ οὗ καὶ **καριερία**, **καριεριστός**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : μὲ τὰς προθέσεις ἐν [=ἐγ-], διά, πρός.

καταναλίσκω : βλέπε ῥ. **ἀναλίσκω** ἢ **ἀναλώ-ω**.

καταντῶ [-άω] : βλέπε σημειώσεις ῥ. **ἀπαντῶ**.

κατα-ποντίζω = καταβυθίζω εἰς τὴν θάλασσαν. — ΠΡΤ **κατ-επόντιζον**, ΑΟΡ **κατ-επόντισα**. Τὰ ἄλλα μγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **καταποντισμός**, **καταποντιστής**, **καταποντιστέον**.

κατα-ποντῶ - ῶ = καταποντίζω. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ **κατ-επόντιωσα** καὶ ὁ παθ. ΑΟΡ **κατ-εποντιώθην**.

κατηγορῶ [-έω] : — 1. **κατηγορῶ τινος** = ὁμιλῶ κατὰ τινος, κατακρίνω, ψέγω [συνών. **καταγορεύω**]. || 2. **κατηγορῶ τι** = φανερώνω, ἀποδεικνύω. — Ἐνεστὼς **κατηγορῶ** [καὶ **καταγορεύω**], ΠΡΤ **κατηγόρουν**, ΜΕΛ **κατηγορήσω** [καὶ **κατερῶ**], ΑΟΡ **κατηγόρησα** [καὶ **κατ-εἶπον**], ΠΡΚ **κατηγόρηκα** [καὶ **κατείρηκα**], ΥΠΡ **κατηγορήκειν**. ● Παθ. **κατηγοροῦμαι**, ΠΡΤ **κατηγοροῦμην**, παθ. ΜΕΛ **κατηγορηθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **κατηγορήθην**, ΠΡΚ **κατηγόρημαι**. ● Τὸ Μέσον αὐτοπαθὲς ἀναλελυμένον : **κατηγορῶ ἑμαυτοῦ**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **κατηγόρημα** (**κατηγορηματικός**), **ἐνκατηγόρητος**, **κατηγορητός**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : ἀπὸ τὸ ῥ. **καταγορεύω** (κατὰ+ἀγορεύω) τὸ παράγωγον **κατήγορος**, ἔξ οὗ **κατηγορία** καὶ παρασύνθετον ῥ. **κατηγορέω-ῶ**. Τὸ ῥ. **κατηγορέω-ῶ** ἔχει τοὺς κανονικοὺς τοῦ χρόνου (**κατηγορή-σω**, **κατηγόρη-σα**, **κατηγόρη-κα**). Παρὰλλήλως ὁμοίως εἶναι εὐχρηστοὶ καὶ οἱ ἀντίστοιχοι χροδνοὶ τοῦ συνων. **καταγορεύω** (**κατερῶ**, **κατεἶπον**, **κατείρηκα**—βλ. ῥ. ἀγορεύω).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : μὲ τὰς προθέσεις ἀντί, πρό, πρός, σύν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : **αἰτιῶμαι**, **ἐγκαλῶ**, **μέμφομαι**, **κακίζω**, **κακολογῶ**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ : — 1. μὲ γενικὴν **κατηγορῶ τινος** = κατακρίνω, καταγγέλλω κάποιον. — 2. **κατηγορῶ κατὰ τινος** = ὁμιλῶ κατὰ τινος. — 3. μὲ γεν. καὶ αἰτιατ. **κατηγορῶ τινός τι** = καταγγέλλω κάποιον γιὰ κάτι, τοῦ καταλογίζω κάτι. — 4. μὲ γενικὴν καὶ εἰδ. πρότασιν : **κατηγορῶ τινος ὅτι...** ἢ **κατηγορῶ τινος ὡς ..** || Μὲ αἰτιατικὴν : **κατηγορῶ τι** = φανερώνω κάτι, ἀποδεικνύω.

καυχῶμαι [-άομαι] : σπανιώτατον εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ.—ΜΕΛ **καυχήσομαι**, ΑΟΡ **ἐκαυχησάμην**, ΠΡΚ **κεκαύχημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **καύχημα** (ἔξ οὗ **καυχηματίας**), **καύχαις**, **καυχήτης**.

κειμαι: με οὐδ. διάθ. = κείτομαι, εὐρίσκομαι || ὡς παθ. πρκ. τοῦ *τίθεμαι* = ἔχω τεθῆ, εἶμαι τοποθετημένος. — ΠΡΤ *ἐκειμην* (ἐκεισο, ἐκειτο, ἐκέμεθα κλπ.) ἢ *κείμενος ἦν*. — μέσ. ΜΕΛ **κείσομαι**.

● Κλίνεται: **κειμαι**, *κείσαι*, *κείται*, *κείμεθα*, *κείσθε*, *κείνται* ἢ περιφρ. *κείμενός εἰμι*, *εἶ*, *ἐστί* κλπ. — Ὑποτ. *κείμενος ὦ*, *ἦς*, *ἦ* κλπ., μονολεκτικῶς δὲ μόνον τὸ γ' ἐν. *κείται*, β' πληθ. *κείται*, γ' πληθ. *κούνται*. — Εὐκτ. *κείμενος εἶην* κλπ. καὶ μονολεκτ. τὰ κείτο, κείντο. — ΠΡΟΣΤ. *κείσο*, *κείσθω*, *κείσθε*, *κείσθων*. — Ἀπορφ. *κείσθαι*. — ΜΤΧ. *κείμενος*, -η, -ον.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κοίτη* (ἐξ οὗ *κοιίς*, *κοιτών*), *κειμήλιος*, -ον κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἀπό*, *διά*, *εἰς*, *ἐκ*, *ἐν* [= ἐγ-], *ἐπί*, *κατά*, *παρά*, *πρό*, *πρός*, *σύν* [= συγ-], *ὑπό*. — Τὸ ῥ. σύνθετον ἀναβιβάζει τὸν τόνο εἰς ὅλους τοὺς τύπους, πλὴν τοῦ ἀπαρεμφάτου.

κείρω = κουρεύω, ἀποκόπτω || (μτφ.) καταστρέφω, ἐρημώνω. — ΜΕΛ *κείρω*, ΔΟΡ *ἐκείρα*, [ΠΡΚ *κέκαρκα*, ΥΠΡ *ἐκεκάρκειν*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. **κείρομαι**, μέσ. ΜΕΛ *κείρομαι*, μέσ. ΔΟΡ *ἐκείραμαι*, [παθ. ΔΟΡ *ἀ' ἐκείρη* καὶ παθ. ΔΟΡ *β' ἐκείρη*], ΠΡΚ *κέκαρμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *κερ-* καὶ *καρ-*. Τὸ ἐνεστωτ. θέμα με τὸ πρόσφυμα *j* (*κέρ-j-ω*) ἔγινε κατ' ἐπένθεσιν: *κέρ-j-ω* = *κείρω*. Ἀρχικὸν θέμα *κέρσ-* (ἐξ οὗ *κορσ-*) καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*κορσ-α* = *κορρά*] = *κορρά*, [*κορσ-εὺς* = *κορρεὺς*] = *κουρεὺς* (ἐξ οὗ *κουρεῖται* καὶ μτγν. ῥ. *κουρεύω*) κ. ἄ. Ἀπὸ τὸ θέμα *κερ-* τὰ παράγωγα: *κέρ-μα* (= τεμάχιον' ἐξ οὗ ῥ. *κερμαίζω* = *τεμαχίζω*), *ἀ-κέρ-αιος* (= ἀτεμάχιστος), *κορ-μός*. Ἀπὸ τὸ θέμα *καρ-* τὰ παράγωγα: *ἀ-καρ-ῆς* (= μὴ δυνάμενος νὰ κοπῆ, νὰ τεμαχισθῆ, μικρός, ἐλάχιστος' ἐν *ἀκαρεῖ χρόνον* ἢ ἀπλῶς ἐν *ἀκαρεῖ* = ἐν μιᾷ στιγμῇ, ἀστραπιαίως' ἐπίθ. *ἀκαριαῖος* = στιγμιαῖος, ἀστραπιαῖος, ἐξ οὗ ἐπίρρ. *ἀκαριαῖως*) κ. ἄ. ● [Ἀπὸ τὸ παράγωγον *κορρά* (= *κούρρα*) τὸ μεσαιων. ῥ. *κορράζω*: ἀρχικὴ σημασία = *τιμωρῶ κάποιον διὰ κορράς* (καὶ ἦτο πολὺν διαδομένος τρόπος διασυρμοῦ ἢ *κορρά* τῆς κόμης καὶ συνήθης ἢ ποιητῆ τῆς διαπομπείσως) ἔτσι *κορράζω* = *τιμωρῶ κάποιον διὰ κορράς*, τὸν βασιλῆα, τὸν καταπονῶ' καὶ *κορράζομαι* = *καταπονοῦμαι*. Κατ' ἄλλους τὸ *κορράζομαι* (= *κουρεύομαι*) ἐλέγετο ἐπὶ τῶν μοναχῶν καὶ κληρικῶν' ἐπειδὴ δὲ ἦτο μακρὰ καὶ ἐλίπτος ἡ διαδικασία τῆς *κορράς* καὶ τῆς χειροτονίας, μετέτεσε τὸ ῥ. *κορράζομαι* εἰς τὴν σημασίαν τοῦ 'καταπονοῦμαι'. — Ἡ *κορρά* τῶν αἰγοπροβάτων (ὁ *κορρός*) δίδει ἄχομφον καὶ *κορραῖον* ἐμφάνισιν εἰς τὸ *κορραμένον* γίδι, τὸ *κορρό-γιδι*, ἐξ οὗ τὸ *κορρό(γ)ιδος* = *κορρό(γ)ιδος* (= ἐκείνος τὸν ὅποιον ἐμπλαίξει κανεῖς) καὶ ῥ. *κορρο(γ)ιδεύω* = *κορροῖδέω* (= περιπαίζω).

κελεύω = διατάσσω, παραγγέλλω || προτρέπω, παρακινῶ, συμβουλεύω || παρακαλῶ. — ΠΡΤ *έκέλευον*, ΜΕΛ *κελεύσω*, ΔΟΡ *έκέλευσα*, ΠΡΚ

κεκέλευκα. ● Παθ. **κελεύομαι**, μέσος ΠΡΤ **-έκελευόμην**, μέσ. ΜΕΛ **-κελεύσομαι**, [παθ. ΜΕΛ **κελευσθήσομαι**], μέσ. ΑΟΡ **έκελευσάμην**, παθ. ΑΟΡ **έκελεύσθην**, παθ. ΠΡΚ **κεκέλευσμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κέλευ(σ)μα**, **κελευσιτής**, **κελευστός**, (**άκελευστος**), **κελευστέον** κ.ά.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: 1ον θέμα: **-κελευ-**. 2ον θέμα: **κελευσ-** πρό των συμφώνων **θ**, **μ**, και **τ** (**έκελεύσ-θην**, **κεκέλευσ-μαι**, **κελευσ-τής**).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τās προθέσεις **έν** [=έγ-], **έπί**, **σύν**[=συνγ-]. ● Τά σύνθ. **διακελεύομαι** και **παρακελεύομαι** (=προτρέπω, παρακινώ) είναι μέσα άποθετικά με ένεργητ. διάθεσιν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **διατάττω**, **έπιτέλλομαι**, **έπιστέλλω**, **παραγγέλλω** || **συμβουλεύω**, **διδάσκω**, **παραινώ**, **προτρύνω**, **προτρέπω** || **άντιβολώ**, **δέομαι**, **ίκετεύω** κ.ά.
ΣΥΝΤΑΞΙΣ: -1. με αίτιατ. **κελεύω** τινά.—2. με τέλ. άπρμφ. —3. με αίτιατ. και τέλ. άπρμφ. (**έκέλευσεν αυτόν σαλίσαι**).

κενῶ [-όω] = **κενώνω**, **άδειάζω**. — [ΜΕΛ **κενώσω**], ΑΟΡ **έκένωσα**.

● Παθ. **κενοῦμαι [-όμαι]**, παθ. ΑΟΡ **έκενώθην**. Τά άλλα ποιητ. και μτγν.—Παράγωγα: **κένωσις**.

κεντῶ [-έω] = μτγν. **κεντάω-ῶ**. — ΠΡΤ [κατ-]**έκέντουν**. — Παθ. **κεντοῦμαι**. Τά άλλα ποιητ. και μτγν.

κεντριζῶ = **κεντῶ**. — Είς τούς άττ. πεζογρ. μόνον ό ένεργ. και παθ. ένεστώς. Τά άλλα μτγν.—Παράγωγα: **κέντρισμα**.

κεντρῶ [-όω] = **κεντριζῶ**. — Παθ. ΠΡΚ **κεκέντρωμαι**.

κεραμεύω = είμαι **κεραμεύς**, **κεραμοποιός**. — Μόνον ό ένεργ. ένεστώς και ό παθ. ΠΡΚ **κεκεραμευμένος**. Τά άλλα ποιητ. και μτγν.

κεράννυμι και **σπαν. κεραυνῶ** = **άναμειγνῶ**, **άνακατεύω** (κυρίως οἶνον με ὕδωρ), **συνδυάζω**. — [ΠΡΤ **έκεράννυμι** και **σπανιώτ. έκεράννυμι**, ΜΕΛ **κεράσω**], ΑΟΡ **έκέρασα**, [ΠΡΚ **κεκέρακα**]. ● Μέσ. και Παθ. **κεράννυμαι**, [ΠΡΤ **έκεραυνῶμι**, μέσ. ΜΕΛ **κεράσομαι**], μέσ. ΑΟΡ **έκερασάμην**, παθ. ΜΕΛ **κραθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **έκραθήν** και **έκεράσθην**, ΠΡΚ **κέκραμαι** [και ποιητ. **κεκέρασμαι**], γΠΡ **έκεκράμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κερασιτής**, **κεραστός** (έξ οὔ **άκεραστός**), **κρασις**, **κραῖμα**, **κρατήρ**, [***κρασιός**, έξ οὔ] **άκρατος**, **εὔκρατος** κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικόν θέμα **κερα-** (ποιητ. ῥήμα **κερά-ω**), έξ οὔ κατά μετάπτωσιν ΘΕΜΑ **κρα-** (**κρα-θήσομαι**, **έκρα-θήν**, **κέ-κρα-μαι**, παράγωγα: **κρα-σις** κλπ.). Κατά τά ζῶσ-νυμι = **ζώννυμι**, **σβέσ-νυμι** = **σβέννυμι** κ.τ.ό., έσχηματίσθη τὸ ῥ. **κεράσ-νυμι** = **κεράννυμι**, με ΘΕΜΑ **κερασ-**, έξ οὔ μέλλ.

κερά'σ-σω=κερά'σω, ἐκέρα'σ-σα=ἐκέρα'σα, ἐκεράσ-θην, κε-κέρασ-μαι, παράγωγα κερασ-τής κλπ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με̄ τὰς προθέσεις ἀνά, ἐν [ἐγ-], σὺν [συγ-].

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: μείγνυμι, συγγέω, φνυράω-ῶ, φύρω κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με̄ αἰτιατ. καὶ δοτ. **κεράννυμι τί τινα**=ἀνακατεύω κάτι με̄ κάτι ἄλλο.

κεραυνῶ [-όω]=κατακεραυνώνω.—ΑΟΡ **ἐκεραύνωσα**, παθ. ΑΟΡ **ἐκεραυνώθην**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

κερδαίνω=κερδίζω.—ΠΡΤ **ἐκέρδαινον**, ΜΕΛ **κερδανῶ** [καὶ μτγν. κερδήσω], ΑΟΡ **ἐκέρδα'να** [καὶ ἐκέρδησα], ΠΡΚ **κεκέρδηκα** [μτγν. κεκέρδακα καὶ κεκέρδαγα]. ● Παθ. μόνον μτγν. : ΑΟΡ **ἐκερδάν-θην**, ΠΡΚ **κεκέρδημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κερδανήρ (=φιλάργυρος), κερδαντός, κερδαντέον.

κηδεύω=φροντίζω || **κηδεύω τινά**=ἐνταφιάζω || **κηδεύω τινί**=συμπεθερεύω με̄ κάποιον.—ΑΟΡ **ἐκήδευσα**, παθ. ΑΟΡ **ἐκηδεύθην**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κηδευτής (=κηδεμών), κήδευμα, κηδεία.

κήδομαι=φροντίζω.—Ἄποθετικὸν με̄ ἐνεργ. διάθεσιν.—Μόνον ὁ ἔνεστὸς καὶ ΠΡΤ **ἐκηδόμην**, [ποιητ. ΠΡΚ **κέκηδα** με̄ σημ. ἐνεστ.]. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κηδεμών.—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: **κήδομαι τινος**.

κηλῶ [-έω]=θέλω, γοητεύω, μαγεύω.—ΠΡΤ **ἐκήλουν**, ΜΕΛ **κηλή-σω**. ● Παθ. **κηλοῦμαι**, [ΠΡΤ **ἐκηλούμην**, παθ. ΜΕΛ **κηληθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἐκηλήθην**, ΠΡΚ **κεκήλημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κήλησις, κηλητής, κηληθμός, ἀκήλητος.

κηρυκεύω=ἐκτελῶ χρῆη κήρυκος || **κηρυκεύω τινί τι**=γνωστοποιῶ σὲ κάποιον κάτι.—ΑΟΡ **ἐκηρύκευσα**. ● Μέσον (ἀποθετ.) **ἐπι-κηρυκεύομαι (τινί)**=1. ἀγγέλλω κάτι διὰ κήρυκος, δι' ἀπεσταλμένου, 2. ἀποστέλλω πρέσβεις, 3. διαπραγματεύομαι.—ΠΡΤ **ἐπ-ε-κηρυκεύομην**, μέσ. ΜΕΛ **ἐπι-κηρυκεύομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐπ-εκηρυ-κευσάμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κηρυκεία (=τὸ ἀξίωμα ἢ τὸ ἔργον τοῦ κήρυκος), ἐπικηρυκεία (=ἀποστολή πρεσβείας πρὸς διαπραγματεύσεις), κηρύκευμα (=διάγγελμα).

κηρύττω [ῆ -σσω]=διακηρύσσω, προκηρύσσω, ἀναγγέλλω κλπ.—ΠΡΤ **ἐκήρυττον**, ΜΕΛ **κηρύξω**, ΑΟΡ **ἐκήρυξα** [ῆ], ΠΡΚ **κεκήρυχα**. ●

Παθ. **κηρύττομαι**, ΠΡΤ **ἐκηρυττόμην**, [μέσος με παθητ. σημ. ΜΕΛ **κηρύξομαι**], μέσ. ΑΟΡ **ἐκηρυξάμην**, παθ. ΜΕΛ **κηρυχθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐκηρύχθην**, ΠΡΚ **κεκήρυγμαι**, [ΥΠΡ **ἐκεκηρύγμην**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀνα-, προ-] **κήρυξις**, **κήρυγμα**, **κηρυκτός**, **ἀκήρυκτος** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ οὖσ. **κήρυξ** (γεν. **κήρυκ-ος**) με θέμα **κηρυκ-** καὶ μετὰ τὸ πρόσφωνα **γ**, σχηματίζεται ὁ ἐνεστώσ **κηρυκ-ῶ=κηρύττω**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις **ἀνά**, **ἀπό**, **ἐκ**, **ἐπί**, **κατά**, **πρό**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: — 1. **κηρύττω τι**. — 2. **κηρύττω τινί τι**.

κίβδηλεύω = νοθεύω. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ ὁ Παθ. ΑΟΡ **ἐκίβδηλεύθην**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μγν.

κιθαρίζω = παίζω **κιθάραν** (ἢ καὶ ἄλλο ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον). — Μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ ὁ ΑΟΡ **ἐκιδάρισα** [-ῖσα]. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ οὖσ. **κίθαρις** (τῆς **-ιος**) = **κιδάρα** σχηματίζεται κατὰ τὰ εἰς **-ίζω** τὸ ῥ. **κιδάριζω** (ἀναλογικὸν θέμα: **κιδάρῃδ-**), ἐξ οὗ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κιδάρισις**, **κιδάρισμα**, **κιδαρισμός**, **κιδαριστόν**, **κιδαριστής**, θηλ. **κιδαριστρια** καὶ **κιδαριστρίς** (-ίδος). — Μετὰ ἀ' συνθετικὸν τὴν λ. **κιδάρα** + β' συνθετικὸν **-ωδός** (= αἰοῖδος' βλ. ῥ. **ἄδω**) = τὸ σύνθετον **κιδαρῶδός**, ἐξ οὗ **κιδαρῶδιά** καὶ παρασύνθετον ῥ. **κιδαρῶδέω-ῶ** = **κιδάριζω** καὶ **ἄδω**, τραγουδῶ μετὰ ὑπόκρουσιν **κιδάρας**.

κινδυνεύω = διατρέχω κίνδυνον || ῥίπτομαι εἰς κινδύνους, ἐπιχειρῶ ἐπικίνδυνον προᾶξιν, διακινδυνεύω, πολεμῶ. — ΠΡΤ **ἐκινδύνεον**, ΜΕΛ **κινδυνεύσω**, ΑΟΡ **ἐκινδύνεσσα**, ΠΡΚ **κεκινδύνευκα**. ● Παθ. **κινδυνεύομαι** (= διακινδυνεύομαι, μετὰ ἐκδέτου εἰς κινδύνους), ΠΡΤ **ἐκινδυνεύομην**, παθ. ΜΕΛ **κινδυνευθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐκινδυνεύθην** (μτχ. τὰ **κινδυνευθέντα** = τὰ μετὰ κινδύνου πραχθέντα), ΠΡΚ **κεκινδύνεμαι**, τετελ. ΜΕΛ **κεκινδυνεύομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κινδύνεμα**, **κινδυνευτής**, **κινδυνευτέον**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις **ἀπό**, **διά**, **παρά**, **πρό**, **ὄν** [=συγ]. — **ἀποκινδυνεύω** = ῥίπτομαι εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον' **προκινδυνεύω** = μταίνω μπροστά ν' ἀντιμετωπίσω πρῶτος τὸν κίνδυνον, ἀγωνίζομαι ὑπὲρ ἄλλων.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (περιφρ.) **ἐν κινδύνῳ εἰμί**, **εἰς κίνδυνον ἔρχομαι**, **ἐμβαίω εἰς κίνδυνον**, **εἰς κινδύνους καθίσταμαι** κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: — 1. μετὰ δοτ. **κινδυνεύω τινί** ἢ μετὰ ἐμπρόθ. προσδ. **κινδυνεύω ἐν τινί** (=κινδυνεύω ὡς πρὸς κάτι) ἢ **περὶ τίνος** ἢ **ὑπὲρ τίνος** κλπ. — 2. **κινδυνεύω πρὸς τινα** = μάχομαι πρὸς τινα. — 3. **κινδυνεύω** + ἀρμφ. = διατρέχω τὸν κίνδυνον νὰ... κοντεύω νὰ... παρὰ λίγο νὰ... πιθανὸν νὰ... φαίνεται ὅτι...

κινῶ [-έω]=θέτω εἰς κίνησιν, κουνῶ, ταράττω, ἐνοχλῶ, ἐρεθίζω.—

ΠΡΤ **ἐκίνουον**, ΜΕΛ **κινήσω**, ΑΟΡ **ἐκίνησα**, ΠΡΚ **κεκίνηκα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **κινούμαι**, ΠΡΤ **ἐκινούμην**, μέσ. ΜΕΛ **κινήσομαι**, παθ. ΜΕΛ (καὶ μὲ σημ. μέσου) **κινήθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ (καὶ μὲ σημ. μέσου) **ἐκινήθην**, ΠΡΚ **κεκίνημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κίνησις, κίνημα, κινήτης ἢ κινήτης* (ἐξ οὗ *κινήτης*), *κινήτος*, ἐξ οὗ *ἀκίνητος, δυσκίνητος, ἐυκίνητος, ἀεικίνητος, κ.ά.*

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *διά, παρὰ, μετὰ, πρό, ὑπό*.

κίχρημι = δανείζω. — [ΠΡΤ **ἐκίχρηον** δὲν ἀπαντᾷ, ΜΕΛ **χρήσω**], ΑΟΡ **ἔχρησα**, [ΠΡΚ **κέχρηκα**. ● Μέσ. **κίχραμαι** = δανείζομαι, ΠΡΤ **ἐκίχραμην**], ΑΟΡ **ἐχρησάμην**, παθ. ΠΡΚ **δια-κέχρημαι** (= ἔχω δοθῆ εἰς διαφόρους ὡς δάνειον).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χρήσις* (γεν. πληθ. τῶν *χρησίων*) = ὁ δανειστής ἢ ὁ ὄφειλέτης.—ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *χρη-* μὲ ἐνεστ. ἀναδιπλ. *χί-χρη-μι* = **κίχρημι**.

κλάζω = παράγω κλαγγήν, ἤχον ὄξυν καὶ διαπεραστικὸν || (ἐπὶ παντός ἀνδρῶν ἤχου, ἀνθρώπων ἢ ζώων:) κροτῶ, βοῶ, γαυγίζω, κράζω κλπ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον σύνθ. ὁ ἐνεστώς **ἀνακλάζω** καὶ ὁ ΠΡΚ **κέκλαγγα**. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μετρ. : ΜΕΛ **κλάγξω**, ΑΟΡ **ἀ' ἐκλαγξα**, ΑΟΡ **β' ἐκλαγον**, ΠΡΚ **κέκλαγγα** καὶ **κέκληγα**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ πεποιημένον θέμα *κλαγ-*, *κλανγ* καὶ *κλαγγ-* (πρβλ. λατιν. ῥ. *clangō* καὶ ποιητ. ῥ. *κλαγγάνω*). Μὲ τὸ πρόσφμμα *j* τὸ ἐνεστώτ. θέμα *κλάνγ-ιω* ἢ *κλάγγ-ιω* = *κλάνγιω* ἢ *κλάγγιω* = **κλάζω**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κλαγγή* (ἐξ οὗ καὶ ἐπίρρ. *κλαγγηδόν*).

κλαίω καὶ κλάω (πάντοτε ἀσυναίρ.) = κλαίω. — ΠΡΤ **ἐκλαον**, ΜΕΛ **κλαύσομαι** καὶ **κλαήσω**, [ῥωρ. *κλανσοῦμαι* καὶ μετρ. *κλαύσω*], ΑΟΡ **ἐκλαυσα**. ● [ποιητ. τὸ Μέσον **κλαίομαι** καὶ **κλάομαι** = κλαίω τὸν ἑαυτό μου, κλαίω δυνατά], μέσ. ΑΟΡ **ἐκλαυσάμην**· τὰ ἄλλα μετρ. : παθ. ΜΕΛ **κλανσθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐκλαύσθην**, ΠΡΚ **κέκλαυσομαι**, (ποιητ. **κέκλαυμαι**), τετελ. ΜΕΛ **κεκλαύσομαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *κλαῤ-* καὶ μὲ τὸ πρόσφμμα *j* = *κλαῤ-ιω* = **κλαίω**. Ἀρχαιότερος τύπος χωρὶς πρόσφμμα: *κλαῤω* = *κλαῖω* = **κλάω**. Τὸ θέμα *κλαῤ-*, ὅταν προστίθεται κατάληξις ἀπὸ συμφώνων ἀρχομένη, γίνεται **κλαν**: *κλαῖ-σω*, *ἐκλαυ-σα*, *κέκλαυ-μαι*, *κλαῖ-μα*, *κλαν-θ-μός* κλπ. — Πρβλ. ἀνωτέρω καὶ ῥ. **καίω** ἢ **κάω** (θέμα *καῤ-*). — Τὰ ῥ. **κάω** (= καίω) καὶ **κλάω** (= κλαίω) εἶναι τὰ μόνα ἀπὸ τὰ εἰς *-άω*, ποὺ μένουσιν παντοῦ ἀσυναίρета (*κλάω, κλάεις, κλάει*, πρτ. **ἐκλαον** κλπ.—Ὁ μέλλον **κλαήσω** (= κλαύσω) ἀπὸ θέμα (*κλαῤ-*+πρόσφ. *ε=*) **κλαε-**.

→

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κλαῦμα, κλανθμός, κλανθμονή, κλανθμών, κλαν(ο)τός, ἀκλαν(ο)τος, κλαυσίγεως. ῥῆμα κλανθμυρίζομαι (ἀποθετικόν) = κλανθμυρίζω καὶ ἐφετικόν ῥ. κλαυσιάω-ῶ=ἐπιθυμῶ νὰ κλαίω.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: ἀνα-κλαίω=ἀναβοῶ κλαίων, ἀπο-κλαίω=θρηνώ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: δακρῶω, θρηνώ, κόπτομαι, οἰμῶμαι, οἰμῶζω, οἰοφύρομαι.

κλάω-ῶ=θραύω.—Βλ. κατωτέρω κλῶ [-άω].

κλείω καὶ κλήω=κλείνω.— ΠΡΤ ἔκλειον καὶ ἔκληρον, ΜΕΛ κλείσω καὶ κλήσω, ΑΟΡ ἔκλεισα καὶ ἔκλησα, [ΠΡΚ κέκλεικα καὶ κέκληκα, ΥΠΡ ἐκεκλείκειν]. ● Μέσ. καὶ Παθ. κλείομαι καὶ κλήομαι, ΠΡΤ ἐκλείομην καὶ ἐκλήομην, μέσ. ΑΟΡ ἐκλείσάμην καὶ ἐκλήσάμην, παθ. ΜΕΛ κλεισθήσομαι καὶ κλησθήσομαι, παθ. ΑΟΡ ἐκλείσθην καὶ ἐκλήσθην, ΠΡΚ κέκλειμαι ἢ κέκλημαι [καὶ μτγν. κέκλειομαι], ΥΠΡ ἐκεκλείμην ἢ ἐκεκλήμην [καὶ μτγν. ἐκεκλείομην].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κλείσις καὶ κλήσις, κλείσμα, [ἀπο-]κλεισμός, κλειστός καὶ κληστός, [ἀπο-]κλειστέος, κλήσις καὶ κλείσις (γεν. κλειδ-ός, ὑποκορ. κλειδ-ίον), κλείθρον καὶ κλήθρον, κλειός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀρχικόν θέμα κλα-, ἔξ οὗ κλά-γω=κλᾶ-ί-ω=κλή-ί-ω=κλήω. Ἀργότερον (ἀπὸ τοῦ Δ' αἰ. π. Χ.) εἰς τὴν ἀττ. διάλεκτον βραχύνεται ἡ δίφθογγος ηι [=η] εἰς εἰ καὶ γίνεται κλείω. Τὸ ῥ. εἰς τὸν παθ. μέλλ. καὶ παθ. ἀορ. προσλαμβάνει ο (κλει-σ-θήσομαι, ἐ-κλεισ-θην), ὅπως καὶ εἰς τὸν μτγν. παθ. πρξ. (κέ-κλει-σ-μαι) καὶ τὰ παράγωγα (κλεισ-τός κλπ.)

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀπό, ἐκ, ἐν[=ἐγ-], ἐπί, κατά, περί, σὺν[=συν-].

κλέπτω, ΠΡΤ ἔκλεπτον, ΜΕΛ κλέψω καὶ μέσος με ἔνεργ. σημ. κλέψομαι, ΑΟΡ ἔκλεψα, ΠΡΚ κέκλοφα. ● Παθ. κλέπτομαι, [ΠΡΤ ἐκλεπτόμην, παθ. ΜΕΛ κλεφθήσομαι, παθ. ΑΟΡ ἐκλέφθην, παθ. ΜΕΛ β' κλαπήσομαι], παθ. ΑΟΡ β' ἐκλάπην, ΠΡΚ -κέκλεμμαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κλέπτης, κλέμμα, κλοπή, κλοπείς, κλώψ (γεν. -ωπός)=κλέπτης.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα κλεπ-, κλοπ- καὶ κλαπ- (κλέπ-τω, κλοπ-ή, ἐ-κλάπ-ην πρβλ. τρέπ-ω, τροπ-ή, ἐ-τράπ-ην κ.τ.ῶ.). Τὸ ἐνεστωτ. θέμα με πρόσφυμα τ=κλέπτ-. Ὁ μέλλ. κλέπ-σω = κλέψω, παθ. μέλλ. κλεπ-θήσομαι = κλεφ-θήσομαι, παθ. ἀορ. ἐ-κλέπ-θην = ἐκλέφ-θην, παθ. Παρακειμ. κέ-κλεπ-μαι=κέκλεμμαι, κέκλεπ-σαι = κέκλε-ψαι, κέκλεπ-ται, πληθ. κεκλέπ-μεθα=κεκλέμμεθα, κέκλεπ-θε = κέκλεφθε, κεκλεμμένοι εἰσίν.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις διά, ἐκ, παρά, σὺν [=συν-].

κλήζω = φημίζω, ἐγκωμιάζω || καλῶ, ὀνομάζω.— Τὸ ῥ. εἶναι ποιητ. Εἰς τοὺς ἀττ. πεξογρ. μόνον ὁ παθ. ἐνεστωτὸς κλήζομαι.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ οὖσ. κλέος (γεν. κλέεσ-ος = κλέους) = ῥ. κλεεσ-ίζω = κλεε-ίζω = κλη-ίζω = κλήζω.

κληρονομῶ [-έω], ΠΡΤ *ἐκληρονόμουν*, ΜΕΛ *κληρονομήσω*, ΑΟΡ *ἐκληρονόμησα*, ΠΡΚ *κεκληρονόμηκα*. ● Τὸ κληρονομοῦμαι μτγν. Ἄπο τὸ σύνθετον *κληρονόμος* (κληρὸς+νέμομαι), ἔξ οὗ καὶ *κληρονομία*, σχηματίζεται παρασύνθ. ὁ. *κληρονομέω-ῶ*, ἔξ οὗ παράγ.: *κληρονόμημα*.

κληρουῶ [-έω]=εἶμαι κληροῦχος, κατοικῶ ἢ κατέχω τόπον τινα ὡς κληροῦχος.—Τὸ ὁ. μᾶλλον μτγν.

κληρῶ [-όω]=κληρώνω, ἐκλέγω διὰ κλήρου.—ΠΡΤ *ἐκλήρουν*, [ΜΕΛ *κληρώσω*], ΑΟΡ *ἐκλήρωσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *κληροῦμαι*, ΠΡΤ *ἐκληρούμην*, μέσ. ΜΕΛ *κληρώσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐκληρώσάμην*, [παθ. ΜΕΛ *κληρωθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐκληρώθην*, ΠΡΚ *κεκλήρωμαι*. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κλήρωσις*, *κληρωτής*, *κληρωτής*, *κληρωτός*.

κλητεύω=καλῶ τινα διὰ κλητῆρος (κυρίως καλῶ τινα ὡς μάρτυρα). [ΠΡΤ *ἐκλήτευον*], ΜΕΛ *κλητεύσω*, ΑΟΡ *ἐκλήτευσα*, ΠΡΚ *κεκλήτευκα*. ● [Παθ. *κλητεύομαι*, ΠΡΤ *ἐκκλητευόμην*, παθ. ΜΕΛ *κλητευθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐκκλητεύθην*, [ΠΡΚ *κεκλήτευμαι*]. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κλήτευσις*.

κλιμακίζω=διαστρέφω.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

κλίνω [ῖ]=γέρνω.—ΠΡΤ *ἐκκλινον* (ὁ Ἐνεστ. καὶ ὁ Πρτ. πάντοτε σύνθετοι εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο.), ΜΕΛ *κλινῶ*, ΑΟΡ *ἐκκλινα* [ῖ], μτγν. ὁ ΠΡΚ [*κέκλικα*] καὶ ὁ ΥΠΡ [*ἐκεκλίκειν*]. ● Μέσ. [κατα-]*κλίνομαι*, ΠΡΤ *ἐκκλινόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *κλινοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐκκλινάμην*, παθ. ΜΕΛ *ἀ' -κλιθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἀ' ἐκκλίθην* καὶ ποιητ. *ἐκκλίθην*], παθ. ΜΕΛ *β' κλινήσομαι* (μὲ σημ. μέσου), παθ. ΑΟΡ *β' ἐκκλίνην* (μὲ σημ. μέσου), ΠΡΚ *κέκλιμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κλίσις* (ἀπό-κλισις, [παρ-]*ἐκ-κλισις*, *ἐγ-κλισις*, *κατά-κλισις*, *ὑπό-κλισις* κ. ἄ.), *κλίνη*, *κλίμα* *κλίμαξ*, *κλίτος* (τό), *κλιτύς*, *κλιτήρ*, *ἀνάκλιτρον*, *κλισία* (ἡ) καὶ *κλισιον* (τό) = τόπος πρὸς κατάκλισιν, ὑπόστεγον, σκηνή, καλύβη, *ἐπικλινής* κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *κλι-* καὶ *κλιν-* (κλίν-ζω = κλίννω = κλῖνω).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά*, *ἀπό*, *ἐκ*, *ἐν* [=ἐγ-], *ἐπί*, *κατά*, *παρά*, *ὑπό*.

κλύζω [ῦ]=περιβρέχω, σκεπάζω μὲ νερά, ξεπλένω.—Συνήθως σύνθετον: *κατα-κλύζω*, ΜΕΛ *κατα-κλύσω*, ΑΟΡ [κατ-]*ἐκκλυσα*, ΠΡΚ [ἐπι-]*κέκλυκα*. ● Παθ. *κατα-κλύζομαι*, [ΠΡΤ *ἐκκλυζόμην*], μέσ. ΑΟΡ *-ἐκκλυσάμην*, παθ. ΑΟΡ *κατ-ἐκκλύσθην*. →

Θέμα *κλυδ-*. Ένεστώς *κλύδ-τω* = *κλύζω*. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κλύδων* [ἐξ οὗ μτγν. ὁ. *κλυδωνίζομαι*], [κατα-κλυδ-μός =] *κατακλυσμός*, *κλύσμα*. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀπό*, *ἐκ*, *ἐπί*, *περί*, *πρός*, καί κυρίως με τὴν *κατά*.

κλώ [-άω] = θραύω, τσακίζω. — ΠΡΤ *ἐκλων*, [μελ *κλάσω*], ΑΟΡ *ἐκλασα* [-άσα]. ● Μέσ. *κλώμαι*, [μέσος με παθ. σημ. μελ *κλάσομαι*, παθ. μελ *κλασθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐκλάσθην*, ΠΡΚ *κέκλασμαι*, ΥΠΡ *ἐκεκλάσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κλάσις*, *κλάσμα*, *κλών* (γεν. *κλωνός*), *κλάδος* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *κλασ-*. Ἄθρ. ἐκλᾶσ-σα = ἐκλᾶσα.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀνά*, *διά*, *ἐκ*, *ἐπί*, *κατά*, *σύν* [=συν]. — *ἐπικλώμαι* (τινι) = συγκινούμαι. — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θλώ*, *θραύω*, *κατάγνυμι* κ. ἄ.

κλώζω = φωνάζω ὅπως ἡ κλώσσα. — ΠΡΤ *ἐκλωζον*. Τὰ ἄλλα μτγν. — Παράγωγα: *κλωγμός* ἢ *κλωσμός*.

κλώθω: εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ [ἐπ-] *ἐκλώσα*, ὁ παθ. ΑΟΡ *ἐκλώσθην* καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ [ἐπι-] *κέκλωσμαι*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κλωσ-τή*, *κλωστήρ*, *κλωστήριον*, κύρ. ὄν. *Κλωθῶ* (ἔτσι ἐλέγετο μία τῶν Μοιρῶν).

κλωπεύω = κλέπτω. — Μόνον ὁ Ἐνεστὼς καὶ ὁ ΠΡΤ *ἐκλώπενον*.

Ἄπο τὸ ὁ *κλέπ-τω* παράγωγον *κλών* (γεν. *κλωπ-ός*, πληθ. οἱ *κλώπες*), ἐξ οὗ τὸ ὁ. *κλωπεύω*, *κλωπέα*.

κναίω = ξύνω, τρίβω. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον *ἀπο-κναίω* (= ἀποτρίβω, καταστρέφω), καὶ μόνον ὁ Ἐνεστὼς, ὁ ΑΟΡ *ἀπ-ἐκναισα* καὶ τὸ Παθ. *ἀπο-κναίομαι* (= καταστρέφομαι). Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν. [παθ. μελ *κναισθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἀπ-εκναισθην*, ΠΡΚ *κέκναισμαι*]. — Πρβλ. ὁ. *κνώ*.

κνάπτω = ξαίνω, λαναρίζω ἔρια. — Παράγωγον: *κναφεύς*.

κνήθω: μτγν. τύπος τοῦ ὁ. *κνήω* — *κνώ*, ὅπερ ἰδὲ κατωτέρω.

κνίζω = ξύνω, τσιμπῶ, γαργαλίζω, προξενῶ φαγοῦραν. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. σύνθετον *κατα-κνίζω* καὶ Παθ. *ὑπο-κνίζομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *κνιδ-* (*κνίδη* = τσουκνίδα, *κνίδωσις* = φαγοῦρα) ὁ. *κνιδ-τω* = *κνίζω*. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κνισμός* = *κνημός* = φαγοῦρα.

κνῶ [κνήω]: μτγν. κνήθω = ξύνω, τσιμπῶ, γαργαλίζω, προξενῶ φαγούραν.—[ΜΕΛ κνήσω], ΛΟΡ **ἐκνησα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **κνώμαι** (ἀπομφ. κνήσθαι, μτχ. κνώμενος), [μέσ. ΜΕΛ κνήσομαι, μέσ. ΛΟΡ ἐκνησάμην, παθ. ΛΟΡ ἐκνήσθην, ΠΡΚ κέκνησμαι].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κνήσις, κνήσιμα, κνήσιμος καὶ ἔφετ. ὁ. **κνησιάω-ῶ**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἡ αὐτὴ ῥίζα **κνν-**, **κνε-**, **κνη-** καὶ **κνα-** δίδει τὰ ὅ. κεντῶ (=τσιμπῶ), κνήω-ῶ [μτγν. κνήθω], κνάω-ῶ καὶ κναίω (ὅπερ ἰδὲ ἀνωτέρω).—Τὰ ὅ. **κνῶ** καὶ **κνώμαι** συναρροῦνται ὅπως καὶ τὰ **διψῶ** [διψή-ω], **ζῶ**, **πεινῶ** κ.τ.ῶ: **Κνῶ**, κνής, κνή, κνώμεν, κνήτε, κνώσι(ν).—Ποτ. ἔκνων, ἔκνης, ἔκνη κλπ.—**Κνώμαι**, κνή, κνήται, κνώμεθα, κνήσθε, κνώνται.

κνισάω || γεμίζω μὴ κνῖσαν.—Μόνον ὁ Ἐνεστώζ.

κοιλáινω=κάμνω κάτι κοῖλον, βαθουλώνω.—[ΜΕΛ **κοιλανῶ**], ΛΟΡ **ἐκοιλᾶνα**. ● Παθ. **κοιλαίνομαι**, παθ. ΛΟΡ **ἐκοιλάνθην**, ΠΡΚ **κεκοίλαμαι**].—Παράγωγον: **κοίλανσις**.

κοιμίζω=ἀποκοιμίζω.—ΛΟΡ **ἐκοίμισα** [ῖ]. ● Παθ. **κοιμίζομαι**, [μέσ. ΛΟΡ **ἐκοιμισάμην**, ποιητ.].

κοιμῶ [-άω]=ἀποκοιμίζω || (μτφ.) καταπραῦνω.—[ΜΕΛ **κοιμήσω**], ΛΟΡ **ἐκοίμησα**. ● Μέσ. **κοιμῶμαι**, ΠΡΤ **ἐκοιμῶμην**, [μέσ. ΜΕΛ **κοιμήσομαι**, μέσ. ΛΟΡ **ἐκοιμησάμην**, παθ. ΜΕΛ (μὲ σημ. μέσου) **κοιμηθήσομαι**], παθ. ΛΟΡ (μὲ σημασίαν. μέσου) **ἐκοιμήθην**, ΠΡΚ **κεκοίμημαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥηματ. θέμα **κοιμα-** ἀπὸ τὸ θέμα **κει-** τοῦ ὅ. **κεῖμαι**.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κοίμησις**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις **ἀπό**, **ἐκ**, **ἐπί**, **κατά**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **κοιμίζω**, || **καθεύδω**, **καταδαρθάνω**, **ὑπνώτω**.

ΑΝΤΙΘΕΤΑ: **ἀγρυπνῶ**, **ἐγρήγορα** (πορ τοῦ ὅ. **ἐγείρω**).

κοινωνογούμαι [-έομαι]=συσκέπτομαι μετὰ τινος, κοινωνογῶ τὴν σκέψιν μου καὶ ζητῶ τὴν γνώμην του, συζητῶ.—Ἀποθετικὸν μέσης διαθέσεως.—ΠΡΤ **ἐκοινωνογούμην**, [μέσ. ΜΕΛ **κοινωνογῶσομαι**], μέσ. ΛΟΡ **ἐκοινωνογησάμην**, [παθ. ΛΟΡ **ἐκοινωνογήθην**, ΠΡΚ **κεκοινωνόγημαι**], ΥΠΡ **ἐκεκοινωνογήμην**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: **κοινωνογούμαι τινι** (ἢ **πρὸς τινα**).

κοινῶ [-ῶ]=ἀνακοινώνω.—[ΠΡΤ **ἐκοίνουν**, ΜΕΛ **κοινῶσω**], ΛΟΡ **ἐκοίνωσα**. ● Μέσ. **κοινοῦμαι** [-όομαι], (=ἀνακοινώνω, κοινο-

λογοῦμαι || κοινωνῶ, συμμετέχω), ΠΡΤ **ἐκοινούμην**, μέσ. ΜΕΛ **κοινώσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐκοινωσάμην**, παθ. ΑΟΡ **ἐκοινώθην**, ΠΡΚ **κεκοίνωμαι**, ΥΠΡ **ἐκεκοινώμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **κοινός** (πρβλ. *δηλός*—*δηλώω*, *δοῦλος*—*δουλόω*, *ἐλεύθερος*—*ἐλευθερώω* κ. τ. ὅ.)—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀνα-]κοίνοις.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἐπί*, *σύν*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (τοῦ μέσου **κοινοῦμαι**): *κοινολογοῦμαι*, *κοινωνῶ*, *μετέχω*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργ. μετὰ δοτ. καὶ αἰτ. [ἀνα-]κοινῶ *τινὶ τι*.—Τὸ μέσον συντάσσεται: 1. μετὰ δοτ. καὶ αἰτ. **κοινοῦμαι τινὶ τι**=ἀνακοινώνω ἢ κοινολογοῦμαι τινὶ τι.—2. μετὰ γεν. **κοινοῦμαι τινος**=καθιστῶ τινα μέτοχόν τινος.—3. μετὰ αἰτιατ. **κοινοῦμαι τι**=μετέχω τινός.

κοινωνῶ [-έω]=εἶμαι ἢ γίνομαι κοινωνός (=μέτοχος), μετέχω σὲ κάτι.—ΠΡΤ **ἐκοινωνῶνουν**, ΜΕΛ **κοινωνήσω**, ΑΟΡ **ἐκοινωνήσα**, ΠΡΚ **κεκοινωνήκα**.—Τοῦ Παθητ. ἀπαντᾷ μόνον ἢ μετὰ ΠΡΚ **κεκοινωνήμενα** [=ἀναμεμειγμένα, ἠνωμένα].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κοινωνίαις*, *κοινωνήματα*, *κοινωνήτειον*, ἀκοινωνήτος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ **κοινωνός** (ἐξ οὗ καὶ *κοινωνία*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *ἐπί*, *κατά*, *πρός*, *σύν* [=συν-].

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **μετέχω**, **κοινοῦμαι**, (περιφρ.) **κοινωνός εἰμί (τινος)** ἢ **κοινωνός γίνομαι (τινος)**, **κοινωνίαν ποιῶμαι**. Καὶ μετὰ **κοινωνόν τινος ποιῶ (ἢ τίθημί) τινα**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μετὰ γεν. **κοινωνῶ τινος**=μετέχω σὲ κάτι.—2. μετὰ γεν. καὶ δοτ. **κοινωνῶ τινὶ τινος**=συμμετέχω μαζί με κάποιον σὲ κάτι.

κολάζω=περιορίζω, διορθώνω, τιμωρῶ.—ΠΡΤ **ἐκόλαζον**, ΜΕΛ **κολάσω**, ΑΟΡ **ἐκόλασα** [-ᾶσα]. ● Μέσ. καὶ Παθ. **κολάζομαι**, [ΠΡΤ **ἐκολάζομην**], μέσ. ΜΕΛ **κολάσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐκολασάμην**, παθ. ΜΕΛ **κολασθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐκολασθην**, ΠΡΚ **κεκόλασμαι**, ΥΠΡ **κεκολασμένος ἦν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κόλασις*, *κόλασμα*, *κολασμός*, *κολαστής* (ἐξ οὗ *κολαστικός*) καὶ *κολαστήρ* (ἐξ οὗ *κολαστήριος*), *κολαστέος*, ἀκόλαστος (ἐξ οὗ ῥ. *ἀκολασταίνω*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **κόλος** (=κολοβός, βραχύς, κοντός) μετὰ τὴν κατάλ. **-άζω** (πρβλ. *γυμνός*—*γυμνάζω*, *ἔτοιμος*—*ἐτοιμάζω*, *ἀκρωτήριον*—*ἀκρωτηριάζω* κ.τ.ὅ.). Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὀδοντοκόληκτα εἰς **-άζω** (ὅπως *φράδζω*=*φράζω* κ.τ.ὅ.) ἔχει καὶ τὸ ῥ. **κολάζω** ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: **κολαδ-**, ἐξ οὗ *ἐκολάδ-θην*=*ἐκολάσ-θην*, *κεκόλαδ-μαι*=*κεκόλασμαι*, *κολαδ-τής*=*κολασ-τής*, *κολαδ-μός*=*κολασ-μός* κλπ.—● Ἀπὸ τὸ ἐπίθετον **κόλος** τὸ συνώνυμον [κολο-*φός*=] **κολοβός**, τὸ σύνθετον (κόλος +οὐρά=) **κόλουρος** (=ὄχι κολοβὴν οὐρὰν) καὶ ῥ. **κολούω** (=κολοβώνω), ὅπερ ἰδὲ κατωτέρω. Κατὰ ταῦτα καὶ τοῦ ῥ. **κολάζω** πρόθεθ. σημασία=κολούω, κολοβώνω, περικόπτω, περιορίζω, συγκρατῶ, ἀναχαίτιζω

ἔπειτα: περιορίζω, συμμορφώνω, διορθώνω, τιμωρῶ. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ σημασιολογικὴ διαφορὰ μεταξύ τοῦ ῥ. *κολάζω* καὶ τοῦ συνων. *τιμωρῶ*. Διότι *κολάζω* = τιμωρῶ πρὸς σφραγισμὸν, ἐνῶ *τιμωρῶ* ἢ *τιμωροῦμαι* (τινα) = ἐπιβάλλω ποινὴν πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ ἀδικηθέντος, τιμωρῶ πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ δικαίου ἢ πρὸς ἐκδίκησιν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ζημιῶ*, *τιμωροῦμαι* τινα, *δίκην λαμβάνω παρὰ* τινος.

κολακεύω, ΠΡΤ *ἐκολάκευον*, ΜΕΛ *κολακεύσω*, [ΛΟΡ *ἐκολάκευσα*], ΠΡΚ *κεκολάκευκα*. ● Παθ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς *κολακεύομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κολακεία*, *κολάκευμα*, *κολακευτής* (*κολακευτικός*), *ἀκολάκευτος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται κατὰ τὰ εἰς -εύω ἀπὸ τὸ *κόλαξ* (γεν. *κόλακ-ος*). Πρὸβλ. *βασιλεύς*—*βασιλεύω*, *ἱππεύς*—*ἱππεύω*, ἀλλὰ καὶ *ἀγορά*—*ἀγορεύω*, *παῖς*—*παιδεύω* καὶ *βιάξ*—*βιακεύω*, *κόλαξ*—*κολακεύω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *δια-κολακεύομαι* (ἀποθετικόν) = ἀμοιβαίως *κολακεύω*.

κολάπτω = κτυπῶ (πρὸβλ. *κόλαφος*), ὁαμφίζω, σκαλίζω, χαράσσω.—Συνήθως σύνθετον: *ἐγ-κολάπτω* = ἐγχαράσσω, σκαλίζω, *ἐπι-κολάπτω* = χαράσσω ἐπάνω, *ἐκ-κολάπτω* = λειαινῶ κάποιον χάραγμα, ἐξαλείφω || ἐπὶ πτηνῶν: ξεκλωσῶ, σπάζω τὸ κέλυφος τῶν φῶν.—Ἀπλοῦν τὸ ῥ. εἶναι μτγν. ● Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΛΟΡ *ἐξ-ἐκόλαψα* (= ἀπέξεσα, ἐξήλειψα) καὶ *ἐπ-ἐκόλαψα* (= ἐχάραξα ἐπάνω). Παθητ. μτχ. ΠΡΚ [*ἐγ-κεκολαμμένος* = ἐγγάρρακτος]. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐκ-κόλαψις*, *ἐγ-κόλαπτος*, *δρο-κολάπτης*, *κόλαφος* (= ὄπισμα).

κολῶ [-άω] = κολλάω.—ΠΡΤ *ἐκόλλων*, [ΜΕΛ *κολλήσω*], ΛΟΡ *ἐκόλλησα*. ● Μέσον *προσ-κολλῶμαι* (τινι), παθ. ΠΡΚ μτχ. *προσ-κεκολλημένος*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*προσ-*, *συγ-κόλλησις*, *κόλλημα*, *κολλητός*, *κολλητής* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *σύν* [= *συγ-*] καὶ *πρός*.

κολούω = κολοβώνω.—[ΜΕΛ *κολούσω*], ΛΟΡ *ἐκόλουσα*. ● Παθ. *κολούομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐκολούθην*, [ΠΡΚ *κεκόλου(σ)μαι*].

Βλ. σημειώσεις ῥ. *κολάζω*.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κόλουσις*, *κόλουστέος* κ. ἄ.

κολυμβῶ [-άω], ΛΟΡ *ἐκολύμβησα*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κολύμβησις*, *κολυμβητής* (ἐξ οὗ *κολυμβητικός*), *κολυμβήθρα* κ. ἄ.

κομίζω = μεταφέρω, κουβαλῶ.—ΠΡΤ *ἐκόμιζον*, ΜΕΛ *κομιῶ*, ΛΟΡ *ἐκόμισα* [-ῖσα], ΠΡΚ *κεκόμικα*, [ΥΠΡ *ἐκεκομίκειν*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *κομίζομαι*, ΠΡΤ *ἐκομιζόμην*, μέσ. ΜΕΛ *κομιοῦμαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐκο-*

μισάμην, παθ. ΜΕΛ **κομισθήσομαι** (συχνά καὶ μὲ σημ. μέσου), παθ. ΛΟΡ **έκομισθην** (καὶ μὲ σημ. μέσου), ΠΡΚ **κεκόμισμαι**, ΥΠΡ **έκεκομίσμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κομιδή** (=ἐπιμέλεια, φροντίς· καὶ ἐπίρρ. **κομιδή**=ἐπιμελῶς, ἀκριβῶς· ἐντελῶς, ὅλως διόλου· βεβαιότατα), **συγ-κομιδή**, **κομιστής**, **κόμιστρα** (τά), **κομιστὸς** (ἀ-συγ-κόμιστος, δυσ-μετα-κόμιστος), **κομιστέον**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **κομιδ-** καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *j*=κομιδ-*j*ω = **κομίζω**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις **ἀνά, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, κατά, μετά, παρά,**

περί, πρὸς, σύν, συμπαρα-, συνεκ-, ὑπεκ-.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἄγω, φέρω κ. ἄ. ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. μὲ αἰτιατ. ἢ μὲ δοτ. καὶ αἰτ.: **κομίζω τι ἢ κομίζω τινί τι**.—Τὸ μέσον **κομίζομαι** (ὡς μ. αὐτοπαθῆς) = κομίζω ἑμαυτὸν, πορεύομαι **κομίζομαί τι** (ὡς μέσον περιποιητικόν) = κομίζω κάτι εἰς τὸν ἑαυτὸν μου, λαμβάνω κάτι.—Τὸ παθ. **κομίζομαι ὑπό τινος**=φέρομαι.

κομπάζω=ὑπερηφανεύομαι, καυχῶμαι.—[ΠΡΤ **έκόμπαζον**], ΜΕΛ **κομπάσω**, [ΛΟΡ **έκόμπασα**. Παθ. **κομπάζομαι** (=φημίζομαι)].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κομπασμός, κόμπασμα, κομπαστής** (ἐξ οὗ **κομπαστικός**).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. **κόμπος** (=θόρυβος, ἔπαρσις, καυχήσιολογία, ἀλαζονεία) ἐξ οὗ καὶ ῥ. **κομπέω-ῶ**=κομπάζω.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **ἀλαζονεύομαι, γαριῶ, ἐπαίρομαι, μεγαλουργῶμαι** (ἀποθ.) καὶ περιφρ. **κόμπω χρῶμαι, μέγα φρονῶ, ὑπερηφάνως ἔχω**.

κομψεύομαι=πράττω ἢ λέγω κάτι κομψόν.—Ἀποθετικόν.—Μέσος ΜΕΛ **κομψεύσομαι**, μέσ. ΛΟΡ **έκομψεύσάμην**, ΠΡΚ **κεκόμψευμαι**. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κομψεία, κόμψευμα, κομψευτός**.

κομῶ [-άω]=τρέφω μακρὰν κόμην.—ΜΕΛ **κομήσω**, ΛΟΡ **έκόμησα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κομήτης**.

κονιῶ [-άω]=ἀσβεστώνω.—ΛΟΡ **έκονιῶσα** καὶ Παθ. ΠΡΚ **κεκονιάμαι**. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κονίαμα, κονιάσις, κοινατός** (=ἀσβεστομένος) κ. ἄ.

κονίω=σκονίζω.—Μάλλον ποιητ. καὶ μτγν.—Μέσ. **κονίομαι** (=κυλίομαι εἰς τὴν ἄμμον τοῦ στίβου), μέσ. ΛΟΡ ἀπρμφ. **έγ-κονίσασθαι**. Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. **κόνις** (θέμα **κονισ-**): **κονίσ-*j*ω** = **κονίω**. Μτγν. **κονίσ-*j*ω**=**κονίζω** καὶ **κονίζομαι** (=σκονίζομαι).—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κονίστρα, κονιστήριον, ἀκονιτί**.

κόπτω=κρούω, κτυπῶ || κόπτω.—ΠΡΤ **έκοπτον**, ΜΕΛ **κόψω**, ΛΟΡ **έκοψα**, ΠΡΚ **-κέκοφα** [καὶ ΠΡΚ β' **κέκοπα**, ποιητ.]. ● Μέσον **κόπτομαι** (=κτυπῶ τὸν ἑαυτὸν μου, κτυπῶ τὴν κεφαλὴν μου ἢ τὸ

στηθός μου ξνεκα θλίψεως, στεροντυποῦμαι, στηθοκολιέμαι) και Παθ. **κόπτομαι**, ΠΡΤ **έκοπτόμην**, [μέσ. μελ **κόψομαι**, ΛΟΡ **έκοψάμην**], παθ. μελ β' **κοπήσομαι**, παθ. ΛΟΡ β' **έκόπην**, ΠΡΚ **κέκομαι**, ΥΠΡ **-έκεκόμην**, τετελ. μελ **-κεκόψομαι**. Τὸ Μέσον **κόπτομαι** λέγεται και ἀναλελυμένον: **κόπτω ξμαντὸν** = ἐνοχλῶ, καταπονῶ τὸν ξαυτὸν μου.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **κοπ-** (πεποιημένον). Τὸ ἐνεστοτ. θέμα με πρόσφμα **τ=κοπι-**. Μέλλον **κόπ-σω=κόψω**, ἄορ. **έκοπ-σα=έκοψα**, παθ. παρακείμ. **κέ-κοπ-μαι=κέκομαι**, **κέκοπ-σαι=κέκοψαι**, **κέκοπται**, **κεκόπ-μεθα=κεκόμμεθα**, **κέκοπ-θε=κέκοφθε**, **κεκομμένοι εἰσί(ν)**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπο-, δια-, περι-, προ-, συ,-] **κοπή**, **κοπεύς**, **κοπῖς** (=κοπίδι), **κόπανον** (πρβλ. γλύφανον, τρύπανον, κ.τ.δ.), **κοπετός** (=θηρῆνος), **κόπος**, [κόπ-μα]=**κόμμα** (ἀπό-κομμα), **κομμός** (=θηρῆνος), **κόπτης** και **κοπήρ** (ἐξ οὗ **κοπήριον**, **κοπήριος**), **κοπτός**, **κοπτέον**. ● [Εἶναι γνωστὸν ὅτι και σημερον ἀκόμη οἱ ποιμένες οἱ ἔχοντες ἑκατοντάδας ἢ χιλιάδας αἰγοπροβάτων, συγκροτοῦν ὄχι ἓνα και ἑνιαῖον ποιμνιον, ἀλλὰ πολλὰ ἐπὶ μέρους ποιμνια, διὰ τὰ ἐπιτυγχάνουν μεγαλυτέραν ὁμοιογένειαν (γιδουκόπαδο, προβατοκόπαδο, γαλάρια, στέρφα, ζυγοῦρια κλπ.). Καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἐπὶ μέρους ποιμνια, τὰ ὁμοιογενῆ, τὰ ὑποδιαιοῦν και πάλιν και ἀποκόπτουν μικρότερα τμήματα, διὰ τὰ κατανεῖμουν εἰς ἀνάλογα λιβάδια Ἐταὶ κάθε ὑποδιαίρεσις, κάθε **κοπή** τοῦ ποιμνίου, συγκροτεῖ ἓνα νέον τμήμα' ἐξ οὗ τὸ μεσαιων. και νεώτ. **κοπή** (ἢ) ἐσήμαινε κατ' ἀρχάς τμήμα ποιμνίου και ἔπειτα ποιμνιον. Ἡ **κοπή** ἔδωκεν ἔπειτα και τὸ ὑποκοριστικὸν **κοπ-ἀδί(ον)**=ποιμνιον, ἀγέλη, κοπάδι].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προσθ. ἀντί, ἀπό, διά, ἐκ, κατά, περί, πρό, σύν.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: (εἰς τὴν σημασίαν τοῦ **κόβω**): **τέμνω** || (εἰς τὴν σημασίαν τοῦ **κτυπῶ**, **κρούω**): **βάλλω**, **κρούω**, **παίω**, **τύπτω** κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατικὴν **κόπτω τι**.

κορέννυμι = χορταίνω (κάποιον). — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον ὁ παθ. ΠΡΚ **κεκόρεσμαι**. Τὰ ἄλλα ποιητ. και μγν.: Ἐνεστ. **κορέννυμι**, μελ **κορέσω**, ΛΟΡ **έκόρεσα**. ● Μέσ. και Παθ. **κορέννυμαι** = χορταίνω (ἐγώ), μέσ. μελ **κορέσομαι**, μέσ. ΛΟΡ **έκορεσάμην**, παθ. μελ **κορεσθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **έκορεσθήν**, ΠΡΚ **κεκόρεσμαι**, τετελ. μελ **κεκορήσομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **κορεστός** (ἐξ οὗ **ἀκόρεστος**), **κορεσμός** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα **κορ-** (πρβλ. **κόρος**, **ἀψίκορος** [ἄπτω+κόρος]=ὁ ταχέως κορεννύμενος). Τὸ ὀηματικὸν ΘΕΜΑ: **κορε-** ἔγινε **κορεσ-** (κορέσ-νυμι=**κορέννυμι**) κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ **ορέσ-νυμι=ορέννυμι**, **ἀμφιέσ-νυμι=ἀμφιέννυμι** κ.τ.δ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **λίμπλημι**, **πληρῶ** και περιφρ. **κόρον ἔχω**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. με αἰτιατ. **κορέννυμι τινα**· ἐνίοτε με αἰτιατ. και

γεν. *κορέννυμί τινά τινος* (πρβλ. *πληρῶ τί τινος*) ἢ μὲ αἰτιατ. καὶ δοτ. *κορέννυμί τινά τινι* (=χορταίνω κάποιον μὲ γάτι). — Τὸ μέσον μὲ γεν. *κορέννυμαί τινος* (=χορταίνω ἀπὸ γάτι).

κοσμῶ [-έω]=τακτοποιῶ, στολίζω.—ΠΡΤ *ἐκόσμου*, ΜΕΛ *κοσμήσω*, ΑΟΡ *ἐκόσμησα*, ΠΡΚ *κεκόσμηκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *κοσμοῦμαι*, ΠΡΤ *ἐκοσμούμην*, μέσ. ΜΕΛ *κοσμήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐκοσμησάμην*, παθ. ΜΕΛ *κοσμηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐκοσμήθην*, ΠΡΚ *κεκόσμημαι*, ΥΠΡ *ἐκεκοσμήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : [δια-]κόσμοις, κόσμημα, κοσμητής, κοσμητός (ἀκόσμητος) κ. ἄ.

κοτταβίζω=παίζω τὸν *κότταβον* (=παιγίδι συνηθιζόμενον εἰς τὰ συμπόσια τῶν νέων).—[ΠΡΤ *ἐκοττάβιζον*, ΜΕΛ *κοτταβιῶ*], ΑΟΡ [ἀπ-] *ἐκοττάβισα*.

κουφίζω:—1 (μτβ.)=ἐλαφρῶνω κάποιον, ἀνακουφίζω || 2 (ἀμτβ.)=εἶμαι ἢ γίνομαι ἐλαφρὸς.—[ΠΡΤ *ἐκούφιζον*, ΜΕΛ *κουφιῶ*], ΑΟΡ *ἐκούφισα* [ἴ]. ● Παθ. *κουφίζομαι*, [μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *κουφιοῦμαι*, παθ. ΜΕΛ *κουφισθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐκουφίσθην*, [ΠΡΚ *κεκούφισμαι*].

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *κοῦφος* (=κούφιος, ἐλαφρὸς), παράγ. [ἀνα-]κούφοις κ. ἄ.

κραῖζω [ᾱ]=κραυγάζω.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογο. μόνον ὁ ΑΟΡ β' *ἐκραγον*, ὁ ΠΡΚ *κέκραγα* καὶ ὁ ΥΠΡ *ἐκεκράγειν*.—[Ποιητ. καὶ μτγν. τύποι: ΜΕΛ *κραῖζω* καὶ *κεκραῖζομαι*, ΑΟΡ *ἐκραξα* καὶ *ἐκέκραξα* (πρβλ. «Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς Σέ...»), ΑΟΡ β' *ἐκέκραγον*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : θέμα *κρα-* (πεποιημένον) καὶ *κρατ-*, *κρατγ-* ἐξ οὗ *κραγ-* (*κραγ-γω*=*κραῖζω* καὶ παράγ. *κραγ-της*=*κράκτης*). Ἄλλὰ τὸ θέμα *κρατγ-*=καὶ *κρανγ-* (πaráγ. *κραυγή*, ἐξ οὗ καὶ ῥ. *κραυγάζω*).

κρατῶ [-έω]=ἔχω τὸ κράτος (=τὴν δύναμιν, τὴν ἐξουσίαν), ἐξουσιάζω, κυβερνῶ, εἶμαι κύριός τινος, εἶμαι ἢ γίνομαι ὑπέρτερός τινος, ὑπέρτερόν, ἐπικρατῶ, νικῶ.—ΠΡΤ *ἐκράτουν*, ΜΕΛ *κρατήσω*, ΑΟΡ *ἐκράτησα*, ΠΡΚ *κεκράτηκα*, ΥΠΡ *ἐκεκρατήκειν*. ● Παθ. *κρατοῦμαι*, ΠΡΤ *ἐκρατούμην*, παθ. ΜΕΛ *κρατηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐκρατήθην*, ΠΡΚ *κεκράτημαι*, ΥΠΡ *κεκρατημένος ἦν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : [ἐπι-, κατα-] κράτεις, κράτημα, κρατητής (ἐξ οὗ *κρατητήριον*), κρατητός (ἐξ οὗ *ἀκράτητος*), ἐπικρατητέον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐδ. *κράτος* (=ἰσχύς, ἐξουσία). Θέμα *κρατεσ-*

(γεν. τοῦ *κρατέο-ος* = *κρατέο-ος* = *κρατέους*), ἔξ οὗ ὁ *κρατέ(σ)-ω* = *κρατέω-ῶ*.
 ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἐπί* καὶ *κατὰ* [νεώτ. καὶ μὲ τὴν *παρά*, σὺν κ.ἄ.]
 ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἄρχω*, *ἀνάσσω*, *ἡγεμονεύω*, *ταγέω* || *νικῶ*, *περιγίνομαι*.
 ΣΥΝΤΑΞΙΣ: συνήθως μὲ γενικήν: *κρατῶ τινος*. Σπανίως μὲ αἰτιατικήν,
 ὅταν τὸ ὄ. *κρατῶ* ἔχη τὴν σημασίαν τοῦ *νικῶ*.

κρατιστεύω = εἶμαι ἢ γίνομαι *κρατίστος*, ὑπερτερῶν, *νικῶ*.—Μόνον
 ὁ Ἔνεστὸς καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐκρατίστευσα*.

κρατύνω = κάμνω κάποιον ἢ κάτι *κραταῖον*, *ἰσχυροποιῶ*, *ἐνισχύω*,
δυναμώνω.—ΑΟΡ *ἐκράτυνα* [ῥ]. ● Μέσον *κρατύνομαι*, ΠΡΤ *ἐκρα-*
τύνομην, μέσ. ΑΟΡ *ἐκρατύνάμην*.

Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ ποιητ. *κρατὺς* (=ἰσχυρός· ὑπερθετικός βαθμός: *κρατίστος*).

κραυγάζω: μόνον ὁ Ἔνεστὸς καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐκραύγασα* [-ᾶσα].

Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *κραυγή*, περὶ τοῦ ὁποίου βλ. ὄ. *κράζω*.

κρέμαμαι = εἶμαι *κρεμασμένος*, *κρεμιέμαι*.—Ὁ Ἔνεστὸς *κρέμαμαι*
(κρέμασαι, κρέμαται κλπ., κατὰ τὸ ἴσταμαι) καὶ ὁ ΠΡΤ *ἐκρεμάμην*
(ἐκρέμα(σ)ο=ἐκρέμω, ἐκρέματο κλπ.) λαμβάνονται ὡς ΠΡΚ καὶ
 ΥΠΡ τοῦ ὄ. *κρεμάννυμαι*:

κρεμάννυμι [καὶ *μτγν. κρεμαννύω* καὶ *κρεμάω-ῶ*] = *κρεμῶ*,
ἀναρτῶ.—[ΜΕΛ *κρεμῶ* καὶ *κρεμάσω*], ΑΟΡ *ἐκρέμασα*. ● Παθ.
κρεμάννυμαι, παθ. ΑΟΡ *ἐκρεμάσθην*, ΠΡΚ *κρέμαμαι* [καὶ *μτγν.*
κεκρέμασαι], ΥΠΡ *ἐκρεμάμην* (βλ. ἀνωτέρω ὄ. *κρέμαμαι*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κρεμαστός*, *κρέμασμα*, *κρεμάθρα* καὶ *κρεμάστρα* κ. ἄ.

κρημνίζω = *γκρεμίζω*.—ΑΟΡ *ἐκρημνισα* [ῖ]. ● Παθ. *κρημνίζομαι*,
 παθ. ΑΟΡ *ἐκρημνίσθην*, ΠΡΚ *κεκρημνισαί*.

κρίνω [ῖ] = *χωρίζω*, *διακρίνω* || *ἀποφασίζω*, *δικάζω*.—ΠΡΤ *ἐκρινον*,
 ΜΕΛ *κρινῶ*, ΑΟΡ *ἐκρίνα* [ῖ], ΠΡΚ *κέκρικα*. ● Μέσ. καὶ Παθ.
κρίνομαι, ΠΡΤ *ἐκρινόμην*, μέσος (καὶ μὲ παθ. σημ.) ΜΕΛ *κρινουθ-*
μαι, μέσ. ΑΟΡ *ἐκρινάμην*, παθ. ΜΕΛ *κρινθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ
ἐκρίθην, ΠΡΚ *κέκριμαι*, ΥΠΡ *ἐκεκρίμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κρίσις* (ἔξ οὗ *κρίσιμος*), *κρίμα* (ἔξ οὗ *προ-κριματικός*),
κριτής (ἔξ οὗ *κριτήριον*), *κριτὸς* (*ἀκριτος*, *ἐγκριτος*, *πρόκριτος* κλπ.) κ. ἄ.
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *κρι-* καὶ *κριν-*. Ἀπὸ τὸ θέμα *κριν-* (=ἀρχικὸν
 θέμα *κρι-*+πρόσφ. *ν*) ὁ Ἔνεστὸς: *κρίν-νω*=*κρίννω*=*κρίνω*. Ἀπὸ τὸ ἀρ-

χιζόν θέμα **κρι-** ὁ ἐνεργ. καὶ παθ. Παρακείμενος (*κρί-κρι-κα, κρί-κρι-μαι*), ὁ Ὑπερσ., ὁ παθ. Μέλλον καὶ ὁ παθ. Ἄορ. καὶ τὰ παράγωγα.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *ἀνά, ἀπό, διά, ἐκ, ἐν* [=ἐγ-], *ἐπί, κατά, πρό, σὺν* [=συγ-].—Τὸ σύνθ. **ἀποκρίνω** σημαίνει=ἀποχωρίζω, ξεχωρίζω, καὶ παθ. **ἀποκρίνομαι**=ἀποχωρίζομαι· τὸ μέσον ὅμως **ἀποκρίνομαι** (ὄλερ ἰδέ) σημαίνει=δίδω ἀτόκρισιν.

κροτῶ [-έω]=κάμνω κρότον.—ΠΡΤ **ἐκρότου**, [ΜΕΛ **κροτήσω**], ΑΟΡ **ἐκρότησα**, ΠΡΚ **κεκρότηκα**. ● Παθ. **κροτοῦμαι**, ΠΡΤ **ἐκροτοῦμην**, [παθ. ΜΕΛ **κροτηθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἐκροτήθην**, ΠΡΚ **κεκρότημαι**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθ. *ἀνά, ἀντί, διά* καὶ κυρίως μετὰ τὴν *σύν*: **συγκροτῶ**.—[Μτγν. καὶ μετὰ τὴν *ἐπί*: **ἐπικροτῶ**=ἐπιδοκιμάζω].

κρούω=κτυπῶ.—ΠΡΤ **ἐκρουον**, ΜΕΛ **κρούσω**, ΑΟΡ **ἐκρουσα**, ΠΡΚ **κέκρουκα**, ΥΠΡ **ἐκεκρούκειν**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **κρούομαι**, ΠΡΤ **ἐκρουόμην**, μέσ. ΜΕΛ **κρούσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐκρουσάμην**, [παθ. ΜΕΛ **κρουσθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἐκρουσθήην**, ΠΡΚ **κέκρουμαι** καὶ **κέκρουσμαι**, ΥΠΡ **ἐκεκρούσμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κρούσις, κρούσμα* καὶ *κρούμα, κρουστός, κρουστέον*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθ. *ἀνά, ἀντί, ἀπό, διά, ἐκ, ἐπί, κατά, παρά, περί, πρό, πρὸς, σὺν* [=συγ-], *ὑπό*.

κρύπτω [ῦ]=κρύβω.—ΠΡΤ **ἐκρυπτον**, ΜΕΛ **κρύψω**, ΑΟΡ **ἐκρύψα**, [ΑΟΡ β' **ἐκρυβον**, ΠΡΚ **κέκρυφα**, ΥΠΡ **ἐκεκρύφειν**]. ● Μέσ. καὶ Παθ. **κρύπτομαι**, ΠΡΤ **ἐκρυπτόμην**, μέσ. ΜΕΛ **κρύψομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐκρυψάμην**, [μέσ. ΑΟΡ β' **ἐκρυβόμην**, παθ. ΜΕΛ α' **κρυφθήσομαι** καὶ παθ. ΜΕΛ β' **κρυβήσομαι**], παθ. ΑΟΡ α' **ἐκρύφθην**, [παθ. ΑΟΡ β' **ἐκρύβην** καὶ (ποιητ.) **ἐκρύφην**], ΠΡΚ **κέκρυμμα** (-ψι, -πται, -μμεθα, -φθε, -μμένοι εἰσίν), ΥΠΡ **κεκρυμμένος ἦν** [ἢ **ἐκεκρύμμην**, -ψο, -πτο κλπ., τετελ. ΜΕΛ **κεκρύψομαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπό] *κρύψις, ἐπίφρ. κρύβην* καὶ *κρύφα, κρύφιος* (ἐξ οὗ ἐπίφρ. *κρυφίως*), *κρυφός* (ἀπό-κρυφος), *κρύπτη, κρυπτός, κρυπτέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **κρυφ-** καὶ **κρυβ-**. Τὸ ἐνεστωτικὸν θέμα μετὰ τὸ πρόσφραμα **τ-** = **κρυφτ-** = **κρυπτ-**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθ. *ἀπό, ἐπί, κατά, σὺν* [=συγ-], *ὑπό*.

κτείνω=φονεύω.—Συνήθως σύνθετον: **ἀπο-κτείνω**.—ΠΡΤ **ἐκτεινον**, ΜΕΛ **κτενῶ**, ΑΟΡ **ἐκτεινα**, [ΑΟΡ β' **ἐκτανον**], ΠΡΚ **ἀπ-ἐκτεινα** [καὶ μτγν. **ἀπέκταγα** καὶ **ἀπεκτόνηκα**], ΥΠΡ **ἀπ-εκτόνειν** καὶ **ἀπε-**

κτονὸς ἦν. ● Ἐτερος τύπος ἀποκτίννυμι, ΠΡΤ ἀπεκτίννυν.

● Παθητικὸν τοῦ [ἀπο-]κτείνω εἶναι τὸ [ἀπο-]θνήσκω (=φονεύομαι). — ΜΤΥΝ. οἱ παθητ. χρόνοι ἀποκτείνομαι, ΠΡΤ ἐκτεινόμενῃ, παθ. ΛΟΡ α' ἐκτάνθην καὶ παθ. ΛΟΡ β' ἀπεκτάνην, ΠΡΚ μόνον εἰς τὸ ἀπρμφ. ἀπεκτάνθαι.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα κτεν-, ἐξ οὗ τὸ ἐνεστωτικὸν θέμα (μὲ τὸ προσφύμα j=) κτενῆ-ω = κτείν-ω. Τὸ θέμα κτεν- κατὰ μετὰλτωσησιν=κταν-, ἐξ οὗ ἀόφ. β' ἔ-κταν-ον κλπ. Τὸ αὐτὸ θέμα κτεν- μὲ τροπὴν τοῦ ε εἰς ο=κτον, ἐξ οὗ πρξ. ἀπέ-κτιον-α κλπ. καὶ τὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κτόνος, σύνθ. ἀνδροκτόνος, παιδοκτόνος, πατροκτόνος, μητροκτόνος κλπ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: φονεύω, θανατῶ, ἀναιρῶ, διαφθείρω, κατακαίνω.

κτίζω [ῖ], ΠΡΤ ἔκτιζον, [ΜΕΛ κτίσω], ΛΟΡ ἔκτισα, [ΠΡΚ κέκτικα καὶ ἔκτικα]. ● Παθ. κτίζομαι, ΠΡΤ ἐκτιζόμενῃ, [παθ. ΜΕΛ κτισθήσομαι], παθ. ΛΟΡ ἐκτίσθην, [ΠΡΚ ἐκτισομαι].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κτίσις, κτίσις, κτίσμα, κτιστός (ἄκτιστος, νεόκτιστος).

κτυπῶ [-έω]: Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς.

κτώμαι [-άομαι]=ἀποκτῶ.—(Ἀποθετικόν).—ΠΡΤ ἐκτώμην, μέσ. ΜΕΛ κτήσομαι, μέσ. ΛΟΡ ἐκτησάμην (=ἀπέκτησα), [παθ. ΜΕΛ (μὲ παθ. σημ.) κτηθήσομαι], παθ. ΛΟΡ (μὲ παθ. σημ.) ἐκτῆθην (=ἀποκτήθην), ΠΡΚ κέκτημαι καὶ σπαν. ἔκτημαι (ὁ πρξ. μὲ ἐνεργ. σημασίαν=ἔχω ἀποκτήσει, κατέχω σπανίως μὲ παθ. σημ.=ἔχω ἀποκτηθῆ, κατέχομαι), ΥΠΡ ἐκεκτηίμην καὶ κεκτημένος ἦν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κτήσις, κτήμα, κτήτωρ, κτητός (ἐπίκτητος) κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀνά, ἐν, ἐπί, κατά, πρὸς, οὖν.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν κτώμαί τι.—Ἐνίοτε μὲ δύο αἰτιατικάς, ἐξ ὧν ἡ μία κατηγορούμενον τῆς ἄλλης: κτώμαί τινα γίγιναι ἢ πολέμοιο κλπ.

κυαμεύω=ψηφίζω.—ΛΟΡ ἐκυάμευσα. ● Παθ. κυαμεύομαι (=ἐκλέγομαι διὰ ψηφοφορίας).—Παράγωγον: κυαμευτός.

Ἐπὶ τὸ κύαμος. Μὲ κυάμους (=κουκκιά) ἐγίνοντο αἱ ψηφοφορίαί.

κυβερνῶ [-άω] =διευθύνω, διοικῶ.—ΠΡΤ ἐκυβέρων, ΜΕΛ κυβερνήσω, ΛΟΡ ἐκυβέρησα. ● Παθ. κυβερνώμαι [-άομαι], ΠΡΤ ἐκυβερνώμην.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: κυβερνήσις, κυβερνήτης (ἐξ οὗ κυβερνητικός, κυβερνητέον.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἄρχω, κρατῶ, διοικῶ, οἰακίζω κ. ἄ.

κυβεύω = παίζω τούς κύβους (=ζάρια) || διακυβεύω, διακινδυνεύω, σπαταλῶ τὴν περιουσίαν εἰς τυχηρὰ παιγνίδια.—ΑΟΡ *κατ-ἐκύβευσα*. [Παθ. *κατα-κυβεύομαι*, ΠΡΚ *κατα-κεκύβευμαι*], ΥΠΡ *κατ-ἐκεκυβέυμην*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κυβεία, κύβημα, κυβευτής* (ἐξ οὗ *κυβευτικός*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀρτιάζω* (=παίζω μονά-ζυγά), *ἀστραγαλίζω* (=παίζω τούς ἀστραγάλους=τὰ κότσια), *πεσσεύω* (=παίζω τούς πεσσοὺς=τάβλι).

κυβιστῶ [-άω]=κάμνω κυβιστήματα (=τοῦμπες), βαδίζω ἐπὶ τῶν χειρῶν μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω καὶ τοὺς πόδας πρὸς τὰ ἄνω.—ΠΡΤ *ἐκυβίστων*, [ΜΕΛ *κυβιστήσω*], ΑΟΡ *ἐκυβίστησα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κυβιστήρ* (=ἀκροβάτης κλπ.), *κυβιστήεις, κυβίστημα*.

κυῖσκομαι = ἐγγαστρονόμοι.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

κυκλῶ [-έω]=περιστρέφω εἰς σχῆμα κύκλου (ἄλλο εἶναι τὸ ὄ. *κυκλόω-ῶ*).—Μέσον *κυκλοῦμαι [-έομαι]*=γυρίζω, περιφέρομαι· ΠΡΤ *ἐκυκλοῦμην*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀνα-]*κύκλαις*.

κυκλῶ [-όω]=κυκλώνω, περικυκλώνω.—[ΜΕΛ *κυκλώσω*, ΑΟΡ *ἐκύκλωσα*, ΠΡΚ *κεκύκλωκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *κυκλοῦμαι [-όομαι]*, ΠΡΤ *ἐκυκλοῦμην*, μέσ. ΜΕΛ *κυκλώσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐκυκλώσάμην*, [παθ. ΜΕΛ *κυκλωθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐκυκλώθηην*, ΠΡΚ *κεκύκλωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κύκλωσις, κύκλωμα, κυκλωτός* (*κυκλωτικός*) κ. ἄ.

κυκῶ [-άω]=ταράσσω, ἀνακατώνω.—[ΠΡΤ *ἐκύκων*, ΜΕΛ *κυκήσω*]. Παθ. *κυκῶμαι*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἀνα-κυκῶ, συγ-κυκῶ*.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κύκησις, κύκημα, κυκητής, κυκεών* (=μεῖγμα, ἀνακάτωμα).

κυλίνδω καὶ κυλινδέω-ῶ=κυλίω.—ΠΡΤ *ἐκύλινδον*, [ΜΕΛ *κυλινδήσω*, ΑΟΡ *ἐκύλιῖσα*] ● Μέσον *κυλίνδομαι* καὶ *καλινδοῦμαι* [καὶ μτγν. *κυλινδοῦμαι*], ΠΡΤ *ἐκαλινδοῦμην*, [μέσ. ΜΕΛ *κυλίσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐκυλισάμην*, παθ. ΜΕΛ *κυλισθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐκυλίσθηην* [καὶ μτγν. *ἐκυλινδήθηην*], ΠΡΚ *κεκύλισμαι*, [ΥΠΡ *ἐκεκυλίσημην*].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἐκ, ἐπί, κατά, περί, πρό, σὺν* [=συγ-].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κυλίνδῃεις, κύλιτρον, κύλινδρος, κύλιον κ. ἄ.*

κυμαίνω = κάμνω κύματα, έξογκώνομαι.—ΠΡΤ *ἐκύμαινον*, [ΜΕΛ *κυμανῶ*].—ΜΤΓΝ. τὸ μέσον *κυμαίνομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [δια-]κύματα, ἀκύματος.

κυματῶ [-όω]=κυματίζω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογο. μόνον ὁ παθ. ΛΟΡ *ἐκυματώθη* («θάλασσα κυματωθεῖσα»).—Τὰ ἄλλα μΤΓΝ.

κυνηγετῶ [-έω]=κυνηγῶ.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς. Πλέον εὐχρηστα τὰ: ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *θηρεύω* καὶ *θηρῶ*.

κυνηγῶ [-έω], ΠΡΤ *ἐκυνήγουν*.—Τὰ ἄλλα μΤΓΝ.

κυνοδρομῶ [-έω]=καταδιώκω μὲ κύνας ἢ τρέχω σὰν λαγωνικό. Μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ ΠΡΤ *ἐκυνοδρομουν*.—Τὰ ἄλλα μΤΓΝ.

κυπτάζω=κύπτω, σκύβω, ἀσχοιοῦμαι μὲ κάτι.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς εἰς τοὺς ἄττ. πεζογο.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μΤΓΝ.

κύπτω [ῦ]=σκύβω, [ΠΡΤ *ἐκλυπτον*, ΜΕΛ *κύψω*], μέσος μὲ ἔνεργ. σημ. ΜΕΛ *κύψομαι*, ΛΟΡ *ἐκψυα* [ῦ], ΠΡΚ *κέκυφα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *κυβ-* (πρβλ. *κύβη*=κεφαλή, ὅ. *κυβιστάω-ῶ*=πέφτω μὲ τὸ κεφάλι πρὸς τὰ κάτω, κ. ἄ.). Τὸ ἔνεστοτ. θέμα μὲ τὸ πρόσφωνα τ =*κυβι-* =*κύπτ-*.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κυφός* (=καμπούρης), ἐξ οὗ καὶ μΤΓΝ. ὅ. *κυφῶ-ῶ* (ἐντεῦθεν παράγωγα *κύφωσις*, *κυφωτικός* κ. ἄ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἐν* [=ἐγ-], *ἐπί*, *παρά*, *πρός*, *σύν* [=συν-], *ὑπέρ*, *ἔπανα*.

κυριεύω=εἶμαι κύριος, ἔχω τὴν ἐξουσίαν ἢ γίνομαι κύριος, καταλαμβάνω.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ ΛΟΡ *ἐκυριεύσα*.—Τὰ ἄλλα μΤΓΝ.

κυρτῶ [-όω]=κυρτώνω.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ Μέσος ἔνεστοῦς *κυρτοῦμαι*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μΤΓΝ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κύρτωσις*, *κύρτωμα* κ. ἄ.

κυρῶ [-όω]=ἐπικυρώνω.—[ΜΕΛ *κυρώσω*], ΛΟΡ *ἐκύρωσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *κυροῦμαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐκυρώθη*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μΤΓΝ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ὅ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *κῦρος* (πρβλ. ὅ. *ἀκυρόω-ῶ* ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ἄκυρος*).—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κύρωσις* κ. ἄ.

κυῶ [-έω] = κυοφορῶ, ἐγκυμονῶ.—ΠΡΤ *ἐκύουν*, ΛΟΡ *ἐκύησα*. ●

Παθ. *κυοῦμαι*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπο-] *κύησις*, [ἀπο-] *κῆμα*.

κωλύω [ῦ] = ἐμποδίζω.—ΠΡΤ *ἐκώλυον*, ΜΕΛ *κωλύσω*, ΛΟΡ *ἐκώλυσα*,

ΠΡΚ *κεκώλυκα*. ● Παθ. *κωλύομαι*, ΠΡΤ *ἐκωλύομην*, μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ *κωλύσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐκωλύθην*, ΠΡΚ *κεκώλυμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κώλυμα* καὶ *κωλύμη* (=ἐμπόδιον), *κώλυσις*, *κωλυτός*, ἐξ οὗ *ἀκώλυτος* (=ἀνεμπόδιστος, ὅθεν καὶ ἐπίρρ. *ἀκωλύτως*=ἀνεμπόδιστος) κ.ἄ.
ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀπό, διά, ἐπί, κατά.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *εἴργω*, [ἀπ-] *ἐρύκω*, *ἐμποδίζω*, *ἀντικόπω* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με αἰτιατικήν: *κωλύω τινά* ἢ *κωλύω τι* (*κωλύω τήν ἔξοδον*).—2. με αἰτιατικήν καὶ γενικήν: *κωλύω τινά τινος*=ἐμποδίζω κάποιον ἀπὸ κάτι, τὸν ἐμποδίζω, τὸν ἀποτρέπω νὰ κάμη κάτι). Λέγεται ὁμως καὶ *κωλύω τινά ἀπὸ τινος*.—3. με αἰτιατικήν καὶ τελ. ἀπορμ. (*κωλύω τινά εἰπεῖν*).

κωμάζω = περιφέρεμαι ἄδων καὶ χορεύων, εὐθυμῶ.—ΠΡΤ *ἐκώμαζον*,

[ΜΕΛ *κωμάσω* καὶ *κωμάσομαι*, ΛΟΡ *ἐκώμασα*], ΠΡΚ *κεκώμακα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κωμαστής* (ἐξ οὗ *κωμαστικός*), *κωμασία*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται με τὴν κατάλ. -άζω ἀπὸ τὸ οὖσ. *κῶμος*=βακχική πομπή καὶ ἄσμα πρὸς τιμὴν τοῦ Βάχχου, θορυβώδης παρέλασις πανηγυριστῶν με μουσικὴν καὶ χορούς.—Πρβλ. ῥ. *ἐγκωμάζω* καὶ *κωμῶδῶ*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἐπι-κωμάζω* καὶ *ἐπ-εἰσ-κωμάζω*=εἰσορμῶ κάποιον ὅπως οἱ κωμάζοντες.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *κῶμον ἄγω* ἢ *κῶμον τελῶ*, *βακχεύω*, *ἐνθουσιάζω* κ. ἄ.

κωμῶδῶ [-έω] = εἶμαι κωμῶδῶς || διακωμῶδῶ, διασύρω, σκόπω.

ΛΟΡ *ἐκωμῶδησα*. ● Παθ. *κωμῶδοῦμαι*, ΠΡΚ *κεκωμῶδημαι*.

Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ σύνθετον *κωμῶδός*, ἐξ οὗ καὶ ἡ *κωμῶδία*, σχηματίζεται παρσύνθ. ῥ. *κωμῶδέω-ῶ*, ἐξ οὗ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [δια-] *κωμῶδησις*, *κωμῶδημα*, *κωμῶδητέον*.—Διὰ τὸ α' συνθετικὸν *κῶμος* τῆς λ. *κωμῶδός* βλ. ἀνωτέρω εἰς τὰς ἐτυμολογικὰς σημειώσεις τοῦ ῥ. *κωμάζω*. Διὰ τὸ β' συνθετικὸν (-*φῶδός*=*αἰιδός*) βλ. σημειώσεις ῥ. *ἄδω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *δια-κωμῶδῶ*, *ἐπι-κωμῶδῶ*.

κωφῶ [-όω] = κάμνω κάποιον κωφόν.—Εἰς τοὺς ἀπτ. λεζογο. σύνθ.

ἐκ-κωφῶ (=ξεκουφαίνω) καὶ μόνον εἰς τὸν ΠΡΚ *ἐκ-κεκῶφωκα* (τὰ ὄτια)=ἐξεκούφανα.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κῶφωσις*.

Λ

λαγχάνω=λαμβάνω κάτι διὰ κλήρου, τυχαίνει νὰ λάβω κάτι || ἀναλαμβάνω δημόσιον ἄξιωμα (διὰ κλήρου) || μετέχω, κληρονομῶ || ἔνδω εἰς δίκην.—ΠΡΤ **ἐλάγχανον**, μέσος μὲ ἔνεργ. σημ. ΜΕΛ **λήξομαι**, ΔΟΡ β' **ἔλαχον**, ΠΡΚ **εἴληχα** [καὶ ποιητ. **λέλογχα**], ΥΠΡ **εἰλήχειν**. ● Παθ. **λαγχάνομαι**, παθ. ΔΟΡ **ἐλήχθην**, ΠΡΚ **εἴληγμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **λάχος** καὶ **λαχμός** [=νεοελλ. **λαχνός**, προβλ. **λαχεῖον**], **λήξις**=κλήρωσις (ἄλλο εἶναι τὸ παράγ. τοῦ ῥ. λήγω: **λήξις**=τέλος), **ληκτός**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **ληχ-** καὶ **λαχ-**. Ἀπὸ τὸ θ. **λαχ-** τὸ ἐνεστωτ. θέμα μὲ τὸ πρόσφωμα **-αν-** [=λαχ-άν-ω] καὶ μὲ τὸ πρόσφωμα **ν** πρὸ τοῦ χαρακτῆρος **χ**=λαγχ-άν-ω=**λαγγάνω** (προβλ. **λαμβάνω**, **λανθάνω**, **μανθάνω** κ.τ.δ.). Ὁ πρκ. **εἴληχα** κατ' ἀναλογία τὸ **λαμβάνω**=**εἴληφα**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀντί, ἀπό, διά, ἐπί, μετά, πρὸς, σύν. Ἀπο**λαγχάνω**=ἀποτυγχάνω εἰς τὴν κλήρωσιν.—ἐπι**λαγχάνω**=λαγχάνω ἢ ἐπιτυγχάνω μετὰ ἀπὸ κάποιον ἄλλον (ἀορ. β' **μυχ. ἐπιλαχών**).—μετα**λαγχάνω**=λαμβάνω μέρος σὲ κάτι διὰ κλήρου, μετέχω.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ αἰτιατικὴν: **λαγχάνω τι**=λαμβάνω κάτι διὰ κλήρου, τυχαίνει νὰ λάβω κάτι. Ἀντὶ αἰτιατικῆς, τίθεται ἐνίοτε ἀπαρέμφατον: **ἔλαχε βουλευεῖν**=ἔτυχε νὰ γίνῃ διὰ κλήρου ἢ νὰ ἐκλεγῆ βουλευτής. Ἐνίοτε καὶ μὲ δύο αἰτιατίζας, ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία κατηγοροῦμενον τῆς ἄλλης: **λαγχάνω τινα διδάσκαλον**=τυχαίνει νὰ ἔχω κάποιον ὡς διδάσκαλον. 2. μὲ γενικὴν: **λαγχάνω τινός**=τυγχάνω τινός=λαμβάνω κάτι, συμμετέχω σὲ κάτι (τοιοῦτων καὶ τοσοῦτων **ἔλαχε τιμών**).—3. Ὡς δικανικός ὅρος **λαγχάνω δίκην** (τινὶ ἢ πρὸς τινα)=λαμβάνω τὴν ἄδειαν νὰ παρουσιάσω ἀγωγήν ἐναντίον κάποιου, ἐγκαλῶ τινα εἰς δίκην (λέγεται καὶ **λήξειν ποιοῦμαι τινι** καὶ παθ. **λήξεις, γίγνεται μοι**).

λακτίζω=κλωτσῶ.—ΔΟΡ **ἐλάκτισα**, παθ. ΔΟΡ **ἐλακτίσθην**.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μγν.—Παράγωγα: **λάκτισμα**.

λακωνίζω=μιμοῦμαι τοὺς Λάκωνας || συμπαθῶ ἢ ἀκολουθῶ τὴν πολιτικὴν τῶν Λακεδαιμονίων || εἶμαι ὀλιγόλογος ὅπως οἱ Λάκωνες.—ΜΕΛ **λακωνιῶ**, ΔΟΡ **ἐλακώνισα**.—Τὰ ἄλλα μγν.

λαλῶ [-έω]=ὀμιλῶ, φλυαρῶ.—ΠΡΤ **ἐλάλουν**, [ΜΕΛ **λαλήσω**], ΔΟΡ **ἐλάλησα**, ΠΡΚ [ἐκ-]**λελάληκα**.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μγν. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *λάλησις, λάλημα, λαλητός (περι-λάλητος) κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *λάλος* (=φλύαρος), ἔξ οὗ καὶ *λαλιά*.

λαμβάνω, ΠΡΤ *ἐλάμβανον*, μέσ. ΜΕΛ με ἐνεοργ. σημ. *λήνομαι* (=θά λάβω), ΑΟΡ β' *ἔλαβον*, ΠΡΚ *εἴληφα*, ΥΠΡ *εἰλήφειν* καὶ *εἰληφώς ἦν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. **λαμβάνομαι**, ΠΡΤ *ἐλαμβανόμην*, [ὁ μέσος ΜΕΛ *λήνομαι* ἔχει ἐνεοργ. σημ. = θά λάβω], μέσος ΑΟΡ β' *εἰλαβόμην*, παθ. ΜΕΛ *ληφθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐλήφθην*, ΠΡΚ *εἴλημμαι*, ΥΠΡ *εἰλήμμην* καὶ *εἰλημμένος ἦν*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : θέμα *ληβ-* καὶ *λαβ-*. Τὸ ἐνεστωτ. θέμα με τὸ πρόσφυμα *-αν-* [λαβ-άν-ω] καὶ με τὸ πρόσφυμα *ν* πρὸ τοῦ χαρακτηριστοῦ *β* [= λαβ-άν-ω] = *λαμβάν-ω*. Ἀπὸ τὸ θέμα *λαβ-* καὶ ὁ ἀόρ. β' *ἔ-λαβ-ον*, *ἔ-λαβ-όμην*. Οἱ ἄλλοι χρόνοι ἀπὸ τὸ θέμα *ληβ-*: *λήβ-σομαι* = *λήνομαι*, *ληβ-θήσομαι* = *ληφθήσομαι*, *ἐ-λήβ-θην* = *ἐλήφθην*, πρκ. *εἰ-ληφ-α*, καὶ τὰ παράγωγα: *λήβ-σις* = *λήσις*, *λήβ-μα* = *λήμμα*, *λήβ-της* = *λήπις* κλπ. — Ὁ ἀναδιπλασιασμός με *ει*, διότι ὑπῆρχεν ἀρχικόν θέμα *ολαβ-*, *οληβ-*, ἔξ οὗ *σέ-οληφ-α* [= *σέλληφα*] = *εἰ-ληφα*, παθητ. *εἰληφ-μαι* = *εἰλημμαι*, *εἰληφ-σαι* = *εἰλησαι*, *εἰληφται* = *εἰληται*, πληθ. *εἰλήφ-μεθα* = *εἰλήμμεθα*, *εἰληφθε*, *εἰλημμένοι εἰσί(ν)*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : — 1. (ἀπὸ τὸ θέμα *λαβ-*): *λαβή* (παραλαβή, χειρο-λαβή κ. ἄ.), *λαβίς*(-ίδος), τὸ β' συνθετικόν *-λάβος* (*ἐργο-λάβος* = ἐργολήπις, ἔξ οὗ *ἐργολαβία* καὶ ῥ. *ἐργολαβέω-ω*, κ. ἄ.). — 2. (ἀπὸ τὸ θέμα *ληβ-*): *λήπις* (ἀνάληπις, ἀντίληπις, κατάληπις, μετάληπις, περιλήπις, πρόληπις, πρόσληπις, σύλληπις, ὑπόληπις), *λήμμα* (=ἐκεῖνο πού λαμβάνει κανεῖς), *λήπις* (παρα-λήπις), *ληπτὸς* (ἀντιληπτὸς, καταληπτὸς, ἀκατάλητος, ἀσύλληπτος), *λήπτωρ* (ἀντιλήπτωρ = προστάτης), *ληπτέος* (προσληπτέος, συλληπτέος) κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : με τὰς προθέσεις *ἀνά, ἀντί, ἀπό, διά, ἐκ, ἐπί, κατά, μετά, παρά, περί, πρό, πρόσ, σὺν* [=συν-], *ὑπό* καὶ με δύο προθέσεις: *ἐπαρ-, συμπαρ-, προκατ-* κ. ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ : *αἰρέω-ω* (=συλλαμβάνω), *δέχομαι, δανείζομαι* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ : — 1. με αἰτία. *λαμβάνω τι*. — 2. με γενικήν κυρίως τὸ μέσον *λαμβάνομαί τινος* = πιάνομαι ἀπὸ κάτι, πιάνω κάτι. — 3. Συχνά τὸ κατ' αἰτιατικὴν ἀντικείμενον ἔχει καὶ κατηγορούμενον (σύνταξις με δύο αἰτιατικός): *ἔλαβεν αὐτὸν ἡμιθανῆ* ἢ ἀκολουθεῖται ἀπὸ κατηγορ. μετοχὴν: *κατέλαβεν αὐτοὺς κοιμωμένους*. ● Ὡς δικανικὸς ὄρος τὸ *δίκην λαμβάνω παρά τινος* σημαίνει = τιμωρῶ κάποιον (παθητ. τὸ *δίκην δίδωμί τι* = τιμωροῦμαι ὑπὸ τινος).

λαμπρύνω : μόνον ὁ Ἐνεστώς. — Μέσ. καὶ Παθ. **λαμπρύνομαι**, ΠΡΤ *ἐλαμπρυνόμην*. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

λάμπω, ΠΡΤ *ἔλαμπον*, [ΜΕΛ *λάμψω*], ΑΟΡ *ἔλαμψα*. Παθ. **λάμπομαι**. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *λαμπτήρ, λαμπάς, λαμπρός* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ συνήθως: [ἐπι-, ἀνα-, κατα-, δια-, ἀντι-, ὑπο-, προσ-] *λάμπω*.

λανθάνω=διαφεύγω την προσοχήν τινος, μένω άγνωστος, άπαρατήρητος.—Καί έτερος τύπος, σπανιώτ. λήθω.—ΠΡΤ **ελάνθανον**, ΜΕΛ **λήσω**, ΑΟΡ β' **έλαθον**, ΠΡΚ **λέληθα**, ΥΠΡ **έλελήθειν**. ● Μέσον (άποθετικόν) πάντοτε σύνθετον: **έπι-λανθάνομαι**=λησιμονώ, ΠΡΤ **έπ-ελανθανόμην**, μέσ. ΜΕΛ **έπι-λήσομαι**, [μέσ. ΑΟΡ α' **έλησάμην**, παθ. ΜΕΛ **έπι-λησιθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **έπ-ελήσθην**], μέσος ΑΟΡ β' **έπ-ελαθόμην**, ΠΡΚ **έπι-λέλησμαι**, ΥΠΡ **έπ-ελελήσμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα ληθ- και λαθ-. Το ένεστωτ. θέμα με το πρόσφμα -αν- [λαθ-άν-ω] και με το πρόσφμα ν πρό του χαρακτηρισθ = **λανθάν-άω** (πρβλ. ό. λαμβάνω, μαθάνω κ.τ.ό.). Από το θέμα λαθ- και ό άορ. β' **έ-λαθ-ον**, [έπ-ε-λαθ-όμην. Οί άλλοι χρόνοι από το θέμα ληθ-: μέλλ. λήθ-σω=**λήσω**, πρκ. **λέ-ληθ-α**, μέσος **λέ-ληθ-μαι**=**λέλησμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ:—1. (άπό το θέμα λαθ-): **λάθος**, **αλάθης**, **βιβλιο-λάθας**, **έπίρρ. λάθρα** (έξ ού επίθ. **λαθραίος**, **έπίρρ. λαθραίως**).—2. (άπό το θέμα ληθ-): **λήθη**, **λήθαργος**, **άληθής**, [λήθ-μων=**λήσμων**, έξ ού **λημοσύνη** [και νεοελλ. ό. **λημοσώ**], σύνθ. **έπι-λήσμων**, [ληθ-τός=***λητός**, έξ ού] **άληθτος** και **άνεπί-λητος**=άλησιμόνητος (ό **άληστον μήμης**), κ. ά.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: το ένεστωτ. συχνά με την **διά** (**δια-λανθάνω**).—Το μέσον πάντοτε με την **έπι** (**έπι-λανθάνομαι**): σπανίως και με την **έξ**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—Το ένεστωτ. συντάσσεται:—1. με αίτιατ. (προσ.) **λανθάνει με** (=διαφεύγει την προσοχήν μου) ή με δύο αίτιατ. **έλαθέ σε τούτο** (=σοϋ διέφυγεν τούτο).—2. με αίτιατ. (προσ.) και με είδ. πρότασιν: **λέληθές σε ότι...** (=σοϋ διέφυγεν ότι...), ή με πλαγιαν έρωτηματ. πρότασιν: **λανθάνει σε όπως...** (=σοϋ διαφεύγει, δέν ξέρεις πώς νά...).—3. με αίτιατ. (προσ.) και με κατηγορημ. μετοχήν: **οί πολέμοι έλαθον αυτούς παραγενόμενοι** (=διέφυγον την προσοχήν των πλησιάζαντες, διέφυγε την προσοχήν των ότι έπλησίασαν, έπλησίασαν χωρίς νά γίνουν αντίληπτοί). ● Με κατηγορημ. μετοχήν: **έλαθεν άπιών** (=διέφυγε την προσοχήν, δέν έγινεν αντίληπτος ότι άπήλθε), **τό έν Θεϊαλίε σιγάτεμα έλάνθανε τρεφόμενον** (=διέφευγε την προσοχήν, έμενεν άπαρατήρητον ότι έτρέφετο). "Όταν το ό. **λανθάνω** συντάσσεται με κατηγορημ. μετοχήν, ή μετάφρασις μας άποδίδει άκριβέστερα τό νόημα, άν άποδώσωμεν την μετοχήν με όημα και τό όημα με έπίρρημα: **έλαθεν άπιών**=λάθρα άπήλθε, **έλάνθανε τρεφόμενον**=λάθρα έτρέφετο.—Αυτό συμβαίνει εις τά ό. **λανθάνω**, **τυγχάνω**, **ούχομαι**, **φθάνω**, **διάγω**, **διαβιώ**, **διατελώ**, **διαγίνομαι** κ. ά., τά όποια, συντασσόμενα με κατηγορημ. μετοχήν, δύνανται ν' άποδοθούη με άνάλογον έπίρρημα ή έπιρρημ. φράσιν: **έλαθεν άπιών**=λάθρα (κουφίως) άπήλθε, **έτύγχανε ών**=τυχαίως, κατά τύχην ήτο (έτυχε νά είναι), **ώχετο άπιών**=ταχώς άπήλθε, **έφθημεν έλθόντες**=πρό όλίγου (μόλις) ήλθαμε, **διάγω ή διαβιώ ή διατελώ** κλπ. **πολεμών**=πάντοτε πολεμώ κτλ.

● Το μέσον με γενικήν: **έπι-λανθάνομαί τινος**=λησιμονώ κάποιον ή κάτι. Με γενικήν συντάσσονται όλα τα λήθης σημαντικά (**έπε-λαθόμην έμαντοϋ, μέμνησο τών φίλων**).—Ένίστε και τό μέσον συντάσσο

μέ κατηγορημ. μετοχήν (ἐπιλελήσμεθα γέροντες ὄντες=λησμονήσαμε ὅτι...)
ἢ μέ τελ. ἀπομφ. (ἐπελαθόμεθα εἰπεῖν=λησμονήσαμε νά...)

λατρεύω, ΑΟΡ **ἐλάτρευσα**.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

λαίνω=λειάινω, κάμνω κἀτί λειῶν.—ΠΡΤ [ἐξ-]**ἐλάεινον**, ΑΟΡ **ἐλέανα** [-ᾶνα]. ● Παθ. **λαίνομαι**.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

Πρβλ. κατωτέρω ἐτυμολογικάς σημειώσεις ὁ. *λεγιατῶ*.

λέγω=λέγω, ὁμιλῶ (ἄλλο εἶναι τὸ συνήθως σύνθ. [συλ-]**λέγω**, ὅπερ ἰδὲ κατωτέρω).—ΠΡΤ **ἔλεγον**, ΜΕΛ **λέξω** καὶ **ἐρῶ**, ΑΟΡ **ἔλεξα** καὶ **εἶπα**, ΑΟΡ β' **εἶπον**, ΠΡΚ **εἶρηκα** [καὶ μτγν. *λέλεχα*], ΥΠΡ **εἰρήκειν** καὶ **εἰρηκῶς ἦν**. ● Παθ. **λέγομαι**, ΠΡΤ **ἐλεγόμην**, [μέσ. ΜΕΛ *λέξομαι*, μτγν.], παθ. ΜΕΛ **ῥηθήσομαι** καὶ **λεχθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἔροθήην** καὶ **ἐλέχθην**, ΠΡΚ **εἶρημαι** ἢ περιφρ. **εἰρημένος εἰμί** καὶ **λέλεγμαι**, ΥΠΡ **εἰρήμην** ἢ **εἰρημένος ἦν**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ὁ. εἶναι ἐ λ λ ε ι π τ ι ζ ὀ ν, ἦτοι δὲν σχηματίζει ὅλους τοὺς χρόνους ἀπὸ τὸ ἴδιο ῥηματικὸν θέμα· δανεῖζεται ὁμοῦ χρόνους, πὸν σχηματίζονται ἀπὸ ἄλλα συνώνυμα ῥήματα ἢ συγγενικά ῥηματικά θέματα (πρβλ. *ἀγορεύω*, *ὀρῶ*, *αἰρῶ*, *ἐοθίω*, *ζῶ*, *τρέχω*, *φέρω* κ. ἄ.). Ἔτσι καὶ τοῦ ἀνωτέρω ὁ. *λέγω* οἱ χρόνοι σχηματίζονται ἀπὸ τὰ ἐξῆς θέματα: ● 1ον ΘΕΜΑ: *λεγ-*, ἐξ οὗ *λέγ-σω*=*λέξω*, *ἐ-λεγ-σα*=*ἔλεξα*, *λεγ-θήσομαι*=*λεχθήσομαι* κλπ., παράγωγα: *λέγ-σις*=*λέξις*, *λόγ-ος*, *λεγ-τός*=*λεκτός* κλπ. ● 2ον ΘΕΜΑ: *Ἔεπ-* (πρβλ. *ἔπ-ος*=*λόγος*, ἀφήγησις, ἐξ οὗ ὁ ἀόρ. β' *ἔ-Ἔεπ-ον*=*ἔ-επ-ον*=*εἶπον*). ● 3ον ΘΕΜΑ: *Ἔερ-* (λατιν. *ver-bum*=*λόγος*) καὶ συγκεκομημένον *Ἔρε-* καὶ *Ἔρη-*. Ἀπὸ τὸ *Ἔερ-* (μέ τὸ πρόσφωνα *ε*) *Ἔερε-* ὁ μέλλον *Ἔερέ-σω*=*ἔρέ(σ)ω*=*ἔρώ-ω*. Ὁ παραιοίμ. *Ἔε-Ἔερε-κα*=*ἔ-ἔρε-κα*=*εἶρηκα*, *Ἔε-Ἔερε-μαι*=*ἔ-ἔρε-μαι*=*εἶρημαι*, ὁ παθ. μέλλ. *Ἔρη-θήσομαι*=*ῥηθήσομαι*, ὁ παθ. ἀόρ. *ἔ-Ἔρη-θήην*=*ἔροθήην* κτλ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ:—1. (ἀπὸ θ. *λεγ-*): *λόγος*, [*λέγ-σις*=] *λέξις*, [*λεγ-τός*=] *λεκτός*, *μωρόλεκτος*, *ἀντίλεκτος*, *ἀναντίλεκτος* (ἐξ οὗ ἐπίρρ. *ἀναντιλέκτως*=*ἀναντιρρητῶς*), *λεκτικός* (διαλεκτικός, διαλεκτική), *λεκτέον*.—2. (ἀπὸ θέμα *Ἔεπ-*): *ἔπος*, *εὐεπής*, *καλλιεπής* (ἐξ οὗ *καλλιέπεια*).—3. (ἀπὸ θ. *Ἔρη-*): *ῥήσις* (ἀντιρρησις, πρόρρησις), *ῥήμα*, *ῥητός*, *ἄρρητος*, *ἀπόρρητος*, *ῥητιόν*, *ῥητέον*, *ῥήτωρ*, *ῥήτρα*, ἐπίρρ. *διαρρηθήην* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μέ τὰς προθέσεις *ἀμφί*, *ἀντί*, *ἐπί*, *κατά*, *πρό*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀγορεύω*, *λαλῶ*, *φημί*, *φθέγγομαι*, *φράζω* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μέ αἰτιατ. *λέγω τι*.—2. μέ αἰτ. καὶ δοτ. *λέγω τινί τι*. 3. μέ εἰδικὴν πρότασιν (*λέγω ὅτι...*, *ἔλεγον ὡς...*) ἢ μέ εἰδ. ἀπομφ.—4. μέ ἐμπροθ. προσδιορισμούς *λέγω περὶ τινος* ἢ *ὑπὲρ τινος* ἢ *κατὰ τινος* κλπ.

ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΦΡΑΣΕΙΣ: *εὖ λέγω τινά*=*εὐλόγῳ τινά*=*ἐπιανῶ κάποιον*
κακῶς λέγω τινά=*κακολογῶ τινά* (ὡς παθητικά αὐτῶν χρησιμοποιοῦνται

τὰ εὐ ἀκούω ὑπό τινος=εὐλογοῦμαι ὑπό τινος=ἐπαινοῦμαι κακῶς ἀκούω ὑπό τινος=κακολογοῦμαι ὑπό τινος).

-λέγω=συλλέγω, συναθροίζω.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πέζογο. πάντοτε σύνθετον (μὲ τὰς προθ. ἀπό, ἐκ, ἐπί, κατά κ. ἄ., καὶ κυρίως μὲ τὴν σύν): **συλ-λέγω**, ΠΡΤ **συν-έλεγον**, ΜΕΛ **συλ-λέξω**, ΛΟΡ **συν-έλεξα**, ΠΡΚ **συν-είλοχα**. ● Μέσον καὶ Παθ. **συλ-λέγομαι**, ΠΡΤ **συν-ελεγόμην**, μέσ. ΜΕΛ **συλ-λέξομαι**, μέσ. ΛΟΡ **συν-ελεξάμην**, [παθ. ΜΕΛ α' **συλ-λεχθήσομαι**] καὶ παθ. ΜΕΛ β' **συλ-λεγήσομαι**, παθ. ΛΟΡ α' **συν-ελέχθην** καὶ παθ. ΛΟΡ β' **συν-ελέγην**, ΠΡΚ **συν-είλεγμα** (τοῦ ἐκλέγω καὶ ἐπιλέγω ἀπαντᾷ καὶ παθ. ΠΡΚ **ἐκ-λέλεγμα**, **ἐπι-λέλεγμα**), ΥΠΡ **συνειλεγμένος ἦν ἢ ἐκλελεγμένος ἦν**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **λεγ-** (=λογ-). Ὁ ἀναδιπλασιασμός μὲ **ει** (εἰ-λογα=εἴλοχα) κατ' ἀνάλογίαν πρὸς τὰ **εἴληφα**, **εἴμασται** κλπ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **συλλογή**, ἐκλογή, ἐπιλογή, διαλογή κλπ., **συλλογεύς**, **ἐκλογεὺς** κλπ., **σύλλογος**, **κατάλογος**, **συλλεκτός**, **ἐκλεκτός**, **ἐπιλεκτός**, **συλλεκτέος**, **ἐκλεκτέος**, **καταλεκτέος**, **λογάς** (γεν. -άδος).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀγείρω, ἀθροίζω, ἀλλίζω, συνάγω.

ληλατῶ [-έω], ΠΡΤ **ἐλεηλάτουν**, ΜΕΛ **ληλατήσω**, ΛΟΡ **ἐλεηλάτησα**.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὴν φράσιν **λείαν ἐλαίνω** τὸ σύνθ. ***ληλάτης**, ἐξ οὗ **ληλασία** καὶ παρασύνθ. ῥ. **ληλατέω-ῶ**. Διὰ τὸ β' συνθετικὸν **-ηλάτης** βλ. ῥ. **εἰαίνω**. Τὸ α' συνθετικὸν **λεία** χάνει τὸ **ι**, ὅπως καὶ τὸ ἐπίθ. **λείος** εἰς τὸ ῥ. **λεαίνω**=ἀντὶ **λείαίνω** (ἐκ τοῦ **λείος**) πρβλ. καὶ σημειώσεις ῥ. **ἐπηροάζω**. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **λήζομαι**, **δηῶ** κ. ἄ.—περιφρ. **λείαν ἄγω**, **λείαν ποιοῦμαι**.

λείπω=ἐγκαταλείπω, ἀφίγω.—ΠΡΤ **ἔλειπον**, ΜΕΛ **λείψω**, [ΛΟΡ α' **ἔλειψα**, μτγν.], ΛΟΡ β' **ἔλιπον**, ΠΡΚ β' **λέλοιπα**, ΥΠΡ **ἐλελοίπειν**.

● Μέσ. καὶ Παθ. **λείπομαι**, ΠΡΤ **ἐλειπόμην**, μέσ. ΜΕΛ **-λείψομαι**, μέσ. ΛΟΡ β' **-ἐλιπόμην**, παθ. ΜΕΛ **-λειφθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **ἐλειφθην**, ΠΡΚ **λέλειμμα**, ΥΠΡ **ἐλελείμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **λειπ-** (=λοιπ- κάποτε) καὶ **λιπ-**. ● Ἀπὸ τὸ θ. **λειπ-** ὁ ἔνεστ., ὁ πρτ., ὁ μέλλων (**λείπ-σω**=**λείψω**, **λείψομαι**), ὁ μτγν. ἀόρ. α' (ἔ-λειπ-σα=ἔλειψα), ὁ παθ. μέλλ. (**λειπ-θήσομαι**=**λειφθήσομαι**), ὁ παθ. ἀόρ. (ἔ-λείπ-θην=**ἐλειφθην**, **ἐγκαταλείφθην**), ὁ παθ. πρκ. (**λέ-λειπ-μαι**=**λέ-λειμμα**, μτγ. **ἐγκαταλειμμένος**) καὶ πολλὰ παράγωγα. ● Ἀπὸ τὸ θ. **λοιπ-** ὁ ἔνεργ. πρκ. β' **λέ-λοιπ-α** καὶ τὰ παράγωγα **λοιπός**, **ὑπόλοιπον** κτλ.

● Ἀπὸ τὸ θ. **λιπ-** ὁ ἀόρ. β' (ἔ-λιπ-ον, **ἐ-λιπ-όμην**) καὶ πολλὰ παράγωγα (**ἐλ-λιπ-ής**, **λιπο-τάκτης** κ. ἄ.). Ἀπὸ τὸ ἴδιο θέμα **λιπ-**, μὲ τὸ πρόσφωνα **-αν-** [***λιπ-άνω**] καὶ μὲ τὴν προσθήκην ἑνὸς **ν** πρὸ τοῦ χαρακτήρος (πρβλ. ῥ.

λανθάνω, λαμβάνω κ.ἄ.), σχηματίζεται τὸ ῥ. [*λινπάνω=] **λιμπάνω** (πάντοτε σύνθετον: *κατα-λιμπάνω*=ἐγκαταλείπω).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ:—1 (ἀπὸ θ. *λειπ-*): **λείψις**, ἔλλειψις, ἔκλειψις, παράλειψις, **λείμμα**, διάλειμμα, ἔλλειμμα, ὑπόλειμμα, [***λειπτός**, ἐξ οὗ] ἀδιάλειπτος (ᾔθεν καὶ ἐπίρρ. ἀδιαλείπτως), **λειπτέος**, ἐγκαταλειπτέος, παραλειπτέος, **λείψανον**.—2 (ἀπὸ θ. *λοιπ-*): **λοιπός**, ὑπόλοιπον, **λοῖσθος** καὶ **λοῖσθιος** (ἔσχατος, ὕστατος).—3 (ἀπὸ θ. *λιπ-*): **ἐλ-λιπής** καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ σύνθετα ποὺ ἔχουν παράγωγον τοῦ ῥ. *λείπω* ὡς ἀ' συνθετικόν: **λιπο-τάκης** (*λιποταξία*), **λιπόφυχος** (*λιποφυχία* καὶ ῥ. *λιποφυχῶ*), **λιπόθυμος** (*λιποθυμία*), **λιπόσαρκος** (=ἰσχνός, κοκκαλιάρης), **λιπόντεως** (=ὁ ἐγκαταλείψας τὴν ναῦν), **λιπόστρατος**, **λιπομαρτυρία** κ. ἄ. (Ἐλάχιστα ἔχουν ἀπὸ τὸ θ. *λειπ-* τὸ ἀ' συνθετικόν: *λειψυδρία*, *λειψανδρία* κλπ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό*, *διά*, *ἐκ*, *ἐν* (*ἐλ-λείπω*), *ἐπί*, *κατά*, *παρά*, *περί*, *πρό*, *ὑπό* καὶ μὲ δύο προθέσεις *ἐγκατα-*, *συγκατα-* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. τὸ ἕνεργ. μὲ αἰτιατ. **λείπω τι** ἢ **λείπω τινά**=ἐγκαταλείπω κάτι ἢ κάποιον.—2. τὸ μέσον μὲ γενικήν: **λείπομαι τινος**=ὑπολείπομαι, εἶμαι κατώτερος ἀπὸ κάποιον.

λειτουργῶ [-έω] καὶ ἀρχαιοτ. τύπος **λητουργῶ**=εἶμαι δημόσιος λειτουργός, ἐκτελῶ δημόσιον ὑπὸύργημα δαπανῶν ἐξ ἰδίων || ἱεροουργῶ.—ΠΡΤ **ἐλειτούργουν** (ἢ *ἐλη*—), ΜΕΛ **λειτουργήσω** (ἢ *λη*—), ΛΟΡ **ἐλειτούργησα** (ἢ *ἐλη*—), ΠΡΚ **λελειτούργηκα** (ἢ *λελη*—).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *λειτούργημα*, *ἀλειτούργητος* (ἢ *ἀλη*—) κ. ἄ.

λευκῶ [-όω]=κάμνω κάτι λευκόν, ἀσπρίζω.—ΛΟΡ **ἐλεύκωσα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. [*λευκοῦμαι*], ΠΡΤ **ἐλευκούμην**, [παθ. ΛΟΡ *ἐλευκώθη*], παθ. ΠΡΚ **λελεύκωμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *λεύκωσις*, *λεύκωμα*.

λευχειμονῶ [-έω]=φορῶ λευκὰ ἱμάτια.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. **λευχέμων**=ἀ' συνθετικὸν **λευκός**+β' συνθ. **εἶμα** (=ἱμάτιον' βλ. ῥ. *ἀμφιέννυμι*). Ἄντιθ. *μελανέμων* καὶ ῥ. *μελανειμονῶ*.

λεύω (=λιθοβολῶ) καὶ σύνθ. **κατα-λεύω**=φονεύω διὰ λιθοβολισμοῦ.—ΠΡΤ **κατέλενον**, [ΜΕΛ *καταλεύσω*], ΛΟΡ **κατέλευσα**. ● Παθητ. μόνον ὁ παθ. ΜΕΛ **κατα-λευσθήσομαι** καὶ ὁ παθ. ΛΟΡ **κατ-ελεύσθη**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *κατάλευσις*, *λευσμός*, *λευστήρ*, *λευστός*, *λιθόλευστος*.

λήγω=τελειώνω.—ΠΡΤ **ἔληγον**, ΜΕΛ **λήξω**, ΛΟΡ **ἔληξα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *λήξις*, *κατάληξις*, *ἄ-ληκτος*, *ἀκατάληκτος*, [*λήξι-πρόσθεσμος*].

λήξομαι=ληστεύω.—Μέσον ἀποθετικόν.—ΠΡΤ *ἐληξόμην*, [μέσ. μελ *λήσομαι*], μέσ. ΑΟΡ *ἐληξάμην*, [ΠΡΚ με παθ. σημ. *λέληξομαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ οὖσ. *λεία* (=λάφυρον) ἔχει ἐπικόν τύπον *ληϊς*, γεν. *ληϊδ-ος*, ἐξ οὗ ῥ. *ληϊδ-ομαι*=*ληϊζομαι* (ποιητ. καὶ μεγν.)=*λήξομαι* (ἀττ).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ληστής* (ἐξ οὗ ῥ. *ληστεύω*), *ληστήριον* (=συμμορία ληστῶν).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δηῶ*, *λεηλατῶ*, *ληστεύω*, *λυμῖνομαι* κ. ἄ.

λήθω: βλέπε ἀνωτέρω ῥ. *λανθάνω*.

ληρῶ [-έω]=ὀμιλῶ ἢ φέρομαι ἀνοήτως, φλυαρῶ.—ΠΡΤ *ἐλήρουν*, ΑΟΡ *-ἐλήρησα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *λήρημα*, *παραλήρημα*, *λήρησις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *δ λήρος* = ἀνοησία, ματαιολογία.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀδολεσχῶ*, *γίναρῶ*, *λήρους λέγω*, *λήρός εἰμι*.

ληστεύω, ΠΡΤ *ἐλήστευον*, [τὰ ἄλλα μεγν.: *ληστεύσω*, *ἐλήστευσα* κλπ.].

● Παθ. *ληστεύομαι*, ΠΡΤ *ἐληστευόμην*, [τὰ ἄλλα μεγν.: *ληστευθήσομαι*, *ἐληστεύθην* κλπ.].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: βλ. ῥ. *λήζομαι*.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ληστεία*.

λιμοκτονῶ [-έω]=φονεύω διὰ λιμοῦ, καταδικάζω εἰς τὸν ἐκ πείνης θάνατον.—Μόνον ὁ ἔνεργ. ἔνεστώς. Τὰ ἄλλα μεγν., ὅπως καὶ τὸ Παθ. *λιμοκτονούμαι* (=ἀποθνήσκω ἐκ πείνης).

λιμπάνω=ἐγκαταλείπω.—Πάντοτε σύνθετον: *καταλιμπάνω* [μεγν. καὶ *ἐγκαταλιμπάνω*] καὶ μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: βλέπε εἰς τὰς σημειώσεις τοῦ ῥ. *λείπω*.

λιπαρῶ [-έω]=ἐκλιπαρῶ, παρακαλῶ.—ΠΡΤ *ἐλιπάρουν*, μελ *λιπαρήσω*, [ΑΟΡ *ἐλιπάρησα*]. ● Παθ. *λιπαροῦμαι*.

λιποψυχῶ [-έω]=λιποθυμῶ.—Μόνον ὁ ΑΟΡ *ἐλιποψύχησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: βλέπε σημειώσεις ῥ. *λείπω*.

λιτανεύω=παρακαλῶ, καθικετεύω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

λογίζομαι:—1. (ὡς μέσον) = λογαριάζω, ὑπολογίζω, σκέπτομαι || 2. (ὡς παθητ.)=θεωροῦμαι.—ΠΡΤ *ἐλογιζόμην*, μέσ. μελ *λογοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐλογισάμην*, [παθ. μελ *λογισθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐλογίσθην*, ΠΡΚ *λελόγισμαι*.

→

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : λογισμός, λογιστής, αλόγιστος, λογιστέον κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : με τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, διά, κατά, παρά, σὺν [=συλ-], κ. ἄ.

λοιδορῶ [-έω] = κακολογῶ, ὑβρίζω.—ΠΡΤ **ἐλοιδόρουν**, ΜΕΛ **λοιδορήσω**, ΑΟΡ **ἐλοιδορήσα**, ΠΡΚ **λελοιδόρηκα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **λοιδοροῦμαι**, ΠΡΤ **ἐλοιδορούμην**, μέσ. ΜΕΛ **λοιδορήσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐλοιδορησάμην**, [παθ. ΜΕΛ **λοιδορηθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἐλοιδορήθην** (μὲ σημ. μέσ. καὶ παθ.), ΠΡΚ **λελοιδορήμαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ποιητ. καὶ μγν. ἐπίθ. **λοιδορος** (εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. σύνθ. **φιλολοιδορος**=φιλοκατήγορος, κακολόγος). Ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **λοιδορος** τὸ οὐσ. **λοιδορία** καὶ τὸ ῥ. **λοιδορέω-ῶ**, ἔξ οὗ ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **λοιδορησις**, **λοιδορήμα**, **λοιδορητέον**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ : **λοιδορῶ τινα**. Τὸ μέσον **λοιδοροῦμαι τινα**=λοιδορῶ τινα.

λούω=λούζω.—[ΠΡΤ **ἔλουν**, ΜΕΛ **λούσω**, ΑΟΡ **ἔλουσα**]. ● Μέσον [λούομαι καὶ] **λούμαι**, ΠΡΤ **ἐλούμην**, μέσ. ΜΕΛ **λούσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐλουσάμην**, [παθ. ΑΟΡ **ἐλούθην** καὶ **ἐλούσθην**], ΠΡΚ **λέλουμαι** [καὶ **λέλουσμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **λουῖσις**, **λουτήρ**, **λουτρόν**, **λουτρόν** (-ῶνος).

λοχῶ [-άω] = ἐλλοχῶ, ἐνεδρεῶ. — ΑΟΡ **ἐλόχησα**. Καὶ σύνθετον μὲ τὴν προθ. **ἐν** : **ἐλλοχάω-ῶ**.

λυμαίνομαι = βλάπτω, καταστρέφω.—(Ἀποθετ. μέσον καὶ σπανίως παθητ.).—ΠΡΤ **ἐλυμαινόμην**, μέσ. ΜΕΛ **λυμανοῦμαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐλυμηνάμην**, παθ. ΑΟΡ (μὲ παθ. σημ.) **ἐλυμάνθην**, ΠΡΚ (μὲ ἐνεργ. καὶ παθ. σημ.) **λελύμασμαι**, [ΥΠΡ **ἐλελυμάσμην**].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. **λύμη** (=κακοποίησης, βλάβη), ἔξ οὗ καὶ **λυμῶν** (=καταστροφεύς).—ΣΥΝΘΕΤΟΝ : με τὰς προθ. **διὰ** καὶ **κατά**. Ποιητ. **ἀπο-λυμαίνομαι**=ἀποκαθαίρομαι. Μγν. τὸ ἐνεργ. [ἀπο-]λυμαίνω.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ : [ἀπο]λύμανσις, **λυμαντής** (ἔξ οὗ **λυμαντικός**), **λυμαντήρ** (ἔξ οὗ **λυμαντήριος**).

λυπῶ [-έω] = προσενῶ λύπην, ἐνοχλῶ.—ΠΡΤ **ἐλύπουν**, ΜΕΛ **λυπήσω**, ΑΟΡ **ἐλύπησα**, ΠΡΚ **λελύπηκα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **λυποῦμαι**, ΠΡΤ **ἐλυπούμην**, μέσ. ΜΕΛ **λυπήσομαι**, [παθ. ΜΕΛ **λυπηθήσομαι**], παθ. (μὲ σημ. μέσου) ΑΟΡ **ἐλυπήθην**, ΠΡΚ **λελύπημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **ἀλύπητος**, ἐπίρρ. **ἀλυπότης**, **ἄξιολύπητος**, **λυπητέον**.

λυσιτελῶ [-έω] = ὠφελῶ.—ΠΡΤ **ἐλυσιτέλουν**, ΜΕΛ **λυσιτελήσω**, ΑΟΡ **ἐλυσιτέλησα**. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *λυσιτελής*, τοῦ ὁποίου τὸ α' συνθετικὸν ἐκ τοῦ ῥ. *λύω* καὶ β' συνθετικὸν ἢ λ. *τέλος* (=ἔξοδα). Κατὰ ταῦτα, ἡ πρώτη σημασία τοῦ *λυσιτελής*=ὁ πληρώων τὰ ἔξοδα· ἔπειτα=ὁ χρήσιμος, ὁ ὠφέλιμος. Ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *λυσιτελής* τὸ οὖσ. *λυσιτέλεια* (=ὠφέλεια, κέρδος). Ἀπὸ τὸ ῥ. *λυσιτελῶ* παράγωγον (ἐκ τῆς μτχ.) τὸ ἐπίρρ. *λυσιτελοῦντως*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δόννημι, ὠφελῶ*.—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *λυσιτελῶ τινα*.

λυτρῶ [-όω]=λυτρώνω, ἀπαλλάσσω κάποιον διὰ λύτρων.—ΠΡΤ *ἐλύτρου*, [ΜΕΛ *λυτρῶσω*], ΑΟΡ *ἐλύτρωσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *λυτροῦμαι*, [μέσ. ΜΕΛ *λυτρῶσομαι*], μέσ. ΑΟΡ *ἐλυτρώσασθην*, [παθ. ΜΕΛ *λυτρωθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐλυτρώσθην*, ΠΡΚ *λελύτρωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπο]λύτρωσις, *λυτρωτής* (ἐξ οὗ *λυτρωτικός*) κ. ἄ.

λυττώ [-άω]=λυσσάω, πάσχω ἀπὸ λύσαν.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Τὰ ἄλλα μτγν.

λύω [ῶ], ΠΡΤ *ἔλυον*, ΜΕΛ *λύσω*, ΑΟΡ *ἔλυσα* [ῶ], ΠΡΚ *λέλυκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *λύομαι*, ΠΡΤ *ἐλύομην*, μέσ. ΜΕΛ *λύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐλυσάμην*, παθ. ΜΕΛ *λυθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐλύθην*, ΠΡΚ *λέλυμαι*, ΥΠΡ *ἐλελύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀνά, διά-, κατά-]λύσις, [κατά-]λύμα, *λύτης* καὶ *λυτήρ* (ἐξ οὗ [ἀπο-]λυτήριος), *λύτρον* (ἐξ οὗ ῥ. *λυτρώ-ω*), *λυτὸς* (ἐξ οὗ ἄλυτος κλπ.). ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀνά, ἀπό, διά, ἐκ, ἐπί, κατά, παρά, ὑπό καὶ μὲ δύο προθ. *συγκατα-*, *προκατα-* κ. ἄ. Τὸ σύνθ. *καταλύω* ὡς μτβτ.=καταργῶ, ὡς ἀμτβ.=σταθμεύω, εὐρίσκω κατάλυμα, διαμένω.

λωβῶμαι [-άομαι]=κακομεταχειρίζομαι, ὑβρίζω, λυμαίνομαι.—[ΠΡΤ *ἐλωβῶμην*], μέσ. ΜΕΛ *λωβήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐλωβησάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐλωβήθην*, παθ. ΠΡΚ *λελώβημαι*, [ΥΠΡ *ἐλελωβήμην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *λώβη* (=κακοποίησης, ἀτίμωσης).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *λωβήτος* (ἐξ οὗ *ἀλώβητος*), *λωβητής*, *λώβημα*, *λώβησις*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *βλάπτω, λυμαίνομαι* κ. ἄ.—*λώβη εἰμί τινος*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτ. *λωβῶμαί τινα*.—Μτγν. τὸ ἐνεργ. *λωβῶ τινα*.

λωποδυτῶ [-έω]=κλέπτω.—Μόνον ὁ Ἐν. καὶ ὁ ΠΡΤ *ἐλωποδύτουν*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. *λωποδύτης*: α' συνθετικὸν ὁ *λώπος* ἢ ἡ *λώπη* (=ίμάτιον) + β' συνθετικὸν παράγωγον τοῦ ῥ. *δύομαι*.

λωφῶ [-άω]=λουφάζω, ἡσυχάζω, καταπραΰνομαι.—[ΜΕΛ *λωφήσω*], ΑΟΡ *ἐλώφησα*, ΠΡΚ *λελώφηκα*.

M

μαγγανεύω=ἀπατῶ με μάγια, μαγεύω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μαγγανεία* (=μαγεία, ἀπάτη), *μαγγάνευμα*, *μαγγανευτής*.

μαίνω=κάμνω κάποιον νὰ μαίνεται, τὸν κάμνω μανιακόν, τὸν τρελαίνω.—Τὸ ἐνεργ. ποιητ. καὶ μτγν. [ΑΟΡ *ἔμνηα*, ΠΡΚ *μεμάνηκα*].

● Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον τὸ Μέσον **μαίνομαι** (=κατέχομαι ἀπὸ μανίαν, εἶμαι παράφρων), ΠΡΤ *ἐμαινόμεν*, [μέσ. ΜΕΛ *μανοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐμηνάμην*, παθ. ΜΕΛ β' *μανήσομαι*, παθ. ΑΟΡ β' *ἐμάνην* (με σημασ. μέσου=ἔξεμάνην), παθ. ΠΡΚ *μεμάνημαι* (ποιητ.) καὶ (ποιητ. καὶ μτγν.) ΠΡΚ β' *μέμνηα* (ἐνερογητικὸς με σημασίαν μέσου=εἶμαι τρελός)].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *μαν-*, ἐξ οὗ *μαν-ῖω*=μαίνω.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μανία*, *ἐμ-μανής*, *μάντις* (ἐξ οὗ ὁ *μαντεύομαι*), *μαινάς*.

μακαρίζω=θεωρῶ κάποιον μακάριον (=εὐτυχή), τὸν καλοτυγίζω.—

ΠΡΤ *ἐμακάριζον*, ΜΕΛ *μακαριῶ*, ΑΟΡ *ἐμακάρισα*. ● Παθ. *μακαρίζομαι*, ΠΡΤ *ἐμακαριζόμεν*, [παθ. ΜΕΛ *μακαρισθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐμακαρίσθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μακαριστός* (ἀξιομακάριστος), *μακαριστίος*, *μακαρισμός*.

μακρηγορῶ [-έω]=μακρολογῶ.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα μτγν.

μακρολογῶ [-έω]: εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐν. Τὰ ἄλλα μτγν.

μαλακίζομαι=ἐκθηλύνομαι, γίνομαι μαλθακός, ἀδυνατίζω.—ΠΡΤ *ἐμαλακίζομην*, μέσ. ΑΟΡ *ἐμαλακισάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐμαλακίσθην*.

Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ὁ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *μαλακός* (=ἐκεῖνος ποὺ μαλάσσεται, μαλθακός, νοθρός), ἐξ οὗ καὶ *μαλακία* (=μαλθακότης, νοθρότης). Τὸ αὐτὸ θέμα εἰς τὸ *μαλ-θ-ακός* καὶ *μ(α)λάκ-ς=μλάξ=βλάξ* (βλ. ὁ. *βλακείω*). Ἀπὸ τὸ *μαλακ-ός* τὰ ὁ. *μαλακ-ίζω* (μτγν.) καὶ *μαλακίζομαι*, *μαλακ-ίνω* καὶ *μαλάκ-ῖω=μαλάττω* ἢ *μαλάσσω*.

μαλακύνω:—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον τὸ **μαλακύνομαι**=γίνομαι μαλθακός, νοθρός.—Παράγωγον: **μαλάκνυσις**.

μαλάττω [ῆ-**σω**]=μαλάζω, μαλακώνω.—ΑΟΡ **ἐμάλαξα**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.—Βλ. σημειώσεις ὁ. **μαλακίζομαι**.

μαλθακίζομαι=γίνομαι μαλθακός.—Παθ. ΑΟΡ **ἐμαλθακίσθη**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.—Βλ. σημειώσεις ὁ. **μαλακίζομαι**.

μανθάνω=μαθαίνω.—ΠΡΤ **ἐμάνθανον**, μέσος (μὲ ἔνεργ. σημ.) ΜΕΛ **μαθήσομαι**, ΑΟΡ β' **ἔμαθον**, ΠΡΚ **μεμάθηκα**, ΥΠΡ **ἐμεμαθήκειν** καὶ **μεμαθηκώς ἦν**. ● Παθ. **μανθάνομαι** καὶ (μτγν.) παθ. μὲ ἔνεργ. σημασίαν ΠΡΚ **μεμάθημαι** (μτγ. **μεμαθημένος**=μεμαθηκώς).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **μάθησις**, **μάθημα**, **μαθητής**, **μαθητός**, **ἀμαθής** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **μαθ-** (ἀόρ. β' **ἔ-μαθ-ον**) καὶ **μαθε-** (τὸ πρόσφωνα ἐ ἐκτείνεται πρὸ συμφώνου εἰς η), ἔξ οὗ μέλλ. **μαθέ-σομαι**=**μαθήσομαι**, πρκ. **με-μάθε-κα**=**μεμάθηκα**, παράγ. **μάθησις** κλπ.—Τὸ ἐνεστωτικὸν θέμα ἔχει σχηματισθῆ μὲ τὸ πρόσφωνα **-αν-** [=μαθ-άν-ω] καὶ μὲ τὴν πρόσληψιν ἑνὸς **ν** πρὸ τοῦ χαρακτῆρος **θ**: **μα-ν-θάνω** (πρβλ. ὁ. **λανθάνω**, **λαμβάνω** κ.τ.δ.). ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις **ἀπὸ** (**ἀπομανθάνω**=ξεμαθαίνω, λησιμονῶ), **ἐκ**, **κατά**, **μετά**, **πρὸ**, **σὺν** [=συμ-] κ. ἄ.

μαντεύομαι=ἔρωτῶ τὸ μαντεῖον || μαντεύω, προφητεύω.—ΠΡΤ **ἐμαντευόμην**, μέσ. ΜΕΛ **μαντεύσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐμαντευσάμην**, ΠΡΚ **μεμάντευμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **μαντεία** (ῆ), **μαντεῖον**, **μάντευμα**, **μαντευτής**, **μαντευτός**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ὁ. ἀπὸ τὸ **μάντις**, ὅπερ ἐκ τοῦ ὁ. **μαίνομαι**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις **ἀπὸ**, **διὰ**, **κατά**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **οἰονίζομαι**, **προφητεύω**, **χρηστηραίζομαι**, **μαντείας χρῶμαι**.

μαραίνω=κρίνω κάτι νὰ μαραίνεται, ἔξασθενίζω, σβήνω, ἀφανίζω.—[ΜΕΛ **μαραίνω**], ΑΟΡ **ἐμάρανα** [-ἄνα]. ● Παθ. **μαραίνομαι**, ΠΡΤ **ἐμαραινόμην**, [παθ. ΜΕΛ **μαρανήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐμαράνηθη**, ΠΡΚ **μεμάρασαι** καὶ **μεμάραμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **μαρασμός**, **μάρασις**, [ἀ-**μαραντιος**].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **μαραν-**, ἔξ οὗ **μαραν-γω**=**μαραίν-ω**.

μαρτύρομαι=ἐπικαλοῦμαι μάρτυρα, διαμαρτύρομαι.—ΠΡΤ **ἐμαρτυρόμην**, [μέσ. ΜΕΛ **διαμαρτυροῦμαι**], μέσ. ΑΟΡ **ἐμαρτυράμην**.—Βλ. ὁ. **μαρτυρῶ**.

μαρτυρῶ [-έω] = δίδω μαρτυρίαν, βεβαιώνω. — ΠΡΤ *ἐμαρτύρουν*, ΜΕΛ *μαρτυρήσω*, ΛΟΡ *ἐμαρτύρησα*, ΠΡΚ *μεμαρτύρηκα*, ΥΠΡ *ἐμεμαρτυρήκειν*. ● Παθ. *μαρτυροῦμαι* (= ἀποδεικνύομαι διὰ μαρτύρων), ΠΡΤ *ἐμαρτυρούμην*, μέσ. ΜΕΛ *μαρτυρήσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐμαρτυρησάμην*, παθ. ΜΕΛ *μαρτυρηθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐμαρτυρήθην*, ΠΡΚ *μεμαρτύρημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *μάρτυς* (γεν. *μάρτυρος*), ἔξ οὗ καὶ *μαρτυρία*, *μαρτύριον* (=βεβαιώσεις, ἀπόδειξεις, ὁμολογία). — Ἀργότερα (μ. Χρ.) ἢ λ. *μάρτυς* ἤρχισε νὰ σημαίη τὸν μάρτυρα τῆς πίστεως, ἐκείνον ὃ ὁποῖος ὁμολόγησε καὶ ἀπέδειξε τὴν πίστιν του, ὑπέστη τὰ βασανιστήρια (=τὸ *μαρτύριον*) καὶ εὐρὼν *μαρτυρικὸν* θάνατον *ἐμαρτύρης*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *διά*, *κατά*, *πρός*, *σύν* [=συνμ-]. — *διαμαρτυρῶ* = *διαμαρτυρίαν ποιῶμαι* (δικανικὸς ὄρος=) ὑποβάλλω ἔνστασιν. — *καταμαρτυρῶ* = καταθέτω κατὰ τινος, καταγγέλλω.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *μαρτυρίαν παρέχομαι*, *ὁμολογῶ* κ. ἄ.

μαστιγῶ [-όω] = μαστιγώνω. — ΠΡΤ *ἐμαστιγῶν*, ΜΕΛ *μαστιγῶσω*, ΛΟΡ *ἐμαστιγῶσα*. ● Παθ. *μαστιγοῦμαι*, [ΠΡΤ *ἐμαστιγούμην*], μέσ. ΜΕΛ *μαστιγώσομαι* [=παθ. ΜΕΛ *μαστιγοθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἐμαστιγώθην*, ΠΡΚ *μεμαστιγώμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μαστιγῶσις*, [*μαστιγῶμα*, *μαστιγωτής*, *μαστιγωτικός*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *μάστιξ* (γεν. *μάστιγος*), ἔξ οὗ καὶ τὸ ῥ. [*μαστιγ-ῖω*=] *μαστιζῶ*=μαστιγώνω, δέρονω (ποιητ. καὶ μτρν.).

μάττω [ἢ *μάσσω*] = ζυμώνω, στείβω, σπογγίζω. — [ΜΕΛ *μάξω*], ΛΟΡ *ἐμαξα*, [ΠΡΚ *μέμαχα*]. ● [μέσ. ΜΕΛ *μάξομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐμαξάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἀ' ἐμάχθην*], παθ. ΛΟΡ *β' ἐμάγην*, ΠΡΚ *μέμαγμαί*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *μαγ-*, ἔξ οὗ *μάγ-ῖω*=*μάττω* (πρβλ. *πλήγ-ῖω*=*πλήττω*, *πράγ-ῖω*=*πράττω* κ. τ. ὅ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μάγ-μα* (=ζυμάρι, ζυμωτὸ πρᾶγμα), *μάκ-της* (=ζυμωτής), *μακ-τός* (=ζυμωμένος), *μάκτρα* (=σκάφη διὰ ζύωμα), *μάκτρον* (=προσόψιον *χειρῶμακτρον*, *ὀνόμακτρον*), *μαγ-εὺς* (=ζυμωτής), *μάγειρος*, *μαγίς* (=ζυμαρικόν, σκάφη διὰ ζύωμα), [*μαγ-ῖα*=]*μάζα*, *ἐκ-μαγεῖον* (=καλούπι ἢ πρόπλασμα, ἀτοπύωμα ἐπὶ ζύμης πηλοῦ, ἀντίγραφον γλυπτοῦ ἔργου).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὴν προθ. *ἐκ* καὶ συνήθως μὲ τὴν *ἀπό* (ἀπομάσσω).

μάχομαι = πολεμῶ, ἀγωνίζομαι. — ΠΡΤ *ἐμαχόμην*, μέσ. ΜΕΛ *μαχοῦμαι* καὶ [*μαχέσομαι* ἢ *μαχίσομαι*, ποιητ.], μέσ. ΛΟΡ *ἐμαχεσάμην*, ΠΡΚ *μεμάχημαι*, [ΥΠΡ *ἐμεμαχήμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μάχη* (ἔξ οὗ *μάχιμος*), *μαχητής* (ἔξ οὗ *μαχητικός*), *μαχητὸς* (ἔξ οὗ *πειρ-μάχητος*, ἀ[κατα]μάχητος), *μαχητέον*, *δυσ-μαχητέον* κ. ἄ. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *μαχ-* και (με τὸ πρόσφωνα ε=) *μαχε-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀντί, ἀπό, περί, πρό, πρόσ, σύν* [=συμ-] κ. ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *μάχην ποιοῦμαι, ἀγωνίζομαι, εἰρίζω, πολεμῶ* (ἀλλὰ *πόλεμος* εἶναι ἡ ἐμπόλεμος κατάσταση, περιλαμβάνουσα πολλά και διάφορα πολεμικά γεγονότα, ἐνῶ *μάχη* εἶναι ἡ διὰ τῶν ὄπλων σύγκρουσις διὰ τοῦτο τὸ ὄ. *πολεμῶ* ἔχει εὐρύτεραν σημασίαν, ἐνῶ *μάχομαι*=συγκροτῶ *μάχην*).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *μάχομαί τι* ἢ *πρός τινα*.

μεγαληγορῶ [-έω]=ὁμιλῶ ἀλαζονικῶς.—ΠΡΤ *ἐμεγαληγόρου*, [ΜΕΛ *μεγαληγορήσα*], ΑΟΡ *ἐμεγαληγόρησα*.

μεγαλύνω=μεγαλώνω (κάποιον) || μτγν. δοξάζω.— ΠΡΤ *ἐμεγάλυνον*, [ΑΟΡ *ἐμεγάλυνα*]. ● Μέσ. *μεγαλύνομαι* [=καυχῶμαι], ΠΡΤ *ἐμεγαλυνόμην*, [παθ. ΑΟΡ *ἐμεγαλύνθη*]=ἔδοξάσθην].

μεθύσκω=κάμνω κάποιον νὰ μεθύσῃ.—[ΜΕΛ *μεθύσω*], ΑΟΡ *ἐμέθυσσα* [ϋ]. ● Μέσ. και Παθ. *μεθύσκομαι* και *μεθύω*=μεθιάω (ἐγώ), μεθοκοπῶ, ΠΡΤ *ἐμεθυσκόμην* [και *ἐμέθυσον*, παθ. ΜΕΛ *μεθυσθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐμεθύσθη*, [ΠΡΚ *μεμέθυσμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [μέθυσος, μέθυσμα, μεθυστής, ἔξ οὔ] μεθυστικός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἐπὶ τὴν ποιητ. λ. τὸ *μέθυ* (=ὁ οἶνος) σχηματίζεται (πρβλ. *δάκρυ-δακρῶ*) τὸ ὄ. *μεθύω* και με τὸ πρόσφωνα -σκ=*μεθύσκω*.

μείγνυμι και **μειγνύω** ἢ **μίσγω**=ἀναμειγνύω, σμίγω, ἀνακατώνω.— ΠΡΤ *ἐμείγνυν* [και *ἐμείγνον*] ἢ *ἐμισγον*, ΜΕΛ *μείξω*, ΑΟΡ *ἐμείξα*, [ΠΡΚ *μέμειχα*, ΥΠΡ *ἐμειείχην*]. ● Μέσ. και Παθ. *μείγνυμαι* [και *μειγνύομαι*] ἢ *μίσγομαι*, ΠΡΤ *ἐμειγνύμην*, [μέσ. ΜΕΛ *μείξομαι*], μέσ. ΑΟΡ *ἐμειξάμην*, [παθ. ΜΕΛ α' *μειχθήσομαι* και παθ. ΜΕΛ β' *μικήσομαι*], παθ. ΑΟΡ α' *ἐμείχθη* και παθ. ΑΟΡ β' *ἐμίγη*, ΠΡΚ *μέμειγμαί*, [ΥΠΡ *ἐμειείχην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *μειγ-* και *μιγ-*. Τὸ ἐνεστωτ. θέμα με πρόσφωνα -νυ=*μείγ-νυ-μι* και *μειγ-νύ-ω*. ● Ἐπὶ τὸ θέμα *μιγ-* με τὸ πρόσφωνα -σκ- (*μύγ-σκ-ω*, λατιν. *misc-eo*) σχηματίζεται ὁ τύπος [μύγ-σκ-ω]=*μίσγω*=νεοελλ. *σμίγω*. Ἐπίσης ἀπὸ τὸ θέμα *μιγ-* ὁ παθ. μέλλ. β' και ὁ παθ. ἀόρ. β' (*μιγ-ήσομαι, ἐ-μίγ-ην*) και τὰ παρὰγωγα *μυγός, ἀ-μυγός, συμ-μυγός*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μειξίς, μείγμα, μεικτός, μυγός, ἀ-μυγός* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀνά, ἐπί, κατά, πρόσ, σύν, ὑπό, συγκατα-* κ. ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *κεράννυμι, συνάπτω, συναρμώτω, συγγέω, φύρω* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: τὸ ἐνεργ. *μείγνυμι* *τινί τι*.—Τὸ παθ. *μείγνυμαι* *τινί*.

μειδιῶ [-άω]=χαμογελῶ.—ΑΟΡ *ἐμειδίασα* [-ᾶσα]. Τὰ ἄλλα μτγν.

μειονεκτῶ [-έω] = μειον ἔχω τινός, ὕστερῶ. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ σύνθ. *μειονέκτης* (=ὁ μειον ἔχων, ὁ ὕστερῶν), ἔξ οὗ καὶ *μειονεξία*, σχηματίζεται παρασύνθετον ὁ. *μειονεκτέω-ῶ*, ἔξ οὗ *μειονέκτημα*. — Ἀντίθετα: *πλεονέκτης*, *πλεονεξία*—*πλεονεκτῶ*, *πλεονέκτημα*.

μείρομαι = λαμβάνω τὸ μερίδιόν μου, συμμετέχω. — Τὸ ὄημα εὐχρηστον μόνον εἰς τοὺς ποιητάς. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. ἀπαντᾷ μόνον τοῦ ΠΡΚ [*εἴμαρμαι*] τὸ γ' ἐνικὸν ἀπροσώπως *εἴμαρται* (=εἶναι πεπρωμένον) καὶ τὸ γ' ἐνικὸν τοῦ ΥΠΡ *εἴμαρτο* (=ἐπέπρωτο, ἦτο πεπρωμένον). Ἐπίσης ὁ ΠΡΚ τῆς μτχ. *εἴμαρμένη* (=ἡ μοῖρα, τὸ μοιραῖον, τὸ πεπρωμένον).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *μερ-*, ἔξ οὗ *μέρ-γομαι*=*μείρομαι*. — Τὸ ἀρχικὸν ὁμως θέμα ἦτο *σμερ-* καὶ *σμαρ-*, ἔξ οὗ ὁ πρκ. *σέ-σμαρ-ται* [=ε-σμαρ-ται=*ἔμμαρται*] *εἴμαρται*. — Εἰς τὰ παράγωγα τὸ θέμα *μερ-* καὶ *μορ-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μέρος*, *μερίς* (γεν. *μερίδ-ος*, ἔξ οὗ ὁ. *μερίδ-ῶ*=*μερίζω*), *μόριμος* (=πεπρωμένος), *μόρος* (=μοῖρα), *μόριον* καὶ [**μορ-γα*]=*μοῖρα*.

μειῶ [-όω] = μειώνω, ἔλαττώνω. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον ὁ ἔνεργ. ἔνεστῶς [μτγν. τὰ *μειώσω*, *ἐμείωσα* κλπ.] καὶ τὸ Παθ. *μειοῦμαι* καὶ παθ. ΑΟΡ *ἐμειώθην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀπὸ τὸ *μείον* (=συγκριτ. τοῦ ἐπιθ. *μικρός*) τὸ ὁ. *μειώω-ῶ*. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μείωσις*, *μείωμα*, *μειωτός* (*ἀμειώτος*) κ. ἄ.

μελαγχολῶ [-άω· νεώτ. -έω]: — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον ὁ Ἐν.

μελαίνω: — 1. μτβ. = μαυρίζω (κάποιον ἢ κάτι). — 2. ἀμτβ. = μαυρίζω (ἐγώ). — [ΠΡΤ *ἐμέλαινον*, ΜΕΛ *μελανῶ*, ΑΟΡ *ἐμέλινα*]. ● Παθ. *μελαίνομαι*, ΠΡΤ *ἐμελαινόμην*, [παθ. ΜΕΛ *μελανθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐμελάνθην*.

Ἀπὸ τὸ *μέλας* (=μαῦρος), γεν. *μέλαν-ος*, ὁ. *μελάν-ῶ*=*μελαίνο*.

μέλει μοι (περὶ τινος) = μέ μελεῖ, φροντίζω (γιὰ κάτι)· *μέλει μοι* (= σὲ μέλει, φροντίζεις), *μέλει αὐτῶ* (= τὸν μέλει, φροντίζει), *μέλει ἡμῖν* (= μᾶς μέλει, φροντίζομεν), *μέλει ὑμῖν* (= σᾶς μέλει), *μέλει αὐτοῖς*. — ΠΡΤ *ἔμελε*, ΜΕΛ *μελήσει*, ΑΟΡ *ἐμέλησε*, ΠΡΚ *μεμέληκε*, ΥΠΡ *ἐμεμέληκει*.

Τοῦ ποιητ. ὁ. *μέλω* (=φροντίζω ἢ εἶμαι ἀντικείμενον φροντίδος) ἀπαντᾷ μόνον τὸ γ' ἐνικὸν εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. Ἐκφερόμενον ἀπροσώπως συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ δοτικὴν προσωπικὴν: *μέλει μοι* = ἔστι μοι φροντίς, *μὲ μέλει*, φροντίζω, *μέλει σοι* κλπ. — Ἀπαντᾷ ὁμως (ἀλλὰ χωρὶς πρκ. καὶ

ύπρ.) καὶ σύνθετον μὲ τὴν πρόθ. *μετά*, ἐπίσης ἀπρόσωπον: *μεταμέλει* (= ἐπέρχεται μεταμέλεια, μετάνοια) ἢ *μεταμέλει μοι* (=μου ἔρχεται μεταμέλεια, μεταμελοῦμαι, μετανοῶ). ● Τοῦ ποιητ. ῥ. *μέλω* τὸ μέσον *μέλομαι* εἰς τὰ σύνθετα *ἐπι-μέλομαι* (=ἐπιμελοῦμαι· βλ. ῥ.) καὶ *μετα-μέλομαι* (=μεταμελοῦμαι (πρτ. *μετ-εμελόμην*, *μέλ. μετα-μελόσομαι*). ● Τὸ ΘΕΜΑ τοῦ ῥ. *μέλω* χωρὶς τὸ σύνθετος πρόσφωνα *ῥ* (ὄχι *μελ-ῥω* = μέλλω), ἀλλ' ἀπλῶς *μελ-* (μὲ ἓνα λ). Εἰς τὸν μέλλ., ἀόρ., πρκ., ὑπρ. καὶ εἰς πολλὰ παράγωγα τὸ θέμα μὲ πρόσφωνα *ε* = *μελε-* (καὶ πρὸ συμφώνου *μελη-*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μελ-έ-τη*, *μέλημα*, *μέλησις*, *μελητέον*, κ. ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *φροντίζω*, *ἐπιμελοῦμαι*, *κηδομαι*, *προνοῶ* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *μέλει μοί τινος* ἢ *περὶ τινος* κτλ.

μελετῶ [-άω], ΠΡΤ *ἐμελέτων*, ΜΕΛ *μελετήσω*, ΑΟΡ *ἐμελέτησα*, ΠΡΚ *μεμελέτηκα*. ● Παθ. *μελετώμαι*, ΠΡΤ *ἐμελετώμην*, παθ. ΠΡΚ *μεμελέτημαι*.

Ἀπὸ τὸ οὖσ. *μελέτη* (ὄπερ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ῥ. *μέλει μοι*) σχηματίζεται τὸ ῥ. *μελετάω-ῶ*, ἐξ οὗ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μελέτημα*, *μελετητός*, *ἀμελέτητος* κ. ἄ.

μέλλω = σκοπεύω νὰ..., πρόκειται νὰ... || *χρονοτριβῶ*, ἀναβάλλω.— ΠΡΤ *ἔμελλον* καὶ *ἤμελλον*, ΜΕΛ *μελλήσω*, ΑΟΡ *ἐμέλλησα*. ● Τοῦ Παθ. μόνον τὸ γ' ἐνικὸν *μέλλεται* (=ἀναβάλλεται).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ τελ. ἀπομφ. (ένεστ., μέλλ. ἢ ἀορ.): *μέλλομεν ποιεῖν*, *ποιήσιν* ἢ *ποιῶσι*.

μελωδῶ [-έω]: ποιητ. καὶ μτγν. [ΠΡΤ *ἐμελώδουν*, ΜΕΛ *μελωδήσω*, ΑΟΡ *ἐμελώδησα* κλπ.]. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον τοῦ παθ. ΑΟΡ [*ἐμελωδήθη*] ἢ μτχ. τὰ *μελωδηθέντα*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. *μελωδός*=α συνθετικὸν *μέλος*+β' συνθετικὸν *-φδός* (βλ. ῥ. ῥ. ῥδω), ἐξ οὗ καὶ *μελωδία*.

μέμνημαι: βλέπε κατωτέρω ῥ. *μιμνήσκομαι*.

μέμφομαι = ψέγω, κατακρίνω, κατηγορῶ.—ΠΡΤ *ἐμεμφόμην*, μέσ. ΜΕΛ *μέμφομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐμεμφάμην*, [παθ. ΜΕΛ *μεμφθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐμέμφθην* (μὲ σημασίαν μέσου· μτγν. καὶ μὲ παθ. σημ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μέμψις*, *μομφή*, *μεμπτός* (ἄμεμπτος) κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *μέμφομαί τινα* καὶ *μέμφομαί τινι*.—Συχνὰ ἀκολουθεῖ καὶ γενικὴ τῆς αἰτίας: *μέμφομαί τινά* (ἢ *τινί*) *τινος*=ψέγω κάποιον γιὰ κάτι.

μεμψιμοιρῶ [-έω] = εἶμαι μεμψίμοιρος, γκρινιάζω.— Μόνον ὁ Ἐν. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθετον

επίθετον **μεμφίμοιρος** (=ὁ μεμφόμενος τὴν μοῖραν του, ὁ γκρινιάρης), ἔξ οὗ καὶ παράγωγον **μεμφιμοσία**.

μένω = μένω, παραμένω || περιμένω.—ΠΡΤ **ἔμενον**, ΜΕΛ **μενῶ**, ΑΟΡ **ἔμεινα**, ΠΡΚ **μεμένηκα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μενετός, μενετέος, μονή, ἀγαμονή, παραμονή, ἐπιμονή* κλπ. (Ἐπὶ τὸ **μονή** τὸ μτγν. ἢ **μινάζω**, ἔξ οὗ **μοναστήριον, μοναστικός** κ. ἄ.).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **μεν-** καὶ μετὰ τὸ πρόσφωνα ε = **μενε-**. Ὁ μέλλ. μενέ-σω = **μενέ(σ)ω = μενέω-ῶ**. Ὁ ἀόρ. ἔ-μεν-σα = ἔμεινα = ἔμεινα.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθ. *ἀνά, διά, ἐν* [=ἐμ-], *ἐπί, παρὰ, περί*, ὑπὸ κ. ἄ.

μερίζω = διαίρω εἰς μερίδας, διανέμω, μοιράζω.—[ΠΡΤ **ἐμέριζον**], ΜΕΛ **μεριῶ**, ΑΟΡ **ἐμέρισα** [ῥ], ΠΡΚ **μεμέρικα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **μερίζομαι**, [ΠΡΤ **ἐμερίζομην**], μέσ. ΜΕΛ **μεριοῦμαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐμερισάμην**, [παθ. ΜΕΛ **μερισθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἐμερισθην**, ΠΡΚ **μερίσομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μέρισμα, μερισμός, μεριστός* (ἀμέριστος) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀπὸ τοῦ οὐσ. **μερίς**, γεν. **μερίδ-ος** (βλ. ἢ **μείρομαι**), ἢ **μερίδ-ζω = μερίζω**.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *διά, κατά, πρὸς, ἀπό*.

μεριμνῶ [-άω] = φροντίζω.—ΑΟΡ **ἐμερίμνησα**.

μεστοῦμαι [-όομαι] = γίνομαι μεστός, μεστόνων.—Μόνον ὁ Ἑνεστώσ.

μεταμέλει = ἔστι μοι μεταμέλεια = **μεταμέλομαι** = μεταμελοῦμαι, **μετανοῶ**.—Βλ. ἀνωτέρω ἢ **μέλει μοι**.

μεταχειρίζω = μεταχειρίζομαι.—ΑΟΡ **μετεχειρίσα**. ● Συνηθέστερον τὸ μέσον **μεταχειρίζομαι**, ΠΡΤ **μετεχειριζόμεν**, μέσ. ΜΕΛ **μεταχειριοῦμαι**, μέσ. ΑΟΡ **μετεχειρισάμην**, [παθ. ΜΕΛ **μεταχειρισθήσομαι**], ΑΟΡ **μετεχειρισθην** (μετὰ παθ. σημ.), ΠΡΚ **μετακεχειρίσομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μεταχειρίσις, ἀ-μεταχειριστός, εὐ-μεταχειριστός, δυσ-μεταχειριστός, μεταχειριστέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀπὸ τὴν συνήθη ἔκφρασιν **μετὰ χειρᾶς ἔχω** ἐσηματίσθη (χωρὶς νὰ μεσολαβήσῃ σύνθετον ὄνομα καὶ ἔξ αὐτοῦ νὰ προκύψῃ παρασύνθετον ῥήμα) ἀπ' εὐθείας τὸ ἢ **μεταχειρίζω** καὶ **μεταχειρίζομαι** = ἔχω μετὰ χειρᾶς, ἀνά χειρᾶς, κρατῶ εἰς τὰ χέρια μου, κουμαντάρω, χρησιμοποιοῦ. Πρὸβλ. ἢ **ἐγχειρίζω** ἀπὸ τὴν φράσιν **ἐν χειρὶ (τίθηναι)**, τὸ νεοελλ. **καλημερίζω** ἀπὸ τὴν φράσιν **καλὴ μέρα** κ. ἄ. Εἶναι μτγν. τὸ ἀπλοῦν ἢ **χειρίζομαι** (= διαχειρίζομαι).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **χερῶμαι** (τινι).—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: **μεταχειρίζω** ἢ **-ομαι** τι.

μετεωρίζω=ὑψώνω.—ΠΡΤ *ἔμετεώριζον*, ΑΟΡ *ἔμετεώρισα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *μετεωρίζομαι*, [παθ. ΜΕΛ *μετεωρισθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἔμετεωρίσθην*.

μετριάζω:—1. ἀμτβ.=εἶμαι ἢ γίνομαι μέτριος, ταπεινὸς || 2. μτβ.=ταπεινώνω, ἔλαττώνω.—ΜΕΛ *μετριάσω*, ΑΟΡ *ἔμετρίασα*.
Παράγωγον: *μετριάσμός*.

μετρῶ [-έω]=μετρῶ.—[ΠΡΤ *ἐμέτρουν*, ΜΕΛ *μετρήσω*], ΑΟΡ *ἐμέτρησα*, [ΠΡΚ *μεμέτρηκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *μετροῦμαι* [-έομαι], ΠΡΤ *ἔμετρούμην*, [μέσ. ΜΕΛ *μετρήσομαι*], μέσ. ΑΟΡ *ἔμετρησάμην*, [παθ. ΜΕΛ *μετρηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἔμετρήθην*, ΠΡΚ *μεμέτρημαι*.
ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μέτροις*, *μέτρομα*, *μετρητής*, *μετρητός* (ἔξ οὗ ἀμέτρητος) κ. ἄ.
ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, διά, ἐκ, κατά, παρά, πρὸς, σὺν.

μηδίζω=μιμούμαι τοὺς Μήδους || ἀκολουθῶ τὴν πολιτικὴν τῶν Περσῶν || προσχωρῶ εἰς τοὺς ἐχθρούς.—ΑΟΡ *ἐμηδισα*. Τὰ ἄλλα μτγν.
Προβλ. ῥ. ἀτικίζω, βοιωτιάζω, λακωνίζω κ.τ.δ.

μηκύνω [ῦ]=δίδω μῆκος, μακραίνω, ἀπλώνω.—ΜΕΛ *μηκυνῶ*, ΑΟΡ *ἐμηκυνα* [ῦ]. ● Παθ. *μηκύνομαι*, ΠΡΤ *ἐμηκυνόμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐμηκύνθην*. Τὰ ἄλλα μτγν.

Ἐκ τὸ *μῆκος* κατὰ τὰ εἰς -ύνω.—Παράγωγα: [ἐπι-]μηκυνοίς.

μηνύω [ῦ]=στελλῶ μήνυμα, ἀναγγέλλω || καταθέτω μῆνυσιν, καταγγέλλω.—ΠΡΤ *ἐμήνυον*, ΜΕΛ *μηνύσω*, ΑΟΡ *ἐμήνυσα* [ῦ], ΠΡΚ *μεμήνυκα*. ● Παθ. *μηνύομαι*, ΠΡΤ *ἐμηνυόμην*, [ΜΕΛ *μηνυθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐμηνυθην*, ΠΡΚ *μεμήνυμαι*, ΥΠΡ *ἐμεμηνυόμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μήνυσις*, *μήνυμα*, *μηνυτής* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *κατα-μηνύω* [μτγν. τὸ *προ-μηνύω*].

μηχανῶμαι [-άσομαι]=μηχανεύομαι, ἐπινοῶ κάτι με δόλον, μηχανορραφῶ.—ΠΡΤ *ἐμηχανώμην*, μέσ. ΜΕΛ *μηχανήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐμηχανησάμην*, [παθ. ΑΟΡ *ἐμηχανήθην*, με παθ. σημ.], ΠΡΚ *μεμηχανήμην* (με ἔνεργ. καὶ παθ. σημ.), ΥΠΡ *ἐμεμηχανήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μηχάνημα*, *μηχανητής* (ἔξ οὗ *μηχανητικός*=πανούργος) κ. ἄ.
ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀντί, διά, ἐπί, πρὸς, σὺν [=συσμ-].

μιαίνω=λερόνω, κηλιδώνω, μολύνω.—ΠΡΤ *ἐμιαίον*, ΜΕΛ *μιανῶ*,

[ΑΟΡ *ἐμίαινα* (-ᾶνα), ΠΡΚ *μεμίαιγκα*]. ● Παθ. *μιαίνομαι*, [ΠΡΤ *ἐμιαινόμην*], παθ. ΜΕΛ *μιανθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐμιανθήην*, ΠΡΚ *μεμιάσμαι* [καὶ μγν. *μεμίαιμμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μίανσις*, *μιάσμα*, *μιαρός*, *ἀμιάντος* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *μιαν-*, ἔξ οὗ *μιαν-ζω*=*μιαίν-ω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *κατα-μιαίνω*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *καταρροπαίνω*, *μολύνω*.

μίγνυμι: βλέπε ἄνωτέρω *μείγνυμι*.

μιμνήσκω=ἐνθυμίζω.—ΠΡΤ *ἐμίμνησκον*, ΜΕΛ *μνήσω*, ΑΟΡ *ἔμνησα*.

● Μέσ. *μιμνήσκομαι* (=ἐνθυμοῦμαι), ΠΡΤ *ἐμιμνησκόμην*, μέσ. ΜΕΛ *μνήσομαι*, [μέσ. ΑΟΡ *ἐμνησάμην*], παθ. (μὲ σημ. μέσου) ΜΕΛ *μνησθήσομαι*, παθ. (μὲ σημ. μέσου) ΑΟΡ *ἐμνήσθην*, ΠΡΚ *μέμνημαι*, ΥΠΡ *ἐμεμνήμην*. ● Ὁ ΠΡΚ μὲ σημασίαν ἐνεστώτος καὶ ὁ ΥΠΡ μὲ σημ. παρατατικοῦ: *μέμνημαι* = ἐνθυμοῦμαι (Ἔποτ. *μεμνῶμαι*, *μεμνή*, *μεμνήται*, *μεμνώμεθα* κλπ., Εὐκτ. *μεμνήμην*, *μεμνήο*, *μεμνήτο* κλπ., Προστ. *μέμνησο* κλπ., Ἀπομφ. *μεμνήσθαι*, Μτχ. *μεμνημένος*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μνήμη*, *μνήμα* (ὑπόμνημα), [ἀνά-ὑπό-] *μνησις*, [*μνηστός*, ἔξ οὗ] *ἀεὶμνηστος*, *μνήμων* (ἔξ οὗ ῥ. *μνημονεύω*) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *μνη-* (ἔξ οὗ *μνή-σω*, *ἔμνη-σα*, *μέμνη-μαι*, παράγ. *μνή-μα* κλπ.). Τὸ ἐνεστωτικὸν θέμα σχηματίζεται μὲ τὸ πρόσφριμα *-ισκ-* καὶ μὲ ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν: *μι-μνη-ισκ-ω*=*μιμνήσκω*. (Ὁ παθ. μέλλων καὶ ὁ παθ. ἀόρ. προσέλαβον *σ* (*μνη-σ-θήσομαι*, *ἔμνή-σ-θην*), τὸ ὅποσον διατηροῦν καὶ τὰ εἰς *-τος* καὶ *-τέος* ῥηματ. παράγωγα (*ἀεὶμνηστος*). ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *διά*, *ἐπί*, *ὑπό* καὶ μὲ δύο προθ. *ἐπιανα-*, *συνανα-* κ. ἄ. ● Τὸ ἔνεργ. εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. πάντοτε *σύνθετον*.—Τὸ μέσον καὶ ἀπλοῦν καὶ σύνθετον.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: τὸ μέσον μὲ γενικήν: *μιμνήσκομαι τινος*.

μιμοῦμαι [-έομαι]=ἀπομιμοῦμαι.—Ἀποθετικόν, μὲ ἐνεργ. διάθεσιν εἰς τοὺς μέσους χρόνους.—ΠΡΤ *ἐμιμούμην*, μέσ. ΜΕΛ *μιμήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐμιμνησάμην*, παθ. ΜΕΛ *μιμηθήσομαι* (μὲ παθ. σημ.=θὰ γίνω ἀντικείμενον μιμήσεως), παθ. ΑΟΡ *ἐμιμήθην* (μὲ παθ. σημ.=ἔγινα ἀντικείμενον μιμήσεως, μὲ ἐμιμήθισαν), ΠΡΚ *μεμίμημαι* (μὲ ἐνεργ. καὶ παθ. σημασίαν).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μίμησις*, *μιμητής* (ἔξ οὗ *μιμητικός*), *μιμητός* (ἀ-μίμητος) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *μῖμος*=ὁ μιμούμενος. (Μγν. *μῖμος*=γελωτοποιός, παλιάτσος, θεατρίνος· θηλ. *μῖμάς*, -άδος, =θεατρίνα, χορεύτρια κλπ. Τὸ κατ' ἐξοχὴν μιμητικὸν ζῶον, ὁ πίθηκος, εἰς τοὺς μγν. χρό-

νους ἐκαλεῖτο ἡ *μιμῶ*, τῆς *μιμῶς*, ἐξ οὗ τὸ νεοελλ. *μιμῶ*.)
 ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με̄ τὰς προθέσεις ἀπό, ἐκ, σὸν [=συμ].

μινυρίζω = σιγοκλαίω, σιγοτραγουδῶ. — Μόνον ὁ Ἐνεστώζ.

μίσγω = σμίγω. — Βλέπε ἀνωτέρω ῥ. *μείγνυμι*.

μισθαρνῶ [-έω] = ἐργάζομαι ἐπὶ μισθῶ. — ΠΡΤ *ἐμισθάρονν*, [ΜΕΛ *μισθαρήσω*], ΑΟΡ *ἐμισθάρησα*, ΠΡΚ *μεμισθάρηκα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ ἀπὸ τὴν λ. *μισθός* + ῥ. *αρνυμαι* (=λαμβάνω) τὸ σύνθετον *μισθάρης* (γεν. -ου· μγν. *μισθαρός* = μισθωτός), ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη παρασύνθετον ῥ. *μισθαρνέω-ῶ*, συνών. *μισθοροῶ*.

μισθοδοτῶ [-έω] = δίδω μισθόν. — ΠΡΤ *ἐμισθοδότουν*, ΜΕΛ *μισθοδοτήσω*, ΑΟΡ *ἐμισθοδότησα*.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ σύνθ. *μισθοδότης* (ἐξ οὗ καὶ *μισθοδοσία*).

μισθοφορῶ [-έω] = εἶμαι μισθοφόρος, ΠΡΤ *ἐμισθοφόρουν*, ΜΕΛ *μισθοφορήσω*, ΑΟΡ *ἐμισθοφόρησα*. ● Παθ. *μισθοφοροῦμαι* (= δίδομαι ἐπὶ μισθῶ, ἐπὶ ἐνοικίῳ κλπ.)

Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. *μισθοφόρος*.

μισθῶ [-όω] = ἐκμισθώνω, δίδω κάτι ἐπὶ μισθῶ, ἐνοικιάζω (κάτι εἰς ἄλλον). — ΠΡΤ *ἐμισθουν*, ΜΕΛ *μισθῶσω*, ΑΟΡ *ἐμισθῶσα*, ΠΡΚ *μεμισθῶκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *μισθοῦμαι* (μέσον *μισθοῦμαί τι* = λαμβάνω κάτι ἐπὶ μισθῶ, ἐνοικιάζω κάτι ἀπὸ ἄλλον. — Παθ. *μισθοῦμαι* = λαμβάνομαι ἐπὶ μισθῶ), ΠΡΤ *ἐμισθούμην*, μέσ. ΜΕΛ *μισθῶσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐμισθῶσάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐμισθῶθην*, ΠΡΚ *μεμισθῶμαι*, γπρ *ἐμεμισθῶμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μισθῶσις*, *μισθῶμα*, *μισθωτής*, *μισθωτός* κ. ἄ.

μισῶ [-έω], ΠΡΤ *ἐμίσουν*, ΜΕΛ *μισήσω*, ΑΟΡ *ἐμίσησα*, ΠΡΚ *μεμίσηκα*. ● Παθ. *μισοῦμαι*, [ΠΡΤ *ἐμισοῦμην*, παθ. ΜΕΛ *μισηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐμισήθην*, ΠΡΚ *μεμίσημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *μισητής*, *μισητός* (ἐμίσητος), *μισητέος*.

μνημονεύω = ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην, ἀναφέρω || ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην μου, ἐνθυμοῦμαι. — ΠΡΤ *ἐμνημόνευον*, ΜΕΛ *μνημονεύσω*, ΑΟΡ *ἐμνημόνευσα*, ΠΡΚ *-ἐμνημόνευκα*. ● Παθ. *μνημο-*

νεύομαι, ΠΡΤ *ἐμνημονεύομην*, [μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *μνημονεύομαι*], παθ. ΜΕΛ *μνημονευθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐμνημονεύθην*, ΠΡΚ *-ἐμνημόνευμαι*

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπο]μνημόνευσις, [ἀπο]μνημόνευμα, μνημονευτός (ἀξιομνημόνευτος) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *μνήμων*, γεν. *μνήμων-ος*, (βλ. ῥ. *μνημόσκω*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀπό, διά, συνδια-. — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *μέμνημαι*.

μνησικακῶ [-έω] = εἶμαι μνησικακός, ἐνθυμοῦμαι τὰ κακὰ τοῦ ἔλαθα. — ΜΕΛ *μνησικακήσω*, ΑΟΡ *ἐμνησικάκησα*.

μνηστεύω: — 1. (ἐπὶ ἀνδρὸς) = ἀρραβωνίζω, ζητῶ γυναῖκα εἰς γάμον ||
|| 2. (μεταφορ.) = ζητῶ νὰ κατορθώσω κάτι. — ΠΡΤ *ἐμνήστευον*, ΜΕΛ *μνηστεύσω*, ΑΟΡ *ἐμνήστευσα*, [ΠΡΚ *μεμνήστευκα*]. ● Μέσος *μνηστεύομαι* = ἀρραβωνίζομαι (ἐπὶ γυναικός), ΠΡΚ *ἐμνήστευμαι* [καὶ μτγν. *μεμνήστευμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: μνηστεία, μνήστευσις, μνήστευμα κ. ἄ.

μοιχεύω, ΠΡΤ *ἐμοίχευον*, [ΜΕΛ *μοιχεύσω*], ΑΟΡ *ἐμοίχευσα*. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

μολύνω: Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Μέσος ἐνεστῶς *μολύνομαι*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: μόλυνσις, μόλνομα (ἐξ οὗ *μολνοματικός*), ἀμόλυντος.

μονῶ [-όω] = ἀπομονώνω. — Ποιητ. καὶ μτγν. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον τὸ παθ. *μονοῦμαι* [-όμαι] καὶ σύνθ. *ἀπο-μονοῦμαι* (= ἀπομονώνομαι, μένω μόνος), παθ. ΜΕΛ *μονωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐμονώθην*, ΠΡΚ *μεμόνωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπο]-μόνωσις, μονωτής [μονωτήριον, μονωτικός] κ. ἄ.

μορμολύττομαι = ἐκφοβίζω. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

Ἐπὶ τὸ *μορμολύκη*, *μορμολυκτεῖον* ἢ *μορμολύκειον* (= σκιάχτρο, μπαμπούλας), θέμα *μορμολυκ-*, ἐξ οὗ *μορμολύκ-ω* = *μορμολύττω*.

μοχθῶ [-έω] = κοπιᾶζω. — [ΠΡΤ *ἐμόχθουν*], ΜΕΛ *μοχθήσω*, ΑΟΡ *ἐμόχθησα*, [ΠΡΚ *μεμόχθηκα*].

μυζῶ [-έω· καὶ μτγν. -άω] = ἀπομυζῶ, βυζαίνω. — Συνήθως σύνθετον: *ἐκ-μυζῶ*. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

μυθολογῶ [-έω] = λέγω μυθώδεις διηγήσεις. — [ΠΡΤ *ἐμυθολόγουν*, ΜΕΛ *μυθολογήσω*], ΑΟΡ *ἐμυθολόγησα*, ΠΡΚ *μεμυθολόγηκα*. ● Παθ. *μυθολοοῦμαι*, ΠΡΚ *μεμυθολόγημαι*.

μυθοῦμαι [-έομαι] : βλέπε σύνθετον *παραμυθοῦμαι*.

μυκῶμαι [-άομαι] = μουγγρίζω ὡς βοῦς. — ΠΡΤ *ἐμυκῶμην*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν. — Παράγωγα : *μυκη-θ-μός*.

μυσάττομαι = σιχαίνομαι, ἀηδιάζω. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς. — [ΠΡΤ *ἐμυσατιτόμην*, παθ. ΜΕΛ *μυσαχθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐμυσάχθην*].

μυῶ [-έω] = εἰσάγω εἰς τὰ μυστήρια, κατηγῶ. — [ΠΡΤ *ἐμύουν*], ΜΕΛ *μνήσω*, ΑΟΡ *ἐμύησα*, [ΠΡΚ *μεμύηκα*, ΥΠΡ *ἐμεμύηκειν*]. ● Παθ. *μυσοῦμαι*, [ΠΡΤ *ἐμυσοῦμην*, παθ. ΜΕΛ *μυηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐμυήθην*, ΠΡΚ *μεμύημαι*, [ΥΠΡ *ἐμεμύημην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *μύησις*, ἀ-μύησις.

μύω = κλείω τοὺς ὀφθαλμοὺς (κυρίως), κλείω τὸ στόμα || (μεταφορ.) ἡσυχάζω. — [ΜΕΛ *μύσω*], ΑΟΡ *ἐμυσα*, ΠΡΚ *μέμυκα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *μυχός* (= τὸ ἐσώτατον μέρος), *μύωψ* (β' συνθ. ὡψ = ὀφθαλμός). — ΣΥΝΘΕΤΟΝ : *κατα-μύω* καὶ *συμ-μύω*. [Μτγν. *καμμύω*].

μωραίνω : — 1. (ἀμτβτ.) = ἀνοηταίνω, εἶμαι μωρὸς || 2. (μτβτ.) = κάμνω κάποιον μωρόν. — [ΜΕΛ *μωρανῶ*, ΑΟΡ *ἐμώρανα*. ● Παθ. *μωραίνομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐμωράνθην*, ΠΡΚ *μεμώραμμαι* καὶ *μεμώρημαι*].

Τὸ ῥ. ἀπὸ ἐπίθ. *μῶρος* ἢ *μωρὸς* (= νωθρός, ἀμβλύνονος), ἐξ οὗ καὶ *μωρία*.

N

ναρκῶ [-άω] = ναρκώνομαι, μουδιάζω. — ΑΟΡ *ἐνάρκησα*.

ναρκῶ [-όω] = ναρκώνω. — ΠΡΚ *νενάρκωμαι*. — Παράγωγα : *νάρκωσις*.

ναυαγῶ [-έω] = καταβοτσακίζομαι. — ΑΟΡ *ἐναυάγησα*. Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *ναυαγός* (ναῦς + ῥ. ἄγνυμι), ἐξ οὗ καὶ *ναύγιον*.

ναυαρχῶ [-έω] = εἶμαι ναύαρχος. — Μόνον Ἐν. καὶ ΠΡΤ *ἐναυάρχουν*.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *ναύαρχος* (ναῦς + ῥ. ἄρχω), ἐξ οὗ καὶ *ναυαρχία, ναυαρχίς*.

ναυκληρῶ [-έω] = εἶμαι ναύκληρος. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ ΠΡΤ *ἐναυκλήρουν*.

ναυκρατῶ [-έω] = εἶμαι θαλασσοκράτωρ || νικῶ κατὰ θάλασσαν. —

ΜΕΛ *ναυκρατήσω*. ● Παθ. *ναυκρατοῦμαι* (= ἠττῶμαι ἐν ναυμαχίᾳ).

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *ναυκράτης* ἢ *ναυκράτωρ* (ναῦς + ῥ. κρατῶ), ἐξ οὗ καὶ *ναυκρατία* (μτγν). — ΣΥΝΩΝΥΜΟΝ : *θαλασσοκρατῶ*.

ναυλοχῶ [-έω] = ἐνεδροεύω. — ΠΡΤ *ἐναυλόχουν*.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *ναύλοχος* (ναῦς + ῥ. λοχῶ), ἐξ οὗ καὶ *ναυλοχία* (μτγν).

ναυμαχῶ [-έω] = κάμνω ναυμαχίαν. — ΠΡΤ *ἐναυμάχουν*, ΜΕΛ *ναυ-*

μαχήσω, ΛΟΡ *ἐναυμάχησα*, ΠΡΚ *νεναυμάχηκα*. ● Παθ. μόνον

ὁ παθ. ΛΟΡ *κατεναυμαχήθην* (= ἠττήθην ἐν ναυμαχίᾳ).

ναυπηγῶ [-έω] = κατασκευάζω πλοῖα. — Τοῦ ἔνεργ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς

τὰ ἄλλα μτγν. ● Πλέον εὐχρηστον τὸ Μέσον *ναυπηγοῦμαι* (ὡς

μέσον διαμέσον = παραγγέλλω τὴν κατασκευὴν πλοίων, κατασκευάζω

πλοῖα διὰ τοῦ ναυπηγοῦ), ΠΡΤ *ἐναυπηγούμην*, μέσ. ΜΕΛ *ναυπη-*

γήσομαι, μέσ. ΛΟΡ *ἐναυπηγησάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐναυπηγήθην*,

ΠΡΚ *νεναυπήγημαι*.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *ναυπηγός* (ναῦς + ῥ. πήγνυμι), ἐξ οὗ καὶ *ναυπηγία*.

ναυτιῶ [-άω] = πάσχω ναυτίαν. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς. Τὰ ἄλλα μτγν.

νεανιεύομαι = εἶμαι νεανίας || φέρομαι ὡς ἀπερίσκεπτος καὶ ἀλα-

ζῶν νεανίας, κομπάζω. — Μέσ. ΜΕΛ *νεανιεύσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐνεα-*

νιευσάμην, παθ. ΠΡΚ *νενεανίευμαι*. — Παραγωγήγον : *νεανίευμα*.

νεανισκεύομαι = εἶμαι νεανίσκος. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

νεβρίζω = φορῶ νεβρίδα (= δέρμα νεβροῦ), διονυσιάζω, λαμβάνω μέ-

ρος εἰς ὀργιαστικὰς ἐορτὰς πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου. Μόνον ὁ Ἐν.

Ἄπὸ τὸ *νεβρός* (= νεογνὸν ἐλάφου) ἢ *νεβρίς, -ίδος* (= δέρμα νεβροῦ ἢ το ἦ

ἀμφίσεις τοῦ Βάκχου), ἐξ οὗ ῥ. *νεβρίδ-ζω* = *νεβρίζω*.

νείφω : βλέπε κατωτέρω *νίφω*.

νεμεσῶ [-άω]=ἀγανακτῶ.—ΛΟΡ *ἐνεμέσησα*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.
Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐδ. *νέμεσις* (ὄπερ ἐκ τοῦ ῥ. *νέμου*).

νέμω=διανέμω || βόσκω, ποιμαίνω.—ΠΡΤ *ἔνεμον*, ΜΕΛ *νεμῶ*, ΛΟΡ *ἔνειμα*, ΠΡΚ *νενέμηκα*. ● Μέσ. κτλ Παθ. *νέμομαι* (μέσον = βόσκω, κατέχω, καρποῦμαι || παθ.=διανέμομαι), ΠΡΤ *ἐνεμόμην*, μέσ. ΜΕΛ *νεμοῦμαι* [καὶ μτγν. *νεμήσομαι*, με ἔνεργ. σημ.], μέσ. ΛΟΡ *ἔνειμάμην*, [παθ. ΜΕΛ *νεμηθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἐνεμήθην*, ΠΡΚ *νενέμημαι*, ΥΠΡ *ἐνενεμήμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *νεμ-* (εἰς τὰ παράγ. *νομ-*) καὶ με πρόσφ. ε=νεμε-
ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νομή*, ἀπο-*νομή*, δια-*νομή*, κατα-*νομή*, *νομεύς* (=βοσκός), δια-*νομεύς*, *νόμος* (=χρῆσις, συνήθεια, ἔθιμον, ἐξ οὗ ῥ. *νομίζω*=ἀκολουθῶ συνήθειάν τινα, παραδέχομαι, πιστεύω), *νομός*, *νομᾶς* (-άδος), [δια-]*νεμητός*, [δια-]*νεμητέος*, *νέμησις* καὶ *νέμεσις* (=ἀπονομή ὀφειλομένων, δικαίαι ἀγανάκτησις, ὀργή καὶ τιμωρία, τὴν ὅποιαν ὁ ἴδιος ὁ τιμωρούμενος προσέκαλεσεν ἐξ οὗ καὶ *Νέμεσις* ἢ προσωποποιήσις τῆς ὀργῆς τῶν θεῶν).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀπό, διά, ἐπί, κατά, πρὸς, σὺν κ. ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: διαδίδωμι, μερίζω || νομεύω, ποιμαίνω, βόσκω.

νεύω=γνέφω, κάμνω νεῦμα || συγκατανεύω, ἐγκρίνω.—ΠΡΤ *ἔνευον*, μέσος με ἔνεργ. σημ. ΜΕΛ *νεύσομαι*, ΛΟΡ *ἔνευσα*, ΠΡΚ *νένευκα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νεῦμα*, *νεύσις*.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, ἐπί, κατά κ. ἄ.—*Κατανεύω*=συγκατατίθεμαι, *ἀνανεύω*=ἀρνόομαι.

νεῶ [-όω]: βλέπε σύνθετον ῥ. *ἀνανεῶ* [-όω].

νέω=πλέω, κολυμβῶ.—Ἔνεστ. *νέω*, *νεῖς*, *νεῖ*, *νέομεν*, *νεῖτε*, *νέουσι* (συναίρεσις γίνεται μόνον ὅπου συναντῶνται δύο ε), ΠΡΤ *ἔνεον* (*ἔνεις*, *ἔνει* κλπ.), μέσος με ἔνεργ. σημ. ΜΕΛ *νεύσομαι*, ΛΟΡ *ἔνευσα*, ΠΡΚ *νένευκα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νεοστέον*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *νήχομαι*, *πλέω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις διά, εἰς, ἐκ, πρὸς.

νεωτερίζω=καινοτομῶ || ζητῶ ἢ ἐπιβάλλω πολιτικὴν ἢ κοινωνικὴν ἀλλαγὴν, στασιάζω.—ΠΡΤ *ἐνεωτερίζον*, ΜΕΛ *νεωτεριῶ*, ΛΟΡ *ἐνεωτέρισσα* [ι]. ● Παθ. [*νεωτερίζομαι*], ΠΡΤ *ἐνεωτεριζόμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐνεωτερίσθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νεωτερισμός*, *νεωτέρισμα*, *νεωτεριστής*, *νεωτέριοις*.

νήφω=εἶμαι νηφάλιος.—Μόνον ὁ Ἔνεστὼς [δωρ. *νίφω*]. Τὰ ἄλλα μτγν. (σύνθετον: ἀνα-*νήφω* κλπ).

νήχομαι = κολυμβῶ. — Ποιητ. καὶ μτγν. (Παράγωγος: νῆσσα = πάπια).

νίζω = μτγν. *νίπτω*. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον μὲ τὰς προθέσεις **ἐκ** καὶ **ἀπό**: ἀπο-νίζω, [μελ *νίψω*], λορ *ἐξ-ἐνιψα*.

● Μέσ. καὶ Παθ. [*νίζομαι*], μέσ. μελ *ἐκ-νίψομαι*, μέσ. λορ *ἀπ-ἐνιψάμην*, [παθ. λορ *ἐνίφθην*, πρκ *νένιμμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **νιβ-** (πρβλ. *χέρυβον* = λεκάνη διὰ τὸ νίψιμον τῶν χειρῶν), ἐξ οὗ (μὲ πρόσφωνα τ) τὸ μτγν. ῥ. νίβτ-ω = *νίπτω*. Ἄλλα καὶ θέμα **νιγ-**, ἐξ οὗ *νίγ-ζω* = *νίζω* (πρβλ. *κράγ-ζω* = *κράζω* κ. ἄ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νιπτήρ* (ποιητ. καὶ μτγν.), *δισέκνιπτος*, *νίψις* κ. ἄ.

νικῶ [-άω], πρτ *ἐνίκων*, μελ *νικήσω*, λορ *ἐνίκησα*, πρκ *νενίκηκα*, ὑπρ *ἐνενικήκειν*. ● Παθ. *νικῶμαι* (καὶ συνηθέστερα *ἠττώμαι*, πρτ *ἠττώμην* κλπ.), παθ. λορ *ἐνικήθην* (καὶ συνηθέστ. *ἠττήθην*), πρκ *νενίκημαι* (καὶ συνηθέστερα *ἠττημαι*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νικητής*, *νικητήριος*, [νικητός, ἐξ οὗ] ἀ-νίκητος κ. ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ τοῦ ἐνεργ. *νικῶ*: *κρατῶ*, *περιγιγνομαι* (τινος) κ. ἄ.

νίπτω: μτγν. — Βλ. ἀνωτέρω ῥ. *νίζω*.

νίφω = χιονίζω. — Συνηθῶς ἀπρόσ. *νίφει* = χιονίζει, πρτ [ὑπ-] *ἐνιφε*.

● Παθ. *νίφομαι*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νιφὰς* (-άδος), *νιφετός* (κατὰ τὸ ὑπέος) κ. ἄ.

νομεύω = ποιμαίνω. — (Ἐπὶ τὸ **νομεύς** [= βοσκός], ὅπερ ἐκ τοῦ ῥ. *νέμω*).

νομίζω, πρτ *ἐνόμιζον*, μελ *νομιῶ* [μτγν. *νομίσω*], λορ *ἐνόμισα* [ί], πρκ *νενόμικα*. ● Παθ. *νομίζομαι*, πρτ *ἐνομιζόμην*, [μέσ. μελ *νομιοῦμαι*], παθ. μελ *νομισθήσομαι*, παθ. λορ *ἐνομισθην*, πρκ *νενόμισμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νόμισσις*, *νόμισμα*, *νομιστός*, *νομιστέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: βλέπε ῥ. *νέμω*, ἐξ οὗ παράγωγος **νόμος**, ἀπὸ τὸ ὁποῖον μὲ τὴν κατάληξιν *-ίζω* σχηματίζεται τὸ ῥ. *νομίζω*. Κατὰ τὰ ὀδοντοκόληκτα εἰς *-ίζω* (ἐλπιδ-ζω = *ἐλπίζω*, ἐριδ-ζω = *ἐρίζω* κ.τ ὅ.), ἔχει καὶ τὸ ῥ. *νομίζω* ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ **νομιδ-**, ἐξ οὗ *νομιδ-θήσομαι* = *νομισθήσομαι*, ἐ-νομιδ-θην = *ἐνομισθην*, νε-νόμιδ-μαι = *νενόμισμαι*, νόμιδ-μα = *νόμισμα*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δοκῶ*, *δοξάζω*, *ἠγοῦμαι*, *οἶομαι*, *φροσῶ* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: — 1. μὲ αἰτιατ. *νομίζω τι ἢ νομίζω τινά*. — 2. μὲ δύο αἰτιατ. κ. ἄ., ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία εἶναι κατηγορούμενον τῆς ἄλλης: *νομίζω τινά*

σοφόν.—3. με εἰδ. ἀπρμφ. (=νομίζω ὅτι...). ● Τὸ παθ. *νομίζομαι* λαμβάνεται ὡς ῥ. συνδεδειγμένον.

νομοθετῶ [-έω] = θέτω νόμους.—ΠΡΤ *ἐνομοθέτου*, ΜΕΛ *νομοθετήσω*, ΑΟΡ *ἐνομοθέτησα*, ΠΡΚ *νενομοθέτηκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *νομοθετοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐνομοθετησάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐνομοθετήθην*, ΠΡΚ *νενομοθέτημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νομοθέτης*, *νομοθέτημα*, ἄ-*νομοθέτητος*, *νομοθετήτεος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *νομοθέτης* (νόμος+ῥ. τίθημι).

νοσηλεύω = περιποιουῖμαι ἀσθενῆ.—ΠΡΤ *ἐνοσήλευον*.—Βλ. ῥ. νοσῶ.

νοστῶ [-έω] = παλιννοστῶ, ἐπανερχομαι εἰς τὴν πατρίδα.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. σύνθετον: *περινοστῶ*, [ΜΕΛ *νοστήσω*], ΑΟΡ *ἐνόστησα*. *Νόστος*(ός) = ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν πατρίδα, ἐξ οὗ καὶ *νόστιμος* = ὁ συναφῆς μετὰ τὴν ἐπάνοδον, καὶ μεταφορικῶς: ὁ εὐάρεστος, εὐχάριστος.

νοσῶ [-έω] = ἀσθενῶ.—ΠΡΤ *ἐνόσουν*, ΜΕΛ *νοσήσω*, ΑΟΡ *ἐνόσησα*, ΠΡΚ *νενόσηκα*.

Ἐκ τὸ οὐσ. *νόσος*, ἐξ οὗ καὶ *νοσηρός*, *νοσηλός* (ἐξ οὗ ῥ. *νοσηλεύω*).

νουθετῶ [-έω] = συμβουλεύω.—ΠΡΤ *ἐνουθέτου*, ΜΕΛ *νουθετήσω*, ΑΟΡ *ἐνουθέτησα*. ● Παθ. *νουθετοῦμαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐνουθετήθην*. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νουθέτης*, *νουθέτημα*, *νουθετικός*, ἀνουθέτητος.

νοῶ [-έω] = ἔχω ἐν νῶ, ἐννοῶ, σκέπτομαι.—ΠΡΤ *ἐνόουν*, ΜΕΛ *νοήσω*, ΑΟΡ *ἐνόησα*, ΠΡΚ *νενόηκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *νοοῦμαι*, ΠΡΤ *ἐνοοῦμην*, μέσ. ΜΕΛ *νοήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐνοησάμην*, [παθ. ΜΕΛ *νοηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐνοήθην*, ΠΡΚ *νενόημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νόημα*, *νοήμων*, *νόησις*, *νοητός* (ἀ-*νόητος*) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *νόος*—*νοῦς*, θέμα *νοε*·.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις ἀπό, ἐπί, κατά, μετά, πρό, ὑπό κ. ἄ.

νυκτερεύω—διανυκτερεύω, κάνω νυχτέρι.—ΠΡΤ *ἐνυκτέρευον*, ΜΕΛ *νυκτερεύσω*, ΑΟΡ *ἐνυκτέρευσα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νυκτέρευμα*, *νυκτερευτής* κ. ἄ

νυκτοπορῶ [-έω] = βαδίζω τὴν νύκτα.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

νυκτοφυλακῶ [-έω] = εἶμαι νυκτοφύλαξ.—ΜΕΛ *νυκτοφυλακήσω*.

νυμφεύω, ΑΟΡ *ένύμφευσα*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

νυστάζω: ποιητ. καὶ μτγν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *νυσταγμός, νύσταγμα, νύσταξις κ. ἄ.*

νωθρεύομαι=εἶμαι ἢ γίνομαι νωθρός.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ.

Ξ

Ξαίνω=Ξαίνω τὸ μαλλί, λαναρίζω.—[ΠΡΤ *Ξξαινον*, ΜΕΛ *ξανῶ*, ΑΟΡ *Ξξηνα*. ● Παθ. *Ξαίνομαι*, παθ. ΑΟΡ *Ξξάνθην*], ΠΡΚ *-Ξξαμμαι* [καὶ μτγν. *Ξξασμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *Ξάντης* (ἔξ οὗ *Ξαντικός*), *Ξάσμα* ἢ *Ξάμμα*, *Ξάνοι*.

ΘΕΜΑ: *Ξαν-*, ἔξ οὗ *Ξάν-γω*=*Ξαίνω*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *κνάπω*.

Ξεναγῶ [-έω]=εἶμαι ἀρχηγός τοῦ Ξενικοῦ (μισθοφορικοῦ) στρατεύματος, στρατολογῶ μισθοφόρους || ὀδηγῶ Ξένους εἰς τὰ ἀξιοθέατα μέρη, περιποιοῦμαι Ξένους.—ΠΡΤ *Ξξενάγουν*, [ΜΕΛ *Ξεναγήσω*, ΑΟΡ *Ξξενάγησα*]. ● Παθ. *Ξεναγοῦμαι*, ΠΡΚ *Ξξενάγημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀπὸ τὸ σύνθ. *Ξεναγός* (Ξένος+ῶ. ἄγω), ἔξ οὗ καὶ *Ξεναγία*, σχηματίζεται παρασύνθ. ῶ. *Ξεναγέω-ῶ*, ἔξ οὗ παράγωγος: *Ξεναγήσις*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *Ξεναγῶ τινος*=εἶμαι ἀρχηγός.—*Ξεναγῶ τινα*=φιλοξενῶ.

Ξενίζω=φιλοξενῶ || (ἀμιβ.) ὀμιλῶ μὲ Ξενικὴν προφορὰν || παραξε-νεύω.—ΠΡΤ *Ξξένιζον*, ΑΟΡ *Ξξένισα* [ῖ]. ● Παθ. *Ξενίζομαι*, παθ. ΑΟΡ *Ξξενίσθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *Ξένισις*, *Ξένισμα*, *Ξενισμός*, *Ξενιστής*, *Ξενιστέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῶ. ἀπὸ τὸ *Ξένος* κατὰ τὰ εἰς *-ίζω* (βλ. ῶ. *νομίζω*).

Ξενιτεύομαι = ἀποδημῶ, ἐπὶ Ξένης γῆς πλανῶμαι, μισθοφορῶ.—Ἄποθετικόν.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Παρά-γωγος: *Ξενιτεία*.

Ξενοδοκῶ [-έω]=δέχομαι Ξένους, φιλοξενῶ.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ.

Τὸ ῶ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *Ξενοδόκος*=Ξενοδόχος (βλ. ῶ. *δέχομαι*).

ξενολογῶ [-έω]=συλλέγω ξένους, στρατολογῶ μισθοφόρους.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΑΟΡ **ἐξενολόγησα**.

ξενотροφῶ [-έω]=διατρέφω μισθοφόρους.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ξενοῦμαι [-όομαι]: ποιητ. καὶ μτγν. τὸ ἐνεργ. **ξενόω-ῶ**. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. ἀποθετικόν: **ξενόομαι-οῦμαι**, [μέσ. μελ **ξενώσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἐξενώθη**, ΠΡΚ **ἐξένωμαι**.

ΣΗΜΑΣΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ:—1. ὡς παθητ. **ξενοῦμαι παρὰ τινι ἢ ὑπὸ τινος**=φιλοξενοῦμαι.—2. ὡς μέσον με ἐνεργ. σημασίαν: **ξενόομαι τινά**=φιλοξενῶ κάποιον· **ξενόομαι τινι**=συνάπτω σχέσεις ξενίας μετὰ τινος, γίνομαι φίλος με κάποιον || Μτγν. τὸ **ξενόομαι τινά τινος** με τὴν σημασίαν τοῦ =ἀποξενῶ κάποιον ἀπὸ κάτι.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: τὸ ἐνεργ. **ἀπο-ξενῶ** (=ἀποξενῶ) εἶναι μτγν

ξέω=ξύνω, λειαινῶ || (μεταφορ.) ἐρεθίζω.—Συναίρεσις γίνεται μόνον ὅπου συναντῶνται δύο ε (ἢ ε με ει): **ξέω, ξεῖς, ξεῖ, ξέομεν, ξεῖτε, ξέουσι**.—[ΠΡΤ **ἔξεον, ἔξεεις, ἔξει κλπ.**], ΑΟΡ **ἔξεσα**. ● [Παθ. ΑΟΡ **ἐξέσθη**, ΠΡΚ **ἔξεσμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ξέοις, ξέομα, ξεοτός** (ἐξ οὗ ἄ-ξεοτος=ἀπελέκτος), **ξόανον** (=πελεκημένον ξύλον, ξυλόγλυπτον ὁμοίωμα θεοῦ).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **ξεο-**, ἐξ οὗ ὁ ἐνεστώς **ξέ(σ)ω**=**ξέ-ω** (τὸ σ μεταξὺ δύο φωνηέντων ἀποβάλλεται). Ὁ ἀόρ. **ἔ-ξεο-σα** καὶ καθ' ἀπλοποίησιν **ἔξεσα**.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις **ἀνά, ἀπό, κατά**.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **γλύφω, γνῶ, ξύω**. Τὸ **ξύω** ἐπὶ σαρκός, τὸ **ξέω** ἐπὶ ξύλου.

ξηραίνω, [μελ **ξηρανῶ**], ΑΟΡ **ἐξήρανα [-ἄνα]**. ● Παθ. **ξηραίνομαι**, [μέσ. μελ **ξηρανοῦμαι**=παθ. μελ **ξηρανθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἐξηράνη**, [ΠΡΚ **ἐξήραμαι** καὶ **ἐξήρασμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ξηρανσις, ξηρασία, ξηραντικός, ξηραντέον** κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. **ἀπό, κατά**.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: **αὔαίνομαι**.

ξυλεύομαι=εἶμαι ξυλοκόπος, κόβω ἢ μαζεύω ξύλα («*δρονὸς πεσοῦσης, πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται*», λέγει ἀρχαία παροιμία).—Τὸ ὄ. ὅμως εἶναι μτγν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. ἀπαντᾷ τὸ ἐπόμενον ὄημα:

ξυλίζομαι=μαζεύω ξύλα.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς· [μτγν. ὁ μέσ. ΑΟΡ **ἐξυλισάμην**].—Παράγωγος: **ξυλισμός**.—Βλ. προηγούμενον ὄ.

ξυρῶ [-έω]=ξυρίζω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *ξυρόν* (=ξυράφι)· πρβλ. *ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς* (ἴσταισθαι)=(τὸ νὰ στέκη κανεῖς) ἐπάνω στὴν κόψη τοῦ ξυραφιοῦ, ἴηλ. στὸ κρισιμώτερον σημεῖον.

ξύω=ξύνω.—ΛΟΡ *ἔξυσα*. ● [Μέσον *ξύομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἔξυσάμην*, [παθ. ΛΟΡ *ἔξύσθην*, ΠΡΚ *ἔξυσμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ξύσις*, *ξύσμα*. *ξύστρα*, *ξύστὸς* κ. ἄ.—Βλ. ῥ. *ξέω*.

O

ὀβολοστατῶ [-έω]=ζυγίζω ὀβολούς, εἶμαι τοκογλύφος.—Μόνον ὁ Ἔν.

ὀγκῶ [-όω]=ἔξογκώνω, φουσκώνω.—[ΜΕΛ *ὀγκώσω*, ΛΟΡ *ὀγκωσα*.

● Μέσ. *ὀγκοῦμαι* (=ὑπερηφανεύομαι), μέσ. ΜΕΛ *ὀγκώσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ὀγκωσάμην*, παθ. ΛΟΡ *ὀγκώθην*, ΠΡΚ *ὀγκωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀγκωσις*, *ὀγκωμα*, *ὀγκωτός*.

ὀγμεύω=πορεύομαι κατ' εὐθειαν.—Τὸ ῥ. εἶναι ποιητικόν. Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΠΡΤ *ὀγμευον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ὄμηρ. *ὄγμος*=αὐλαξ, δρόμος.

ὀδεύω=περιπατῶ, βαδίζω.—Εἰς τοὺς ἀττικόνες πεζογράφους μόνον ὁ ΛΟΡ *ὀδευσα*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ὀδοιπορῶ [-έω]=βαδίζω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν. [ΠΡΤ *ὀδοιπόρουν*, ΜΕΛ *ὀδοιπορήσω*, ΠΡΚ *ὀδοιπόρηκα*, ΥΠΡ *ὀδοιπορήκειν*. ● Παθ. μόνον τὸ γ' ἔν. τοῦ ΠΡΚ *ὀδοιπόρηται*].

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ οὖσ. *ὀδοιπόρος*, ἐξ οὗ καὶ *ὀδοιπορία*.

ὀδοποιῶ [-έω]=κατασκευάζω δρόμον.—ΠΡΤ *ὀδοποιουν*, ΛΟΡ *ὀδοποίησα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ὀδοποιοῦμαι* (=κατασκευάζομαι πρὸς χοῆσιν· ἐπὶ ὀδῶν), ΠΡΚ *ὀδοποίημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ὀδοποιός*, ἐξ οὗ καὶ *ὀδοποιία*.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὴν πρόθεσιν *πρό*.

ὀδυνῶμαι [-άομαι]=αἰσθάνομαι ὀδύνην, λυποῦμαι.—ΠΡΤ *ὀδυνῶ-*

μην, [μέσ. ΜΕΛ *ὀδυνήσομαι*, παθ. ΜΕΛ *ὀδυνηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ με μέσην σιμ. *ὠδυνήθην*].

Ἐκ τὸ οὖσ. *ὀδύνη* (=λύπη, πόνος ψυχικός) τὸ ῥ. *ὀδυνάομαι-ῶμαι*. — Ὁ σωματικός πόνος λέγεται *ὠδύς*, γεν. *ὠδύτος* (αἱ *ὠδύτες*=οἱ πόνοι τοῦ τοκέτος), ἐξ οὗ τὸ ῥ. *ὠδίνω* (=κοιλοπονώω, γεννῶ) πρβλ. *ὠδινεν ὄρος καὶ ἔτεκε μὲν*=κοιλοπονοῦσε τὸ βουνὸ καὶ ἐγέννησε ποντίκι!).

ὀδύρομαι=θρηνώ.—Μέσον ἀποθετικόν. ΠΡΤ *ὠδυρόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ὀδυροῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ὠδυράμην*, [παθ. ΑΟΡ κατ-*ὠδύροθην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀδυρμα*, *ὀδυρός*, *ὀδυρτός* (=ἀξιολήρητος).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἀπό*, *διά*, *κατά*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *δακρύω*, *θρηνώ*, *οἰμῶζω*, *ὀλοφύρομαι*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Ὡς μτβ. με αἰτιατ. *ὀδύρομαί τινα*=θρηνώ κάποιον. Ὡς ἀμτβ. λαμβάνει διαφόρους προσδιορ. τῆς αἰτίας: *ὀδύρομαι διὰ τι*, *ὀδύρομαι ἐπὶ τινι* κτλ.

ὄζω=μυρίζω, ἐκπέμπο ὀσμὴν (εὐχάριστον ἢ δυσάρεστον).—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐν.—[ΠΡΤ *ὄζον*, ΜΕΛ *ὄζήσω*, ΑΟΡ *ὄζησα* καὶ *ὄξεσα*, ΠΡΚ *ὄζηκα*, ΠΡΚ β' με σιμ. ἐνεστώτος *ὄδωδα* (με ἀττ. ἀναδιτλ.), ΥΠΡ με σημασίαν παρατατικῆς *ὠδώδειν*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ὀδ-*, ἐξ οὗ *ὀδ-ζω*=*ὄζω*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ὀδ-μή=] *ὀσμή*, *εὐ-ὠδής*, *δυσ-ὠδής*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με γενικήν: *λυχνίας ὄζει*.

οἶγω: Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον σύνθετον: βλ. ῥ. *ἀνοίγω*.

οἶδα=γνώριζω.—Εἶναι β' ΠΡΚ με σημασίαν Ἐνεστώτος. (Ὁριστική: *οἶδα*, *οἶσθα*, *οἶδε*, ἴσμεν, ἴσθε, ἴσασι. Ὑποτακτική: *εἰδῶ*, *εἰδῆς*, *εἰδῆ*, *εἰδῶμεν*, *εἰδῆτε*, *εἰδῶσι*. Εὐχτική: *εἰδείην*, *εἰδείης*, *εἰδείη*, *εἰδείμεν*, *εἰδείτε*, *εἰδείεν*. Προστακτική: *ἴσθι*, *ἴστω*, *ἴσθε*, *ἴστων*. Ἀπαρέμφατον: *εἰδέναι*. Μετοχή: *εἰδώς*, *εἰδυῖα*, *εἰδός*).—ΥΠΡ με σιμ. Παρατατικῆς: *ἤδη* (ἢ *ἤδειν*), *ἤδησθα* (ἢ *ἤδεις*), *ἤδει* (ἢ *ἤδειν*), *ἤδειμεν* (ἢ *ἤδειμεν*), *ἤδετε* (ἢ *ἤδετε*), *ἤδεσαν* (ἢ *ἤσαν*), ΜΕΛ *εἶσομαι* καὶ *εἶδήσω*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *Ἔιδ-* (ἀπὸ τὸν ἀρχαιστὸν Ἐνεστώτα *εἶδ-ω*) καὶ κατὰ μετὰπτωσιν *Ἔιδ-* καὶ *Ἔιδ-* (ἐξ οὗ *Ἔιδ-μεν*=*ἴσμεν*, *Ἔιδ-τέον*=*ἴστων* κλπ.). Με τὸ πρόσφραμα *ε* τὸ θέμα *εἶδε-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εἶδησις*, *εἶδήμων* (=βαθὺς γνώστης), *εἶδώς*, *ἴστων*, *ἴστωρ* (=σοφός, ἐμπειρός) καὶ ἐκ τούτου *ἱστορία*=γνώσις τοῦ παρελθόντος. Τὰ παράγωγα *ἴστωρ* καὶ *ἱστορία* δασύνονται.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *διὰ*, *κατά*, *πρό*, *πρός*, *σύν*. Εἰς τὰ σύνθετα

ἀναβιβάζεται ὁ τόνος εἰς τὴν ὀριστικὴν καὶ προστακτικὴν τοῦ Ἐνεστώτος:
σύννοϊδα, σύννοϊθι κλπ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *γινώσκω, ἐπαῖω, ἐπίσταμαι κ. ἄ.*

οἰδῶ [-έω] = πρήσκομαι. — ΠΡΤ *ἀν-φῶδουν*, ΛΟΡ *φῶδησα*, [ΠΡΚ *φῶδηκα*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἰδηρῖς, οἰδημα, Οἰδίπους* (ὁ ἔχων πρησμένα πόδια).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἄπο τὸ οὖσ. *τὸ οἶδος* = ὄγκος.

οἰκειῶ [-όω] = κάμνω κάποιον οἰκεῖον, φίλον. — ΛΟΡ *φκείωσα*.

● Μέσ. καὶ Παθ. *οἰκειοῦμαι* (= γίνομαι οἰκεῖος, ἐξοικειώνομαι),
 μέσ. ΛΟΡ *φκειωσάμην*, παθ. ΛΟΡ *φκειώθην*, ΠΡΚ *φκείωμαι*.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *οἰκεῖος*. — Παράγωγα: [ἐξ-] *οἰκειώσεις*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. καὶ μέσον μὲ αἰτιατ., τὸ παθ. μὲ δοτ.

οἰκίζω = ἰδρύω ἀποικίαν ἢ συνοικισμόν, βάζω κάποιον νὰ κατοικήσῃ.
 ΠΡΤ *φκίζον*, ΜΕΛ *οἰκιῶ*, ΛΟΡ *φκισα*, [ΠΡΚ *φκισκα*, ΥΠΡ *φκίσειν*].

● Μέσ. καὶ Παθ. *οἰκίζομαι*, ΠΡΤ *φκίζομην*, μέσ. ΜΕΛ *οἰκιούμαι*, μέσ. ΛΟΡ *φκισάμην*, παθ. ΜΕΛ *οἰκισθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *φκίσθην*, ΠΡΚ *φκισμαι*, ΥΠΡ *φκίσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἰκιστής, οἰκισμός*, [ἀπ-] *οἰκισίαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *οἶκος* καὶ τὴν κατάληξιν *-ίζω* μὲ ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ *οἰκιδ-* (κατὰ τὰ ὀδοντικὸλῆγχα *ἐλπίδ- j ω* — *ἐλπίζω* κλπ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀπό, ἐν, ἐξ, κατά, μετά, σὺν κ. ἄ.

οἰκοδομῶ [-έω] = κτιζῶ, κατασκευάζω οἶκον. — ΠΡΤ *φκοδόμουν*, ΜΕΛ *οἰκοδομήσω*, ΛΟΡ *φκοδόμησα*, ΠΡΚ *φκοδόμηκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *οἰκοδομοῦμαι*, ΠΡΤ *φκοδομούμην*, παθ. ΜΕΛ *οἰκοδομηθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *φκοδομήθην*, μέσ. ΛΟΡ *φκοδομησάμην*, ΠΡΚ *φκοδόμημαι*, ΥΠΡ *φκοδομήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἰκοδόμησις, οἰκοδόμημα, οἰκοδομητός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *οἰκοδόμος* (*οἶκος* + ῥ. *δέμω*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀνά, ἐξ, κατά, περί, ὑπό κ. ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἰδρύω, κτιζῶ*.

οἰκονομῶ [-έω] = κυβερονῶ τὸν οἶκον. — ΛΟΡ *φκονόμησα*, ΠΡΚ *φκονόμηκα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἰκονόμημα, οἰκονομητικός, οἰκονομητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ *οἰκονόμος* (*οἶκος* + ῥ. *νέμω*), ἐξ οὗ καὶ *οἰκονομία*.

οἰκουρῶ [-έω] = παραμένω εἰς τὸν οἶκον. — Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *οἰκουρὸς* (*οἶκος* + *οὔρος* = φύλαξ).

[οικτιζώ] = λυποῦμαι, εὐσπλαγχνίζομαι. — Ὁ ἐνεστώδης ποιητ. — ΜΕΛ [ἀντ-]οικτιῶ, ΑΟΡ *ῥκτισα*. ● Μέσ. *οικτιζομαι*, ΠΡΤ *ῥκτιζόμεν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οικτισμός* (= θρηγος), *οικτισμα*, *ἀνοικτίστως* (= ἀσπλάγχνως).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *οἶκτος* (βλ. καὶ ῥ. *οἰκίρω*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀντί (*ἀντοικτιζώ* = λυποῦμαι ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος με ἐλυπήθη), κατὰ (*κατοικτιζομαι* = θρηγῶ διὰ τὸν ἑαυτὸν μου).

οἰκτίρω [ι] = λυποῦμαι, εὐσπλαγχνίζομαι, ἔλεῶ. — ΠΡΤ *ῥκτιρον*, [ΜΕΛ *οἰκτερῶ*], ΑΟΡ *ῥκτιρα* [ι]. ● [Παθ. *οἰκτίρομαι*, ΠΡΤ *ῥκτιρόμεν*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἰκτιρμός*, *οἰκτίρων*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *οἶκτος*. Τὸ θέμα *οἰκτιρ-* με τὸ πρόσφ. *ι*: *οἰκτιρ-ι-ω* = *οἰκτίρω* = *οἰκτῖ'ρω*. Ἡ διὰ τοῦ *ι* γραφή στηρίζεται εἰς τὸ παράγωγα *οἰκτιρμός*, *οἰκτίρων*. Ὑπάρχει ὁμως καὶ ἄλλη γραφή, με *ει*, ἢ ὁποῖα στηρίζεται εἰς τὸν μέλλ. *οἰκτερῶ*, ἐξ οὗ τὸ θέμα φαίνεται *οἰκτερ-* καὶ με τὸ πρόσφ. *ι*: *οἰκτερ-ι-ω* = *οἰκτίρω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὴν προθ. κατὰ. — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐλεῶ*, *οἰκτιζώ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. με αἰτιατ. *οἰκτίρω τινά*. —2. με αἰτιατ. καὶ γεν. τῆς αἰτίας: *οἰκτίρω τινά τινος* = λυποῦμαι κάποιον γιὰ κάτι.

οἰκῶ [-έω] = κατοικῶ, κυβερνῶ. — ΠΡΤ *ῥκουν*, ΜΕΛ *οἰκήσω*, ΑΟΡ *ῥκησα*, ΠΡΚ *ῥκηκα* (πάντοτε σύνθ. εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ.), ΥΠΡ *κατῳκήκειν* (μόνον σύνθ.). ● Μέσ. καὶ Παθ. *οἰκοῦμαι* (ἐπὶ πόλεως = κατοικοῦμαι, κυβερνῶμαι), ΠΡΤ *ῥκούμεν*, μέσ. ΜΕΛ με παθ. σημ. *οἰκήσομαι*, [ΑΟΡ *ῥκησάμεν*], παθ. ΑΟΡ *ῥκήθην*, ΠΡΚ [κατ-] *ῥκημαι*, ΥΠΡ [κατ-] *ῥκήμεν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἴκημα*, *οἰκητής*, *οἰκήοιμος*, *οἰκητήριον* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀπό, διά, ἐν, κατὰ, μετά, παρά, σὺν κ. ἄ.

οἶμαι: βλέπε κατωτέρω ῥ. *οἶομαι*.

[οἰμῶζω] = θρηγῶ, ὀδύρομαι. — Ὁ ἐνεστώδης μόνον ποιητ. — Μέσ. ΜΕΛ με ἐνεργ. σημ. *οἰμῶξομαι*, [ΑΟΡ (ἀν-, ἀπ-) *ῥμωξα*]. ● Παθ. ΑΟΡ *ῥμώχθην*, ΠΡΚ *ῥμωγομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἰμωγή*, *οἰμωγμα*, *οἰμωκτός* (= ἀξιολύπητος), *οἰμωξίς*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπιφώνημα *οἶμοι* (πρβλ. ἀπὸ τὸ *ἀλαλά* τὸ ῥ. *ἀλαλάζω*, ἀπὸ τὸ *ἐλελεῦ* τὸ ῥ. *ἐλελίζω* κ. ἄ.). Ὅπως πολλὰ τῶν εἰς *-άζω* (πρβλ. *ἀραξ*, *-αγος*, θ. *ἀραγ-ι-ω* = *ἀράζω*), ἔχει καὶ τὸ ῥ. *οἰμῶζω* ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: *οἰμωγ-*, ἐξ οὗ ὁ μέλλ. *οἰμῶξομαι* (= οἰμῶγ-σομαι), ὁ ἀόρ. *ῥμωξα* (= ῥμωγ-σα) καὶ τὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἰμωγή*, *οἰμωκτός* κλπ. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, κατὰ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *γοῶ*, *θρηγῶ*, *ὀδύρομαι*, *ὀλοφύρομαι* κ. ἄ.

οίνοχοῶ [-έω]=κερνῶ κρασί. — [ΠΡΤ *ἐφροχόουν*], ΜΕΛ *οίνοχοήσω*, ΛΟΡ *ἐφροχόησα*.—Παράγωγον: *οίνοχόημα*.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *οίνοχόςος* (οἶνος+ῥ. χέω=χύνω).

οἴνω [-όω]=μεθύσκω κάποιον μὲ οἶνον.—'Ο 'Ενεστῶς μόνον ποιη-
τικός. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ μέσ. ΠΡΚ *διώνωμαι*.

οἶομαι ἢ οἶμαι = νομίζω. — 'Αποθ. μὲ ἐνεργ. διάθ. — ΠΡΤ *ῶδμην*
καὶ *ῶμην* (*ῶον*, *ῶετο* κλπ.), ΜΕΛ *οἶήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *οἶηθήσο-*
μαι=θά νομισθῶ], παθ. ΛΟΡ μὲ ἐνεργ. σημ. *ῶήθη*(=ἐνόμισα).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἶησις* (=ὑπερηφάνεια, ἔπαρσις), *οἶημα* (ἐξ οὗ *οἶηματίας*=
=ἀλαζών, φαντασμένος, ὑπερήφανος), *οἶητόν*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *οἶ-* καὶ διὰ προσλήψεως τοῦ προσφ. ε=*οἶε*-. Οἱ
τύποι *οἶμαι* καὶ *ῶμην* σχηματίζονται χωρὶς τὸ θεματικὸν φωνήεν. Αἱ λέξεις
ἐγὼ οἶμαι κατὰ τὴν κρᾶσιν γίνονται *ἐγῶμαι*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπί*, *σύν*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἡγοῦμαι*, *δοκῶ*, *νομίζω*, *ὑπολαμβάνω*.

οἰστρῶ [-άω]=κεντῶ, ἐρεθίζω κάποιον. 'Ὡς ἀμτβτ. = κινεῖμαι μὲ
μανίαν.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ 'Ενεστῶς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *οἰστρός*.

οἶχομαι=ἔχω φύγει.'Ενεστῶς μὲ σημ. παρακειμένου.— ΠΡΤ *ῶχόμην*
(μὲ σημ. ὑπερσυντελικῆς ἢ ἀορίστου), ΜΕΛ *οἶχέσομαι* ● [Παθ.
ΠΡΚ *ῶχημαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *οἶχ-* (ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν *οἶ-*, ἐξ οὗ καὶ *οἶμος*=
=ὀδός, *οἶ-τος*=θάνατος) καὶ διὰ προσλήψεως τοῦ προσφ. ε=*οἶχε-* (καὶ
πρὸ συμφώνου *οἶχη*).—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἶχτέον*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *διά*, *ἐξ*, *κατά*, *παρά*, *πρό*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. συνήθως συντάσσεται μὲ κατηγορηματικὴν μτχ.: *οἶχε-*
ται θανάων, *ῶχετο ἀπιών*. Κατὰ τὴν μετάφρασιν τὸ ῥ. ἐξηγεῖται ὡς ἐπίρ-
ρημα ἢ ὡς ἐπιρρηματικὴ φράσις, ἢ δὲ μτχ. ὡς ῥήμα: *ῶχετο ἀπιών*=ταχέως
ἀπῆλθε (βλ. ῥ. *λανθάνω*).

οἰωνίζομαι=προμαντεύω τὸ μέλλον ἀπὸ τὴν πτῆσιν τῶν οἰωνῶν
(*οἰωνός*=πτηνὸν σαρκοφάγον).—ΠΡΤ *οἰωνιζόμην*, [ΜΕΛ *οἰωνιοῦ-*
μαι], ΛΟΡ *οἰωνισάμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *οἰωνισμός*, *οἰωνιστής*, *οἰωνιστήριον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *οἰωνός*. Μὲ τὴν κατάλη-
ξιν *-ίζομαι* τὸ ῥ. ἀπέκτισε (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὀδοντοκόληκτα *ἐρίδ-*
γω=*ἐρίζω*, *ἐλπιδ-γω*=*ἐλπίζω*) ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: *οἰωνιδ-*, ἐξ οὗ *οἰωνιδ-*

μός=οίωνισμός.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ με τὰς προθ. *ἀπό, μετά.*

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. με αίτιατ. *οίωνίζομαί τι*=προμαντεύω κάτι από τήν πτήσιν τῶν ὀρνέων.—2. με εἶδ. ἀπρμφ.=προμαντεύω ὅτι...

ὀκέλλω:—1. μτβτ.=ὄλιπτο πλοῖον εἰς τήν ξηράν || 2. ἀμτβτ. (ἐπὶ πλοῖου)=πίπτο εἰς τήν ξηράν. ΠΡΤ [ἐπ-]*ὀκελλον*, ΛΟΡ [ἐξ-]*ὀκειλα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ θέμα *κελ-* τοῦ ποιητ. ὄ. *κέλλω*(=ὀδηγῶ πλοῖον εἰς τήν ξηράν), με τὸ προθετικὸν δὲ φωνῆεν ο = *ὀκελ-* (*ὀκέλ- η - ω* =*ὀκέλλω*).—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἐξ, ἐπί.*

ὀκλάζω=συγκάμπτο τοὺς πόδας (ἐπὶ ἵππου).—ΠΡΤ *ὀκλαζον*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀκλαδίας* (θρόνος), *ὀκλαδόν, ὀκλασις*.

ὀκνῶ [-έω]=διστάζω, βραδύνω, φοβοῦμαι.—ΠΡΤ *ὀκνουν*, ΜΕΛ *ὀκνήσω*, ΛΟΡ *ὀκνησα*.—Παράγωγα: *ὀκνητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ οὐς. *ὀκνος*(=δισταγμός, ἀμέλεια), ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐπίθ. *ὀκνηρός*.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀπό, κατά.*

ὀλιγαρχοῦμαι=κυβερνῶμαι ὑπὸ τῶν ὀλίγων.—Ἀποθετικὸν με παθ. διάθεσιν.—ΠΡΤ *ὀλιγαρχοῦμην*, παθ. ΛΟΡ *ὀλιγαρχήθην*.

ὀλιγοψυχῶ [-έω]=δειλιάζω, ἐξαντλοῦμαι.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ὀλιγορῶ [-έω]=ἀμελῶ, παραμελῶ.—ΠΡΤ *ὀλιγορουν*, ΜΕΛ *ὀλιγορήσω*, ΛΟΡ *ὀλιγορήσα*. ● Παθ. *ὀλιγοροῦμαι*, παθ. ΛΟΡ *ὀλιγορήθην*, ΠΡΚ *ὀλιγορήμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀλιγόρησις, ὀλιγόρημα, ὀλιγορητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ ἐπίθετον *ὀλιγρος* (ἐκ τοῦ *ὀλίγος+ῶρα*=φροντίς), ἐξ οὗ καὶ τὸ οὐς. *ὀλιγορία*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *κατά, παρά.*

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με γεν. *ὀλιγορῶ τινος*=δεικνύω ἀμέλειαν γιὰ κάτι.

ὀλισθάνω [καὶ *ὀλισθαίνω*]=γλιστρῶ.—[ΠΡΤ *ὀλισθανον*, ΜΕΛ *ὀλισθήσω*, ΛΟΡ *ἀ' ὀλισθήσα*, ΛΟΡ *β' ὀλισθον*, ΠΡΚ *ὀλισθήκα*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀλισθημα, ὀλισθησις, ὀλισθηρός, εὐολισθητος*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀπό, διά.*

ὀλλυμι ἢ **ὀλλύω**=καταστρέφω, ἀφανίζω, χάνω, φονεύω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον, ἰδίᾳ με τήν πρόθ. *ἀπό*: *ἀπόλλυμι* ἢ *ἀπολλύω*, ΠΡΤ *ἀπόλλυν* ἢ *ἀπόλλυον*, ΜΕΛ *ἀπολλῶ* (*ἀπο-*

λεῖς, ἀπολεῖ κτλ.) [=μτγν. ἀπολέσω], ΛΟΡ ἀπόλεσα, ΠΡΚ ἀπολώλεκα, ΥΠΡ ἀπωλωλέκειν. ● Παθ. ἀπόλλυμαι, ΠΡΤ ἀπωλλύμην, [ΜΕΛ ἀπολεσθήσομαι, ΛΟΡ ἀπολέσθην], μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ ἀπολοῦμαι, μέσ. ΛΟΡ β' με παθ. σημ. ἀπωλόμην ('Υποτ. ἀπόλωμαι, ἀπόλη, ἀπόληται κτλ., Εὐκτ. ἀπολοίμην, ἀπόλοιο, ἀπόλοιο κτλ. Προστ. ἀπολοῦ, ἀπολέσθω κτλ., Ἐπιρρ. ἀπολέσθαι, Μτχ. ἀπολόμενος), ἔνεργ. με παθ. σημ. ΠΡΚ β' ἀπόλωλα (= ἔχω καταστροφῆ, εἶμαι χαμένος), ἔνεργ. με παθητικὴν σημασίαν ΥΠΡ β' ἀπωλώλειν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀλετήρ* (=καταστροφεύς), *ὀλεθρός*, *ἀπόλεια*, *ἐξώλης* (=ὁ ἐντελῶς καταστροφείς), *προώλης* (=κατεστραμμένος προηγουμένως, ἄξιος νά χαθῆ κακῶς προώρως), *πανώλης* (=ὁ ἐντελῶς κατεστραμμένος).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ὀλ-* καὶ *ὀλε-*. Ἀπὸ τὸ θ. *ὀλ-* καὶ τὸ πρόσφρμα *-νυ-* σχηματίζεται τὸ ἐνεστωτ. θέμα *ὀλλυ-* (με ἀφομοίωσιν τοῦ *ν* πρὸς τὸ *λ*). Τὸ ῥ. λαμβάνει ἄττ. ἀναδιπλ. [ἀπ.]ὀλ-ὄλε-κα.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀπό, διά, ἐξ, ἀνταπ-, προσαπ-, συναπ-, συμπαραπ-.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ἀναιρῶ, ἀφανίζω, λυμάνομαι, φθείρω, λωβῶμαι.

ὀλοκαυτῶ [-έω] = θυσιάζω.—ΠΡΤ *ὀλοκαύτουν*, ΛΟΡ *ὀλοκαύτησα*.

ὀλολύζω [ῥ] = φωνάζω δυνατὰ (ἀπὸ χαρὰν ἢ λύπην).—ΠΡΤ [συν-] *ὀλόλυξον*, ΛΟΡ *ὀλόλυξα* [ῥ].—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀλολυγή*, *ὀλολυγμός*, *ὀλολυγαία* (ἐπίθετον τῆς γλαυκός).

ὀλοφύρομαι [ῥ] = θρηνῶ, ὀδύρομαι.—ΠΡΤ [ἀπ-] *ὀλοφυρόμην*, ΜΕΛ *ὀλοφυροῦμαι*, ΛΟΡ *ὀλοφυράμην*, παθ. ΛΟΡ *ὀλοφύρθην* (με ἔνεργ. σημ.).—Παράγωγον: *ὀλοφυρμός*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, κατά, πρὸς.

ὀμαλίζω = καθιστῶ κάτι ὀμαλόν, ἰσοπεδώνω.—[ΜΕΛ *ὀμαλιῶ*, ΛΟΡ *ὀμάλισα*]. ● Μέσ. ΜΕΛ ὡς παθ. *ὀμαλιοῦμαι*, [παθ. ΜΕΛ *ὀμαλισθήσομαι*], παθ. ΠΡΚ *ὀμάλισμαι*.

ὀμαλύνω [ῥ] = καθιστῶ κάτι ὀμαλόν, ἰσοπεδώνω.—ΛΟΡ *ὀμάλυνα* [ῥ].

● Παθ. ΛΟΡ *ὀμαλύνθην* [ῥ].—Παράγωγα: [ἐξ-] *ὀμάλυνσις*.

ὀμαρτῶ [-έω] = συμπορεύομαι, ἀκολουθῶ.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ σύνθετος Ἐνεστώσ: *συμ-παρ-ομαρτῶ*.

ὀμηρεύω = εἶμαι ὀμηρός.—ΜΕΛ *ὀμηρεύσω*, ΛΟΡ *ὀμήρευσα*.

ὀμιλῶ [-έω]=σχετίζομαι με κάποιον, ἀποτελῶ ὀμιλον, συναναστρέφομαι.—ΠΡΤ *ὀμίλου*, ΜΕΛ *ὀμιλήσω*, ΑΟΡ *ὀμίλησα*, ΠΡΚ *ὀμίληκα*, ΥΠΡ *ὀμιλήκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀμίλημα*, *ὀμιλητής*, *ὀμιλητός*, *ὀμιλητικός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὀ. σχηματίζεται (παρὰσύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθετον οὖσ. *ὀμιλος* (ἀ' συνθετ. *ὀμός*=κοινός, ὁμοιος+β' συνθετ. *ἴλη*=πλήθος ἀνθρώπων), ἐξ οὗ καὶ *ὀμίλια*=συναναστροφὴ. Ἡ σημασία τοῦ συνδιαλέγομαι εἶναι νεωτέρα.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *πρός*, *ἐξ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με δοτικὴν: *ὀμιλῶ τινι*=συναναστρέφομαι με κάποιον. 2. με ἐπίρρ. ἢ ἐμπροθ. προσδιορ.: *ὀμιλῶ ἐνθάδε*=συχνάζω ἐδῶ, *ὀμιλῶ περὶ τι*=ἀσχολοῦμαι εἰς κάτι.

ὀμνυμι ἢ ὀμνύω=ὀρκίζομαι.—ΠΡΤ *ὄμνυν* ἢ *ὄμνυον*, μέσ. ΜΕΛ με ἐνεργ. σημ. *ὀμοῦμαι* [καὶ μτγν. *ὀμόσω*], ΑΟΡ *ὄμοσα*, ΠΡΚ *ὀμώμοκα*, ΥΠΡ *ὀμωμόκειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ὀμνυμαι*, ΠΡΤ *ὀμνύμην*, μέσ. ΑΟΡ *ὀμοσάμην*, παθ. ΜΕΛ *ὀμοσθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ὀμόσθην* καὶ *ὀμότην*, ΠΡΚ (μόνον γ' ἐνικ. καὶ γ' πληθ.) *ὀμώμοται*, *ὀμώμονται* (καὶ μτγ. *ὀμωμοσμένος*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *συνωμότης* (ἐξ οὗ *συνωμοσία*), *ἀνωμοσία*, *ἀνωμοτος*, τὸ *ἐνωμότονον*=ἡ ἐνορκος συμμαχία.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ὀμ-* καὶ *ὀμο-*.—Τὸ ἐνεστώτ. θέμα με πρόσφ. νν. Ὁ μέλλον *ὀμοῦμαι* κλίνεται κατὰ τὰ εἰς *-έω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀντί*, *διά*, *ἐξ*, *ἐπί*, *κατά*, *πρός*, *σύν*, *ὑπό*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με αἰτιατ. *ὀμνυμί τι*=βεβαιώνω κάτι με ὄρκον.—2. με δοτ. *ὀμνυμί τινι*=ὀρκίζομαι εἰς κάτι.—3. με ἀπρμφ. χρόνον μέλλοντος.

ὀμογνωμῶ [-έω]=ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ὀμοδοξῶ [-έω]=ἔχω τὴν αὐτὴν δοξασίαν, ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην. Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ὀμοδρομῶ [-έω]=τρέχω μαζί.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ὀμοιάζω=εἶμαι ὁμοιος.—Τὸ ὀ. εἶναι μτγν. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ἢ περίφρασις *ὁμοιος* ἢ *ὁμοιός εἰμι*.

ὀμοιῶ [-όω]=ἔξομοιώνω, κάμνω κάτι ὁμοιον πρὸς κάτι ἄλλο.—ΠΡΤ *ὀμοιούην*, ΜΕΛ *ὀμοιώσω*, ΑΟΡ *ὀμοίωσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ὀμοιούμαι*, μέσ. ΜΕΛ *ὀμοιώσομαι*, παθ. ΜΕΛ *ὀμοιωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ὀμοιώθην*, ΠΡΚ *ὀμοιώμαι*. →

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *δμοιος* ἢ *δμοῖος*.—Παράγωγα: *δμοίωμα*, *δμοίωσις*.
ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀνά, ἀπό, ἐξ, πρὸς.

ὀμολογῶ [-έω] = λέγω τὰ αὐτὰ μὲ κάποιον, συμφωνῶ.—ΠΡΤ *ὀμολόγουν*, ΜΕΛ *ὀμολογήσω*, ΑΟΡ *ὀμολόγησα*, ΠΡΚ *ὀμολόγηκα*, ΥΠΡ *ὀμολογήκειν* ● Μέσ. καὶ Παθ. *ὀμολογοῦμαι*, ΠΡΤ *ὀμολογούμην*, μέσ. ΜΕΛ (μὲ παθ. σημ.) *ὀμολογήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ὀμολογήσάμην*, [παθ. ΜΕΛ *ὀμολογηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ὀμολογήθην*, ΠΡΚ *ὀμολόγημαι*, ΥΠΡ *ὀμολογήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀμολόγημα*, *ὀμολόγησις*, *ὀμολογητής*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀνά, ἀντί, διά, κατά, πρὸς, σύν.

ὀμονοῶ [-έω] = συμφωνῶ μὲ κάποιον, ἔχω ὁμόνοιαν.—ΠΡΤ *ὀμονόουν*, ΜΕΛ *ὀμονοήσω*, ΑΟΡ *ὀμονόησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἐκ τῶν λέξεων *δμοῦ* καὶ *νοῶ*. Τὸ ἐπίθ. *ὀμόνους* εἶναι μτγν.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτ. *ὀμονοῶ τινι*.

ὀμοπολῶ [-έω] = κινουῖμαι μαζὶ μὲ ἄλλον, κινῶ κάτι ὁμοίως.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.—Τὸ ῥ. ἀπὸ τὰς λέξεις *δμοῦ* καὶ *πολῶ [-έω]* = κινουῖμαι.

ὀμοφρονῶ [-έω] = ἔχω τὰ ἴδια φρονήματα, ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην. Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

ὀνειδίζω = κατηγορῶ, γλευάζω, ἐπιπλήττω.—ΠΡΤ *ὀνειδίζον*, ΜΕΛ *ὀνειδιῶ*, ΑΟΡ *ὀνειδισα*, ΠΡΚ *ὀνειδικα*. ● Παθ. *ὀνειδιζομαι*, [μέσ. ΜΕΛ μὲ παθ. σημ. *ὀνειδιοῦμαι*, παθ. ΑΟΡ *ὀνειδίσθην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀνειδισις*, *ὀνειδισμός*, *ὀνειδιστής*, ἐπ-*ὀνειδιστος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *ὀνειδος*, κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*, μὲ ἀναλογ. θ. *ὀνειδιδ-*, ἐξ οὗ *ὀνειδιδ-μός* = *ὀνειδισμός*, *ὀνειδιδ-θην* = *ὀνειδίσθην*.

ὀνειρώττω = ὀνειρεύομαι.—Μόνον ὁ Ἐνεστ. καὶ ὁ ΑΟΡ *ὀνειρώξα*.

ὀνίνημι = ὠφελῶ.—ΜΕΛ *ὀνήσω*, ΑΟΡ *ὠνησα*. ● Μέσ. *ὀνίναμαι* (Ἐπ. *ὀνίνομαι*, Εὐκτ. *ὀνιναίμην*, Προστ. *ὀνίνασο*, Ἄτρμφ. *ὀνίνασθαι*, Μτγ. *ὀνινάμενος*), ΠΡΤ *ὀνινάμην*, ΜΕΛ *ὀνήσομαι*, [ΑΟΡ *ὠησάμην*], μέσ. ΑΟΡ β' *ὠνήμην* [καὶ μτγν. *ὠνάμην*] εὐκτ. *ὀνάμην*, *ὀναιο*, *ὀναιτο*, Ἄτρμφ. *ὀνασθαι*], παθ. ΑΟΡ μὲ μέσην σημασίαν *ὠνήθην*.

→

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὄνησις, ἀνόνητος* (=1. ὁ μὴ ὠφελούμενος, 2. ὁ ἀνοφελής).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ὄνα-* καὶ με ἐνεστωτ. ἀναδιπλασιασμόν εἰς τὸ μέσον τοῦ θέματος=*δ-νι-να-*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. με αἰτ. *ὀνίημί τινα*=ὠφελῶ κάποιον. Τὸ μέσον με γενικήν: *ὀνίναμαί τινος*=ὠφελοῦμαι ἀπὸ κάτι ἢ ἀπὸ κάποιου.

ὀνομάζω, ΠΡΤ *ὀνόμαζον*, ΜΕΛ *ὀνομάσω*, ΑΟΡ *ὀνόμασα* [-ᾶσα], ΠΡΚ *ὀνόμακα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ὀνομάζομαι*, ΠΡΤ *ὀνομαζόμην*, [ΜΕΛ *ὀνομασθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ὀνομάσθην*, ΠΡΚ *ὀνομασμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀνομαστής* (ἐξ οὗ *ὀνομαστικός*), *ὀνόμασις, ὀνομασία, ὀνομαστός*.
ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀντί, διά, ἐπί, κατά, μετά*.

ὀξύνω [ῶ]=κάμνω κάτι ὀξύ, μυτερό || (μτφρ.) ἐξερεθίζω. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον σύνθετον: ΠΡΤ [*παρ-*] *ὄξυνον*, ΜΕΛ [*παρ-*] *ὄξυνῶ*, ΑΟΡ [*παρ-*] *ὄξυνα*, [ΠΡΚ *παρ-ὄξυγκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. [*παρ-*] *ὄξύνομαι*, ΠΡΤ [*παρ-*] *ὄξυνόμην*, [παθ. ΜΕΛ *παροξυνθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ [*παρ-*] *ὄξύνθην*, ΠΡΚ [*παρ-*] *ὄξυμμαι* [καὶ μτγν. *παρ-ὄξυμαι*], ΥΠΡ *παρ-ὄξύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *παροξυσμός, ὄξυνήρ, παροξυντικός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῶ σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ὄξυς*. Τὸ θέμα *ὄξυν-* με τὸ πρόσφραμα *γ*=ὄξδν-*γω*=ὄξδννω=ὄξῦνω.

ὀπισθοφυλακῶ [-έω]=εἶμαι ὀπισθοφύλαξ, διοικῶ τὴν ὀπισθοφυλακήν.—Μόνον ὁ Ἐνεστώτ, ὁ ΠΡΤ *ὀπισθοφυλάκουν*, καὶ ὁ ΑΟΡ *ὀπισθοφυλάκησα*.

ὀπλίζω=δίδω εἰς κάποιον ὄπλα, ἐξοπλίζω.—ΠΡΤ *ὀπλιζον*, ΑΟΡ *ὀπλισα*, [ΠΡΚ *ὀπλικα*, ΥΠΡ *ὀπλίκειν*]. ● Μέσον *ὀπλιζομαι*, ΠΡΤ *ὀπλιζόμην*, [ΜΕΛ *ὀπλισομαι* καὶ *ὀπλιοῦμαι*], ΑΟΡ *ὀπλισάμην*, παθ. ΑΟΡ *ὀπλίσθην*, ΠΡΚ *ὀπλισμαι*, ΥΠΡ *ὀπλίσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀπλισις, ὀπλισμός*.—ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῶ ἀπὸ τὸ *ὄπλον* (βλ. ῶ. *ἐπομαι*).—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀντί, ἀπό, ἐξ, κατά*.

ὀπλιτεύω=εἶμαι ὀπλίτης.—ΜΕΛ *ὀπλιτεύσω*, ΑΟΡ *ὀπλίτευσα*.

ὀπλομαχῶ [-έω]=μάχομαι ἔνοπλος.—Μόνον ὁ Ἐνεστώτ.

ὀπλοφορῶ [-έω]=φέρω, κρατῶ ὄπλα.—Μόνον ὁ ΜΕΛ *ὀπλοφορήσω*.
Τὸ ῶ παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ὀπλοφόρος*, ἐξ οὗ καὶ *ὀπλοφορία*.

όπτω [-άω] = ψήνω. — ΑΟΡ *ώπησα*. ● Παθ. *όπιώμαι*, [μέσ. μελ με παθ. σημ. *όπιήσομαι*], ΠΡΚ *ώπημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *όπιους, όπιάνιον ή όπιηήριον* (=μαγειρείον), *όπιτός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ό. από τό επίθ. *όπιός*=ψητός. — Βλ. ή. *έγω*.

όπωρίζω = συλλέγω όπωρικά. — Μόνον ό ΄Ενεστώς.

όργάζω = κάμνω κάτι μαλακόν. — Μόνον ό ΄Ενεστώς καί ό παθ. ΠΡΚ [άπ.] *ώργασμαι*.

όργιάζω = τελώ μυστήρια. — ΠΡΤ *ώργιάζον*, μελ *όργιάσω*. ● Παθ. *όργιάζομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ή. από τό οὖς. *όργια* (έκ τοῦ ποιητ. πρκ. *έοργα*=θρησκευτική τελετή, μυστήρια τελούμενα με ένθουσιαστικήν έξαστιν.

όργίζω = κάμνω κάποιον νά όργισθή. — μελ [έξ-] *όργιώ*, ΑΟΡ *ώργισα* [ι]. ● Μέσ. *όργίζομαι*, ΠΡΤ *ώργιζόμην*, μελ *όργισῶμαι*, παθ. μελ με ένεργ. σημ. *όργισθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ με μέσην σημ. *ώργισθην*, ΠΡΚ *ώργισμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ή. από τό οὖς. *όργή* κατά τά εις *-ίζω*, με άναλογικόν θέμα *όργιδ-*, έξ οῦ *ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [όργιδ-τέον]=όργιστέον, όργιστός*. ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τό ένεργ. με αίτιατ. *όργίζω τινά*. Τό μέσον με δοτικήν: *όργίζομαι τινι*.

όργω [-άω] = έπιθυμῶ πολύ || έπί καρπῶν = εἶμαι ώριμος. — Μόνον ό ΄Ενεστώς καί ό παθ. ΥΠΡ *ώργήμην*.

όρέγω = άπλώνω τά χέρια δια νά δώσω ή νά λάβω κάτι. — [ΠΡΤ *ώρεγον*, μελ *όρέξω*], ΑΟΡ *ώρεξα*. ● Μέσ. *όρέγομαι* (=έπιθυμῶ πολύ), ΠΡΤ *ώρεγόμην*, μέσ. μελ [έπ-] *όρέξομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ώρεξάμην*, παθ. ΑΟΡ με μέσην σημ. *ώρέχθην*, [ΠΡΚ *ώρεγμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *όργια ή όργια* (έκ τοῦ *όρέγια*), *όρεξις, όρεκτός*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τό ένεργ. με αίτιατ. *όρέγω χείρας*, ή με αίτιατ. καί δοτ. *χείρας έμοι όρέγοντας* (=άπλώνοντας τά χέρια πρός έμέ). ● Τό μέσον με γενικήν: *όρέγομαι τινος* (=έπιθυμῶ κάτι). — 2. με έμπρόθ. προσδιορ. *όρέγομαι πρός τι*=κινούμαι πρός κάτι. — 3. με τελ. άπρμφ.=έπιθυμῶ νά...

όρθοδορῶ [-έω] = τρέχω κατ' ευθείαν. — Μόνον ό ΄Ενεστώς.

όρθῶ [-όω] = σηκώνω κάτι όρθιον, άνορθώνω. — μελ *όρθώσω*, ΑΟΡ

ώρθωσα, ΠΡΚ *ώρθωκα*. ● Μέσον *δρθοῦμαι*. ● Παθ. [κατ-] *δρθοῦμαι*, ΠΡΤ [κατ-] *δρθούμην*, ΛΟΡ [κατ-] *ώρθώθην*, ΠΡΚ [κατ-] *ώρθωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [άν-, κατ-] *δρθωσις*, *δρθωτήρ*, *δρθωτήρ*, *δρθωμα*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ανά*, *ἀπό*, *ἐξ*, *κατά*.

ὄριγνῶμαι [-άομαι]=ὄρέγομαι, ἐπιθυμῶ.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ ὁ παθ. ΛΟΡ με μέσην σημ. *ὄριγνήθην*.

Τὸ ὄ. εἶναι προσχηματισμὸς τοῦ *δρέγω*.

ὄρίζω=βάζω ὄρια, χωρίζω, προσδιορίζω.—ΠΡΤ *ώριζον*, ΜΕΛ [δι-] *δ-ριῶ*, ΛΟΡ *ώρισα*, ΠΡΚ *ώρικα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *δρίζομαι*, ΠΡΤ *δριζόμην*, μέσ. ΜΕΛ *δριοῦμαι*, μέσ. ΛΟΡ *δρισάμην*, παθ. ΜΕΛ *δρισθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *δρίσθην*, ΠΡΚ *ώρισμαι*, ΥΠΡ *ώρισμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δρισμός*, *δρισίς*, *δριστής* (ἐξ οὗ *δριστικός*), *ἀ-δριστός*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀπὸ* [=ἀφ-], *διὰ*, *ἐξ*, *κατὰ* [=καθ-], *πρός*, *ὑπέρ*.

ὄρκιζω=δίδω ὄρκον, κίμνω κάποιον νὰ ὀρκισθῆ. — ΠΡΤ *ώρκιζον*, ΛΟΡ *ώρκισα*. ● Μέσον [ἐξ-] *δρκίζομαι*.—Τὰ ἄλλα μετν.

ὄρκῶ [-όω]=ὄρκίζω.—ΠΡΤ [ἐξ-] *ώρκουν*, ΛΟΡ *ώρκωσα*. Τὰ ἄλλα μετν.

ὄρμιζω=προσορμιζω, φέρω τὸ πλοῖον εἰς ὄρμον, εἰς λιμένα. — ΠΡΤ [ἐξ-] *ώρμιζον*, ΛΟΡ *ώρμισα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *δρμιζομαι*, ΠΡΤ *δρμιζόμην*, ΜΕΛ *δρμιόυμαι*, μέσ. ΛΟΡ *δρμισάμην*, παθ. ΛΟΡ *ώρμισθην*.

ὄρμῶ [-άω]:—1. ὡς μετν. = παρακινῶ, βάζω εἰς κίνησιν || 2. ὡς ἀμετν. = ὀρμῶ, ξεκινῶ.—ΠΡΤ *ώρμων*, ΜΕΛ *δρμήσω*, ΛΟΡ *ώρμησα*, ΠΡΚ *ώρμηκα*. ● Μέσ. *δρμῶμαι* (=ὀρμῶ, σπλεύδω), ΠΡΤ *ώρμῶμην*, μέσ. ΜΕΛ *δρμήσομαι*, [μέσ. ΛΟΡ *δρμησάμην*, παθ. ΜΕΛ *δρμηθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ με σημ. μέσου *ώρμηθην*, ΠΡΚ *ώρμημαι*, ΥΠΡ *ώρμημην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *δρμησις*, *δρμημα*, *δρμητήριο*, *δρμητός*, *δρμητικός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *δρμή*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀπὸ* [=ἀφ-], *ἐξ*, *ἐπί* [=ἐφ-], *παρά*, *πρό*.

ὄρμῶ [-έω]=ἀράζω, εἶμαι εἰς ὄρμον.—ΠΡΤ *ώρμουν* [-εον]. ● Παθ. μόνον τὸ Ἀπρμφ. ἐνεστώστος [ἐφ-] *δρμεῖσθαι* (=πολιορκεῖσθαι, ἀποκλείεσθαι) καὶ ἡ Μτχ. [ἐφ-] *δρμούμενος*. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *θρῶμος*, ἐξ οὗ καὶ ῥ. *ὀρμίζω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνί* [=ἀνθ-], *ἐξ*, *ἐπί* [=ἐφ-], *περί*.

ὀρούω = σηκώνομαι καὶ ὀρῶ, στυδῶ. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἔνεστῶς [ἀν-] *ὀρούω* καὶ ὁ ΛΟΡ *ὠρούσα*.

ὀρρωδῶ [-έω] = φοβοῦμαι, τρέμω. — ΠΡΤ *ὠρρώδουν*, ΛΟΡ *ὠρρώδησα*.

ὀρύττω [ῆ -σσω] = σκάπτω, ἀνοίγω ὄρυγμα. — ΠΡΤ *ὠρυττον* καὶ *ὠρυσσον*, ΜΕΛ *ὀρύξω*, ΛΟΡ *ὠρυξα*, [ΛΟΡ β' *ὠρυγον*, ΠΡΚ *ὀρώρυναι*, ΥΠΡ *ὠρωρούχειν*]. ● Παθ. *ὀρύττομαι* ἢ *ὀρύσσομαι*, ΠΡΤ *ὠρυττόμην*, παθ. ΜΕΛ α' *ὀρυχθήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ β' *ὀρυχόσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ὠρύχθην*, ΠΡΚ *ὀρώρυνμαι*, ΥΠΡ *ὠρωρούγγην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὄρυγμα*, *ὄρυξις*, *ὄρυγή*, *ὄρυκτις* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θ. *ὀρυχ-* μὲ τὸ προσφ. *j* = *ὀρυχ-jω* = *ὀρυτ-* ἢ *ὀρυσσ-*

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά*, *διά*, *ἐξ*, *κατά*, *παρά*, *περί*.

ὀρχοῦμαι [-έομαι] = χορεύω. — ΠΡΤ *ὠρχοῦμην*, ΜΕΛ *ὀρχήσομαι*, ΛΟΡ *ὠρχησάμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀρχοίς*, *ὀρχημα*, *ὀρχηστής*, *ὀρχήστρα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *ὀρχος* = σειρά (ιδίως δένδρων καρποφόρων), φάλαγξ. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἐξ*, *ἐπί*.

ὀρῶ [-άω] = βλέπω. — ΠΡΤ *έώρων*, μέσ. ΜΕΛ ὡς ἔνεργ. *ὄψομαι*, ΛΟΡ β' *εἶδον* (ὑποτ. *ἴδω*, Εὐκτ. *ἴδοιμι*, Προστ. *ιδέ*, Ἄπρμφ. *ιδεῖν*, Μτχ. *ιδών*), ΠΡΚ *έώρακα* [καὶ *έώρακα*] καὶ *ὄπωπα*, ΥΠΡ *έωράκειν*.

● Μέσ. καὶ Παθ. *ὀρῶμαι*, ΠΡΤ *έωρώμην*, μέσ. ΛΟΡ β' *εἶδόμεν*, [ὑποτ. *ἴδωμαι*, Εὐκτ. *ἴδοίμην*, Προστ. *ιδού* (καὶ ὡς ἐπίορ. *ιδού*), Ἄπρμφ. *ιδέσθαι*, Μτχ. *ιδόμενος*], παθ. ΜΕΛ *ὀφθήσομαι* [καὶ *ὀραθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ὠφθην* [καὶ *έωράθην*], ΠΡΚ *έώραμαι* καὶ *έώραμαι* καὶ *ὄμμαι* (*ὄψαι*, *ὄπται* κτλ.).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὄραμα*, *ὄρασις*, *ὄρασις*. Ἀπὸ τὸ θ. τοῦ μέλλ. *ὄψαι*, *ὄμμα*.

Ἀπὸ τὸ θ. τοῦ ἀορ. β' *εἶδος*, *εἶδωλον*, *ιδέα* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι ἔλλειπτικόν. Τρία θέματα: 1. *Ἔωρα-*, 2. *ὄπ-*, 3. *Ἔιδ-*. Ὁ πρτ. ἐκ τοῦ *έ-Ἔωραον* = ἡ-όραον, καὶ κατ' ἀντιμεταχώρησιν *έωραον*. Κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἔνεστῶτος ἐδασύνθη: *έωραον* = *έώρων*. Ὁ ἀορ. β' ἐκ τοῦ *έ-Ἔιδον* = *εἶδον*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀπὸ [=ἀφ-], *διά*, *εἰς*, *ἐν*, *ἐπί* [=ἐφ-], *κατά* [=καθ-], *παρά*, *περί*, *πρός*, *πρός*, *σύν*, *ἐπέρ*, *ἐπὶ* [=ὑφ-] κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατ. — 2. μὲ κατηγορημ. μετοχὴν ἀναφερομένην εἰς

τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον.—3. με ἐιδικίην πρότασιν.—4. με ἐμ-
πρόθετον προσδιορισμόν.

ὀσιῶ [-όω] = ἀφιερώνω || ἐξιλεώνω.—Τῆς ἐνεργητ. φωνῆς μόνον Ἐνε-
στῶς. ● Μέσ. [ἴφ-] **ὀσιούμαι**, ΑΟΡ [ἀφ-] **ὀσιώσάμην**, παθ. ΑΟΡ
[ἀφ-] **ὀσιώθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀφ] **ὀσίωσις**, [ἀφ-] **ὀσίωμα**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὀ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **ὀσιος** (=ἅγιος).

ὀστολογῶ [-έω] = συλλέγω τὰ ὀστᾶ νεκροῦ.—Μόνον ὁ ΑΟΡ **ὀστο-
λόγησα**.

ὀστρακίζω = ἐξορίζω.—Μόνον ὁ ἐνεργητ. ΑΟΡ [ἐξ-] **ὀστράκισα**, ὁ
παθ. ΑΟΡ **ὀστρακίσθην** καὶ ἡ μετ. ΠΡΚ **ὀστρακισμένος**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἐξ-] **ὀστρακισμός**. Ἐκαλεῖτο δὲ οὕτω ἡ τιμωρία ἢ ἐπιβαλλομένη
εἰς Ἀθηναίους, καθ' ἣν ἀπμαζούνοντο οὗτοι τῆς πόλεως μεταβαίνοντες
εἰς μέρος, τὸ ὅποιον οἱ ἴδιοι ἐξέλεγον. Τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος νὰ
ὀστρακισθῆ ἐγράφετο εἰς **ὄστρακα** (=πήλινα τεμάχια), τὰ ὅποια ἔπρεπε
νὰ ἀνέρχωνται εἰς ἐξ χιλιάδας τοῦλάχιστον.

ὀσφραίνομαι = μυρίζομαι, αἰσθάνομαι ὀσμῆν.—Μέσον ἀποθ. με
ἐνεργ. διὰθ. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς. Τὰ ἄλλα
ποιητ. καὶ μετγν.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με γενικήν: **ὀσφραίνομαί τινος**.

ὀτρύνω [ῦ] = παρακινῶ.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς
[ἐξ-] **ὀτρύνω**, ὁ ΠΡΤ [ἐπ-] **ὀτρυνον** καὶ ὁ ΑΟΡ [ἐπ-] **ὀτρυννα** [ῦ].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [παρ-] **ὀτρυνσις**, **ὀτρυνός**.

οὐρῶ [-έω] = οὐρῶ.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΠΡΤ **προσεού-
ρουν** καὶ τὸ ἀπρμφ. ΑΟΡ **οὐρήσαι**.

ὀφείλω = χρεωστῶ.—ΠΡΤ **ὀφείλον**, ΜΕΛ **ὀφειλήσω**, ΑΟΡ **ὀφείλησα**,
ΑΟΡ β' **ἄφελον**, [ΠΡΚ **ὀφείληκα**], ΥΠΡ **ὀφειλήκειν**. ● Παθ. **ὀφεί-
λομαι**, ΠΡΤ **ὀφειλόμην**, ΑΟΡ **ὀφειλήθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ὀφείλημα**, **ὀφειλέτης**, **ὀφειλή**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θ. **ὀφελ-** με τὸ πρόσφ. ν = **ὀφείλν** = **ὀφειλλ-**, δι'
ἄλλοποιήσεως δὲ τοῦ ἰλ καὶ ἀντεκτάσεως: **ὀφείλ-**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀντί, ἐν, ἐπί, πρό, πρόσ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Ὁ ἀόρ. β' **ἄφελον** με ἀπρμφ. φανερώνει ἀνεκπλήρωτον
εὐπήν: **ὀφειλε Κύρος ξῆν** = μακάρι νὰ ἐξοῦσε ὁ Κύρος!

ὀφθαλμιῶ [-άω]=πάσχω ἐξ ὀφθαλμίας || (μτφρ.) ἐποφθαλμιῶ, φθο-
νῶ.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ ΛΟΡ **ὀφθαλμίασα** [-ᾱσα].

ὀφλισκάνω=χρεωστῶ, εἶμαι καταδικασμένος νὰ πληρώσω κάτι ὡς
πρόστιμον.—ΠΡΤ **ὀφλίσκανον**, ΜΕΛ **ὀφλήσω**, ΛΟΡ β' **ὄφλον**
(ὑποτ. *ὀφλω*, Εὐχτ. *ὀφλοιμι*, Πρoστ. ἀγορηστος, Ἄφρημ. *ὀφλεῖν*,
Μτχ. *ὀφλών*), ΠΡΚ **ὄφληκα**, γπρ **ὄφλήκειν**. ● Παθ. μόνον ἡ
μτχ. ΠΡΚ **ὄφλημένος**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὄφλημα* (=χρέος πρὸς τὸ δημόσιον λόγῳ καταδίκης).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ὀφελ-*, κατὰ συγκοπὴν τοῦ ε=*ὀφλ-* καὶ δ.ὰ τῆς
προσλήψεως τῶν προσφ. *-ισκ-* καὶ *-αν-*=*ὀφλ-ισκ-αν-ω*. Τὸ ῥ. ἀρχικῶς ὡς
δικανιζὸς ὄρος: *ὀφλισκάνω δίκην* (=χάνω τὴν δίκην καὶ πληρώνω πρόσ-
τιμον), ἀλλὰ κατ' ἐπέκτασιν χρησιμοποιεῖται καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις:
ὀφλισκάνω μορῖαν=ἀποδεικνύομαι μορῶς, *ὀφλισκάνω γέλωτα*=προκαλῶ
τὸν γέλωτα.

ὀχετεύω=φέρω, ὀδηγῶ δι' ὀχετοῦ, διοχετεύω.—ΠΡΤ [*ἐπ-*] **ὀχέτευον**,
ΛΟΡ [*δι-*] **ὀχέτευσα**. ● Μέσ. ΛΟΡ [*ἐπ-*] **ὀχετευσάμην**, μτχ. ΠΡΚ
[*ἀπ-*] **ὀχετευμένος**.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ὀχλῶ [-έω]=ἐνοχλῶ.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον τὸ σύνθετον [*ἐπ-*,
δι-] **ὀχλῶ** καὶ τὸ παθ. **ὀχλεῖται** (=συναζέεται ὑπὸ ὄχλου).

ὀχυρῶ [-όω]=ὀχυρώνω.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ μέσος ΛΟΡ
ὀχυρωσάμην (μὲ ἐνεργ. σημ.), καὶ ἡ μτχ. παθ. ΠΡΚ **ὀχυρωμένος**.

ὀχῶ [-έω]=φέρω κάποιον ἐπάνω εἰς ὄχημα, κρατῶ.—[ΠΡΤ *ὄχουν*,
ΜΕΛ *ὀχίσσω*, ΛΟΡ *ὄχησα*]. ● Μέσ. **ὀχοῦμαι** (=φέρομαι ἐπὶ ὀχήμα-
τος), ΠΡΤ **ὀχούμην**, [μέσ. ΜΕΛ *ὀχίσσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ὀχήθην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀχησις*, *ὄχημα*, *ὀχετός* (ἐξ οὗ τὸ ῥ. *ὀχετεύω*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ ποιητ. *ὄσχος*=τὸ ἀμάξι ἢ ὁ
τροχὸς τοῦ ὀχήματος· εἶναι θαμιστικὸν τοῦ *ἔχω*, ὅπως τὸ *φοιῶ* τοῦ *φέρω*.

ὀψίξω=κάμνω κάτι ἀργά, ἀργῶ νὰ ἔλθω ἢ νὰ μεταβῶ.—Εἰς τὴν
ἐνεργητ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς. ● Μέσον **ὀψίξομαι**=μένω ἀργά τὴν
νύκτα κάπου, παθ. ΛΟΡ (μὲ σημ. μέσ.) ἢ μετοχὴ **ὀψισθείς**.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίρρ. *ὀψέ* (=ἀργά) μὲ τὴν κατὰληξιν *-ίξω*.

ὀψοποιουῖμαι [-έομαι]=μαγειρεύω || τρώγω κάτι μαγειρευμένον.—
Ἄποθ. μέσον μὲ ἐνεργ. διαθ. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὀψοποίημα*, *ὀψοποιητής*.

→

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ *δοποιοῖς* = ὁ παρασκευάζων φαγητά. Ἐκ τοῦ πρώτου συνθετικοῦ *τὸ ὄψον* (=φαγητόν, μαγειρεῖν-μα) προήλθεν ἡ νεοελληνικὴ λέξις *ψάρι* (ἐκ τοῦ ὑποκοριστικοῦ *ὀψάριον*).

ὀψοφαγῶ [-έω] = τρώγω ὄψα, μαγειρευμένα φαγητά. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. γπρ [κατ-] *ὀψοφάγητο* (γ' ἐνικ.).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ *δοψοφάγος*.

ὀψωνῶ [-έω] = ἀγοράζω ὄψα (=τρόφιμα), ψωνίζω. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώ. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *δοψώνης* (α' συνθετ. ὄψα (=τρόφιμα) + β' συνθετικόν: παράγωγον τοῦ ῥ. *ὀψέομαι-οὔμαι*) πρβλ. *τελώνης* = ὁ εἰσπράττων τὰ τέλη, *ἐπιώνης* = ὁ ἀγοράζων ἵπλους κ.τ.δ. Ἀπὸ τὸ σύνθ. *δοψώνης* τὰ παράγωγα: *δοψονία* καὶ *δοψόνιον*, ἐξ ὧν τὰ μτγν. ῥ. *δοψονιάζω* καὶ *δοψωνίζω* (=νεοελλ. *ψωνίζω*). Ἀπὸ τὸ ῥ. *δοψωνῶ* ΠΑΡΑΩΓΓΑ: *δοψωνητής*, ἐξ οὗ καὶ *δοψωνητικός*.

Π

παιανίζω = ψάλλω παιᾶνα. — ΠΡΤ *ἐπαιάνιζον*, ΛΟΡ *ἐπαιάνισα* [ἴ].

ΠΑΡΑΩΓΓΑ: *παιανισμός*, *παιανιστής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὐδ. *παιάν* = ὕμνος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Ἄρην κυρίως πρὸ τῆς μάχης καὶ πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα μετὰ τὴν μάχην. Ἀντὶ τοῦ *παιανίζω* ὑπάρχει καὶ ὁ τύπος *παιωνίζω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὴν πρόθεσιν *ὄν* [=συν].

παιδαγωγῶ [-έω] = εἶμαι παιδαγωγός, ἀνατρέφω παιδα. — ΠΡΤ *ἐπαιδαγῶν*, ΜΕΛ *παιδαγωγῆσω*. ● Παθ. *παιδαγωοῦμαι*, μέσ. ΜΕΛ μετὰ παθ. σημ. *παιδαγωγῆσομαι*, ΛΟΡ *ἐπαιδαγωγῆθην*.

ΠΑΡΑΩΓΓΑ: *παιδαγῶγῆσις*, *παιδαγῶγημα*, *παιδαγῶγητέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθετον *παιδαγωγός* (α' συνθετικόν: *παῖς*, *παιδ-ός* + β' συνθετικόν: παράγωγον τοῦ ῥ. *ἄγω*).

παιδεύω = ἐκπαιδεύω, ἀνατρέφω, σφραγίζω, διδάσκω. — ΠΡΤ *ἐπαιδεύον*, ΜΕΛ *παιδεύσω*, ΛΟΡ *ἐπαιδεύσα*, ΠΡΚ *πεπαιδεύκα*.

● Μέσ. καὶ Παθ. *παιδεύομαι*, ΠΡΤ (μετὰ παθ. σημ.) *ἐπαιδευόμην*, μέσ. ΜΕΛ (μετὰ παθ. σημ.) *παιδευόσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐπαιδευσάμην*,

παθ. ΜΕΛ *παιδευθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐπαιδευθήν*, ΠΡΚ (μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ.) *πεπαιδευμαι*, ΥΠΡ (μὲ παθ. σημ.) *ἐπεπαιδευμένην*. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *παιδευσις*, *παιδευτής*, *παιδευτήρ*, *παιδευτός* (ἀ-παιδευτός) κ. ἄ. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *παῖς* (θ. *παιδ-*) μὲ κατάλ. -εύω. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *διά*, *πρό*, *σύν* [=συνμ].

παιδοποιῶ [-έω]=γεννῶ (ἐπὶ μητρός).—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογράφους μόνον τὸ μέσον *παιδοποιούμαι*, ΜΕΛ *παιδοποιήσομαι*, ΛΟΡ *ἐπαιδοποιησάμην*, ΠΡΚ *πεπαιδοποίημαι*.

παιδοτριβῶ [-έω]=εἶμαι παιδοτριβής.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ *παιδοτριβής*=παιδαγωγός, γυμναστής, ἔξ οὗ καὶ *παιδοτριβία*.

παίζω=παίζω, περιγελῶ, ἀστειεύομαι.—ΠΡΤ *ἔπαιζον*, ΜΕΛ *παιζοῦμαι* [καὶ *παίζω* καὶ *παίζομαι*], ΛΟΡ *ἔπαισα* [καὶ *ἔπαιξα*], [ΠΡΚ *πέπαισα* καὶ *πέπαιχα*]. ● Παθ. μόνον ὁ ΠΡΚ *πέπαισα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *παιδιά*, *παίγριον*, *παίκτης*, *παίγμα*, [συνμ.]*παίσιον* κ. ἄ. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα *παιδ-* (ἀπὸ τὸ οὐσ. *παῖς*, *παιδ-ός*) καὶ μὲ τὸ πρόσφωνα *j*=*παῖδ-j*=*παίζ-*. Ἀπὸ τὸ θέμα *παίζ-* προήλθε τὸ ΘΕΜΑ *παίγ-κατ'* ἀναλογίαν πρὸς τὰ οὐρανιζόμενα: *κράζω*=*κραγ-j-ω*. Ἐνεκα τούτου ὀρισμένοι χρόνοι σχηματίζονται κατὰ τὰ οὐρανιζόμενα (*ἔ-παιδ-σα*=*ἔπαισα*, ἀλλὰ *ἔ-παίγ-σα*=*ἔπαιξα*, *παιδ-των*=*παίσιον*, ἀλλὰ *παίγ-της*=*παίκτης* κλπ.). Ὁ ΜΕΛ εἶναι *δωρικός*. Δωρικός μέλλον καλεῖται ὁ ἀποτελούμενος ἀπὸ μεῖξιν μέσου καὶ Ἀττικοῦ μέλλ.: *φνιζοῦμαι*, *παιζοῦμαι* κ. ἄ. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀντί*, *δί*, *πρό*, *σύν* [=συνμ].

παίω:—1. μτβτ.=κτυπῶ, πληγώνω || 2. ἀμτβ.=συγκρούομαι.—ΠΡΤ *ἔπαιον*, ΜΕΛ *παίσω* [καὶ *παίησω*], ΛΟΡ *ἔπαισα*, ΠΡΚ [ὑπερ-]*πέπαικα* καὶ *πέπληγα*. ● Παθ. *παίομαι*, ΠΡΤ *ἐπαίωμην*, [μέσ. ΜΕΛ *παίησομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἐπαισάμην*, [παθ. ΛΟΡ *ἐπαίσθην*, ΠΡΚ *πέπαισα*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀνάπαιστος*=ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω κτυπῶν ὁ μετρικός ποὺς ὁ ἀποτελούμενος ἀπὸ δύο βραχέας καὶ μίαν μακρὰν σὺλλαβὴν (υυ—).

παλαιῶ [-όω]=κάμνω κάτι παλαιόν, παλιώνω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ἡ μτχ. παθ. Ἐνεστώτος *παλαιούμενος*.

παλαίω=παλεύω.—ΠΡΤ *ἐπάλαιον*, ΛΟΡ *ἐπάλαισα*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *παλαισ-* και κατ' αποβολήν τοῦ σ μεταξύ δύο φωνηέντων *παλαι-*: *παλαί(σ)ω*=*παλαί-ω*, ἀλλὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *παλαισ-τής*.

παλινφθῶ [-έω]=λέγω ἀντίθετα τῶν προηγουμένων.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθετον *παλινφθός*, ἐξ οὗ καὶ *παλινφθία* (ἀ' συνθετικόν: *πάλη*+β' συνθετικόν: παράγωγος τοῦ ῥ. *φθω*).

πάλλω=σεῖω, κινῶ.—[ΠΡΤ *ἔπαλλον*, ΛΟΡ *ἔπηλα*]. ● Παθ. *πάλλομαι*, [μέσ. ΛΟΡ *ἐπηλάμην*, παθ. ΛΟΡ β' *ἐπάλην*, ΠΡΚ *πέπαλμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *παλιός*, (*παλιόν*=*πᾶν* ὅτι πάλλεται πρὸς ἐξαζόντιον, τὸ ἀζόντιον), *πάλοις*, *παλμός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *παλ-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *j*=*πάλ-j-ω*=*πάλλω*.

πανδοκεύω=εἶμαι πανδοχεύς.—Μόνον ὁ ΛΟΡ *επανδόκευσα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *πανδοκεύς* (βλ. ῥ. *δέχομαι*).

πανηγυρίζω=τελῶ πανήγυριν.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πανηγυρισμός*, *πανηγύρισμα*, *πανηγυριστής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *πανήγυρις* (βλ. ῥ. *ἀγείρω*).

παραινῶ [-έω]=συμβενλεύω.—Βλ. ἀιλῶν τὸ ῥ. *αἰνῶ*.

παραιτοῦμαι [-έομαι]=ζητῶ γὰρ μὲ παρακλήσεις || ἀποφεύγω.—Μέσ. ἀποθ. μὲ ἐνεργ. διάθ.—ΠΡΤ *παρητούμην*, ΜΕΛ *παραιτήσομαι*, ΛΟΡ *παρητησάμην*, [ΠΡΚ *παρήτημαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *παραίτησις* (=παρακλήσις), *παραιτητής* (=ὁ μεσιτεύων), *παραιτητός*, *ἀπαραίτητος* (=ὁ μὴ καμπτόμενος || ὁ ἀναπόφενκτος).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σύνθετον ἀπὸ τὴν πρόθ. *παρά* καὶ τὸ ῥ. *αἰτοῦμαι*. ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν ἢ μὲ δύο αἰτιατ.: *παραιτοῦμαι τινά τι*=ζητῶ μὲ παρακλήσεις γὰρ ἀπὸ γάποιον.—2. μὲ αἰτιατικὴν καὶ ἀπομφ.—3. μὲ ἐμπρόθ. ροσδιορισμόν.

παρακελεύομαι=προτρέπω, παρακινῶ.—Βλέπε ῥ. *κελεύω*.

παρακρούω=(μτβτ.) ἀπατῶ || (ἀμτβτ.) παραπαίω, παραφρονῶ.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς.—Μέσ. καὶ Παθ. *παρακρούομαι*, μέσ. ΜΕΛ *παρακρούσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *παρεκρουσάμην*, παθ. ΛΟΡ *παρεκρούσθην*, μέσ. ΠΡΚ *παρακέκρουμαι*, παθ. ΠΡΚ *παρακέκρουσμαι*, παθ. ΥΠΡ *παρεκεκρούσμην*. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *παράκρονοις, παράκροτος* (=άνοητος).

παραμυθοῦμαι [-έομαι]=λαρηγοῦ ὦ || προτρέπω. — Μέσ. ἀποθ. μὲ ἐνεργ. σημ. — ΠΡΤ *παραμυθούμην*, ΜΕΛ *παραμυθήσμαι*, ΛΟΡ *παραμυθήσάμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *παραμύθησις, παραμυθητής, παραμύθημα*.

παρανομῶ [-έω]=κάνω κάτι παρόνομον. — ΠΡΤ *παρενόμουν*, [ΜΕΛ *παρανομήσω*], ΛΟΡ *παρενόμησα*, ΠΡΚ *παρανενόμηκα*, ΥΠΡ *παρνενομήκειν*. ● Παθ. *παρανομοῦμαι* (=πραγματοποιῦμαι παρ-νόμως), ΛΟΡ *παρνενομήθην*, ΠΡΚ *παρανενόμημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *παρνόμημα, παρνόμησις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἐκ τοῦ ἐπιθ. *παρά-νομος* (=ὁ παρὰ τὸν νόμον), ἐξ οὗ καὶ *παρνομία*.

παρασιτῶ [έω]=τρέφομαι ὡς παράσιτον. — Βλ. ῥ. *σιτῶ*.

παρασκευάζω=ετοιμάζω. — ΠΡΤ *παρεσκεύαζον*, ΜΕΛ *παρασκευάσω*, ΛΟΡ *παρεσκεύασα*, ΠΡΚ *παρεσκεύακα*, ΥΠΡ *παρεσκευάκειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *παρασκευάζομαι*, ΠΡΤ *παρεσκευαζόμην*, μέσ. ΜΕΛ *παρασκευάσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *παρεσκευασάμην*, παθ. ΜΕΛ *παρασκευασθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημ.) *παρεσκευασθην*, ΠΡΚ μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ. *παρεσκευάσμαι*, ΥΠΡ μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ. *παρεσκευάσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *παρασκευάσμα, παρασκευαστής, παρασκευασία*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *παρασκευή* μὲ τὴν κατὰληξιν -άζω.

παρασπονδῶ [-έω]=παραβαίνω τὰς συνθήκας. — ΠΡΤ *παρεσπόνδουν*, ΛΟΡ *παρεσπόνδησα*, ΠΡΚ *παρεσπόνδηκα*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : *παρεσπόνδησις, παρεσπόνδημα, παρασπονδητής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *πάρασπονδος*.

παρεδρεύω=παρακάθημαι. — ΠΡΤ *παρήδρευον*, ΛΟΡ *παρήδρευσα*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *πάρεδρος* (παρά+ἔδρα), ἐξ οὗ καὶ *παρεδρία*.

παρηβῶ [-άω]=ἔχω περᾶσει τὴν νεανικὴν ἡλικίαν. — Βλέπε ῥ. *ἡβῶ*.

παρηγορῶ [-έω]=λαρηγοῦ ὦ. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

παροιμιάζομαι = λέγω παροιμίας, ὁμιλῶ μὲ παροιμίας. — Μέσ. ἀποθετικόν. ΛΟΡ **ἐπαροιμιασάμην**. ● Παθ. **παροιμιάζομαι** = γίνομαι παροιμιώδης.

παροινῶ [-έω]: — 1. μτβτ. = φέρομαι ἀπρεπῶς κατὰ τὴν διάρκειαν μέθης, ὑβρίζω κάποιον || 2. ἀμτβ. = φέρομαι ἀπρεπῶς ἕνεκα μέθης. — ΠΡΤ **ἐπαρῶνουν**, ΛΟΡ **ἐπαρῶνησα**, ΠΡΚ **πεπαρῶνηκα**. ● Παθ. **παροινῶμαι** (= ὑβρίζομαι ἀπὸ μεθυσμένον), ΛΟΡ **ἐπαρῶνηθην**, [ΠΡΚ **πεπαρῶνημαι**].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ **πάροις** = μεθυστής, ὑβριστής, ἐξ οὗ καὶ **παροιμία** = τρόπος μεθυσμένου. Τὸ ῥ. λαμβάνει διπλὴν ἀΐτησιν καὶ ἀναδιπλασιασμόν.

παρρησιάζομαι = ὁμιλῶ μὲ θάρρος. — Μέσ. ἀποθ. μὲ ἔνεργ. διάθ. — ΠΡΤ **ἐπαρρησιαζόμην**, ΜΕΛ **παρρησιάσομαι**, ΛΟΡ **ἐπαρρησιασάμην**, ΠΡΚ μὲ ἔνεργ. σημ. **πεπαρρησιάσμαι** (καὶ μὲ παθ. σημ. ἢ μτγ. **τὰ πεπαρρησιασμένα** = τὰ λεχθέντα μὲ θάρρους).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **παρρησιαστής**, **ἐ-παρρησίαστος**, **ἐν-παρρησίαστος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. **παρρησία** (πᾶν+ῥῆσις) = ἐλευθερία εἰς τὴν ὁμιλίαν.

πάσχω, ΠΡΤ **ἔπασχον**, ΜΕΛ **πείσομαι**, ΛΟΡ β' **ἔπαθον**, ΠΡΚ **πέπονθα**, ΥΠΡ **ἐπεπόνθειν** καὶ **πεπονθῶς ἦν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **πάθος**, **πάθημα**, **πάθησις**, **πῆμα** (=πάθημα) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **πενθ-** καὶ κατὰ μετάλωσιν **παθ-** (**πένθ-ος** καὶ **πάθ-ος**, πρβλ. **βένθ-ος** καὶ **βάθ-ος**). Ὁ ἐνεστώς ἀπὸ τὸ θέμα **παθ-** μὲ τὸ πρόσφ. **σκ** = **πάθ-σκ-ω** = **πάσχω**. Ὁ μέλλων σχηματίζεται ἀπὸ τὸ θ. **πενθ-** μὲ ἀποβολὴν τοῦ **νθ** καὶ ἀντέκτασιν (**πενθ-σομαι** = **πεί-σομαι**) καὶ ὁ παρακειμ. ἀπὸ τὸ ἴδιο θέμα **πενθ-**, ἀλλὰ μὲ τροπὴν τοῦ **ε** εἰς **ο** = **πονθ-**, ἐξ οὗ **πέ-πονθ α**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὸς προσθ. **ἀντί**, **πρό**, **πρός**. **ὄν** (συν-πάσχω).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατικὴν, 2. μὲ σύστοιχον ἀντιζείμενον. ● Τὸ ῥ. εἶναι παθητικόν τοῦ **ποιῶ**. Συνήθεις φράσεις: **εὖ πάσχω** = εὐεργετοῦμαι (ἐνεργ. **εὖ ποιῶ** = εὐεργετῶ), **κακῶς πάσχω** = κακοποιοῦμαι (ἐνεργ. **κακῶς ποιῶ** = κακοποιῶ).

παταγῶ [-έω] = κάμνω πάταγον. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς **ἀντι-παταγῶ**.

πατάσσω = κινῶ. — Εἰς τοὺς ἀττ. πέζογο. μόνον ὁ ΛΟΡ **ἐπάταξα**.
Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *πάταγος* (=κρότος, θόρυβος), ἔξ οὗ πατιάγ-γ-ω=πατάσσω (πρβλ. πρραγ-γ-ω=πράσσω ἢ πρᾶτιω).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *τύπω, παίω, πλήττω*.

πάττω [ῥ]-*σσω*]=τασπαιλίζω || κεντῶ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΛΟΡ [ἐν-]ἐπάσα [-ᾶσα] καὶ ὁ παθητ. ΛΟΡ [ἐπ-]ἐπάσθην. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *παστός, χροσόπαστος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πασ-*, ἔξ οὗ πασ-γ-ω=πάσσω ἢ πάτιω.

πατῶ [-έω]=καταπατῶ, παραβαίνω, βαδίζω.—Σχεδὸν πάντοτε σύνθετον.—ΠΡΤ *ἐπάτουν*, ΜΕΛ *πατήσω*, ΛΟΡ *ἐπάτησα*, ΠΡΚ *πεπάτηκα*. ● Παθ. *πατοῦμαι*, ΜΕΛ *πατηθήσομαι*, ΛΟΡ *επατήθην*, ΠΡΚ *πεπάτημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πάησις, πατητής, πάημα, περιπάσις, παησις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ποιητ. *πάτος*=ὁδός, βᾶδισμα.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *κατά, περί, σύν* [=συν].

παύω: — 1. μτβτ.=κρίνω κάποιον νὰ παύσῃ || 2. ἀμτβ.=παύω νὰ κρίνω κάτι.—ΠΡΤ *ἐπανον*, ΜΕΛ *παύσω*, ΛΟΡ *ἐπανσα*, ΠΡΚ *πέπανκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *παύομαι*, ΠΡΤ *επανόμην*, μέσ. ΜΕΛ (καὶ μὲ παθ. σημ.) *παύσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *επανσάμην*, παθ. ΜΕΛ *πανθήσομαι* καὶ *πανσθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *επαύθην* καὶ *επαύσθην*, ΠΡΚ (μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ.) *πέπανμαι*, ΥΠΡ *ελεπαύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *παῦσις, παῦλα, ᾄ-πανσις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πανσ-* καὶ κατ' ἀποβολὴν τοῦ σ μεταξύ φωνηέντων=*παύω*.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό, διά, κατά*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργ. μτβτ. 1. μὲ αἰτιατικὴν.—2 μὲ αἰτ. καὶ γεν. *παύω τινά τινος*.—3. μὲ κατηγορηματικὴν μετοχὴν ἀναφερομένην εἰς τὸ ἀντικείμενον. ● Τὸ μέσον: 1. μὲ γενικὴν *παύομαί τινος*.—2. μὲ κατηγορ. μετοχὴν.

παχύνω [ῥ]=κρίνω κάποιον παχύν.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ, ὁ ΛΟΡ *ἐπάχυνα* [ῥ] καὶ τὸ Μέσον *ποχύνομαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πάχυνσις, παχυσμός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *παχὺς* (πρβλ. *βαθὺς-βαθύνω, εὐθύς-εὐθύνω κλπ.*).

πεδῶ [-άω]=βάζω εἰς τὰ δεσμά.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΛΟΡ *επεδήθην*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *πέδη*=δεσμά (πρβλ. *χειρὸ-πέδη*).

πεξεύω=πεζοπορῶ.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογο. μόνον ὁ ΑΟΡ *ἐπέξευσα*.
Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

πεζομαχῶ [-έω]=συνάπτω πεζομαχίαν.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ
ΠΡΤ *ἐπεζομάχουν*. Τὰ ἄλλα μτγν.

πεζοπορῶ [-έω]=πορεύομαι πεζῇ.—Μόνον ὁ Ἐνεστ. Τὰ ἄλλα μτγν.

πειθαρχῶ [-έω]=ὑπακούω εἰς τοὺς ἄρχοντας.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς
καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐπειθάρχησα*.

πείθω=πέιθω.—ΠΡΤ *ἔπειθον*, ΜΕΛ *πείσω*, ΑΟΡ *ἀ' ἐπεισα*, [ΑΟΡ β' *ἐπιθον*], ΠΡΚ *πέπεικα*, ΥΠΡ *ἐπεπείκειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πείθομαι*, ΠΡΤ *ἐπειθόμην*, μέσ. ΜΕΛ *πείσομαι*, [μέσ. ΑΟΡ *ἀ' ἐπεισόμην*], μέσ. ΑΟΡ β' *ἐπιθόμην*, παθ. ΜΕΛ *πεισθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ (καὶ μὲ σημ. μέσ.) *ἐπέισθην*, ΠΡΚ (μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ.) *πέπεισμαι*, ἔνεργ. ΠΡΚ β' μὲ μέσσην σημ. *πέπειθα*=ἔχω πεποιθῆσιν, ΥΠΡ μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ. *ἐπεπείσμην*, ΥΠΡ β' μὲ μέσσην σημ. *ἐπεποιθῆιν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [πῖθ-τις=]πίσις, [πῖθ-τός=]πιστός, πιδανός, πειθός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πειθ-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *ποιθ-* καὶ *πιδ-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά, κατά, μετά, παρά, σύν*[=συν-].

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: τὸ ἔνεργ. μὲ αἰτιατ. ἢ μὲ δύο αἰτιατ.: *πείθω τινά τι*=πέιθω κάποιον νὰ δεχθῇ κάτι.—2. μὲ συμπλερασμ. πρότασιν. ● Τὸ μέσον: 1. μὲ δοτ. *πείθομαί τινι*.—2. μὲ δοτ. καὶ αἰτιατ.—3. μὲ εἰδ. ἀπρφ.

πεινῶ, (πεινῆς, πεινῆ, πεινῶμεν, πεινῆτε, πεινῶσι), ΠΡΤ *ἐπείνων* (*ἐλείνης, ἐλείνη, ἐπεινώμεν, ἐπεινήτε, ἐλείνων*), ΜΕΛ *πεινήσω* [καὶ μτγν. *πεινάσω*], ΑΟΡ *ἐπείνησα*, ΠΡΚ *πεπείνηκα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. κατὰ τὰ εἰς -άω: *πεινάω-ῶ, ἐπείνων-ων*. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔχει θέμα μὲ χαρακτῆρα *η* (*πεινήω*, ὅπως τὰ *διψῶ, ζῶ, χοῶμαι* κ. ἄ.), δίδει συνηρημένους τύπους εἰς *η* ἢ *η* ἐκεῖ ὅπου τὰ κανονικὰ εἰς -άω ῥ. ἔχουν *α* ἢ *α* (πεινήεις=*πεινῆς*, πεινήετε=*πεινήτε* καὶ ὄχι *πεινῆς, πεινάτε*).

πειρῶ [-άω]=δοκιμάζω, πειράζω —ΠΡΤ *ἐπείρων*, ΜΕΛ *πειράσω*, ΑΟΡ *ἐπειράσα* [-ᾶσα], [ΠΡΚ *πεπείρακα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πειρώμαι*=προσπαθῶ || *λειράζομαι* ἀπὸ κάποιου.—ΠΡΤ *ἐπειρώμην*, μέσ. ΜΕΛ *πειράσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐπειρασάμην*, [παθ. ΜΕΛ *πειραθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ μὲ μέσσην σημ. *ἐπειράθην*, ΠΡΚ *πεπείραμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πειράσις, πειρασμός, ἀπείρατος, πειρατός*. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *πειρα*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀνά, ἀπό, διά, καί.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: τὸ ἔνεργ.: 1. μὲ αἰτιατ. *πειρῶ τινα*=ἐνοχλῶ κάποιον.—2. μὲ γεν. *πειρῶ τινος*=δοκιμάζω κάτι ἢ κάποιον, ἐπιτίθεμαι. ● Τὸ μέσον μὲ γενικήν *πειρῶμαι τινος*=δοκιμάζω κάτι.—2. μὲ τελ. πρότασιν ἢ τελ. ἀπομφ.—3. μὲ πλαγ. ἐρωτημ. πρότασιν.

πελαγίζω=πλέω τὸ πέλαγος.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα μτγν.

πελάζω=πλησιάζω.—ΠΡΤ *ἐπέλαζον*, [ΜΕΛ *πελάσω*], ΛΟΡ *ἐπέλασα*.

● [Παθ. ΛΟΡ *ἐπελάσθην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πελάτης* (=ὁ πλησιάζων), [προσ-]*πέλασις*, *ἀπροσπέλαστος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίρρ. *πέλας* (=πλησίον) κατὰ τὰ εἰς -άζω ὀδοντικόληκτα.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὴν πρόθεσιν *πρός*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτ. *πελάζω τινι*=πλησιάζω πρὸς κάποιον ἢ πρὸς κάτι.

πελτάζω=εἶμαι πελταστής.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

πεμπάζω=μετρῶ διὰ τῶν πέντε δακτύλων ἢ ἀνὰ πέντε.—Τὸ ῥ. εἶναι ποιητικόν. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογο. μόνον τὸ *ἀνα-πεμπάζομαι*=ἐπαναλαμβάνω τὰ εἰρημένα εἰς γενικὰς γραμμάς, καὶ ὁ ΛΟΡ *ἀνε-πεμπασάμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *πεμπὰς* (=πεντάς) κατὰ τὰ εἰς -άζω.

πέμπω=στέλλω.—ΠΡΤ *ἔπεμπον*, ΜΕΛ *πέμπω*, ΛΟΡ *ἔπεμπα*, ΠΡΚ *πέπομφα*, ΥΠΡ *ἐπεπόμφειν*. ● Παθ. *πέμπομαι*, ΠΡΤ *ἐπεμπόμην*, μέσ. ΜΕΛ [*μετα-*]*πέμπωμαι*, ΛΟΡ *ἐπεμπάμην*, παθ. ΜΕΛ *πεμφθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐπέμφθην*, ΠΡΚ *πέπεμμαι*, ΥΠΡ *ἐπεπέμμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πέμψις*, *πεμπτός*, *πεμπτός*, *πομπή*, *πομπός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πεμπ-*. Εἰς τὸν παρακείμεν. καὶ ὑπερσυντέλικον ἀποβάλλεται τὸ ἔν ἐκ τῶν τριῶν μ: *πέ-πεμπ-μαι*=*πέ-πεμμ-μαι*=*πέπεμ-μαι*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀνά, ἀντί, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, ἐπί, κατὰ, μετά, παρά, περί, πρό, πρός, σύν.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. μὲ αἰτιατ. *πέμπω τι* ἢ *πέμπω τινά*. —2. μὲ αἰτιατ. καὶ δοτ. *πέμπω τινί τι*=στέλλω σὲ κάποιον κάτι. —3. μὲ τελ. ἀπομφ.

● Τὸ μέσον *μεταπέμπομαι τινα*=στέλλω (ἀπεσταλμένον ἢ μήνυμα) καὶ προσκαλῶ κάποιον.

πενθῶ [-έω]=ἔχω πένθος (ἀμτβ.), *πενθῶ* κάποιον (μτβ.).—ΠΡΤ *ἐπένθουν*, ΜΕΛ [*συμ-*]*πενθήσω*, ΛΟΡ *ἐπένθησα*, ΠΡΚ [*συμ-*]*πεπένθηκα*. ● Παθ. *πενθοῦμαι* (=μὲ *πενθοῦν*).—Τὰ ἄλλα μτγν. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πενθήμων* (=πένθιμος), *πενθητήρ* (=ὁ πενήτων), *πένθησις*.
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *πένθος* (βλ. ῥ. *πάσχω*).

πένομαι=εἶμαι πένης.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς.
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθετον *πένης*, ἔξ οὗ καὶ *πενία*.

πεντηκονταρχῶ [-έω]=εἶμαι πεντηκόνταρχος.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

πεπαίνω=ὄρμιζω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ παθ. ΜΕΛ *πεπανθήσομαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πεπ-*, ἔξ οὗ καὶ *πέπων* (=ὄρμις || πεπόνι).

πέπρωται=εἶναι πεπρωμένον, δεδομένον ὑπὸ τῆς μοίρας.—Τὸ ῥ. εἶναι ποιητικόν (γ' ἐνικὸν πρόσωπον παθητ. παρακειμένου τοῦ ἀχρήστου εἰς τὸν ἐνεστώτα ῥ. *πόρω*). Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ἢ περιφρασίς *πεπρωμένον ἐστὶ καὶ ἡ μτχ. πεπρωμένη, πεπρωμένον*, ΑΟΡ β' ἔπορον, [ΥΠΡ ἐπέπρωτο].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πορ-*, ἔξ οὗ *πέποριαι*, κατὰ μετὰθεσιν *πέπρωται* καὶ κατ' ἔξτασιν *πέπρωται*.

περαίνω=φέρω κάτι εἰς πέρας, τελειώνω.—ΠΡΤ *ἐπέραινον*, ΜΕΛ *περανῶ*, ΑΟΡ *ἐπέρανα* [-ἄνα]. ● Παθ. *περαίνομαι*, ΠΡΤ *ἐπεραίνομην*, μέσ. ΜΕΛ [δια-] *περανοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ [δι-] *ἐπερανάμην*, [παθ. ΜΕΛ *περανθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐπεράνθηην*, ΠΡΚ *πεπέρασμαι* (*πεπέρασαι, πεπέρανται* κλπ., Προστακτ. *πεπέρασο, πεπεράνθω* κλπ., Ἀπομφ. *πεπεράνθαι*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σμπέρασμα, σμπερασμός, δπέραντος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *πέρας* (=τέλος) κατὰ τὰ εἰς -αῖω. Ἀναλογικὸν θέμα *περαν-*, ἔξ οὗ *περᾶν-ῖ-ω*=*περαίνω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *διά, ἐκ, οὐ* [=συνμ.], *διεκ-, συνδια-*.

περαιῶ [-όω]=διαπεραιώνω, περνῶ κάποιον ἀντίκρυ.—ΜΕΛ *περαιώσω*, ΑΟΡ *ἐπεραιώσα*. ● Μέσον *περαιοῦμαι*, ΠΡΤ *ἐπεραιούμην*, μέσ. ΜΕΛ *περαιώσομαι*, μέσ. ΑΟΡ [δι-] *ἐπεραιωσάμην*, [παθ. ΜΕΛ μὲ μέσσην σημ. *περαιωθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐπεραιώθηην* (μὲ σημ. μέσου), ΠΡΚ *πεπεραιώμαι*, ΥΠΡ *ἐπεπεραιώμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *περαιώσεις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *περαιός* (=ὁ εὐρισκόμενος εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, ἐκ τοῦ ἐπιρρ. *περαν, πέρα*). Πρβλ. καὶ ῥ. *περῶ* [-άω].

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὴν πρόθεσιν *διά*, [νεώτ. *δι-εκ-περαιῶ*].

πέρθω=λεηλατῶ, ἐρημώνω.—Τὸ ὄ. εἶναι ποιητικόν.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ [ἐξ-] **ἔπερσα**.—Ποβλ. ὄ. *πορθῶ*.

περιέπω=περιποιοῦμαι κάποιον.—Βλέπε ὄ. **ἔπω**.

περιλιχμῶμαι [-άομαι]=γλείφω τὰ χεῖλη μου μετὰ τὴν γλῶσσάν μου. Μόνον ὁ ἔνεστώς.

περιπολῶ [-έω]=περιέρχομαι κυκλικῶς.—Βλέπε ὄ. **πολῶ** [-έω].

περιττεύω=εἶμαι περιττός.—ΜΕΛ **περιττεύσω**, ΑΟΡ **ἔπερίτευσα**.—Τὰ ἄλλα μετγν.

περονῶ [-άω]=καρφώνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον σύνθετον **προσπερονῶ** καὶ ἡ μετγ. ΠΡΚ **προσπεπερονημένος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. ἀπὸ τοῦ οὐδ. *περόνη*.—ΠΑΡΑΓΩΓΟΝ: *περόνημα*.

περσιζω=ὀμνῶ τὴν περσικὴν γλῶσσαν.—Μόνον ὁ ἔνεστώς.

περῶ [-άω]:—1. μετγ. = διαβιβάζω, περονῶ κάτι. || 2. ἀμτβ.=περνώ.—[ΠΡΤ **ἔπερων**], ΜΕΛ **περάσω**, ΑΟΡ [δι-]**ἔπέρασα** [-ᾶσα], ΠΡΚ **πεπέρακα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πέραμα*, *πέρασις*, *περατός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. ἀπὸ τοῦ ἐπίρρ. *πέρα*=πέραν (ποβλ. ὄ. *περαιῶ*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *διά*, *ἐκ*, *διεκ*-, *συνεκ*-.

πετάννυμι καὶ **πεταννύω** [καὶ μετγ. *πετάω-ῶ*]=ἀπλώνω, ἀνοίγω, ἐκτείνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον, ἰδίᾳ μετὰ τὴν πρόθ. *ἀνά*.—ΠΡΤ **ἔπετάννυμι**, [ΜΕΛ *πετάσω* καὶ *πειτῶ*], ΑΟΡ **ἔπετασα**, [ΠΡΚ *πεπέτακα*]. ● Παιθ. **πετάννυμαι**, ΠΡΤ **ἔπεταννύμην**, [Παιθ. ΑΟΡ *ἔπετάσθην*], ΠΡΚ **πέπιταμαι** [καὶ *πεπέτασμαι*, ΥΠΡ *ἔπεπίταμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πέτασμα*, *πέτασος* (=πλατύγυρος πῖλος), *πέταλον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πετα-* καὶ κατὰ μετάπτωσην *πτα-*. Ὁ ἔνεστώς λαμβάνει τὸ προσφ. -*νυ-* μετὰ ἀναδιπλασιαζόμενον τὸ *ν* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὄ. σβέσ-*νυ-*μι=*σβέννυμι*, ζῶσ-*νυ-*μι=*ζώννυμι* κ.τ.θ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἐν*, *ἐπί*, *κατά*, *πρὸ*.

πέτομαι=πετῶ.—[ΠΡΤ **ἔπετόμην**], μέσ. ΜΕΛ **πιτήσομαι** [καὶ *πετήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἀ' ἐπιτόμην*], μέσ. ΑΟΡ *β' ἐπτόμην*, (μόνον σύνθε-

τος), [ἐνεργ. ΛΟΡ β' με μέσην σημ. **ἔπτην** (ὕποτ. πῶ, Εὐκτ. πταίην, προστακτ. πτήθι, ἀπομφ. πτήναι, μτχ. πιάς), παθ. ΛΟΡ με μέσην σημ. **ἐπείσθη**, ΠΡΚ **πεπότῃμαι** καὶ **πεπόταμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πῆσις, πηρόν, πειρόν, πέρουξ, ἀπτήν* (=ὁ μὴ δυνάμενος νὰ πετάξῃ, νεοσσός), *πειτιόν*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἄρχικὸν θέμα *πετ-*, ἐξ οὗ *πτε-*, *πτη-*, *πτ-* καὶ *πετα-*.
ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀνά, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, ἐπί, πρό*.

πετρῶ [-όω]=μεταβάλλω εἰς λίθον || λιθοβολῶ.—Εἰς τοὺς ἀττ. *πεζογο*. μόνον ὁ παθ. ΛΟΡ **κατεπετρῶθην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖς. ὁ *πέτρος*=λίθος (ἡ *πέτρα*=ὁ βράχος· εἰς τοὺς μτγν. σημαίνει καὶ λίθος).

πέττω [ῆ-σσω]=μαλακῶνω, ζυμώνω || ὠριμάζω || χωνεύω.—Εἰς τοὺς ἀττ. *πεζογο*. μόνον ὁ ΛΟΡ **ἔπεσα**. ● Παθ. **πέττομαι**, ΠΡΚ **πέπεμαι**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πέψις, πέμμα, πεπιός* (ἐξ οὗ *δύο-πεπιός*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πεπ-* (ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ τὸ ῥ. *πεπαίνω*). Ἐκ τούτου ὁ ἄορ. **ἔπεσα**. Ὁ ἐνεστώς σχηματίζεται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ οὖρα καὶ ἀόρ.

πήγνυμι [ῦ] καὶ **πηγνύω** [ῦ]=ἐμπήγω, καρφῶνω, στερεῶνω, κάμνω κατὶ νὰ πῆξῃ.—[ΜΕΛ *πήξω*], ΛΟΡ **ἔπηξα**, [ΠΡΚ *πέπηχα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. **πήγνυμαι** [ῦ], ΠΡΤ **ἔπηγνύμην**, [μέσ. ΜΕΛ με παθ. σημ. *πήξομαι*], μέσ. ΛΟΡ [*παρ-*] **ἔπηξάμην**, [παθ. ΜΕΛ α' *πηγθίσσομαι*, παθ. ΛΟΡ α' *ἐπήχθην*], παθ. ΜΕΛ β' **παγήσομαι**, παθ. ΛΟΡ β' **ἐπάγην**, ἐνεργ. ΠΡΚ β' με μέσην σημ. **πέπηγα**, ἐνεργ. ΥΠΡ β' με μέσην σημ. **επεπήγειν**, [παθ. ΠΡΚ *πέπηγμα*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πήξις, πάγος, πήγμα, πάσσαλος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πηγ-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *παγ-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀπό, διά, ἐπί, κατά, παρά, περί, ὄν* [=συν].

πηδῶ [-άω]=πηδῶ, σκιρτῶ.—ΠΡΤ [*ἀν-*] **ἐπῆδων**, μέσ. ΜΕΛ με ἐνεργ. σημ. [*ἐπι-*] **πηδήσομαι**, ΛΟΡ **ἐπῆδησα**, ΠΡΚ [*ἐκ-*] **πεπῆδηκα**, ΥΠΡ [*ἐξ-*] **επεπῆδηκειν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πήδημα, πηδητής, πήδησις*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀνά, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, ἐπί, κατά, πρὸς, ὑπέρ*.

πημαίνω=βλάπτω.—ΛΟΡ **ἐπήμηνα**. ● Παθ. ΛΟΡ **ἐπημάνθην**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖς. τὸ *πῆμα* (παράγωγον τοῦ ῥ. *πάσχω*)=πάθημα, βλάβη.

πηρῶ [-όω]=καθιστῶ κάποιον ἀνάπηρον, ἀκρωτηριάζω.—ΛΟΡ *ἐπήρωσα*. ● Παθ. [*ἀνα-*]πηροῦμαι (=καθίσταμαι ἀνάπηρος), ΠΡΚ *πεπήρωμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ (ποιητ. καὶ μτγν.) ἐπίθ. *πηρὸς* = ἀνάπηρος, ἐξ οὗ καὶ *ἀναπηρία*.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πήρωσις*, *πήρωμα*.

παιίνω=παχύνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ἔνεργ. Ἐνεστῶς, ὁ μέσος *παιίνομαι* καὶ ὁ ΠΡΚ [*κατα-*]πεπίασμαι.

Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ (ποιητ.) ἐπίθ. *πίων*=παχύς.

πιέζω=πιέζω, στενοχωρῶ.—ΠΡΤ *ἐπίεζον*, ΛΟΡ *ἐπίεσα*. ● Παθ. *πιέζομαι*, ΠΡΤ *ἐπιεζόμεν*, ΛΟΡ *ἐπιέσθην*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πι-* (ἐκ τῆς προθέσεως ἐπὶ κατὰ μετάπτωσιν) καὶ *σεδ-*, δηλ. (ἐ)πι-σεδ-. Μὲ τὸ πρόσφωμα *j=πι-σεδ-j-ω=πιέζω*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πίεσις*, *πιεστήρ*, ἐξ οὗ *πιεστήριον*, *πιεστός* κ.ἄ.

πικραίνω=πικραίνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Μέσος Ἐνεστῶς *πικραίνομαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

πιλῶ [-έω]=λυκνώνω κάτι μὲ πίεσιν.—ΛΟΡ [*συν-*]ἐπίλησα. ● Παθ. [*συν-*]πιλοῦμαι, ΛΟΡ [*συν-*]ἐπιλήθην, ΠΡΚ [*συν-*]πεπίλημαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*συν-*]πίλησις, *πίλημα*, *πιλητός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐδ. *πίλος* = ἔριον κατεργασμένον μὲ συμπίεσιν.

πίμπλημι=γεμίζω.—ΠΡΤ *ἐπίμπλην*, ΜΕΛ [*ἐμ-*]πλήσω, ΛΟΡ [*ἐν-*]ἐπλησα, ΠΡΚ [*ἐμ-*]πέπληκα. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πίμπλαμαι*, ΠΡΤ [*ἐν-*]ἐπιμπλάμην, [μέσ. ΜΕΛ *πλήσομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἀ'* [*ἐν-*]ἐπλησάμην, μέσ. ΛΟΡ *β'* [*ἐν-*]ἐπλήμην, παθ. ΜΕΛ [*ἐμ-*]πλησθήσομαι, παθ. ΛΟΡ καὶ μὲ μέσ. σημ. [*ἐν-*]ἐπλήσθην, ΠΡΚ [*ἐμ-*]πέπλησμαι.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλήρης*, *πλήθος*, *πλησμονή*, *πλήμυρα*, *πλοῦτος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πλη-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *πλα-*. Μὲ τὴν πρόσληψιν τοῦ προσφ. *θ=πληθ-*. Ὁ ἔνεστῶς σχηματίζεται μὲ ἔνεστ. ἀναδιπλ. καὶ μὲ τὸ εὐφωνικόν *μ*: *πί-μ-πλη-μι* (δπως *πί-μ-πρη-μι*). Ὁ ἔνεστῶς καὶ ὁ παρατατικός κλίνονται κατὰ τὸ ἴσθημι.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἀπό*, *διά*, *ἐκ*, *ἐν* [=ἐμ-], *ἐπί*, *κατά*, *περί*, *ὑπέρ*, *ὑπό*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργητ. μὲ αἰτιατ. καὶ γενικήν: *πίμπλημί τίνα τινος* (=γεμίζω κάποιον μὲ κάτι) ἢ *πίμπλημί τί τινος* (=γεμίζω κάτι μὲ...). Τὸ μέσον μὲ γενικήν: *πίμπλαμαί τινος*=γεμίζω ἀπὸ κάτι.

πίμπρομη = πυροπολῶ, καίω. — ΠΡΤ [ἐν-] **ἐπίμπροην** καὶ κατὰ τὰ συνηρημένα [ἐν-] **ἐπίμπρων**, ΜΕΛ [ἐμ-] **πρήσω**, ΛΟΡ [ἐν-] **ἔπρησα**, [ΠΡΚ ἐμ-πέπρηκα]. ● Παθ. [ἐμ-] **πίμπραμαι**, [μέσ. ΜΕΛ μὲ παθ. σημ. ἐμ-πρήσομαι, μέσ. ΛΟΡ ἐν-επρησάμην, παθ. ΜΕΛ ἐμ-πρησθήσομαι], παθ. ΛΟΡ [ἐν-] **ἐπρήσθην**, [ΠΡΚ ἐμ-πέπρησμαι].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πρήσις, ἐμ-πρήσις, ἐμ-πρησμός, πρησιήρ* (=θύελλα μὲ κεραυνούσ), *ἐμ-πρησιής, ἔξ οὗ ἐμπρηστικός, κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *πρη-* κατὰ μετάπτωσιν *πρα-* καὶ μὲ πρόσληψιν τοῦ προσφ. θ=*πρηθ-*. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος λαμβάνει ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμὸν καὶ εὐφωνικὸν *μ*: *πί-μ-πρη-μη* (ὅπως τὸ *πί-μ-πλη-μη*). Ὁ Ἐνεστὸς καὶ Παρατατικὸς κλίνονται κατὰ τὸ *ἴσημι*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *παρά, περί* καὶ κυρίως μὲ τὴν *ἐν-*[=*ἐμ-*].

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. *πίμπρομή τι*. Τὸ παθ. *πίμπραμαι ὑπό τινας*.

πίνω [ἰ]=πίνω. — ΠΡΤ **ἔπινον**, ΜΕΛ **πίομαι**, ΛΟΡ β' **ἔπιον** (προσ-ταχτ. *πῖθι, πιέτω* κτλ.), ΠΡΚ **πέπωκα**, [ΥΠΡ *επεπώκειν*]. ● Παθ. [*πίνομαι*], ΠΡΤ **ἐπινόμην**, [ΜΕΛ *ποθήσομαι*], ΛΟΡ **ἐπόθην**, ΠΡΚ **πέπομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πόσις, πότος, ποτόν, πόμα* (καὶ *πῶμα*), *ἄπωσις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πω-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *πο-* καὶ *πι-*. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. λαμβάνει τὸ προσφ. *ν* (*πί-ν-ω*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *διά, ἐκ, ἐν, ἐπί, κατά, πρό, σὺν*[=*συμ-*], *ὑπέρ, ὑπό*.

πιπράσκω = πωλῶ. — Ὁ Ἐνεστὸς *μγν*. — ΠΡΚ **πέπρακα**, ΥΠΡ **επεπράκειν**. ● Παθ. **πιπράσκομαι**, [ΜΕΛ *πραθήσομαι*], ΛΟΡ **ἐπράθην**, ΠΡΚ **πέπραμαι**, ΥΠΡ **επεπράμην**, τετελ. ΜΕΛ **πεπράσομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πραῖσις* (=πώλησις), *πρατήρ* (=πωλητής' ἔξ οὗ *πρατήριον*), *ἀπρασία, πρατός, ἀπρατος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα *περα-* (ἐκ τοῦ *περάω*), κατὰ μετάπτωσιν *πρα-* καὶ μὲ ἐνεστωτ. ἀναδιπλ. *πιπρα-*. Τὸ ἐνεστωτ. θέμα λαμβάνει τὸ προσφ. *σκ*- (*πι-πρά-σκ-ω*).

πίπτω [ἰ]=πίπτω. — ΠΡΤ **ἔπιπτον**, ΜΕΛ (δωρικὸς) **πεσοῦμαι**, ΛΟΡ β' **ἔπεσον**, ΠΡΚ **πέπιτωκα**, ΥΠΡ **επεπιτώκειν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πίωσις, πῖωμα, ἀπιώς* (=ὁ μὴ πίπτων), *ἄπωσις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πετ-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *ποτ-, πτ-, πτω-*. Ὁ Ἐνεστὸς ἀπὸ τὸ θ. *πτ-* μὲ ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμὸν, τοῦ ὁποῖου τὸ *ι* εἶναι μακρὸν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ *δίπτω* (κανονικῶς τὸ *ι* τοῦ ἀναδιπλ. εἶναι βραχύ).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά, ἐπί, διά, εἰς, ἐκ, ἐν* [=ἐμ-], *κατά, μετά, παρά, περί, πρό, πρὸς, σὺν* [=συμ-], *ὑπό*.

πιστεύω = ἔχω ἐμπιστοσύνην. — ΠΡΤ *ἐπίστευον*, ΜΕΛ *πιστεύσω*, ΛΟΡ *ἐπίστευσα*, ΠΡΚ *πεπίστευκα*. ● Παθ. *πιστεύομαι*, ΠΡΤ *ἐπιστευόμην*, ΜΕΛ *πιστευθήσομαι*, ΛΟΡ *ἐπιστεύθην*, ΠΡΚ *πεπίστευμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *πίστις* (ὅπερ ἐκ τοῦ ῥ. *πίθω*).

πιστῶ [-όω] = βεβαιῶ. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΛΟΡ *ἐπίστωσα* καὶ ὁ παθ. Ἐνεστῶς *πιστοῦμαι*. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πίστωσις*, *πίστωμα*, *πιστωτής*, ἔξ οὗ *πιστωτικός*.

πλαγιῶ [-όω] = πλαγιάζω. — Μόνον ὁ Ἐν. καὶ τὸ Μέσον *πλαγιόυμαι*. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *πλάγιος*.

πλανῶ [-άω] = ἀποπλανῶ, ἀπατῶ. — ΠΡΤ *ἐπλάνων*, [ΜΕΛ *πλανήσω*, ΛΟΡ *ἐπλάνησα*], ΠΡΚ *πεπλάνηκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πλανῶμαι*, ΠΡΤ *ἐπλανώμην*, μέσ. ΜΕΛ *πλανήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *πλανηθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἐπλανήθην*, ΠΡΚ *πεπλάνημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλάνης* (= πλανώμενος, περιφερόμενος), *πλάνος*, *πλάνησις*, *πλανητός*. — ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *πλάνη*, ἔξ οὗ καὶ *πλανήτης*. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό*, *πρό*.

πλάττω [ῆ-σσω] = πλάθω, δισμορφώνω. — ΠΡΤ *ἐπλαττον* [καὶ -σσον], [ΜΕΛ *πλάσσω*], ΛΟΡ *ἐπλάσσα*, [ΠΡΚ *πέπλακα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πλάττομαι* [-σσομαι], ΠΡΤ *ἐπλαττόμην* καὶ *ἐπλασσόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *πλάσσομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἐπλασάμην*, [παθ. ΜΕΛ *πλασθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἐπλάσθην*, ΠΡΚ *πέπλασμα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλάσις*, *πλάσμα*, *πλάστης*, *πλαστός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πλαθ-*, ἔξ οὗ *πλαθ-ω* = πλάττω.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *διά*, *μετά*, *πρό*, *σύν* [=συν].

πλατύνω [ῶ] = κάμνω κάτι πλατύ. Παθ. *πλατύνομαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλάινωμα*, *πλαινομός*, *πλαινιτέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *πλατύς* (πρβλ. *βαθύς*—*βαθύνο* κ.τ.θ.).

πλέκω = πλέκω || σχεδιάζω, ἐπινοῶ. — [ΠΡΤ *ἐπλεκον*, ΜΕΛ *πλέξω*], ΛΟΡ *ἐπλεξα*, [ΠΡΚ *πέπλεχα* καὶ *πέπλοχα*]. ● Παθ. *πλέκομαι* καὶ Μέσον *συν-πλέκομαι*, ΠΡΤ [συν-] *ἐπλεκόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *πλέξομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐπλεξάμην*, παθ. ΜΕΛ *α' πλεχθήσομαι*, παθ. ΜΕΛ *β' πλακήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *α' ἐπλέχθην*, παθ. ΛΟΡ *β' ἐπλάκην*, ΠΡΚ *πέπλεγμαι*, [ΥΠΡ *ἐπεπλέγμην*]. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλέξις, πλέγμα, πλοκή, πλοκούς, πλεκτός κ. ἄ.*
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πλεκ-* (ἐνίοτε *πλοκ-*) καὶ *πλακ-*.
 ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις, *διά, ἐν* [=ἐμ-], *περί, σὺν* [=συμ-].

πλεονάζω = περισσεύω. — ● Παθ. **πλεονάζομαι**. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλέονασις, πλεονασμός*.

πλεονεκτώ [-έω] = εἶμαι πλεονέκτης. — ΠΡΤ **ἐπλεονέκτου**, ΜΕΛ **πλεονεκτήσω**, ΛΟΡ **ἐπλεονέκτησα**, ΠΡΚ **πεπλεονέκτηκα**. ● Παθ. **πλεονεκτοῦμαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ *πλεονέκτης* (πλέον + ῥ. ἔχω), ἐξ οὗ καὶ *πλεονεξία*. — Πρβλ. ῥ. *μειονεκτώ*.

πλέω (*πλεῖς, πλεῖ, πλέομεν, πλεῖτε, πλέουσι*), ΠΡΤ **ἔπλεον** (*ἔπλεῖς, ἔπλεῖ, ἐπλέομεν, ἐπλεῖτε, ἔπλεον*), μέσ. ΜΕΛ μετὰ ἐνεργ. σημασίαν **πλεύσομαι** καὶ δωρ. **πλευσοῦμαι**, ΛΟΡ **ἔπλευσα**, ΠΡΚ **πέπλευκα**, ΥΠΡ **ἐπεπλεύκειν**. ● Παθ. μόνον ἢ μτχ. ΠΡΚ **πεπλευσμένος**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [πλό-ος =] *πλοῦς, πλοῖον, πλωτήρ, πλωτός, πλώϊμος κ. ἄ.*
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πλε-*. Τὸ *ϕ* μεταξὺ δύο φωνηέντων ἀποβάλλεται (*πλέ-ω*), ἐνῶ πρό συμφώνου τρέπεται εἰς *υ* (*πλεϕ-σομαι = πλεύσομαι*). Τὸ *ε* συναίρεται μόνον ἐὰν ἀκολουθῇ *ε* ἢ *ει* (*πλέεις = πλεῖς, πλέετε = πλεῖτε, ἔπλεες = ἐπλεῖς κλπ.*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *ἀνά, ἀντί, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, ἐπί, κατά, παρά, περί, πρό, πρόσ, σὺν* [=συμ-].

πληθύνω [ῦ] = αὐξάνω κάτι. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἔνεστιώς. — Παράγωγον: *πληθυσμός*.

πληθύω [ῦ] = εἶμαι ἄφθονος. — Μόνον ὁ Ἔνεστιώς καὶ ὁ ΛΟΡ **ἐπλήθυσα** [ῦ]. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

πλήθω = εἶμαι πλήρης. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ἢ μτχ. τοῦ ἐνεστιώτος **πλήθουσα** («*πλήθουσα ἀγορά*»).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πλη-* καὶ μετὰ τὸ πρόσφ. θ = *πληθ-*. Τὸ ῥ. εἶναι ἀμτβτ. τύπος τοῦ *πίμπλαμι*.

πλημμελῶ [-έω] = κάμνω σφάλμα, πλανῶμαι, διαπράττω ἁμαρτήματα. [ΠΡΤ **ἐπλημμέλου**], ΜΕΛ **πλημμελήσω**, ΛΟΡ **ἐπλημμέλησα**, ΠΡΚ **πεπλημμέληκα**. ● Παθ. **πλημμελοῦμαι** (=πάσχω κακῶς ἀπὸ κάποιου), ΠΡΚ **πεπλημμέλημαι**. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλημμέλημα, πλημμέλειος.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρὰ σύνθετον ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *πλημμελής.*

πληρῶ [-όω]=γεμίζω, συμπληρώνω.—ΠΡΤ *ἐπλήρουν*, ΜΕΛ *πληρώσω*, ΑΟΡ *ἐπλήρωσα*, [ΠΡΚ *πεπλήρωκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πληροῦμαι*, ΠΡΤ *ἐπληρούμην*, μέσος ΜΕΛ (καὶ με παθ. σημ.) *πληρώσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐπληρώσαμην*, παθ. ΜΕΛ *πληρωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐπληρώθην*, ΠΡΚ *πεπλήρωμαι*, ΥΠΡ *ἐπεπλήρωμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλήρωμα, πλήρωσις, πληρωτής, ἀπλήρωτος κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *πλήρης.*

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀνά, ἀντί, ἀπό, ἐκ, πρὸς, σύν* [=συν-], *ὑπέρ.*

πλησιάζω = ἔρχομαι πλησίον.—ΠΡΤ *ἐπλησίαζον*, ΜΕΛ *πλησιάσω*, ΑΟΡ *ἐπλησίασα* [-ᾶσα], ΠΡΚ *πεπλησίακα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλησίασις, πλησίασμα, πλησιαστός (ἀπλησίαστος).*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίρρ. *πλησίον* κατὰ τὰ εἰς -άζω.

πλήττω [ῆ -σσω]=κυτῶ.—Τὸ ῥ. σχεδὸν πάντοτε σύνθετον εἰς τοὺς ἄττ. πεξογορ.—ΠΡΤ *ἐπληττον*, ΜΕΛ *πλήξω*, ΑΟΡ *ἐπλήξα*, ΠΡΚ β' με ἔνεργ. σημ. *πέπληγα*, [ΥΠΡ *ἐπεπλήγειν*]. ● Παθ. *πλήττομαι*, ΠΡΤ *ἐπληττόμην*, [μέσ. ΜΕΛ *πλήξομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐπληξάμην*], παθ. ΜΕΛ β' *πληγήσομαι*, παθ. ΜΕΛ β' με μέσ. σημ. [*ἐκ-*] *πλαγήσομαι*, παθ. ΑΟΡ β' *ἐπλήγην*, παθ. ΑΟΡ β' (με μέσ. καὶ παθ. σημ.) [*ἐξ-*] *ἐπλάγην*, ΠΡΚ *πέπληγαί*, ΥΠΡ *ἐπεπλήγμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πληγή, πλήγμα, πλήξις, πλήκτηρον, ἀπληκτος κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πλᾶγ-* καὶ *πληγ-*. Με τὸ πρόσφ. *j* ὁ ἐντετικὸς *πλήγ-j-ω*=*πλήττω* (πρὸβλ. *πράγ-j-ω*=*πράττω* κ.τ.ῶ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἐκ, ἐπί, κατά, παρὰ, ὑπέρ.*

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *παίω, τύπτω, βάλλω, πατάσσω*, καὶ ἡ περιφρασις *πληγὰς ἐμβάλλω ἢ πληγὰς δίδωμι* (παθ. *πληγὰς λαμβάνω*).

πλουτίζω=κάμνω κάλοιοιον πλούσιον.—ΜΕΛ *πλουτιῶ*, ΑΟΡ *ἐπλούτισα* [ῖ], ΠΡΚ *πεπλούτικα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πλουτίζομαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.—Παράγωγα: *πλουτισμός.*

πλουτῶ [-έω]=εἶμαι πλούσιος.—ΠΡΤ *ἐπλούτουν*, ΜΕΛ *πλουτήσω*, ΑΟΡ *ἐπλούτησα*, ΠΡΚ *πεπλούτηκα*.

πλύνω [ῦ]=πλένω.—ΜΕΛ *πλυνῶ*, ΑΟΡ *ἐπλύνα* [ῦ], [ΠΡΚ *πέπλυκα*, ΥΠΡ *ἐπεπλύκειν*]. ● Μέσ. [*πλύνομαι*, μέσ. ΜΕΛ *πλυνοῦμαι*, μέσ.

ΑΟΡ *ἐπλυνάμην*, παθ. ΜΕΛ *πλυνθήσομαι* καὶ *πλυνθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐπλύθην* καὶ *ἐπλύθην*], ΠΡΚ *πέπλυμαι* (μὲ ἕνα μ).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πλύτης*, *πλύμα*, *πλύσις*, *πλυνός* (=ἀγγεῖον πρὸς πλύσιν).

πλωΐζω=πλέω.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ ΠΡΤ *ἐπλώιζον*.

πνέω (*πνεῖς*, *πνεῖ*, *πνέομεν*, *πνεῖτε*, *πνεύουσι*), ΠΡΤ *ἔπνεον* (*ἔπνεεις*, *ἔπνει*, *ἐπνέομεν*, *ἐπνεῖτε*, *ἔπνεον*), μέσ. ΜΕΛ μὲ ἔνεργ. σημ. **πνεύσομαι** [δωρικὸς ΜΕΛ *πνευσοῦμαι*], ΑΟΡ *ἔπνευσα* (πάντοτε σύνθετος εἰς τοὺς ἀττικοὺς πεζογράφους), ΠΡΚ [*ἐπι-*] *πέπνευκα*. ● Παθ. [*δια-*] *πνέομαι*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πνεῦμα*, *πνεύμων*, *πνεύσις*, *πνοή*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πνε-*. Τὸ *ν* μεταξὺ φωνηέντων ἀποβάλλεται (*πνέ-ω* = *πνέ-ω*), ἐνῶ πρὸ συμφώνου τρέπεται εἰς *ν*: *ἔπνευ-σα* = *ἔπνευσα* (πρὸβλ. ὁ. *πλέω*). Τὸ *ε* τοῦ θέματος συναρθεῖται μόνον ὅταν ἀκολουθῇ εἰς *ει*. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *διά*, *ἐκ*, *ἐν* [=ἐμ-], *ἐπί*.

πνίγω [*ι*]=πνίγω || σφίγγω τὸν λαιμόν.—ΑΟΡ *ἔπνιξα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πνίγομαι*, ΠΡΤ *ἐπνιγόμεν*, παθ. ΑΟΡ *ἐπνίγην*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πνίξις*, *πνιγμός*, *πνιγός* (τὸ)=ὑπερβολικὴ ζέστη.

ποδίζω=θέτω δεσμὰ εἰς τοὺς πόδας.—Βλ. ὁ. *ἐμποδίζω*.

ποθῶ [-έω]=ἐπιθυμῶ πολὺν κάτι ἀπόν.—ΠΡΤ *ἐπόθουν*, ΜΕΛ *ποθήσω*, μέσος μὲ ἔνεργ. σημ. ΜΕΛ *ποθήσομαι* καὶ *ποθέσομαι*, ΑΟΡ *ἐπόθησα* καὶ *ἐπόθεσα*, [ΠΡΚ *πεπόθηκα*]. ● Παθ. *ποθοῦμαι*, [ΑΟΡ *ἐποθήθην*, ΠΡΚ *πεπόθημαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ποθητός*, *πόθημα*, *πόθησις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὁ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *πόθος*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀντί*, *ἐπί*, *πρός*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατικὴν *ποθῶ τι*.—2. μὲ τελ. ἀορμφ.=ποθῶ νά...

ποικίλλω:—1. μτβτ.=κάννω κάτι ποικίλον || 2. ἀμτβτ.=μεταβάλλομαι, λέγω κάτι διὰ ποικίλων φράσεων.—ΑΟΡ [*δι-*] *ἐποίκιλα* [*ι*].

● Παθ. *ποικίλλομαι*, ΠΡΚ *πεποίκιλμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ποίκιλις*, *ποικιλής*, *ποίκιμα*, *ποικιλέον*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: Τὸ ὁ. παράγεται ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ποικίλος*, ἐξ οὗ καὶ *ποικιλία*. Ὁ ἔνεστῶς μὲ τὸ προσφ. *j*=ποικίλ-*j*-*ω*=ποικίλλω.

ποιμαίνω=βόσκω, περιποιῶμαι ποιμνιον.— ΠΡΤ *ἐποίμαινον*.

● Παθ. *ποιμαίνομαι*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ποιμάνοις, ποιμαντήρ, ποιμαντήριον, ποιμάνωρ* (μτγν. *ποιμάντωρ*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *ποιμνη*: θέμα *ποιμν-* καὶ κατ' ἐπένθεσιν *ποιμαν-*, ἔξ οὗ *ποιμαν-γ*=*ποιμαίνω*.

ποιῶ [-έω]=κάμνω, ἐνεργῶ, κατασκευάζω.— ΠΡΤ *ἐποίουν*, ΜΕΛ

ποιήσω, ΛΟΡ *ἐποίησα*, ΠΡΚ *πεποίηκα*, ΥΠΡ *ἐπεποίηκεν*. ●

Μέσ. καὶ Παθ. *ποιούμαι*, ΠΡΤ *ἐποιούμην*, μέσ. ΜΕΛ *ποιήσομαι*,

μέσ. ΛΟΡ *ἐποιήσάμην*, παθ. ΜΕΛ *ποιηθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐποίη-*

θην, ΠΡΚ *πεποίημαι*, ΥΠΡ *ἐπεποίημην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ποίημα, ποιήσις, ποιητής, ποιητός, ποιητέον*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀντί, εἰς, ἐκ, ἐν* [=ἐμ-], *μετά, παρά, πρὸς*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργητικὸν συντάσσεται: 1. με αἰτιατ.—2. με δύο αἰτιατ.—Τὸ

μέσον 1. με δύο αἰτιατ.—2. με αἰτιατ.—3. με ἐμπροθέτουσ προσδιορισμούς.

● Συνήθεις φράσεις: *εὐ ποιῶ*=ἐνεργετῶ, *κακῶς ποιῶ*=βλάπτω (παθητ.

τούτων τὰ *εὐ πάσχω, κακῶς πάσχω*) *περὶ πολλοῦ ποιούμαι*=θεωρῶ κάτι πολὺ σπουδαῖον· *ὄδῶν ποιούμαι*=πορεύομαι.

πολεμῶ [-έω]=κάμνω πόλεμον.—ΠΡΤ *ἐπολέμουν*, ΜΕΛ *πολεμήσω*,

ΛΟΡ *ἐπολέμησα*, ΠΡΚ *πεπολέμηκα*. ● Παθ. *πολεμοῦμαι*, ΠΡΤ

ἐπολεμούμην, μέσ. ΜΕΛ με παθ. σημ. *πολεμήσομαι*, [μέσ. ΛΟΡ

ἐπολεμησάμην, παθ. ΜΕΛ *πολεμηθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἐπολεμήθην*,

ΠΡΚ *πεπολέμημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πολεμητέος, δυσπολέμητος, πολεμήτωρ* καὶ τὸ ἐφετ. ῥ. *πολε-*
μορείω=ἐπιθυμῶ πόλεμον.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *πόλεμος*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀντί, ἀπό, διά, ἐκ, κατά, πρό, πρὸς, σύν*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. 1. με δοτικὴν: *πολεμῶ τινα*. 2. με ἐμπρόθ. προσ-

διορ. *πολεμῶ πρὸς τινα*.—3. *πολεμῶ σύν τινι* ἢ *μετά τινος* σημαίνει: συμπολεμῶ μαζί με κάποιον ἐναντίον ἄλλου.

πολεμῶ [-όω]=κάμνω κάποιον πολέμιον εἰς κάποιον.— Μόνον σύν-

θετον με τὴν πρόθεσιν *ἐκ*.—ΛΟΡ *ἐξ-επολέμωσα*. ● Μέσ. *πολεμοῦ-*

μαι [-όομαι]=γίνομαι πολέμιος, ΜΕΛ *πολεμώσομαι*, ΛΟΡ *ἐπολε-*

μωσάμην, παθ. ΛΟΡ με μέσ. σημ. *ἐπολεμώθην*, ΠΡΚ [*ἐκ-*]πε-

πολέμωμαι.

πολίζω=κτίζω πόλιν.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

πολιορκῶ [-έω]=πολιορκῶ, περικλείω πόλιν. — ΠΡΤ *ἐπολιορκοῦν*, ΜΕΛ *πολιορκήσω*, ΑΟΡ *ἐπολιορκήσα*. ● Παθ. *πολιορκοῦμαι*, ΠΡΤ *ἐπολιορκοῦμην*, μέσ. ΜΕΛ μὲ παθ. σημ. *πολιορκήσομαι*, παθ. ΜΕΛ *πολιορκηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐπολιορκηθήην*, ΠΡΚ [ἐκ-]*πεπολιορκημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πολιορκῆσις*, *πολιορκητής*, *πολιορκητέος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρὰ σὺνθ. ἐκ τῶν λ. *πόλις* + *εἶρκος* (=φραγμός).

πολιτεύω=εἶμαι πολίτης || κυβερνῶ. — ΠΡΤ *ἐπολίτευον*, ΜΕΛ *πολιτεύσω*, ΑΟΡ *ἐπολίτευσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πολιτεύομαι* (=κυβερνῶμαι, γίνομαι πολίτης), ΠΡΚ *ἐπολιτευόμην*, μέσ. ΜΕΛ *πολιτεύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐπολιτευσάμην*, παθ. ΑΟΡ καὶ μὲ μέσ. σημ. *ἐπολιτεύθην*, ΠΡΚ *πεπολίτευμαι*, ΥΠΡ *ἐπεπολιτεύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πολίτευμα*, *πολίτευσις*, *πολιτευτής*, *πολιτευτέον*, *πολιτεία*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *πολίτης*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀντί*, *διὰ*, *ἐν* [=ἐμ-], *κατά*, *σὺν* [=συμ-].

πολυπραγμανῶ [-έω] = εἶμαι πολυπράγμων. — ΠΡΤ *ἐπολυπραγμόνουν*, ΑΟΡ *ἐπολυπραγμόνησα*. Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. παρὰ σὺνθ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *πολυπράγμων*, ἐξ οὗ καὶ *πολυπραγμοσύνη*.

πολυρῶ [-έω]=φροντίζω πολὺ, προσέχω. — Μόνον ὁ Ἕνεστῶς.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *πολύς*+*ῥῶρα* (=φροντίζε). Πρβλ. ἀντίθετον *δλιγορῶ*.

πολῶ [-έω]=κινουῖμαι. — Συνήθως σύνθετον. — ΠΡΤ [*περι-*]*ἐπόλων*, ΑΟΡ [*ἀν-*]*ἐπόλησα*. ● Μέσ. *πολοῦμαι* (=βαδίζω).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *περιπολῶ*=περιέρχομαι κυκλικῶς, [*ἐπ*]*αναπολῶ*=ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην, *δμοπολῶ*=κινουῖμαι ἢ κινῶ κάτι ὁμοίως.

πομπεύω=στέλλω θυσίαν, πομπὴν || κακολογῶ. — ΠΡΤ *ἐπόμπευον*, ΑΟΡ *ἐπόμπευσα*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *λόμπευσις*, *πομπευτής* (ἐξ οὗ *πομπευτικός*), *πομπεύς*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *πομπή* (ὄπερ ἐκ τοῦ ῥ. *πέμπω*.)

πονηρεύομαι=φέρομαι μὲ πονηρίαν. — Ἀποθετικόν. Μόνον ὁ Ἕνεστῶς *συμ-πονηρεύομαι* καὶ ὁ ΠΡΚ *πεπονήρευμαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

πονῶ [-έω]=κοπιάζω, ἀγωνίζομαι. — ΠΡΤ *ἐπόνουν*, ΜΕΛ *πότησω*, ΑΟΡ *ἐπόνησα*, ΠΡΚ *πεπόνημα*, ΥΠΡ *ἐπεπονήκειν*. ● Μέσ. καὶ

Παθ. *πονοῦμαι*, ΠΡΤ *ἐπονούμην*, [μέσ. ΜΕΛ *πονήσομαι*], μέσ. ΑΟΡ *ἐπονησάμην*, παθ. ΑΟΡ καὶ μὲ μέσ. σημ. *ἐπονήθην*, ΠΡΚ *πεπόνημαι*, ΥΠΡ *ἐπεπονήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πόνημα*, [δια-]πόνησις, *πονητέον*, *πονηρός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἐκ τοῦ οὐσ. *πόνος* (=κόπος).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *διά*, *ἐκ*, *ἐπί*, *κατά*, *πρό*, *σύν*[=συμ-], *ὑπέρ*.

πορεῖν: ποιητ. ἀπροφ. ΑΟΡ β'. — Βλέπε ῥ. *πέρωται*.

πορεύω = διαβιβάζω, μεταφέρω. — ΜΕΛ *πορεύσω*, ΑΟΡ *ἐπόρευσα*.

● Μέσ. *πορεύομαι* = βαδίζω, μεταβαίνω, ΠΡΤ *ἐπορευόμην*, μέσ. ΜΕΛ *πορεύσομαι*, [μέσ. ΑΟΡ *ἐπορευσάμην*, παθ. ΜΕΛ *πορευθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ μὲ μέσ. σημ. *ἐπορευθῆν*, ΠΡΚ *πεπόρευμαι*, ΥΠΡ *ἐπεπορεύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πόρευσις*, *πόρευμα*, *πορευτός*, *πορευτός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *πόρος* μὲ τὴν κατάληξιν *-εύω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό*, *διά*, *εἰς*, *ἐκ*, *ἐπί*, *μετά*, *πρό*, *σύν*[=συμ-].

πορθιμέυω = διαβιβάζω ἀπέναντι μὲ πορθιμεῖον. — ΑΟΡ *ἐπόρθμευσα*.

Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

πορθῶ [-έω] = ληλατῶ, ἐρημώνω. — ΠΡΤ *ἐπόρθουν*, ΜΕΛ *πορθήσω*, ΑΟΡ *ἐπόρθησα*, ΠΡΚ *πεπόρθηκα*. ● Παθ. *πορθοῦμαι*, ΠΡΤ *ἐπορθοῦμην*, ΠΡΚ *πεπόρθημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πόρθησις*, *πορθητής*, *πορθητός*, *πόρθημα*.

ΕΤΥΜΟΛ.: Ἀρχικὸν θέμα *περθ-* (πρβλ *πέρθω*), ἐξ οὗ *πορθ-*, *πορθε-*.

πορίζω = φέρω, προμηθεύω, παρέχω, ἐπινοῶ. — ΠΡΤ *ἐπόριζον*, ΜΕΛ *ποριῶ*, ΑΟΡ *ἐπόρισα* [ῖ], ΠΡΚ *πεπόρικα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πορίζομαι*, ΠΡΤ *ἐπορίζομην*, μέσ. ΜΕΛ *πορισοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐπορισάμην*, παθ. ΜΕΛ *πορισθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐπορίσθην*, ΠΡΚ *πεπόρισμαι*, ΥΠΡ *ἐπεπορίσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πόρισμα*, *ποριστής*, *πορισμός*, *ποριστός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *πόρος* (=πέρασμα) κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἐκ*, *πρός*, *σύν*[=συμ-].

πορπῶ [-έω] = κουμπώνω. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογορ. μόνον ἢ μτγ. μέσ. ΠΡΚ *ἐμπεπορπημένος*.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *πόρπη* (=καρφίτσα, παραμάνα, ἀγκράφα).

ποτίζω=ποτίζω.—ΑΟΡ *ἐπότισα* [ἴ].—Τὰ ἄλλα μετν.

πραγματεύομαι=ἀσχολοῦμαι εἰς κάτι.—Μέσον ἀποθ. με ἐνεργ. διάθ.
 ΠΡΤ *ἐπραγματεύομην*, [μέσ. ΜΕΛ *πραγματεύομαι*], μέσ. ΑΟΡ
ἐπραγματευσάμην, [παθ. ΜΕΛ *πραγματευθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ με
 μέσ. σημ. *ἐπραγματεύθην*, ΠΡΚ *πεπραγμάτευμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πραγματεία, πραγματευτής, πραγμάτευμα, πραγμάτευσις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *πρᾶγμα* με τὴν κατάληξιν *-εύομαι*.

πράττω ἢ πράσσω [ᾱ]=πράττω, ἐκτελῶ κάτι.—ΠΡΤ *ἐπραττον* καὶ
ἔπρασον, ΜΕΛ *πράξω*, ΑΟΡ *ἔπραξα*, ΠΡΚ *ᾶ'* (μετβ.) *πέπραχα*,
 ΠΡΚ *β'* (ἀμετβ.) *πέπραγα*, ΥΠΡ *ᾶ'* (μετβ.) *ἐπεπράχειν*, ΥΠΡ *β'* (ἀμετβ.)
ἐπεπράγειν. ● Μέσ. καὶ Παθ. *πράττομαι*, ΠΡΤ *ἐπραττόμην*, μέσ.
 ΜΕΛ (με μέσ. καὶ παθ. σημ.) *πράξομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐπραξάμην*, παθ.
 ΜΕΛ *πραχθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐπράχθην*, ΠΡΚ *πέπραγμαί [ᾱ]*,
 ΥΠΡ *ἐπεπράγμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πρᾶξις, πρᾶγμα, πράκτωρ, πρακτής, πρακτός, ἀπρακτος κ. ἄ.*
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Θέμα *πραγ-*, ἔξ οὗ *πραγ-ζω=πράττω* (πρβλ. πληγ *ζω=*
=πλήτω κ. τ. ὀ).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀνά, ἀντί, διά, εἰς, ἐκ, κατά, πρὸς, σὺν* [συν].

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργητικὸν 1. με αἰτιατ., 2. με αἰτιατ. καὶ δοτ., 3. με
 ἐμπρόθ. προσδιορ. 4. με ἐπίρρ. Τὸ με *ε* ο υ ν: με δύο αἰτιατ. *πράττομαι τινά*
τι=εἰσπράττω ἀπὸ κάποιον κάτι. ● *Εὖ πράττω=εὐτυχῶ, κακῶς πράττω*
=δυστυχῶ.

πραῦνω=καταπραῦνω, ἡμερώνω.—ΠΡΤ [κατ-] *ἐπράυνον*, ΜΕΛ *πραῦ-*
νῶ, ΑΟΡ *ἐπράυννα* [ῆ]. ● Παθ. *πραῦνομαι*, [παθ. ΜΕΛ *πραῦνθή-*
σομαι], παθ. ΑΟΡ *ἐπραῦνθην*, [ΠΡΚ *πεπράυνμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πράυνσις, πραῦντης* (ἔξ οὗ *πραῦντικός, πραῦντιόν*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ ποιητ. *πραῦς (=πρᾶος)*.

πρεμνίζω=σπῶ κλάδον δένδρου.—ΠΡΤ [ἐξ-] *ἐπρέμνιζον*, ΑΟΡ [ἐξ-]
ἐπρέμνισα. ● Παθ. *πρεμνίζομαι*. Τὰ ἄλλα ἀπὸ τὴν περίφρασιν
τὰ πρέμνα ἐχτέμνω.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *πρέμνον=κλάδος δένδρου*.

πρέπω=διαπρέπω, ἐξέχω || ἀρμόζω.—ΠΡΤ *ἐπρεπον*, ΜΕΛ *πρέπω*, ΑΟΡ
ἔπρεπα. Τὸ ῥ. συνήθως εἰς τρίτον πρόσωπον: *πρέπει, ἔπρεπε*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πρεπτός(=διακεκομμένος), διαπρεπής, εὐπρεπής, πρεπόντως*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. ὡς προσωπ. συντάσσεται με δοτ. *πρέπω τινί=ἀρμό-*
ζω εἰς τινα ἢ διαπρέπω σὲ κάτι.—ὡς ἀπρόσ. με ἀπαρέμφατον (ὕποκειμ.).

πρεσβεύω = εἶμαι μεγαλύτερος κατὰ τὴν ἡλικίαν || εἶμαι πρεσβευτῆς ||
 || τιμῶ.—ΠΡΤ *ἐπρέσβευον*, ΜΕΛ *πρεσβεύσω*, ΑΟΡ *ἐπρέσβευσα*,
 ΠΡΚ *πεπρέσβευκα*, ΥΠΡ *ἐπεπρεσβεύκειν*. ● Μέσ. *πρεσβεύομαι*
 (=ἐνεργῶ ὡς πρεσβευτῆς || διαπραγματεύομαι διὰ πρέσβειων), Παθ.
πρεσβεύομαι (=τιμῶμαι, στέλλομαι ὡς πρεσβευτῆς), ΠΡΤ *ἐπρε-*
σβευόμην, μέσ. ΜΕΛ *πρεσβεύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐπρεσβευσάμην*,
 ΠΡΚ *πεπρέσβευμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πρεσβεία*, *πρεσβευτής*, *πρέσβεις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *πρέσβυς* (=γέρον) μετὰ τὴν κατάλ. -εύω.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθ. ἀντί, ἀπό, διά, παρά, σύν [=συν].

πρίω [ῖ] = προιονίζω.—ΠΡΤ [ἐξ-] *ἔπριον*, ΑΟΡ *ἔπρισα* [ῖ]. ● Παθ. μό-
 νον ἢ μτχ. ΠΡΚ [δια-] *πεπρισμένος*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.
 ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πρίσις*, *πρίσμα*, *πριστήρ* (ἐξ οὗ *πριστήριον*), *πρίων* (γεν. -ονος).
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα *πρσ-*, ἐξ οὗ *πρί-*.

προηγοῶ [-έω] = ἀγορεύω ὑπὲρ ἄλλου, συνηγοῶ.—ΠΡΤ *προηγόρουν*.
 Τὰ ἄλλα μτγν.

προθυμοῦμαι [-έομαι] = εἶμαι πρόθυμος.—Ἀποθ. μετὰ ἐνεργ. διάθ.—
 ΠΡΤ *προθυμούμην*, μέσ. ΜΕΛ *προθυμήσομαι*, παθ. ΜΕΛ (μετὰ μέσ.
 σημ.) *προθυμηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ (μετὰ μέσ. σημ.) *προθυμηθήην*.
 ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *πρόθυμος*, ἐξ οὗ καὶ
προθυμία.—ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μετὰ αἰτιατ., 2. μετὰ τελ. ἀπομφ., 3. μετὰ τελ. πρότ.

προμαχῶ [-έω] = μάχομαι μετὰ τῶν πρώτων.—Μόνον ὁ Ἑνεστώς.

προμηθοῦμαι [-έομαι] = προβλέπω, φροντίζω, ἐνδιαφέρομαι.—Ἀπο-
 θετικόν. Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *προ-*
μηθῆς (πρὸ + ῥ. *μήδωμαι* = σκέπτομαι), ἐξ οὗ *προμήθεια* καὶ ἕτερον ῥ. *προ-*
μηθεύομαι.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μετὰ γεν. *προμηθοῦμαι τινος*.—2. μετὰ αἰτ. πράγματος.—3.
 μετὰ ἐμπρόθ. προσδιορ. ἐκφερόμενον μετὰ τὴν πρόθ. *ὑπέρ*.

προξενῶ [-έω] = εἶμαι πρόξενος, ἀντιπρόσωπος φιλικῆς πόλεως || συνι-
 στῶ κάτι εἰς κάποιον.—ΠΡΤ *προξένουν*, ΑΟΡ *προξένησα*.—Τὰ
 ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *πρόξενος*, ἐξ οὗ καὶ *προξενία*.
 ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μετὰ γενικῆν, 2. μετὰ αἰτ. καὶ δοτ., 3. μετὰ δοτ. καὶ ἀπομφ.

προοιμιάζομαι = κάμνω προοίμιον, προλογίζω. — Ἐπειθ. με ἐνεργ. διάθεσιν. — [ΠΡΤ *ἐπροοιμιάζομην*], ΜΕΛ *προοιμιάσομαι*, ΛΟΡ *ἐπροοιμιάσάμην*, [ΠΡΚ *πεπροοιμιάσμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *προοίμιον* με τὴν κατάλ. -άζομαι.

προπηλακίζω = ἐπιχρίω με πηλὸν || μεταφρ. ὑβρίζω, διασύρω κάποιον. — ΜΕΛ *προπηλακῶ*, ΛΟΡ *προπηλάκισα*. ● Παθ. *προπηλακίζομαι*, ΠΡΤ *προπηλακίζομην*, [παθ. ΜΕΛ *προπηλακισθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *προπηλακίσθην*, ΠΡΚ *προπεπηλάκισμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *προπηλάκισις*, *προπηλακισμός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὴν πρόθ. *πρὸς* καὶ τὸ ἄχρηστον οὐσ. ὁ *πηλαξ* (=πηλὸς) με τὴν κατάληξιν -ίζω.

προσδοκῶ [-άω] = περιμένω, ἐλπίζω. — ΠΡΤ *προσεδόκων*, ΛΟΡ *προσεδόκησα*. ● Παθ. *προσδοκῶμαι*, ΠΡΤ *προσεδοκῶμην*, ΛΟΡ *προσεδοκήθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *προσδόκημα*, *προσδοκητὸς* (ἀ-προσδόκητος).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἀπὸ τὴν πρόθ. *πρὸς* καὶ τὸ θέμα *δεκ-*, *δόκ-* (τοῦ ῥ. *δέχομαι*), ἄνευ διαμέσου συνθέτου.

προσεδρεύω = λαραμονεύω. — ΠΡΤ *προσήδρευον*, ΜΕΛ *προσεδρεύσω*, ΛΟΡ *προσήδρευσα*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με δοτικήν: *προσεδρεύω τινί*.

προσήκει = ἀρμόζει. — Ἐπρόσωπον. — Βλέπε ῥ. *ἦκω*.

προσηλῶ [-όω] = καρφώνω, στερεώνω. — Μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ *προσήλωμαι*. Τὰ ἄλλα μετγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *προσήλωσις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὴν πρόθ. *πρὸς* καὶ τὸ οὐσ. *ἦλος* (=καρφί). Τὸ ἀπλοῦν ῥ. *ἦλῶ* (ἀπο-καθ-ἦλῶ κλπ.) εἶναι μετγν.

προσκυνῶ [-έω] = λατρεύω. — ΠΡΤ *προσεκύνουν*, ΜΕΛ *προσκυνήσω*, ΛΟΡ *προσεκύνησα*. ● Παθ. *προσκυνοῦμαι*. — Τὰ ἄλλα μετγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *προσκύνημα*, *προσκύνησις*, *προσκυνητὴς* κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: πρόθ. *πρὸς* + ποιητ. ῥ. *κυνέω-ῶ* = ἀσπάζομαι, φιλῶ.

προστατεύω: Μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ ὁ ΛΟΡ ἀπρωφ. *προστατεῦσαι*. Τὰ ἄλλα μετγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *προστατευτικός*, *ἀπροστάτευτος*.

προστατῶ [-έω] = εἶμαι προστάτης, προϊστάμαι — ΜΕΛ *προστατήσω*, ΑΟΡ *προουσιάτησα*. ● Παθ. *προστατοῦμαι* (= κυβερνώμαι).
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθετον *προστάτης* (πρὸ+παράγ. τοῦ ῥ. *ἵστημι*), ἔξ οὗ καὶ *προστασία*.

προφασίζομαι = προβάλλω ὡς πρόφασιν, δικαιολογοῦμαι. — Ἄποθ. μέσ. μὲ ἐνεργ. διάθ. — ΠΡΤ *προφασίζόμεν*, ΜΕΛ *προφασιοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *προφασισάμην*, παθ. ΑΟΡ μὲ παθ. διάθ. *προφασίσθην*.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *πρόφασις* (πρὸ+ῥ. *φημί*).

προχειρίζω = θέτω κάτι εἰς τὰς χεῖρας κάποιου, παραδίδω. — ΠΡΚ *προκεχείρικα*. ● Μέσον ἀποθετικὸν *προχειρίζομαι*, ΑΟΡ *προεχειρισάμην*. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.
ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *προχειρίσις*, *προχειρισμός*, *προχειριστέος*.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *πρόχειρος* (=ὁ πρὸ τῶν χειρῶν κείμενος).

πρυτανεύω = εἶμαι πρύτανις, διοικῶ, φροντίζω. — ΠΡΤ *ἐπρυτάνεον*, ΑΟΡ *ἐπρυτάνευσα*. ● Παθ. *πρυτανεύομαι*. — Τὰ ἄλλα μτγν.
Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *πρύτανις*, ἔξ οὗ καὶ *πρυτανεία*.

πρωτεύω, ΠΡΤ *ἐπρώτεον*, ΜΕΛ *πρωτεύσω*, ΑΟΡ *ἐπρώτευσα*.

πταίω = προσκόπτω, κάμνω σφάλμα, πίπτω. — ΜΕΛ *πταίσω*, ΑΟΡ *ἔπταισα*, ΠΡΚ *ἔπταικα*. ● [Παθ. *πταίομαι*, ΑΟΡ *ἐπταίσθην*].
ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πταῖσμα*, *πταίστης*, *πταιστός* (ἔξ οὗ ἄ-πταιστος) κ. ἄ.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πτα* ^τ. Ἐνεστώσ *πτάτ-γ-ω* = πταίω.

πτάρνυμαι = φτερνίζομαι. — [ΑΟΡ *ἀ' ἔπταρα*], ΑΟΡ *β' ἔπτарον*.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πταρ-*, ἔξ οὗ μὲ τὸ πρόσφυμα *-νυ-* ὁ ἐνεστώσ *πτάρ-νυ-μαι*. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πταρμός*.

πτερῶ [-όω] = δίδω πτερὰ εἰς κάποιον || μτφρ. ἐνθαροῦνω. — ΑΟΡ [ἀν.] *ἐπτέρωσα*. ● Παθ. *πτεροῦμαι* (=λαμβάνω πτερὰ, θάρρος || ἔξεγειρομαι), παθ. ΑΟΡ *ἐπτερώθην*, ΠΡΚ *ἐπτέρωμαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.
ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πτέρωμα*, *πτερωτής*, *πτέρωσις*, *πτερωτός*.

πήσσω = ζαρώνω ἀπὸ φόβον, τρομάζω. — ΠΡΤ *ἔπτησσον*, [ΜΕΛ *πήξω*], ΑΟΡ *ἀ' ἔπτηξα*, [ΑΟΡ *β' ἔπτακον*], ΠΡΚ *ἔπτηχα*. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πιηκ-*, καὶ κατὰ μετάπτωσιν *πιακ-*, *πιακ-*. Ἐκ τοῦ θ. *πιηκ-* μετὰ τὸ προσφ. *ι* τὸ ἐνεστώτ. θέμα *πιηκ-ι-ω=πιήσω* (πρβλ. *κηρκ-ι-ω=κηρύσω* κ. τ. ὅ.). Ἐκ τοῦ θ. *πιακ-* τὸ οὐσ. *ὁ πτώξ* (= ὁ λαγός).—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὴν πρόθεσιν *ὑπό*.

πιτώ [-έω]=προξενῶ φόβον || μτφρ. κινῶ, ταράσσω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΛΟΡ [δι-] *ἐπιτόθη* καὶ ὁ ΠΡΚ *ἐπιτόμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πτώσις* (=συγκίνησις, ταραχή, *πιότης*, ἐξ οὗ *ἀ-πτώσις*, κ. ἄ.).

πτύσσω=διπλώνω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον: *ἀνα-πτύσσω*, [ΜΕΛ *ἀνα-πτύξω*], ΛΟΡ *περι-έπτυξα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. [ἀνα-, περι-] *πτύσσομαι*, ΠΡΤ *περι-επτυσσόμην*, παθ. ΛΟΡ *ἀ' ἀν-επτύχθη*, [παθ. ΛΟΡ β' *επτύγη*], ΠΡΚ *ἀν-έπτυνγαι* [καὶ *πέπτυνγαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πτύξ* (-χός)=*πτύχη*, *πτύγμα*, *πτύχη*, [ἀνά-]*πτύξις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πτυκ-*, ἐξ οὗ *πτυκ-ι-ω=πτύσω*.

πτύω [ῥ]=φτύνω.—[ΜΕΛ *πτύσω*, μέσος μετὰ ἐνεργ. σημ. ΜΕΛ *πτύσομαι*], ΛΟΡ [κατ-] *έπτυσα*, [ΠΡΚ *έπτυκα*. ● Παθ. ΜΕΛ *πτυσθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἀ' ἐπτύθη*, παθ. ΛΟΡ β' *έπτύγη*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πτύσμα*, *πύαλον*, *πύελον*, [κατά-]*πτυστός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πτυ-*. Προσλαμβάνει σ πρὸ τῶν θ, μ καὶ τ.

πτωχεύω, ΛΟΡ *επιτώχευσα*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

πυκνῶ [-ώω]=πυκνώνω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. Ἐνεστώτ. *πυκνοῦμαι* καὶ ὁ παθ. ΛΟΡ *επυκνώθη*.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *πυκνός*.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πύκνωσις*, *πύκνωμα*.

πυκτεύω=πυγμαχῶ.—Μόνον ὁ Ἐνεστ. καὶ ὁ ΛΟΡ [δι-] *επύκτευσα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πύκτευσις*, *πυκτενής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *πύκτης*=πυγμαχός (ἐπίρρ. *πύξ*=μετὰ τὴν γροθιά πρβλ. *πύξ* καὶ *λάξ*=μετὰ γροθιοκοπήματα καὶ λακτίσματα).

πυλαγορῶ [-έω]=εἶμαι *πυλαγόρας*.—Μόνον ὁ Ἐνεστώτ. καὶ ὁ ΛΟΡ *επυλαγόρησα*.

Τὸ ῥ. εἶναι παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *πυλαγόρας*=ὁ πεμπόμενος ἀπὸ μίαν πόλιν ῥήτωρ εἰς τὸ ἀμφικτιονικὸν συνέδριον (*Πυλαία*).

πυνθάνομαι=ζητῶ νὰ μάθω, ἐρωτῶ || πληροφοροῦμαι.—Ἀποθε-

τικόν.—ΠΡΤ *ἐπυνθανόμην*, μέσ. ΜΕΛ *πεύσομαι*, ΑΟΡ β' *ἐπυνθόμην*, ΠΡΚ *πέπυσμαι* [ϋ], ΥΠΡ *ἐπεπύσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πύσις* (=ἐρώτησις, πληροφορία), *πυτός* (=ἐξακουστός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *πενθ-* (μέλλ. *πενθ-σομαι*=*πεύσομαι*) και κατά μεταπτώσιν *πυθ-*. Ὁ ἐνεστώσ σχηματίζεται με τὸ πρόσφμμα *-αν-* [*πυθ-αν-*] και με τὸ πρόσφμμα *ν* πρὸ τοῦ χαρακτηρισ: *πυθ-άν-ομαι* (πρὸβλ. ὁ. *μανθάνω*, *λανθάνω* κ.τ.δ.).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. με αίτιατ. *πυνθάνομαί τι*.—2. με αίτ. και γεν. *πυνθάνομαί τινος*=ζητῶ νά μάθω κάτι ἀπό κάποιον.—3. με ἀπρμφ.—4. με κατηγορ μετοχήν.—5. με είδικήν πρότασιν.—6. με πλάγ. ἐρωτημ. πρότασιν.

πυργῶ [-όω]=*πυργώνω*, κατασκευάζω *πύργους*, ὀχυρώνω.—Τὸ ὁ. ποιητ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον τὸ μέσον *πυργοῦμαι*.

πυρέττω [ῆ] -έσσω]=*ἔχω πυρετόν*, θερμαίνομαι.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Τὰ ἄλλα μετγν.

πυρπολῶ [-έω]=*καίω*.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον ὁ ΠΡΤ *ἐπυρπόλωνν*. Τὰ ἄλλα ποιητ. και μετγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πυρπόλημα*, *πυρπόλησις*, *πυρπολητής* κ. ἄ.

πυρσεύω=*ἀνάπτω πυρσούς*.—Μόνον ὁ Ἐν. Τὰ ἄλλα ποιητ. και μετγν.

πυρῶ [-όω]=*πυρώνω*, *καίω* διὰ *πυρός*.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον ὁ παθ. Ἐνεστώσ *πυροῦμαι* και ὁ παθ. ΠΡΚ *πεπύρωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πύρωμα*, *πύρωσις*, *πυρωτός*.

πωλεύω=*ἀνατρέφω*, *δαμάζω* *πῶλον*.—Μόνον ὁ Ἐνεστώσ.

πωλῶ [-έω], ΠΡΤ *ἐπώλωνν*, ΜΕΛ *πωλήσω*, [ΑΟΡ *ἐπώλησα*], ΠΡΚ *πέπρακα* [ᾱ], ΥΠΡ *ἐπεπράκειν*. ● Παθ. *πωλοῦμαι* και *πιπράσκομαι*, ΠΡΤ *ἐπωλούμην*, [μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ *πωλήσομαι*], παθ. ΑΟΡ *ἐπωλήθην* και *ἐπράθην*, ΠΡΚ *πέπραμαι*, ΥΠΡ *ἐπεπράμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πώλησις*, *πωλητής*, (*ἀ-πώλητος*) κ. ἄ.—Βλ. ὁ. *πιπράσκω*.

πῶμαι [-άομαι]=*λαμβάνω*, ἀποκτῶ.—Ἀποθετικόν. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον ὁ ΠΡΚ *πέπαμαι* [ᾱ] και ὁ ΥΠΡ *ἐπεπάμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *πᾶμα* (=κτημα), *βουπάμων* (=πλούσιος εἰς βοῦς).

Ρ

ράβδοφορῶ [-έω]=κρατῶ ράβδον. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ ᾠνεστῶς (σύνθ. μὲ τὴν πρόθ. *ἐπί*): **ἐπιρραβδοφορῶ**=φοβερίζω κρατῶν ράβδον.

ράδιουργῶ [-έω]=ἐνεργῶ κάτι προχείρως || ἐνσπείρω διχονοίας. Μόνον ὁ ἐνεργητ. ᾠνεστῶς καὶ ὁ παθ. **ράδιουργοῦμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ράδιούργημα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ *ράδιουργός*, ἐξ οὗ καὶ *ράδιουργία*. Πρῶτον συνθετικόν: *ῥάδιος* (=εὐκόλος)+δεύτερον συνθετικόν: παράγωγον τοῦ ῥ. **ἔργω*=ἐργάζομαι.

ράθυμῶ [-έω]=ἀμελῶ, εἶμαι ἀμέριμος. — ΜΕΛ [κατα-ρ-] **ῥαθυμήσω**, ΛΟΡ [κατ-] **ῥραθυμήσα**, ΠΡΚ **ῥραθυμήκα**. ● Παθ. μόνον ἢ μτχ. ΠΡΚ *τὰ* [κατ-]*ῥραθυμημένα* (=τὰ χαμένα ἔνεκα ἀμελείας).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ῥάθυμος*, ὅπερ ἐκ ποιητ. *ῥᾶ* (ἀντὶ *ῥάδιος*)+οὐς. *θυμός*. ᾠπὸ τὸ *ῥάθυμος* ἢ *ῥαθυμία*.

ῥαῖζω=ἀναλαμβάνω ἀπὸ ἀσθένειαν. — ΜΕΛ **ῥαῖσω**, ΛΟΡ **ῥοραῖσα**. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ποιητ. *ῥᾶ* (ἀντὶ *ῥάδιος*=εὐκόλος) καὶ τὴν κατάληξιν *-ίζω*.

ῥαπίζω=κτυπῶ μὲ τὴν παλάμην εἰς τὸ μάγουλον, κτυπῶ μὲ βέργαν. ΛΟΡ **ῥοράπισα** [ῖ]. ● Παθ. ΛΟΡ **ῥοραπισθην**. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ράπισμα*, *ράπισμός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐς. *ῥαπῖς* (=ῥάβδος) μὲ τὴν κατάληξιν *-ίζω*. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὀδοντοκόληκτα (*ἐλπίδ-ζω*=*ἐλπίζω*, *ἐριδ-ζω*=*ερίζω*), ἔχει καὶ τὸ *ῥαπίζω* ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ *ῥαπίδ-*.

ῥάπτω=ῥάπτω, κεντῶ || μηχανορραφῶ. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. [συρ-]**ῥάπτω**, ΜΕΛ [ἀπο-]**ῥάψω**, [ΛΟΡ *ῥοραφα*, ΛΟΡ β' [συρ-]*ῥοραφον*, ΠΡΚ *ῥοραφα*, ΥΠΡ *ῥοραφήκειν*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. [*ῥάπτομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ῥοραψάμην*, παθ. ΜΕΛ *συρ-ραφήσομαι*], παθ. ΛΟΡ **ῥοράφην**, ΠΡΚ **ῥοραμμαι**. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ράφεις, ραφή, ραφίς, ράπιτης, ράμμα.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ράφ-* και με το πρόσφ. τ=*ράφ-τω=ράπτω.*

ράπτω [ῆ -σσω]=κτυπῶ, ὠθῶ, καταβάλλω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ἐνεργ. ΜΕΛ [συρ-] *ράξω*, ὁ ἐνεργ. ΛΟΡ *ἔρραξα* [-ᾶξα] και ὁ παθ. ΛΟΡ [κατ-] *ἔρραχθην*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ράγδην*=σφροδορῶς (ἐξ οὗ *ράγδατος*), *ράκτις*=τραχὺς κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ῤράγ-* = *ῤαγ-*, ἐξ οὗ μετ το πρόσφ. γ=*ράγ-γω* = *ράττω* (πρβλ. *πράγ-γω* = *πράττω*, *πλήγ-γω*=*πλήττω* κ. τ.ῶ.)

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετ τὰς προθέσεις *κατὰ* και *σὲν* (*συρ-ράσσω*=συγκρούομαι, ἐξ οὗ παράγωγον: *σύραξις*).

ράσφωδῶ [-έω]=εἶμαι *ράσφωδός*, ἀπαγγέλλω ποιήματα, φλυαρῶ.— ΜΕΛ *ράσφωδήσω*, ΛΟΡ [ἀπ-] *ἔρρασφώδησα*, ΠΡΚ *ἔρρασφώδηκα*. Παθ. *ράσφωδοῦμαι*. Τὰ ἄλλα ποιητ. και μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ράσφώδημα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθ. *ράσφωδός*, ἐξ οὗ και *ράσφωδία* (βλ. ῥ. ῥῶδω).

ρέγκω=δογχαλίζω.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥῆμα πεποιημένον ἐκ τοῦ ἤχου τοῦ παραγομένου διὰ τῶν ῥωθῶνων κατὰ τὸν ἕτνον.

ρέξω=πράττω, ἐργάζομαι.—Ἐνεστῶς ποιητ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΛΟΡ *ἔρρεξα*.

ρέπω=κλίνω, γέρνω πρὸς τὰ κάτω || συμπαθῶ.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς και ὁ ΛΟΡ *ἔρρεπα*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. και μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ῥεπῆ, ῥόπαλον, ῥόπιρον* (=κτυπητήρι), [ἀμφι-ρ-] *ρεπῆς* κ. ἄ.

ρέω=τρέχω, χύνομαι (ἐπὶ ὑγρῶν) || καταρρέω, καταστρέφομαι.—ΠΡΤ *ἔρρεον*, μέσος μετ ἐνεργ. σημ. ΜΕΛ *ῥυήσομαι* [=μτγν. *ῥεύσω* και μέσ. *ῥεύσομαι* και *ῥευσσοῦμαι*], ΛΟΡ *ἔρρῶν* [και μτγν. *ἔρρεσσα*], ΠΡΚ *ἔρρῶκα*, ΥΠΡ *ἔρρῶκειν*. ● Τοῦ Παθ. [*ῥέομαι*] ἀπαντᾷ μόνον τὸ γ' ἐνικὸν τοῦ ΠΡΤ *περι-ερρεῖτο*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀρχικὸν θέμα *ρεῤ-*, ἐξ οὗ *ῥεῤ-* = *ῥευ-* και κατὰ μεταπτώσιν *ῥυ-*. Τὸ *ῤ* μεταξὺ φωνηέντων ἀποβάλλεται (*ῥεῤ-ω*=*ῥε-ω*), ἐνθ πρὸ συμφώνων γίνεται *υ* (*ῥεῤ-σω*=*ῥεύσω*, *ῥεῤ-μα*=*ῥεῤ-μα*) πρβλ. ῥ. *πλέω*. Ἀπὸ τὸ θ. *ῥυ-* μετ το πρόσφ. ε=θέμα *ῥυε-*, ἐξ οὗ *ῥυή-σομαι* *ἔρρῶκα* και *ῥεῤ-*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ῥο-ή*, [ῥό-ος]=*ῥοῦς*, [ῥεῤ-μα]=*ῥεῤ-μα*, *ῥύαξ*, *ῥύμη*, *ῥύσις*, *ῥύτις* (περιρρυτος, κατάρρυτος), *ῥυ-θ-μός*, *ῥεῤ-ρον* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀνά, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, ἐπί, κατά, παρά, περί, σὺν (συρ-ρέω), ὑπὸ κ. ἄ.

● Συναίρεσις γίνεται μόνον ὅπου συναντῶνται δύο εε (ἢ ε με ει): Ἐνεστώσως ῥέω, [ῥέ-εις=] ῥεῖς, [ῥέ-ει=] ῥεῖ, ῥέομεν, [ῥέετε=] ῥεῖτε, ῥέουσι(ν). Παρατατικῶς ῥροεον, [ῥροε-εσ=] ῥροεῖς, [ῥροε-ε=] ῥροεῖ, πληθ. ῥροέομεν, [ῥροε-ετε=] ῥροεῖτε, ῥροεον (πρβλ. ῥ. πλέω κ. τ. ὄ.).

ῥήγνυμι [ῥ] = συντριβίω, σχίζω. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. ὁ Ἐνεστώσως πάντοτε σύνθετος. — ΠΡΤ [κατ-]ῥρηγγύννυ καὶ [κατ-]ῥρηγγύνου [ῥ]. ΜΕΛ [ἀνα-ρ-] ῥήξω, ΑΟΡ ῥρηξά, [ΠΡΚ ῥρηχα]. ● Μέσ. καὶ Παθ. ῥήγνυμαι, ΠΡΤ ῥρηγγνύμην, [μέσ. ΜΕΛ ῥήξομαι], μέσ. ΑΟΡ [κατ-]ῥρηξάμην, [παθ. ΜΕΛ β' ῥαγήσομαι, παθ. ΑΟΡ α' ῥρηγήθην], παθ. ΑΟΡ β' ῥρηγάην, ἔνεργ. ΠΡΚ β' ὡς μέσ. ἢ παθ. [κατ-, δι-] ῥρωγα, [μτγν. παθ. ΠΡΚ ῥρηγμαί, ἔνεργ. ΥΠΡ β' με μέσ. ἢ παθ. σημ. [συν-]ῥρώγειν.

ΠΑΡΑΩΓΑ: ῥήγμα, ῥήξις, [δια-ρ-]ῥήκτης, ῥαγμός, ῥάχις, ῥαχία (=ἀπότομος ἀκτὴ), ῥωγμή, ῥώξ, -γός (=ἄνοιγμα), ἀπορρώξ, -ῶγος (=ἀπότομος, κρημνώδης).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα ῥρηγ- = ῥηγ- καὶ κατὰ μετάπτωσιν ῥαγ-, ῥωγ-. Τὸ θ. τοῦ ἐνεστώσως με τὸ πρόσφ. νυ = ῥήγ-νυ-μι.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, διά, ἐκ, κατά, παρά, περί, σὺν.

ῥητορεύω = εἶμαι ῥήτωρ, ὀμιλῶ ὡς ῥήτωρ. — ΑΟΡ [ἐπ-]ῥρητορέυσα. Παθ. ῥητορεύομαι, παθ. ΑΟΡ [κατ-]ῥρητορεύθην. Τ' ἄλλα μτγν.

ῥιγῶ [-ῶ] = αἰσθάνομαι ῥίγος, τρέμω ἐκ τοῦ ψύχους. — Μόνον ὁ Ἐνεστώσως καὶ ὁ ΜΕΛ ῥιγῶσω. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

Ὁ Ἐνεστώσως κλίνεται: ῥιγῶ, ῥιγῶς, ῥιγῶν, ῥιγῶμεν, ῥιγῶτε, ῥιγῶσι. Ὑποτακτ. μόνον γ' ἔνικ. ῥιγῶν, [εὐδικτικὴ ῥιγῶν, ῥιγῶν κ.λ.π.], Προστακτ. δὲν ἀπαντᾷ, Ἀπομφ. ῥιγῶν, Μτχ. ὁ ῥιγῶν (γεν. ῥιγῶντος, ὄχι -οῦντος).

ῥιζῶ [-ῶ] = ῥιζώνω, τοποθετῶ ῥίζαν, στερεώνω. — ΠΡΤ [κατ-]ῥριζῶζου. ● Μέσ. ῥιζοῦμαι, ΠΡΤ [κατ-]ῥριζοῦμην, παθ. ΑΟΡ ῥριζώθην, ΠΡΚ ῥριζώμαι.

ΠΑΡΑΩΓΑ: ῥίζωμα, ῥίζωσις, ῥιζωτής. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: ἐκ-ριζῶ.

ῥίπτω καὶ **ῥίπτῶ** [-έω] = ῥίπτω [ῖ]. — ΠΡΤ ῥριπτον καὶ ῥριπτιον ΜΕΛ ῥίπω, ΑΟΡ ῥριπα [ῖ], ΠΡΚ ῥριφα. ● Παθ. ῥίπτομαι καὶ ῥιπτοῦμαι, [παθ. ΜΕΛ α' ῥιφθήσομαι, παθ. ΜΕΛ β' ῥιφῆσομαι], παθ. ΑΟΡ α' ῥριφθην καὶ παθ. ΑΟΡ β' ῥριφην, ΠΡΚ ῥριμμαί, [ΥΠΡ ῥριμην].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : ῥῆγες, ῥιπή, ῥῆμα (=τίναγμα), ῥιπτός κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ θ. *ῥεπι-* (=ῥιπ-) μετὸ προσφ. *τ*=ῥιπ-*τ*=ῥιπτ-.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : μετὰς προσφ. ἀνά, ἀπό, διά, ἐπί, μετά, κατά, σύν.

ῥοφῶ [-έω]=ῥοφῶ, καταπίνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ ΛΟΡ [ἀπ-]ῥερόφῃσα.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : ῥόφημα, ῥόφῃσις, ῥοφῆτός.

ῥυθμίζω=κανονίζω, διευθετῶ.—ΛΟΡ [μετ-] ῥερυθμῖσα [ῖ]. ● Παθ. [ῥυθμίζομαι], ΠΡΤ [μετ-] ῥερυθμίζομην, παθ. ΛΟΡ [μετ-] ῥερυθμίσθην.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ῥύομαι [ῡ]=φυλάττω, ὑπερασπίζω, σφύζω κάποιον ἀπὸ κίνδυνου. Τὸ ῥ. εἶναι μᾶλλον μτγν. («ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς...»).

ῥυπαίνω=κηλιδώνω, λερώνω.—Ἐπλοῦν τὸ ῥ. εἶναι μτγν. Εἰς τοὺς ἀττικοὺς πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς [κατα-ρ-] ρυπαίνω, ὁ ΜΕΛ [κατα-ρ-] ρυπανῶ, καὶ ὁ παθ. Ἐνεστῶς ῥυπαίνομαι.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. ῥύπος (=κηλῖς).

ῥύπτω=καθαρίζω, ξεπλύνω.—Μόνον ἔ Ἐνεστῶς καὶ τὸ μέσ. ῥύπτομαι.

ῥώννυμι [ῡ] ἢ ῥώννύω [ῡ]=ἐνδυναμώνω, ἐνισχύω.—Ἵ Ἐνεστῶς καὶ ὁ ΜΕΛ ἐπιρρώσω εἶναι μτγν.—ΛΟΡ [ἐπ-] ῥερωσα. ● Παθ. [ῥώννυμαι], παθ. ΛΟΡ μετὰ μέσ. σημ. ῥερώσθην, ΠΡΚ ῥερωμαι, ΥΠΡ ῥερώμην.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : ῥώμη (=ἰσχύς, δύναμις), ῥώσις, ἄ-ρ-ρωσιος εὔ-ρωσιος κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : θέμα ῥώ-, πρόσφ. *νυ*. Ὁ ἐνεστῶς ῥώννυμι (μετὰ δύο *ν*) κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἔχοντα χαρακτηριστ. *σ*: σβέσ-*νυ*-μι = σβέννυμι, στρώσ-*νυ*-μι = στρώννυμι κ. ἄ. Συνήθης εἰς τὸ τέλος τῶν ἐπιστολῶν ἡ προστ. ῥερωσο = ἔχε ὑγίαν, χαιρε!

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : μετὰς προσθέσεις ἀνά, ἐπί.

Σ

σαγηνεύω=ψαρεύω με δίχτυα.—ΑΟΡ *εσαγήνευσα*.

σαλεύω=ταράττω, κινῶ.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς, ὁ ΑΟΡ *εσάλευσα* καὶ τὸ Παθ. *σαλεύομαι*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *σάλος*.

σαλπίζω=εἰδοποιοῦν διὰ σάλπιγγος.—ΑΟΡ *εσάλπιγξα*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σαλπικτής, σαλπιστής, σάλπισμα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *σάλπιγξ*. Θέμα *σαλπίγγ-γ-ω*=σαλπίγγω=σαλπίζω. Οἱ μεταγενέστεροι χρόνοι σχηματίζονται κατὰ τὰ ὁδοντικόληκτα εἰς *-ίζω* [*σαλπίζω, εσάλπισα, σάλπισμα*].

σατραπεύω=εἶμαι σατράπης, φέρομαι ὡς σατράπης.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΠΡΤ *εσατραπέυον*.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὴν περσικὴν λέξιν *σατράπης*=διοικητὴς Περσικῆς ἐπαρχίας.

σάττω=σαμαρώνω, γεμίζω, ἐτοιμαίω.—[ΠΡΤ *εσαττον*, ΜΕΛ *σάσω*], ΑΟΡ *εσαξα*. ● Παθ. [*σάττομαι*, μέσ. ΑΟΡ *εσαξάμην*, παθ. ΑΟΡ *εσάχθην*], ΠΡΚ *εσαγμαί*, τετελ. ΜΕΛ *εσαγμένος εσομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σάγη* (=ἐπιπλα, σαμάρι, πανοπλία), *σάγμα* κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Θέμα *σακ-* καὶ *σαγ-*. Μὲ τὸ πρόσφ. *γ*=*σάκ-γω*=σάττω.

σαφηνίζω=κάμνω κάτι σαφές.—ΠΡΤ *εσαφήνιζον*, ΑΟΡ *εσαφήνισα* [ἴ]. ● Παθ. *σαφηνίζομαι*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σαφήνισις, σαφηνισμός, σαφηνιστής* κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ποιητ. ἐπίθ. *σαφήνης* (ἐξ οὗ καὶ *σαφήνεια*) μὲ τὴν κατάληξιν *-ίζω* κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὁδοντικόληκτα.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὴν πρόθεσιν διὰ.

σαφῶ [-ῶ]=διασαφῶ, διασαφηνίζω.—Πάντοτε σύνθετον: ἀπο-*σαφῶ* ἢ δια-*σαφῶ*, ΠΡΤ [*ἀπ-*] *εσάφουν*, ΑΟΡ [*δι-*] *εσάφησα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *διασάφησις, διασαφητέον*.

σβέννυμι [καὶ σβεννύω]=σβήνω || (μτφρ.) καταπραΰνω.—[ΠΡΤ *εσβέν-*

νον, ΜΕΛ *σβέσω*], ΛΟΡ *ἔσβεσα*. ● Παθ. [ἀπο-, κατα-] *σβέννυμαι*, ΠΡΤ [ἀπ-] *ἔσβεννύμην*, μέσ. ΜΕΛ με παθ. σημ. [ἀπο-] *σβήσομαι*, [παθ. ΜΕΛ *σβεσθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ α' *ἔσβέσθην*, ἐνεργ. ΛΟΡ β' με παθ. σημ. [ἀπ-] *ἔσβην*, ἐνεργ. ΠΡΚ με παθ. σημ. [ἀπ-] *ἔσβηκα*, [παθ. ΠΡΚ *ἔσβεσμαι*], ἐνεργ. ΥΠΡ με παθ. σημ. [ἀπ-] *ἔσβηκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σβέσις*, *σβεστήρ*, *σβεστήριος*, *σβεστός*, *ἄσβετος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *σβεσ-*, καί *σβε-*. Τὸ θέμα *σβεσ-* με τὸ πρόσφυμα *-νυ-* = *σβέσ-νυ-* = *σβεννυ-* (κατ' ἀφομοίωσιν τοῦ σ- πρὸ τοῦ ν-).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀπό*, *κατά*.

σέβω καὶ **σέβομαι** = λατρεύω, εὐλαβοῦμαι. — ΠΡΤ [*ἔσεβον* καὶ] *ἔσεβόμην*, [παθ. ΜΕΛ β' *σεβήσομαι*], παθ. ΛΟΡ με μέσ. σημ. *ἔσεφθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σεπίσις*, *σεμνός*, *σέβας*, *ἄσεβής*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: —1. με αἰτιατ. *σέβω* ἢ *σέβομαι* *τινα*. —2. με ἀπρμφ.

σεῖω = κινῶ ἔδῶ καὶ ἐκεῖ, ταράσσω. — ΠΡΤ *ἔσειον*, [ΜΕΛ *σεῖσω*], ΛΟΡ *ἔσεισα*, [ΠΡΚ *κατα-σέσεικα*]. ● Παθητ. *σειομαι*, μέσος ΛΟΡ [ἀπ-] *ἔσεισάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἔσεισθην*, [ΠΡΚ *σέσεισμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σεῖσις*, *σεισμός*, *σεῖστρον*, *σειστός*, *σεισίτης*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀνά*, *ἀπό*, *διά*, *ἐν*, *κατά*, *πρό*.

σεμνύνω [ῥ] = ἐλαινώ || καλλωπίζω, λαμπρύνω. — ΠΡΤ *ἔσεμνυνον*.

● Μέσον *σεμνύνομαι* (=καμαρώνω), ΠΡΤ *ἔσεμνυνόμην*, [ΜΕΛ *ἀπο-σεμνυνοῦμαι*], ΛΟΡ *ἔσεμνυνάμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *σεμνός*, κατὰ τὰ εἰς *-ύνω*.

σηκάζω = μανδρίζω. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΛΟΡ *ἔσηκάσθην* (εἰς τὴν μτγ. *σηκασθέντες*).

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *σηκός* (=μάνδρα, τόπος περιφρακτός) κατὰ τὰ εἰς *-άζω*.

σημαίνω = κάμνω σημειῶν, φανερόνω, σφραγίζω. — ΠΡΤ *ἔσημαινον*, ΜΕΛ *σημανῶ* [ᾶ], ΛΟΡ *ἔσημηνα* [μτγν. *ἔσημᾶνα*, ΠΡΚ *σεσήμαγκα*].

● Μέσ. καὶ Παθ. *σημαίνομαι*, ΠΡΤ *ἔσημαινόμην*, μέσ. ΜΕΛ *σημανοῦμαι* (παρὰ μτγν. με παθ. σημ.), μέσ. ΛΟΡ *ἔσημηνάμην*, [παθ. ΜΕΛ *σημανθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἔσημάνθην*, ΠΡΚ *σεσήμασαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σημανοῖς*, *σημαντήρ*, *σημασία*, *σημαντρον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. οχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *σημα*. Ἀναλογικὸν θέμα *σημαν-* καὶ με τὸ πρόσφ. *j* = *σημάν-j-ω* = *σημαίνω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀπό*, *διά*, *ἐν*, *ἐπί*, *κατά*, *παρά*, *πρό*, *σύν*, *ὑπό*.

σήπω=σαπίζω, καταστρέφω.—[ΜΕΛ *σήπω*, ΑΟΡ *ἔσηπα*]. ● Παθ. *σήπομαι*, παθ. ΜΕΛ β' *σαπήσομαι*, [παθ. ΑΟΡ α' *ἐσήφθην*], παθ. ΑΟΡ β' *ἐσάπην*, ἔνεργ. ΠΡΚ β' μὲ παθ. σημ. *σέσηπα*, [παθ. ΠΡΚ *σέσημμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σήψις*, *σαπρός*, *σηπίτις*, (ἄσηπιος), *σαθρός* κ.ἄ.

σιγάζω=κάμνω κάποιον νὰ σιγήσῃ.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

σιγῶ [-άω]=σιωπῶ, εἶμαι ἀμίλητος.—ΠΡΤ *εσίγων*, [ΜΕΛ *σιγήσω*], μέσ. μὲ ἔνεργ. σημ. ΜΕΛ *σιγήσομαι*, ΑΟΡ *εσίγησα*, ΠΡΚ *σεσίγηκα*.

● Παθ. *σιγῶμαι*, παθ. ΜΕΛ *σιγηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *εσίγηθην*, ΠΡΚ *σεσίγημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *σιγή*, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐπίθ. *σιγηλός*.

σιδηροφορῶ [-έω]=φέρω (σιδηρᾶ) ὄπλα.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΠΡΤ *εσιδηροφόρουν* καὶ ὁ μέσ. Ἐνεστῶς: *σιδηροφοροῦμαι*=βαδίζω φέρον (σιδηρᾶ) ὄπλα.

σιμῶ [-όω]=ζαρώνω τὴν μύτην || (μτφρ.) μέμφομαι, εἰρωνεύομαι.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ἢ μτχ. ΑΟΡ [*ἐπι-*, *ἀπο-*]*σιμώσας*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *σιμός*=ἔχων ῥίνα πεπλατυσμένην. ΣΥΝΘΕΤΑ: *ἀποσιμῶ*=στρέφω πρὸς τὰ ἔξω, *ἐποσιμῶ*=γέρον κάτι διὰ νὰ πλησιάσῃ πρὸς ἄλλο [νεοελληνικὸν *σιμώνω*].

σιτεύω=τρέφω.—Τὸ ῥ. μᾶλλον μτγν.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον τὸ ῥηματικὸν ἐπίθετον *σιτευτός*.

σιτηγῶ [-έω]=φέρω σῖτον, τροφήν.—ΠΡΤ *εσιτηγουν*, ΜΕΛ *σιτηγήσω*, ΑΟΡ *εσιτήγησα*, ΠΡΚ *σεσιτήγηκα*.

σιτίζω=τρέφω.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ ὁ ΑΟΡ *εσίτισα* [ἴ].

σιτοδοτῶ [-έω]=δίδω σῖτον.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΠΡΤ *εσιτοδοτούμην*=ἐλάμβανα τροφήν.

σιτοποιῶ [-έω]=παρασκευάζω τροφήν εἰς κάποιον.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς καὶ τὸ Μέσ. *σιτοποιοῦμαι* (=παρασκευάζω τροφήν διὰ τὸν ἑαυτὸν μου), μέσ. ΜΕΛ *σιτοποιήσομαι*.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθετον *σιτοποιός*.

σιτώ [έω]=τρέφω.—Είς τούς άττ. πεζογρ. συνήθως σύνθετον. ΠΡΤ **έσίτουν**, ΛΟΡ **έσίτησα**, ΠΡΚ **σεσίτηκα**. ● Μέσ. **σιτοῦμαι** (=τρώγω), ΠΡΤ **έσιτούμην**, [ΜΕΛ **σιτήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **έσιτήθην**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **σίτησις**.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: **συσιτώ**, πρτ. **συσιτουν** κλπ.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ρ. από τό οὖσ. **σίτος**=σίτος || άρτος, τροφή.

σιωπῶ [-άω]=σιωπῶ.—ΠΡΤ **έσιώπων**, μέσος με ένεργ. σημ. ΜΕΛ **σιωπήσομαι** [=μτγν. **σιωπήσω**], ΛΟΡ **έσιώπησα**, ΠΡΚ **σεσιώπηκα**. ● Μέσ. καί Παθ. **σιωπῶμαι**, μέσ. ΛΟΡ **έσιωπησάμην**, παθ. ΜΕΛ **σιωπηθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **έσιωπήθην**, [ΠΡΚ **σεσιώπημαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [άπο-]σιώπησις, **σιωπητέον**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ρ. από τό οὖσ. **σιωπή**, έξ οὗ καί τὰ επίθ. **σιωπηρός**, **σιωπηλός**.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τās προθ. **άπό**, **διά**, **κατά**, **όπό**.

σκάπτω=σκάπτω.—ΠΡΤ **έσκαπτον**, ΜΕΛ **σκάψω**, ΛΟΡ **έσκαψα**[-άψα], ΠΡΚ **έσκαφα**. ● Παθ. **σκάπτομαι**, ΠΡΤ **έσκαπτόμην**, [παθ. ΜΕΛ β' **σκαφήσομαι**], παθ. ΛΟΡ β' **έσκάφην**, ΠΡΚ **έσκαμμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **σκαφεύς**, **σκαπάνη**, **σκάφος**, **σκέλαρον**, **σκάμμα** κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **σκαπ-** καί με τό πρόσφ. **τ=σκαπτ-**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τās προθ. **ανά**, **άπό**, **κατά**.

σκαρδαμύττω [ή -σσω]=άνοιγοκλείω συχνά τούς όφθαλμούς.—Μόνον ό Ένεστώς καί ό ΛΟΡ **έσκαρδάμυξα** [ϋ].—Τά άλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **σκαρδαμύκτης**, **άσκαρδαμυκί** (=άτενως).

σκεδάννυμι [υ]=σκορπίζω.—Είς τούς άττικ. πεζογρ. μόνον σύνθετον.—ΠΡΤ [κατ-]**έσκεδάννυν** καί [κατ-]**έσκεδάννουν**, [ΜΕΛ **σκεδάσω** καί **σκεδάω-ώ**], ΛΟΡ [κατ-, άπ-]**έσκεδάσα**. ● Μέσ. καί Παθ. **σκεδάννυμαι**, ΠΡΤ **έσκεδαννύμην**, μέσ. ΛΟΡ [κατ-, άπ-]**έσκεδασάμην**, [παθ. ΜΕΛ **σκεδασθήσομαι**], παθ. με μέσην σημασίαν ΛΟΡ **έσκεδάσθην**, ΠΡΚ **έσκέδασμαι**, ΥΠΡ [δι-]**έσκεδάσμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [δια-]**σκέδασις**, **σκέδασμα**, **σκεδαστής**, **σκεδαστός**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **σκεδα-** με τό πρόσφ. **-νν-**. Τό ν διπλασιάζεται κατ' αναλογίαν πρὸς τὰ έχοντα χαρακτηρα σ (=σβέσ-νν-μι=σβέννυμι, ζώσ-νν-μι=ζώννυμι κ.τ.ό.).—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τās προθέσεις **άπό**, **διά**, **κατά**.

σκεπάζω=καλύπτω.—Μόνον ό Ένεστώς, ό ΛΟΡ **έσκέπασα** [-άσα] καί ό παθ. ΠΡΚ **έσκέπασμαι** [ά].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **σκέπασμα**, **σκεπαστός**, **έσκέπαστος** κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τό ρ. από τό οὖσ. **σέπη** κατά τὰ εις **-άζω**.

σκέπτομαι = βλέπω τριγύρω. — 'Ο 'Ενεστώς και ὁ ΠΡΤ ποιητ. και μτγν. 'Αντ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. τὸ ῥ. **σκοποῦμαι**.

σκευαγωγῶ [-έω] = μεταφέρω σκευή. — Μόνον ὁ 'Ενεστώς και ὁ ΛΟΡ **ἐσκευαγώγησα**. — Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθ. **σκευαγωγός**.

σκευάζω = παρασκευάζω, καταρτίζω, καλλωπίζω. — ΠΡΤ **ἐσκεύαζον**, ΜΕΛ **σκευάσω**, ΛΟΡ **ἐσκεύασα** [-ᾶσα], ΠΡΚ **ἐσκεύακα**. ● Μέσ. και Παθ. **σκευάζομαι**, ΠΡΤ **ἐσκευαζόμην**, μέσ. ΛΟΡ **ἐσκευασάμην**, παθ. ΜΕΛ **σκευασθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **ἐσκευάσθην**, ΠΡΚ **ἐσκεύασμαι**, ΥΠΡ **ἐσκευάσμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **σκευασία, σκεύασμα, σκευαστής, σκευαστὸς κ.ἄ.**

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. **σκευή**. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὀδοιπορῶδη εἰς **-άζω** (φραδ-ῶ = φράζω), ἔχει και τὸ ῥ. **σκευάζω** ἀναλογικὸν ΘΕΜΑ: **σκευαδ-**, ἐξ οὗ **σκευαδ-θήσομαι** = **σκευασθήσομαι**, ἐ-σκευαδ-μαι = ἐσκεύασ-μαι, παρα-σκευαδ-μα = παρασκευάσ-μα κ.τ.λ. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: Τὸ ῥ. συνήθως σύνθετον με τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, διά, ἐκ, ἐπί, κατά, μετά, παρά, σὺν (συ-σκευάζω, συν-εσκευάζω).

σκευοποιῶ [-έω] = κατασκευάζω σκευή || παραποιῶ, νοθεύω. — Μόνον ὁ 'Εν. και ἡ μτγ. παθ. ΠΡΚ **ἐσκευοποιημένος**. Τὰ ἄλλα μτγν.

σκευοφορῶ [-έω] = φέρω σκευή. — Μόνον ὁ 'Ενεστώς και ὁ ΜΕΛ **σκευοφορήσω**. — Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθ. **σκευοφόρος**.

σκευωρῶ [-έω] = διευθετῶ, φροντίζω διὰ τὰ σκευή. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. ὁ 'Ενεστώς μόνον σύνθετος: **διασκευωρῶ**. ● Μέσ. **σκευωροῦμαι** = φροντίζω διὰ τὰ σκευή || ἐπιθεωρῶ || ἐνεργῶ πανούργως, ΠΡΤ [συν-] **ἐσκευωροῦμην**, ΛΟΡ **ἐσκευωρησάμην**, ΠΡΚ **ἐσκευώρημαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ ὑποτιθέμενον σύνθ. ***σκευωρός** (=σκευοφύλαξ), ὅπερ παράγεται ἀπὸ τὰς λέξεις **σκεῦος** και **ᾠρα** = φροντῖς (πρβλ. **θυρωρός, πυλωρός**).

σκηνῶ [-όω] = κατασκηνώνω, στήνω σκηνας, στρατοπεδεύω. — ΠΡΤ **ἐσκήνουν**, ΜΕΛ **σκηνώσω**, ΛΟΡ **ἐσκήνωσα**, ΠΡΚ [κατ-] **ἐσκήνωκα**. Μέσον **σκηνοῦμαι**, ΛΟΡ **ἐσκηνωσάμην**, ΠΡΚ **ἐσκήνωμαι**, ΥΠΡ **ἐσκηνώμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σκήνωσις, σκήνωμα, σκηνωτής, σκηνωτός* κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ποιητ. οὐς. τὸ *σκήνος*=σκηνή, καλύβη.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό, διά, κατά, παρά, σὺν* (συσ-σκηνώ, συν-εσκήνουν).—Ἀπὸ τὸ σύνθ. *ὁμόσκηνος* παρασύνθ. ῥ. *ὁμοσκηνέω-ῶ*.

● Ὑπάρχει καὶ ῥ. *σκηνώ [-έω]*=εἶμαι εἰς σκηνήν, εἶμαι ἐστρατοπεδευμένος.—Σύνθ. *συσκηνέω* κατὰ τὸ παρασύνθ. *ὁμοσκηνέω-ῶ*.

σκήπτω=(μτβτ.) στηρίζω, ἐκσφενδονίζω || (ἀμτβτ.) ἐνσκήπτω, λίπτω μὲ ὄρμην.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. τὸ ἐνεργ. πάντοτε σύνθετον: *ἐπι-σκήπτω*, ΠΡΤ *ἐπ-έσκηπτον*, ΜΕΛ *ἐπι-σκήψω*, ΑΟΡ *ἐπέσκηψα*, [ΠΡΚ *ἐπ-έσκηψα*]. ● Μέσον *σκήπτομαι* (=στηρίζομαι, δικαιολογοῦμαι), ΠΡΤ *ἐσκηπτόμην*, ΜΕΛ *σκήψομαι*, ΑΟΡ *ἐσκηψάμην*, παθ. ΑΟΡ [*ἐπ-*] *ἐσκήφθην*, ΠΡΚ [*ἐπ-*] *ἐσκημμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σκήπτρον, σκηπάνιον* (=βακτηρία), *σκηπιός* (=κεραυνός), *σκήπις* (=πρόφασις, δικαιολογία).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *σκηπ-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. τ=*σκηπτ-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό, ἐπί, κατά* (μτγν. μὲ τὴν *ἐν*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: τοῦ *ἐπισκήπτω*: *ἐπιλίπτω, ἐντέλλομαι, παραγγέλλω*. Τοῦ *σκήπτομαι*: *αἰτιῶμαι, συνηγορῶ, ἐπεριδομαι*.

σκιαγραφῶ [-έω]=κάμνω σκιαγραφίαν, ζωγραφῶ ἰχνογραφικῶς.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ μέσ. ΠΡΚ *ἐσκιαγράφημαι*.

σκιάζω=κάμνω σκιάν.—ΑΟΡ [*κατ-*] *ἐσκίασα [-ᾶσα]*. ● Παθ. [*ἀπο-*] *σκιάζομαι*, παθ. ΑΟΡ [*συν-*] *ἐσκιάσθην*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σκιασμός, σκίασμα*.

σκιαμαχῶ [-έω]=μάχομαι μὲ σκιάς.—Μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

σκιατραφῶ [-έω]=ἀνατρέφομαι ἐν σκιᾷ καὶ τρυφηλῶς.—Μόνον ὁ ΠΡΚ μτγ. *ἐσκιατραφηκῶς* καὶ ὁ μέσος Ἐνεστῶς *σκιατραφοῦμαι*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *σκιατραφής*.

σκιρρῶ [-όω]=εἰσδύω, ῥιζώνω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΑΟΡ [*ἐν-*] *ἐσκιρρῶθην*.

σκιρτῶ [-άω]=πηδῶ.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστῶς.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σκίρτημα, σκίρτησις*.

σκοπεύω=παρατηρῶ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς.

σκοπῶ [-έω]=παρατηρῶ, ἐξετάζω, σκέπτομαι.—ΠΡΤ *ἐσκόπουν*, [ΜΕΛ *σκοπήσω*, ΛΟΡ *ἐσκόπησα*]. ● Μέσον (μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν) **σκοποῦμαι**, ΠΡΤ *ἐσκοπούμην*, ΜΕΛ *σκέψομαι*, ΛΟΡ *ἐσκεψάμην* [καὶ *ἐσκοπησάμην*], [ΠΑΘ. ΜΕΛ *σκεπήσομαι*, ΠΑΘ. ΛΟΡ *ἀ' ἐσκέφθην*, ΠΑΘ. ΛΟΡ *β' ἐσκέπην*], ΠΡΚ μὲ ἔνεργ. καὶ ΠΑΘ. ΣΗΜ. *ἔσκεμμαι*, ΥΠΡ μὲ ΠΑΘ. ΣΗΜ. *ἔσκέμμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *σκεπ-* ἔγινε κατὰ μεταπτώσιν *σκοπ-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *ε:* *σκοπε-*. Πλὴν τοῦ ἐνεστώτος καὶ ΠΡΤ., οἱ ἄλλοι χρόνοι σχηματίζονται ἀπὸ τὸ *σκέπτομαι* (θέμα *σκεπ-* καὶ πρόσφ. *τ=σκεπτ-*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά*, *ἀπό*, *διά*, *ἐπί*, *κατά*, *περί*, *πρό*, *σύν*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατ., 2. μὲ εἰδικὴν πρότασιν, 3. μὲ πλαγίαν ἔρωτηματικὴν πρότασιν, 4. μὲ τελικὸν ἀπρμφ., 5. μὲ ἐμπρόθετον προσδιορ.

σκορακίζω=ἀποσκορακίζω, στέλλω εἰς κόρακας, ἀποπέμπω.—Μόνον ὁ ΠΑΘ. Ἐνεστώς *σκορακίζομαι*.

σκοτάζει=σκοτεινιάζει.—Ἀπρόσωπον. Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον: *συ-σκοτάζει*, ΠΡΤ *συν-εσκοτάζε*, ΛΟΡ *συν-εσκοτάσε*. Τὸ ἄπλοῦν μόνον μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *σκότος* κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*.

σκοτοδινιῶ [-άω]=ὑποφέρω ἀπὸ σκοτοδίνην, ζαλίζομαι.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

σκοτῶ [-όω]=κάμνω κάτι σκοτεινόν, τυφλώνω || (μεταφορ.) φονεύω [=νεοελλ. *σκοτώνω*].—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΠΑΘ. ΛΟΡ *ἐσκοτώθην* καὶ ὁ ΠΑΘ. ΠΡΚ *ἐσκότωμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ β. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *σκότος*.

σκυθρωπάζω=εἶμαι σκυθρωπός.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΛΟΡ *ἐσκυθρώπασα* [-ᾶσα] καὶ ὁ ΠΡΚ *ἐσκυθρώπακα*.

σκυλεύω=ἀφαιρῶ τὰ ὄπλα καὶ τὰ ἱμάτια φονευθέντος εἰς πόλεμον.—ΠΡΤ *ἐσκύλευον*, ΛΟΡ *ἐσκύλευσα*. ● ΠΑΘ. ΛΟΡ *ἐσκυλεύθην*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σκύλευσις*, *σκυλευτής*, *σκύλευμα* κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *σκῦλον* (συνήθως εἰς πληθ. ἀριθ. τὰ *σκῦλα*=τὰ ὄπλα τὰ ἀφαιρούμενα ἀπὸ φονευθέντα ἔχθρον).

σκυτεύω = κατεργάζομαι ἢ πωλῶ δέρματα. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. τὸ *σκῦτος* (=δέρμα, λατ. *scutum*)

σκυτοτομῶ [-έω] = κατεργάζομαι δέρματα. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΛΟΡ *ἐσκυτοτόμησα*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *σκυτοτόμος* (σκῦτος + ῥ. τέμνω· βλ. ῥ. *σκυτεύω*).

σκόπτω = περιπαίζω, περιγελῶ, μιμοῦμαι κάποιον περιπαικτικῶς. — ΠΡΤ *ἔσκαοπτον*, [μέσος μὲ ἔνεργ. σημ. ΜΕΛ *σκόψομαι*], ΛΟΡ *ἔσκαωψα*. ● Παθ. *σκόπτομαι*, ΠΡΤ [δι-] *ἐσκαοπτόμην*, [μέσ. ΛΟΡ *ἐσκαωψάμην*], παθ. ΛΟΡ *ἐσκόφθην*, [ΠΡΚ *ἔσκαωμμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σκόμμα*, *σκόψις*, *σκόπτης* (ἔξ οὗ *σκαωτικός*), [φιλο-] *σκόμμων*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. ὁ *σκόψ* (γεν. *σκαω-ός*) = μικρὰ γλαυῆ. Ἀπὸ τὸ θέμα *σκαω-* μὲ τὸ προσφ. τ = ἐνεστωτ. θέμα *σκαωπτ-*.

σοβῶ [-έω] = κινῶ ὀρητικῶς. — ΜΕΛ [ἀνα-] *σοβήσω*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀπο-σοβοῦμαι* = ἀπομακρύνω κάτι ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου || τρομάζω. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σόβησις*, *ἀποσόβησις* (=ἐκφόβισις, ἀπομάκρυνσις).

σολοικίζω = κάμνω σφάλματα εἰς τὴν σύνταξιν. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα μτγν. — Παράγωγον: *σολοικισμός*.

Σόλοικοι ἐκαλοῦντο οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως *Σόλοι*, ἀποικίας τῆς Ῥόδου εἰς τὴν Κιλικίαν. *Σολοικίζω* = ὀμιλῶ ἐσφαλμένως ὅπως οἱ Σόλοικοι.

σοφίζομαι = ὀμιλῶ σοφιστικῶς, εὐρίσκω σοφίσματα. — Ἀποθετικόν. — ΠΡΤ *ἐσοφίζόμην*, ΠΡΚ *σεσόφισμαι*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σόφισμα*, *σοφιστής* (ἔξ οὗ *σοφιστικός*) κ.ά.

σπαθῶμαι [-άομαι] = ὑφαίνω, πλέκω || μηχανορραφῶ || σπαταλῶ. — Μόνον ὁ ΠΡΤ (γ' ἐνικ.) *ἐσπαθᾶτο*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [δια-] *σπάθησις*, *σπαθητός*, *ἀσπάθητος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *σπάθη* (=πλατὸ ἔλασμα χρησιμοποιοῦμενον κατὰ τὴν ὑφανσιν).

σπανίζω = ἔχω ἔλλειψιν, εἶμαι σπάνιος. — ΠΡΤ *ἐσπάνιζον*, ΜΕΛ *σπανιῶ*, ΛΟΡ *ἐσπάνισα* [ἴ]. ● Μέσ. *σπανίζομαι*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπανισμός*, *σπανιστός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *σπάνις* (=ἔλλειψις) κατὰ τὰ ὀδοντοκόληκτα εἰς *-ίζω*. — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἀποστεροῦμαι*, *χορίζω*.

σπαράττω [ἤ -σσω]=ξεσχίζω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ θέμα *σπαρᾶγ-*, ἐξ οὗ *σπαρᾶγ-γ-ω=σπαράττω* (πυβλ. *πραγ-γ-ω=πράττω* κ.τ.δ.).—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπαραγμός, σπάραγμα*.

σπαργανῶ [-όω]=σπαργανώνω, φασκιδώνω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπαργάνωμα, σπαργάνωσις, σπαργανιώτης* (παῖς ἐσπαργανωμένος).

σπειρῶ [-άω]=συστρέφω, κουλουριάζω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον τὸ Μέσον (σύνθετον μὲ τὴν προθ. σὺν πάντοτε): *συν-σπειρῶμαι*, ἀποθετικὸν μὲ ἔνεργ. σημασίαν.—παθ. ΑΟΡ μὲ σημ. μέσου *συν-εσπειράθην*, ΠΡΚ *συν-εσπείραμαι*, [ΥΠΡ *συν-εσπειράμην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τοῦ οὗς. *σπείρα*=πᾶν ἑλικοειδῶς συνεστραμμένον, κουλούριασμα.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπείρασις, σπείραμα*.

σπείρω=σπέρνω.—[ΠΡΤ *ἔσπειρον*], ΜΕΛ *σπερῶ*, ΑΟΡ *ἔσπειρα*, [ΠΡΚ *ἔσπαρα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *σπείρωμαι*, ΠΡΤ [δι-] *ἔσπειρόμην*, [μέσ. ΑΟΡ *ἄ' ἐσπειράμην*, μέσ. ΑΟΡ β' *ἐσπαρόμην* καὶ *ἐσπερόμην*, παθ. ΜΕΛ β' *σπαρήσομαι*], παθ. ΑΟΡ β' (μὲ παθ. καὶ μέσην σημ.) *ἔσπαρην*, ΠΡΚ *ἔσπαρμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπόρος, σπορά, σπορεύς, σπέρμα, σπορητός* (=σπορά), *σποράδην, σπαρτός* (*ᾶ-σπαρτός*) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *σπερ-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *σπαρ-*, *σπορ-*. Ὁ Ἐνεστὼς μὲ τὸ πρόσφ. *j*=σπέρ-*j-ω=σπείρω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *διά, κατά, παρὰ*.

σπένδω=κάμνω σπονδήν, χύνω ἀπὸ τὸ ποτήρι (κυρίως οἶνον) ὡς προσφορὰν εἰς κάποιον θεόν.—ΠΡΤ *ἔσπενδον*, [ΜΕΛ *κατα-σπείσω*], ΑΟΡ *ἔσπεισα*, [ΠΡΚ *κατ-έσπεικα*]. ● Μέσον *σπένδομαι* (=κάμνω συνθήκην διὰ σπονδῶν, ἐξηνεύω), ΠΡΤ *ἔσπενδόμην*, ΜΕΛ *σπείσομαι*, ΑΟΡ *ἔσπεισάμην*, [παθ. ΑΟΡ *ἐσπείσθην*], ΠΡΚ *ἔσπεισμαι*, ΥΠΡ *ἐσπείσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπονδή* (=τὸ χύσιμον τοῦ οἴνου πρὸς τιμὴν θεοῦ), *σπονδαί* (=συνθήκαι ἐπίσημοι, ἀνακωχή), *ἄσπονδος*, [ἔν-, παρὰ-, ὑπό-] *σπονδος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *σπενδ-*. Ὁ μέλλων *σπείσομαι*, ὁ ἀόριστος *ἐσπεισάμην* κτλ. προήλθον ἐξ ἀποβολῆς τοῦ *νδ* πρὸ τοῦ *σ* καὶ ἐξ ἀναπληρωματικῆς ἐκτάσεως τοῦ *ε* εἰς *ει*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό, ἐν, ἐπί, κατά, σὺν, ὑπό*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργ. μὲ *δοτ.*: *σπένδω τινί*. Τὸ Μέσον μὲ *δοτ.* ἢ μὲ ἔμπροθ. προσδιορ. *σπένδομαι τινί ἢ σπένδομαι πρὸς τινα*.—2. μὲ *δοτ.* καὶ ἀπορφ.—3. μὲ *δοτικὴν* καὶ *αἰτιατικὴν*: *σπένδομαι τινί τι*.

σπέρχω = σπεύδω, βιάζω. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς [κατα-] **σπέρχω**, καὶ ὁ ΠΡΤ [κατ-] **ἔσπερχον**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπερχός, σπέρχην* (= μὲ δύναμιν), *ἀσπερχές* (= σφοδρῶς). *Σπερχειός*. — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *σπεύδω, εἰπείω*.

σπεύδω: — 1. ὡς μτβτ. = βιάζω, θέτω εἰς κίνησιν || 2. ὡς ἀμτβτ. = σπεύδω, βιάζομαι. — ΠΡΤ **ἔσπευδον**, ΜΕΛ **σπεύσω**, ΑΟΡ **ἔσπευσα**, Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπουδή* (= βιασύνη), *σπευστός σπευστός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *σπευδ-*, ἐξ οὗ κατὰ μετὰπτωσιν *σπουδ-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀντί, ἀπό, ἐπί, κατά.

σπογγίζω = σφουγγίζω. — Μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ ΑΟΡ [ἀπ-] **ἐσπόγγισα**. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τοῦ οὐσ. *σπόγγος* κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*.

σποδίζω = ψήνω εἰς τὴν σποδόν, εἰς τὴν στάκτην. — ΜΕΛ **σποδιῶ**.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τοῦ οὐσ. ἡ *σποδός* = τέφρα μὲ ὀλίγα ἀναμμένα κάρβουνα.

σπουδάζω: — 1. ἀμτβτ. = σπεύδω, βιάζομαι || 2. μτβτ. = ἀσχολοῦμαι προθύμως εἰς κάτι. — ΠΡΤ **ἐσπούδαζον**, μέσος μὲ ἐνεργ. σημ. ΜΕΛ **σπουδάσσομαι**, ΑΟΡ **ἐσπούδασα** [-ῆσα], ΠΡΚ **ἐσπούδακα**, ΥΠΡ **ἐσπουδάκειν**. ● Παθ. **σπουδάζομαι** = ἐπιδιώκομαι ἐπιμόνως, [ΜΕΛ *σπουδασθήσομαι*, ΑΟΡ *ἐσπουδάσθην*], ΠΡΚ **ἐσπούδασμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπούδασμα, σπουδαστός, σπουδαστής* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τοῦ οὐσ. *σπουδή*, ὅπερ ἐκ τοῦ ῥ. *σπεύδω*.

σπουδαιολογῶ [-έω] = ὀμιλῶ μὲ σοβαρότητα. — ΑΟΡ **ἐσπουδαιολόγησα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. ΠΡΤ **ἐσπουδαιολογούμην**, παθ. ΑΟΡ **ἐσπουδαιολογήθην**.

σπῶ [-άω] = τραβῶ, σύρω. — ΠΡΤ [συν-] **ἔσπων**, [ΜΕΛ *σπάσω*], ΑΟΡ **ἔσπασα** [-ῆσα], ΠΡΚ [ἀν-] **ἔσπακα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **σπῶμαι** (πάντοτε σύνθετον), ΠΡΤ **ἔσπώμην**, μέσ. ΜΕΛ **σπάσσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐσπασάμην**, παθ. ΜΕΛ **σπασθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐσπασθην**, ΠΡΚ **ἔσπασμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σπάσμα, σπασμός, σπάσις*, [ἀνά-, ἀδιά-] *σπαστός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *σπασ-*. Εἰς τὸν Ἑνεστῶτα καὶ πρτ. τὸ σ ἀποβάλλεται μεταξὺ δύο φωνηέντων. Εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους τὸ ἄ δὲν ἐκτεί-

νεται, παρά τήν ἀπλοποίησιν τοῦ σ (σπιάσ-σω=σπᾶ'σω, ἔσπᾶσ-σα=ἔσπᾶσα).
 ΣΥΝΘΕΤΟΝ : με τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, διά, ἐπί, κατά, παρά, περί, σὺν, ὑπό.

σταδιοδρομῶ [-έω]=τρέχω εἰς τὸ στάδιον.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ **σταδιοδρόμος**, ἔξ οὗ καὶ **σταδιοδρομία**.

στάζω=στάζω.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστῶς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : θέμα **σταγ-** ἢ **στακ-** (πεποιημένον), ἔξ οὗ στάγ.γ-ω=**στάζω**.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **στάγ-μα**, **στάγ-δην**, **στακ-τός**.

σταθμῶμαι [-άομαι]=μετρῶ, ζυγίζω.—Ἀποθετικόν. Μόνον ὁ Ἑν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **στάθμησις**, **σταθμητός**, **ἀ-στάθμητος**, **σταθμητέον**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. **στάθμη**.

στασιάζω :— 1. ἀμτβ.=ἐπαναστατῶ || 2. μτβτ. = παρακινῶ εἰς στά-

σιν.— ΠΡΤ **ἐστασίαζον**, ΜΕΛ **στασιάζω**, ΛΟΡ **ἐστασίασα** [-ᾶσα],

ΠΡΚ **ἐστασίακα**. ● Παθ. μόνον σύνθετον : **κατα-στασιάζομαι**

(=καταβάλλομαι ὑπὸ τῶν στασιαστῶν), ΛΟΡ **κατ-εστασιάσθην**,

ΠΡΚ **κατ-εστασίασμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **στασιασμός**, **στασιαστής**, **ἀστασίαστος**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. **στάσις** κατὰ τὰ εἰς **-άζω**.

σταυρῶ [-όω]=περιφράσσω μὲ πασσάλους, κατασκευάζω χαράκωμα.

ΠΡΤ **ἐσταύρων**, ΛΟΡ **ἐσταύρωσα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. [**σταυροῦμαι**],

ΛΟΡ **ἐσταυρώσασθην**, παθ. ΛΟΡ **ἐσταυρώθην**, ΠΡΚ **ἐσταύρωμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **σταύρωσις**, **σταύρωμα** (=χαράκωμα), **σταυρωτής**, **σταυρωτός**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖσ. **σταυρὸς** (ρίζα **στα-** τοῦ

ῥ. **ἴσσημι**)=πάσσαλος, «φούρκα», ξύλον εἰς σχῆμα T.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. σχεδὸν πάντοτε με τὰς προθ. ἀνά,

ἀπό, διά, περί, πρό, πρόσ.

στεγάζω=σκεπάζω μὲ στέγην, καλύπτω.—ΜΕΛ **στεγάσω**, ΛΟΡ **ἐστέ-
 γασα**. ● Μέσ. ΠΡΚ **ἐστέγασμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **στέγασμα**, **στεγαστός**, **ἀστέγαστος**, **στεγαστέον** κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. **στέγη** κατὰ τὰ εἰς **-άζω**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ : με τὰς προθ. **κατά**, **σὺν** (συ-στεγάζω, συν-εστέγασα).

στέγω=σκεπάζω, προστατεύω.—Μόνον ὁ Ἑνεστῶς, ὁ ΠΡΤ **ἐστεγον**
 καὶ Μέσον **στέγομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : **στέγη**, (τὸ) **στέγος**, **στεγανός**, **στειγνός**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στέρησις, στέρημα, [ἀπο-]στερητής.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *στερ-* και με τὸ πρόσφ. *ε=στερε-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: κυρίως με τὴν πρόθεσιν *ἀπὸ (ἀπο-στερῶ).*

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργ. 1. με δύο αἰτιατ. *στερῶ τινά τι* (=ἀφαιρῶ κάτι ἀπὸ κάποιον), 2. με αἰτ. και γεν. *στερῶ τινά τινος.*—Τὸ παθ. με γενικήν: *στεροῦμαι τινος.*

στεφανῶ [-όω]=στεφανώνω.—ΠΡΤ *ἔστεφάνουν*, ΜΕΛ *στεφανώσω*, ΛΟΡ *ἔστεφάνωσα*, ΠΡΚ *ἔστεφάνωκα*. ● Μέσ. και Παθ. *στεφανοῦμαι*, ΠΡΤ *ἔστεφανούμην*, μέσ. ΛΟΡ *ἔστεφανωσάμην*, παθητ. ΜΕΛ *στεφανωθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἔστεφανώθην*, ΠΡΚ *ἔστεφάνωμαι*, [ΥΠΡ *ἔστεφανώμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στεφάνωμα, στεφάνωσις, στεφανωτής, ἀστεφάνωτος κ. ἄ.*

στέφω=στεφανώνω.—ΛΟΡ *ἔστεψα*. ● Παθητ. ΠΡΚ *ἔστεμμαι*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. και μτρν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στέφανος* (ἔξ οὗ ὁ *στεφανῶ*), *στεφάνη*, *στέφος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀρχικόν θέμα *στεπ-*, ἔξ οὗ *στεφ-* (ἔ-στεφ-μαι=ἔστεμμαι).

στηρίζω=στηρίζω—Μόνον ὁ ΛΟΡ *ἔστηριξα* [ι].—Ἐντ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἄπτ. πεζογρ. τὸ ὁ. *ἐρείδω*.

στίζω=σημειώνω με ὄξύ ἐργαλεῖον, κάμνω στίγμα.—Εἰς τοὺς ἄπτ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΠΡΚ *ἔστιγμαι*. Τὰ ἄλλα ποιητ. και μτρν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στίγμα, στιγμή, σικτός, στίξις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *στιγ-* ἔξ οὗ *στίγ-ζω* = *στίζω*.

στοιχῶ [-έω]=ἀκολουθῶ. Μόνον ὁ Ἐνεστῶς και ὁ ΛΟΡ *ἔστοίχησα*. Τὸ ὁ. ἀπὸ τὸ *στοιχος* (=σειρὰ ἀνθρώπων) βλ. ὁ. *σειχῶ*.

στοχάζομαι=σκοπεύω, προσπαθῶ νὰ εἰκάσω κάτι.—Μέσ. ἀποθ. με ἔνεργ. διαθέσιν.—ΠΡΤ *ἔστοχαζόμην*, ΜΕΛ *στοχάσομαι*, ΛΟΡ *ἔστοχασάμην*, [παθ. ΛΟΡ *ἔστοχάσθην*], ΠΡΚ *ἔστόχασμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στόχασις, στόχασμα, στοχασμός, στοχαστής, ἀστόχαστος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὁ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὖς. *στόχος* (=σημάδι, σημείον εἰς τὸ ὁποῖον σκοπεύομεν) κατὰ τὰ εἰς *-άζω*.

στρατεύω=ἐστρατεύω—ΠΡΤ *ἔστράτευον*, ΜΕΛ *στρατεύσω*, ΛΟΡ *ἔστράτευσα*, [ΠΡΚ *ἔστράτευκα*, ΥΠΡ *ἔστρατεύκειν*]. ● Μέσον *στρατεύομαι*, ΠΡΤ *ἔστρατευόμην*, μέσ. ΜΕΛ *στρατεύσομαι*, μέσ. ΛΟΡ

έστρατευσάμην, [παθ. ΑΟΡ *έστρατεύθην*], ΠΡΚ *έστράτευμαι*, ΥΠΡ *έστρατεύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στρατεία, στρατεύσεις, στρατεύμα, στρατεύοιμος* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *στρατός*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀντί, ἐκ, ἐπί, σὺν* (συ-στρατεύω, συν-εστράτευον).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ ἐμπρόθ. προσδιορ., 2. μὲ σύστοιχον ἀντικείμενον.

στρατηγῶ [-έω]=εἶμαι στρατηγός.—ΠΡΤ *έστρατήγουν*, ΜΕΛ *στρατηγήσω*, ΑΟΡ *έστρατήγησα*, ΠΡΚ *έστρατήγηκα*. ● Παθ. *στρατηγούμαι*=διοικούμαι, [ΑΟΡ *έστρατηγήθην*=ὑπηρετήσα ὑπὸ στρατηγόν], ΠΡΚ *έστρατήγημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στρατήγησις, στρατήγημα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ σύνθ. *στρατηγός* (ἀ' συνθετικόν: *στρατός*+β' συνθετικόν: παράγωγον τοῦ ῥ. *ἄγω*), ἐξ οὗ καὶ *στρατηγία*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀντί, σὺν* (συ-στρατηγῶ, συν-εστρατήγουν), *ἐπό*.

στρατοπεδεύω:—1. μτβτ.=κάννω στρατόπεδον || 2. ἀμτβ.=κατασκηνώνω κάπου μὲ τὸν στρατόν.—ΠΡΤ *έστρατοπέδευον*, [ΜΕΛ *στρατοπεδεύσω*], ΑΟΡ *έστρατοπέδευσα*, [ΠΡΚ *έστρατοπέδευκα*, ΥΠΡ *έστρατοπεδεύκειν*]. ● Μέσον *στρατοπεδεύομαι*, ΠΡΤ *έστρατοπεδεύομην*, ΜΕΛ *στρατοπεδεύσομαι*, ΑΟΡ *έστρατοπεδευσάμην*. ΠΡΚ *έστρατοπέδευμαι*, ΥΠΡ *έστρατοπεδεύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στρατοπέδευσις, στρατοπέδευμα, στρατοπεδευτικός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *στρατόπεδον* (*στρατός*+πέδον=ἔδαφος).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀντί, ἐν, κατά, περί*.

στρεβλῶ [-όω]=στρεβλώνω, βασανίζω διὰ τῆς στρέβλης || (μετάφορ.) διαστρεβλώνω, μεταβάλλω τοὺς λόγους.—ΑΟΡ *έστρέβλωσα*. ● Παθ. *στρεβλοῦμαι*, μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *στρεβλώσομαι*, παθ. ΑΟΡ *έστρεβλώθην*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στρέβλωσις, στρέβλωμα, στρεβλωτής* (ἐξ οὗ *στρεβλωτικός*) κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛ.: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *στρεβλός*=συνεστραμμένος || ἀλλήθωρος.

στρέφω=στρίβω, κάννω κάτι νὰ στραφῆ, πλέκω || κάννω στροφὴν, γυρίζω.—ΠΡΤ *έστρεφον*, ΜΕΛ *στρέψω*, ΑΟΡ *έστρεψα*, [ΠΡΚ *έστρεφα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *στρέφομαι*, ΠΡΤ *έστρεφόμην*, μέσ. ΜΕΛ *στρέψομαι*, μέσ. ΑΟΡ *έστρεψάμην*, παθ. ΜΕΛ β' *στραφήσομαι*, παθ. ΑΟΡ ἀ' *έστρέφθην*, παθ. ΑΟΡ β' *έστράφην*, ΠΡΚ *έστραμμαι*, ΥΠΡ *έστράμμην*. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: στρέψις, στρέμμα, στρεβλός, στρεπτός, στροφεύς, στροφειόν, στροφή, στρόβιλος, στρόφιγξ κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *στρεφ-* και μετάπτωσιν *στραφ-*, *στροφ-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, διά, ἐπί, κατά (*κατα-στρέφω*), μετά, παρά, περί, σύν (συ-στρέφω, συν-έστρεφον), ὑπό.

στρώννυμι [και ποιητ. **στόρνυμι**] = στρώνω.—ΠΡΤ [κατ-] **έστρώννυι** [και **έστρώννυον**], [ΜΕΛ **στορέσω** και **-στορῶ** και **-στρώσω** και **στρωννύσω**], ΑΟΡ **έστόρεσα** [και **έστρωσα**, ΠΡΚ **έστρωκα**, ΥΠΡ **έστρώκειν**]. ● Μέσ. και Παθ. **στόρνυμαι**, [ΠΡΤ **έστορνύμην**, μέσ. ΜΕΛ **στρώσομαι**, μέσ. ΑΟΡ **έστορεσάμην** και **έστρωσάμην**, παθ. ΜΕΛ **στρωθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **έστρώθην** και **έστορήθην**], ΠΡΚ **έστρωμαι** [και **έστόρεσμαι**, ΥΠΡ **έστρώμην** και **έστορέσμην**],

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *στρώμα*, *στρωμή*, *στρώσις*, *στρωτός*, *στρωτήρ*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *σταρ-*, *στορ-* και κατά μετάθεσιν *στρο-*, ἀπό τὸ ὁποῖον λόγῳ ἐκτάσεως *στρο-*. Τὸ *ν* τοῦ προσφ. *νυ* διπλασιάζεται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἔχοντα χαρακτηριστὰ *σ* (σβέσ-*νυ*-*μι*=σβέννυμι, ζώσ-*νυ*-*μι*=ζώννυμι).

συκάζω=συλλέγω *σῦκα*.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

συκοφαντῶ [-έω]=εἶμαι συκοφάντης, κατηγορῶ ψευδῶς.—ΠΡΤ **έσυκοφάντουν**, ΜΕΛ **συκοφαντήσω**, ΑΟΡ **έσυκοφάντησα**, ΠΡΚ **σεσυκοφάντηκα**. ● Παθ. **συκοφαντιοῦμαι**, ΠΡΤ **έσυκοφαντιούμην**, ΑΟΡ **έσυκοφαντήθην**, ΠΡΚ **σεσυκοφάντημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *συκοφάντημα*, *συκοφάντησις*, *συκοφαντήτις* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἐκ τοῦ *συκοφάντης*. Τὸ οὐσ. τοῦτο εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὰς λ. *σῦκα* και *φαίνω* (=φανερόνω). ἐκαλοῦντο δὲ *συκοφάνται* οἱ φανερόνωντες τοὺς ἐξάγοντας *σῦκα* ἐκ τῆς Ἄττικῆς, πρᾶγμα ἀπηγορευμένον. Λόγῳ τῶν συχῶν κατηγοριῶν ἢ σημασία τοῦ ὀνόματος ἐγενικεύθη και ἐσήμαινε τὸν ψευδῶς κατηγοροῦντα.

συλλέγω=μαζεύω.—(πρόθ. *σύν*+ῥ. *λέγω*).—Βλ. ῥ. *λέγω*.

συλῶ [-άω]=ξεγυμνῶ πολέμιστὴν φονευθέντα, ἀφαιρῶ.—[ΠΡΤ **έσῦλων**], ΜΕΛ **συλήσω**, ΑΟΡ **έσύλησα**, ΠΡΚ **σεσύληκα**. ● Παθ. **συλῶμαι**, [μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ **συλήσομαι**, παθ. ΜΕΛ **συληθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **έσυλήθην**, ΠΡΚ **σεσύλημαι**, ΥΠΡ **έσεσυλήμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σύλοις*, *σύλημα*, *συλητήρ*, *ιερδούλος*, *ἄσυλον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἀπὸ τὸ οὐσ. τὰ *σῦλα*=1. τὸ δικάϊωμα νὰ λαμβάνη τις ἐμπορεύματα ὡς ἐνέχυρον· 2. τὰ λάφυρα.

συμμαχῶ [-έω] = εἶμαι σύμμαχος.—ΠΡΤ *συνεμάχουν*, ΜΕΛ *συμμαχήσω*, ΑΟΡ *συνεμάχησα*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *σύμμαχος* (σύν+μάχη), ἐξ οὗ καὶ *συμμαχία*.

συμποδίζω = δένω ὁμοῦ τοὺς πόδας.—ΑΟΡ *συνεπόδισα*. ● Παθ. *συμποδίζομαι*, ΑΟΡ *συνεποδίσθην*.—(Βλ. ῥ. *ἐμποδίζω*).

συναντῶ [-άω] = συναντῶ.—ΑΟΡ *συνήνητησα*.—(Βλ. ῥ. *ἀπαντῶ*).

συνασπιδῶ [-όω] = συνασπίζω, μάχομαι ἐναντίον κάποιου συνησπισμένος.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὰς λ. *σὺν* καὶ *ἀσπίς* (γεν. *ἀσπίδος*).

συνδικῶ [-έω] = βοηθῶ κάποιον εἰς δίκην.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΑΟΡ *συνεδίκησα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *σύνδικος*.

συνδυσάζομαι = ζευγαρώνομαι.—Ἀποθετικόν.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ παθ. ΑΟΡ (μὲ μέσ. σημ.) *συνεδυάσθην*.

συνηγورῶ [-έω] = εἶμαι συνήγορος.—ΠΡΤ *συνηγόρουν*, ΜΕΛ *συνηγορήσω*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

συρίττω [καὶ *συρίζω*] = σφυρίζω, παίζω τὴν σύριγγα.—ΠΡΤ *ἐσύριττον*, [ΜΕΛ *συριῶ*, μέσος μὲ ἔνεργ. σημ. ΜΕΛ *συρίζομαι*, ΑΟΡ *ἐσύριξα*]. ● Παθ. *συρίττομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *συριγμός*, *συρισμός*, *σύριγμα*, *σύρισμα*, *συρικτής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται ἐκ τοῦ οὐσ. *σύριγξ* (-ιγος). Θέμα: *συριγγ-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *j* = *συρίγγ-j-ω* = *συρίγ-j-ω* = *συρίττω*. Οἱ μτγν. χρονοὶ σχηματίζονται ἐνίοτε κατὰ τὰ ὀδοντικόληκτα εἰς *-ίζω*.

συνεργῶ [-έω] = συμπράττω.—Μόνον ὁ Ἐν. καὶ ὁ ΑΟΡ *συνήγησα*.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *συνεργός*, ἐξ οὗ καὶ *συνεργία*.

σύρω [ῦ] = σέρνω.—Εἰς τοὺς ἄπτ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον.—ΠΡΤ *ἔσυρον*, [ΜΕΛ *συρῶ*], ΑΟΡ *ἔσυρα* [ῦ], [ΠΡΚ *σέσυρα*]. ● Μέσ. *σύρομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἔσυράμην*, [παθ. ΑΟΡ β' *ἐσύρην*, ΠΡΚ *σέσυρμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *συρός*, *σύρμα*, *σύρτης*, *συρός*, *συρφετός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *συρ-*, ἐξ οὗ σδρ-jω = σδρωω = σῦρω.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀπὸ, διά, ἐπί, περί.

σφαγιαζομαι = σφάζω θύματα, θυσιάζω. — Ἄποθετικὸν μὲ ἐνεργ. καὶ σπανίως μὲ παθ. σημασίαν. — ΠΡΤ *ἔσφαγιαζόμεην*, ΑΟΡ *ἔσφαγιάσάμην*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σφαγιασμός, σφαγιαστήριον, σφαγιαστής* κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *σφάγιον* (=ζῶον προσφερόμενον πρὸς θυσίαν) κατὰ τὰ εἰς -άζω.

σφαδάζω = πηδῶ, ταράσσομαι πολὺ (κυρίως ἐπὶ ἵππου τραυματισμέ-
νου). — Μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ (ποιητ.) ΠΡΤ *ἔσφαδάξον*.

σφάζω: ποιητικόν. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. *σφάτιω*.

σφαιρίζω = παίζω τὴν σφαῖραν. — Μόνον ὁ Ἑνεστῶς καὶ ὁ ΜΕΛ *ἀν-
τισφαιριῶ*. — Τὰ ἄλλα μνγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σφαιρίωμα, σφαιρισμός, σφαιριστής, σφαιριστήριον*.

σφαιρῶ [-όω] = κάμνω κάτι σφαιροειδές. Μόνον παθ. ΠΡΚ *ἔσφαίρωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σφαίρωμα, σφαιρωτός, σφαιρωτήρ*.

σφακελίζω = πάσχω ἀπὸ γάγγραιναν, σήπομαι. — Μόνον ὁ Ἑνεστῶς
καὶ ὁ ΑΟΡ *ἔσφακέλισα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *σφάκελος* = γάγγραινα, σήψις.

σφάλλω = (μτβ.) κάμνω κάποιον νὰ πέσῃ, καταρρίπτω. — ΜΕΛ *σφαλῶ*,
ΑΟΡ *ἔσφηλα*, [ΠΡΚ *ἔσφαλκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *σφάλλομαι* (=ἀπα-
τῶμαι, ἀποτυγχάνω), ΠΡΤ *ἔσφαλλόμεην*, μέσ. ΜΕΛ *σφαλοῦμαι*,
παθ. ΜΕΛ β' (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημ.) *σφαλήσομαι*, [παθ. ΑΟΡ α'
ἔσφάληθην], παθ. ΑΟΡ β' (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημ.) *ἔσφάλην*, ΠΡΚ
ἔσφαλμαι, ΥΠΡ *ἔσφάλημν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σφάλμα, σφαλερός, ἀσφαλής, ἐπισφαλής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *σφαλ-*, ἐξ οὗ σφάλ-γ-ω = σφάλλω.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἀνασφάλλομαι* = ἀναλαμβάνω ἀπὸ ἀσθένειαν, *ἀποσφάλλο-
μαι* = ἀποτυγχάνω, *διασφάλλομαι* = ἀποτυγχάνω τελείως.

σφάτιω [καὶ ποιητ. *σφάζω*] = σφάζω. — ΠΡΤ *ἔσφατιον* καὶ *ἔσφαξον*,
[ΜΕΛ *σφάξω*], ΑΟΡ *ἔσφαῖξα*, [ΠΡΚ *ἔσφακα*, ΥΠΡ *ἔσφάκειν*]. ● Μέσ.
καὶ Παθ. *σφάτιομαι* καὶ *σφάζομαι*, [ΠΡΤ *ἔσφατιτόμην*], μέσ. ΑΟΡ
ἔσφαξάμην, παθ. ΜΕΛ β' *σφαγήσομαι*, [παθ. ΑΟΡ α' *ἔσφάχθην*],
παθ. ΑΟΡ β' *ἔσφάγην*, ΠΡΚ *ἔσφαγαμι*. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: σφαγή, σφαγείς, σφάγιον, σφάκις, σφακίς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα σφαγ-. Με το πρόσφ. j σχηματίζεται εις τούς άπτ. πεζογρ. ένεστώς σφάγ-j-ω = σφάττω (όπως πράγ-jω = πράττω κ.τ.δ.), παρά ποιηταίς δέ ό τύπος σφάγ-jω = σφάζω (όπως κράγ-jω = κράζω κ.τ.δ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τας προθέσεις από, επί, κατά, πρό.

σφενδονῶ [-άω] = έκσφενδονίζω.— ΠΡΤ έσφενδόνων, ΑΟΡ έσφενδόνησα. ● Παθ. ΠΡΤ έσφενδονώμην.—Τά άλλα ποιητ. και μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: σφενδόνησις, σφενδονητής.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ρ. από τό ουσ. σφενδόνη, έξ οϋ και έπίρρ. σφενδονηδόν.

σφετερίζω = άποκτῶ κάτι άθεμίτως, οικειοποιούμαι.— ΑΟΡ έσφετέρισα. ● Μέσον σφετερίζομαι, ΑΟΡ έσφετερισάμην.—Τά άλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: σφετεριστής, σφετέρισις, σφετερισμός.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τό ρ. σχηματίζεται από την κτητ. άνωνομιάν γ' προσώπου σφέτερος με την κατάληξιν -ίζω.

σφίγγω = σφίγγω.—Μόνον ό Ένεστώς. Τά άλλα ποιητ. και μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ή Σφίγξ (=ή πνίγουσα), σφιγκτήρ, σφιγκτός κ. ά.

σφραγίζω [τι] = θέτω σφραγίδα.—Είς τούς άπτ. πεζογρ. μόνον τό Μέσον (πάντοτε σύνθετον), άποθετικόν: σφραγίζομαι, μέσ. ΑΟΡ έσφραγισάμην, παθ. ΑΟΡ έσφραγίσθην, ΠΡΚ έσφράγισμαι [τι].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: σφραγιστής, σφραγιστός (άσφράγιστος) κ. ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα σφραγιδ-, έξ οϋ σφραγιδ-jω = σφραγίζω.

σφύζω = κινούμαι με παλμούς, κτυπῶ όρημητικῶς.—Μόνον ό Ένεστώς.—Τά άλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: σφυγμός, σφύξις.—ΘΕΜΑ: σφυγ-, έξ οϋ σφυγ-jω = σφύζω.

σχάζω = σχίζω, άφήνω νά πέση κάτι.—Μόνον ό Ένεστώς και ό ΑΟΡ έσχασα [-άσα].—Τά άλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: σχασμός, σχάσις, σχάσμα, σχαστήριον (=χειρουργικόν μαχαίριδιον). Από τό σχάζω προήλθε τό νεοελληνικόν: σκάζω.

σχεδιάζω = λέγω ή πράττω κάτι άμελετήτως.—Μόνον ό Ένεστώς.

σχειλιάζω = θεωρῶ τόν έαυτόν μου ταλαίπωρον, μεψιμοιρῶ.—ΠΡΤ έσχειλιάζον, ΜΕΛ σχετιλιάσω, ΑΟΡ έσχειλλιασα [-άσα].

Τό ρ. από τό σχέλιος (=άθλιος, ταλαίπωρος) κατά τά εις -άζω.

σχηματίζω=δίδω σχῆμα, καλλωπίζω. — ΑΟΡ *ἐσχημάτισα*. ● Μέσον *σχηματίζομαι*, ΠΡΤ *ἐσχηματιζόμεην*, ΑΟΡ *ἐσχηματισάμην*, ΠΡΚ *ἐσχημάτισμαι*.

σχηματοποιούμαι [-έομαι]=λαμβάνω σχῆμα, σχηματίζομαι. — Ἀποθετικόν. Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

σχίζω=χωρίζω, διαιρῶ, κόπτω. — ΠΡΤ *ἔσχιζον*, ΜΕΛ [κατα-]*σχίσω* ΑΟΡ *ἔσχισα* [ῖ]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *σχίζομαι*, ΠΡΤ [ἀπ-] *ἐσχιζόμεην*, παθ. ΜΕΛ [δια-] *σχισθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐσχίσθην*, ΠΡΚ *ἔσχισμαι* [ῖ].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σχίσις*, *σχίσμα*, *σχισμός*, *σχινδαλμός* (=πελεκοῦδι).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με̄ τὰς προθέσεις *ἀπό*, *διά*, *κατά*, *περί*.

σχοινίζω=μετρῶ τὴν γῆν με̄ σχοινί, περιζώνω με̄ σχοινί. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ μέσ. ΑΟΡ [περι-]*ἐσχοινισάμην* καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ [ἀπ-]*ἐσχοίνισμαι*=ἔχω ἀποκλεισθῆ με̄ σχοινί.

σχολάζω=δὲν ἔχω ἀπασχόλησιν, ἀναπαύομαι || ἀφορισθῆμαί εἰς κάτι. ΠΡΤ *ἐσχόλαζον*, ΑΟΡ *ἐσχόλασα*, ΠΡΚ *ἐσχόλακα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σχόλαισις*, *σχολαστής* (ἔξ οὗ *σχολαστικός*).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *σχολή* (=ἀργία, *σκόλη*, εὐκαιρία).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. με̄ γενικήν: *σχολάζω τινός* (=διακόπτω τὴν ἀπασχόλησιν εἰς κάτι). — 2. με̄ δοτ. *σχολάζω τινί* (=εὐκαιρῶ νὰ ἀφορισθῶ εἰς κάτι).

σφίζω=σφίζω, διαφυλάττω, διατηρῶ, ἐλευθερώνω. — ΠΡΤ *ἔσφιζον*, ΜΕΛ *σώσω*, ΑΟΡ *ἔσωσα*, ΠΡΚ *σέσωκα*, ΥΠΡ *ἔσεσώκειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *σφίζομαι*, ΠΡΤ *ἐσφίζόμεην*, μέσ. ΜΕΛ *σώσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἔσωσάμην*, παθ. ΜΕΛ (με̄ παθ. καὶ μέσ. σημ.) *σωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ (με̄ παθ. καὶ μέσ. σημ.) *ἔσώθην*, ΠΡΚ *σέσωμαι* καὶ *σέσωφμαι*, ΥΠΡ *ἔσεσώμην*, καὶ *ἔσεσώφμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σωτήρ* (θῆλ. *σώτειρα*), *σῶμα*, *σῶος*, *σφοπέος*, *σφιστρον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἔχει δύο θέματα: 1. *σω-* = *σω-* καὶ 2. *σωιδ-* = *σφδ-*. Ἀπὸ τὸ θέμα *σφδ-* τὸ ἐνεστωτικὸν θέμα *σφδ-*j*ω* = *σφίζω*, (ΠΡΤ. *ἔσφιζον*, μέσ. καὶ παθ. *σφίζομαι*, *ἐσφίζόμεην*) καὶ ὁ μέσ. ΠΡΚ. καὶ ὑΠΡ. [*σδ-σφδ-μαι*]=*σέσωφμαι*, *ἔσεσώφμην*. Ὅλοι οἱ ἄλλοι τύποι ἀπὸ τὸ θέμα *σω-* (διὸ ἄνευ ἵπογεγραμμένης): μέλλ. *σώ-σω*, *ἔ-σω-σα*, *σέ-σω-κα*, *ἔ-σώθην*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με̄ τὰς προθ. *ἀνά*, *ἀπό*, *διά*, *ἐκ*, *περί*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργ. καὶ τὸ μέσον συντάσσονται: 1. με̄ αἰτιατικήν. 2. με̄ αἰτιατ. καὶ γεν. *σφίζω τινά τινος*.

σωμασκῶ [-έω] = γυμνάζω τὸ σῶμά μου. — ΜΕΛ **σωμασκήσω**, ΛΟΡ **έσωμάσκησα**. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρὰσύνθετον ἀπὸ τὰς λ. *σῶμα* καὶ *άσκῶ*. Ἐκ τούτου παράγωγα: *σωμασκία*, *σωμασκήτης*.

σωφρονίζω = κάμνω κάποιον σόφρωνα, παιδεύω. — ΛΟΡ **έσωφρόνισα** [ῖ]. ● Παθ. ΛΟΡ **έσωφρονίσθην**, ΠΡΚ **σεσωφρόνισμαι**. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛ.: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθετον *σόφρων* (γεν. *-ονος*) κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*. ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *σωφρονιστής* (ἐξ οὗ *σωφρονιστικός*), *σωφρονομός* κ. ἄ.

σωφρονῶ [-έω] = εἶμαι σόφρων. ΠΡΤ **έσωφρόνουν**, ΜΕΛ **σωφρονήσω**, ΛΟΡ **έσωφρόνησα**, ΠΡΚ **σεσωφρόνηκα**. ● Παθ. μόνον ἢ μτχ. ΠΡΚ **τά σεσωφρονημένα** = τὰ πραχθέντα μὲ σωφροσύνην.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥῆμα σχηματίζεται (παρὰσύνθετον) ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *σόφρων* [α' συνθετ. *σῶς* (=σῶος) + *φρῆν* (γεν. *φρενός*) = νοῦς].

Τ

ταγεύω = εἶμαι ταγός, ἀρχηγός. — ΛΟΡ **ετάγευσα**. ● Παθ. **ταγεύομαι**, [μέσ. ΛΟΡ **εταγευσάμην**].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *ταγός* (= ἀρχων, κυβερνήτης, κυρίως τῶν Θεσσαλῶν) μὲ τὴν κατάληξιν *-εύω*. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ταγεία*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ γενικήν: **ταγεύω τινός**. Τὸ παθητ. **ταγεύομαι ὑπὸ τίνος**.

ταινιῶ [-όω] = δένω μὲ ταινίαν, στεφανώνω τὴν κεφαλὴν κάποιου. ΠΡΤ **εταινίουν**, ΛΟΡ **εταινίωσα**. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ταλαιπωρῶ [-έω]: κυρίως μτβτ. = κάμνω κάποιον ταλαίπωρον, καταπονῶ || ἀμτβτ. = ὑποφέρω, ταλαιπωροῦμαι. — ΠΡΤ **εταλαιπώρουν**, ΛΟΡ **εταλαιπώρησα**, ΠΡΚ **τεταλαιπώρηκα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **ταλαιπωροῦμαι**, ΠΡΤ **εταλαιπωρούμην**, μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ **ταλαιπωρήσομαι**, παθ. ΛΟΡ (μὲ μέσ. σημ.) **εταλαιπωρήθην**, ΠΡΚ **τεταλαιπώρημαι**. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ταλαιπώροισι*, *ταλαιπώρημα*. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθετον *ταλαιπωρος* (=βασανισμένος, δυστυχής), ἐξ οὗ καὶ *ταλαιπωρία*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις: *ἐπί, πρός, συνδια-*.

ταλαντοῦμαι [-δομαι]=ταλαντεύομαι.—᾿Αποθ.—Μόνον ὁ ᾿Ενεστώς.

ΠΑΡΑΓΩΓΟΝ: *ταλάντωσις*.

ταμιεύω = εἶμαι ταμίας || διαχειρίζομαι, διοικῶ.—ΠΡΤ *ἐταμίεον*, ΜΕΛ *ταμιεύσω*, ΑΟΡ *ἐταμίευσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ταμιεύομαι*=χρησιμοποιοῦν κάτι μὲ προσοχήν, [μέσ. ΜΕΛ *ταμιεύσομαι*], μέσ. ΑΟΡ *ἐταμιεύσθην*, [παθ. ΑΟΡ *ἐταμιεύθην*], ΠΡΚ *τεταμίευμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ταμεία* (=διαχειρίσις), *ταμίεμα, ταμίεοις, ταμιεντήριον* κ.ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *ταμίας* κατὰ τὰ εἰς -εύω.

ταπεινῶ [-όω]=ταπεινώνω, χαμηλώνω.—ΜΕΛ *ταπεινώσω*, ΑΟΡ *ἐταπεινώσα*. ● Παθ. μόνον ὁ ΜΕΛ *ταπεινωθήσομαι*, ΑΟΡ *ἐταπεινώθην*, ΠΡΚ *τεταπεινώμαι*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ταπεινώσις, ταπείνωμα* κ. ἄ.

ταράττω [ῆ-σσω]=φέρω εἰς ταραχήν, εἰς ἀνησυχίαν.—ΠΡΤ *ἐτάραττον* [ῆ-σσαν], ΜΕΛ *ταράξω*, ΑΟΡ *ἐτάραξα* [ΠΡΚ *τετάραχα*, ΥΠΡ *ἐτεταράχην*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ταράττομαι* [ῆ-σσομαι], ΠΡΤ *ἐταραττόμην*, [ῆ-σσομένη], μέσ. ΜΕΛ (μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ.) *ταράξομαι*, [παθ. ΜΕΛ *ταραχθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημ.) *ἐταράχθην*, ΠΡΚ *τετάραγμα* [-ρά-], ΥΠΡ *ἐτεταράγγην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τάραχος, ταραχή, ταραξίς, τάραγμα, ταραγμός, ταρακτής, ταρακτωρ, ταρακτωρ, ταρακτός, ἀ[δια]τάρακτος* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ταρᾶχ-*, ἐξ οὗ *ταραχ-ζω*=*ταράττω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά, διά, ἐκ, σύν*.

ταριχεύω=βαλσαμώνω νεκρόν ἀνθρώπου || κάμνω κάτι παστόν.—Μόνον ὁ ᾿Ενεστώς, ὁ παθ. ΑΟΡ *ἐταριχεύθην*, καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ *τεταριχευμαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ταριχευσις, ταριχευτής, ταριχευτός, ταριχεία*.

τάττω [ῆ-σσω]=βάζω εἰς τάξιν, διορίζω, παραγγέλλω, προσδιορίζω.—ΠΡΤ *ἔταττον* [ῆ-σσαν], ΜΕΛ *τάξω*, ΑΟΡ *ἔταξα*, ΠΡΚ *τέταξα*, ΥΠΡ *ἐτετάχην*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *τάττομαι* [ῆ-σσομαι], ΠΡΤ *ἐταττόμην* [ῆ-σσομένη], μέσ. ΜΕΛ *τάξομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐτα-*

ξάμην, παθ. ΜΕΛ **ταχθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ α' (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημ.) **ἐτάχθην**, [παθ. ΛΟΡ β' **ἐτάγην**], ΠΡΚ **τέταγμαι**, ΥΠΡ **ετέταγμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **τάξις**, **τάγμα**, **ταγή** (=τάξις, παράταξις, διαταγή || τροφή), **ταγός** (=ἀρχηγός), **τακτός**, **τακτικός** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **ταγ-**, ἐξ οὗ **ταγ-ω** = **τάττω** (πρβλ. **πραγ-ω** = **πράττω** κ.τ.δ.)—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. **ἀντί**, **ἀπό**, **διά**, **ἐκ**, **ἐν**, **ἐπί**, **κατά**, **παρά**, **μετά**, **πρό**, **πρός**, **σύν**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργητικόν: 1. μὲ αἰτ., 2. μὲ αἰτιατ. καὶ δοτ., 3. μὲ δύο αἰτιατ.—Τὸ μέσον καὶ παθητ.: μὲ ἐμπροθέτους προσδιορισμούς.

ταφρεύω=κάμνω τάφρον, χάνδακα.—ΜΕΛ **ταφρεύσω**, ΛΟΡ **ἐτάφρευσα**. ● Παθ. ΠΡΚ **τετάφρευμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **ταφρεία** (=κατασκευὴ τάφρου), **τάφρευμα**, **τάφρευσις**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. **τάφρος**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: **ἀπο-ταφρεύω** (=ὀχυρώνω) καὶ **περι-ταφρεύω**.

ταχύνω [ῥ]=κάμνω κάτι ταχέως, σπεύδω.—Εἰς τοὺς αἰτ. πεζογορ. μόνον ὁ Ἑνεστώτῳ καὶ ὁ ΠΡΤ [ἐπ-]**ἐτάχυνον**.—Τὰ ἄλλα μτγν.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τ' ἐπίθ. **ταχύς** (πρβλ. **βαθύς**—**βαθύνω**, **ὄξύς**—**ὄξύνω** κ.τ.δ.).

τέγγω=ὑγραίνω, μ... ῥώνω.—[ΜΕΛ **τέγγω**, ΛΟΡ **ἔτεγγα**]. ● Παθ. **τέγγομαι** (=μαλάσσομαι, ΛΟΡ **ἐτέγγθην**).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **τέγγις**, **τεγγώς** (ἐξ οὗ **ἄτεγκτος**=σκληρός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **τεγ-** καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *j*: **τέγ-ω**=**τέ-γ-ω**=**τέγγω**.

τείνω=τεντώνω.—ΠΡΤ **ἔτεινον**, ΜΕΛ **τενώ**, ΛΟΡ **ἔτεινα**, ΠΡΚ **τέτακα**.

● Μέσ. καὶ Παθ. **τείνομαι**, ΠΡΤ **ἐτεινόμην**, μέσ. ΜΕΛ **τενοῦμαι**, μέσ. ΛΟΡ **ἐτεινάμην**, παθ. ΜΕΛ **ταθήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **ἐτάθην**, ΠΡΚ **τέταμαι** [ἄ], ΥΠΡ **ετειτάμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **τόνος**, **τάσις**, **ἀτειής**, **τένων** (=νεῦρον τεντωμένον).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **τεν-**, **ταν-**. Ἐκ τοῦ **τεν-**, μὲ τὸ πρόσφ. *j* τὸ ἐνεστώτ. θέμα **τεν-ω**=**τένν-ω**=**τείν-ω**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις **ἀνά**, **ἀντί**, **ἀπό**, **διά**, **ἐκ**, **ἐν**, **ἐπί**, **κατά**, **παρά**, **περί**, **πρό**, **σύν**, **ὑπέρ**, **ὑπό**.

τειχίζω=κτίζω τεῖχος, περιβάλλω μὲ τεῖχος, ὀχυρώνω.—ΠΡΤ **ἐτείχιζον**, ΜΕΛ **τειχιῶ**, ΛΟΡ **ἐτειχίσα** [ῖ], ΠΡΚ **τετείχικα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **τειχίζομαι**, ΠΡΤ **ἐτειχιζόμην**, μέσ. ΜΕΛ **τειχιοῦμαι**, μέσ. ΛΟΡ **ἐτειχισάμην**, παθ. ΛΟΡ (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημ.) **ἐτειχίσθην**,

ΠΡΚ *τετείχισμαι*, ΥΠΡ *ετειτειχίσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τείχισις*, *τείχισμα*, *τειχισμός*, *τειχιστής* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *τειχος* κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά*, *ἀπό*, *διά*, *ἐν*, *ἐκ*, *ἐπί*, *περί*, *πρός*, *σύν*.

τειχομαχῶ [-έω] = μάχομαι ἐναντίον τείχους, μάχομαι πρὸ τῶν τειχῶν. — Μόνον ὁ Ἔνεστὸς καὶ ὁ ΠΡΤ *ετειχομάχουν*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἐκ τοῦ *τειχομάχης*, ἐξ οὗ καὶ *τειχομαχία*.

τεκμαίρομαι = συμπεραίνω. — Ἀποθετ. μὲ ἔνεργητ. διάθεσιν. — ΠΡΤ *ετεκμαιρόμην*, ΜΕΛ *τεκμαροῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ετεκμηράμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τέκμαρσις*, *τεκμαρτός*, *τεκμήριον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ ἄκλιτον ποιητ. οὐσ. *τέκμαρ* =

= ὁρισμένον σημεῖον, ὄριον, τέλος. Ἀπὸ τὸ θέμα *τεκμαρ-* μὲ τὸ πρόσφ.

j = τὸ ἔνεστωτ. θέμα *τεκμαρ-j-ομαι* = *τεκμαίρ-ομαι*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *εικάζω*, *συλλογίζομαι*, *τοπάζω*.

τεκμηριῶ [-όω] = ἀποδεικνύω μὲ τεκμήρια. — Μόνον ὁ Ἔνεστὸς καὶ ὁ ΑΟΡ *ετεκμηρίωσα*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τεκμηρίωσις*, *τεκμηρίωμα* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *τεκμήριον* (βλ. ῥ. *τεκμαίρομαι*).

τεκταίνομαι = κατασκευάζω || ἐπινοῶ. — Μέσ. ἀποθετ. μὲ ἔνεργ. διάθεσιν. — ΠΡΤ *ετεκταινόμην*, [ΜΕΛ *τεκτανοῦμαι*], ΑΟΡ *ετεκτηνάμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τεκταν-* (πρὸβλ. *τέκτων*). Τὸ ἔνεστ. θέμα σχηματίζεται διὰ προσλήψεως τοῦ προσφ. *j*: *τεκταν-j-ομαι* = *τεκταίνομαι*.

τελευτῶ [-άω] = τελειώνω, ἀποθνήσκω. — ΠΡΤ *ετελεύτων*, ΜΕΛ *τελευτήσω*, ΑΟΡ *ετελεύτησα*, ΠΡΚ *τετελεύτηκα*, ΥΠΡ *ετειτελευτήκειν*. ● Μέσ. ΜΕΛ (μὲ παθ. σημ.) *τελευτήσομαι*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *τελευτή*.

τελεῶ [-όω] καὶ **τελειῶ** [-όω] = τελειοποιῶ, κάμνω κάτι τέλειον, τελειώνω. — [ΜΕΛ *τελειώσω*, ΑΟΡ *ετελέωσα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *τελεοῦμαι* καὶ *τελειοῦμαι*, παθ. ΑΟΡ (μὲ μέσ. σημ.) *ετελεώθην* καὶ *ετελειώθην*, ΠΡΚ *τετελείωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τελέωσις* ἢ *τελείωσις*, *τελείωμα*, *τελειωτής* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθετον *τέλεος* ἢ *τέλειος*.

τελώ [-έω] = ἐκτελώ || πληρώνω, δαπανῶ. — ΠΡΤ *ἐτέλουν*, ΜΕΛ *συνηρ-τελώ*, ΑΟΡ *ἐτέλεσα*, ΠΡΚ *τετέλεκα*, ΥΠΡ *ἐτετελέκειν*. ● Παθ. *τελοῦμαι*, ΠΡΤ *ἐτελούμην*, [μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *τελοῦμαι*], μέσ. ΑΟΡ *ἐτελεσάμην*, παθ. ΜΕΛ *τελεσθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐτελέσθην*, ΠΡΚ *τετέλεσμαι*, ΥΠΡ *ἐτετελέσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τελετή*, *τελεστής* (=ἱερεύς), *τέλεσμα* (=πληρωμή) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὐσιαστικὸν *τέλος*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό*, *διά*, *εἰς*, *ἐκ*, *ἐπί*, *πρό*, *πρός*, *σύν*, *ὑπό*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατ. *τελώ τι*. — 2. μὲ αἰτιατ. καὶ δοτ. *τελώ τί τινι*.

τελωνῶ [-έω] = εἶμαι τελώνης, εἰσπράττω τέλη. — Εἰς τοὺς ἀπ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ *ἐτελώνησα*.

τέμνω = κόπτω, σχίζω, διαχωρίζω. — ΠΡΤ *ἔτεμνον*, ΜΕΛ *τεμῶ*, ΑΟΡ β' *ἔτεμον* [Ἰων. καὶ Δωρ. *ἔταμον*], ΠΡΚ *τέτμηκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *τέμνομαι*, ΠΡΤ *ἐτεμνόμην*, μέσ. ΜΕΛ *τεμοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ β' *ἐτεμόμην*, παθ. ΜΕΛ *τμηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐτμήθην*, ΠΡΚ *τέτμημαι*, ΥΠΡ *ἐτετμήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τομεύς*, *τομή*, *τόμος*, *τμησις*, *τμήμα*, *τμητός*, *τέμενος* (=κεχωρισμένος ἱερός τόπος) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τεμ-*, *τεμ-* καὶ κατὰ μετὰπτωσιν *τομ-*, *ταμ-*, *τμη-*. Ὁ Ἐνεστώς ἀπὸ τὸ θέμα *τεμ-* μὲ τὸ πρόσφ. ν=τέμ-ν-ω.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά*, *ἀπό*, *διά*, *ἐκ*, *ἐν*, *ἐπί*, κατὰ, *παρά*, *περὶ*, *σύν*, *ὑπό*. — ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *ἐκκόπτω*, *τεμαχίζω*, *κεματίζω*, *σχίζω* κ. ἄ.

τερατεύομαι = ποιῶ ἢ λέγω τερατώδη πράγματα. — Ἀποθετ. μέσον μὲ ἕνεργ. σημ. — Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐτερατευσάμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *τέρας*. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τεράτευμα*.

τέρπω = εὐφραίνω, χαροποιῶ. — [ΠΡΤ *ἔτερπον*], ΜΕΛ *τέρψω*, ΑΟΡ *ἔτερψα*. ● Μέσ. *τέρπομαι*, [ΠΡΤ *ἐτερπόμην*], μέσ. ΜΕΛ *τέρψομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐτερψάμην*, μέσ. ΑΟΡ β' *ἐταρπόμην*, παθ. ΑΟΡ α' (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημ.) *ἐτέρφθην*, [παθ. ΑΟΡ β' *ἐτάρπην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τέρψις*, *τερπνός*, *τερπωλή* (=τέρψις) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τερπ-*, *ταρπ-* (πρβλ. *τερπ-*, *ταρπ-* τοῦ ῥ. *τρέπω*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *εὐφραίνω*, *θέλω*, *ἡδομαι*, *ἀγάλλομαι*.

τεχνάζω καὶ μέσον **τεχνάζομαι** = μεταχειρίζομαι τεχνάσματα.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τέχνασμα*, *τεχνασμός*, *τεχναστός*, *τεχναστέον*.

τεχνῶμαι [-άομαι]=κατασκευάζω με τέχνην, ἐφευρίσκω, μεταχειρίζομαι τεχνάσματα.—Μέσ. ἀποθετ. με ἐνεργ. διάθ.—ΠΡΤ **ἐτεχνώμην**, [μέσ. ΜΕΛ **τεχνήσομαι**], μέσ. ΛΟΡ **ἐτεχνησάμην**, [παθ. ΛΟΡ **ἐτεχνήθην**, ΠΡΚ **τετέχνημαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τέχνημα, τεχνήτωρ, τεχνητός, τέχνησις.*

τήκω=λειώνω, διαλύω κάτι.—ΠΡΤ **ἔτηκον**, [ΜΕΛ **τήξω** καὶ δωρ. **ταξῶ**], ΛΟΡ **ἔτηξα**, ΠΡΚ (με μέσ. καὶ παθ. σημ.) **τέτηκα** (=εἶμαι λειωμένος), ΥΠΡ **ἐτετήκειν**. ● Παθ. **τήκομαι**, [μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ **τήξομαι**, μέσ. ΛΟΡ **ἐτηξάμην**, παθ. ΜΕΛ β' **τακήσομαι**], παθ. ΛΟΡ α' **ἐτήχθην**, παθ. ΛΟΡ β' **ἐτάκην**, [ΠΡΚ **τέτηγμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τήξεις, τήγμα, τήγαγον* (=τηγάκι), *τηκτός κ.ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **τηκ-**, ἐξ οὗ κατὰ μετάπτωσιν **τακ-**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀπό, διά, ἐκ, κατά, περί, σύν.*

τημελῶ [-έω]=φροντίζω, ἐπιμελοῦμαι.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστώς.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τημελητής, ἀτημέλητος, τημέλεια.*

τηρῶ [-έω]=φυλάττω, προσέχω, παρατηρῶ.—ΠΡΤ **ἐτήρουν**, ΜΕΛ **τηρήσω**, ΛΟΡ **ἐτήρησα**, [ΠΡΚ **τετήρηκα**]. ● Παθ. **τηροῦμαι**, ΠΡΤ **ἐτηρούμην**, μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ **τηρήσομαι**, παθ. ΛΟΡ **ἐτηρήθην**, ΠΡΚ **τετήρημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τήρησις, τήρημα, τηρητής, τηρητέον.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ποιητ. **τηρῶς** (=φύλαξ, φρουρός).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἐπί, παρά, διά, σύν.*

τητῶμαι [-άομαι]=στεροῦμαι.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑν. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. **τήτη** (=στέρησις, ἔνδεια).

τιθασεύω=ἡμερώνω κάποιον (κυρίως ἐπὶ ἀγρίων ζώων).— ● Παθ. **τιθασεύομαι**, ΥΠΡ **ἐτετιθασεύμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **τιθασός** (=ἡμερος), ἐξ οὗ καὶ *ἀτίθασος*.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τιθασετής* (ἐξ οὗ *τιθασετικός*), *τιθασεία*.

τίθημι = θέτω.—(**τίθημι, τίθης, τίθησι, τίθεμεν, τίθετε, τίθεασι**. Ὑποτ. *τιθῶ, τιθῆς, τιθῆ, τιθῶμεν, τιθῆτε, τιθῶσι, Εὐκτ. τιθείην, τιθείης κτλ.*, Προστ. *τίθει, τιθέτω, τίθετε, τιθέντων*. Ὕπομφ. *τιθέναι, Μτγ. τιθείς, τιθεῖσα, τιθέν*).—ΠΡΤ **ἐτίθην** (ἐτί-

θεις, *ετίθει, ετίθεμεν, ετίθετε, ετίθεσαν*), ΜΕΛ *θήσω*, ΑΟΡ β' *έθηκα* (*έθηκας, έθηκε, έθήκαμεν και έθεμεν κτλ.*), 'Υποτ. *θῶ, θῆς, θῆ* κτλ. Προστ. *θές, θέτω, θέτε, θέτων*, 'Απομφ. *θεινά*, Μτχ. *θεις, θεῖσα, θέν*), ΠΡΚ *τέθεικα και τέθηκα*. ● Μέσ. και Παθ. *τίθεμαι* [Υποτ. *τιθῶμαι, Εὐκτ. τιθείμην, τιθεῖο, τιθείτο κτλ.* Προστ. *τίθεσο, τιθέσθω κτλ.* 'Απομφ. *τίθεσθαι, Μτχ. τιθέμενος*), ΠΡΤ *ετιθέμην*, μέσ. ΜΕΛ *θήσομαι, μέσ. ΑΟΡ β' έθέμην* (*έθου, έθετο, έθέμεθα, έθεσθε, έθεντο, 'Υποτ. θῶμαι, θῆ, θῆται κτλ., Εὐκτ. θείμην, θεῖο, θεῖτο κτλ., 'Απομφ. θέσθαι, Μτχ. θέμενος*), παθ. ΜΕΛ *τεθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ετέθη*, μέσ. ΠΡΚ *τέθειμαι*, παθ. ΠΡΚ *κείμαι*, παθ. ΥΠΡ *εκείμην* (πρβλ. ῥ. *κείμαι*).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *θήκη* και [ἀπο-, δια-, προ-, προσ-, συν-, ὑπο-]θήκη, [ἀνά-, ἐπί-, σύν-]θήμα, θέσις, θεσμός, θέμα, θέτης, θεμέλιον, θετός κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *θη-* και *θε-*. 'Ο ἐνεστώς με ἐνεστωτ. ἀναδιπλασιασμόν: *θί-θη-μι* και κατ' ἀνομοίωσιν *τί-θη-μι*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀνά, ἀντί, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, ἐν, ἐπί, κατά, μετά, παρά, περί, πρό, πρὸς, σύν, ὑπό.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργητ. συντάσσεται: 1. με αἰτιατικὴν: *τίθημί τι ἢ τίθημί τινι*.—2. με δύο αἰτιατ.—3. με αἰτιατικὴν και γενικὴν κατηγορηματικὴν.—Τὸ μέσον με αἰτιατικὴν.—Τὸ παθητικόν: *τίθεμαι ὑπὸ τινος, τίθεμαι παρὰ τινος*.

τιθηνῶ [-έω]=τρέφω, ἀνατρέφω, περιποιῶμαι.—Εἰς τοὺς ἀτιτικούς πεζογρ. μόνον ὁ μέσ. ΑΟΡ *ετιθηνησάμην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *τιθήνη*=τροφός.

τίκτω=γεννῶ.—ΠΡΤ *ετικτον*, μέσος με ἐνεργ. σημ. ΜΕΛ *τέξομαι*, ΑΟΡ β' *έτεκον*, ΠΡΚ β' *τέτοκα*. ● [Παθ. *τίκτομαι*, ΠΡΤ *ετικτόμην*, μέσ. ΜΕΛ *τεκοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ α' *ετεξάμην*, μέσ. ΑΟΡ β' *ετεκόμην*, παθ. ΜΕΛ *τεχθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ετέχθην*, ΠΡΚ *τέτεγμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τέκνον, τοκεύς* (=γονεύς), *τόκος, τέχνη, τέκτων, τοκετός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τεκ-* και κατά μετάπτωσιν *τοκ-*, κατά συχότην δὲ *τεκ-*. 'Ο ἐνεστώς σχηματίζεται ἀπὸ τὸ θέμα *τεκ-* με ἐνεστωτ. ἀναδιπλασιασμόν [*τί-τεκ-ω] και μετάθεσιν τῶν συμφώνων τοῦ θέματος *τί-κτ-ω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις ἀπό, ἐκ, ἐν, συναπο-

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *γεννῶ*. Τὸ *τίκτω* λέγεται διὰ τὴν μητέρα, ἐνῶ τὸ *γεννῶ* διὰ τὸν πατέρα.

τίλλω=μαδῶ.—Εἰς τοὺς ἀτι. πεζογρ. μόνον ὁ σύνθετος 'Ενεστώς *ἐκ-τίλλω*, [ΠΡΤ *ετιλλον*, ΜΕΛ *τιλλῶ*, ΑΟΡ *ετιλα*. ● Μέσ. και Παθ.

τίλλομαι, ΠΡΤ *ἐτιλλόμην*, μέσ. ΜΕΛ *τιλοῦμαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐτίλθην*, ΠΡΚ *τέτιλμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τίλημα*, *τίλμος*, *τιλός*, *τίλος* κ. ἄ.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τιλ-*, ἐξ οὗ *τιλ-ju*=*τίλλω*.

τιμῶ [-άω]=τιμῶ.—ΠΡΤ *ἐτίμων*, ΜΕΛ *τιμήσω*, ΑΟΡ *ἐτίμησα*, ΠΡΚ *τετίμηκα*, ΥΠΡ *ἐτετιμήκειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *τιμῶμαι*, ΠΡΤ *ἐτιμῶμην*, μέσ. ΜΕΛ (μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ.) *τιμήσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐτιμησάμην*, παθ. ΜΕΛ *τιμηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐτιμήθην*, ΠΡΚ *τετίμημαι*, ΥΠΡ *ἐτετιμήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τίμησις*, *τίμημα*, *τιμητής*, *τιμητός* κ. ἄ.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *τιμή* (θέμα *τιμα-*).
ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀντί*, *ἀπό*, *ἐν*, *ἐπί*, *πρό*, *πρός*, *σύν*, *ὑπό*.

τιμωρῶ [-έω]=βοηθῶ || τιμωρῶ.—ΜΕΛ *τιμωρήσω*, ΑΟΡ *ἐτιμώρησα*, ΠΡΚ *τετιμώρηκα*. ● Μέσ. *τιμωροῦμαι*, ΠΡΤ *ἐτιμωρούμην*, ΜΕΛ *τιμωρήσομαι*, ΑΟΡ *ἐτιμωρησάμην*, παθ. ΜΕΛ *τιμωρηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐτιμωρήθην*, ΠΡΚ *τετιμώρημαι*, ΥΠΡ *ἐτετιμωρήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τιμώρημα*, *τιμώρησις*, *τιμωρητής*, *τιμωρητέος* κ. ἄ.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. *τιμωρός* (τιμαῖορος): α' συνθετικὸν *τιμή*+β' συνθ. *οὔρος*=ἐπιστάτης, φύλαξ, φρουρός (πρβλ. *θυρωρός*, *πυλωρός* κ.τ.δ.). Κατὰ ταῦτα *τιμωρός*=ὁ φύλαξ τῆς τιμῆς, ὁ βοηθῶν τὸν ἀδικηθέντα, ὁ ἐκδικητής.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀντί*, *πρό*.
ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργ. συντάσσεται: 1. μὲ δοτικὴν: *τιμωρῶ τινι*=βοηθῶ κάποιον.—2. μὲ αἰτιατ. *τιμωρῶ τινα*=λαμβάνω ἐκδίκησιν, κολάζω.—Τὸ μέσον μὲ αἰτιατ.: *τιμωροῦμαι τινα*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: βλέπε ῥ. *κολάζω*.

τίνω [ῖ]=πληρώνω, ἀποδίδω τὰ ἴσα.—ΠΡΤ *ἔτινον*, ΜΕΛ *τίσω* καὶ *τείσω*, ΑΟΡ *ἔτισα* [ῖ] καὶ *ἔξεισα*, ΠΡΚ *τέτικα*. ● [Μέσ. *τίνομαι* καὶ *τίνυμαι*, ΜΕΛ *τίσομαι*], μέσ. ΑΟΡ *ἐτισάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐτίσθην* καὶ *ἐτείσθην*, ΠΡΚ *τέτισμαι*, ΥΠΡ *ἐτετίσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τίσις*, [ἐκ-]τισιμα, *ἐκ-τισις*, *Τισίαις*, *Τισίς* κ. ἄ.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τει-* κατὰ μετέπειτα *τι-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *ν* *τί ν-ω*.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό*, *ἐκ*, *συναπο-*, *συνεκ-*.
ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατ.—2. μὲ αἰτιατ. καὶ δοτ.

τιτρῶ [-άω]=τρυπῶ.—[μτγν. *τιτραίνω*].—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ, ὁ ΑΟΡ *ἔτρησα*, ὁ παθ. ΠΡΚ *τέτρημαι* καὶ ὁ παθ. ΥΠΡ *ἐτετρήμην*. Τὰ ἄλλα μτγν. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τητός, ἄτητος, διάτητος κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τερ-*, κατά συγκοπήν *τρ-*, ἐξ οὗ *τρα-*. Ὁ Ἑνεστώς λαμβάνει ἑνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν: *τι-τρά-ω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *διά, ἐκ, κατά, σύν*.

τιτρώσκω = πληγώνω. — ΠΡΤ *ἐτίτρωσκον*, ΜΕΛ [*κατα-*] *τρώσω*, ΑΟΡ *ἔτρωσα*, [ΠΡΚ *τέτρωκα*, ΥΠΡ *ἔτετρώκειν*]. ● Παθ. *τιτρώσκομαι*, ΠΡΤ *ἐτιτρωσκόμην*, [μέσος μετὰ παθ. σημ. ΜΕΛ *τρώσομαι*], παθ. ΜΕΛ *τρωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐτρώθην*, ΠΡΚ *τέτρωμαι*, ΥΠΡ *ἔτετρώμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τρώσις, τρωτός, ἄτρωτος, τραῦμα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τρω-*. Ὁ Ἑνεστώς λαμβάνει ἑνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν καὶ τὸ πρόσφρυμα *σκ*: *τι-τρώ-σκ-ω*.

τλῶ [-άω] = ὑπομένω, ἀνέχομαι, τολμῶ. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ β' *ἔτλην* καὶ τὸ Ἀπρμφ. *ἀνα-τλήναι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τλήμων* = δυστυχῆς, καρτερόφυχος.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ταλα-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *τλα-, τλη-*.

τοκίζω = δανείζω μετὰ τόκον. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἑνεστώς καὶ τὸ παθ. *τοκίζομαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τοκισμός, τοκιστής*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *τόκος* κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*.

τολμῶ [-άω] = τολμῶ. — ΠΡΤ *ἐτόλμων*, ΜΕΛ *τολμήσω*, ΑΟΡ *ἐτόλμησα*, ΠΡΚ *τετόλμηκα*. ● Παθ. μόνον ὁ ΑΟΡ *προουτολμήθην* καὶ ὁ ΠΡΚ *τετόλμημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τόλμησις, τόλμημα, τόλμητής, τολμητός κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. *τόλμα* (ή). Ὁ τύπος *τόλμη* ποιητ. καὶ μτγν. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *ἀντί, ἀπό, πρό*.

τοξεύω = ῥίπτω βέλος διὰ τοῦ τόξου. — ΠΡΤ *ἐτόξευον*, [ΜΕΛ *τοξεύσω*], ΑΟΡ *ἐτόξευσα*. ● Παθ. *τοξεύομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐτοξεύθην*, [ΠΡΚ *τετόξευμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τόξευμα, τοξευτής, τόξευσις, τοξευτός κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *τόξον*, ἐξ οὗ καὶ *τοξότης*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθέσεις *ἀντί, ἀπό, ἐκ, διά, κατά*. Τὸ ῥ. *διατοξεύομαι* (= διαγωνίζομαι εἰς τὸ τοξεύειν) εἶναι ἀποθετικόν.

τοπάζω = ὑποτοπάζω, ὑπονοῶ, εἰκάζω. — ΠΡΤ *ἐτόπαζον*, ΑΟΡ *ἐτόπασα* [-άσα]. ● Παθ. *τοπάζομαι*. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *τόπος*, σημαίνει δὲ ἀρχικῶς: τοποθετῶ κάποιον εἰς ἓνα τόπον, ἀποβλέπω εἰς ἓνα τόπον.

τορνεύω = κάμνω κάτι κυκλοτερὲς διὰ τοῦ τόρνου. — ΑΟΡ [περι-] *ἐτόρνευσα*. ● Παθ. *τορνεύομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐτορνευσάμην*, παθ. ΑΟΡ *ἐτορνεύθην*, ΠΡΚ *τετόρνευμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τορνευτής, τόρνευμα, τορνευτής, τορνεύα* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *τόρνος* κατὰ τὰ εἰς *-εύω*.

τραγωδῶ [-έω] = λέγω κάτι μὲ τραγικὸν πάθος, διεκτραγωδῶ || παριστάνω τραγωδίαν. — ΠΡΤ *ἐτραγώδουν*. ● Παθ. *τραγωδοῦμαι*, ΠΡΚ *τετραγώδημαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τραγώδημα, τραγωδητής, τραγωδητός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ σύνθ. *τραγῶδός* (= *τραγός* + *παράγ.* τοῦ ῥ. *ἄδω*), ἐξ οὗ καὶ *τραγωδία* = ᾠδὴ τραγοῦ (λόγῳ τῆς εἰς τραγούς μεταμφιέσεως τῶν τραγωδούντων). — Πρβλ. ῥ. *ἄδω*.

τραπεξιτεύω = εἶμαι τραπεζίτης. — Μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ ὁ ΑΟΡ *ἐτραπεξίτευσα*.

τραυματίζω = πληγώνω. — ΠΡΤ *ἐτραυμάτιζον*, ΑΟΡ *ἐτραυμάτισα* [ῖ], ΠΡΚ *τετραυμάτικα*. ● Παθ. *τραυματίζομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐτραυματίσθην*, ΠΡΚ *τετραυμάτισμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. κατὰ τὰ εἰς *-ίζω* ἀπὸ τὸ οὖσ. *τραῦμα* (γεν. *τραύματι-ος*), ἐξ οὗ καὶ *τραυματίας*. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τραυματισμός*.

τραχύνω [ῦ] = σκληρύνω, κάμνω κάτι τραχὺ || ἔρεθίζω. — ● Παθ. ΑΟΡ *ἐτραχύνθην*, ΠΡΚ *τετράχυσμαι* (ἀπρμφ. *τετραχύνθαι*). Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τράχυμα, τράχυσμός, τραχυντικός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *τραχὺς* (πρβλ. *βαθὺς* — *βαθύνω* κ.τ.δ.).

τρέμω = φοβοῦμαι, τρομάζω. — [ΠΡΤ *ἔτρεμον*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τρόμος* (ἐξ οὗ *τρομερός* καὶ τὸ ῥ. *τρομέω-ω*).

τρέπω = στρέφω, γυρίζω, διευθύνω κάτι. — ΠΡΤ *ἔτρεπον*, ΜΕΛ *τρέψω*, ΑΟΡ *ἔτρεψα*, [ΑΟΡ β' *ἔτραπον*], ΠΡΚ *τέτροφα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *τρέπομαι*, ΠΡΤ *ἐτρεπόμην*, μέσ. ΜΕΛ *τρέπομαι*, μέσ. ΑΟΡ α' *ἔτρεψάμην*, μέσ. ΑΟΡ β' *ἐτραπόμην*, [παθ. ΜΕΛ β' *τραπήσομαι*], παθ.

ΛΟΡ *α'* *ἐτρέφθην*, παθ. ΛΟΡ *β'* *ἐτράπην*, ΠΡΚ *τέτραμμαι*, ΥΠΡ *ἐτετράμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τρόπος*, *τροπή* (ἐξ οὗ *τρόπαιον* ἢ *τροπαῖον*), *τρόπις* (=ἡ καρίνα τοῦ πλοίου), *τρέψις*, *τρεπτός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τρεπ-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *τραπ-*, *τροπ-* (πρβλ. ῥ. *τρέφω*, *στρέφω* κ.τ.ῶ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά*, *ἀπό*, *ἐκ*, *ἐν*, *ἐπί*, *παρά*, *περί*, *πρό*, *πρός*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργ. καὶ τὸ μέσον μὲ αἰτιατ. *τρέπω τι*, *τρέπω τινά*, *τρέπομαι τίνα*. Τὸ παθητ. *τρέπομαι ὑπό τινος*.

τρέφω = παρέχω τροφήν, ἀνατρέφω. — ΠΡΤ *ἔτρεφον*, ΜΕΛ *θρέψω*, ΛΟΡ *ἔθρεψα*, [ΠΡΚ *τέτροφα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *τρέφομαι*, ΠΡΤ *ἐτρεφόμην*, μέσ. ΜΕΛ (μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ.) *θρέβομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐθρεψάμην*, παθ. ΜΕΛ *β'* *τραφήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *α'* *ἐθρέφθην*, παθ. ΛΟΡ *β'* *ἐτράφην*, ΠΡΚ *τέθραμμαι*, ΥΠΡ *ἐτεθράμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τροφή*, *τροφός*, *τροφεύς*, *τροφίμος*, *τροφεῖα*, *θρέμμα*, *θρέψις*, *θρέπιρα*, *θρεπτός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *θρεφ-* (ἐξ οὗ *τρεφ-*) καὶ κατὰ μετάπτωσιν *θραφ-* (= *τραφ-*) καὶ *τροφ-*. Πρβλ. ῥ. *στρέφω*, *τρέπω* κ. τ. ῶ.—Τὸ ἀρχικὸν δασύ *θ* τρέπεται εἰς ψιλὸν *τ*, ὅταν ἀκολουθῇ τὸ δασύ *φ* (*θρέφω* = *τρέφω*, ἀλλὰ μέλλ. *θρέφω*): διατηρεῖται ὁμως, ὅταν ἀκολουθοῦν δύο δασέα: *ἐθρέφθην*, *τέθραφθε*, *τεθράφθαι*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἀντί*, *διά*, *ἐκ*, *ἐν*, *παρά*, *σύν*, *ὑπό*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. συντάσσεται μὲ αἰτιατ. *τρέφω τινά*.

τρέχω, ΠΡΤ *ἔτρεχον*, μέσ. ΜΕΛ *δραμοῦμαι* [καὶ *θρέξομαι*], ΛΟΡ *β'* *ἔδραμον*, ΠΡΚ *δεδράμηκα* [καὶ *δέδρομα*], ΥΠΡ *εδεδραμήκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τροχός*, *δρομος*, *δρομεύς*, *δρόμων* (=ἐλαφρὸν πλοιάριον), *δραμητέον*, *δρομαῖος*, *θρέκτης* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ:—1ον θέμα: [*θρεχ-*] *τρεχ-* (καὶ κατὰ τροπήν τοῦ *s* εἰς *o* = *τροχ-*, ἐξ οὗ *τροχός*).—2ον ΘΕΜΑ: *δραμ-* (ἐξ οὗ ὁ ἀόμ. *β'* *ἔδραμον*) καὶ μὲ τὸ πρόσφωνα *ε* = *δραμε-* (ἐξ οὗ *δραμοῦμαι*, *δεδράμηκα*).—Βλέπε καὶ ΣΥΝΩΝΥΜΟΝ ῥ. *θέω*.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *ἀπό*, *διά*, *εἰς*, *ἐκ*, *ἐπί*, *κατά*, *παρά*, *περί*, *πρό*, *πρός*, *σύν*, *ὑπό*.

τρέω = τρέμω ἀπὸ φόβου, φοβοῦμαι.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΛΟΡ *ἔτρεσα* (μτχ. *τρέσας* = δειλιάσας).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄτροστος* (= ἄφοβος), *τρέφων* (= δειλιός).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τρεσ-*, ἐξ οὗ *τρέ(σ)ω* = *τρέω*.

τρίβω [ῖ] = τρίβω, φθείρω, καταστρέφω.—ΠΡΤ [*δι-*] *ἔτριβον*, ΜΕΛ [*δια-*] *τρίψω*, ΛΟΡ *ἔτριψα* [ῖ], ΠΡΚ [*δια-*] *τέτριφα*. ● Παθ. *τρι-*

βομαι, ΠΡΤ [δι-] **ἐτριβόμην**, μέσ. ΜΕΛ **τρίβομαι**, μέσ. ΑΟΡ **ἐτριψάμην**, [παθ. ΜΕΛ **ἀ' τριφθήσομαι**], παθ. ΜΕΛ β' **τριβήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἀ' ἐτριφθην**, παθ. ΑΟΡ β' **ἐτρίβην**, ΠΡΚ **τέτριμμα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **τριβή**, **τρίψις**, **τρίμμα**, **τριμμός** (=συναξομένη ὁδός), ὁ **τρίβων** (=ἐφθαρμένον ἔπανωφόρι), **ἐτριβής**, **τρίπις**, **τριπίος** κ. ἄ.
ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **τριβ-** (τὸ *ι* εἶναι βραχὺ εἰς τὸν ἔνεργ. παρακείμενον, τὸν παθ. ἄορ. **ἀ'** καὶ εἰς τὰ σύνθετα).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰς προθ. **ἀνά**, **ἀπό**, **διά**, **ἐκ**, **ἐν**, **ἐπί**, **κατά**, **πρός**, **σύν**.

τριηραρχῶ [-έω]=εἶμαι τριήραρχος.—ΠΡΤ **ἐτριηράρχουν**. ΜΕΛ **τριηραρχήσω**, ΑΟΡ **ἐτριηράρχησα**, ΠΡΚ **τετριηράρχηκα**. ● Μέσον (διάμεσον) **τριηραρχοῦμαι**, παθητ. ΠΡΚ [ἐπι-] **τετριηράρχημαι**, παθ. ΥΠΡ [ἐπι-] **ἐτετριηραρχήμην**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ **τριήραρχος** (τριήρης+ῥ. ἄρχω).—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰς προθέσεις **σύν**, **ἐπί**.

τροχάζω=τρέχω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΠΡΤ **ἐτρόχαζον**.

τροχίζω=βασανίζω κάποιον εἰς τροχόν.—Τὸ ῥ. εἶναι μετν. Εἰς τοὺς ἄπτ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΑΟΡ **ἐτροχίσθην**.

τρογῶ [-άω]=τρογῶ, συγχομίζω τὸν καρπόν.—Εἰς τοὺς ἄπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα μετν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ **τρογητός** (=συγχομιδῆ), **τρογγίος** (=ὁ κειρὸς τοῦ τρογῶν), **τρογγίτης**, **τρογγητήρ**, **τρογγήμα**, **τρογγητήριον** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛ.: Τὸ ῥ. ἀπὸ τοῦ οὖσ. **τρογγή**=ὄριμος καρπὸς || συγχομιδῆ σταφυλῶν.

τροπῶ [-άω]=τροπῶ.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς, ὁ ΜΕΛ **τροπήσω** καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ **τετρούπημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **τροπήμα**, **τροπήσις**, **τροπήσις**, **τροπήτης**, **τροπῶνον**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τοῦ οὖσ. **τροῦπα** (ἐκ τοῦ ποιητ. ῥ. **τροῦω**=κατατρίβω, καταπονῶ, φθείρω).

τροφῶ [-άω]=ζῶ μετὰ πολυτέλειαν || ὑπερηφανεύομαι || εἶμαι ἰδιότροπος.—ΑΟΡ [ἐν-] **ἐτροφήσα**, ΠΡΚ **τετροφήκα**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **τροφήμα**, **τροφητής**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τοῦ οὖσ. **τροφῆ** (ὄπερ ἐκ τοῦ ποιητ. ῥ. **τροῦω** =κατατρίβω, φθείρω, καταπονῶ).

τροχῶ [-όω]=φθείρω, ἐνοχλῶ.—ΜΕΛ [ἐκ-] **τροχώσω**, ΑΟΡ [ἐξ-] **ἐτρόχωσα**. ● Παθ. ΠΡΚ **τετρούχωμαι**=ἔχω ἐξαντληθῆ.—→

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ (ποιητ.) οὐσιαστ. τὸ *τρῦχος* (=ράκος), ὄπερ ἐκ τοῦ ῥ. *τρύω*=κατατρίβω, φθείρω.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τρύχους*.

τρύχω [ῥ] = φθείρω, ἐνοχλῶ, κατατρίβω.—Μόνον ὁ ἐνεργητ. Ἐνεστῶς καὶ ὁ παθ. *τρύχομαι*. Τὰ ἄλλα εἶναι ποιητ., ἀναπληροῦνται δὲ ὑπὸ τοῦ ῥ. *ἐκ-τρύχω-ω* (βλέπε προηγούμενον καὶ ἐπὶ. ῥήμα).

τρύω [ῥ]=κατατρίβω, φθείρω, καταπονῶ.—Τὸ ῥ. εἶναι ποιητ., εἰς δὲ τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. πρκ *τέτρυμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: (ποιητ.) τὸ *τρῦχος* (=ράκος), ἐξ οὗ ῥ. *τρύχω* καὶ *τρύχω-ω*.

τρώγω=δοκάνιζω, τρώγω ὄμα καὶ σκληρά.—Μέσος μὲ ἐνεργ. σημ. ΜΕΛ *τρώξομαι*, [ΛΟΡ *ἄ' ἔτρωξα*, ΛΟΡ *β' ἔτρωγον*. ● Παθ. πρκ *τέτρωγμαι*.].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τρώκτης* (ἐξ οὗ *τρωκτικός*), *τρώγλη*, *τρώξ* (ὁ=σκόληξ τῶν ὀσπρίων), *τρωγάλιον* (=στραγάλι), *τρωξίς*, *τρώγημα* (=ξηροὶ καρποί).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τρωγ-* καὶ κατὰ μετέπτασιν *τραγ-*.

ΣΥΝΩΝΥΜΟΝ (τοῦ νεοελλ. *τρώγω*): *ἔσθίω*.

τυγχάνω = τυχαίνω, εὐρίσκω, συμβαίνω, συναντῶ τυχαίως.—ΠΡΤ *ἐτύχανον*, μέσος μὲ ἐνεργ. σημ. ΜΕΛ *τεύξομαι*, ΛΟΡ *β' ἔτυχον*, πρκ *τετύχηκα* [καὶ *τέτευχα*]. ● [Μέσ. ΛΟΡ *ἐτευξάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐτεύχθην*, πρκ *τέτευγμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τύχη* (ἐξ οὗ *εὐτυχής*, *δυστυχής*), [ἐν, ἐπί-] *τεύξεις*, *τευκίος* κ.ά. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τευχ-* καὶ κατὰ μετέπτασιν *τυχ-*, ἐξ οὗ διὰ τοῦ προσφ. ε=*τυχε*. Τὸ ἐνεστώτ. θέμα γίνεται ἀπὸ τὸ θέμα *τυχ-* μὲ τὸ πρόσφ. *-αν-* [*τυχ-άνω*] καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *ν* πρὸ τοῦ χαρακτηριστοῦ: *τυ-υχ-άνω*=*τυγχάνω* (πρὸβλ. *λανθάνω*, *λαγχάνω* κ.τ.δ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό*, *ἐν*, *ἐπί*, *παρά*, *περί*, *πρός*, *σύν*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. συντάσσεται: 1. μὲ γενικὴν *τυγχάνω τινός*=εὐρίσκω, ἀπολαμβάνω κάτι.—2. μὲ δοτικὴν: *τυγχάνω τινί*=συναντῶ κάποιον.—3. μὲ κατηγορ. μετοχ. εἰς τὸ ὑποκείμενον: *ἐτύχχανε λέγων* (βλέπε σημειώσεις ῥ. *λανθάνω*).—4. ὡς συνδετικόν.—5. ἢ μετ. οὐδ. *τυχόν* λαμβάνεται ἀπολύτως, ὡς ἐπίρρημα (=ἴσως).

τυλίσσω=τυλίγω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐν. *ἐκ-τυλίσσω*.

τυλῶ [-όω]=κάμνω τυλόν, ἐξόγκωμα.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώτ. Τὰ ἄλλα μετγ.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τύλωμα*, *τύλωσις*, *τυλωτός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *τύλος* (=ἐξόγκωμα).

τυμπανίζω = πλήττω με ῥάβδον, ξυλοκοπῶ.—ΛΟΡ **ἀπ-ευμπάνισα**, παθ. ΛΟΡ **ἀπ-ευμπανισθήν**, παθ. ΠΡΚ **ἀπο-τειμπάνισμαι**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀπό τὸ ῥ. **τύπτω** (θέμα *τυπ-*) παράγωγον τὸ *τύπανον* (πρβλ. γλύφω—γλύφανον, δρέπω—δρέπανον κ.τ.δ.) καὶ *τύμ-πανον*. Ἀπὸ τὸ οὗσ. **τύπανον** (=ῥόπαλον, ῥάβδος διὰ τῆς ὁποίας τύπτει τις), κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*, τὸ ῥ. **τυμπανίζω**, ἐξ οὗ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τυμπανιστής*, [ἀπο]τυμπανισμός. Ἦτο δὲ ὁ ἀποτυμπανισμὸς βασανιστικὴ θανατικὴ ἐκτέλεσις.

τύπτω [ῥ] = κτυπῶ, πληγώνω.—ΠΡΤ **ἔτυπτον**, ΜΕΛ **τυπήσω** [μεγν. *τύψω*, ΛΟΡ *ἐτύπησα*, ΛΟΡ β' *ἔτυπον*, ΠΡΚ *τέτυφα* καὶ *τετύπηκα*].

● Παθ. **τύπτομαι**, [μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *τυπήσομαι* καὶ *τυπήσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐτυπάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐτύφθην* καὶ *ἐτυπήθην*, παθ. ΛΟΡ β' *ἐτύπην*, ΠΡΚ *τέτυμαι* καὶ *τετύπημαι*]. ● Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. οἱ ἑλλείποντες χρόνοι ἀναληθοῦνται ἐκ τῶν συνωνύμων ῥ. *παίω*, *πλήττω*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [*τυπ-*σις] = *τύψις*, *τύπος*, *τύπας*, *τύμ-πανον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *τυπ-* (ἐξ οὗ *τύπ-σω* = *τύψω*, *τέ-τυπ-μαι* = *τέτυμαι*, *τύπ-σις* = *τύψις* κλπ.). Μὲ τὸ πρόσφωμα *τ-* = ἐνεστοι. θέμα *τυπτι-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *ε-* = *τυπτει-* (ἐξ οὗ *τυπή-σω* κλπ.).

τυπῶ [-όω] = κάμνω τύπον καὶ τυπώνω, σχηματίζω, διαμορφώνω.—ΛΟΡ [ἐξ-] **ἐτύπωσα**. ● Μέσ. καὶ Παθ. **τυποῦμαι**, μέσ. ΛΟΡ *ἐτυπώσάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐτυπώθην*, ΠΡΚ *τετύπωμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τυπότης*, *τύπωσις*, *τύπωμα*, *τυπωτὸς* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὗσ. **τύπος** (ἄπερ ἐκ τοῦ ῥ. *τύπω*). ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προσθ. *ἐκ*, *ἀπό*, *ὑπό*.

τυραννεύω = εἶμαι τύραννος (=δικτάτωρ), κυβερνῶ || διοικῶ τυραννικῶς.—ΛΟΡ **ἐτυράννευσα**, ΠΡΚ **τετυράννευκα**. ● Παθ. **τυραννεύομαι**, ΛΟΡ **ἐτυραννεύθην**.

τυραννίζω = συμπαθῶ τοὺς τυράννους.—Μόνον ὁ Ἐνεστὸς.

τυραννῶ [-έω] = εἶμαι τύραννος (=δικτάτωρ), κυβερνῶ || διοικῶ τυραννικῶς.—ΠΡΤ **ἐτυράννονν**, ΛΟΡ **ἐτυράννησα**. ● Παθ. **τυραννοῦμαι**, μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ **τυραννήσομαι** [=μεγν. *τυραννηθήσομαι*], ΠΡΚ **τετυράννημαι**.

τυφλῶ [-όω] = τυφλώνω.—Παθ. **τυφλοῦμαι**, ΛΟΡ **ἐτυφλώθην**, [ΠΡΚ **τετύφλωμαι**].—Τὰ ἄλλα μεγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τύφλωσις*, *τυφλωτικός*. ● Μεγν. τὸ ῥ. **τυφλώτω**.

τυφῶ [-όω] = σκοτίζω, θαμβώνω, ξεμυαλίζω. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ **τετύφωμαι** (=εἶμαι θαμβωμένος ἀπὸ ὑπερηφάνειαν). — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΟΝ: *τύφωσις* (=ματαιοφροσύνη, ἀλαζονεία).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. **τυφός** (=καπνός, ἐκ τοῦ ῥ. *τύφω*) καὶ ἐσήμαινεν ἀρχικῶς: γεμίζω κάτι ἢ κάποιον μὲ καπνοὺς· ἔπειτα μεταφορικῶς=γεμίζω τὴν κεφαλὴν του μὲ καπνοὺς, μὲ ἀλαζονείαν.

τύφω [ῥ] = σκοτίζω, καπνίζω, καίω κρυφίως. — Μόνον ὁ Ἐνεστώσ καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ [**ἐπι**] **τέθυμμαι**. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *τύφος* (=καπνός) καὶ μτγν. *τυφών* (=ἀνεμοστρόβιλος).

Υ

ὑβρίζω: — 1. ἀμτβ. = εἶμαι ὑβριστής, ἀνθάδης || 2. μτβτ. = περιφρονῶ, προσβάλλω, κακομεταχειρίζομαι κάποιον || ὡς δικανικὸς ὄρος = κακοποιῶ, βιάζω κάποιον. — ΠΡΤ **ὑβρίζον**, ΜΕΛ **ὑβριῶ**, ΑΟΡ **ὑβρισα** [ῖ], ΠΡΚ **ὑβρिका**, ΥΠΡ **ὑβρίκειν**. ● Παθ. **ὑβρίζομαι**, ΠΡΤ **ὑβρίζομην**, [μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ **ὑβριοῦμαι**], παθ. ΜΕΛ **ὑβρισθήσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ὑβρισθην**, ΠΡΚ **ὑβρισμαί**, ΥΠΡ **ὑβρίσμεν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑβρισμα, ὑβρισμός, ὑβριστής, ὑβριστός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. **ὑβρις** κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἐξ, ἐπὶ* [=ἐφ-], *πρός*.

ὕγαινω = εἶμαι ὑγιής. — Οὐδέτ. διαθέσεως. — ΠΡΤ **ὕγαινον**, ΜΕΛ **ὕγιανῶ**, ΑΟΡ **ὕγιᾶνα**, [ΠΡΚ **ὕγιαζα**, παθ. ΑΟΡ **ὕγιάνθη**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὕγαισις, ὕγιασις, ὕγιασμα, ὕγιαστός, ὕγιαντός* κ. ἄ.

ὕγραίνω = κάμνω κάτι ὑγρόν. ● Παθ. **ὕγραίνομαι**, ΑΟΡ **ὕγρανθη**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὕγρασις, ὕγρασία, ὕγρασμα, ὕγραντικός* κ. ἄ.

ὕδρεύω = λαμβάνω ὕδωρ, φέρω ὕδωρ. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον εἰς τὸν Μέσον Ἐνεστώτα **ὕδρευομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὕδρευτής, ὕδρευτα* (=λήψις ὕδατος), *ὕδρευσις* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα (ἐκ τοῦ οὐσ. ὕδωρ) **ὑδρ-** + κατὰλ. *-εύω*.

ύλαγωγῶ [-έω] = κομίζω ὕλην, ξύλα. — Μόνον ὁ Ἔνεστώς.

Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ὕλαγωγός, ἐξ οὗ καὶ ὕλαγωγία.

ύλακτῶ [-έω] = γαυγίζω, ἀλυκτῶ. — Μόνον ὁ Ἔνεστώς.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : ὕλακτητής, ὕλακτικός κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. ὕλακτης ἢ ὕλάκτης, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ ὕλακῆ (=γαύγιμα).

ύμνω [-έω] = ἐξυμνῶ, ἐγκομιμάζω μὲ ὕμνους καὶ ᾠσματα. — ΠΡΤ **ὕμνονν**,

ΜΕΛ **ὕμνήσω**, ΛΟΡ **ὕμνησα**, ΠΡΚ **ὕμνηκα**. ● Παθ. **ὕμνοῦμαι**,

ΠΡΤ **ὕμνούμην**, [ΜΕΛ **ὕμνηθήσομαι**], ΠΡΚ **ὕμνημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : ὕμνητής, ὕμνησις, ὕμνητός, ὕμνητός κ. ἄ.

ύμνωδῶ [-έω] = ψάλλω ὕμνον. — Μόνον ὁ Ἔνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθ. ὕμνωδός (ὕμνος + παρᾶγ. τοῦ ῥ. ἄδω), ἐξ οὗ καὶ ὕμνωδία. — Βλ. ῥ. ἄδω.

ύπαντιάζω : βλέπε ῥ. ἀντιάζω.

ύπαντῶ [-άω] : βλέπε ῥ. ἀπαντῶ.

ύπείκω : βλέπε ῥ. εἴζω.

ύπερδικῶ [-έω] = ὀμιλῶ εἰς τὸ δικαστήριον ὑπὲρ τινος, ὑπερασπίζω.

Μόνον ὁ Ἔνεστώς. — Τὰ ἄλλα μετγν.

ύπερηφανῶ [-έω] = ὑπερηφανεύομαι. — Τὸ ῥ. εἶναι ποιητ. καὶ μετγν.

Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. λέγεται κατὰ περίφρασιν : ὑπερηφάνως ἔχω, ὑπερήφανός εἰμι. — Τὸ ῥ. ὑπερηφανεύομαι εἶναι νεώτ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. ὑπερήφανος.

ύπερφαλαγγῶ [-έω] = ἐκτείνω τὴν φάλαγγα, ὥστε τὰ ἄκρα τῆς νὰ

εὐρίσκωνται ἐντὸς τῆς ἐχθρικής παροτάξεως. — Μόνον ὁ Ἔνεστώς καὶ ὁ ΛΟΡ **ύπερ-εφαλάγγησα**.

ύπηρετῶ [-έω] = εἶμαι ὑπηρέτης (=κυρίως κωπηλάτης), προσφέρω

ὑπηρεσίαν. — ΠΡΤ **ύπηρέτουν**, ΜΕΛ **ύπηρετήσω**, ΛΟΡ **ύπηρέτησα**,

ΠΡΚ **ύπηρέτηκα**. ● Παθ. **ύπηρετοῦμαι**. — Τὰ ἄλλα μετγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ : ὑπηρέτημα, ὑπηρέτης, ὑπηρετήσιον κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ : Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθ. ὑπη-ρέτης [ὑπό + ἐρέτης (=κωπηλάτης)], ἐξ οὗ καὶ ὑπηρεσία. — Βλέπε ῥ. ἐρέσω.

ὑπισχνοῦμαι [-έομαι]=ὑπόσχομαι, δίδω ὑπόσχεσιν.—Μέσον ἀποθ. με ἐνεργ. διὰθ.—ΠΡΤ **ὑπισχνούμην**, μέσ. ΜΕΛ **ὑποσχέσομαι**, μέσ. ΑΟΡ β' **ὑπεσχόμην**, ΠΡΚ **ὑπέσχημαι**, ΥΠΡ **ὑπεσχήμεν**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑπόσχεσις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *σχ-*, ἐκ τοῦ ῥ. ἔχω (πρβλ. ἔ-σχ-ον). Μὲ ἐνεστωι. ἀναδιπλασιασμόν [σι-σχ-, πρβλ. ῥ. ἴσχω] καὶ μετὰ τὸ πρόσφ. *νε-* = σι-σχ-νέομαι = *ἰσχνέομαι* καὶ μετὰ τὴν προθ. **ὑπὸ**=**ὑπισχνέομαι-οὔμαι**.

ὑπνομαχῶ [-έω]=μάχομαι πρὸς τὸν ὕπνον, ἀνθίσταμαι εἰς τὸν ὕπνον.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ὑπνῶ [-όω]: ἀμτβ.=κοιμῶμαι || μτβ.=ἀποκοιμίζω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ **ὑπνωσα** (ἀμτβ.).

ὑπνώτω=νυστάζω, κοιμῶμαι.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

ὑπογενειάζω: βλέπε σημειώσεις ῥ. **γενεῖω** [-άω].

ὑποκορίζομαι=ὀμιλῶ ὅπως τὰ μικρὰ παιδιά, μεταχειρίζομαι θωπευτικὰς λέξεις, χαϊδευτικὰ ὀνόματα κλπ.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑποκορισμός, ὑποκοριστικός, ὑποκόρισις, ὑποκόρισμα* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τοῦ οὖσ. *κόρος*=παῖς (θηλ. *κόρη*, Ἰων. *κοῦρος*=παιδίον) μετὰ τὴν προθ. **ὑπὸ** καὶ κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*.

ὑποκρίνομαι=ἀποκρίνομαι || παριστάνω εἰς τὸ θέατρον, προσποιοῦμαι.—Μέσ. ἀποθ.—ΠΡΤ **ὑπεκρινόμην**, ΜΕΛ **ὑποκρινοῦμαι**, ΑΟΡ **ὑπεκρινάμην**, ΠΡΚ **ὑποκέκριμαι**, ΥΠΡ **ὑπεκεκρίμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑπόκρισις, ὑποκριτής* (ἐξ οὗ *ὑποκριτικός*) κ. ἄ.

ὑποπτεύω=(ἀμτβ.) ἔχω ὑποψίας, ὑποψιάζομαι (μτβ.) θεωρῶ κάποιον ὡς ὑποπτον.—ΠΡΤ **ὑπώπτειυον**, [ΜΕΛ *ὑποπτεύω*], ΑΟΡ **ὑπώπτειυσα**, [ΠΡΚ *ὑπώπτειυκα*]. ● Παθ. **ὑποπτεύομαι** (=θεωροῦμαι ὑποπτος), ΠΡΤ **ὑπωπτειύομην**, ΑΟΡ **ὑπωπτειύθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑπόπτευσις, ὑποπτειύον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τοῦ ἐπίθ. **ὑποπτος** (πρόθ. *ὑπὸ* καὶ ῥ. *ὄρω*, θέμα *δπ-*), ἐξ οὗ καὶ *ὑποψία*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μετὰ αἰτιατ. **ὑποπτεύω τι ἢ τινα**.—2. μετὰ εἰδ. ἀνρμφ.

ὑποσκελίζω=θέτω κάποιον μεταξὺ τῶν σκελῶν μου καὶ τὸν ὀπίτω

κάτω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΛΟΡ *ὑπεσεκέλισα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑποσκέλισμα, ὑποσκέλισμός κ. ἄ.*

ὑποτοπῶ [-έω] = ὑποψιάζομαι, εἰκάζω, νομίζω.—[ΠΡΤ *ὑπετόπουν*], ΛΟΡ *ὑπετόπησα*, [ΠΡΚ *ὑποτετόπηκα*]. ● Μέσ. [*ὑποτοποῦμαι*], ΠΡΤ *ὑπετοποῦμην*, [παθ. ΛΟΡ μετὰ σημ. μέσου *ὑπετοπιθήην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑποτόπημα, ὑποτοπητέον κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *ὑπότοπος*=ὑποπτος.

ὑπουργῶ [-έω]=ὑπηρετῶ, βοηθῶ.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ ΛΟΡ *ὑπούργησα*.—Τὰ ἄλλα μετν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑπούργημα*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μετὰ αἰτιατ. *ὑπουργῶ τι ἢ τινά*.—2. μετὰ δοτ. *ὑπουργῶ τινι*.

ὑπτιάζω=εἶμαι ὑπτιος, κρατῶ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω || κομπάζω, ὑπερηφανεύομαι.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.—Τὰ ἄλλα μετν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑπτίασμα, ὑπτιασμός, ὑπτιαστέον κ. ἄ.*

ὑστερίζω = ὑστερῶ.—ΠΡΤ *ὑστέριζον*, ΜΕΛ *ὑστεριῶ*, ΛΟΡ *ὑστέρισα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ὑστερος* κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*.

ὑστερῶ [-έω]=μένω ὀπίσω, καθυστερῶ || ἔρχομαι ἀργότερα ἀπὸ ἄλλου, εἶμαι κατώτερος ἀπὸ κάποιου.—ΜΕΛ *ὑστερήσω*, ΛΟΡ *ὑστέρησα*, [ΠΡΚ *ὑστέρηκα*], ΥΠΡ *ὑστερήκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑστέρησις, ὑστέρημα κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *ὑστερος*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μετὰ γενικήν: *ὑστερῶ τινος*.

ὑφαίνω=ὑφαίνω || παρασκευάζω, μηχανῶμαι.—ΠΡΤ *ὑφαινον*, [ΜΕΛ *ὑφανῶ*], ΛΟΡ *ὑφηνά* [μετν. *ὑφᾶνα*, ΠΡΚ *ὑφαγκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ὑφαίνομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ὑφηνάμην*, παθ. ΛΟΡ *ὑφάνθην*, ΠΡΚ *ὑφασμαι*, [ΥΠΡ *ὑφάσμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ὑφάντης, ὑφαντός, ὑφανοίς, ὑφασμα κ. ἄ.*

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ὑφ-* καὶ μετὰ τὸ πρόσφ. *-αν*=*ὑφαν-*, ἔξ οὗ *ὑφαν-j-ω*=*ὑφαίν-ω*.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μετὰ τὰς προθ. *ἀνά, ἐκ, ἐν, παρά, πρὸς, σύν*.

ὔω [ῦ]=πέμπω βροχήν, βρέχω.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογορ. μόνον ὁ Ἐνεστώς καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ μετν. [*ἔφ-*]*ὑσμένος* (=ἐκτεθειμένος εἰς τὴν βροχήν).—Τὰ ἄλλα εἶναι ποιητ. καὶ μετν. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ὄσμα (=βροχή), ὑετός (=ῥαγδαία βροχή).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα ὑ-. Τὸ οὖσ. ὑετός ἔλαβε τὸ ἐπένθημα ε.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἑνεργ. συνήθως ἀπρόσωπον: ὕει (=βρέχει), χωρὶς τὸ ὑποκειμενόν (θεός), ὅπως τὰ ῥ. βροντᾶ, ἀστράπτει κ. τ. ὅ.

Φ

φαιδρύνω [ῥ] = κάμνω κάτι νὰ λάμπη, χαροποιῶ. — ΑΟΡ *ἐφαιδρυνα* [ῥ]. ● Μέσον [*φαιδρύνομαι*], μέσ. ΑΟΡ *ἐφαιδρυνάμην*, παθ. ΑΟΡ μὲ μέσην σημ. *ἐφαιδρύνθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φαιδρυντής, φάιδρομα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *φαιδρός* = λαμπρός (ῥίζα φα- τοῦ ῥ. φάω = φωτίζω) μὲ τὴν κατάληξιν *-ύνω* (πρβλ. *ἀβρός-ἀβρύνω*).

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *εὐφραίνω, καλλύνω, κοσμοῦ, λαμπρύνω*.

φαιδρῶ [-όω] = κάμνω κάποιον νὰ λάμπη ἀπὸ χαράν. — Μόνον ὁ παθ. ΑΟΡ (μὲ μέσην σημ.) *ἐφαιδρῶθην* = ἐχάρην, ἔλαμψα ἀπὸ χαράν.

φαίνω = φέγγω, φανερώνω, προδίδω. — ΠΡΤ *ἔφαινον*, μελ [ἀπο-] *φανῶ*, ΑΟΡ *ἔφηννα*, ΠΡΚ *πέφαγκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *φαίνομαι*, ΠΡΤ *ἐφαινόμην*, μέσ. μελ *φανοῦμαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἔφηνάμην*, [παθ. μελ *ἀπο-φανθήσομαι*], παθ. μελ β' (μὲ μέσ. σημ.) *φανήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἔφάνθην* (=ἐφανερῶθην, ἀπεδείχθην), παθ. ΑΟΡ β' (μὲ μέσ. σημ.) *ἐφάνην*, ἑνεργ. ΠΡΚ β' (μὲ σημ. μέσου) *πέφηννα* (=ἔχω φανῆ), παθ. ΠΡΚ *πέφασμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φάσις, φάσμα, φανός* (=φωτεινός), *ἄφαντος, ἀφανής, ἐπιφανής, διαφανής* κτλ. — ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα φαν-, ἐξ οὗ φάν-*ω* = φαίν-*ω*, ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά, ἀπό, διά, ἐκ, ἐν, ἐπί, κατά, παρά, πρό, πρόσ, ὑπέρ, ὑπό*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: — 1. μὲ αἰτ. *φαίνω τι ἢ τινά*. — 2. μὲ αἰτιατ. καὶ δοτ. — 3. μὲ κατηγορ. μετ. *φανήσεται ταῦθ' ὡμολογηκῶς* (=θὰ ἀποδειχθῆ ὅτι...).

φανερῶ [-όω] = φανερώνω, δεικνύω. — Τὸ ῥ. εἶναι μετν.

Ἄντ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. αἱ περιφράσεις: *φανερόν τι ποιῶ τι, καθίστημί τι φανερόν, φανερός γίγνομαι*.

φαντάζομαι = φαίνομαι, δεικνύομαι. — Ἄποθετικόν. — ΠΡΤ *ἐφαντα-*

ζόμην, παθ. με μέσην σημ. ΜΕΛ **φαντασθήσομαι**, παθ. με μέσην σημ. ΑΟΡ **εφανιάσθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φάντασμα, φανταστός (ἀ-φάνταστος), φανταστικός κ. ἄ.*

φαρμακεύω=δίδω φάρμακα, δηλητηριάζω, μαγεύω.—ΑΟΡ **εφαρμάκευσα**. ● Παθ. ΑΟΡ **εφαρμακεύθην**.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φαρμάκευσις, φαρμακευτής, φαρμακεία κ. ἄ.*

φαρμάττω [ἢ -σσω] = θεραπεύω, μαγεύω || ἐμβάπτω || σκληρύνω. Μόνον ὁ Ἐνεστώσ. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *φαρμακ-*, ἐξ οὗ φαρμάκ-ω=φαρμάττω.

ΠΑΡΑΓΩΓΟΝ: *φάρμαξις*=θεραπεία διὰ φαρμάκων.

φάσκω = λέγω, ἰσχυρίζομαι, διαβεβαιῶ || κομπάζω.—ΠΡΤ **εφασκον**.

Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. ὁ Ἐνεστώσ μόνον εἰς τὴν ὑποτακτ., εὐκτικὴν, ἀπομφ., μετοχὴν. Τὰ ἄλλα ἐκ τῶν συνωνύμων *φημί* καὶ *λέγω*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *φα-* (βλ. ἱ. *φημί*) καὶ πρόσφ. -σκ=φασκ-.

φατριάζω καὶ **φατρίζω**: βλ. ἱ. *φρατριάζω* καὶ *φρατρίζω*.

φαυλίζω=θεωρῶ κάτι κακόν, ψέγω.—Μόνον ὁ Ἐν. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ἱ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *φαῦλος* κατὰ τὰ εἰς -ίζω.

φείδομαι=οἰκονομῶ, λυποῦμαι νὰ δαπανήσω, λαμβάνω πρόνοιαν διὰ κάτι.—Μέσον ἀποθετικὸν με ἔνεργ. διάθ.—ΠΡΤ **εφειδόμεν**, ΜΕΛ **φείσομαι**, ΑΟΡ **εφεισάμην**, [ΠΡΚ *πέφεισμαι*].—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φειδῶ* (τῆς *φειδοῦς*), *φειδωλός*, *ἀφειδής* (ἐπίρρ. *ἀφειδῶς*).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. με γενικήν: *φείδομαι τινος*.—2. με τελικὸν ἀπομφ.

φενακίζω=ἀπατῶ, ψεύδομαι.—ΠΡΤ **εφενάκιζον**, ΜΕΛ **φενακιῶ**, ΑΟΡ **εφενάκισα** [ἴ], ΠΡΚ **πεφενάκικα**. ● Παθ. **φενακίζομαι**, ΑΟΡ **εφενακίσθην**, ΠΡΚ **πεφενάκισμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φενακιστής, φενακισμός, φενάκιος, φενάκισμα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ἱ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *φενάκη* (=ψευδὴς κόμη, περρούκα).

φέρω=φέρω, ὑποφέρω, βαστάζω || παράγω, καρποφορῶ || ὀδηγῶ.—ΠΡΤ **εφερον**, ΜΕΛ **οἴσω**, ΑΟΡ **ἀ' ἤνεγκα** (*ἤνεγκας, ἤνεγκε* κλπ., Ὑποτ. *ἐνέγκω*, Εὐκτ. *ἐνέγκαιμι*, Προστ. μόνον **γ' ἐνικ. ἐνεγκάτω**, καὶ **β' πληθ. ἐνέγκατε**, Μτχ. *ἐνέγκας*), ΑΟΡ **β' ἤνεγκον** (μόνον εἰς τὸ **α'**

ένικόν πρόσωπον: Ὑποτ. ἐνέγκω, Εὐχτ. ἐνέγκομαι, Προστ. ἐνεγκε, ἐνεγκέτω, Ἄπροφ. ἐνεγκεῖν, Μτχ. ἐνεγκών), ΠΡΚ ἐνήνοχα, γπρ ἐνηνόχειν. ● Μέσ. καὶ Παθ. φέρομαι, ΠΡΤ ἐφερόμην, μέσ. ΜΕΛ (μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ.) οὔσομαι, μέσ. ΛΟΡ α' ἠνεγκάμην (ὕποτ. ἐνέγκωμαι, Εὐχτ. ἐνεγκαίμην, Προστ. κατὰ τὸν ὄο. β' ἐνεγκοῦ, Ἄπροφ. ἐνεγκασθαι, Μτχ. ἐνεγκάμενος), παθ. ΜΕΛ οἰσθήσομαι καὶ ἐνεχθήσομαι, παθ. ΛΟΡ (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημ.) ἠνέχθην, ΠΡΚ ἐνήνευμαι, γπρ ἐνηνέγμην.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: φόρος, φορά, φῶρ (=κλέπτῃς), φερνή (=προίξ, ἔξ οὗ λο-
λύφενος), φέρετρον, φαρέτρα, διηνεκῆς, διένεξις.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: 1ον θέμα φερ-, κατὰ μετάπτωσιν φορ-, φαρ-, φωρ-, φο-
2ον ΘΕΜΑ οἰ-. 3ον ΘΕΜΑ ἐνεκ-, ἔξ οὗ ἐνκ-, ἐγκ-. Οἱ συντελικοὶ χρόνοι λαμβάνουν ἀντικὸν ἀναδιπλασιασμόν.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, ἐπί, κατὰ, μετὰ, παρά, περί, πρό, πρὸς, σὺν [=συμ-], ὑπέρ, ὑπό.

φεύγω=τρέπομαι εἰς φυγὴν || ἔξορίζομαι || κατηγοροῦμαι.—ΠΡΤ ἔφυγον, μέσος μὲ ἐνεργ. σημ. ΜΕΛ φεύξομαι καὶ δωρ. φευξοῦμαι, ΛΟΡ β' ἔφυγον, ΠΡΚ λέφευγα, γπρ ἐπεφεύγην.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: φυγή, φυγὰς, ἄφυκτος, φευκτός, ἄ-φευκτος, φευκτίον κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα φευγ- καὶ κατὰ μετάπτωσιν φυγ-.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀνά, ἀπό, διά, ἐκ, κατὰ, περί, ὑπό.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ αἰτιατ. φεύγω τινά=ἀποφεύγω κάποιον.—2. μὲ γενικήν: φεύγω τῆς νόσου=ἀπαλλάσσομαι τῆς νόσου. ● Τὸ ῥ. συνήθως λαμβάνεται ὡς παθ. τοῦ διώκω.

φημί=λέγω, συμφωνῶ, ἰσχυρίζομαι, βεβαιῶνω.—(φημί, φηΐ ἢ φῆς, φησί, πληθ. φαιμέν, φατέ, φασί, Ὑποτ. φῶ, φῆς, φῆ κτλ., Εὐχτ. φαίην, φαίης, φαίη κτλ., Προσταχτ. φάθι, φάτω κτλ., Ἄπροφ. φάναι, Μτχ. φάσκων, -ουσα, -ον), ΠΡΤ ἔφην (ἔφης καὶ ἔφησα, ἔφη, πληθ. ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν), ΜΕΛ φήσω, ΛΟΡ ἔφησα (ἀντὶ τούτου συνήθως ὁ ΠΡΤ ἔφην). ● Μέσον μόνον ἢ Μτχ. Ἐνεστῶτος φάμενος καὶ παθ. ΠΡΚ (γ' ἐνικ. προστ.) πεφάσθω.—Πρβλ. ῥ. φάσκω.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπό-, κατὰ-, πρό-] φάσις, φήμη, φατέον, προφήτης, ἄφατος κ.ά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα φη- καὶ κατὰ μετάπτωσιν φα-.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀντί, ἀπό, κατὰ, σὺν [=συμ-].

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ῥ. συντάσσεται μὲ εἶδ. ἀπαρέμφατον.

φημίξω=ὀμιλῶ, διαδίδω φήμην.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον τὸ σύνθετον ἐπι-φημίξω, ΛΟΡ ἐπ-εφήμισα. Τὰ ἄλλα μτγν. →

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἐπιφήμισμα, ἐπιφημισμός* κ. ἄ.
ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἐπιφημίζω*=προφητεύω, ἀφιερώνω.

φθάνω [ἄ]=φθάνω, προφθάνω, ἔρχομαι πρῶτος.—ΠΡΤ *ἔφθανον*, μέσος μὲ ἐνεργ. σημ. ΜΕΛ *φθῆσομαι* [=μτγν. *φθάσω*], ΛΟΡ *ἔφθασα* [-ἄσα], ΛΟΡ β' *ἔφθην* (ὑποτ. *φθῶ*, εὐκτ. *φθαίην*, ἀπροφ. *φθῆναι*, μτχ. *φθᾶς, φθᾶσα, φθάν*), [ΠΡΚ *ἔφθακα*, ΥΠΡ *ἐφθάκειν*].

● [Παθ. *φθάνομαι*, ΠΡΤ *ἐφθανόμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐφθάσθην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *φθα-* καὶ *φθη-*. Τὸ ἐνεστωτ. θέμα: *φθα-* μὲ πρόσφ. *ν=φθαν-*.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄφθαστος*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατ.—2. μὲ ἐμπρόθ. ἢ ἐπιρρ. προσδιορ.—3. μὲ κατηγορ. μετοχὴν κατὰ τὴν ἐξήγησιν τὸ ῥ. ἀποδίδεται μὲ ἐπίρρημα [= *μόλις, πρό ὀλίγον*], ἢ δὲ μτχ. μὲ ῥῆμα (βλ. ῥ. *λανθάνω*).—4. μὲ ἀπαρέμφατον.

φθέγγομαι=λαλῶ, ὁμιλῶ δυνατά.—Ἀποθετ. μὲ ἐνεργ. διάθ.—ΠΡΤ *ἐφθειγγόμην*, ΜΕΛ *φθέγξομαι*, ΛΟΡ *ἐφθειγξάμην*, ΠΡΚ *ἔφθειγμα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φθόγγος, φθέγμα, φθέγξις, φθογγή, φθειγκτός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *φθειγ-* καὶ μὲ πρόσφ. *γ=φθέγγ-γ-ω=φθέγγω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἐπί, παρά, πρὸς, ὑπό*.

φθείρω=καταστρέφω.—ΠΡΤ *ἔφθειρον*, ΜΕΛ *φθειρῶ*, ΛΟΡ *ἔφθειρα*, ΠΡΚ *ἔφθαρκα*, [ΠΡΚ β' μὲ ἀμτβ. σημ. *ἔφθορα*=εἶμαι χαμένος], ΥΠΡ *ἐφθάρκειν*. ● Παθ. *φθείρομαι*, ΠΡΤ *ἐφθειρόμην*, μέσος μὲ παθ. σημ. ΜΕΛ *φθειροῦμαι*, παθ. ΜΕΛ β' *φθαρήσομαι*, παθ. ΛΟΡ β' *ἐφθάρην*, ΠΡΚ *ἔφθαρμαι*, ΥΠΡ *ἐφθάρμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φθορά, -φθόρος, φθορεύς, φθείρ, φθαρτός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *φθειρ-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *φθορ-, φθαρ-*. Τὸ ἐνεστωτ. θέμα μὲ τὸ πρόσφ. *γ=φθειρ-γ-ω=φθειρω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀπό, διά, κατά, προδια-, συνδια-*.

φθίνω [ι]=ἀμτβτ. ἔλαττοῦμαι, λιγυστεύω, παρέρχομαι, μαραίνομαι, λήγω (ἐπὶ χρόνου).—ΠΡΤ *ἔφθινον*, [ΜΕΛ *φθίσω* (=μτβτ. θὰ καταστρέφω), ΛΟΡ *ἐφθισα*, ΠΡΚ *ἐφθικα*. ● Μέσ. ΜΕΛ μὲ παθ. σημ. *φθίσομαι*, μέσ. ΛΟΡ α' *ἐφθισάμην*], μέσ. ΛΟΡ β' *ἐφθίμην*, [ΠΡΚ *ἐφθίμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φθίσις, φθολή* (=φθίσις), *φθιός*, ἐξ οὗ *ἄφθιτος*, κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *φθί-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *ν=φθίν-*.

φθινῶ [-έω]=φθινῶ || ἄρνοῦμαι || δυσαρρεστοῦμαι.—ΠΡΤ *ἐφθινόουν*, ΜΕΛ *φθινόησω*, ΛΟΡ *ἐφθόνησα*. ● Παθ. *φθινοῦμαι*, μέσ. ΜΕΛ

μέ παθ. σημ. *φθονήσομαι*, παθ. ΜΕΛ *φθονηθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐφθονήθη*, [πρκ *ἐφθόνημαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φθόνησις*, *φθονητός*, *φθονητέον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *φθόνος*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἔνεργ.: 1. μέ δοτικὴν *φθονῶ τι*, 2. μέ ἀπαρέμφατον. Τὸ παθητικόν: 1. *φθονοῦμαι ὑπὸ τινος*.—2. μέ κατηγορ. μετοχὴν.

φιλιππίζω = εἶμαι ὀλαδὸς τοῦ Φιλίππου, συμπαθῶ τὴν πολιτικὴν τοῦ Φιλίππου.—ΠΡΤ *ἐφιλίππιζον*, ΑΟΡ *ἐφιλίππισα*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ κύριον ὄνομα τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας *Φιλίππου* κατὰ τὰ *μηδίζω*, *λακωνίζω* κ.τ.δ.

φιλονικῶ [-έω] = εἶμαι φιλόνικος, ἀγαπῶ τὴν φιλονικίαν, προσπαθῶ νὰ γίνω πρῶτος || ἐρίζω. — ΠΡΤ *ἐφιλονίκουν*, ΜΕΛ *φιλονικήσω*, ΑΟΡ *ἐφιλονίκησα*. ● Παθ. ΠΡΚ *πεφιλονίκημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἀφιλονίκητος*, *φιλονικητέον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ *φιλόνικος*, ἔξ οὗ καὶ *φιλονικία*. (Κατ' ἄλλους γράφεται *φιλονεικῶ*, ἀπὸ τὸ *νεῖκος*, ἢ γραφὴ ὅμως αὕτη δὲν εἶναι ὀρθή).

φιλοπονῶ [-έω] = εἶμαι φιλόπονος, ἀγαπῶ τὴν ἐργασίαν. — ● Μέσον *φιλοπονοῦμαι* = ἐργάζομαι φιλοπόνως.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φιλοπόνημα*, *φιλοπονητέον*.

ΕΤΥΜΟΛ.: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *φιλόπονος*, ἔξ οὗ καὶ *φιλοπονία*.

φιλοσοφῶ [-έω] = εἶμαι φιλόσοφος, ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν φιλοσοφίαν.—ΠΡΤ *ἐφιλοσόφουν*, ΜΕΛ *φιλοσοφήσω*, ΑΟΡ *ἐφιλοσόφησα*, ΠΡΚ *πεφιλοσόφηκα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φιλοσόφησις*, *φιλοσόφημα*, *φιλοσοφητέον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ σύνθετον *φιλόσοφος* = ὁ ἐπιθυμητὴς τῆς σοφίας.

φιλοτιμοῦμαι [-έομαι] = ἐπιζητῶ τιμὰς, ἀμιλλῶμαι, προσπαθῶ φιλοτίμως, καυχῶμαι.—² Αποθ. μέσον μέ ἔνεργ. διὰθ. — ΠΡΤ *ἐφιλοτιμούμην*, μέσ. ΜΕΛ *φιλοτιμήσομαι*, [μέσ. ΑΟΡ *ἐφιλοτιμησάμην*, παθ. ΜΕΛ *φιλοτιμηθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ μέ μέσ. σημ. *ἐφιλοτιμήθη*, ΠΡΚ *πεφιλοτίμημαι*, [ΥΠΡ *ἐπεφιλοτιμήμην*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φιλοτιμησις*, *φιλοτιμημα*, *φιλοτιμητέον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛ.: Τὸ ῥ. παρασύνθετον ἀπὸ τὸ *φιλότιμος*, ἔξ οὗ καὶ *φιλοτιμία*.

φιλοφρονοῦμαι [-έομαι] = φέρομαι με εὐμένειαν. — Ἀποθετικόν. — ΠΡΤ **ἐφιλοφρονοῦμην**, [μέσ. ΜΕΛ **φιλοφρονήσομαι**], μέσ. ΛΟΡ **ἐφιλοφρονησάμην**, παθ. ΛΟΡ με μέσην σημ. **ἐφιλοφρονήθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φιλοφρόνημα, φιλοφρόνησις, φιλοφρονητέον* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **φιλόφρων** (φίλος+φρήν) = ὁ φίλος φρονῶν, ἐξ οὗ καὶ *φιλοφροσύνη*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: με αἰτιατ. **φιλοφρονοῦμαι τινα**, καὶ συνηθέστερον με δοτικὴν: **φιλοφρονοῦμαι τινι**.

φιλοψυχῶ [-έω] = εἶμαι φιλόψυχος, ἀγαπῶ τὴν ζωὴν, εἶμαι δειλός. ΜΕΛ **φιλοψυχῆσω**, ΛΟΡ **ἐφιλοψύχῃσα**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ **φιλόψυχος**, ἐξ οὗ καὶ *φιλοψυχία*. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φιλοψυχητέον*.

φιλῶ [-έω] = ἀγαπῶ, ἀρέσκομαι γὰ πρῶττω κάτι, συνηθίζω. — ΠΡΤ **ἐφίλουν**, ΜΕΛ **φιλήσω**, ΛΟΡ **ἐφίλησα**, ΠΡΚ **πεφίληκα**. ● Παιθ. **φιλοῦμαι**, ΠΡΤ **ἐφιλοῦμην**, μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ **φιλήσομαι**, [παθ. ΜΕΛ **φιληθήσομαι**], παθ. ΛΟΡ **ἐφιληθήην**, ΠΡΚ **πεφίλημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φίλημα, φίλησις, φίλησις, φίλησις, προσφίλις* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ **φίλος**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀντί, κατά, ἐπί*.

φλέγω: — 1. μιτρ. = ἀνάττω, ἐξερεθίζω || 2. ἀμτβ. = καίω, φλογίζομαι, ἐξάπτομαι. — ΛΟΡ **ἔφλεξα**. ● Παιθ. **φλέγομα**², ΠΡΤ **ἐφλεγόμην**, [μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ **φλέξομαι**, παθ. ΜΕΛ β' **φλεγήσομαι**], παθ. ΛΟΡ **ἐφλέχθην**, [παθ. ΛΟΡ β' **ἐφλέγην**, ΠΡΚ **πέφλεγμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φλέγμα, ἄ-φλεκτος, εὐ-φλεκτος, φλόξ* (γεν. *φλογός*) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **φλεγ**. Ἀπὸ τὸ ἴδιον θέμα τὸ ποιητ. ῥ. **φλεγέθω** = κατακαίω. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀνά, ἐπί, κατά*.

φλυαρῶ [-έω], ΠΡΤ **ἐφλυάρουν**, ΜΕΛ **φλυαρήσω**. — Τὰ ἄλλα μιγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. **φλύαρος** (ὅπερ ἐκ τοῦ ποιητ. ῥ. *φλύω* = ἀναβρόω), ἐξ οὗ καὶ *φλυαρία*.

φοβῶ [-έω] = προξενῶ φόβον, τρομάζω κάποιον || τρέπω εἰς φυγὴν. — ΠΡΤ **ἐφόβουν**, ΜΕΛ **φωβήσω**, ΛΟΡ **ἐφόβησα**. ● Μέσον **φοβοῦμαι**, ΠΡΤ **ἐφοβοῦμην**, μέσ. ΜΕΛ **φοβήσομαι**, [μέσ. ΛΟΡ **εφοβησάμην**, παθ. ΜΕΛ **φοβηθήσομαι**], παθ. ΛΟΡ με μέσ. σημ. **εφοβήθην**, ΠΡΚ **πεφόβημαι**, ΥΠΡ **ἐπεφοβήμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φόβημα, φοβητής, φόβητρον, φοβητός, ἀφόβητος* κ. ἄ. →

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀντί, ἐκ, κατά, σὺν* [=συν-], *ὑπέρ*.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ (τοῦ μέσου φοβοῦμαι): *δέδοικα, δκνω, πτήσσω, ὄρωδω*.

φοιτῶ [-άω]=συχνάζω.—ΠΡΤ *ἐφοίτων*, ΜΕΛ *φοιτήσω*, ΛΟΡ *ἐφοίτησα*, ΠΡΚ *πεφοίτηκα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φοίτησις, φοιτητής* (ἔξ οὗ *φοιτητήριον*), *φοιτηέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ (ποιητ.) οὐσ. *φοίτος* (ῥ)=τὸ σύχνασμα.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀπό, διά, εἰς, πρὸς, σὺν* [=συν-].

φονεύω=φονεύω.—ΠΡΤ *ἐφόνευσον*, [ΜΕΛ *φονεύσω*], ΛΟΡ *ἐφόνευσα*.

Παθ. *φονεύομαι*, ΛΟΡ *ἐφονεύθην*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φονευτής, φόνευμα*.—ΣΥΝΩΝΥΜΑ: βλ. [ἀπο]κτείνω.

φορτίζω=φορτώνω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογο. μόνον σύνθετον με τὴν προθ. *ἀντί*. Ἐνεστῶς *ἀντι-φορτίζω*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ἀντι-φορτίζομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἀντι-φορτισάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἀντι-φορτίσθην*. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *φόρτος*, κατὰ τὰ εἰς -ίζω.

φορῶ [-έω]=φέρω, φορῶ.—ΠΡΤ *ἐφόρουν*, ΜΕΛ *φορήσω*, ΛΟΡ *ἐφόρησα* [μτγν. *ἐφόρῃσα*], ΠΡΚ *πεφόρηκα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *φοροῦμαι*, [μέσος με παθ. σημ. ΜΕΛ *φορήσομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἐφορησάμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐφορήθην*, ΠΡΚ *πεφόρημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φόρησις, φόρημα, φορητός* (ἀφόρητος), *φορῆτος*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθ. *ἀνά, διά, εἰς, ἐκ, ἐν* [=ἐν-], *ἐπί, κατά, πρὸς, σὺν* [=συν-], *ὑπέρ, ὑπό*.

φράγνυμι=φράσσω.—Εἰς τοὺς ἀττικοὺς πεζογράφους μόνον ὁ ΠΡΤ *ἀπ φράγνυν*.—Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *φραγ-* με τὸ πρόσφ. *νυ-*.—Πρβλ. ῥ. *φράτω*.

φράζω [ᾗ]=ἐκφράζω, δεικνύω, λέγω.—ΠΡΤ *ἔφραζον*, ΜΕΛ *φράσω*, ΛΟΡ *ἔφρασα* [-ᾗσα], ΠΡΚ *πέφρακα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *φράζομαι* (=σκέπτομαι, ἐκφράζομαι), ΠΡΚ *πέφρασμα*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φράσις, φράσις* (=ὁδηγός, ἄφρασιος, ἐφραδής: καὶ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *φραδ-* (*φραδῆ*=γνώσις)=φραδ-ζω=φράζω.

φρατριάζω=φατριάζω, ἀνίχω εἰς τὴν αὐτὴν φρατριάν ἢ φατριάν.

Μόνον ΠΡΤ *ἐφρατριάζον*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *φρατρία* (=μτγν. *γατρία*) καὶ τὰ εἰς -άζω.—Ἐκαλοῦντο *φρατρία* αἱ ὁμάδες τῶν *γενῶν*, εἰς ἃς διηροῦντο οἱ

ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς.— Παρ' Ὁμήρῳ ὁ ἰων. τύπος *φρήτη*, ἀντί *φράτρα* (=ἄφθορισμα οἰκογενειῶν, πατριά, φάρα), παρ' ἀπ. *φρατρία*. Μτγν. *φράτωρ* (πληθ. οἱ φράτορες) καὶ *φράτηρ*=μέλος τῆς φατριάς. (Ποβλ. λατ. *frater*, γεν. *fratris*=ἀδελφός). Ῥῆμα *φρατριάζω* καὶ *φατριάζω*, ἐξ οὗ τὰ (νεώτ.) ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φρατριάσμός*, *φρατριάστικός*.

φρατριάζω=φατριάζω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς. Βλέπε προηγούμεν. ὄημα.

φράττω [ῆ]-*σσω*]=φράζω, περικλείω μὲ φράκτιν, προστατεύω.—ΠΡΤ *ἔφραττον* [ῆ]-*σσον*], ΜΕΛ *φράζω*, ΛΟΡ *ἔφραξα*, [ΠΡΚ *πέφραγα*, ΥΠΡ *ἐπεφράγη*]. ● Μέσ. [ΜΕΛ *φράζομαι*], μέσ. ΛΟΡ *ἐφραξάμην*, [παθ. ΜΕΛ *ἀφραχθήσομαι*, παθητ. ΜΕΛ *β' φραγήσομαι*], παθητ. ΛΟΡ *ἀφραχθήην*, [παθ. ΛΟΡ *β' ἐφράγη*], ΠΡΚ *πέφραγμα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φράγμα*, *ἀπόφραξις*, *δρόφρακτον* (ἀντί *δρόφρακτον*=κιγκλιδοτόν φράγμα), *φράκτης*, *φραγμός*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀρχικόν θέμα *φρακ-* καὶ κατὰ μετάθεσιν *φράγ-*, ἐξ οὗ φραγ-*γω*=φράτω (ποβλ. प्राग-*γω*=πράτω κ.τ.δ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀντί*, *ἀπό*, *διά*, *ἐν* [=ἐμ-], *περί*, *ὄν* [=συμ-].

φρέω-ῶ: Μόνον σύνθετον *εἰσ-φρέω*, *ἐκ-φρέω*, *δια-φρέω*=εἰσάγω, ἐξάγω, διάγω.—ΠΡΤ *ἔφρουν*, ΜΕΛ *-φρήσω*, [μέσ. ΜΕΛ μὲ ἐνεργ. σημ. *-φρήσομαι*, ΛΟΡ *ἀφρήσα*], ΛΟΡ *β' ἐφρηκα* [ὑποτ. *φρώ*, προστ. *φρές*, ἀπομφ. *φρήναι*, μτχ. *φρείς*]. ● Μέσον *εἰσ-φρέομαι*, ΠΡΤ *εἰσ-εφρούμην*, ΜΕΛ *εἰσ-φρήσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *β' εἰσ-εφρόμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *εἰσφρησις*, *παρῆσφρησις* (=ἡ λάθρα εἰσαγωγή). ● [Πλημμελῶς ἐσηματίσθη τὸ νεώτ. ῆ. *παρ-εἰσ-φρέω* ἀντί *παρῆσφρέω*=(ἀμτβ.) εἰσέρομαι.—Τὸ ἀρχαῖον μόνον μτβ.].

φρικιῶ [-ᾶω]: μτγν.—Βλ. ῆ. *φρίττω*.

φρίττω ῆ-*σσω* [ῖ]=ἀνατριχιάζω, φρίττω, τρομάζω.—[ΜΕΛ *φρίζω*], ΛΟΡ *ἔφριξα* [ῖ], ΠΡΚ *πέφρικα*, [ΥΠΡ *ἐπεφρίκειν*]. ● Μέσ. [ΛΟΡ *ἐφριξάμην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *φρικ-*, ἐξ οὗ φρίκ-*γω*=φρίττω (ποβλ. κηρύκ-*γω*=κηρύτι-ω κ.τ.δ.). Λατίν. *frigeo*.—Τὸ *ι* πάντοτε μακρόν.—ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φρίκη* (ἐξ οὗ *φρικώδης*, *φρικαίλος*), *φρικτός*, *φρίξ* (γεν. *φρικός*)=φρικιάσις, *φριξός*=ὄρθιος ἀπὸ τὴν φρίκην (ἐξ οὗ κύρ. ὄν. *Φριξός*).

φρονιζῶ, ΠΡΤ *ἐφρόντιζον*, ΜΕΛ *φρονιῶ*, ΛΟΡ *ἐφρόντισα* [ῖ], ΠΡΚ *πεφρόντικα*. ● Παθ. *φροντίζομαι* (=εἶμαι ἀντικείμενον φροντίδος).—Τὰ ἄλλα μτγν. →

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *φροντις* (-ίδος). Θέμα *φροντιδ-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. *j*=φροντιδ-j-ω=φροντίζ-ω.

φρονῶ [-έω]=σκέπτομαι, νομίζω, αἰσθάνομαι, εἶμαι ἔμφρων.—ΠΡΤ *ἐφρόνουν*, ΜΕΛ *φρονήσω*, ΛΟΡ *ἐφρόνησα*, ΠΡΚ *πεφρόνηκα*.

● Παθ. [ὑπερ-] *φρονοῦμαι*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φρόνησις*, *φρόνημα* (ἔξ οὗ καὶ ῥ. *φρονηματίζω*) κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ οὐσ. *φρῆν* (γεν. *φρεν-ός*). Θέμα *φρεν-* καὶ κατὰ μετὰπτωσιν *φρον-*. Μὲ τὸ ἐπένθεμα ε=*φρονε-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά*, *παρά*, *ὑπερ*.

φρουρῶ [-έω]=εἶμαι φρουρός, φυλάττω.—ΠΡΤ *ἐφρουρούουν*, ΜΕΛ *φρουρήσω*, ΛΟΡ *ἐφρουρήσα*. ● Παθ. *φρουροῦμαι*, ΠΡΤ *ἐφρουροῦμην*, [μέσ. ΜΕΛ μὲ παθ. σημ. *φρουρήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐφρουροθήην*, ΠΡΚ *πεφρουρήμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φρουρήμα*, *φρουρήσις*, *φρουρητός*, *φρουρητήρ* κ. ἄ.

φρύγω καὶ *φρύττω* [ῥ]=ξηραίνω, ξεροψηγῶ, καθουρδίζω.—Εἰς τοὺς ἄττ. πεξογορ. μόνον ὁ παθ. ΠΡΚ *πέφρυγμα* [ῥ].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φρυκτός* (=ξεροψηγμένος || δαυλός πυρός), *φρυγμός* (=φρυγάνισμα), *φρύγανον*, *φρύγετρον* (=καθουρδιστήρι).

φυγγάνω=φεύγω.—ΠΡΤ *ἐφύγγανον*.—Τὰ ἄλλα ἐκ τοῦ *φεύγω*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. εἶναι ἰσοδύναμον πρὸς τὸ *φεύγω*, ἀπαντᾷ δὲ εἰς τοὺς ἄττ. πεξογορ. π ἄ ν τ ο τ ε σ ὄ ν θ ε τ ο ν μὲ τὰς προθ. ἀπό, κατά, διά. Θέμα *φυγ-* μὲ τὸ πρόσφ. *-αν-* [*φυγ-άν-ω] καὶ μὲ προσθήκην ἑνὸς *-ν* πρὸ τοῦ χαρακτηρος: *φυ-ν-γ-άν-ω*=*φυγγάνω* (πρβλ. *μανθάνω*, *λανθάνω* κ.τ.δ.).

φυλάτω [ῥ]-*σσω*=φυλάττω, προσέχω, ἀγρυπνῶ.—ΠΡΤ *ἐφύλατιον*, ΜΕΛ *φυλάξω*, ΛΟΡ *ἐφύλαξα*, ΠΡΚ *πεφύλαχα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *φυλάττομαι* [ῥ]-*σομαι*, ΠΡΤ *ἐφυλαττόμην* [ῥ]-*σομήην*, μέσος ΜΕΛ (μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ.) *φυλάξομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐφυλαξάμην*, [παθ. ΜΕΛ *φυλαχθήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἐφυλάχθην*, ΠΡΚ *πεφύλαγμα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φυλάκτης*, *φυλάκτωρ*, *φύλαγμα*, *φυλακή*, *φυλακτός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *φύλαξ* (γεν. *φύλακ-ος*)· θέμα *φυλακ-*, ἔξ οὗ *φυλακ-j-ω*=*φυλάττω* (ὅπως *κηρυκ-j-ω*=*κηρύττω* κ.τ.δ.).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀντί*, *διά*, *παρά*, *πρό*, *ὄν* (=συμ-).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ αἰτιατ. *φυλάττω τινά ἢ τι*.—2. μὲ δοτ. *φυλάττω τινί*=φυλάσσω κάποιον.—3. μὲ ἔνδοιαστ. πρότασιν.—Τὸ μέσον: 1. μὲ αἰτιατικήν, 2. μὲ γενικήν.

φυρῶ [-άω]=ζυμώνω, ἀνακατώνω || μολύνω. — ΛΟΡ *ἐφύρασα* [-ῆσα].
Παθ. ΛΟΡ *ἐφυράθην*, ΠΡΚ *πεφύραμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φύραμα*, *φύρασις*, *φυρατής*, *φυράθην* (=μετρ. *φύρδην*).

φύρω [ῦ]=ἀνακατώνω, ζυμώνω || συγχέω. — ΠΡΤ *ἔφυρον*, ΛΟΡ *ἔφυρα*
καὶ *ἔφυρσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *φύρομαι*, ΠΡΤ *ἐφυρόμην*, [παθ.
ΛΟΡ *ἀ' ἐφύρθην*, παθ. ΛΟΡ *β' ἐφύρην*], ΠΡΚ *πέφυρμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φυρός* (συμ-*φυρός*), *φύρασις*, *φύρδην*, *φυρός* κ. ἄ.

φυσῶ [-άω]=φυσῶ. — ΠΡΤ *ἐφύσων*, ΛΟΡ *ἐφύσησα*. ● Μέσον *ἀνα-φυ-*
σῶμαι (=εἶμαι πεφυσισμένος, ὑπερήφανος), ΠΡΤ *ἀν-εφυσώμην*,
παθ. ΛΟΡ (μὲ παθ. καὶ μέσ. σημ.) *ἐφυσήθην*, ΠΡΚ *πεφύσημαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φύσημα*, *φύσησις*, *φυσήτης*, *φυσήτεος*.

φυτεύω=φυτεύω, παράγω, προξενῶ. — ΜΕΛ *φυτεύσω*, ΛΟΡ *ἐφύτευ-*
σα, [ΠΡΚ *πεφύτευκα*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *φυτεύομαι*, [μέσ. ΜΕΛ
φυτεύσομαι], μέσ. ΛΟΡ *ἐφυτευσάμην*, [παθ. ΜΕΛ *φυτευθήσομαι*],
παθ. ΛΟΡ *ἐφυτεύθην*, ΠΡΚ *πεφύτευμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φύτεία*, *φύτευμα*, *φύτευσις*, *φυτευτής*, *φυτευτός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ *φυτὸν* (ὄπερ ἐκ τοῦ ῥ. *φύω*).

φύω [ῦ]=παράγω, γεννῶ, φυτρώνω, βλαστάνω. — ΠΡΤ *ἔφυον*, [ΜΕΛ
φύσω καὶ *φυσήσω*], ΛΟΡ *ἔφυσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *φύομαι*, ΠΡΤ
ἐφύομην, μέσ. ΜΕΛ *φύσομαι*, ἔνεργ. ΛΟΡ *β' (μὲ μέσ. καὶ παθ.*
σημ.) ἔφυν (ὑποτακτ. *φύω*, εὐκτ. *φύοιμι*, ἀπομφ. *φῦναι*, μετ.
φύς), [παθ. ΜΕΛ *β' φυήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *β' ἐφύην*], ἔνεργ. ΠΡΚ
(μὲ μέσ. καὶ παθ. σημ.) *πέφυκα*, ΥΠΡ *ἐπεφύκειν*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φύσις*, *φῦμα*, *φύλη*, *φύλον*, *φυτὸν* (ἔξ οὗ ῥ. *φυτεύω*).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἀνά*, *ἐκ*, *ἐν* [=ἐμ-], *μετά*, *περί*, *πρός*, *σύν* [=οσμ-].

φωνῶ [-έω]=φωνάζω, ὀμιλῶ μεγαλοφώνως. — ΠΡΤ *ἐφώνουν*, ΜΕΛ
φωνήσω, ΛΟΡ *ἐφώνησα*. ● Παθ. ΛΟΡ *ἐφωνήθην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *φώνησις*, *φώνημα*, *φωνητής* (ἔξ οὗ *φωνητικός*) κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: *ἀνα-φωνῶ*, *δια-φωνῶ*, *προσ-φωνῶ*, *συμ-φωνῶ*.

φωρῶ [-άω]=ἔρευνῶ πρὸς ἀνακάλυψιν κλοπιμαίων, συλλαμβάνω
κλέπτην ἐπ' αὐτοφώρῳ. — ΠΡΤ *ἐφώρων*, [ΜΕΛ *φωράσω*], ΛΟΡ *ἐφώ-*
ρασα, [ΠΡΚ *πεφώρακα*]. ● Παθ. *φωρῶμαι* (=ἀνακαλύπτομαι),

ΠΡΤ *ἐφωρώμην*, παθ. ΛΟΡ *ἐφωράθην*, [ΠΡΚ *πεφώραμαι*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἐκ τῶ οὐσ. *φῶρ* (=κλέπτης, γεν. *φωρός*) τὸ ποιητ. καὶ μτγν. *φωρά*, ἐξ οὗ ὁ. *φωράω-ῶ*.

X

χάζω = κάμνω κάποιον νὰ ἀποχωρήσῃ, συγκρατῶ.—Εἰς τοὺς ἀπτ. πελογο. πάντοτε σύνθετον μὲ τὰς προθέσεις ἀνά, διά.—[ποιητ. τύποι: ΜΕΛ *κεκαδήσω*, ΛΟΡ β' *κέκαδον*]. ● Μέσον *χάζομαι* (=ὑποχωρῶ, διστάζω, ἐνδίδω), ΠΡΤ *ἐχάζομην*, [ΜΕΛ *κεκαδήσομαι*], ΛΟΡ α' *ἐχασάμην*, [ΛΟΡ β' *κεκαδόμην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἀρχικὸν θέμα *καδ-*, *καδ-* μὲ τὸ πρόσφ. *j* = *καδ-j-ω* = *χάζ-ω*. Ὁ ποιητ. Μέλλ. καὶ ὁ ποιητ. Ἄορ. λαμβάνουν ἀναδιπλασιασμόν. ΣΥΝΩΝΥΜΑ: ὑπέκω, ἐνδίδωμι, ὑποχωρῶ.

χαίρω = ἔχω χαρὰν, εὐχαριστοῦμαι.—ΠΡΤ *ἔχαιρον*, ΜΕΛ *χαιρήσω* [καὶ *χαρῶ*], [ΛΟΡ *ἐχαιρήσα*], παθ. ΛΟΡ β' μὲ ἔνεργ. σημ. *ἐχάροην*, ΠΡΚ *γέγηθα* [καὶ *κεχάρηκα*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χαρά*, *χαρίς*, *χάρμα* (=πληγὴ *χαρῆς*), *χαρὸς* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *χαρ-*, ἐξ οὗ *χαρ-j-ω* = *χαίρω*. Ὁ παρακείμενος ἔχει καὶ σημασίαν ἐνεστώτος (ἐκ τοῦ ποιητ. ὁ. *γῆθω*). Ὁ τύπος *χαίρομαι* εἶναι μτγν.—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. *ἐπί*, *πρό*, *σύν* [=συγ-], *ἐπέρ*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ δοτ. *χαίρω τινί* = χαίρομαι διὰ *ζατί*.—2. μὲ αἰτιατ. *χαίρω τι* = αἰσθάνομαι *ζατί* μὲ εὐχαρίστησιν.—3. μὲ κατηγορ. μετοχῆν: *χαίρω ἀτοκρινόμετος*.

χαλεπαίνω = ὀργίζομαι, ἀγανακτῶ.—ΠΡΤ *ἐχαλέπαινον*, ΜΕΛ *χαλεπανῶ*, ΛΟΡ *ἐχαλέπηνα*. ● Μέσον *χαλεπαίνομαι* (=πιζοῦμαι, ἀγανακτῶ), παθ. ΛΟΡ μὲ μέσ. σημ. *ἐχαλεπάνθην*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὁ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. *χαλεπός* (=φοβερός, δύσκολος), μὲ τὴν κατὰληξιν *-αίνω*. Ἀνολογικὸν θέμα *χαλεπαν-*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ δοτικὴν: *χαλεπαίνω τινί*.—2. μὲ ἐμπρόθετον προσδιορισμὸν: *χαλεπαίνω ἐπί τι* ἢ *χαλεπαίνω πρὸς τι*.

χαλινῶ [-ῶω] = χαλινώνω, θέτω χαλινόν.—ΠΡΤ *ἐχαλίνουν*, ΛΟΡ *ἐχαλίνωσα*. ● Παθ. *χαλινούμαι*, ΠΡΚ *κεχαλινώμαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χαλίνομα*, *χαλίνωσις*, *ἀχαλίνωτος*, *χαλινωτέον*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀπό*, *ἐν* [=ἐγ-].

χαλῶ [-άω]=μτβτ. χαλαρώνω || ἀμτβ. γίνομαι χαλαρός.—[ΜΕΛ χαλάσω], ΑΟΡ **ἐχάλασσα**, [ΠΡΚ **κεχάλακα**]. ● Παθ. **χαλῶμαι**, ΑΟΡ **ἐχάλασθην**, [ΠΡΚ **κεχάλασμαι**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χάλασις, χάλασμα, χαλασμός, χαλαρός, χαλασιός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **χάλασ-**, ἔξ οὗ ἔνεστ. **χαλά(σ)ω** = **χαλάω-ω** (τὸ σ μεταξὺ φωνηέντων ἀποβάλλεται). Ἄορ. **ἐχάλασ-σα** = **ἐχάλασσα**.

χαρακῶ [-όω]=περιχαρακῶνω, ὀχυρώνω μὲ χαράκωμα.—ΑΟΡ **ἐχαράκωσα**. ● Παθ. ΠΡΚ [περι-]**κεχαράκωμαι**.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χαράκωσις, χαράκωμα*.

χαρίζομαι=λέγω ἢ κάμνω κάτι πρὸς εὐχαρίστησίν τινος, δεικνύω εὐνοίαν, ὑποχωρῶ, χαρίζω.—Ἀποθετικὸν μέσον. ΠΡΤ **ἐχαρίζομην**, μέσ. ΜΕΛ **χαριοῦμαι** [καὶ **χαρίσομαι**], μέσ. ΑΟΡ **ἐχαρισάμην**, [παθ. ΜΕΛ **χαρισθῆσομαι**, παθ. ΑΟΡ **ἐχαρίσθην**], ΠΡΚ **κεχάρισμαι**, [ΥΠΡ **ἐκεχαρίομην**].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χάρισμα, χαρισμός, ἀχάριστος, εὐχάριστος* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. **χάρις** (γεν. **χάριτ-ος**). Θέμα **χαριτ-** καὶ μὲ τὸ πρόσφ. **j=χαριτ-j-ω=χαρίζω**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. **ἀντί, ἐπί, κατά, πρὸς**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτικὴν: **χαρίζομαί τινι**=κάμνω χάριν εἰς κάποιον.

χάσκω=ἀνοίγω τὸ στόμα, χάσκω.—[ΠΡΤ **ἐχασκον**, μέσ. ΜΕΛ μὲ ἔνεργ. σημ. **χανοῦμαι**, ΑΟΡ β' **ἔχανον**], ΠΡΚ **κέχηνα**, [ΥΠΡ **ἐκεχήνειν**].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **χην-** καὶ κατὰ μετάπτωσιν **χαν-**. Τὸ ἔνεστωτικ. θέμα μὲ τὸ πρόσφ. **σκ=χάν-σκ-ω=χά-σκ-ω**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χάσμα, χάσμη* (=χασμουρητιά, ἔξ οὗ ῥ. **χασμῶμαι**), *χάσων*.

χασμῶμαι [-άομαι]=χασμουριέμαι.—ΜΕΛ **χασμήσομαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χάσμημα, χάσμησις*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: βλ. ῥ. **χάσκω**.

χειμάζω=διαχειμάζω, παραχειμάζω, διέρχομαι τὸν χειμῶνα.—ΠΡΤ **ἐχειμάζον**, ΜΕΛ [δια-]**χειμάσω**, ΑΟΡ **ἐχειμασα**. ● Παθ. **χειμάζομαι** (=βασανίζομαι ὑπὸ χειμῶνος), ΠΡΤ **ἐχειμαζόμην**, ΑΟΡ **ἐχειμάσθην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χειμασις, χειμαστρον, χειμάδιον* (=χειμαδιό).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ποιητ. οὐσιαστ. **χείμα** (=χειμών), μὲ τὴν κατάληξιν **-άζω**. Ἀναλογικὸν θέμα **χειμαδ-**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις **διά, ἐπί, παρά**.

χειροτονῶ [-έω] = ἐκλέγω, ἀποφασίζω δι' ἀνατάσεως τῶν χειρῶν. ΠΡΤ *ἐχειροτόνουν*, ΜΕΛ *χειροτονήσω*, ΑΟΡ *ἐχειροτόνησα*, ΠΡΚ *κεχειροτόνηκα*. ● Παθ. *χειροτονοῦμαι*, ΑΟΡ *ἐχειροτονήθην*, ΠΡΚ *κεχειροτόνημαι*, ΥΠΡ *ἐκεχειροτονήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χειροτονητής*, *χειροτονητός*, *ἀχειροτόνητος* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται παρασύνθετον ἀπὸ τὸ ποιητ. *χειρότονος* (*χειρ*+*τόν*, *τείνω*), ἐξ οὗ καὶ *χειροτονία*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀντί*, *ἀπό*, *διά*, *ἐπί*, *κατά*, *πρό*.

χειροῦμαι [-όμαι] = κάμνω κάποιον ὑποχείριον, ὑποτάσσω. — Μέσον ἀποθετ. μὲ ἐνεργ. διάθ. — ΠΡΤ *ἐχειροῦμην*, μέσ. ΜΕΛ *χειρώσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐχειρωσάμην*, παθ. ΜΕΛ *χειρωθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐχειρωθήην*, παθ. ΠΡΚ *κεχειρώμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χειρώσεις*, *χειρώμα*, *χειρωτός*, *ἐχειρωτός* κ. ἄ.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: *χειροῦμαι τινα*. Οἱ παθ. χρόνοι: *χειρωθήσομαι ὑπό τινος*.

χειρουργῶ [-έω] = κάμνω κάτι διὰ τῆς χειρός, διαχειρίζομαι, μεταχειρίζομαι. — ΠΡΤ *ἐχειρούργουν*, ΑΟΡ *ἐχειρούρησα*. ● Παθ. ΥΠΡ *ἐκεχειρουργήμην*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

χερνίπτομαι = νίπτω τὰς χειράς μου δι' ἱεροῦ ὕδατος πρὸ τῆς θυσίας. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ *ἐχερνιψάμην*. Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν.

χέω = χύνω. — Πάντοτε σύνθετον εἰς τοὺς ἀπτικοὺς πεζογράφους. — ΠΡΤ *ἔχουν*, ΜΕΛ *χέω* (διακρίνεται τοῦ ἐνεστώτος ἐκ τῶν συμφραζομένων), ΑΟΡ *ἔχεα* [καὶ *ἔχευσα* καὶ *ἔχυσα*], [ΠΡΚ *κέχυκα*], ● Μέσ. καὶ Παθ. *χέομαι*, ΠΡΤ *ἐχέομην*, μέσ. ΜΕΛ *χέομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἐχεάμην* (ὑποτακτ. *χέωμαι*, μτγ. *-χεάμενος*), παθ. ΜΕΛ *χυνθήσομαι*, παθ. ΑΟΡ *ἐχύθην*, ΠΡΚ *κέχυμαι*, ΥΠΡ *ἐκεχύμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χύσις*, *χῆμα*, *χυμός*, *χυλός*, *χύρα*, *χυτός*, *χυμών*, *χοή*, *χοῦς* κ. ἄ. — ΘΕΜΑ: *χεF-*, *χεν-* καὶ κατὰ μετάπτωσιν *χυν-*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ π ἄ ν τ ο τ ε: μὲ τὰς προθέσεις *ἀντί*, *διά*, *ἐκ*, *ἐν* (ἐγ-χέω), *ἐπί*, *κατά*, *περί*, *σὺν* (συγ-χέω).

χιλῶ [-ώω] = τρέφω διὰ χιλοῦ. — Μόνον ὁ ΠΡΤ *ἐχίλουν* εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογράφους.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χίλωμα*, *χιλωτήρ* (=σακκίδιον μὲ χιλόν).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὐσ. *χιλός* = χλωρὸν χόρτον κεκομμένον διὰ τὰ ζῶα, ἰδίᾳ δὲ διὰ τοὺς ἵππους.

χλευάζω = σκόπτω. ΠΡΤ *ἐχλεύαζον*, ΑΟΡ *ἐχλεύασα*, ΠΡΚ *κεχλεύακα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χλευασμός, χλεύασμα, χλευαστής, χλευασία* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τοῦ οὐσ. *χλεύη* κατὰ τὰ εἰς *-άζω*.

χλιδαίνομαι = ζῶ τρυφηλῶς καὶ ἀσώτως. — Μόνον ὁ Ἕνεστῶς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τοῦ οὐσ. *χλιδή*.

χορεύω = χορεύω. — ΠΡΤ *ἐχόρευον*, ΜΕΛ *χορεύσω*, ΑΟΡ *ἐχόρευσα*,

ΠΡΚ *κεχόρευκα*. ● Παθ. μόνον ὁ ΑΟΡ *ἐχορεύθην*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χορεία, χορευτής, χόρευσις, χόρευμα, ἀχόρευτος* κ. ἄ.

χορηγῶ [-έω] = παρέχω τὰ ἔξοδα πρὸς σχηματισμὸν χοροῦ || δίδω.

ΠΡΤ *ἐχορήγουν*, ΜΕΛ *χορηγήσω*, ΑΟΡ *ἐχορήγησα*, ΠΡΚ *κεχορήγηκα*. ● Μέσον (διάμεσον) καὶ Παθ. *χορηγοῦμαι*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χορήγημα, χορηγητήρ, χορηγεῖον* (= οἶκος, εἰς τὸν ὁποῖον παρεσκευάζετο ὁ χορός), *χορήγησις, χορηγητής* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον) ἀπὸ τοῦ *χορηγός* (*χορός + ῥ. ἄγω*), ἔξ οὗ καὶ *χορηγία*.

χορτάζω = χορταίνω κάποιον. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογο. μόνον ὁ ΠΡΤ

ἐχόρταζον καὶ τὸ Μέσον *χορτάζομαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χόρτασμα, χορτασμός, χορτασία* κ. ἄ.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ: *κορέννυμι, πληρῶ*.

χῶ - ῶ = συσσωρεύω χῶμα, σκεπάζω μὲ χῶμα. — ΠΡΤ *ἔχουν*, ΜΕΛ

χῶσω, ΑΟΡ *ἔχωσα*, ΠΡΚ *κέχωκα*. ● Παθ. [*προσ-χοῦμαι*], ΠΡΤ

ἐχούμην, [μέσ. ΑΟΡ *ἐχωσάμην*, παθ. ΜΕΛ *χωθήσομαι*], παθ. ΑΟΡ

ἐχῶσθην, ΠΡΚ *κέχωσμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χῶμα, χῶσις, χωσιός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *χο-* (πρβλ. *χῶ-ος* = *χοῦς*) καὶ *χω*.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *ἀνά, ἀπό, κατά, πρό, πρὸς, σύν* [=συν-].

χραίνω = ἐγγίζω ἑλαφρῶς, ἐπιλείφω, μολύνω. — [ΜΕΛ *χρανῶ*]. ● Παθ.

[ἀπο-] *χραίνομαι* = σκιάζομαι, μολύνομαι [ΑΟΡ *ἐχράνθην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *χρα-* καὶ μὲ τὸ πρόσθημα *ι* = *χραι-*, ἔξ οὗ ἔνεστ.

χράν-ιω = *χραίνω*. — ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ἄχραντος* (= ἀνέγγιχτος, ἀκηλίδωτος).

χρη = εἶναι ἀνάγκη, πρέπει, χρειάζεται. — Ἄπρῶσπον. — (Ὑποτακτ.

χρηῖ, Εὐκτ. χρείη, Ἀπομφ. χρῆναι, Μτχ. χρῶν), ΠΡΤ *χρηῖν* καὶ

ἐχρηῖν, ΜΕΛ *χρηῖσει*.

→

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ *χεῖρ* ἦτο κυρίως οὐσιαστ. ἄκλιτον (=ἀνάγκη, χρεία). Οἱ διάφοροι τύποι προήλθον ἀπὸ συνεκφορὰν καὶ συγχώνευσιν μὲ τὸ ὀ. *εἰμί*. Ὁ ἐνεστώς Ὅριστ. κατὰ παρᾶλειψιν τοῦ ὀ. *ἐστί*; *χεῖρ* (*ἐστί*).—Υποτακτ. *χεῖρ* ἦ = *χεῖρ*, Εὐκτικῆ *χεῖρ* εἶη = *χερείη*, Ἀπομφ. *χεῖρ* εἶαι = *χεῖρῃναι*, Μτχ. *χεῖρ* ὄν = *χερέων*. Παρατατικὸς *χεῖρ* ἦν = *χεῖρῃν*. Ἐπειτα ἐθεωρήθη ἀπλοῦν ὀ. καὶ προήλθον οἱ τύποι *ἐχεῖρῃν* καὶ *χεῖρῃσι*.
ΣΥΝΤΑΞΙΣ: ὅπως τὰ ἀπρόσωπα (μὲ ἀπομφ. ὡς ὑποκείμενον).

χεῖρῶ = ἔχω ἀνάγκην.—ΠΡΤ *ἐχεῖρῶ*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὀ. ἀπὸ τοῦ οὐσ. *χεῖρα* (= ἀρχαιότερος τύπος τοῦ *χερεία*) κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*: *χεῖρῶ* = *χεῖρῶ*.
ΣΥΝΤΑΞΙΣ:—1. μὲ γεν. *χεῖρῶ τινός*.—2. μὲ τελ. ἀπομφ.

χρηματίζω = διεξάγω πολιτικὰς ἢ χρηματικὰς ὑποθέσεις.—[ΠΡΤ *ἐχρημάτιζον*], ΜΕΛ *χρηματιῶ*, ΛΟΡ *ἐχρημάτισα* [ἴ], ΠΡΚ *κεχρημάτικα*.

● Μέσ. *χρηματίζομαι* (= συλλέγω χορήματα, ἀποκτῶ χορήματα), [ΠΡΤ *ἐχρηματιζόμεην*], ΜΕΛ *χρηματιοῦμαι*, ΛΟΡ *ἐχρηματισάμην*, ΠΡΚ *κεχρημάτισμαι*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χρημάσις* (= συλλογὴ χρημάτων), *χρηματιομός*, *χρηματιστής* (ἔξ οὗ *χρηματιστήριον*), *χρηματιστέον*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὀ. ἀπὸ τοῦ *χρημα* (*χορήμα*-ος) κατὰ τὰ εἰς *-ίζω*. Τὸ δὲ *χεῖρῃμα* εἶναι παράγωγον τοῦ ὀ. *χεῖρῃμαι*.

χρησιμώδω [-έω] = ἄδω χρησιμούς, δίδω χρησιμούς εἰς στίχους, προφητεύω.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς, ὁ ΛΟΡ *ἐχρησιμώδησα* καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ *κεχρησιμώδημαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ὀ. σχηματίζεται (παρᾶσύνθετον) ἀπὸ τοῦ *χρησιμώδης* (*χρησιμώδης*+ἄδω), ἔξ οὗ καὶ *χρησιμωδία*.

χρηστηριάζομαι = ἐρωτῶ χρηστήριον (=μαντεῖον) ἢ θεὸν καὶ λαμβάνω χρησμόν. Ἀποθετικόν.—Μόνον ὁ Ἐνεστώς.

χρῖω [ἴ] = ἀλείφω, μυρώνω.—Ὁ ἐνεργ. Ἐνεστώς πάντοτε σύνθετος.

● Μέσον *χρῖομαι*, ΠΡΤ *ἐχρῖόμεν*, ΛΟΡ *ἐχρῖσάμην*, ΠΡΚ *κέχρῖομαι*, ΥΠΡ *ἐκεχρῖομην*.—Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *χρῖμα* [=μτγν. *χρῖσμα*], *χρῖσις*, *χρῖσις*, *χρῖσις* (*Χρῖσις*=ὁ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κεχρῖσμένος).

χρονίζω = βραδύνω || παρᾶτείνω, ἀναβάλλω.—ΠΡΤ *ἐχρονίζον*, [ΜΕΛ *χρονιῶ*], ΛΟΡ *ἐχρονίσα*, [ΠΡΚ *κεχρονίκα*]. ● Παθ. *χρονίζομαι*, ΛΟΡ *ἐχρονίσθην*.

χρυσῶ [-όω]=χρυσώνω, κάμνω κάτι χρυσοῦν.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΠΡΚ **κεχρῦσμαι**.—Τὰ ἄλλα μτγν.

χρυσωνῶ [-έω]=ἀγοράζω χρυσόν, ἀνταλλάσσω ἄργυρον μὲ χρυσοῦν || ἀγοράζω ἀντὶ χρυσοῦ.—Μόνον ὁ ΛΟΡ **ἐχρυσώνησα** καὶ παρὰ-
γωγον **χρυσώνητος** (πρβλ. **ἀργυρώνητος**).

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. σχηματίζεται (παρασύνθετον), ἀπὸ τὸ *χρυσώνης (=οὐσ. χρυσοῦ+ῥ. ὠνοῦμαι).

χρῶ [χράω ἢ χρήω]=χρησιμοδοτῶ, δίδω χρησιμόν.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ ΛΟΡ **ἐχρησα**, Μέσον **χρῶμαι** (=ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον), μέσ. ΛΟΡ **ἐχρησάμην**, παθ. ΛΟΡ **ἐχρήσθην**. ● Οἱ ἄλλοι τύποι ποιητ. καὶ μτγν.: Ἐνεστῶς **χρῶ**, **χρής**, **χρή**, **χρῶμεν**, **χρήτε**, **χρῶσι**, ΠΡΤ **ἐχρων**, **ἐχρης**, **ἐχρη** κλπ., ΜΕΛ **χρήσω**, ΛΟΡ **ἐχρησάμην**, παθ. ΛΟΡ **ἐχρήσθην**, ΠΡΚ **κέχρημαι** καὶ **κέχρησαι**, ΥΠΡ **ἐκεχρήμην** καὶ **ἐκεχρήσμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **χρησμός**, **χρηστήριον** (=μαντεῖον) κ. ἄ.

χρῶζω=ἐγγίζω, μολύνω, χρωματίζω.—Βλ. ῥ. **χρώννυμι**.

χρῶμαι=μεταχειρίζομαι.—Ἀποθετικόν.—Ὅριστ. Ἐνεστ. **χρῶμαι**, **χρή**, **χρήται**, **χρώμεθα**, **χρήσθε**, **χρῶνται**. Ὑποτ. ὁμοία μὲ τὴν Ὅριστ., Πρост. **χρῶ**, **χρήσθω** κλπ., Ἀπρμφ. **χρήσθαι**, Μτγ. **χρώμενος**, ΠΡΤ **ἐχρώμην**, **ἐχρῶ**, **ἐχρήτο**, **ἐχρώμεθα**, **ἐχρήσθε**, **ἐχρῶντο**, μέσ. ΜΕΛ **χρήσομαι**, μέσ. ΛΟΡ **ἐχρησάμην**, [παθ. ΜΕΛ **χρησθήσομαι**], παθ. ΛΟΡ (μὲ παθ. διαθ.) **ἐχρήσθην**, ΠΡΚ (μὲ ἐνεργ. καὶ παθ. σημ.) **κέχρημαι**, ΥΠΡ (μὲ ἐνεργ. σημ.) **ἐκεχρήμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **χρήσις**, **χρήμα**, **χρηστός**, **χρηστέον** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα **χρη-**, ἐξ οὗ οἱ τύποι **χρή**, **χρήται**, **ἐχρήτο** κλπ. ἀντὶ **χρῆ**, **χρῆται**, **ἐχρῆτο** (πρβλ. ῥ. **διψῶ**).

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀπὸ, διὰ, ἐπί, κατά, πρὸς.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: μὲ δοτικὴν: **χρῶμαί τιμι**=χρησιμοποιοῦ κάποιον ἢ κάτι, ἔχω σχέσιν μὲ κάποιον.

χρώννυμι καὶ χρῶζω=ἐγγίζω, μολύνω, χρωματίζω.—Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΛΟΡ **ἐχρώσθην** καὶ ὁ παθ. ΠΡΚ **κέχρωσαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **χρῶμα**, **χρῶσις**, **χρωστήρ** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὐσ. **χρῶς** (γεν. τοῦ **χρωτός**)=

χροιά, χρωμα. Τὸ **χρώννυμι** (μτγν. τοῦ **χρώζω**) ἐσηματίσθη κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς **-ννυμι** (σβέννυμι, ἀμφιέννυμι κλπ.).

χωλαίνω = εἶμαι χωλός. — Μόνον ὁ Ἐνεστὸς εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ.

χωλεύω = εἶμαι χωλός. — ΑΟΡ **ἐχώλευσα**. ● Παθ. **χωλεύομαι**, ΠΡΚ **κεχώλευμαι**. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **χωλεία**, **χώλευμα**.

χωλῶ [-όω] = κάμνω κάποιον χωλόν. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον ὁ μέσ. ΠΡΤ **ἐχωλούμην**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **χώλωμα**, **χώλωσις**.

χωνεύω = χύνω μέταλλον. — Εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. μόνον σύνθετος ὁ Ἐνεστὸς: [κατα- ἢ συγ-] **χωνεύω**, ΑΟΡ [συν-] **ἐχώννευσα**.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. **χώνη** (ὄπερ ἐκ τοῦ **χοάνη**).

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **χώννευσις**, **χώννευμα**, **χωνευτήρ**, **χωνευτός** κ. ἄ.

χώννυμι καὶ **χωννύω** = συσσωρεύω χῶμα, σκεπάζω μὲ χῶμα. — Τὸ ῥ. ποιητ. καὶ μτγν. Ἄντ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀττ. πεζογρ. τὸ ῥ. **χόω-ῶ**.

χωρίζω = ἀποχωρίζω, διακρίνω. — ΠΡΤ **ἐχώριζον**, [ΜΕΛ **χωριῶ**], ΑΟΡ **ἐχώρισα**, [ΠΡΚ **κεχώρικα**]. ● Μέσ. καὶ Παθ. **χωρίζομαι**, ΠΡΤ **ἐχωριζόμην**, [παθ. ΜΕΛ **χωρισθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ (καὶ μὲ μέσ. σημ.) **ἐχωρίσθην**, ΠΡΚ **κεχώρισμαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: **χωρισμός**, **χώρισμα**, **χώρισις**, **χωριστός**, **χωριστής** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπίρρ. **χωρίς** μὲ τὴν κατάληξιν **-ίζω** κατὰ τὰ ὀδοντοκόλληκτα. — ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. **ἀνά**, **ἀπό**, **διά**, **κατά**.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργητ. μὲ αἰτιατιζήν: **χωρίζω τι**. Τὸ μέσον μὲ γενικήν: [ἀπο-] **χωρίζομαί τινας**. Τὸ παθητικόν: **χωρίζομαι ὑπό τινας**.

χωρῶ [-έω] = προχωρῶ, ἐξαπλοῦμαι, περιλαμβάνω. — ΠΡΤ **ἐχώρουν**, ΜΕΛ **χωρήσω**, μέσ. ΜΕΛ μὲ ἐνεργ. σημ. **χωρήσομαι**, ΑΟΡ **ἐχώρησα**, ΠΡΚ **κεχώρηκα**, ΥΠΡ **ἐκεχώρηκειν**. ● Παθ. [χωροῦμαι], ΠΡΤ **ἐχωροῦμην**, [παθ. ΜΕΛ **χωρηθήσομαι**], παθ. ΑΟΡ **ἐχωρήθην**, ΠΡΚ **κεχώρημαι**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [συγ-, ἀνα-] **χώρησις**, [ἀνα-] **χώρημα** κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. παράγεται ἀπὸ τὸ οὖσ. **χῶρος**.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: Μὲ τὰς προθ. **ἀνά**, **ἀπό**, **διά**, **ἐκ**, **ἐν**, **ἐπί**, **μετά**, **παρά**, **πρό**, **πρός**, **σύν**. Τὸ παθ. συνήθως μὲ τὴν προθ. **σύν** [=συγ-].

Ψ

ψακάζω = σταίζω εἰς ψιλὰς σταγόνας, ψιλοβρέχω. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ Ἐνεστώς. — Μτγν. *ψεκάζω*.

Τὸ ὄ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *ψακάς* (γεν. τῆς *ψακάδος*) = μτγν. *ψεκάς* = σταγών.

ψάλλω = παίζω διὰ τῶν δακτύλων ἔγχροδον ὄργανον || ἄδω συνοδεία μουσικοῦ ὄργάνου, ὑμῶ. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ ΑΟΡ *ἔψηλα*. — Τὰ ἄλλα ποιητ. καὶ μτγν. $\bar{\eta}$

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ψάλτης, ψαλιῆρ, ψαλιός, ψάλσις, ψάλμα, ψαλιός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ψαλ-*, ἔξ οὗ *ψάλ-ζω* = *ψάλλω*. — Περβλ. ὄ. *ψῶ*.

ψαύω = ψηλαφῶ, ἐγγίζω, πλησιάζω. — [ΠΡΤ *ἔψαυον*, ΜΕΛ *ψαύσω*], ΑΟΡ *ἔψαυσα*, [ΠΡΚ *ἔψαυκα*]. ● [Παθ. ΑΟΡ *ἔψαύσθη*, ΠΡΚ *ἔψαυμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ψαυσις, ψαυμα, ψαυσιός, ἄψαυσιος*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ψαυ-* = *ψαν-*. — Περβλ. ὄ. *ψάω-ῶ*).

ψάω-ῶ = ψαύω ἑλαφροῦς, ψηλαφῶ. — Βλέπε ὄ. *ψῶ* [-άω].

ψέγω = κατηγορῶ, κατακρίνω. — ΠΡΤ *ἔψεγον*, ΜΕΛ *ψέξω*, ΑΟΡ *ἔψεξα*.

● Παθ. *ψέγομαι*, [ΠΡΚ *ἔψεγμαι*].

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ψόγος, ψέγμα, ψεκτός, ψεκτιόν*, [νεοελλ. *ψεγάδι*] κ. ἄ.

ψελλίζω = δὲν ἀρθρῶνω καλὰ τὰς λέξεις. — Εἰς τοὺς ἀπτ. πεζογρ. μόνον ὁ μέσ. Ἐνεστώς ὡς ἀποθ. *ψελλίζομαι*.

ψεύδω = ἀποδεικνύω τι ψευδές || λέγω ψέματα, ἀπατῶ. — ΠΡΤ *ἔψευδον*, ΜΕΛ *ψεύσω* [καὶ δορ. *ψευσῶ*], ΑΟΡ *ἔψευσα*. ● Μέσ. *ψεύδομαι* (=λέγω ψέματα || ἀπατῶ τὸν ἑαυτόν μου, πλανῶμαι), ΠΡΤ *ἔψευδόμην*, μέσ. ΜΕΛ *ψεύσομαι*, μέσ. ΑΟΡ *ἔψευσάμην*, [Παθ. ΜΕΛ *ψευσθήσομαι*], Παθ. ΑΟΡ (μὲ Παθ. καὶ μέσ. σημ.) *ἔψευσθην*, ΠΡΚ *ἔψευσμαι*, ΥΠΡ *ἔψεύσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ψεῦδος, ψεῦσμα* καὶ *ψεῦμα, ψευσιτής, ψευδής* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις *διά, ἐπί, κατά*.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: Τὸ ἐνεργητ. μὲ αἰτιατ. *ψεύδω τινά*. — Τὸ μέσον: 1. μὲ αἰ-

τιατ. *ψεύδομαι τι* = λέγω κάποιο ψεύμα, 2. με γενικήν: *ψεύδομαι τινος* = πλανῶμαι εἰς κάτι.

ψηλαφῶ [-άω] = προσπαθῶ νὰ ὀδηγηθῶ διὰ τῆς ἀφῆς, προσπαθῶ νὰ εὕρω κάτι || θωπεύω. — ΛΟΡ *ἐψηλάφησα*. ● Παθ. *ψηλαφῶμαι*, [ΛΟΡ *ἐψηλαφήθην*]. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ψηλάφημα, ψηλάφησις, ψηλαφητός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ψηλαφα-*. Τὸ ῥ. κατὰ τινος εἶναι παρασύνθετον ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ψηλός* (ἐκ τοῦ ῥ. *ψάω-ω*) καὶ τοῦ οὐσ. *ἀφή* (ῥ. *ἄπιω*).

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. με γεν. *ψηλαφῶ τινος*, 2. με αἰτιατικὴν *ψηλαφῶ τι*.

ψηφίζω = λογαριάζω με ψηφίδας, ψηφοφορῶ, ἀποφασίζω. — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. πάντοτε σύνθετον. — ΠΡΤ *ἐψηφίζον*, ΜΕΛ *ψηφῶ*, ΛΟΡ *ἐψηφισα*, ΠΡΚ *ἐψηφικα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ψηφίζομαι*, ΠΡΤ *ἐψηφίζομην*, ΜΕΛ *ψηφιοῦμαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἐψηφισάμην*, παθ. ΜΕΛ *ψηφισθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐψηφίσθην*, ΠΡΚ *ἐψηφισμαι*, ΥΠΡ *ἐψηφίσμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: [ἀπο-, κατα-, δια-] *ψήφισις, ψήφισμα, ψηφιστής* κ. ἄ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: με τὰς προθέσεις *ἀπό, διά, ἐπί, κατά, πρός*.

ψήχω = ψαύω, τριβῶ, ξυστριβῶ. — ΜΕΛ *ψήξω*. ● Παθ. *ψήχομαι*. Τὰ ἄλλα μτγν.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ψήγμα, ψήξις, ψήκτρα, ψηκτός* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: ἀρχικόν θέμα *ψη-* (ἐκ τοῦ ῥ. *ψήω-ω*).

ψιλῶ [-όω] = ἀφαιρῶ τὰς τριχάς, κάμνω κάτι γυμνόν, ἀπογυμνῶνω. ΜΕΛ *ψιλῶσω*, ΛΟΡ *ἐψίλωσα*. ● Παθ. *ψιλοῦμαι*, ΠΡΤ *ἐψιλούμην*, ΛΟΡ *ἐψιλώθην*, ΠΡΚ *ἐψίλωμαι*.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ ἐπιθ. *ψιλός* = ἀτριχός, ἄδενδρος, γυμνός.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ψίλωσις, ψίλωθρον* (=ἀλοιφή πρὸς πτώσιν τῶν τριχῶν), *ψίλωμα, ψιλωτής, ψιλωτέον*.

ψιμυθῶ [-όω] = ἀλείφω με ψιμύθιον (=φτιασίδι). — Εἰς τοὺς ἄττ. πεζογρ. μόνον ὁ παθ. ΠΡΚ *ἐψιμυθίωμαι*.

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *ψιμύθιον* = ἀλοιφή διὰ τὴν λεύκανσιν τοῦ προσώπου.

ψοφῶ [-έω] = ποιῶ ψόφον, κροτῶ. ᾽Αμετάβατον. — Μόνον ὁ ἔνεστως καὶ ὁ ΠΡΤ *ἐψόφουν*. — Τὰ ἄλλα μτγν.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὐσ. *ψόφος* (=θόρυβος, κρότος).

ψυχαγωγῶ [-έω]=τέρπω, εὐφραίνω.—ΛΟΡ *ἐψυχαγωγῆσα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ψυχαγωγοῦμαι*, μέσ. ΜΕΛ (μὲ παθ. σημ.) *ψυχαγωγῆσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἐψυχαγωγῆσθην*.

ΕΤΥΜΟΛ.: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *ψυχαγωγός*, ἐξ οὗ καὶ *ψυχαγωγία*.

ψύχω [ῥ̄]=ἀερίζω, στεγνώνω, δροσίζω, ψυχραίνω.—[ΠΡΤ *ἔψυχον*, ΜΕΛ *ψύξω*], ΛΟΡ *ἔψυξα*, [ΠΡΚ *ἔψυχα*]. ● Παθ. *ψύχομαι*, [παθ. ΜΕΛ *ἀ΄ ψυχθήσομαι*, παθ. ΜΕΛ β΄ *ψυχήσομαι* καὶ *ψυγήσομαι*], παθ. ΛΟΡ *ἀ΄ ἐψύχθην*, παθ. ΛΟΡ β΄ *ἐψύχην* [καὶ μτγν. *ἐψύγην*], ΠΡΚ *ἔψυγμα*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ψυχή*, *ψύχος*, *ψῦξις*, *ψῦγμα*, *ψυκτήρ*, *ψυκτός* κ. ἄ.

ψῶ [-άω]=ψαύω ἐλαφρῶς, ψηλαφῶ, τρίβω, ξύνω, ἀποσπογγίζω.—Ἔνεστ. *ψῶ*, *ψῆς*, *ψῆ*, *ψῶμεν*, *ψῆτε*, *ψῶσι*, [ΠΡΤ *ἔψων*, *ἔψης*, *ἔψη*, *ἔψῶμεν*, *ἔψητε*, *ἔψων*, ΜΕΛ *ψήσω*], ΛΟΡ *ἔψησα*. ● Μέσ. καὶ Παθ. [ἀπο-] *ψῶμαι* = σπογγίζομαι, (ἀποψῆ, ἀποψηῆται, ἀποψῶμεθα, ἀποψηθε, ἀποψῶνται), [παθ. ΛΟΡ *ἐψηθην*].

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ψα΄-*, ἐξ οὗ *ψα΄-ω*=*ψάω-ῶ*. Ἡ αὐτὴ ῥίζα εἰς τὸ ῥ. *ψάω*. Ἀρχικὸν θέμα *ψη-*, διὰ τοῦτο οἱ συνηρημ. τύποι *ψῆς*, *ψῆ*, *ἔψης* κλπ. ἀντὶ *ψῆς*, *ψῆ*, *ἔψης* κλπ. (βλέπε ῥ. *διψῶ*).—Ἀπὸ τὴν αὐτὴν ῥίζαν τὰ ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ψῆφος*, *ψηλός*, ἐξ οὗ (*ψηλός*+ἀφῆ=) ῥ. *ψηλαφῶ*, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ θέμα *ψαλ-* τοῦ ῥ. *ψάλλω* (=ψηλαφῶ τὰς χορδὰς, ἄδω συνοδείᾳ μουσικοῦ ὄργανου).—ΣΥΝΘΕΤΟΝ: ἀπο-*ψάω*, κατα-*ψάω*.

Ω

ὠδίνω [ῑ]=ἔχω ὠδῖνας, πόνοvs τοκετοῦ, γεννῶ.—[ΠΡΤ *ὠδινον*, ΜΕΛ *ὠδινῶ* ἢ *ὠδινήσω*, ΛΟΡ *ὠδῖνα* ἢ *ὠδίνησα*]. ● Μέσ. ΛΟΡ *ὠδινησάμην*, παθ. ΛΟΡ *ὠδινήσθην*].

Τὸ ῥ. ἀπὸ τὸ οὖσ. *ὠδῖς* (γεν. *ὠδῖνος*)=πόνος τοκετοῦ.—Πρβλ. ῥ. *ὠδυνῶμαι*.

ὠθῶ [-έω]=σπρώχνω, ἀποκρούω, ἀπομακρύνω.—ΠΡΤ *ἔωθουν*, ΜΕΛ *ῶσω*, [μτγν. *ὠθήσω*], ΛΟΡ *ἔωσα* [μτγν. *ῶθησα*], [ΠΡΚ *ἔωκα*, ΥΠΡ *ἔωκειν*]. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ὠθοῦμαι*, ΠΡΤ *ἔωθούμην*, μέσ. ΜΕΛ *ῶσομαι*, μέσ. ΛΟΡ *ἔωσάμην*, παθ. ΜΕΛ *ῶσθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ἔωσθην*, ΠΡΚ *ἔωσμα*.

→

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: ὄθημα, ὄθησις, ὄσις, ὄθισμός, ὄσσης (=ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὄθει), [ἐξ-]ὄσσης, ἀπωσίς, ἀπωσίσις.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ᾠθ-* = *ᾠθ-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. ε = *ᾠθε-*. Ἡ συλλαβικὴ αὔξησις ὀφείλεται εἰς τὸ ἀρχικὸν θέμα *ᾠθ-*: ἐ-ᾠθε-ον = *ᾠθουν*. ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθέσεις ἀνά, ἀπό, διά, εἰς, ἐξ [=ἐξ-], παρὰ, περί, πρό, σύν, ὑπό.

ᾠνοῦμαι [-έομαι] = ἀγοράζω, μισθώνω. — Μέσον ἀποθετ. μὲ ἐνεργ. διαθ. — ΠΡΤ *ᾠνοῦμην*, μέσ. ΜΕΛ *ᾠνήσομαι*, μέσ. ΛΟΡ α' *ἔπριοιμην* ('Υποτ. *πρίομαι*, *πρίη*, *πρίηται* κτλ., Εὐκτ. *πριοίμην*, *πρίαιο*, *πρίαιτο* κτλ., Προστ. *πρίω* ἢ *πρίασο*, *πριασθῶ* κτλ., Ἄπρομφ. *πρίασθαι*, Μτχ. *πριαμένος*), παθ. ΛΟΡ (μὲ παθ. διαθ.) *ᾠνήθην*, ΠΡΚ *ᾠνήμαι*, ΥΠΡ *ᾠνήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ᾠνή* = ἀγορά (ἐκ τούτου *ᾠνος* = ἀγοραστής), *ᾠησις*, *ᾠητής*, *ᾠνημα*, *ᾠητός*, σύνθ. *τελώνης*, *ἰκτώνης* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: Ἴον θέμα: *ᾠων-* = *ᾠν-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. ε = *ᾠνε-*, 2ον θέμα: *πρι-*. Ἡ συλλαβικὴ αὔξησις εἰς τοὺς ἐκ τοῦ θέματος *ᾠνε-* χρόνους ὀφείλεται εἰς τὸ ἀρχικὸν θέμα *ᾠων-ε-* = ἐ-ᾠωνε-όμεν = *ᾠνοῦμην* κτλ.

ΣΥΝΘΕΤΟΝ: μὲ τὰς προθ. ἀντί, ἐξ, πρός, σύν.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ: 1. μὲ αἰτιατ. *ᾠνοῦμαί τι*, 2. μὲ αἰτιατ. καὶ γενικὴν τῆς ἀξίας.

ᾠτακουστῶ [-έω] = ἀκούω κρυφίως. — Μόνον ὁ Ἑνεστώς.

ΕΤΥΜΟΛ.: Τὸ ῥ. παρασύνθ. ἀπὸ τὸ *ᾠτακουστής* (οἶς, ᾠτός + ῥ. ἀκούω).

ᾠφελῶ [-έω] = εἶμαι χρήσιμος εἰς κάποιον, βοηθῶ, ὑποστηρίζω. — ΠΡΤ *ᾠφέλων*, ΜΕΛ *ᾠφελήσω*, ΛΟΡ *ᾠφέλησα*, ΠΡΚ *ᾠφέληκα*, ΥΠΡ *ᾠφελήκειν*. ● Μέσ. καὶ Παθ. *ᾠφελούμαι*, ΠΡΤ *ᾠφελούμην*, μέσ. ΜΕΛ (μὲ παθ. σημ.) *ᾠφελήσομαι*, παθ. ΜΕΛ *ᾠφεληθήσομαι*, παθ. ΛΟΡ *ᾠφελήθην*, ΠΡΚ *ᾠφέλημαι*, ΥΠΡ *ᾠφελήμην*.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ: *ᾠφέλημα*, *ᾠφέλεια*, *ᾠφέλιμος*, *ἄνοφελής* κ. ἄ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ: θέμα *ᾠφελ-* καὶ μὲ τὸ πρόσφ. ε = *ᾠφελε-*.

Τοῦ παρόντος Λεξικοῦ τὸ πρῶτον μέρος (Α - Ξ, σελ. 1 - 215) συνέταξε καὶ ἐπεξεργάσθη ὁ Λ. Ι. ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗΣ
Τὸ ὑπόλοιπον (Ο - Ω, σελ. 215 - 317) ὁ Β. Β. ΣΦΥΡΟΕΡΑΣ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

- σελ. 46, στίχ. τελευταίος, ἀντί ἀπο-δημῶ νά διορθωθῆ ἀποδημῶ ✓
> 176 > 11 ἀντί || γεμίζω μὴ κνῖσαν νά διορθωθῆ == γεμίζω μὲ κνῖσαν ✓
> 201 > 9 ἐξ τῶν κάτω ἀντί μέλου σοι νά διορθωθῆ μέλει σοι —
> 224 > προτελευτ. ἀντί ὀπολοφορῶ νά διορθωθῆ ὀπλοφορῶ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Β. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Α. Ι. ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗ

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1953

Α. ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗ — Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ
ΕΙΣ ΑΠΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

α' έκδ. 1947

β' έκδ. 1950

γ' έκδ. 1953

Υπό έκτύπωσιν:

ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ

ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΠΗΥΣΗΜΕΝΗ

1956

ΕΚΔΟΣΗ Β. ΠΡΩΤΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Ε. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΤΕΤΡΑΚΤΟΝ

ΕΚΔΟΣΗ Β. ΠΡΩΤΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΤΟ

ΠΡΩΤΟΝ ΤΕΤΡΑΚΤΟΝ

ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ

Β. ΠΡΩΤΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΗ Β. ΠΡΩΤΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Β. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Α. ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗ - Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ
ΕΙΣ ΑΠΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Έκδοσις τρίτη
βελτιωμένη και έπηυξημένη
1953

Α. Ι. ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗ

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1953

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΔΟΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ 1

ΤΗΛ. 614-408